j. Et ptꝫ ex ꝑdictis q̄liter in q̄tuoꝛ faciebus ſignificātur q̄tuoꝛ euāgeliſte: et ſic ptꝫ textus. ¶ Capitulum. j.

Liber generationis ieſu xp̄i. Euāgeliū ſm matheū diuidit in duas ptes. q2 p̄ ſtabilit ſbiectuꝫ ſuū ſeu declarat ſcꝫ xp̄m verū eſſe hoīem: ⁊ verū deū. ſecūdo determīat ð redēptiōe nr̄a facta ꝑ ip̄m: q̄ incipit in medio. iiij. ca. ibi. Cum audiſſet ih̄s ꝙ iohānes traditus eēt. iterū p̄ma diuidit i q̄tuoꝛ ſm ꝙ q̄druplr̄ declarat xp̄ꝫ vꝫ deū ⁊ v̄m hoiem. Prio em̄ declarat h̄ teſtionio āgelico ⁊ ꝓphetico. ſcd̄o ex illuſtratione celeſti ⁊ veneratiōe regali. tercio ex ꝑdicatōne iohis: ⁊ teſtificatiōe dei patris. q̄rto ex demōis tēptatōne: ⁊ ſctōꝛuꝫ angloꝝ obſequio et veneratōne. ſcd̄a incipit. c. ſe. tercia tercio. ⁊ q̄rta q̄rto Prima adhuc in duas. q2 oñdit veritatē hūane nature eius genealogiā deſcribēdo. ſcd̄o v̄itatē diuine nature ⁊ modū ſue cōceptiōis mirabilē oñdendo: ibi. Chriſti aūt gn̄atio. Prima adhuc diuidit in tres: q2 in deſcribēdo genealogiā xp̄i p̄mittit quēdā ꝓlogū ſeu p̄fationē. ſcd̄o ponit eiuſdē genealogie deſcriptiōem: ibi. Abraā. tercio ponit genealogie deſcripte recapitulationē: ibi. Omnes ğ gn̄atiōes. In p̄ma ğ pte intitulat librū ſuū a xp̄i gn̄atione di. Liber gn̄atiōis ⁊c̄. q̄a ſcripſit hebraice: vt viſum ē. modus aūt hebreoꝝ ē denominare libꝛos ab eo de quo tractat in p̄ncipio: ſicut dicit liber geneſis. q2 in p̄ncipio tractat de creatōne mūdi. Silr̄ matheꝰ q2 incipit euāgeliū a genealogia xp̄i. iō ab ip̄o denoiat ſeu intitulat ip̄m. Rō aūt quare incipit a genealogia xp̄i hoc fuit. q2 iudei negabāt ieſum nazarenū eſſe verū xp̄m ⁊ deſcēdiſſe a dauid. q2 galyleus erat. ſm ꝙ ð2 iohan. vij. Nunq̄d a galylea venit xp̄s. q. d. non. iō ſb̄ditur. Nōne ſcriptura dicit. Quia ex ſemine dauid et de bethleem caſtello vbi erat dauid venit xp̄us. q̄ſi dicāt. ſic. ⁊ ideo ex hoc volebāt falſe cōcludere ꝙ nō eſſet vere xp̄s. nec ex ſemine dauid. Hunc igitur erroꝛem volens matheus excludere in p̄ncipio euāgelij ſui oſtendit ip̄m a Dauid deſcendētem ꝑ ip̄ius genealogiā. oſtendit etiā eum in bethleem natum. vtꝫ in p̄n. ſequē. ca. Cum natus eſſꝫ ieſus in bethleem iude. licet fuerit in genealogia cōceptus ⁊ nutritus. In deſcribēdo genealogiam ponit duos p̄res tanq̄ radices: vicꝫ dauid ⁊ abꝛaam. q2 ad iſtos eſt facta ſpecialiter ꝓmiſſio de xp̄o. Item q2 dauid fuit pꝛincipalis iter reges. abꝛaam inter patriarchas. xp̄s autē debebat deſcēdere ex patriarchis ⁊ regibus. Proponitur aūt dauid ip̄ſi abꝛaam: licet ſit poſterioꝛ ſm tempus ꝓpter eminentiam regie dignitatis. et iterū vt cōuenientius generatiōis oꝛdo texatur. q2 ſic a radice vltimo nominata inchoatur. Dicit ergo. a ¶ Liber generatiōis. ſupplendū eſt Hic ē liber ſm modū hebꝛeoꝝ. vbi cōiter ſit talis ſuppletio: vtꝫ Eſa. j. ca. Viſio eſaie filij amos. ſubintelligitur: hec eſt. et eodē mō in pluribus alijs locis. b ¶ Generatiōis. ſ. tpalis. q2 generatiōem xp̄i eternam deſcribit Iohānes i p̄ncipio euāgelij ſui c ¶ Iheſu xp̄i. Ieſus eſt nomen ꝑſone xp̄us nomen nature. Significat em̄ duplicem naturaꝫ in vno ſuppoſito. ſ. diuinam ⁊ humanam. d ¶ Filij dauid ⁊c̄. Hoc eſt intelligendū ſm naturam humanam tantuꝫ.

ꝑdicatione viuificādā. vn̄ ⁊ alioꝝ euāgelia deciderūt: nec recepta ſunt: q2 nolebāt ꝑfinitū numerū cauſari e ꝓpter v̄tutem ſacri. Deſignant etiā euāgeliſte q̄ttuoꝛ figuris: q̄ nō ſunt deceptoꝛie ſ3 iocūdi myſterij ſibi ꝯſcie Matheꝰ in hoie itelligit: q2 circa humanitatē xp̄i principalr̄ imoꝛatur Marcꝰ in leone: q2 agit ð reſurrectōne. Lucas in vitulo. agēs de ſacerdotio. Iohes in aq̄la ſcribēs ſacramēta diuinitatis. Chriſtus v̄o quē deſcribunt hō fuit de v̄gine natꝰ: vitulꝰ in imolatiōe: leo i reſurrectiōe: aq̄la in aſcēſiōe. vel in hoie hūanitas: in vitulo ſacerdotiū: i leōe regnū in aq̄la expꝛimit diuinitatis ſacr̄m. ¶ Incipit euāgeliū ſm matheū. ¶ Ca. j.

a Liber generatio-
b nis ieſu xp̄i filij
c dauid filij abꝛa-
d am. Abꝛaam ge
e nuit yſaac. yſaac
f autē genit iacob. iacob au
g tem genuit iudaꝫ ⁊ fratres
h eius. iudas autem genuit
i phares ⁊ zarā de thamar.

vnde dicit apl̄s Roma. j. Qui factꝰ eſt ei ex ſemine da-uid ſm carnem. e ¶ Abraam ⁊c̄. Hi[c incipit genea]logiam narrare. ⁊ diuidit in tres ptes ſ[m tres gradus] quas ponit in iſta genealogia. Prima [incipit ab abꝛaam] ⁊ terminatur in dauid incluſiue. ſcd̄a a te... an... ue... iech... iechonie incluſiue: vt videbit ⁊ t̄minat in xp̄m incluſiue. ſecūda ps incipit: ibi. dauid aūt. tercia ibi Et poſt tranſmigratio nem babylonis. In p̄ma ergo ꝓcedit ſic ¶ Abraā genuit yſaac. nō facit mētionē de yſmahele q̄ fuit filius abꝛaam. q2 per ip̄m ñ deſcēdit xp̄s. ſ3 ꝑ yſaac erat ꝓmiſſus eiꝰ aduentꝰ: ſm ꝙ ſcribitur Geñ. xxj In yſaac vocabit tibi ſemen. ⁊ eadē rōne nō fit mentio de eſau: cum ſb̄ditur. g ¶ yſaac autem genuit iacob. q2 anteq̄ eſſent nati: iacob fuit a deo dilectus: vt ꝑ ip̄m deſcēderet xp̄us. vt hr̄ Malach. j. Iacob dilexi. Eſau aūt odio habui. Cōſiderādū igit ꝙ hic deſcribit genealogia xp̄i deſcēdendo. q2 matheꝰ voluit oñdere aſſūptionē ifirmitatis nr̄e a deo vt dic̄ aug. de cōcoꝛdia euāgeliſtarū. ecōtrario aūt Lu. deſcribit eā aſcēdendo. q2 volebat oñdere reductionē hūane nāe i deū ⁊ iō incipit genealogiam xp̄i pꝰ baptiſmū. q2 pꝰ baptiſmū reducimur in deū. ſequitur. h ¶ Iacob āt genuit iudā ⁊ frēs eiꝰ. lꝫ aūt xp̄s de iuda deſcēderit. tn̄ fr̄ eiꝰ cū eo noiat. q2 fuer̄t p̄res ppl̄i iſrl̄itici. ⁊ ab eis duodeci tribꝰ iſrl̄ noiant. ſequit. i ¶ Iudas aūt genuit ⁊c̄. Hieronimꝰ aūt reddēs rōem q̄re iſta thamar exp̄mit ſic dic̄. Notādū in genealogia ſaluatoꝛis nullā ſctārū mulieꝝ aſſumit: ſ3 eas tm̄ q̄s ſcriptura rep̄hēdit: vt q̄ ꝓpter pctōꝛes venerat de peccatricibꝰ naſcēs oīꝫ pctā deleret. vn̄ ⁊ in ꝯn̄tibꝰ raab meretrix ⁊ ruth moabitis ponit ⁊ berſabee vxoꝛ vrie. Hec hiero. ſ3 iſtud nō videt ꝓbabilit dictū. q2 ip̄e ibidē dicit ꝙ ꝓpter h̄ reges tres de genealogia xp̄i tollunt. ſ. ochozias. ioas. amaſias. q2 ioꝛam miſcuerat ſe filie impijſſime iezabelis. iō filij eiꝰ vſq3 ad q̄rtā gn̄ationē de genealogia xp̄i tollūtur. ğ nō eſt ꝓbabile ꝙ ꝓpter pctm̄ in xp̄i genealogia noia mulieꝝ exp̄munt. It ꝙ dicit ibi nullā ſctām mulierē poſitā in genealogia xp̄i: patet falſum de maria mr̄e xp̄i que ſanctiſſima eſt ⁊ fuit. Item ꝙ dicit raab ⁊ ruth ibi exp̄ſſas ꝓpter pctm̄. nō videtur verū. imo ꝓpter v̄tutis actū. De raab em̄ ſcribit ꝙ ꝓpter v̄tutem ſuſcepit exploꝛatoꝛes iſrl̄ ⁊ eos ſaluauit. vtꝫ Ioſue. ij. ꝓpter q̄ð ponit in cathalogo illoꝝ qui ex fide fecerūt notabilē actū. vt habet ad Heb. xj. Nō aūt ð2 meretrix non obſtat. q2 hoc erat tantū ip̄ius cognomē. ⁊ iō nō opoꝛtuit ꝙ eſſet talis ſm reꝫ. ſicut aliq̄ñ ecōtrario aliquis pauper ruſticus cognominatur noie regis: vt petrus rex vel hmōi. hebꝛei dicunt hoſpitatricem: vbi nos habemus meretricem. vt dixi plenius Ioſue. ij. ca. ſimiliter q̄ð dicit de ruth moabtide ꝙ eam ſcriptura rep̄hendit nō videt verum. imo magis eam cōmendat. tum quia ſocrui ſue fideliter adheſerat. tum quia eiecta gentilitate fidem vniꝰ dei ſuſcepit: vt habetur Ruth. j. ca. tum quia in viduitate caſte vixit: vt dicitur Ruth. iij. ex verbis booꝫ ad ip̄am. Benedicta es filia a domino et pꝛioꝛem miſericoꝛdiam poſterioꝛe ſuperaſti, quia non es ſecuta iuuenes pauperes:

k Phares aūt genuit eſron.
Eſrō aūt genuit arā. Aram
aūt genuit aminadab: ami
nadab autē genuit naaſon
l Naaſon aūt genuit ſalmō
Salmon autē genuit booz
m de raab. Booz autē genu
n it obeth ex ruth. obet autē
o genuit ieſſe. Ieſſe autē ge
p nuit dauid regem. Dauid
aūt rex genuit ſalomonē ex
q ea q̄ fuit vrie. Salomō aūt
genuit roboā. Roboā aūt

q̄ꝛ fuit optīe fame. vñ ibidē ſubdit. ſcit oīs inter vrbis mee portas mulierē te eē vtu-s. Hieronymi et meliori ſentētia: videt ꝙ ꝑ mulieres iſte hic ſunt expſſe. q̄ꝛ fuerūt vi-as ꝯceperūt accidētalit ꝯiūcte. iſte aūt q̄ fu- ricipa- ne ſiue ꝑimūt. expſſio viri q̄ꝛ vir ꝛ vxor ꝓ vna pſona ꝯputāt. ꝙ aūt p̄dicte mulieres fuerunt accidētalit cōniūcte pꝫ ex textu biblie. qđ omitto cā ꝓlixitatis vitande. nec debet aliq̄s moueri. ſi ego recedo in hoc a dictis Hieroni. q̄ꝛ dicta ſanctoꝝ nō ſūt tante autoritatis q̄n liceat ſentire cōtrarium i his q̄ nō ſunt ꝑ ſacrā ſcripturā determinata. Unde dicit Aug. in epl'a ad vincentiū. De ſcriptis ſctōꝝ doctoꝝ h̄ genus ſcripturaꝝ a canonicis ſcripturis diſtinguendū ē nō ex eis ſic teſtimonia ꝓferunt vt cōtrariū ſentire nō liceat. ſequit. k ¶ Phares genuit eſrō. iſte phares cū iuda p̄re ſuo ꝛ iacob auo ſuo deſcēdit in egyptū. ꝛ ibi genuit eſrom ꝛ eſrom aram. ꝛ arā aminadab. ꝛ aminadab naaſon. iſte autē naaſon cū p̄re ſuo exijt de egypto. ꝛ iō fuit princeps i tribu iuda in deſerto poſt patrē ſuū. ꝙ eñ iſte aminadab fuit princeps tribus iude i exitu de egypto: h̄r Cātic. j. vbi dr̄. Anima mea conturbauit me ꝓpt̄ q̄drigas aminadab. ad cuiꝰ euidentiā cōſiderandū ꝙ liber cāticoꝝ ſm̄ doctores hebreos ē de deo. ꝛ eccleſia iſrl' deducta ꝑ ipm̄ de egypto. In exitu aūt iſrl' de egypto. dñs ſiccauit viā ꝑ mediū maris rubri. ꝛ aque ex vtraq̄ ꝑte erāt alte ad modū muri. ſicut h̄r Exo. xiiij. ꝛ iō filij iſrl' timebāt itrare iſte Aminadab princeps tribus iude cū tribu ſua p̄mꝰ intrauit poſt moyſen. ꝛ ex hoc tribus iuda dignitatē regni meruit. ꝛ iō dr̄. Aia mea turbauit me q̄ꝛ filij iſrl' videtes aminadab p̄cedentē cū curribus ſuis admirati ſūt ꝓpt̄ eiꝰ audaciā. et ſecuti ſunt eū. igit̄ poſt iſtū aminadab filius eius naaſon fuit princeps tribus iude in deſerto: vt dr̄ Numeri. j. ca. l ¶ Naaſon aūt genuit ſalmō ꝛc̄. Hic eſt vnū dubiū quomō iſta raab q̄ erat de genere chananeoꝝ fuit ꝯiuncta ipſi Salmō in matrimoniū. q̄ꝛ erat ꝓhibitū filijs iſrl' ne vllo modo cōtraherēt cū chananeis matrimonia vt h̄r Deut. vij. Dicendū ad hoc ꝙ iſtud fuit p̄ceptuꝫ eis: ne ꝑ chananeas a cultu veri dei auerterent̄. ꝛ ad idola ꝯuerterent̄: vt ibidē h̄r. ꝛ iō q̄n aliq̄ pſona inueniebat̄ fidelis ꝛ ex fide veri dei aliq̄d magnū egiſſe. ſicut fecit iſta Raab vt p̄dictuꝫ eſt: tūc diſpenſabat̄ vt poſſet cōiungi i matrimoniū cū filijs iſrl'. ꝛ ꝓpt̄ hoc iſta Raab cōiūcta ē principi nobilioris tribus. ſ. iude. q̄ꝛ ꝓ filijs iſrael fecit magnū actū v̄tutis in exploratoꝝ ſaluatione. m ¶ Booz autē genuit obeth ex ruth. Eodē mō iſta ruth coniūcta ē Booz q̄ erat nobilior de ciuitate bethleē. lꝫ. n. eēt ꝓhibitū in lege ꝙ non acciperent in matrimoniū mulieres moabitidas ꝓpt̄ qđ eſdras fecit illas eijci cū filijs ſuis a filijs iſrl'. vt habet̄. j. Eſdre. x. Ruth tñ moabitis ꝓpt̄ actū virtutis ex diſpenſatione coniūcta eſt ipi booz. q̄ꝛ ſicut dictū ē ꝓ fide vniꝰ dei ſuſcipienda reliq̄t terrā ſuā. ꝛ venit in iudeā cū ſocru ſua. Sed oritur dubiū quomō iſte Booz genuit obeth ex ruth. quia a principio ducatus Joſue: q̄n. ſ. Salmō accepit raab: ꝛ inde genuit booz: vſq̄ ad tēpus in quo cepit Heli iudicare populū. in quo tp̄e iſta ruth venit cū noemi i iudeā fluxerunt. cccxxv. anni. ꝛ plus: vt pōt patere cōputanti tempa iudicū intermedioꝝ. ꝛ iō dicendū ꝙ tres fuerūt booz ſibi

genuit abiā. Abia autē ge
nuit aſa. Aſa aūt genuit io
ſaphat. Joſaphat autē ge
r nuit iorā. Jorā aūt genuit
oziam. Ozias autē genuit
ioathan. Joathan aūt ge
nuit achaz. Achaz autem
s genuit ezechiā. Ezechias
t aūt gunuit manaſſen. Ma
naſſes autez genuit amon
Amon autem genuit ioſiā
v Joſias autē genuit iecho
niā ꝛ fratres eius in trāſmi

ſuccedētes. auus filius ꝛ nepos. primus genitꝰ ē a ſalmō de ipa Raab. ꝛ tercius genuit obeth ex ruth ꝛ q̄ꝛ euāgeliſta volebat vſq̄ ad dauid vnā quaterdenā tm̄ ponere. iđo iſtos tres ſimiliter noiatos ꝛ ſibinuicē immediate ſuccedētes voluit vno nomine cōprehēdere. n ¶ Obeth autē genuit ieſſe. Iſte āt alio noie vocatꝰ eſt iſai: vt h̄r. j. Reg. ſed nomē ieſſe hic ponitur. q̄ꝛ de ipo hic agitur ꝓut xp̄s deſcendit ab eo: vt ſcriptuꝫ erat Eſa. xi. Egredietur virga de radice ieſſe ꝛ flos de radice eius ꝛc̄. ꝛ iō ex noie ieſſe hic poſito oſtēditur iſta prophetia completa fuiſſe. o ¶ Ieſſe aūt genuit dauid regē. Iſte aūt noiat̄ ſolus rex. licꝫ añ euꝫ. ꝛ poſt fuerūt plr̄es alij reges. quia iſte fuit primus electus in regē ſm̄ bñplacitū diuinū: vt oſtenſū ē ſupra. ꝛ ꝓpter excellentiā ſanctitatis ſue. p ¶ Dauid aūt genuit ſalomonē ex ea q̄ fuit vrie. tacet̄ nomē berſabee. ꝛ exprimit̄ vir eius q̄ fuit iuſtus ꝛ bonus: vt pꝫ. ij. Reg. xi. ꝛ vt oſtendat̄ ꝙ berſabee de qua fit aliq̄liter mentio accidentalit̄ cōiuncta ē ipi dauid. ſ. ꝑ mortē vrie. q ¶ Salomon autem genuit roboam. Sub iſto roboam diuiſum ē regnū iudeoꝝ in duo regna: vt pꝫ. iij. Reg. xij. quia decem tribus receſſerūt ab eo: ꝛ adheſerūt hieroboaꝫ: ꝛ tūc dictū ē regnū iſrl'. due aūt tribus q̄ remanſerūt ipi roboam dicte ſunt regnū iuda. r ¶ Jorā genuit oziā ſicut pꝫ ex. iiij. Reg. Hic omittunt̄ tres reges ſibi ſuccedētes. q̄ꝛ iorā genuit ochoſiam. ochoſias autez genuit ioas: ioas autē genuit amaſiā. amaſias aūt genuit oziā. Ratō autē huiꝰ ē ſm̄ Hiero. q̄a iorā accepit vxorē filiā impijſſime iezabel'. iō filij eiꝰ vſq̄ ad q̄rtam generationē de genealogia dñi excluduntur ꝛ maxime. q̄ꝛ euāgeliſta volebat vnā quaterdenā tm̄ ponere rōe p̄dicta. ideo oportebat tres reges excludere. ꝛ iſti tres rōe p̄dicta cōuenientius alijs remouent̄. ſequit̄. s ¶ Ezechias aūt genuit manaſſen. iſte ezechias nō habebat heredez q̄n dictū ē ei ꝑ Eſaiam ꝓphetam Eſa. xxxviij. Diſpone domui tue: morieris tu ꝛ nō viues. ꝛ tunc fleuit non timore mortis. ſꝫ ꝓpt̄ defectū ſeminis: timēs ne xp̄s de eo nō naſceret̄. ꝛ iō ipo orāte cū lachrymis additi ſunt vite ipſiꝰ anni. xv. ꝛ tūc genuit manaſſē q̄ q̄dez manaſſes licet primo fuerit peſſimꝰ. q̄ꝛ de eo ſcriptū eſt. iiij. Regū. xxi. ꝙ ipe impleuit hieruſalē ſanguine ꝓphetaꝝ vſq̄ ad os. inter quos Eſaiaꝫ auūculū ſuū ſecari fecit. ꝓpt̄ quod in captiuitatem ductus ē: tamē finaliter penituit. ꝛ ad regnū ſuū reductꝰ fuit: vt habet̄. ij. Paral'. xxxiij. c. ſequit̄ t ¶ Manaſſes genuit amon: amon aūt genuit ioſiā. Joſias iſte fuit optimus q̄ in iuuētute ſua cepit querere dñm. ꝛ deſtruxit templa idoloꝝ ꝑ totū regnuꝫ ſuū. v ¶ Joſias autem genuit iechoniam ꝛc̄. nō quia adhuc eſſet trāſmigratio quando geniti ſunt. ſed quia imminebat. Nominant̄ autem frēs iechonie cum eo. quia ſimiles ei fuerunt in captiuatione ioachaꝫ autem qui primus regnauit poſt ioſiaꝫ captiuatus eſt per regem egypti: vt habetur quarto Regum. viceſimotertio. Rex āt egypti conſtituit regem loco ipius fratrem eius eliachim mutato nomine ipius. ꝛ vocauit euꝫ ioachim vel iechoniam. ꝛ iſte eſt qui dicitur hic genitus a ioſia. quē captiuauit rex babylonis ducens ſecum in babilonem ſed in itinere remiſit eum ſub iuramento. ꝙ ei fideliter ſeruiret. ſed iſte Joachim quarto anno volens rebellare ab exercitu regis babylonis captus eſt ꝛ occiſus. ꝛ cadauer eius extra hieruſalem proiectum: ſicut fuerat ꝑ

Hieremiam predictum Hiere.xxij. Sepultura aſini ſe-
pelief.ꝛ regnauit ioachim fili⁹ eius ꝓ eo q̄ ſimilit̄ dictus
eſt iechonias.ſed alit̄ ſcribit̄ q̄ꝫ prim⁹. qꝛ pater ei⁹ ioachiꝫ
ꝑ.c.m.alius autē ꝑ.k.n.ꝛ iſte regnauit tribus mēſibus. ꝛ
poſtea adductus ē in babylone captiuus cū matre ꝛ nobi
libus de terra iuda.
ꝛ cōſtitutus eſt Se-
dechias auunculus
eius fili⁹ Joſie rex i
hieruſalē a rege ba-
bylonis .ꝛ.xj. anno
regni eius. qꝛ rebel-
auerat captus ē a re
ge babylonis ꝛ exce
catus ē. ꝛ in babylo
neꝫ ligatus ductus.
ꝛ Hieruſalē deſtru-
cta ꝛ templuꝫ cōbu-
ſtū: vt habet̄.iiij. Re
gū.xxv. Et ſic pꝫ q̄
fratres iechonie filij
ioſie fuer̄t captiuati
ſicut ꝛ ip̄e. ꝓpter qḋ
nominatur cū ipſo.
x ¶ Et p⁹ trāſmig̃tio
nē babilōis iechoni
as ꝛc̄. Iſte iechonias
a q̄ icipit tercia q̄terdena nō fuit Iechonias fili⁹ ioſie.ſꝫ ne
pos eius ꝑ.n.ſcriptus: vt dictū eſt: aliter non eſſent quatu
ordecim in iſta quaterdena vltima. y ¶ Salathiel autē
genuit zorobabel. ꝛ iſte zorobabel ē ille ſub quo tranſmi-
gratio rediit de captiuitate: vt habet̄.j. Eſdre.ij. z ¶ Zo-
robabel āt genuit abiud. Cōtrariū videt̄.j. Paral̄.iij. vbi
dicit̄ q̄ zorobabel genuit moſolā ananiā ꝛ ſalomit. Eſt di
cendū q̄ aliq̄s iſtoꝝ fuit binomius. ꝛ ſic dictus eſt abiud
qꝛ plures binomij in ſacra ſcriptura inueniūtur. Ab iſto
abiud vſq̄ꝫ ad ioſeph nulla hyſtoria in biblia reperit̄. ſed
apud iudeos fuerūt aliq̄ ſtudioſi q̄ genealogias a dauid
deſcendētes diligētiſſime ſcripſerūt ꝓpter xp̄m quē expe-
ctabāt a Dauid deſcēdere: ꝛ ibi mathe⁹ potuit reſiduum
huius genealogie videre vel ſi dicatur q̄ Herodes illas
ſcripturas cōbuſſit ne linea regia ab alijs diſtingueret̄ vt
dicūt aliq̄. tūc dicendū q̄ Matheus habuit ꝑ reuelationē
quod nō habuit ꝑ ſcripturā qꝛ apoſtoli ꝛ euāgeliſte nō fu
erūt minus illuminati immo magis q̄ꝫ antiqui ꝓphete. ſe
quitur. z ¶ Matthan aūt genuit iacob. Contrariū dicit̄
Luce.iij. vbi dicit̄ q̄ matthat genuit heli ꝛ heli genuit io-
ſeph. Dicendum q̄ matthat ꝛ mathan deſcenderunt a
dauid Sed Mathat per nathan qui fuit filius Dauid
adoptiuus. Matthā aūt ꝑ Salomonē. ꝛ iſti duo matthā
ꝛ matthat habuerūt vnā vxorē ſucceſſiue que ē dicta ieſta
ꝛ iſta a Matthan cōcepit iacob: ꝛ a matthat heli: ita q̄ he-
li ꝛ iacob fuerūt fratres vterini. ſꝫ de duobus fratribus a
dauid diuerſimode deſcēdentibus. Heli aūt accepta vxo
re mortuus eſt ſine ſemine. ꝛ iō iacob frater ei⁹ accepit vxo
rem fratris ſui: vt ei ſuſcitaret ſemē. ꝛ genuit ioſeph. ita q̄
ioſeph fuit fili⁹ naturalis ip̄ius iacob: ꝛ ſic accepit euꝫ hic
Matheus. Fuit aūt filius heli legalis: ꝛ ſic accipit euꝫ in
genealogia: Lu. vt patet in figura ſequenti.

x gratōne babylonis. Et p⁹
trāſmigrationē babylonis
Jechonias genuit ſalathi
y el. Salathiel āt genuit zo-
z robabal. Zorobabel autē
genuit abiud. Abiud autē
genuit eliachiꝫ. Eliachi āt
genuit azor. Aſor āt genu
it ſadoch. Sadoch aūt ge
nuit achi. Achi aūt genuit
eliud. Eliud āt genuit elea
ſar: Eleaſar āt genuit mat
z thā. Mathā aūt genuit ia
a cob. iacob āt genu. ioſeph

virū marie d̄ q̄ nat⁹ ē ih̄s q̄
b vocat̄ xp̄s. Om̄s itaq̄ꝫ ge-
ratiōes ab abrahā vſq̄ꝫ ad
dauid generatōes q̄tuorde
ci ꝛ a dd̄ vſq̄ꝫ ad trāſmigra
tiōꝫ babylōis generatiōes
q̄tuordeci. ꝛ a trāſmigratō
ne babylonis vſq̄ꝫ ad xp̄m
generatōnes quatuordeci
Xp̄i aūt generatio ſic erat.
c Cū eſſet deſpōſata mr̄ ih̄u
d e maria ioſeph anteq̄ꝫ cōue
f nirent inuenta eſt in vtero
g habens de ſpirituſancto.

¶ Ratio quare Mathe⁹ deſcribit gen[...]
monē filiū eius naturalē: hec ē. qꝛ deſ[...]
noſtre hūanitatis a deo: Lucas aū[...]
uum: qꝛ deſcribit reductionē noſt[...]
adoptiōis. a ¶ Jacob aūt genu[...]it io[...]
[...]
deſcriptā: q̄ ieſus fi-
lius marie fuerit de
ſtirpe dd̄. Dicenduꝫ
q̄ immo. qꝛ ioſeph ꝛ
maria fuerunt de ea
dē tribu qꝛ mulier ſi
poterat nubere cum
viro alter̄⁹ trib⁹ qñ
ad ip̄aꝫ ꝑtinebat he-
reditas p̄ña: vt paꝫ
Nūe.xxxvi. de filia-
b⁹ ſalphaa. Btā aūt
ṽgo maria fuit vni-
ca ioachim p̄ri ſuo ꝛ
iō ex lege cogebat̄ vi
ro ſue trib⁹ nubē ꝓpt̄
h̄ ēt iuit cū ioſeph in
bethleē ciuitatē da-
uid: vt ꝓfiteret̄ cū eo: vt hr̄ Lu.ij. Modū āt ꝑ quē fuer̄t de
eadē tribu: damaſcen⁹ deſcribit di. q̄ Melchi habuit frēꝫ
noīe pāthera: q̄ genuit barpanthera: ꝛ hic genuit ioachiꝫ.
q̄ genuit beatā mariā. ꝛ ſic btā maria deſcēdit a dauid per
Nathā ſm̄ Damaſcenū.li.iiij.ca.vi. b ¶ Chriſti autē ge
neratio ſic erat. Deſcripta genealogia xp̄i in q̄ matheus
oſtendit chriſti veram humanitatem hic oſtendit diuini-
tatem eius per modum conceptionis eius mirabilē. ꝛ di
dit̄ i tres ꝑtes. qꝛ primo ponit̄ btē virginis mira imp̄gna
tio. ſcd̄o ip̄ius ioſeph digna dubitatio: ibi. Joſeph aūt cū
eēt iuſt⁹. tercio magna dubij certificatō: ibi. Hoc autē eo
cogitāte. Dicit ḡ primo. b ¶ Chriſti aūt genera.ꝛc̄.q.d.
nec credat̄ q̄ ieſus ſit genit⁹ ex ꝯmictiōe maris ꝛ femie ſi-
cut p̄cedētes. ꝛ iō deſcribit̄ mod⁹ mirabil̄ q̄ ſequit̄. Cū eēt
deſpōſata mr̄ ei⁹. c ¶ ieſu .i. xp̄i. d ¶ Joſeph .ſ. ſpōſo ſuo
e ¶ Anteq̄ꝫ cōuenirēt. carnalit̄. ſ. nō qꝛ poſt ꝯuenerit: vt ifra
dicet̄. f ¶ Inuēta ē in vtero habēs. inuēta in quā a ioſeph
q̄ curā ṽginis habebat. g ¶ De ſpūſancto. iſtud refertur
ad verbū p̄cedēs cū dr̄ hñs in vtero. qꝛ hoc fuit ṽtute ſpi-
rituſſancti. illud.n. qḋ in generatione alioꝝ hominū fit ꝑ
ṽtutē ſemis deciſi a patre: ꝛ recepti a matre in matrice fu-
it factū ṽtute ſpirituſſancti in virgine ṽtute cui⁹ ex puriſſi
mis ſanguinib⁹ beate virginis fuit corpus criſti formatū
ꝛ in eodē inſtāti animatū: ꝛ a ṽbo aſſumptū. qꝛ cū infinita
ſit virtus ſpūſſancti: pōt oīa oꝑari in inſtāti. Sꝫ q̄rit̄ qua-
re iſta ꝯceptio xp̄i nō fuit facta anteq̄ꝫ virgo deſponſaretur
ip̄i ioſeph. Dicendū q̄. b. ambro. ſuper Lucam ad hoc aſ
ſignat multas rationes quarū aliquas accipio. primo eñ
iſtud fuit rationabile ex ꝑte pueri. q̄a ſi conceptus fuiſſet
ante deſponſationem: potuiſſet rationabiliter a iudeis ſi-
cut illegittimus repudiari. ꝛ non ſicut xp̄s recipi. ſecūdo
quia puer ꝓpter perſecutionem herodis erat in egyptum
portandus ꝛ reportandus. ideo ſponſus marie erat ad h̄
ꝛ conſimilia neceſſarius. Item hoc fuit ex parte virginis
neceſſarium: vt haberet miniſtrum non ſuſpectum. ſꝫ ſibi
coniunctum vt ſponſum. Item hoc fuit rationabile ex ꝑ-
te noſtra. quia ſicut per thomam palpanteꝫ cicatrices cri
ſti certificati ſumus magis de reſurrectione chriſti q̄ꝫ per
alios: ita per ioſeph magis certificati ſum⁹ de virginitate
marie. quia dolore iniurie fuiſſet motus ad vindicanduꝫ
obprobrium: niſi in virgine cognouiſſet diuinum ſacra-
mentum. Item queritur hic cum Maria eſſet iaꝫ deſpō-
ſata ioſeph ꝛ in domo eius: vt dicit Chryſ. quare non ac-
ceſſit ad cognoſcendum virginem. Dicendum q̄ modus

...li perficere matrimoniũ per carnalem ...us vacarent orationi per aliquod tẽpus ...iinam miſericordiam: vt pꝫ Thobie. viij. ...uelatũ eſſe ipi ioſeph ꝓpoſitũ marie ꝛ ꝺ ob ...tate. licꝫ eñ cogereꝭ ad matrimoniũ ꝯtrahẽ quando fetus animatur. ꝛ illa erat cõpleta. ſed adhuc na tiuitas ex vtero tpe debito expectabaꝭ. p ¶ De ſpũſã cto. miraculoſe facta eſt conceptio. nõ interueniẽte adul terio. ſequiꝭ. a ¶ Pariet filiũ. ſ. quãdo erat natiuitas ex vtero. b ¶ Et vocabis nomen eius Ieſum id eſt ſaluato rem. ideo ſubditur.

...li⁹ mo ...ies predi ctas... hẽbat ꝟgini tatẽ i deſiderio ꝛ pro poſito. ſed votũ non exp̃ſſit. Cõtraxit igiꝭ mrimoniũ ꝯmittẽs ſe diuine volũtati. ꝛ tũc ex reuelatõne di uina crediꝭ ꝙ ioſeph cognouit ꝓpoſitum marie. ꝛ tũc ex com muni ꝯſenſu voueꝛt virginitatẽ. qꝛ vt cre diꝭ ioſeph adhuc ꝟ go erat. Cui⁹ rõ eſt: qꝛ cũ xp̃s in paſſiõe ſua nulli matrẽ ſuã dã tradidit niſi ꝟgi ni ñ ẽ ꝓbabile ꝙ añ conceptũ dñi adhuc eẽt iuuẽcula trade etur alicui niſi virgini cuſtodienda.

b **Ioſeph aũt vir ei⁹ cũ eſſet i iuſtus: ꝛ nollet eam tradu k cere: voluit occulte dimit l tere eam. Hec aũt eo cogi tante: ecce angelus domi ni apparuit i ſõnis ioſeph m dicẽs. Ioſeph fili Dauid n Noli timere accipere ma o riã cõiugẽ tuã. Quod eñ in ea natũ eſt: de ſpiritusã p cto eſt: a Pariet aũt filiũ. et b vocabis n omen eius ieſuꝫ c Ipe eñ ſaluũ faciet popu d lũ ſuũ a pctis eoꝝ. Hoc ãt totũ factũ ẽ vt adimpleret quod dictum eſt a dño p p phetã dicentem. Ecce vir go in vtero habebit ꝛ pari e et filiũ ꝛ vocabitur nomen eius emanuel: quod ẽ iter pretatum nobiſcum deus. f Exurgens autem ioſeph a ſomno fecit ſic p̃cepit ei an g gelus domini ꝛ accepit cõ h iugem ſuam ꝛ non cognoſ i cebat eam donec peperit fi lium ſuum primogenitũ: ꝛ vocauit nomẽ eius ieſum.**

Luc 82

c ¶ Ipe eñ ſaluũ fa ciet ꝛc̃. In hoc autẽ oñdit angelus eum veruꝫ dominẽ in p tu virginis vel deuꝫ in ſalute pp̃li a pec catis. qꝛ nullus põt ſaluare a peccatis ni ſi de⁹. d ¶ Hoc aũt totuꝫ factum eſt ꝛc̃. Hic ad certificatiõꝫ noſtre fidei adduciꝭ ad hoc teſtimoniuꝫ ꝓpheticũ. vñ iſta ſunt ꝟba euãgeliſte ſcri bẽtis non angeli lo quẽtis. Volebat ei oñdere in hoc ꝯple tã eẽ ꝓphiaꝫ. Eſa. vij Ecce ꝟgo ꝛc̃. ſequiꝭ

b ¶ Ioſeph aũt. Hic poniꝭ ioſeph digna dubitatio. emiſ ſo aũt voto p̃dicto angel⁹ gabriel venit ad virginẽ ignorã te ioſeph: ꝛ imp̃gnata ẽ de ſpũſancto: vt hꝛ lu. j. ꝛ ſtati ꝺ li cẽtia ioſeph abijt ad cognatã ſuam. ſ. ſanctã elyſabeth vt ei p̃gnãti ſuiret. ꝛ natũ filij ſui p̃curſorez videret. ꝛ ibi mãſit trib⁹ mẽſibus vſqꝫ ad pactã p̃curſoris natiuitatẽ. Ipa aũt redeũte vidit Ioſeph vteꝝ eius grauidũ icurrit ex h vehe mentẽ ſuſpitionẽ. nec fuit mirꝝ ꝓpt marie longã abſentiaꝫ ex altera pte tñ tenebat de marie ſãctitate vt diꝭ Cryſ. ꝙ ſi bi videbaꝭ ipoſſibile eã cecidiſſe. i ¶ Cũ ergo eſſet iuſtuſ noluit eã traducere. i. ꝓpalare. qꝛ nõ erat cert⁹ de crimine ꝛ iõ. k ¶ Voluit occulte ꝛc̃. ne forte ex oppoſita pte fa ueret ſibi i crimie: ꝛ bñ dꝛ ꝙ occulte. ne ſi i palã eã reliqret neſciret reſpõdere determiate cauſã dimittẽdi eã h querẽ tibus: cũ haberet argumẽta ſibi inſolubilia ex vtraqꝫ pte vt viſũ ẽ. Sꝫ q̃riꝭ hic q̃re maria nõ dixit ei diuinũ ſecretũ. Eſt dõm ꝙ talia nõ ſũt reuelãda niſi quãtũ ſe extẽdat vo lũtas diuina. ꝛ iõ btã virgo tacuit: tenẽs firmiꝭ ꝙ ſic iſtud ſecretũ fuerat reuelatũ ſctẽ elyzabeth vt hꝛ Luc. j. ſic reue lareꝭ alijs ꝯpetẽti tpe ex bñplacito volũtatis diuine. Siꝉr queriꝭ q̃re ioſeph nõ petiuit ab ea. Dicẽdũ ꝙ ꝓ nihilo pe tiſſet. qꝛ ipi marie ꝓ ſe dicẽti nõ credidiſſet. ꝛ iteꝝ ex diuia diſpenſatione hoc factũ ẽ: vt p reuelationẽ angeli ipſe io ſeph ſic certificareꝭ ꝙ de cetero nullo mõ dubitare poſſet. l ¶ Hec aũt eo cogitãte. Hic poniꝭ ipius ioſeph dubitan tis magna certificatio ꝛ diuidiꝭ in duas ptes. qꝛ primo po niꝭ ei⁹ certificatio q̃tũ ad intellectum: ꝛ ſecũdo oſtendiꝭ hec certificatio p effectũ: ibi. Surgẽs autẽ. prima adhuc i duas. qꝛ primo ad certificationẽ ipius poniꝭ teſtimoniuꝫ angelicum. ſecundo ad fidei noſtre cõfirmationẽ ꝓduciꝭ teſtimoniũ ꝓpheticum: ibi. Hoc autem totum factum ẽ. Ad euidentiã prime ptis aduertẽdum ꝙ magnum malũ fuiſſet ſi ad modicã horã ipe ioſeph beatã virginẽ q̃ ꝺ ſpi ritusancto cõceperat dimiſiſſet. ideo cum adhuc de h deli beraret certificatus eſt p angelum anteqꝫ ab ea diſceſſiſſꝫ. ꝛ hoc eſt quod diciꝭ. l ¶ Hec aũt eo cogitãte ꝛc̃. qꝛ ani ma clauſis ſenſibus exterioribus ad recipiendã reuelati onem magis eſt apta: qꝛ tunc non eſt p occupationez ſen ſuum exteriorum impedita. ſequiꝭ. m ¶ Ioſeph fili da uid ꝛc̃. qꝛ de xp̃o volebat loqui qui erat ꝓmiſſus ipſi da uid. ideo de ip̃o dauid memoriã facit. n ¶ Noli timere accipe ꝛc̃. nõ ad carnalẽ copulã: ſed ad cohabitationẽ cũ ea ꝛ deuotam miniſtrationẽ. ſubdiꝭ ratio. o ¶ Quod ei in ea natum eſt. non dicit de ea. quia natiuitas in vtero ẽ

e ¶ Et vocabiꝭ nomẽ eius emanuel ꝛc̃. Per hoc oſtendiꝭ veritas deitatis ꝛ humanitatis in xp̃o. prius eniꝫ erat no biſcum deus p eſſentiã. potentiã ꝛ p̃ſentiã. ſiꝉr erat p gra tiã nobiſcũ q̃tũ ad ſctõs patres. ergo ly nobiſcũ importat hic ſpecialẽ vnionẽ q̃ facta ẽ per noſtre humanitatis aſſũ ptionẽ. f ¶ Exurgẽs autẽ a ſomno. Hic poniꝭ ipius io ſeph certificatõ p effectũ. qꝛ exurgẽs a ſõno certificat⁹ ꝺ ꝟ ginitate marie ad mãdatũ ãgeli. g ¶ Accepit cõiugẽ ſuã tãqꝫ dñam ſuã ei obſeq̃oſe miſtrãdo. h ¶ Et ñ cognoſce bat eam qꝺ exponũt aliq̃ de cognitiõe facta dicẽtes: ꝙ ex p̃ñtia xp̃i i vtero virgis tãta erat claritas in eius facie. ꝙ io ſeph non poterat eã cognoſcere: ſicut dꝛ de claritate facieꝭ moyſi ex cõſortõ ſmonis dñi. qꝛ nõ poterãt intẽdere in eã filij iſrꝉ: vt hꝛ. ij. Coꝝ. iij. Aliꝭ exponit hiero. de cognitione carnalis copule. qꝛ cũ ea vouerat ꝟginitatẽ: vt dictuꝫ ẽ. ſe quiꝭ i ¶ Donec pepit filiũ ꝛc̃. Ex hoc loco dixit Eluidi us heretic⁹ ꝙ maria lꝫ a ioſeph nõ ſit cognita añ partum xp̃i. tñ poſt ei⁹ partũ ab eo cognita fuit ꝛ alios filios pepe rit. qꝺ arguit ex h qꝺ dꝛ hic. Nõ cognoſcebat eã do. pe. ꝛc̃ ergo poſt partũ cognouit. Itẽ ex hoc qꝺ ſubdiꝭ. Primo genitũ. qꝛ p̃mogenit⁹ nõ dꝛ niſi reſpectu alioꝝ filioꝝ ſecũ do genitoꝝ. Hoc etiã ꝯfirmaꝭ. qꝛ Ioh. ij. legiꝭ xp̃m frẽs habuiſſe. ſꝫ h ñ valꝫ. qꝛ dictũ ẽ maria ꝛ ioſeph ꝟginitatem vouerãt Itẽ beata ꝟgo fuiſſet igratiſſima: ſi tanto ac tali fi lio nõ fuiſſet cõtenta. Itẽ ioſeph q̃ dꝛ ſanct⁹ ſceleratiſſim⁹ ꝛ p̃ſumptuoſiſſim⁹ fuiſſet ſi templũ ſpũſſãcti ꝛ ſpeciale ha bitaculũ dei violare ac polluere p̃ſũpſiſſet. Ad primuꝫ er go dõm. ꝙ hec dictio donec aliqñ ſignificat tp̃s determia tũ: quo trãſacto fit aliq̃d: ſicut diciꝭ. Iſte non comedit do nec eſſet hora ſexta. hoc ẽ intelligendũ ꝙ cõpleta ſexta co medit. ꝛ ſic nõ accipiꝭ hic. Alio mõ accipiꝭ hic ꝓ ſemper. ſicut i p̃s habeꝭ de chriſto. Sede a dextris meis donec po nã inimicos tuos ſca. pe. tu. nõ ẽ ſic intelligendũ ꝙ quan do inimici eius erũt poſiti ſub pedib⁹ eius tpe iudicij. ꝙ tunc dimittit ſedere ad dexterã patris. immo eternaliꝭ ſe debit. ꝛ h mõ accipiꝭ h donec cũ dꝛ. Nõ cognoſcebat eam donec ꝛc̃. Ad ſecundũ dicendũ. ꝙ xp̃s primogenit⁹ filius virginis dꝛ. nõ qꝛ alij fuerũt poſt ip̃m ſꝫ quia nullũ pepe rit añ eũ. ꝛ hoc mõ accipiebaꝭ in lege vbi p̃cipiebaꝭ ꝙ pri mogenit⁹ deo offereꝭ ꝛ ſi aliq̃ mulier pariebat vnicũ tan qꝫ primogenitũ offerebat illũ. Ad terciũ dicendũ ꝙ i euã gelio frẽs xp̃i noiant cognati ei⁹ germãi qꝛ ꝺ eadẽ cogna tiõe ſicut abraã ꝛ Loth dicũꝭ frẽs: Geñ. xiij. vbi dꝛ. Ne ſit iurgiũ inter me ꝛ te: frẽs eñ ſumus. ꝛ tñ Loth erat nepos eius. ꝛ ſic patet ꝓpoſitum.

¶ In capi. pͥo vbi dͬ in poſtilla. Sed iſtud nõ videt̃ pro
babiliter dictũ ¶ Additio.

Sentẽtia Hyeronimi ſane intellecta nõ vr̃ improba
ri rõnabl'r ꝑ obiectões poſtillatoris. Ad cᵘ itellectũ
attendendum eſt ꝙ pctõreſ pñt intelligi dupl'r. ſcilꝫ
pctores finalr̃ ipenitẽtes. de qbꝰ in pſ. Deficiant pctõres
a terra ⁊c. vel pctõres q̃ ꝑ pniam in fine iuſtificant̃ ſicͭ ibi.
Nõ veni vocare iuſtos ſꝫ pctõres .ſ. ad pniam Mathei. ix.
ca. ⁊ de his loqͣt̃ Hyero. cũ dicit. Qui ꝓpter pctõres ve
nerat .ſ. ꝓpter pctõres finalr̃ penitentes. ꝓpt̃ tales em̃ xp̃s
tm̃ venit ſm efficaciaꝫ. nõ aũt ꝓpter pctõres finaliter impe
nitẽtes ꝓpter q̃s nõ vẽit efficaciter. ſꝫ ſm ſufficientiã tm̃ vt
eſt manifeſtũ. Itẽ attẽdendũ ꝙ peccatrices in genealogia
xp̃i noiate ſunt hmõi .ſ. finaliter penitẽtes. fuerũt em̃ i pec
cato ſatis famoſe. ⁊ deĩn ad iuſtitiã ꝯuerſe. ſic ꝙ de eaꝝ iu
ſticia finali rõnabiliter ſit p̃ſumendũ. qd̃ ſic pꝫ. Nam tha
mar cũ eſſet chananea: ſilr̃ ⁊ raab idolatre fuerũt. vñ eaꝝ
natões in ſcripturis ſacris ſepe de idolatria rep̃hendunt̃
vt in ꝙ̃plurib⁹ locis ſacre ſcripture repit̃. Rut moabites
ex genere rep̃hẽdit̃ i ſcriptura vtꝫ. Berſabee fuit notorie
adultera. De iuſtificatõe aũt raab ⁊ ruth ſatis pꝫ in poſtil
la. de iuſtificatõe ãt thamar pꝫ Geñ. xxxviij. c. eo ꝙ p⁹ ei⁹
ꝯdẽnatõꝫ per iudaꝫ fuit ab ea iuſtificata ex q̃ p̃ſumi dꝫ ei⁹
innocentia. Silr̃ de berſabee iuſtitia ſatis hꝫ. iij. Reguꝫ. j.
ca. vbi ſup ſucceſſionẽ ſalomõis i regno p⁹ dauid ipã dice
bat regi. ꝙ niſi Salomõ ſuccederet eſſent ille ⁊ ipa pecca
tores. h̄ ẽ dicẽ ꝙ niſi ſalomon ſuccederet iudicaret̃ Berſa
bee adultera a pplo: vt ibideꝫ exponit̃. vñ a ſenſu ꝯ̃rio. q̃a
Salomõ ſucceſſit ſequit̃ mrẽm purgatã ab illo pctõ. vnd̃
tales q̃ p̃ peccatrices. ⁊ ꝯñter iuſte fuerũt ꝯueñienter ponũ
tur in genealogia ſaluatoris: q̃ vt pctõres iuſtificaret vene
rat. Vñ notãter hyero. dicit. Nullã ſctãm mulierẽ poſitã
in genealogia xp̃i. nõ em̃ dixit nullã iuſtã mulierẽ. qꝛ p̃di
cte q̃tuor iuſte fuerũt. lꝫ ſctẽ nõ debuiſſent dici ſaltẽ in vita
ipaꝝ ꝓpter pctã p̃cedẽtia. ⁊ ſic v̾ba hyero. ſunt ſane intelli
gẽda. quã ſniam vr̃ tenere Amb. ſup Lucã. vbi de iſta mã
tractãs dicit. Ne puderet eccl'iam ex pctõrib⁹ ꝯgregari: cũ
dñs de pctõrib⁹ naſceret̃. Ex q̃ pꝫ rñſio ad obiectões po
ſtillatoris. Nã qd̃ obijcit p̃ de illis trib⁹ regib⁹ q̃ fuert̃ ſbla
ti a genealogia xp̃i ꝓpter pctm̃ iorã q̃ miſcuit ſe filie ipijſſi
me Iezabel: illud nõ facit ad ꝓpoſitũ. Nã iorã nõ penitu
it de illo pctõ. vel ſaltẽ nõ legit̃ penituiſſe. nec hꝫ aliqua rõ
vñ talis pnia p̃ſumat̃. vñ merito filij iorã vſqꝫ ad q̃rtã gene
ratõꝫ de genealogia xp̃i tollũtur q̃ nõ vẽit ad ſaluãdos ef
ficaciter pctõres ipẽitẽtes: vt dictũ eſt. ſec⁹ aũt de mulieri
b⁹ iuſtis ſupradictis. Qd̃ ãt obijcit ſcd̃o de mr̃e xp̃i q̃ põi
tur in ei⁹ genealogia ⁊c. nõ facit ad ꝓpoſitũ. Hyero. n. loq̃
tur de mulierib⁹ q̃s põit euãgeliſta in hac genealogia vo
lũtarie .ſ. ꝙ potuiſſet omittere eas ⁊ nullã de eis facẽ men
tõꝫ: ſicͭ omiſit noiare ſarã ⁊ rebeccã ⁊ hmõi. ex q̃ omiſſio
ne null⁹ defect⁹ occurrẽt i hac genealogia: qꝛ ſufficẽt exp̃ſ
ſio viroꝝ tm̃. ſec⁹ ẽ de v̾gie gl'ioſa. cui⁹ exp̃ſſa noiatio fuit
neceſſaria. Nõ em̃ xp̃s deſcẽdit a dauid niſi ꝑ mrẽm glori
oſam. nõ aũt ꝑ ioſeph. Qd̃ autem vlteri⁹ obijcit de raab ⁊
ruth nihil facit ꝯ̃ Hyero. imo ꝓ eo. ꝓbat. n. ipaꝝ finalẽ iu
ſticiã: ex q̃ nõ ꝯcludit̃ qn p̃⁹ peccatrices fuiſſent ꝓut mani
feſte fuerũt. qd̃ manifeſte facit ad ſniam hiero. ꝯfirmãdaꝫ
vt dictũ ẽ. Rõ ãt aſſignata ꝑ poſtill'. circa noiatõꝫ haꝝ mu
lieꝝ nõ vr̃ valere. dicit. n. ꝙ iſte mulieres h̄ exp̃ſſe fuert̃ vi
ris ex qb⁹ ꝯceperũt occaſionaliter ſeu accidẽtalr̃ ꝯiuncte
⁊c. q̃ quidẽ rõ ex duob⁹ videtur inſufficiens. Prĩo qꝛ h̄ ẽ
oĩno iptinẽs ꝓpoſito. Nihil. n. videt̃ facere ad rõꝫ genea
logie ꝙ occaſionaliter ſeu accidẽtaliter vel ex intentõe: ſeu
ꝑ ſe vir ⁊ vxor ꝯiũgãtur. Scd̃o nã lya p̃ma vxor iacob ex
q̃ xp̃s deſcẽdit occaſionaliter ⁊ p̃ter intentũ ſeu accidẽtali
ter fuit coniuncta ipi iacob ſicut thamar ipi iude. ſicut pꝫ
Geñ. xxxviij. ca. ⁊ tñ nõ noiatur expreſſe ſicut illa. Excuſa
tio aũt poſtil. de hoc ꝙ ꝯ̃dicit Hyero. nõ videt̃ ſufficiẽs. p̃
qꝛ ꝙ̃uis liceat aliq̃ mõ ſentire ꝯ̃ria eoꝝ q̃ ꝓferũtur a ſctis
doctoribus. ꝓut patet ex auctoritate aug. ꝑ ipm allegata.
nõ tñ expedit preſertim vbi eoꝝ dicta poſſent rõnabl'r ſal
uari. vñ in talib⁹ habet locũ ſnia apl'i. j. Co
mihi licẽt ſꝫ nõ oia expediũt: ꝙ aũt nõ exp
no ſecuꝝ hyero. ⁊ ſilib⁹ ſctis doctorib⁹ ecc
nib⁹ ſacre ſcripture ꝯ̃dicẽ ſatis pꝫ in decre
tales. di. xx. vbi habet̃ ꝙ diuinaꝝ ſcripturaꝝ
in ſacraꝝ ſcripturaꝝ expoſitõib⁹ romãis pc
ponunt̃. ꝙ ãt hyero. ſit de numero taliũ ſati
tũ in eccleſia dei. ⁊ habet̃ in decretis diſt. xv
romana. vbi int̃ opuſcula sctõꝝ patrũ q̃ i eccleſia
lica recipiũt̃ fit expreſſa mẽtio de opuſculis. b. Hyero:
vñ ꝯtradicere talibus licet non ſit hereticũ. poſſet tñ dict̃
ipiũ. Eſt em̃ cõtra donum pietatis ſm qd̃ donũ ſcti ſũt
honorãdi. nec ẽ ꝯ̃dicendũ ſcripturis eoꝝ ſiue ſint intelle
cte ſiue nõ. vbi nõ inueniũtur ꝯ̃ fidẽ aliq̃d aſſerere. vt pꝫ
ꝑ Aug. in. ij. de doctrina xp̃iana ꝓut allegat̃. ⁊ in ſcd̃a
ſcd̃e. q. cxxi. arti. j. in rñſione ad tertiũ argumentum.

¶ In eodem capi. vbi dͬ in poſtilla. Quia ioſeph ⁊ maria
fuerunt ex eadem tribu. ¶ Additio.

Circa genealogiã a matheo traditã non ſolũ infideli
um ſeu hereticoꝝ vehemens murmuratio. ſꝫ ⁊ fide
liũ nõ modica admiratio ꝯſurgit. Illi em̃ temerarie
calũniãtes. iſti vero timoroſe admirãtes frequẽter querũt
cũ intentio euãgeliſte in genealogia circa h̄ p̃ncipalit̃ ver
ſet̃: vt xp̃m ex dauid ⁊ abraã ſm carnẽ deſcendẽtẽ oñdant
q̃uo de h̄ ꝑ deſcenſum Ioſeph viꝝ Marie ab ipis dauid
⁊ abraã nos inſtruẽ intẽdit. Alienũ em̃ a fide totaliter eſt
xp̃m ex ſemine Ioſeph deſcẽdiſſe. Vñ ſtant ſimul ꝙ bea
ata v̾go ñ deſcẽdiſſet a dauid. ⁊ ꝑ ꝯñs nec xp̃s. ⁊ tñ ioſeph
de ipo deſcẽderat. q̃ quidẽ q̃ſtio in glo. ordi. mouet̃ vbi ſic
dͬ. Quid ad xp̃m generatio ex dauid deducta ad ioſeph
cũ xp̃s nõ ex ſemine ioſeph. Cui q̃deꝫ q̃oni glo. ſic rñdet.
Nõ eſt ꝯſuetudo ſcripturaꝝ vt ordo mulieꝝ in generatõi
bus texat̃. Et iõ nõ ꝑ mariã ſꝫ ꝑ ioſeph iducit̃. cũ de vna et
eadẽ ioſeph ⁊ maria tribu fuerũt. Vñ ⁊ eã quaſi ꝓpinquã
cogebat̃ accipe in vxorẽ ne trib⁹ in aliã ſe ꝯfunderet. Vñ
etiã ſimul tãqꝫ de vna ſtirpe ꝓfitebãtur in bethleẽ cũ ſin
guli in ſuas ꝓfitebãtur ciuitates. hec i glo. Mat. j. Et ideꝫ
in alia glo. Lu. iij. ſꝫ alijs v̾bis: quã ſniam ſeq̃tur poſtilla
tor ⁊ ceteri expoſitores lr̃ales q̃s vidi in hac matia. Sed
his nõ obſtãtib⁹ qm̃ nõ ceſſat aĩm ꝓpulſare. qd̃ em̃ p̃ſup
ponit̃ in glo. ꝓ hac rñſione .ſ. nõ eſſe aſſuetũ in ſcripturis
ordinẽ mulieꝝ texere. nõ videt̃ ſtare ꝓpter tria. primuꝫ q̃a
ꝯ̃riũ hui⁹ inuenit̃. j. Paralip. ij. vbi in genealogia filiorũ
iſrael ⁊ ſpẽaliter Ieſſe interponit mulieres .ſ. ſarma ⁊ abi
gail. a qb⁹ ꝯñter ſuã texit genealogiã. vt ibidẽ pꝫ. ſecundo
nã dato ꝙ hoc nõ eſſet aſſuetũ in ſcripturis vt glo. dicͭ. hoc
haberet locũ vbi ꝑ pñtes maſculos tm̃ generatio poſſet de
duci vſqꝫ ad illũ q̃ genealogizari intẽdit̃. qd̃ eſt cõe ceteris
hoib⁹. ſꝫ vbi genealogizat̃ talis q̃ pntẽ maſculũ ñ habuit.
vt ẽ ſol⁹ xp̃s. ꝯſuetudo hmõi nõ debuit hr̃e locũ cũ ſubeſt
cã manifeſta ꝯ̃riũ faciẽdi. neceſſitas igit̃ vrgebat vt mlier
in genealogia illi⁹ texeret̃ cui⁹ generatio ſm carnẽ nõ po
terat deduci niſi ꝑ mulierẽ. In ꝓp̃a ei materia poſſet oſtẽ
di ꝙ euãgeliſta p̃termiſit cõem ordinẽ obſuare ꝓpt̃ ſingu
laritatẽ excellẽtie xp̃i. Nã cetere genealogie in ſacra ſcrip
tura tradite ꝯſueuerũt ititulari ab illo a q̃ originẽ deducũt
nõ aũt ab illo in quẽ terminũ ſeu finẽ accipiũt. Vñ Geñ.
xxxvj. He ſunt generatões eſau ⁊ Nũeri. iij. He ſunt ge
neratões aaron ⁊c. In quib⁹ tituli generatõis a p̃mis pa
rentib⁹ accipiũtur: nõ aũt ab vltĩo in quẽ terminãt̃. quaꝫ
ꝯſuetudinẽ ſi euãgeliſta obſuaſſet poti⁹ dixiſſet. Liber ge
neratõis dauid vel abrae ꝙ̃ lib generatõis Ihu xp̃i. ſꝫ talẽ
ꝯſuetudinẽ obſuare nõ curauit ꝓpter excellentiã ſingula
rẽ ipi⁹ xp̃i: pari mõ nõ debuiſſet curare de obſuatõne con
ſuetudis in nõ texendo ordinẽ mulieꝝ. ⁊ hoc ꝓpter excel
lentiã dignitatis mr̃is xp̃i. nec valet dicere ꝙ in genealo
gijs allegatis nõ intendebat̃ accedere ad aliquẽ vnũ p̃nci
palẽ: ſꝫ ſolũ multiplicatõꝫ a primo parente deſcendentem
oñdere. Nã ruth vltimo vbi dauid p̃ncipaliter intenditur
genealogizari: nõ intitulat̃ genealogia a dauid quẽ itẽdit.
ſꝫ a phares a q̃ intẽdit. dicit em̃. he ſunt generatões pha

n ſicut deduxit euãgeliſta genealogiaȝ vſ
ĩ marie.potuiſſet deducere vſqȝ ad ioachi
dicẽdo.barpanthera genuit ioachim prẽȝ
ẽ ieſus ꝛc̃.Nõ eñ min⁹ ↄſuetũ ẽ in gene-
cere pr̃em talis femine q̃ȝ introducere tal'
ĩ etſi vtrũqȝ ſit inſuetũ.p pmũ tñ fieret re-
ĩ xp̃m.p ſcõm aũt minime.Nõ etiã ſcõo cõ
oſeph ꝛ maria de eadẽ t ibu fuerãt.ꝛ idõ
ogebaẗ accipe ne trib⁹ in aliã ſe ↄfũderet
no [illegible] ꝓpẗ duo.Prio qꝛ hec aſſertio videẗ eſſe
de gñe apocriphoꝝ q̃ in ſacra ſcriptura nullũ hñt funda-
mentũ.Vñ ꝛ talia eadẽ facilitate ↄtẽnunẗ q̃ approbãtur
inꝫ doctrinã Hiero.ſcõo nã poſito ꝙ maria eſſet eiuſdeȝ
tribus cũ ioſeph:ex h̃ nõ ſeq̃reẗ ipam deſcẽdiſſe a dauid.
Tribus.n.iuda diuidiẗ in multas familias p̃ter familiaȝ
dauid.Deſcẽdẽtes eñ de ʒarã fratre phares ſunt de tribu
iuda.nõ tñ deſcendũt a dauid.Silr̃ cũ yeſſe habuit mul-
tos filios ꝛ filias p̃ter dauid ↄtingere potuit ab illis mul-
tos deſcẽdere.q̃ quidẽ nõ ſolũ eſſent de tribu iuda:ꝫ etiaȝ
de familia yeſſe ꝛ bethleemitãꝝ.ꝛ tñ tales nõ deſcẽderent
p dauid.Cũ igitur illa lex q̃ iubet accipe ꝓpinquã non co
git accipe ꝓpinquã eiuſdẽ familie.ꝫ ſuffic̃ ꝙ ſit ꝓpinq̃tas i
eadẽ tribu:ne hereditas vni⁹ tribus in aliã trãſeat: vtȝ ad
lr̃am Nũe.vlti.Jõ ex hac ꝓpinquitate quã glo.vult itro
ducere nõ habem⁹ neceſſariũ.ꝙ maria deſcẽdat a dauid.
ꝫ ſolũ ꝙ ſit de tribu iuda.ex q̃ nõ habereẗ intentũ.Nõ au
tem tercio ↄtineẗ in glo.ſ.ꝙ ſimul in bethleẽ ambo cõiu-
ges ꝓfitebanẗ:ex q̃ vult cõcludere ꝙ vterqȝ eſſet de fami-
lia dauid:nõ videẗ valere ꝓpter duo.Prio nã ſm mgr̃m
hyſtoriarũ dubiũ ẽ ad lr̃am:an mlr̃ieres ꝓfiteri tenebãtur
in illa deſcriptõue de q̃ agiẗ Lu.ij.an ſolũ viri.Vñ nõ ha
beẗ efficax argumentũ de hoc ꝙ beata ṽgo ꝓfitereẗ i beth
leem:ꝫ ꝙ ioſeph portãs ſecũ cõiugẽ vt obſequiuȝ ptus ei
appropinq̃nte neceſſitate ei ipẽderet ꝓfitebaẗ.Cõfirmaẗ
aũt opinio illa q̃ tenet ꝙ ſolũ viri ꝓfiteri tenebanẗ p illud
Math.xvij.vbi agiẗ de ſolutõne tributi p xp̃m Ibi enim
apparet manifeſte ꝙ tñ capita domoꝝ ſeu familiaꝝ cen-
ſum ceſari tribuebant ꝛ nõ alij de familia ſeu domo: Vñ
ꝓ petro tñ qui caput alioꝝ erat ſolui mandauit tributũ.
nõ ꝓ alijs apl̃is:vt hr̃ in glo.ibidẽ.ſcõo.nã dato ꝙ btã vir
go tenereẗ ꝓfiteri in bethleẽ.ex h̃ nõ ſequiẗ ipam deſcẽdiſ
ſe a dauid.Nã potuit deſcẽdere de yeſſe q̃ erat bethleemi-
tanus p alios filios ipi⁹ yeſſe p̃ter dauid.ꝛ ſic tenereẗ ibi-
dẽ ꝓfiteri ſicut ꝛ ioſeph.nõ tñ ex hoc ꝙ a dauid deſcende
ret.Queſtio igiẗ p̃fata minus ſufficiẽter ſoluta remanere
videẗ.ꝛ ſic admiratio p̃dicta in ſuo ſtat vigore maiorũ.tñ
ſemp reuerẽtia ſalua doctoꝝ ſeu expoſitoꝝ Vlteri⁹ videẗ
hic aliq̃d eſſe dõm.Ad cui⁹ euidẽtiã p̃ſupponẽda ſunt q̃
dã vera gñalia.deinde ſbiũgende ſunt aliq̃ ↄcl'ones ad ꝓ
poſitũ.Primo p̃ſupponiẗ ꝙ fili⁹ ꝓut in bonis pr̃nis ſuc
cedit tripl'r poſſet dici.p̊ ſm verã gñationẽ nãlẽ ſm quã fi
lius plerũqȝ ſuccedit pr̃i nõ ſolũ in bonis nãlibus corpis
vt bona cõplexiõe ſeu habitudine corpali ꝓut legiẗ Geñ.
vj.de gygãtibus q̃ potẽtes viros in ſeculũ genuerũt.i.ma
gnos i corpe ꝛ robuſtos ꝫ etiã in bonis aĩe vt in ṽtutibus
q̃nqȝ ſm nãlẽ inclinationẽ filij ſuccedũt ſuis genitoribus
ꝓut aptitudinẽ ad certas ṽtutes aliq̃ hñt a nã ſaltem ſm
aptitudinẽ ꝛ inchoationẽ:vt in pma ſcõe.q.lxiij.ar.j.i cor
pore.q.Vñ Caſſio.in q̃dã epl'a.Laudabilis vena ſuã ſer-
uat originẽ ꝛ fideliẗ poſteris tradit q̃ in ſe gl'ioſa trãſmiſſi
one ꝓmeruit.Ad qõ facit illud Job.viij.ca.Si filij abra
he eſtis ꝛc̃.Scõo diciẗ fili⁹ alicui⁹ etiã ille quẽ nõ genuit
nãliter:ꝫ tñ ſm famã publicã ꝛ cõem ppl'i eſtimationẽ il-
lius dr̃ fili⁹.qõ cõtingit cũ vxor alicui⁹ filiũ parit quẽ nõ
ex marito habuit.reputaẗ tñ in ppl'o ſine ↄdictiõe ſui ma-
riti fili⁹:qui q̃dẽ filius licet in bonis ſupradictis nõ habe-
at nãliter ſuccedere tali ficto pr̃i.ſuccedit tñ ciuiliter.nõ ſo
lũ in bonis minorib⁹ fortune:vt in diuitijs:ꝫ etiã in nobi
litate ſeu claritudine q̃ maiora ſunt ſeu magis deſiderabi
lia bona faltẽ ad magnanimos q̃ȝ diuitie.Hoies ei hmõi
ꝓpter honores ꝛ generis claritudines obſeruãdas iactu-
ram in ceteris reb⁹ fortune patiunẗ: vt in pma ſcõe.q.ij.
ar.ij.arguẽdo.Hec aũt ſucceſſio p iura cõia ſeu cõem gẽ-
tiũ cõſuetudinẽ ptȝ q̃ dictant vt ille q̃ ꝓ filio legitimo ali-
cuius.ſm famã publicã habeẗ debet ſibi ſuccedere i gene
ris nobilitate.ꝛ hmõi.Tercio diciẗ fili⁹ alicui⁹ etiaȝ ille q̃
neutro p̃dictoꝝ modoꝝ deſcẽdit:ꝫ p legalẽ adoptionẽ tñ
eſt ab aliquo in filiũ aſſumptus.qui quidẽ fili⁹ tali pr̃i ha
bet ſuccedere faltẽ in minoribus reb⁹ fortune:vt in diuitijs
ꝓut iura volũt cõia.Que quidẽ tres ſucceſſiões ſeu filia-
tiones ſupradicte q̃nqȝ cõcurrũt in eadẽ pſona.q̃nqȝ in tri
bus diſtinctis:vt ſatis ptȝ.Secũdo ſupponiẗ ꝙ filiatio ſe
cũdũ verã gñationẽ nãlẽ ſpãliter cũ a remotis pentibus p
longã pentele lineã ſucceſſiuã in tempoꝝ antiq̃ diuturnitate
deſcẽdit a nemine eſt infallibiliter cognoſcibilis niſi p di-
uinã reuelationẽ ſeu ſacrã ſcripturã diuinit⁹ traditã.h̃ in-
ductiue ꝓbaẗ.Nam ꝙ aliq̃s ſit filius alicui⁹ ſm verã ge-
nerationẽ nãlem p expientiã ſenſualẽ:qua ꝓprie ſingula
ria cognoſcũtur haberi non põt niſi forte a pentibus: vt-
puta a matre q̃ de hoc poſſet certiorẽ noticiã habere:cum
ceteri hoies ꝛ etiã pr̃ certã noticiã expimentalẽ de hoc cõ-
muniter nõ hñt.Mater ṽo etſi certã noticiã expimẽtaleȝ
de filio ſuo.cuius pr̃is ſit ſm verã gñationẽ habeat:nõ ta
lem noticiã de viro ſuo nec de ſeipã.ꝛ multomin⁹ de anti-
quis pentibus viri ſui nec ſuis p lineã pentele aſcendẽdo
p expientiã habere põt.Pari igitur rõne cõſtat ꝙ apõ ne
minẽ põt eſſe expimẽtalis cognitio de aliquo vtrũ deſcen
dat a certo remoto ꝓgenitore mõ p̃dicto.Fama aũt pub
lica ſeu cõis eſtimatio ppl'i q̃tũcunqȝ ſine ↄdictõne in po
pulo ſit extẽſa infallibilẽ cognitiõem nõ cauſant: ſilr̃ nec
teſtes vel legitima documẽta ſeu inſtrumẽta:cũ oia hmõi
ſint fallibilia:vt frequẽter patet ꝛ etiã in ſacris hiſtorijs te
ſtiũ fallacia nõnunq̃ȝ repitur.p cronicas etiã antiquoꝝ q̃ i
ſacris ſcripturis nõ ſunt inſerte noticia hmõi infallibilis
haberi nõ põt:cũ taliũ certitudo certitudinẽ q̃ p famã pb-
licã habeẗ nõ excedit vt eſt manifeſtũ.Silr̃ nec p aliquaȝ
veram ſciaȝ nãlem ſeu liberalẽ artem hoc eſt cognoſcibile
vtȝ intuenti.Reſtat g̃ ꝙ hoc tñ ſit cognoſcibile p diuinaȝ
reuelatiõem ſm quã ꝓphe:vt ait Greg.q̃nqȝ de preterito
q̃nqȝ de futuro vaticinanẗ.Et iſto mõ moyſes de noe ꝓ-
phetare cenſeẗ.de q̃ dicit genuiſſe tres filios ꝛ hmõi.Ter-
cio p̃ſupponiẗ ꝙ vt aliquis ſit fili⁹ alteri⁹ ſm cõem eſtia-
tionẽ ꝛ famã publicã tñ.vel ſm adoptiõem legalẽ.h̃ põt
aliter cognoſci q̃ȝ p diuinã reuelatiõem ꝓbatur.Nã p te-
ſtes idoneos vel legitima documẽta vl' cronicas antiquo
rũ autẽticas talis filiatio ſufficiẽter põt ꝓbari vt de ſe ptȝ
Quarto p̃ſupponiẗ ꝙ miraculoꝝ dei quedã ſunt ad fidei
cõfirmationẽ.ꝛ talia debẽt eſſe manifeſta.Alia ṽo ſũt mi
racula q̃ nõ p ſui manifeſtationẽ ꝫ p fidẽ habenẗ.ꝛ iſta de
bent eſſe occulta vt fides eoꝝ magis ſit meritoria:vt eſt ſa
cramentũ altaris ꝛ ṽginis ptus.Veritas iſtius p̃ſuppo-
ſiti ptȝ in.iij par.q.xxix.ar.j.i rñſiõe ad ſcõm argumentũ
His p̃ſuppoſitis pma cõcluſio ſit iſta.ꝙ xp̃us ꝓut ex pre
noſticis ꝓphãrũ habeẗ:habuit eſſe.filius dauid ꝛ abraaȝ
ſm verã gñationẽ nãlem.ꝛ ſic cõueniẽs fuit hoc p ſacra-
menta euãgelicaꝝ doctrinaꝝ traditioneȝ teſtificari.Pria
pars ꝓbaẗ.nã de ꝓmiſſione facta abrae:Geñ.xxij.c.legi-
tur.Bñdicenẗ in ſemine tuo oẽs gentes terre:qõ exponit
apl'us ad Gall'.iij.ca.In ſemine q̃ eſt xp̃s.In pſalmo au
tem de ꝓmiſſiõe facta dauid dr̃.De fructu ventris tui po
nam ſup ſedẽ tuã.q̃ ṽba manifeſte denotant verã filiatio-
nẽ naturalẽ.Jlle.n.qui ſm famã publicã tñ hmõi filius
reputaẗ alicui⁹.nõ vere dr̃ de ſemine ei⁹ nec de fructu ven
tris ſui:vt eſt manifeſtũ.Et inde etiã eſt ꝙ cũ ex tali filiati
one in laudabili vena filij pentib⁹ in ṽtutibus ſuccedunt
vt in p̊ p̃ſuppoſito dictũ eſt.idcirco pncipales virtutes re
gie q̃ de ipõ dauid legũtur attribuebanẗ ꝓphetie q̃ſi per
modũ ſucceſſiõis deberi xp̃o.De dauid eñ legiẗ fuiſſe in
oĩbus vijs ſuis prudentẽ ſeu ſapientẽ.j.Reg.xviij.Simi
liter ꝙ fuit faciẽs iudiciũ ꝛ iuſticiã omni populo.ij.Reg.
viij.Que quidẽ ṽtutes q̃ſi p modũ germinare ſucceſſio-
nis p̃dicantur a hieremia xp̃o conuenire.vñ Hiere.xxiij.

ca. Suſcitabo dauid germen iuſtũ ⁊ regnabit rex ⁊ ſapiẽs
erit: ⁊ faciet iudiciũ ⁊ iuſtitiã in terra. Vñ licet altiori ⁊ ex-
cellentiori mõ xp̃s habuit v̾tutes ꝙ̃ dauid ⁊ ceteri ſcti. vt i
tertia pte. q. vij. articl̾. ij. in rñſione ad ſcd̃m argu. Nec ipe
xp̃o ꝑ ſucceſſionẽ a dauid debebãtur. p̄ſertim cũ multi ꝓ-
genitores nõ eiuſdẽ laudabilitatis inter dauid ⁊ xp̃m iter
fuerũt. Denotat̾ tñ ꝑ ꝓphetã in verbis predictis ꝙ xp̃o eti
am ptinebat ſucceſſio in talibꝰ virtutibꝰ ſm verã generati
onẽ nãlem hũanã inq̃tũ erat ex vero ⁊ ꝓprio germine ip-
ſius dauid prout in primo preſuppoſito fuit tactũ. Scd̃a
p̄ ꝯcluſionis ꝓbat̾. Nã illa q̃ in vaticinijs ꝓphetarum inue
niunt̾ tradita de xp̃o in euãgelijs ꝑ maiori ⁊ p̃ncipali pte
impleta eẽ explicãtur Math. j. Vt adimpleret̾ qd̾ ſcriptuꝫ
eſt ꝑ ꝓphetã ⁊c. Et ſic de q̃plurimis q̃ in ꝓceſſu euangeli
orum ſilibꝰ legũtur. Cõcluſio ſcd̃a ꝙ xp̃m ſm verã generati
onẽ naturalẽ a dauid ⁊ abraã deſcẽdiſſe ſufficienter tradit̾
q̃tũ ad fideliũ informatõꝫ ſpectat ꝑ matheũ in p̊ titl̾o ſui
euãgelij dicentẽ. Liber generatõis ieſu xp̃i filij dauid filij
abraã. Et ſi de genealogia xp̃i nihil amplꝰ tradidiſſet ꝓ-
batur. Nã ex ſolis iſtis verbis mãifeſte aſſerit euangeliſta
xp̃m a dauid ⁊ abraã deſcendiſſe ꝑ verã generatõꝫ nãlem
ꝫ talis aſſertio eſt ſuffiiciẽs teſtimonium apud fideles ad h̾
oñdendũ etiã ſi nihil amplꝰ de hoc declaraſſet. Igit̾ con-
cluſio vera ꝯſequẽtia de ſe pꝫ. ⁊ aſſumptũ ꝓ p̃ria pte ꝓba-
tur. Nã eſto ꝙ filꝰ dici poſſet etiã ille qui tm̃ ſm famam
publicã vel legittimã adoptionẽ ẽ filꝰ: vt in p̊ p̄ſuppoſito
nunq̃ tñ ab aliquo dicitur generari q̃ ſm famã vel adopti
onẽ ſit eiꝰ filꝰ. lꝫ em̃ pater dicatur ſm curã: etatẽ: ſeu geni
turã ⁊ hm̃oi. ⁊ ꝑ ꝯñs filꝰ tanq̃ eiꝰ correlatiuꝰ: generare tñ
ſeu generatio nõ eodẽ mõ equocat̾. Cũ igit̾ dicit. Lib ge-
neratõis ieſu xp̃i. mãifeſte loq̇t̾ ꝺ genealogia q̃ ẽ ꝑ viaꝫ ge
neratõis. nõ aũt de illa q̃ ſm famã vel adoptõꝫ tm̃ ꝺr. Tal̾
em̃ filiatio nõ ꝑ generatõꝫ. ꝫ ꝑ aliũ modũ ꝓcedit. Scd̃a
v̾o ps aſſumpti ꝓbat̾. Nã apud fideles euãgelia xp̃i reci-
piẽtes fideliter filiatio p̄dicta ꝑ illa v̾ba tituli cõprobatur
Nã ſi hoc nõ eẽt verum: nec titulꝰ ille veritatẽ cõtineret: qd̾
abſit a fideliũ cordibꝰ cogitare: cũ ſm Aug. Si vnũ falſũ
in ſacra ſcriptura eſſet reptũ tota eius autoritas infirma-
retur. Apd̾ infideles aũt q̃ euãgeliũ negant vel de ſui v̾ita
te dubitãt: nec tota genealogia ſequẽs ſufficit ad hoc eis ꝓ
bandũ. Tales a fide alieni verbis euãgeliſtarum nõ preſtãt
fidẽ. ⁊ id̾ totã illã lineã negabũt: niſi forte hebrei q̃ auctori
tate veteris teſtamẽti aliquã ptẽ genealogie mathei hñt re
cipe. ſ. vſq̃ zorobabel vl̾ abiud ⁊ hm̃oi: nõ vltra cuꝫ apud
eos de ceteris hyſtoria auctẽtica nõ hẽatur. Sic igit̾ tota
genealogia ꝑ extẽſionẽ in euãgelijs tradita nõ ſufficit ad
cõuicẽdos ifideles de h̾ ꝙ xp̃s a dauid deſcẽdit. ⁊ ſi per io
achim ⁊ mariã fieret deſcenſus. vñ apl̾s. j. ad Thimote. j.
ꝓhibet genealogijs intendere: vbi gloſa dicit ꝙ infideles
habebant genealogias quibꝰ narratur xp̃m deſcendiſſe a
dauid. vñ ſicut apd̾ tales nõ ſufficit illa narratio in euãge
lijs contenta de genealogia xp̃i quãtũcũq̃ extenſa tradat̾
ad verã generatõꝫ nãlem eius oñdẽdam: ſic apud fideles
ſola verba tituli ſufficiunt ad hoc fundandum: que quidẽ
ratio includitur in verbis Augu. contra fauſtum mani-
cheum volentẽ probare xp̃m nõ eſſe filiũ dauid cũ nõ eſ-
ſet conceptus ex ioſeph. ad quã ſeriẽ generatõis Mathe
us producit: vbi Augu. ſic ait. Sic ergo nos credimꝰ eti
am mariam fuiſſe in cognatõe dauid. quia ſcripturis cre-
dimꝰ: q̃ vtrũq̃ dicũt. ſ. xp̃m ex ſemine dauid eſſe ſm car-
nẽ ⁊ eius mrẽm mariã virginẽ eſſe. Hec ille. Si tamẽ q̃-
ratur q̃ ſit vtilitas ſeu neceſſitas tradẽdi tã extenſam gene
alogiam vbi ſolus primus titulus ſufficit. Ad hoc reſpõ-
detur per ſequentẽ tertiam concluſionẽ. Tercia cõcluſio
ꝙ cõueniẽs fuit: vt xp̃s etiã ſm publicã famã ⁊ cõeꝫ ppl̾i
eſtiatõꝫ a dd̾ deſcẽdẽt. ⁊ hoc cõſonat ãtiq̊rum ꝓphie traditõi-
bꝰ. Pria ps ꝓbat̾. nã h̾ fuit cõueniẽs duplr̾. p̊ ad fideliuꝫ
in cõi xp̃m illo tpe recipiẽtiũ inſtructõꝫ. ſcd̾o ad cõfutatõꝫ
ifideliũ xp̃m nõ recipiẽtiũ. p̄mũ pꝫ ſic. nã ꝓut in ſcd̃a ſecũ
de. q. j. ar. vij. in rñſiõe. iij. ar. hr̃. Cognitio fidei i hõibꝰ op-
tuit vt ab imperfecto ad perfectuꝫ procederet. et id̾o xp̃s
fuit prius cognitus ſub ratõe ſaluator
electos q̃ cognoſceretur eſſe deus ⁊ h
vocatione apl̾orum Iohis p̊. andreas di
meſſiam. i. xp̃m. ꝫ poſtea xp̃o interro
me eſſe dicitis: petrꝰ rñdit. Tu es filius
Ex quo videtur ꝙ prius ſeq̇bantur ip
cognoſcerent eius deitatem. Vlterius
plene informatis de fide ſue deitatis e
lis. Tanto tpe vobiſcũ ſum ⁊ nõ cogn
xiiij. c. Silr̾ ⁊ pari rõe pꝰ xp̃s fuit cognitꝰ tanq̃ filius Io-
ſeph q̃ cognoſceretur eſſe ſine patre in terris. non eniꝫ ſo-
lum apud emulos qui ip̃m ſpernẽtes dicebãt. Nonne fi-
lius fabri eſt Math. xiij. ca. ſed etiã apud ſimplices diſci-
pulos ⁊ cognatos cõmuniter filius ioſeph reputabatur
anteq̃ myſterium virginitatis eſſet diuulgatũ. In taliuꝫ
em̃ perſona euangeliſta dicebat. Non cognouerũt pntes
eius. Lu. ij. ca. Vñ nõ ſolum ſimplices ſeu idiote prout
apoſtoli fuerunt in principio. ꝫ etiã nathanael q̃ ſm glo.
ꝑitiſſimus ſcripturarum erat cũ audiuit a philippo Iohan-
nis p̊. Quẽ ſcripſit moyſes in lege ⁊ ꝓphis inuenimꝰ ihe
ſum filiũ ioſeph a nazareth: nõ fuit admiratꝰ ꝺ h̾ ꝙ xp̃us
eſſet filius ioſeph. ꝫ de hoc ꝙ a nazareth eẽt: cũ de bethleẽ
ſpectabatur meſſias. Et qd̾ magis attentõe dignum eſt. ꝙ
ipſa eadẽ beata virgo huius myſterij diuini ſuꝑ oẽs ꝯſcia
iſtũ modum loquẽdi obſeruabat. d. Ego ⁊ pr̃ tuus dolen
tes q̃rebamus te: Lu. ij. ca. Ex quo ſequitur ꝙ ad inſtru-
ctõꝫ fidelium in cõi qui xp̃m veniente in mundo receper̾t
conueniẽs modus fuit vt eis pñtaretur priꝰ ſb rõe regis. ſ.
meſſie filij dauid ſine reuelatõe myſterij deitatis ⁊ virgini
tatis matris q̃ ꝙ eis a principio omnia iſta archana reue
larentur. ſic em̃ proceſſerunt ab imperfecto ad perfectum
qui eſt modus hoibus in cõi maxime connaturalis. Se-
cundũ probatur. Nam ſi xp̃s ſm verã generationẽ natu-
ralẽ tm̃ a dauid deſcẽdiſſet. ⁊ nõ ſm famaꝫ publicã ⁊ cõeꝫ
ppl̾i eſtimatõꝫ. hoc nõ ſufficeret ad refutandos infideles
precipue hebreos qui ex illa ſtirpe tm̃ ſaluatorẽ ſpectabãt
vt auctoritates ſacre ſcripture teſtant̾ ⁊ xp̃s eos exhortan
do dicebat. Scrutamini ſcripturas. Ioh. v. ca. Vnde ſic
eum rõnabiliter ignoraſſent a dauid deſcẽdiſſe preſertim
cuꝫ cois fama ⁊ ppl̾i eſtimatio hoc nõ teſtaret̾ redderent̾
excuſabiles. Nõ em̃ ipſi tenebantur cognoſcẽ veraꝫ gene
rationẽ naturalẽ xp̃i ſm quã a dauid deſcendit. Talis. n.
incognoſcibilis eſt niſi per diuinã reuelatõnẽ: vt in ſecun-
do ſuppoſito fuit oſtenſum. Diuia tamen ſcriptura intẽ-
dit eos inexcuſabiles reddere. vñ in glo. ſuꝑ illud Math.
ij. Vbi eſt qui natus. Cõfuſio iudeorum eſt vt xp̃i natiuita-
tem a gentilibus diſcant. ⁊ ſi non credunt inexcuſabiles
ſunt: hec in glo. Cõueniẽs igitur modus fuit vt etiã xp̃us
ſm publicã famam a dauid deſcẽderet. ⁊ ſic ipſum refutã
tes ſaltẽ ſub rõe ſaluatoris ſpectati in cõmuni recipere in
excuſabiles eſſent quod eſt intentum. Secunda vero ps
concluſionis probatur. Nam prophete per modum ſuc-
ceſſionis ipſius dauid xp̃o regiam dignitatem attribue
bant: Eſa. ix. ca. Super ſolium dauid ⁊ ſuper regnuꝫ eiꝰ
ſedebit. Que quidẽ verba ⁊ ſimilia: licet non de ſede ſeu
regno temporali principaliter intelligantur prout verba
Eſa. denotatant ibidem dicentis. Sedebit ineternuꝫ. nec
enim concedenduꝫ eſt ꝙ in regno temporali dauidico ie-
chonias a quo chriſtus deſcendit habuit ſucceſſorem pro
phetante Hyere. xxij. de ipſo iechonia. Non erit de ſemi-
ne eius qui ſedeat ſuper thronum dauid: cum hoc tamẽ
ſtat ꝙ ſm intellectum minus principalem ſeu figuratiuũ
quem totus populus in cõmuni principaliter intende-
bat de regia dignitate etiam temporali que chriſto debe-
batur per ſucceſſionem dauid talia verba intelliguntur. ꝑ
quod ſignificabatur ſucceſſio ipſius chriſti i hominis i re-
gno vniuerſali ſupra omnem creaturam: iuxta illud. Da-
ta eſt mihi omnis poteſtas in celo ⁊ i terra. Math. xxviij.
Ratio autem huius figuratiue locutionis ſeu duplicis
intellectus talis eſt. Nam ſicut noſtra cognitio de im-
perfecto ad perfectum naturaliter procedit: vt tactum eſt

eſt nobis ex cognitõe corꝑaliũ in ſpũali-
zenire. Inuiſibilia em̄ dei a creatura mõi
z intellecta ꝯſpiciũtur: ad Rom.j. Quod
ocũ in puris naturalib⁹. ſ; etiã in ſupnatu-
iſterijs eccleſie ꝑcipue in ſacramẽtis qui-
iſibilia ꝑ ſigna viſibilia tradunt. ⁊ iõ ex diui
na p … tõe vt ppl's de ſenſibilib⁹ ad inſenſibilia cõna-
turali mõ reduceretur xp̄m quẽ ꝯſtituit heredẽ vniuerſo
rũ etiã in regia dignitate tꝑali legittimũ ipi⁹ dauid ſucceſ-
ſorẽ fecit. ſic vt ius hereditariũ in ipſo regno eidẽ ꝑtineret
ex tali ſucceſſione. quã quidẽ ſucceſſionẽ tꝑalẽ ꝯtempora
nei xp̄i diligẽter attendebãt: vt teſtatur ſacra hyſtoria. Nã
apl'i q̄ fuerũt ſuꝑ ceteros de myſterijs xp̄i erudit etiã poſt
reſurrectõꝫ qñ iã ipi⁹ gloria erat eis magis mãifeſtata ab
eo querebãt. Si i hoc tꝑe reſtitutur⁹ es regnũ iſrael: Act.
.j. Quod intelligit ad lrãm de regno tꝑali credẽtes talem
reſtitutõꝫ ad xp̄m ꝑtinuiſſe: nec xp̄s ꝓtunc iſtũ intellectũ
figuratiuũ ſeu minus ꝑncipalẽ ab eis excluſit expſſe: vt
ibidẽ patet. Fortius ḡ ſciendũ eſt de ceteris qui regnum
dei ignorabant. cũ igitur ſucceſſio in regia dignitate tꝑali
ad illũ etiã q̄ ſm famã publicã eſt fili⁹ ꝑtinet: vt in prio ꝓpre
ſuppoſito nõ ad illũ tm̄ q̄ ſm verã generatõꝫ naturalẽ tã-
tũmodo deſcẽdit: ſequitur ꝙ ꝓphete teſtãtes ipm̄ fore le-
gitimũ ſucceſſorẽ in regno dauid tꝑali ꝯñter ꝑmõſtrabãt
ipm̄ ſm famã publicã a dauid deſcẽſuꝝ quod eſt intentuꝫ
Quarta ꝯcluſio ꝙ p̄dictus deſcẽſus xp̄i a dauid ſm pu-
blicã famã ⁊ cõem ppl'i eſtimatõꝫ q̄tuꝫ ad ꝯtẽporaneos
ꝑtinebat ſufficienter traditur ꝑ Matheũ euangeliſtã cum
dicitur Abrahã genuit yſaac ⁊c̄. Et cõuenienti⁹ ꝑ Ioſeph
q̄ ſi ꝑ ſolã virginẽ glorioſam huiuſmodi deſcẽſus tradẽt
Prima ꝑs ꝯcluſionis ꝓbatur. Nã oẽs ꝯtꝑanei xp̄i exce-
ptis pauciſſimis q̄b⁹ myſteriũ v̄ginitatis fuit reuelatum
credebant xp̄m eſſe filiũ ioſeph ⁊ fama publica hoc teſta-
bat: vtꝫ ex iã dictis. Qui quidẽ ioſeph de directo genealo
gizatur a dauid ꝑ matheũ vtꝫ i lrã. Igitur p̄ma ꝑs cõcluſi
onis vera. Scd̄a v̄o ꝓbatur. nã ſi talis deſcenſus ſm pu-
blicã famã ꝑ virginẽ glorioſam declaret ⁊ nõ ꝑ ioſeph: oꝑ
tuiſſet ꝙ ꝯtꝑanei xp̄i reputarẽt xp̄ꝫ nõ deſcẽdere a ioſeph.
⁊ ꝯñter credere virginẽ glorioſam nõ legittime xp̄m cõce-
piſſe vel myſteriũ virginitatis eſſet ſtatim eis reuelanduꝫ
quoꝝ primũ eſſet falſiſſimũ ⁊ derogatiuũ honori ipſi⁹ be
ate virgis. q̄ vt ab infamia ſuſpitõnis eẽt immunis diuia
p̄ordinatõe fuit deſponſata vt ſancti doctores tradũt. Se
cundũ v̄o eſſet etiã ꝯ̄ dictamẽ eiuſdẽ diuine p̄ordinatõis
que virginitatẽ matris ex certis rõnibus: vt dictũ eſt volu
it eẽ occultã. ⁊ ſic ſcd̄a ꝑs ꝯcluſionis vera. Quita ꝯcluſio
ꝙ conueniens fuit vt xp̄i genealogia nõ tm̄ ſm p̄dictas fi
liatões. ſ; etiã ſm filiatõꝫ legalẽ .ſ. ſm adoptõꝫ traderetur
vt Lucas tradit in .iij. c. ꝓbatur. Nã vt doctores dicũt. pro
ut poſtil. Lu. iij. tractat. lꝫ oẽs ſapiẽtes hebreoꝝ concordit
tenerẽt xp̄m deſcenſuꝝ eẽ a dauid. aliqui tamẽ eoꝝ opina
bant ipm̄ deſcendere ab eo ꝑ nathan ei⁹ filiũ adoptiuum
ꝓpter excellentiã ſctĩtatis ⁊ ꝓphie. alij vero ꝑ ſalomonem
ꝓpter dignitatẽ regiã ⁊ excellentiã ſapie. Scd̄m veritateꝫ
aut vt omnino tolleretur errandi occaſio ꝑ vtrũq̄ deſcen-
dit. ꝑ ſalomonẽ .ſ. ſm lineã naturalis generatõis. ꝑ nathã
vero ſm lineã adoptõnis legalis. nathan em̄ fili⁹ adopti-
uus fuit dauid. vñ cõuenienter Lucas ſequitur lineã adop
tiuã ꝑ nathan ⁊ quoſdam alios: vt nobis oſtẽdat ꝙ etiam
ſm lineã adoptõis xp̄s a dauid deſcẽdit. iccirco notanter
pretermiſit hoc verbũ genuit. ⁊ loco ei⁹ vtitur hoc verbo
fuit. Sexta concluſio ꝙ generatio xp̄i vera a dauid ꝑ v̄gi-
nẽ glorioſam deſcendens cũ expreſſione v̄ginitatis archa
ne q̄tuꝫ ad fideles fide diuulgata certificandos ꝑtinet ſuf-
ficienter traditur ꝑ Math. j. Nam in p̄dicto capit. poſtq̄
matheus ſe expediuit de genealogia xp̄i ſũmarie in ꝑ tit.
⁊ ꝯñter in ſingulari ꝑ extenſam ſucceſſionẽ. quã ſucceſſio-
nem in tres q̄terdenas ex certis cauſis myſtice intellectis
diuiſit. ꝓut in glo. ordi. ſufficiẽter tradit ſtatim ipam ma-
teriã generatõis xp̄i quaſi alio mõ reſumens ſb̄dit xp̄i ãt
generatio ſic erat. Cũ eſſet deſponſata mater ieſu maria io

ſeph anteq̄ cõuenirent inuenta eſt in vtero habens d̄ ſpũ-
ſancto. vbi manifeſte tradit veritatẽ generatõis xp̄i quam
a dauid deſcẽdiſſe in titulo premiſerat ꝑ mariã virginem:
nõ ex virili ſemine ſ; ſpũſſancti inſpiratõe ꝓceſſiſſe: cum q̄
etiã oſtendit eius virginitatẽ occultã eẽ illis tꝑib⁹ niſi cui
deus ex cauſa voluit reuelare ſicut ioſeph. Colligitur er-
go ex premiſſis ꝙ deſcenſus xp̄i a dauid ⁊ abraam in euã
gelio quadrupliciter traditur. Nam aut ſm verã generati
onẽ naturalẽ ⁊ hoc ſummarie quantũ ſufficit ad certificã-
dos fideles in cõi de impletõe ꝓmiſſionũ que patrib⁹ fue
runt facte. ⁊ hoc dupl'r. q2 aut ſine myſterij virginitatis re-
uelatõe ⁊ ſic in titulo primo Mathei ꝓut in ſcd̄a cõcluſi-
ne: aut cũ declaratõe v̄ginitatis ſicut ibi. Generatio autẽ
xp̄i ⁊c̄. Math. j. ꝓut in ſexta ꝯcluſione: aut ſm publicam
eſtimatõꝫ. ⁊ hoc extenſe ꝑ ſingula deſcendendo ⁊ aſcendẽ
do: quod ſufficit ⁊ requirit ad certificãdos xp̄i ꝯtꝑaneos
de hoc ꝙ xp̄s fuerat legittim⁹ ſucceſſor ipi⁹ dauid. hoc du
pliciter. q2 aut ſm lineã naturalis generatõis publice eſti
matã ꝑ Salomonẽ quã Mathe⁹ tradit ꝓut in q̄rta ꝯclu-
ſione: aut ſm lineã adoptiuã. ⁊ ſic Lu. iij. ꝓut i q̄nta ꝯclu
ſione. Qui quidẽ quadruplex deſcenſus in xp̄o cõcurrit
ꝓut traditio euãgelica narrat fideliter ⁊ hec ad murmura
tiones ꝑfidoꝝ ꝯp̄mẽdas ⁊ admiratões tollendas fideliuꝫ
in predictis ſufficiant ſm lrãlem expoſitõem. omiſſis tm̄
q̄pluribus alijs in hac materia a doctorib⁹ traditis q̄ ad
myſticam pertinent declaratõꝫ.

¶ Sequũtur notule breues venerabilis ac religioſi pr̄is
fratris Mathie doringk ꝓfeſſoris ſacre theologie eximij
miniſtri ꝓuincie ſaxonie ordinis minoꝝ: quibus poſtilla
fratris Nicolai de Lyra valide ab impugnatõibus domi
ni burgenſis defenſatur. et primo circa euangelium Ma-
thei.

¶ Replica.

ET quia de veteri teſtamento nõ plus repi tactũm ꝑ
Burgeñ. iõ accedenduꝫ eſt ad nouũ ⁊c̄. In nouo te
ſtamẽto primo occurrit euangeliũ Mathei: in cui⁹
prio capitulo d̄r. Iudas genuit phares ⁊ zarã de thamar.
quẽ paſſum exponẽs beatus Hyero. dicit notandũ in ge
nealogia ſaluatoris nullã ſanctaꝝ aſſumi mulieꝝ: ſ; eas tã
tum q̄s ſcriptura reprehendit: vt ꝓpter pctõres venerat de
peccatricibus naſcens ⁊c̄. Poſtil. aũt ab hoc dicto beato
Hyero. cũ reuerẽtia declinat motus ex certis rõibus. qua
rum prima eſt. q2 nõ videtur rõnabile mulieres rõne illa
poni in genealogia ſaluatoris q̄ rõne viri ex ea pretermit-
tuntur. ſ. Iochozias: ioas ⁊ amaſias ꝓpter pctm̄ pretermit
tunt. vt dicit idẽ be. Hyero. igit ꝓpter pctã nõ ponũtur ibi
rõnabiliter mulieres. Itẽ v̄go glorioſa ponit in ipa gene-
alogia. que tñ ẽ ⁊ ſꝑ fuit ſanctiſſima. Itẽ q2 dicit be. hiero.
Ruth ⁊ raab in genealogia poſitas tanq̄ ꝑ ſcripturã ſacrã
reprehẽſas. qd̄ nõ videt veꝝ. q2 ſcriptura eas ꝯmẽdat. Ra-
ab cõmẽdatur ioſue. ij. ⁊ ponitur in cathalogo iuſtorum:
ad Heb. xi. ꝙ aũt dicta fuit meretrix nõ fuit rõe vicij ſ; offi
cij. q2 vbi nos habem⁹ meretrix hebreus habet hoſpita: vl'
fuit eius cognomẽ. Silr ⁊ ruth cõmendatur in ſcriptura
Ruth. j. ⁊. iij. Nec alicubi legit de illaꝝ duaꝝ mulieꝝ reꝑ
henſione. ꝓut be. Hyero. allegat. Exponit igit poſtil. illũ
paſſum ſic. ꝙ ille mulieres iõ hic nominant. q2 viris ſuis
fuerũt accidẽtaliter cõiuncte. Nã que fuerũt p̄mo ⁊ princi
paliter cõiũcte ſiue bone ſiue male nõ hic nominant: im-
mo q̄ inter illas q̄tuor fuit magis famoſa peccatrix. ſ. ber-
ſabee directe nõ noiatur. ſ; dicitur ea q̄ fuit vrie. q̄ principa
liter ⁊ directi⁹ noiari debuit ſi peccatũ rõ noiatõis fuit. in
hac re Burg. aſſumit be. Hyero. in ſui defenſionẽ. quẽ tñ
ex leuib⁹ cauſis cõſueuit improbare: vt pꝫ in multis locis
ſui corruptorij. Et puto defenſionẽ Burgeñ. be. Hyero.
nõ placere. q2 maiora incõueniẽtia contingunt defenſori
q̄ defenſo: vt patebit. Dicit nãq̄ Burgeñ. primo ꝙ verba
be. Hyero. ſunt ſane intelligenda de pctõribus ⁊ peccatri
cibus finaliter penitẽtibus ⁊ ſic iuſtificatis. ⁊ tales dicit fu
iſſe illas q̄tuor mulieres in genealogia xp̄i noiatas. Se-
cundo dicit Burgẽ. ꝙ Raab ⁊ ruth fuerũt famoſe pecca-
trices q2 natões eaꝝ in ſcripturis reprehẽdũtur. Tercio

dicit ꝙ etſi ille q̄ttoꝛ mulieres fuerūt iniuſte nō tamen fu
erūt dicēde ſancte ſaltē in vita earū ꝓpt̄ p̄cedentia peccata
Ex his tribus dictis putat Burgē. accipe velle ſufficientē
reſponſionē ad argumēta poſtil. facta cōtra. b. Hierōni.
Sed certe ex inepte dictis apta reſpōſio fieri nō pōt. nūc
aūt primū dictū ꝓpoſito eſt ineptū. Nam multe mulieres
patrū nominatoꝝ in ſcriptura ſunt repꝛehenſe. tñ finaliter
iuſte: ſicut Sara rachel: Lya ⁊ cetere. iō ſm primum di
ctū Burgē. q̄plures debebant nominari. Ceterū ſi ſole q̄
tuoꝛ finaliter iuſtificate debebāt nominari: ſequit̄ ꝙ finali
ter impenitētes nominari nō debuiſſent. ⁊ ſic achaz ⁊ mul
ti nominati nominari nō debebāt: ꝑ argumentum a cōtra
rio ſenſu. qđ Burg. ſepe grādipendit. Nec ſcōm dictū bur
gē. ē aptū ꝓpoſito. Nam ſi q̇s ex mala fama nationis de
beret dici famoſus peccatoꝛ maxime Iob: q̇ natione fuit
gentilis. ⁊ tamen in ſcripturis dicit̄ fuiſſe ſimplex ⁊ rect⁹
timēs deū: ⁊ recedens a malo. ⁊ cetera q̄ de eo dicunt̄. iob
j. Poterāt etiā ille due mulieres nāliter facere q̄ erāt legiſ
ſicut Iob. ⁊ nō idolatrare. ¶ Vñ de gētilitate ad iudaiſmū
cōuerſas ſcriptura nō rephendit ſed magis cōmendat: vt
ꝓbat poſtil. Nec terciū dictū videt̄ ꝓpoſito cōuenire. naz
be. Hiero. in hac vita iuſtificatas. ⁊ cū finali iuſticia defū
ctas vtiq꜠ debuit dicere ſanctas. nec hoc omittere pꝛopter
peccata p̄cedētia ſi q̄ fuerūt. qꝛ Petrū. paulū. matheum ⁊
magdalenā ⁊ ceterōs vere ſanctos dicere catholicū eſt. q̇ꝝ
tñ peccata ſacra ſcriptura ꝯmemoꝛat: ſꝫ nō illaꝝ. ſ. Raab ⁊
ruth. Cū igit̄ dicta Burg. ꝑut viſū eſt ſunt ꝓpoſito impti
nētia: reſpōſa ex eis accepta valere nō pñt. iccirco cum pri
mū arguit̄ de trib⁹ regib⁹ ꝓpter pctm̄ p̄termiſſis: reſpōdet
Burgē. ꝙ illi fuerūt finalit̄ impenitētes. qđ in mulierib⁹
nō hꝫ locū. ſꝫ oſtēſum ē ſupꝛa primū dictū burgē. vnde ſu
mit̄ illa reſpōſio nō eē rationabile: nec ꝑ ꝯñs ſolutio. Ad
ſcōm argumentū de beata virgine ſine peccato in genea
logia poſita. rñdet burgē. ꝙ ſecus ē de beata virgine quaꝫ
neceſſe habuit euāgeliſta ponere. ⁊ de illis mulieribus q̄s
euāgeliſta volūtarie nominauit ⁊ ſine defectu potuiſſet p̄
termittere. Sꝫ puto. b. Hiero. ſic nō voluiſſe dicere. quia
illa reſpōſio plus inuoluit q̄ꝫ ſoluit. nā dicēs euangeliſtaꝫ
ꝓ ſola volūtate illas mulieres nominaſſe neceſſe hꝫ dice
re ꝙ ſine ratiōe ꝙ ſi ſic fruſtra. b. Hiero. q̄rere rationē cu
ius nō ē ratio ſꝫ volūtas. Nec ē veriſile ꝙ ꝓ ſola volunta
te q̇nimo ex rōnabili neceſſitate eas nominatim expꝛeſſe
rat euāgeliſta q̄ rōnabilitas infra oſtendet̄. Ad terciū Ar
gumētum poſtil. burg. reſpōdet qđ facit ꝓ beato Hiero.
qꝛ in ſcriptura cōmendant̄: hoc ē argumentū iuſtificatio
nis eaꝝ finalis. ſꝫ ꝑ hoc nō excludit̄ q̇n prius fuerāt famo
ſe peccatrices: vt dicit burgē. cui⁹ oppoſitum tamē oſten
ſuꝫ eſt in coꝛrectione ſecūdi dicti. ſupꝛa. nec aliq̄ ſcriptura
habet̄ ꝙ ꝑſone illaꝝ vnq̄ꝫ fuerint repꝛehenſibiles. ſed poti
us in ſcriptura cōmendantur. vnđ poteſt ſumi argumen
tum quod eſt Burg. in veteri teſtamento valde familiare
ſꝫ ip̄e cōſueuit arguere ab auctoꝛitate negatiue qđ non va
let. Hic arguit̄ autem ſimul cōſtructiue ⁊ deſtructiue ꝑ h̄
quod nō legitur ꝙ ſint repꝛehenſe ſed cōmendate. Arguo
tamen ex dictis ꝯ̄ Burg. aliter. Dis denominatio debꝫ fi
ri a principalioꝛi ⁊ dignioꝛi. ſed fides ⁊ iuſticia ſūt dignio
ra vicijs igit̄ nominatio debet fieri poti⁹ a virtutibus q̄ꝫ a
vicijs. ſed conſtat ex ſcriptura Raab ⁊ ruth fuiſſe v̄tuoſas
igit̄ earum nominatio debet potius ſumi a virtutibus q̄ꝫ
a peccatis ſi qua p̄ceſſerūt. Nā in cōmemoꝛatione ſancto
rū: virtutū fit mentio de per ſe. vicioꝝ autē ſi qua fuerant
ꝑ accidēs ⁊ recitatiue. igit̄ ille ſancte mulieres in xp̄i ge
nealogia ſancta potius debebāt noiari ex conuerſione q̄ꝫ
prauitate trāſgreſſionis: nec illa tercia ratio poſtilꝉ. facit ꝓ
beato Hieron. ꝑut Burg. dixit: ſꝫ cōtra ſpecialit̄. quia di
cit quas ſcriptura rep̄hendit qđ nuſq̄ꝫ repit̄ ſꝫ cōtrariū. q̇a
vtrāq꜠ ſcriptura cōmēdat notabiliter ſatis. Poſtq̄ꝫ igitur
viſum eſt ꝙ Burg. volēs ꝓ beato Hiero. certare pl⁹ eum
inuoluit. Conſequēter videndū ē quō cōtra poſtil. irratio
nabiliter mouetur dupl̄r. primo dicit ꝙ nihil ꝑtinet ad ra
tionem genealogie ꝯiūctio viri ⁊ mulieris ꝑ ſe vel ꝑ acci
dēs ⁊ nihil refert. nā neceſſariū videtur v
nō principales in huiuſmōi genealogi
uus ex tali nominatione oſtēdatur ve
niū ⁊ nihil illegitimitatis interueniſſe.
moniū ſit inter viꝝ ⁊ vxoꝛē principalē
ꝓlem ex eis ſuſceptā foꝛe legittimā ꝓl
naliter ⁊ ſecūdario ꝯiūcta poſſet ꝓbab
legittimā. iccirco in generatione ex pri
cta in tota genealogia de muliere null
ꝓlis legittimitas eſt clara. in generatio
naliter ꝯiūctis neceſſe fuit dē mulierib⁹ fi
tū vt ex h̄ innuat̄ ꝯiunctionē fuiſſe legittim... vt oſtēda
tur ꝓlem ex ſic cōiunctoꝝ generatione nullam incurrere
notā. Neceſſariū igit̄ fuit in xp̄i genealogia hoc obſerua
re: ne herodes aut alij xp̄i ꝑſecutoꝛes velamē excuſatio
nis poſſent aſſumere q̄i natū illegitime ꝑſequerent̄. hec ē
em̄ ratio ſanctoꝝ doctoꝝ de matris xp̄i deſpōſatione. nec
valet ꝙ Burg. ſcđo obijcit ꝯ̄ poſtil. rōnem de Lya q̄ fuit
iacob p̄ter intentionē ꝯiūcta. ⁊ tñ nō nominat̄ in genealo
gia xp̄i. quod tamen opoꝛteret ſi ratio poſtillatoꝛis vale
ret. Reſpōdeo ꝙ q̄uis Lya fuerit cōiuncta p̄ter eius intē
tionē. nō tamē ex hoc fuit vxoꝛ eius occaſionalis nec ſe
cūdaria. ſꝫ principalis ꝓpter ſequentē ratihabitionē. Ra
chel em̄ q̄uis fuit plus dilecta. fuit tñ vxoꝛ ſecūdaria. Et
ideo xp̄s ſi fuiſſet natus ꝑ lineā rachel ſpāliter nominari
in genealogia debuiſſet ꝓpt̄ rationē p̄dictā. Sꝫ qꝛ ꝑ lineā
Lye q̄ fuit prima ⁊ principalis vxoꝛ chriſt⁹ natus ē: iccir
co eā nominari nō opoꝛtebat. Cōfirmat̄ hec reſponſio. qꝛ
ſm magiſtrū i quarto. di. xxx. ⁊ doctoꝛes. Erroꝛ in ꝑſona
cōiuncta dirimit etiā contractū matrimoniū niſi poſt cō
iunctionē interuenerit ratihabitio. Cū igit̄ in cōiunctiōe
Iacob ⁊ Lye interuenit erroꝛ ꝑſone potuit legitime poſt
cōiunctionem eā refutare: qđ tamen nō fecit ſꝫ. potius ra
tū habens factū ꝓ cōiunctione Rachel vltro ſeruiuit. Et
Lya p̄ma ⁊ principalis vxoꝛ fuit ꝑ cōſequēs nō nominā
da. Sed finaliter in hac materia Burg. valde mouet̄ con
tra poſtillatoꝛis excuſationē q̄ ſe excuſat de hoc ꝙ decli
nat hic dictū. b. Hiero. aſſerēs cōtra pietatē militare ſan
ctoꝝ opinionib⁹ cōtraire inducēs ad hoc canonē decreta
lis. di. xx. Sed reuera in quo Burg. excuſationē poſtilla
toꝛis reijcit ip̄e magis venit inculpādus: ꝑſepe quidem
b. Hiero. Aug. ceteriſq꜠ doctoꝛib⁹ etiā ſine magna ratiōe
obijcit ⁊ ip̄oꝝ dictis infideliū iudeoꝝ dicta anteponit. Et
ſi aliq̄n ꝓ ip̄is certare videat̄ in odiū id facere videt̄ poſtil
latoꝛis ſalua pace: qui nō niſi ſcriptura aut rōne cogenti
bus interdū a ſanctoꝝ declinat ſententijs. Nec id vt bur
gen. aſſumit facit cōtra pietatē. qꝛ hic honoꝛ: hec reueren
tia ſolis debet̄ canonicis ſcripturis: vt quicq̇d in eis rep
tum fuerit ſine heſitatōne veꝝ eē credat̄: vt dicit. b. Aug.
in de vnico baptiſmo. ſcriptis autē alijs q̇buſcūq꜠ ratōna
biliter cōtradicere licet. dicēte eodē aug. in ep̄la ad Hier.
Alioꝝ ſcripta ita lego vt quātalibet ſāctitate quātaue do
ctrina polleāt: nō ideo veꝝ putē. qꝛ ip̄i ita ſenſerūt ⁊c̄. Et i
epiſtola ad foꝛtunatū dicit. Tales eē velle lectoꝛes ſuoꝛū
ſcriptoꝝ q̄lis ip̄e eſt alioꝝ. in quo ſua ſcripta ceteris coꝛri
genda ſubijcit: ſicut ip̄e alioꝝ ſcripta vbi id certa ratio vl̄
auctoꝛitas exegit: refutauit. Nec putandum hāc Augu.
humilitatē beato Hiero. ⁊ ceteris ſanctis doctoꝛib⁹ defu
fuiſſe. Canō decretales ꝯtra poſtillatoꝛē inductus ꝓ ip̄o
militat. dicit̄ nāq꜠ in ip̄o quotiens maioꝛi rationi innititur
eo maioꝛis auctoꝛitatis eius verba eſſe vident̄. igit̄ poſtil
latoꝛ ſi nulla temeritate ꝑmotus interdū ſanctoꝝ ſenten
tias cū reuerētia que ſanctis doctoꝛib⁹ debet̄ declinet me
lioꝛi ratione aut auctoꝛitate ꝑſuaſus nequāq꜠ debet ob h̄
a veritatis amoꝛe criminari. q̄m in his que fidei nō ſunt
nec ſacriſ lr̄is obuiāt: neq꜠ ſcti neq꜠ ſcolaſtici doctoꝛeſ mu
tuū ꝯſenſū expetūt: ſꝫ ſibi mutuo alijs ⁊ alijs rōib⁹ ꝑſua
ſi ſine temeritate imo vtilit̄ ꝯ̄dicūt. ¶ In eo. c. vbi dr̄. Io
ſeph viꝝ marie. vbi oēs doctoꝛeſ ꝯcoꝛdāt ꝙ ſufficient̄ dedu
cit̄ genealogia ꝑ ioſeph viꝝ marie. qꝛ erāt de vna tribu ⁊c̄.
vbi bur. fac̄ mlt̄a argumēta aliq̄ ſatis copetētia ꝙ nō ſuf

zloſe ⁊ doctoꝝ. Jpe igit̃ lōgã digreſſionē
‥at ſatiſfacere nō ſolū q̃renti: ſꝫ queſtioni q̄
‥ hac mã. cui placet videat. mihi aūt videtur
ꝙ poſtill̃. factū cōcludat. Cū ei xp̄m natū ex
‥d ⁊ abꝛaã ſm ꝓmiſſa vtriſqꝫ facta: nō niſi au‑
‥ripture ha
bea‥ igit̃ ſolū credi‑
tū ē apud recipiētes
ſacꝛ cano. ſicꝫ apud
xp̄ianū hꝫ ſolū auto
ritate mathei ⁊ luce.
igit̃ ex ſola fide. fru‑
ſtra igit̃ Bur. videt̃
tā pꝛolixa digreſſiōe
laboꝛaſſe. p̄ſerti cuꝫ

a Cum natꝰ eēt ihs ‖ ij. i bethleē iude. in die bꝰ herodis regꝭ: ecce magi ab oꝛiēte venerunt i hirl̃ymã dicentes Ubi eſt
c q̄ natꝰ ē rex iudeoꝝ vidimꝰ ei ſtellã eiꝰ in oꝛiēte ⁊ veni
d mus adoꝛare eū. Audiēs
e ãt herodes rex turbatꝰ eſt
f ⁊ oīs hiroſolyma cum illo

q̄tuoꝛ ſue ſuppoſitōnes ⁊ ſex cōcluſiōes citra vel vltra ea
q̄ fidei ſunt nihil concludūt. Nã in pꝛima ſuppoſitiōe ſua
dicit de filiatiōe ⁊ ſucceſſione ſm foꝛmã vulgarē q̄ modi‑
cū facit ad ꝓpoſitū deducēdū. Nã a Zoꝛobabel nulla apō
catholicos, nec puto apud iudeos habetur hyſtoꝛia autē
tica. vñ talis fama vulgaris auctoꝛitatiue cōfirmare potu
erit vſqꝫ ad xp̄m ⁊ parētes eius. ⁊ ſi habet̃. tñ q꞉ in canone
nō eſt ea facultate cōtemnit̃ q̄ ꝓbatur ſm regulã. b. Hie‑
ronimi. Jn ſecūdo p̄ſuppoſito dicit Burge. dubiū eē de
quocūqꝫ nāliter genito: an ſit legitie natus. Jn quo nihil
dicit ꝑtinēs ad queſtiōis mote ſolutionē. q꞉ ꝑ nullã nālez
cognitionē poſſumus ad legittimã xp̄i generationē ꝑue‑
nire. ⁊ ꝓpt idē nō valet ſuppoſitio ſua tercia. q꞉ teſtimoni
um vel ꝓbatio ꝑ inſtrumentū ꝑtinet ad humanã ⁊ natu‑
ralē cognitionē. ⁊ q꞉ de ſubſtātia inſtrumentoꝝ ſūt teſtes
ſicut ad nālis generatiōis cognitionē nō poſſūt honeſti te
ſtes adduci: ita nec inſtrumēta foꝛmari: imo teſtes quicū‑
qꝫ adducerent̃ eſſent dubij ex ſc̄do ſuppoſito. Ex illis igit̃
tribus ſuppoſitionibꝰ nihil fidei affert̃ niſi negatiue ꝙ vi‑
delicet xp̄i generatio nō p̄t haberi ꝑ famã publicã nec peꝛ
teſtes ⁊ inſtr̄a. nec ꝑ naturalē cognitionē. ſuffeciſſet igitur
q̄rta ſuppoſitio ꝙ p̄t ſciri fidei auctoꝛitate. ⁊ ad hoc tendit
pꝛima cōcluſio Burg. q̄ aſſumit ꝓmiſſiōes factas pa tri‑
bus ⁊ teſtimoniū euãgelioꝝ: q̄ oīa ſola fide recepimus. ſe
cūda ſua cōcluſio ſolū ꝑtinet ad fideles: ⁊ nō niſi ꝓpt fidē
⁊ tercia concluſio reſoluit̃ ad idē. q꞉ vult ex publica fama
dicere cōueniēs xp̄m eē filiū dauid. ſꝫ vnde fama niſi ex ꝓ
phetis: ſꝫ q̄d ꝓphetia niſi credamꝰ. totū igit̃ reſoluit̃ i fideꝫ
ꝑ ꝯñs apud infidelē nihil facit. ꝑ ꝓbationes de ſancto tho
ma. ꝑ Burg. ex ſua digreſſione ſūptas nō ꝓbat̃ iudeoꝛuꝫ
inexcuſabilitas. q꞉ nec ꝑ ſcripturã ꝓpt̃ interruptionē a tp̄e
zoꝛobabel: nec ꝑ famã ex ſcripturis ſufficiēter factã ieſum
filiū dauid foꝛe ſcire poterãt: ſꝫ aliūde. qō oñdere nō eſt p̄‑
ſentis ſpeculationis. Nec q̄rta cōcluſio niſi ꝑ reſolutionē
ad fidē ꝓcedit. Silr̄ ⁊ quita. q꞉ vtriuſqꝫ linee tã nālis q̄ꝫ ad
optiue teſtimoniū nō hēmus niſi ex ſcriptura: teſtimoni‑
um aūt ſcripture ad fidē reſoluit̃. Nūc ãt ſcriptura vet. te.
in vtraqꝫ linea deficit q꞉ a zoꝛobabel vſqꝫ ad parētes xp̄i vt
p̄dictū ē auctoꝛitatē nō habemꝰ. Credendū ē igit̃ matheo
⁊ luce in vtraqꝫ linea ⁊ ecce fides ⁊ ad hoc finaliter reſoluit
Burg. ſuã quintã cōcluſionē. Sꝫ vñ mathe⁹ ⁊ lucas tāte
facti ſūt auctoꝛitatis: niſi ex auctoꝛitate vniuerſalis ecclīe
teſte beato Aug. cōtra adamantū dicentē. Non crederem
euãgellio niſi eccleſie auctoꝛitas me cōmoueret: q̄ igr̄ cre‑
dit eccleſie credit matheo ⁊ luce: ⁊ ſic credit xp̄m filiū da‑
uid ſm ꝓmiſſa facta patribꝰ. Et hec ē ſumma ꝑ quã ſol‑
nit̃ queſtio ꝑ burg. ſic diffinite ꝑtractata. q̄ ãt hiſ ſñ credit
qm̄ nō ex ſcriptura q̄ interrupta ē circa genealogiã: nec ra
tiōe nec fama cōuinci poterit ⁊c̃. remanebit dubiꝰ digreſ‑
ſione Burg. non obſtante. ‖ Capitulū. ij.

Cum natus eēt ieſus ⁊c̃. Hic ſc̄do oſtēdit euangeli‑
ſta ip̄m ieſū eſſe veꝝ deū ⁊ veꝝ hominē ex illuſtrati
one celeſti: ⁊ veneratione regali. ⁊ diuidit̃ in duas partes
q꞉ pꝛimo ponit̃ huiꝰ rei manifeſtatio. ſc̄do ipiꝰ xp̄i mani‑
feſtati ꝑſecutio: ibi. Qui cū receſſiſſent. Itē pꝛima in tres
q꞉ pꝛimo ponit̃ xp̄i inquiſitio ſollicita. ſc̄do eius inuētio

certa: ibi. Qui cū audiſſent regē. tercio eiꝰ adoꝛatio deuo
ta: ibi. Et ꝓcidētes. Pꝛima adhuc in duas. q꞉ pꝛimo po‑
nit̃ in quiſitio xp̄i ex deuotiōe ⁊ iſta facta ē a magis. ſecū‑
do ponitur inquiſitio chꝛiſti ex malignatione et hec fuit
inquiſitio herodis: ibi. Audiens autem rex. Circa inqui‑
ſitionē magoꝝ que
rentiuꝫ xp̄m natum
euãgeliſta tria notat
videlicet natiuitatis
locum: cum dicit.
a Cū natus eēt ie‑
ſus ⁊c̃. vt oñdat iple
tã eē ꝓphetiã mich‑
ee. v. ⁊ videbit̃. j. eo.
ca. Addit̃ aūt Jude
ad diſtinctionē alteriꝰ bethleē q̄ ē in tribu zabulō. ſecundo
notat tp̄s cū dicit. In diebꝰ herodis. ꝓphetauerat em̄ pa
triarcha Jacob: Geñ. xlix. Nō auferet̃ ſceptrū de iuda. et
dux de femoꝛe eiꝰ donec veniat q̄ mittēdus ē ⁊c̃. vbi trãſ‑
latio chaldaica hꝫ ſic. Donec veniat meſſias. vbi manife‑
ſte oſtendit̃ illo tp̄e xp̄ꝫ eē naſcituꝝ qñ deficeret rex ⁊ dux
de populo iudeoꝝ. ⁊ h̄ impletū ē in herode. q꞉ vſqꝫ ad trãſ
migrationē babylonis habuerūt reges de tribu iuda. Et
poſtea duces: vt patꝫ de Zoꝛobabel Eſdre. ij. ⁊ ſic vſqꝫ ad
herodē q̄ fuit idumeꝰ natiōe: ⁊ ꝑ ꝯñs alienigēa: ſꝫ regnuꝫ
iudeoꝝ fuit ſibi datū a romanis imperatoꝛibꝰ: ⁊ cū h̄ ad‑
iutoꝛiū ad ip̄m acq̄rendū: ⁊ capto antigono ibidē regnan
te ⁊ poſtea interfecto: herodes occupauit regnū vt narrat
Joſephꝰ li. antiq̄tatū. Patet igit̃ ꝙ ꝑ h̄ qō dicit̃. b In
diebꝰ herodis regis. oñditur tp̄s p̄finitū xp̄i naſcētis. ter
cio ſcriptura circa natiuitatē xp̄i notat cui deus celeſte ſi‑
gnū. ꝓphetatū ei fueret ꝑ balaã Nueri. xxiiij. Oꝛiet̃ ſtel‑
la ex iacob: ⁊ cōſurget virga ex iſrl̄ ⁊c̃. Ubi oſtendit̃ ꝙ oꝛ‑
tus noue ſtelle apparētis erat ſignū xp̄i naſcētis: ⁊ ideo i
hoꝛa natiuitatis xp̄i apparuit ſtella noua in oꝛientali ter‑
ra: vbi quondã habitauit balaã: q̄ q̄dem terra ē in ꝑte oꝛiē
tali reſpectu irl̃em: vt habet̃ i eodē li. Nume. xxiij. Et idō
iſti magi dicti ſūt magi nō a magica arte ſꝫ a magnitudīe
ſcie. ⁊ iō dicti ſūt etiã reges. q꞉ illo tp̄e phi ſapiētes regna
bãt. iſti ergo vidētes nouã ſtellã cognouerūt ꝑ diuinaꝫ in
ſpirationeꝫ ꝙ illa erat q̄ p̄dicta fuerat ꝑ balaã ⁊ iō ſtatim
mouerunt ſe de locis ſuis: vt venirēt ad venerandū pueꝝ
natū: ⁊ ſequētes ſtellã venerūt in iudeã die terciadecima.
q꞉ illa terra vbi habitabat balaã ñ multū diſtabat a iudea
ipſis aūt iudeã intrãtibꝰ ſtella diuina diſpoſitiōe diſparuit.
vt neceſſarie haberēt recurrere ad ciuitatē regiã. vicꝫ hie‑
ruſalē ⁊ ibidē inquirere de xp̄o nato. Et hoc factum eſt a
deo duplici de cauſa. Una ꝓpter ip̄os magos: vt qui pꝛi
us fuerant cōmoniti celeſti ſigno confirmarentur etiam
dicto pꝛophetico: ex doctoꝛum hebꝛaicoꝛum reſponſo:
vt infra patebit. Alia cauſa fuit pꝛopter xp̄m vt eius na‑
tiuitas in ciuitate regia nunciaretur. ⁊ per conſequēs iu‑
dei chꝛiſtum non recipientes inexcuſabiles haberentur.
Per hoc etiam figurabatur ꝙ fides chꝛiſti erat a gentili‑
bus deuote recipienda: ⁊ a iudeis ꝓ maioꝛi parte in infi‑
delitate remanentibus refutanda. quia magi qui gētiles
erant ip̄m chꝛiſtum deuote queſierunt ⁊ inuentum ado‑
rauerunt. ſacerdotes autem iudeoꝛum audiētes xp̄m na
tum per celeſte ſignum in nullo moti ſunt ad ip̄m q̄ren‑
duꝫ ſeu venerandum. dicit igitur. c Vidimus ſtellaꝫ
eius ⁊c̃. Et patet ſenſus per pꝛedicta. d Audiens autē
⁊c̃. Hic ponitur inquiſitio herodis ex malignatione. Et
p̄ponit̃ eiꝰ inquiſitio de xp̄o a iudeis. ſecūdo ab ipſis ma‑
gis ibi. Tunc herodes clam. dicit ergo. d Audiēs aūt
herodes. ſcilicet. xp̄m natum per euidens celeſte ſignum
e Turbatus eſt. Nec miruꝫ quia erat alienigena: vt dictuꝫ
eſt. ⁊ ideo timebat perdere regnum: ⁊ non ſolum ip̄e tur‑
batus eſt. f Et omnis hieroſolyma ⁊c̃. Hic accipitur
pars ꝓ toto: Uñ omnis hieroſolyma accipitur hic ꝓ illa
parte que fauebat ſibi ſicut communiter dicitur quando
maioꝛes ciuitatis aliquid faciunt ꝙ tota ciuitas facit. ſic i

ꝓpoſito illi qui erant ibidem maiores ⁊ in regalibus offi-
cijs aſſiſtētes: illi cū rege turbati ſūt. ſequit. g Et ꝯgre-
gans ⁊c. q2 em̄ volebat xp̄m ꝑdere. iō voluit de loco nati
uitatis xp̄i diligēter inq̄rere ab illis q̄ ſcripturas ꝓphetarū
predictas de xp̄o nouerāt ⁊ genealogias deſcēdentes a da
uid ſciebāt. h At
illi ⁊c. Sicut em̄ pe-
riti in lege reſpōderūt
ꝑ ꝓphetiā q̄ habetur
Michee. v. q̄ nō pōt
exponi niſi de chri-
ſto. Vn̄ in eadē au-
ctoritate vbi dr̄. Ex
te egredietur q̄ ſit dn̄a-
tor ⁊c. trāſlatō chal-
daica hz. Ex te egre-
dietur Meſſias. Ad
euidentiaz igit huiꝰ
ꝓphetie videndū ē
qualit ſcribit Michee
v. q2 videt in aliq̄bꝰ
diſcordare ab eo qd̄
hic dr̄. Scribitur em̄
michee. v. ⁊ tu beth-
leez ephrata puulus
es in milibꝰ iuda. ex
te em̄ mihi egredietur
qui ſit dominator in
in iſrael ⁊c. Matheꝰ
autez euāgeliſta alit
ſcripſit. q̄a debebat
ſcribere reſpōſionez
iudeorū Herodi fa-
ctā. Herodes autez

g Et cōgregās om̄es princi
pes ſacerdotum ⁊ ſcribas
ppl'i: ſciſcitabat ab eis vbi
h xp̄s naſceret. At illi dixe-
rūt ei. In bethleem iude.
Sic eī ſcp̄tū ē ꝑ ꝓphetam.
Et tu bethleem terra iuda
neq̄q̄ minima es ī ṗncipi-
bꝰ iuda. Ex te ei exiet dux
q̄ regat populū meū iſrael
i Tūc herodes clam vocatl
magl diligenter didicit ab
eiſ tp̄s ſtelle que apparuit
k eis ⁊ mittēs illoſ ī bethleē
dixit. Ite ⁊ iterrogate dili
gent de puero ⁊ cū inuene
ritis renunciate mihi: vt ⁊
l ego veniens adorē eū. qui
cū audiſſent regē abierunt
m Et ecce ſtella quā viderāt

erat alienigena ⁊ ignorabat ſcripturas ꝓphetarū. ⁊ iō ſcribe ſibi reſpōdentes aliq̄ verba in auctoritate ſcripta mutauerūt vt planiꝰ regi loq̄rent: tn̄ eandē ſn̄iam tenuerunt qd̄ pz diſcurrēti ꝑ ſingula. Scribit em̄ i michea ſic. Et tu bethleē ephrata: ipi aūt reſpon derūt. Et tu bethleē terra iuda. Cuius rō fuit. q2 iſta ciuitas antiq̄tus vocata ē ephrata: ab vxore caleph: ſꝫ poſtea ē ibi facta fames magna tp̄e elimelech ⁊ noemi vxoris ſue. ꝓpt quā famē iuerūt ad peregrinandū in terrā moab: vt hꝫ Ruth. j. tranſeunte autez fame facta ē maxia abūdantia i eadē ciuitate: ſicut freq̄nter fit mutatio a cōtrario in cōtrariū. ⁊ tūc vocata eſt ciuitas bethleē. i. domus panis ꝓpt abūdantie euentū. Herodes aūt ignorabat iſtā hyſtoriā: ⁊ iō nō dixerunt. Et tu bethleē ephrata: qd̄ neſciuiſſet q̄d eēt dictū: ſꝫ dixerunt. tu bethleē terra iuda id ē q̄ ſita es in tribu iuda: ad dr̄ñaz alteriꝰ q̄ ſita ē i terra zabulō ſicut ṗdictū ē. Silr qd̄ ſequit i auctoritate. Paruulꝰ es i milibꝰ iuda: mutauerūt dicētes Neq̄q̄ minima es i pricipibꝰ iuda. lꝫ ei videat eē ꝯrietas in vbis: tn̄ eſt eadē ſn̄ia: q2 cū dr̄. Paruulꝰ es ⁊c. hꝫ ē dictū Tu bethleem puulꝰ es vicus in ſitu ⁊ ambitu murorū reſpectu miliū ad te ptinentium: ⁊ ratione xp̄i ex te naſcituri ⁊ iſta paruitas ſonat in dignitatem: ſicut ſi diceretur pariſius eſt parua ciuitas in ſitu reſpectu multitudinis ad eam pertinentis. Scribe autem iudeorum reſpondentes herodi hanc dignitatem planius expſſerunt dicentes Nequaq̄ minima es ⁊c. Quod aūt ſequit in auctoritate hic ⁊ ibi ſatis cōcordat: vt patet intuenti. i Tunc herodes. Hic ponit inquiſitio Herodis facta ab ipis magis: cognito ei loco natiuitatis xp̄i ex iudeorū rn̄ſo: voluit ſcire tempꝰ natiuitatis ab ipis magis ꝑ ſignū ſtelle orientis q̄ apparuerat eis: vt ſi ad ipm nō redirent ex tp̄is ⁊ loci cognitione poſſet xp̄m interficere: ſicut poſtea attētauit pueros interficiēdo. Et hꝫ eſt qd̄ dr̄. i Tūc herodes clā. dic clā. i. occulte q2 cum eſſet alienigena nō cōfidebat de iudeis: ⁊ iō voluit ſuū cōſilium eos latere. ſequit. k Et mittens eos ⁊c. Spondet falſum obſequiū vt faciliꝰ eos deci piat: ⁊ ad redeundū ad ipm inducat. l Qui cū audiſ-

ſent ⁊c. Poſita ipius xp̄i inq̄ſitione ſollic[illegible]
ter ponit eius inuētio certa. Dicit igit. E[illegible]
recedētes. ſ. de hierl'm vt irent v'ſus bethle[illegible]
ꝑ ꝓphetiā. m Et ecce ſtella ⁊c. q2 ei vt d[illegible]
erat vt xp̄i natiuitas ꝑ ipos in regia ciuita[illegible]
vt ꝓ[illegible]
tiuit[illegible]
ta m[illegible]
acto[illegible]

ī oriente: an̄tecedebat eos:
vſq3 dū veniēs ſtaret ſupra
vbi erat puer. Videntes āt
ſtellā: gauiſi ſūt gaudio ma
gno valde. ⁊ intrantes do
mū inuenerūt puerū cū ma-
n ria mr̄e eiꝰ ⁊ ꝓcidētes ado
o rauerūt eū. ⁊ aptis theſauril
ſuis obtulerunt ei munera
p q aurū thus ⁊ myrrham. Et
rn̄ſo accepto ī ſōniſ ne redi
rēt ad herodez: ꝑ aliaz viā
r reuerſi ſūt in regiōez ſuam
s Qui cū receſſiſſent ecce an
gelꝰ dn̄i apparuit ī ſomniſ
ioſeph dicens. Surge ⁊ ac
cipe puerū ⁊ mr̄ez eiꝰ ⁊ fuge
in egyptū: ⁊ eſto ibi vſq3
dum dicam tibi. Futurū eſt
em̄ vt herodes querat pue

it ⁊ repletos gaudio ad locū determinatū vbi puer erat deduxit. Ex ṗdictis pz q illa ſtella non erat de ſtellis exn̄tibꝰ in orbe: nec de ſtellis cometis q̄ aliq̄n apparēt ī ſupma aeris ꝑte. q̄a ille lucēt tm̄ de nocte iſta aūt de die. Item ex motu. quia ille reuoluūtur ſm̄ motū mobilis primi ī die naturali iſta aūt mouebat ſm̄ q expediebat magorū itinerationi. vn̄ in. xiij. diebꝰ nō eſt mota: niſi a terra in q̄ habitabāt magi vſq3 ad ciuitatē bethleē. tercō hoc apparet ex ſitu: q̄a ſi fuiſſet ſita ī orbe ſeu etiā in ſupma aeris ꝑte vbi generant comete nō poſſet determinatū locū vbi erat puer: oſtēdere. ⁊ iō patet q erat in ꝓpinqua aeris ꝑte. n Et ꝓcidētes. hic deſcribit ipius xp̄i inuenti adoratio deuota: ex q̄ patet q cognouerūt ipius diuinitatē ꝑ diuinā reuelationē cū em̄ viderēt puerū pannis vilibꝰ inuolutū in gremio paupis matris poſitū: nulliꝰ regie dignitatis habentē ſignū: nō ē veriſile q talē reuerentiaz ei exhibuiſſent: niſi in eo aliq̄d ſupra hominez cognouiſſent. Et hoc ē qd̄ dicit. n Et ꝓcidētes adorauerūt eū: adoratione. ſ. latrie. o Et aptis theſauris ſuis. nō q tūc aperuerūt. ſꝫ q2 ꝑus aperuerāt qn̄. ſ. de terra ſua receſſerūt ⁊ inde munera apportauerunt. p Aurū thus ⁊ myrrham. iſta tria obtulit quilibet iporum. tum q2 de talibus faciebant exenia reges arabū. tum quia per aurum ſignificabant regiam dignitatem. Per myrrham hominis mortalitatez quia myrrha ſolēt inungi corpora mortuorū. Per thꝰ ipiꝰ diuinitatem. quia thus ad honorem diuinum concrematur. vel aliter ſm̄ alios obtulerunt aurum ad ſuſtentationem pauperis matris ⁊ filij. thus contra fetorem loci. Et myrrham ad conſolidandum membra pueri. q Et reſponſo accepto ſcilicet ab angelo ⁊ diuina reuelatione. r Reuerſi ſunt ⁊c. peracto ſcilicet obſequio. quia deſcenderunt ad mare ⁊ inde per nauem tranſfretantem in tharſis abierunt propter quod herodes iratus poſtea naues tharſenſium incendit: ſm̄ q fuerat prophetatum per dauid in ſpiritu vehementi conteret naues tharſis.
s Qui cum receſſiſſent. Hic ponitur ipius xp̄i nati pſecutio. ⁊ primo deſcribit euangeliſta quoddaz antecedēs ipam perſecutionē. ſcd̄o ponitur ipa perſecutio: ibi. Tūc herodes videns. tercio ponit quoddam conſequens ad ipam: ibi. Defuncto herode. Circa igitur primam partez ſciendum q deus preuidens herodis pſecutionem futuram: ꝑ angelum admonuit ioſeph: vt puerum in egyptū portaret. Ad cuius intellectum notanduz q herodes credidit primo magos fuiſſe deluſos ex apparitiōe ſtelle fātaſtice. ⁊ iō non curauit tunc de pueri inquiſitione ſed poſtea oblato puero in templo ⁊ a ſymeone iuſto predicato ⁊ manifeſtato ⁊ ſimiliter ab anna ꝓphiſſa coram toto po-

t rum ad ꝑdendū euʒ: q̄ cõ
ſurgēs accepit puerū ⁊ ma
v trem eiꝰ nocte ⁊ ſeceſſit in
egyptum. Et erat ibi vſqʒ
x ad obitū herodis vt adi
pleret qḋ dictū eſt a dño
ꝑ ꝓphetā dicentē. Ex egy
y pto vocaui filiū meū: tūc
herodes videns qm̄ illuſꝰ
eſſet a magꝭ iratꝰ eſt valde
z ⁊ mittens occidit oēs pu
eros q̄ erāt i bethleē ⁊ i oi
a bꝰ finibꝰ eiꝰ: a bimatu ⁊ in
fra ſm tp̄us qḋ exq̄ſierat a
b magꝭ. Tunc adipletum eſt
qḋ dcm̄ eſt ꝑ hieremiam ꝓ
c phetā dicentē. Vox in rā
ma audita eſt ploratꝰ ⁊ vlu
d latus multus: rachel plo
e rās filios ſuos: ⁊ noluit cõ
f ſolari qꝛ nõ ſūt. Defuncto
autē herode: ecce angelꝰ
dñi apparuit in ſomnis io
ſeph i egipto dicens. Sur
ge ⁊ accipe puerū ⁊ matrē
eiꝰ: ⁊ vade i terrā iſrael de
functi ſūt ei q̄ q̄rebāt animā
pueri. q̄ ꝯſurgens accepit
puerū ⁊ matrē eius ⁊ venit
g i terrā iſrael Audiens au
tē ꝙ archelaus regnaret in
h iudea ꝓ herode p̄re ſuo ti
muit illo ire ⁊ admonitus i
ſõnis ſeceſſit i ptes galylee
i ⁊ veniēs hitauit i ciuitate
k q̄ vocabat nazareth: vt ad
ipleret qḋ dcm̄ ē ꝑ ꝓphas
l qm̄ nazareus vocabit. iij.

a IN diebꝰ aūt illꝭ venit
i iohānes baptiſta p̄di

x Luce. ij. ſʒ matheꝰ illud dimittit: tūc fama
creſcēte voluit Herodes ipm ꝑdere ſʒ interim
ioſeph in egyptū. t Qui cõſurgēs ⁊c̄. nõ
..ū. qꝛ erat tm̄ nutricius. v Nocte. xp̄c timo
..: vt negociū fieret magis occulte licʒ n. de h ha
..inā reuela
..e. nõ tm̄ xp̄c hoc
debebat omittē qḋ
poterat facē ſm hu
manā viā. ſequitur.
x Vt adimpleret
⁊c̄. ſ. per prophetam
Oſee. xi. Ex egypto
vocaui filiū meum.
Iſta em̄ auctoritas
hʒ duplicē ſenſū lrā
lē qꝛ verificata ē ad
litterā ḋ ꝓplo iſrael
vocato a dño de egy
pto: ꝑfectiꝰ tamē de
dño nr̄o ieſu xp̄o q̄
ē filiꝰ dei nālis. aliȷ
aūt ſunt tm̄ filiȷ ꝑ ad
optionē. ſicut ⁊ illa
auctoritas q̄ habet
j. Parali. xxij. Ego
ero illi in patrem: ⁊
ipſe erit mihi in filiū
Ad lrām intelligit
de Salomone: tam
minꝰ ꝓprie. De dño
aūt noſtro ieſu xp̄o
propriȷſſime: vt dic
aplꝰs ad Heb. j. d.
Cui. n. dixit aliq̄n angeloꝝ. filiꝰ meꝰ es tu ⁊c̄. ⁊ iterū. Ego
ero illi in patrē ⁊c̄. ⁊ h mõ allegat euāgeliſta hic qḋ habe
tur Oſee. xj. vt viſum ē. y Tūc herodes. Hic ponitur
ipa ꝑſecutio. herodes em̄ vidēs ſe eſſe illuſum a magis ꝑ
famā pueri creſcentē iratꝰ ē valde timēs p̄ncipatū ſuuʒ ꝑ
dere. ⁊ iō tūc occaſiõe ipiꝰ voluit oēs pueros de bethleeʒ
interficere ne puer ſibi incognitꝰ euaderet: ſʒ fuit impedi
tus ab executiõe huiꝰ facti. qꝛ citatꝰ ē ad curiā romanam
ad petitionē ſuoꝝ filioꝝ ipm accuſantiū. Et iō nõ fuit au
ſus tūc pueros interficere ne cū aliȷs facinoribus ſuis ac
cuſaret de tāta crudelitate. Eūdo āt romā ⁊ remanēdo in
curia ⁊ redeūdo i iudeā appoſuit annū ⁊ plꝰ: ⁊ iō fere pꝰ
duos ānos ad regnū ſuū reuerſus ⁊ i regno ꝯfirmatus qꝛ
ſententiā ꝓ ſe ꝯtra filios habebat: tūc adimpleuit de nece
pueroꝝ qḋ priꝰ ꝯceperat: ⁊ h ē qḋ dicit. z Et mittens ⁊c̄
ſeq̄t a A bimatu ⁊ ifra. q̄ duo āni fere trāſierāt ab ortu
ſtelle ⁊ a magoꝝ inq̄ſitione. b Tūc adipletū ē qḋ dcm̄
ē ꝑ hieremiā ꝓphetā. xxxj. c Vox i rama audit. eſt ⁊c̄.
rama aliq̄n ē nomē ꝓpriū loci ⁊ ſic nõ accipit h. Aliq̄n eſt
nomē cõe ⁊ ſignificat excelſū: ⁊ ſic accipit h ſm ꝙ pʒ hie
re. xxxi. vbi dꝛ. Vox i excelſ. ſeq̄t. d Rachel plorās fi
lios ſuos lʒ āt iudas nõ ſit natꝰ de rachel: ſʒ de lya ſicut hꝛ
geñ. xxix. tū dꝛ hic mater pueroꝝ de bethleē q̄ erat ſita in
ſorte iude qꝛ ipa rachel ſepulta ē iuxta bethleē: vt hꝛ geñ.
xxxv. Et iō rõe ſepulture dicta ē mater ipiꝰ bethleē ⁊ ha
bitantiū in ea: ⁊ iō dicit h plorare metaphorice rõne p̄di
cta. e Et noluit ꝯſolari qꝛ nõ ſt. ſbintelligitur viuētes.
f Defūcto herode. hic ponit illud qḋ ē ſeq̄ns ad ꝑſecuti
onē: qꝛ mortuo herode q̄ puerū ꝑſeq̄bat: angelꝰ monuit io
ſeph vt puer i terrā iſrl̄ reportaret: nõ noiauit āt angelus
aliquā ciuitatē determiate vt ex r̄nſiõe āgeli iſtruentis eū
de loco ioſeph ex freq̄nti locutiõe cū angelo magis ꝯſola
ret. ſeq̄t. g Audiēs aūt ꝙ archel. ⁊c̄. Ad euidentiā hꝰ
notandū ſm ꝙ refert ioſephꝰ antiq̄tatū. xix. herodes mo
riēs ꝯdidit teſtm̄ in q̄ ordiauit archelaū filiū regni ſui ſuc
ceſſorē: ita tū ꝙ coronā ſibi nõ imponeret niſi ꝑ romanuʒ
imꝑatorē: Ad accipiendū igit dyadema venit romā; ſʒ et
frēs eiꝰ philippus ⁊ herodes illuc venerūt petētes p̄nc
hereditatis ptē: finalit decreuit imꝑator vt Archelaꝰ ha
beret medietatē regni paterni q̄ dicta ē iudea. Aliā autē
medietatē diuiſit in duas ptes ⁊ vnā dedit herodi ⁊ factꝰ
ē tetrarcha galylee: aliā dedit philippo ⁊ factus eſt tetrar
cha ituree: ⁊ tracon
tidis regionis: vt tā
gitur Luce. tercio.
igit qꝛ archelaꝰ fue
rat a patre ſbſtitutꝰ
quātū i ſe fuit: iō fa
uebat factis a patre
xp̄c quo dioſeph.
h Timuit illo ire
⁊c̄. vbi dñabat alius
filiꝰ: q̄ portione ſibi
debita a p̄re fuerat
ꝑuatꝰ q̄ntū i ſe fuit:
vt viſū eſt xp̄c qḋ io
ſeph cū puero ibidē
ſecuriꝰ māſit. i Et
veniens hitauit ⁊c̄.
vt ibi xp̄s nutriret q̄
i bethleē fuerat na
tus: vt p̄dictum eſt.
k Vt adipleretur
qḋ di. ē ꝑ ꝓphaʒ Eſa
ie. xi. Egredietur vga
ḋ radice ieſſe: ⁊ flos
de radice eius aſcen
det. Hebraica veri
tas ſic hʒ. Et nazare
nus de radice eiꝰ cõ
ſurget: ⁊ ideo dicit.
l Qm̄ nazareꝰ vocabit: qꝛ i nazareth fuit ꝯceptꝰ ⁊ nutritꝰ
licet in bethleē fuit natus: vt hꝛ ſ. ⁊ Luce. ij. expreſſius.

In ca. ij. vbi dicit in poſtilla: qꝛ iſta ciuitas antiquitꝰ vo
cata eſt ephrata ab vxore caleph. Additio.

NEmo ꝑ magna tpa añ caleph. ſ. tpe iacob p̄triarche
vocata ē ephrata bethleem: vñ Geñ. xlviij. Sepeli
ui eā iuxta viā ephrate que alio nomie appellaba
tur bethleem. In eo. ca. vbi dicit in poſtil. ⁊ nazarenus
de radice eius conſurget ⁊c̄. Additio.

HEbraica veritas in illo loco Eſai. non dicit nazare
nus de radice eius conſurget: ſed dicit. Neter de ra
dice eius conſurget ꝙ ſi transferatur in latinum: di
ceretur nazarenus ſeu nazareus de radice eius conſurget
cum. c. littera quod non competit xp̄o: ſed bene nazareus
q̄ ſignificat conſecrationē ⁊ ſanctificationem vñ hec au
ctoritas euangeliſte. ſ. nazareus vocabitur. non fundatur
in hac auctoritate eſa. per poſtillatorem allegata: qḋ etiaʒ
habetur in gloſa. ſ. in pſ̄. cxxxi. put in additione ſuꝑ illuʒ
pſ̄. latius habetur. Replica.

IN capitulo. ij. dicitur nazareus vocabitur. burgen.
dicit illud ſm hebraicam veritatem non fundari in
dicto eſaie: ſʒ in dicto pſ̄. Memento domie dauid.
ibi. Efflorebit ſanctificatio mea. Sed reſpondeat h btūs
hiero. a quo cõcordātia illa recepta eſt. Capitulū. iij.

IN diebꝰ aūt illis. Hic tercio oñdit euāgeliſta ipm
xp̄m eē veꝝ deū ⁊ veꝝ hominē: ex teſtimonio iohā
nis ⁊ etiā dei patris. ⁊ diuidit i duas ptes: qꝛ primo
ponit teſtimoniū Iohis: ſcḋo ponit teſtimoniū di patris
ibi. Baptizatus aūt ieſus. Itē p̄ma i duas: qꝛ primo poni
tur ydoneitas iohis ad teſtificandum: ſcḋo ponitur ipiꝰ
teſtimoniū: ibi. Ego q̄dē baptizo vos. Iterū p̄ma in tres
qꝛ primo oñditur eiꝰ ydoneitas ad teſtificandū ex auctori
tate ſacre ſcripture: ſcḋo ex ſanctitate vite: ibi. Ipſe autem
Iohānes ⁊c̄. tercio ex veritate doctrine: ibi. Videns aūt
multos. Circa primū p̄mittit tp̄s p̄dicationis iohannis:
locus ⁊ modus ⁊ tempus cum dicit. a In diebꝰ illis
id ē in diebus xp̄i. nec eſt hoc referendū ad dies chriſti p̄

ictos immediate.ſ.ad dies pࢠericie quando fuit reporta
us de egypto:tũc eñ erat in quinto anno a ſua natiuita-
te:ſ3 referendũ ẽ ad dies xp̄i qñ fuit etatis pfecte. Erat eñ
incipiẽs.xxx.annũ qñ venit ad baptiſmũ de q̃ h agit. Et
iõ euãgeliſta matheꝰ trãſiit totũ tp̄s intmediũ a q̃nto ãno
xp̄i vſq3 ad baptiſ-
mũ:tũc ei icepit Jo
hãnes p̄dicare:et ſic
p3 tp̄s.ꝛ locꝰ deſigt
cũ dr̄. b ❡In deſer
to.ibi .n. iohannes
nutritus fuit vt dici
tur Luc.j.ꝛ iõ p̄mo
predicauit ibi:ꝛ po-
ſtea ad regiões circa
iordanem deſcẽdit.
Modꝰ aũt p̄dicati-
onis ſubdit: cũ dici
tur. c ❡Penitenti
am agite. Iſta erat
debita diſpoſitõ ad
ichoationẽ noue vi
te:q̃ p xp̄m erat dã-
da:iõo dr̄. d ❡Ap
ppinq̃bit enim ꝛc̃.
Alij ãt ꝑphete pro-
mittebãt bona tẽpo
ralia obſeruãtibꝰ le-
gẽ:iſte ãt celeſtia: q2
erat p̄curſor chriſti
p quẽ facta ẽ vitas ꝛ
gratia:ꝛ apta ẽ celeſtis porta.Et hoc ad ꝯfirmandũ iduci
tur eſa.teſtimoniũ Eſa.xj.dicẽs ill'. e ❡Hic ẽ eñ.ſ.iohã
nes de q̃ ſcriptũ ẽ. f ❡Vox clamãtis in deſerto ꝛc̃.q2 io
hãnes fuit ille de q̃ p̄dictũ fuerat ꝙ pvocẽ p̄dicationis de
bebat clamare i deſerto iudee: ꝑp̄t p̄dicationẽ ppl'i in ad-
uẽtu ipiꝰ xp̄i.Ad h ei erat ordiata p̄dicatio iohãnis: vt p
ſuã p̄dicationẽ ppl'm ꝯgregaret ꝛ ppl'o ꝯgregato xp̄i ad-
uentũ denũciaret. g ❡Ipe ãt iohes ꝛc̃.hic oñdit ydone
itas iohãnis ad teſtificandũ de xp̄o ex ſctitate vite:h autẽ
oñdit ex vilitate veſtitꝰ. g ❡Ipe ãt iohes ꝛc̃.etiã ex au-
ſteritate victꝰ cũ dic̃. h ❡Eſca aũt eius locuſte.q̃ ſt pua
aĩalia volitãtia p modũ ſaltꝰ:ꝛ repiunt i deſerto iudee: et
frixa cũ oleo ſũt cibꝰ paupeꝝ.ſeq̃tur. i ❡Et mel ſilueſtre
h aũt mel ibidẽ repit i truncis arboꝝ:vl' ſm Raba.ſũt fo
lia arboꝝ alba ꝛ tenera q̃ manibꝰ cõtrita hñt ſaporẽ quaſi
mellis talibꝰ veſcebat iohes ex q̃bꝰ p3 auſteritas eiꝰ in vi
ctu ꝛ veſtitu.Et q2 in moralibꝰ magis mouẽt facta q̃3 ver-
ba:ꝛ vita ſancta q̃3 loq̃la ꝯpoſita:ꝛ iõ ſtati ſbdit exhortati
onis ſue efficacia cũ dr̄. k ❡Tũc exibat ad eũ hieroſoly-
ma.h accipit cõtinens p ꝯteto.i.ppl's de hieruſalẽ l ❡Et
oĩs iudea.i.multi.ſicut ſm cõmunẽ modũ dicit tota ciui
tas currit illuc.i.multi:q2 nõ oẽs currũt: imo aliq̃ñ pl'es
remanẽt.Et ẽ quedã figura q̃ vocat hyperbole.i.locutõ ml'
tũ exp̄ſſiua. m ❡Et baptizabãt ab eo i iordane ꝛc̃.baptiſ
mꝰ.n.iohãnis ad h erat ordiatus q̃ſi q̃dã p̄paratio ꝛ que
dã p̄figuratio baptiſmi ipiꝰ xp̄i de ꝓximo vẽturi. Et iõo
iohes nõ ſolũ p̄dicabat ſ3 ẽt baptizabat:q2 ſic̃ ſua p̄dicatõ
ne nũciabat xp̄m de ꝓximo vẽtuꝝ:ſic ſuo baptiſmo aſſue
faciebat hoies ad libentiꝰ ſuſcipiẽdũ xp̄i baptiſmũ.vnde
baptiſmꝰ iohis.erat q̃da3 ꝓteſtatio credẽdi i xp̄m vẽturũ
ꝛ faciẽdi opa pniẽ:vt deuotiꝰ recipent ipm. Et h ẽ qd̃ dr̄
Act.xix. Iohes baptizauit baptiſmo pniẽ populũ:dicẽs
in eũ q̃ vẽturus eẽt pꝰ ipm:vt crederẽt h eſt i ieſu3.iõ ſeq̃t.
n ❡Cõfitẽtes pctã ſua.delẽda.ſ.p xp̄m ventuꝝ: q2 hoc nõ
poterat facẽ iohes.ſ3 denũciabat h p vp̄m fiendũ:vt hr̄ eo
dẽ ca. o ❡Vidẽs ãt ml'tos phariſeoꝝ.hic oñdit ydonei
tas iohis.ad ferendũ teſtimoniũ de xp̄o ex vitate doctrĩe
q̃ ꝯſiſtit i hoc ꝙ aliq̃s nõ timet vicia magnoꝝ ꝯfidẽter ar-
guere qd̃ faciebat iohes:qd̃ notat cũ dr̄. o ❡Vidẽs aũt
ml'tos phariſeoꝝ ꝛ ſaduceoꝝ.iſti ei famoſi erãt i populo

b cãs in deſerto iudee ꝛ dicẽs
c
d Pniam agite appropinq̃-
e bit ei regnũ celoꝝ.Hic ẽ ei
de q̃ dictum ẽ p eſaiã pro
f phetã dicentem.Vox cla-
mãtis in deſerto:parate vi
am dñi rectas facite ſemi-
g tas eius. Ipe ãt iohãnes
habebat veſtimentũ de pi
lis cameloꝝ:ꝛ zonã pelli
h ceã circa lũbos ſuos. Eſ-
i ca ãt eiꝰ erat locuſte:ꝛ mel
k ſilueſtre.Tũc exibat ad eũ
l hieroſolyma:ꝛ oĩs iudea:
ꝛ oĩs regio circa iordanẽ
m ꝛ baptizabant ab eo in ior
n dane:confitentes peccata
o ſua. Vidẽs ãt ml'tos pha-
p riſeorum ꝛ ſaduceoꝝ: ve-
nientes ad baptiſmum di-
q xit eis. Progenies vipe-
r arum q̃s demõſtrabit vo
s bis fugere a vẽtura ira. Fa
cite ergo fructũ dignũ pe
t nitentie. Et ne velitis di-
v cere int vos: prẽm habe-
mus abraam. Dico eñ vo
x bis qm̃ potẽs eſt deꝰ de la
pidibus iſtis ſuſcitare fili
y os abrae. Jam eñ ſecuris
z ad radicẽ arboꝝ poſita eſt
z Ois ergo arbor q̃ nõ facit
a fructũ bonũ:excidet:ꝛ in
b ignẽ mittet.ego q̃dem ba-
c ptiſo vos in aq̃ in pniam q̃
d aũt pꝰ me venturꝰ ẽ:forti-

ſicut hoĩes literati ꝛ religioſi:vt patebit ifr
tes ad baptiſmũ ſuũ.nõ credẽtes ſm vite
tionẽ ꝛ iſidiationẽ:ſm qd̃ hr̄ ifra.xxj.vbi
ab eis baptiſmꝰ iohis vñ erat de celo an ab
rũt auſi rñdere d̃ celo:q2 ſtati dixiſſet eis q̃re
ſtis ei.
veniebãt.
cit ioſephꝰ i li. antiq
tatũ.xix.ꝛ iõ iohan-
nes ꝯfidenter argue
bat vicia eoꝝ dicẽs.
q ❡Progenies vipe
raꝝ.q2 venenũ erro-
ris ꝛ hypocriſ a ſu-
is ꝓgenitoribꝰ traxe
rãt. r ❡Quis demõ
ſtrabit ꝛc̃.q.d.l3 fal-
ſitas vr̄a lateat i con
ſpectu ppl'i tñ nõ po
terit latẽ i iudicõ dei
q2 tũc erunt manife
ſta abſcõdita cordis
vr̄i. s ❡Facite er-
go ꝛc̃.q2 alit non po
teſtis illd̃ iudicium
euadere ꝛ nõ ſolum
dicit fructũ:peniten
tie ſed dignum peni
tentie ſcd̃m peccati
modum vñ dicitur
Apoc.xviij. Quan
tũ ſe glorificauit ꝛ i delicijſ fuit tãtũ illi date tormẽtũ ꝛ luctũ
t ❡Et ne ceperitis dicẽ itra vos ꝛc̃. Pharifei ei de h gloria
bant.q2 de abraã deſcẽderãt:ꝛ iõ ex ꝓmiſſiõe facta abrae
ſine opibꝰ ſalutẽ ꝯſeq̃ p̄ſumebant:ꝛ h ẽ manifeſte falſu3:
q2 nõ dicunt filij abrae ex carnali ꝓpagatiõe.ſ3 magis ex fi
dei imitatione.vt dr̄ ad ro.iiij.ꝛ q2 phariſei ꝛ legiſpiti fidẽ
abrae de xp̄o reſpuerũt.iõ nomẽ filiationis abrae pdide-
rũt.ꝛ hoc eſt qd̃ dicit iohãnes. t ❡Et ne ceperitis dicerẽ
intra vos p falſã.ſ.eſtimationẽ. v ❡Patrẽ habemꝰ ab-
raã.q2 nõ ẽ ſic ſm veritatẽ ecõtrario gẽtiles fidẽ xp̄i deuõ
te ad p̄dicationẽ apl'oꝝ receperũt: iõ filij abrae facti ſunt.
Et hoc ẽ qd̃ ſubdit iohãnes. x ❡Potẽs ẽ deꝰ ꝛc̃. Dicit
aũt q̃ iohãnes demõſtrauit illos lapides q̃s filij iſrael de
fundo iordãis abſtulerãt.vt hr̄ ioſue.iiij.i memoriã mira
culi ꝙ dñs i trãſitu eoꝝ aq̃s iordais ſiccauit ſ3 p illos lapi
des iohãnes gẽtiles ſignauit:eo ꝙ colebãt idola de lapi-
dibꝰ facta:vñ dr̄ i ps̃.Siles ill' fiãt q̃ faciunt ea. Filij g̃ ab
rae de lapidibꝰ ſuſcitati ſũt qñ iudeis p infidelitatẽ a filia
tione abrae decidẽtibus gentiles fidem chriſti recipiẽtes
in locum eoꝝ ſubſtituti ſunt.ꝛ hoc erat predictum oſee.j.
Et erit vbi dicet nõ ppl's meꝰ vos.ibi dicet filij dei viuen
tis.Et q2 doctor vitatis nõ ſolũ dz vicia ꝯfident arguere ſ3
etiã penã p̄dicere.iõo ſubdit iohannes. y ❡Jam eñ ſe-
curis.i.ſeueritas diuine iuſticie. z ❡Ad radicem arbo-
ris ꝛc̃.arbor iſta homo eſt. qui eſt quaſi arbor conuerſa.
Radix huius arboris eſt voluntas mala. ex qua ſicut ex
radice prodeunt omnia peccata.quia non poteſt eſſe pec
catum niſi ſit voluntariu3. z ❡Omnis ergo arbor que
non facit fructum bonum excidetur.per ſententia3 extre-
mi iudicij. a ❡Et in ignem mittetur.ſcilicet inferni.
b ❡Ego quidẽ baptizo vos. oſtẽſa ydoneitate iohannis
ad teſtificandũ.hic cõſequenter ponitur ipius teſtimoni
um.Et ponitur primo teſtimonium ipis de chriſto in eiꝰ
abſentia.ꝛ ſecundo in eius preſentia.ibi.Tunc venit ihe-
ſus.In prima parte fert teſtimonium de chriſto q̃tu3 ad
excellentiam ſue diuinitatis. dicens. b ❡Ego baptizo
vos in aqua id eſt lauo tm̃modo corpora que quidem la-
uatio eſt ſignum penitentie fiende.iõ dicit In penitentiã
c ❡Qui autem poſt me venturus eſt ſcilicet xp̄s.
d ❡Fortior me eſt.q2 ipſe habet virtutẽ diuinitatis. et iõ.

mꝰ ⁊c̄.nō q꞉ xp̄s calciatꝰ icesserit:cū disci
ꝑdicandū sine calciamētis ire iussit: vt hē
nisi vos sine pera ⁊ calciamētis ⁊c̄.sed est
ēdi qn̄ aliqs se cōpat alicui improportio
:qd ē i ꝓposito:qd declarat ꝑ factū dicēs.
ibit
.o.gra
us confe
pōt face
Addit āt
g ¶Et igni.q꞉ super
baptizatos de nouo
i primitiua ecclia fre
quēter apparebat.s.
i signo visibili: sicut
apparuit sup aplos
i linguis igneis.ōn̄-
dit cōsequēter iohā-
nes in xp̄o iudiciari
am ptātem cū dicit.
h ¶Cuiꝰ vētilabruʒ
Ad cuiꝰ intellectuʒ
sciendū. ꝙ vētilabꝝ
ē instrumentū q̄ so-
ebant purgari bla
da i palestina: ⁊ ē fa
ctū sicut pala:cuʒ q̄
ꝓijcit granum pale
is cōmixtis in altuʒ
⁊ vētus paleas tol-
lit:⁊ granū i area ca
dit. Iohānes ḡ me-
taphorice loquēs ꝑ

e or me est: Cuius non sum
f dignus calciamenta por-
tare. Ipe vos baptizabit
g in spiritusancto ⁊ igni. Cu
h ius ventilabrum in manu
i sua:⁊ permundabit areaʒ
k suam ⁊ congregabit triti-
l cum in horreum suum pa-
m n leas auteʒ:comburet igni
o inextiguibili. Tunc venit
iesus a galylea in iorda-
nē ad iohem vt baptizaret
p ab eo Iohes āt ꝓhibebat
q eū dicēs:ego a te d̄beo ba
ptizari: ⁊ tu venis ad me:
Rn̄dēs āt ihs dixit ei. Si
r ne mō. Sic ei decet nos i-
plere oēm iusticiā. Tūc di
s misit eū. Baptizatꝰ āt ihs

ventilabꝝ intelligit diuinū iudiciū q̄ xp̄s. i ¶Et ꝑmun-
dabit areā suā.i.ecclīam in q̄ sūt cōmixti mali cuʒ bonis
ẜ in iudicio sepabunt. k ¶Cōgregabit triticū.s.iustos ⁊
electos. l ¶In horreum suū.i.in eternā beatitudinem.
m ¶Paleas aūt.i.hoies vanos ⁊ falsos. n ¶Cōburet
igni inextinguibili.i.in pena infernali sensibili o ¶Tūc
venit iesus. Hic ponit testimoniū iohānis d̄ xp̄o i ꝓpius
ꝑn̄tia. Venit ei xp̄s ad baptismū iohānis vt ꝑdicationeʒ
eiꝰ approbaret:secūdo vt tactu sue carnis vim regenerati
uā aqs cōferret:tercio vt populꝰ testimoniū iohannis de
xp̄o ⁊ etiā dei patris audiret. p ¶Iohs aūt ꝓhibebat eū
ex reuerētia cū sciret eū eē deum verū ⁊ hominē:lauacro
nō indigentē.sed alios a pctō lauantē:iō sb̄dit. q ¶Ego
a te debeo bap.i.ab originali pctō mūdari. Nō q꞉ tūc io-
hānes hr̄et origiale pctm̄ q꞉ fuit in vtero matris sanctifi-
catus.sed loq̄bat i ꝑsona gn̄is hūani. vel alit. q ¶Ego
a te.q꞉ sanctificati in vtero indigent baptismo xp̄i ad hoc
vt sint christo incorpati quia in baptismo christi charact
imprimit ꝑ quē xp̄o ꝯfigurant. Rn̄dens āt ⁊c̄.sequitur.
r ¶Sic eīm decet nos ad impōem iusti.i.hūilitatē. vn̄ hic
accipit iusticia nō ꝓut ē v̄tus spālis:sed generalit ꝓut in
cludit oēm virtutē. s ¶Baptizatꝰ āt iesus ⁊c̄.hic ponit
testimoniū dei patris de xp̄o.q꞉ baptizato xp̄o apti sūt ce
li:nō ꝙ celū tūc fuerit diuisum:sed q꞉ videbat apiri: sic̄ i
choruscatiōe vī fieri:⁊ ꝑ hoc significabat gloriā celestem
credentibꝰ i xp̄m apiri. t ¶Et vidit spm̄ dei ⁊c̄.ad deno-
tandū plenitudinē gratie i ip̄o. v ¶Et ecce vox de celis
vox.s.patris. x ¶Hic ē filiꝰ meꝰ.naturalis.s.alij āt sunt
adoptiui. y ¶In q̄ mihi cōplacui.i.i q̄ volūtas mea cō-
plebit de salute generis hūani.⁊ sic apparet efficatia huiꝰ
testimonij patet ēt ꝙ i baptismo xp̄i tota trinitas apparu
it large apparitionē accipiēdo:pr̄.s.i voce:filiꝰ i carne.spi-
ritussanctꝰ i colūbe spē:different tm̄.q꞉ filiꝰ apparuit i car
ne sibi vnita i vnitate suppositi:in apparitiōe aūt aliaruʒ
ꝑsonaꝝ erat vnio ꝑ modum signi. ¶In ca.iij.v bi dicit in
postilla. Qn̄ fuit reportatus de egypto:tūc ei e at i quito
anno a sua natiuitate ⁊c̄. ¶Additio.
a Aliter autē habetur i decretis.xxiij.q.iij ẜ. Nōve

ro iniuriam. Ibi enim expresse legitur ꝙ christus fugi-
ens in egyptum latuit ibi ꝑ septennium. ¶Replica.
e ¶T postillator in.iij.ca.dicit xp̄m fuisse i quito āno
reductum de egypto ꝓpt canonē. qd vero .xxiij.q.
iij.intelligitur nō ꝑcise:existēs eīm septem annoruʒ
est etiā quinqȝ anno
rū sed non ꝑcise

ꝯfesti ascēdit d̄ aq̄. Et ecce
t aperti sunt ei celi et vidit
spiritum dei descendentē
sicut columbam ⁊ venien-
v tem super se. ⁊ ecce vox de
x celis dicens Hic est filius
y meus dilectus in quo mi-
hi complacui.
¶Capitul. iiij.
a Tunc iesus ductꝰ est
in desertum a spiritu:
vt tētaretur a dyabo-
c b lo. Et cum ieiunasset:qua-
draginta diebus ⁊ quadra
d ginta noctibus postea esu
e rijt. Et accedens tentator
f dixit ei. Si filius dei es.
g dic vt lapides isti panes fi
h ant. Qui respondens dixit

¶Capitulum.iiij.
n Tunc ductꝰ ē
iesus i deser
tum. Hic q̄r
to ōn̄dit euāgelista i
xp̄o veritatē deitatis
⁊ humanitatis ex de
monis tentatione.⁊
ex sctōꝝ angeloꝝ ad
ministratione:⁊ pri-
mo ponitur primuʒ
scd̄o scd̄m:ibi. Tūc
reliq̄t ⁊c̄. Prima di-
uidit i tres ẜm tripli
cē tētationem. ⁊ tri-
plicē xp̄i victoriam.
scd̄a ibi. Tunc assū.
eum.tercia ibi. Ite-
rū assum.euʒ. Pri-
ma ḡ tētatio fuit de
carnis ꝯcupia Acce
pit aūt tētator occa-
sionē primo de hoc
tētandi ex esurie ip̄i
us xp̄i.pꝰ baptismū

ei xp̄i imediate ductꝰ ē a spū.s.sctō. q꞉ humanitas christi
erat organū diuitatis:⁊ iō ad oia agēda mouebat istinctu
spūssancti ħ igr motu iuit i desertum locum.s.aptum ora
tioni:vt ibi spm̄ i oroe offerret ꝓ nob deo patri. b ¶Et
cum ieiunasset vt carnē innocentē ꝓ nobis maceraret et
exemplum fidelibus daret. Et ꝑ hoc ꝙ baptismum talia
egit nobis ōn̄dit:ꝙ q̄ ichoat nouā vitā dʒ seip̄m deo offer
re ꝑ ieiunium ⁊ orationē.seq̄t. c ¶Quadraginta diebꝰ.
nō vltra trāsijt vt virtus diuinitatis dyabolo celaret.quia
moyses ⁊ helyas ieiunauerunt tot diebus. d ¶Postea
esurijt.ꝑ ħ i se ⁊ v̄itatē humane ifirmitatis ōn̄dit ⁊ occasi-
onē tētari dedit:iō seq̄t. e ¶Et accedēs tētator. Ad eui-
dentiā huiꝰ tētationis aduertendū ꝙ dyabolꝰ sciebat ꝑdi
ctum ꝑ ꝓphas ꝙ xp̄s futurꝰ erat verꝰ hō ⁊ verꝰ deꝰ. vt hr
expsse Esa.ix. Paruulꝰ natꝰ ē nob.⁊ filiꝰ datꝰ ē nobis.ec
ce vera hūanitas.⁊ vocabit nomē eiꝰ admirabil:cōsiliari
us.deꝰ fortis.pr̄ futuri seculi.ꝑnceps pacis ecce māifesta
eiꝰ diuitas:⁊ plibꝰ alijs locis idē exprimit qd omitto ꝓpt
ꝓlixitatē. Silr sciebat tp̄s natiuitatis xp̄i eē cōpletū:tū ꝓ
pter hebdomadas daniel i q̄bus erat determiate ꝑfixus
terminꝰ sui aduētus:tum ꝓpt trāslationē regni iudeoꝝ ad
herodē alienigenā:ꝓut fuerat ꝑdictum ꝑ iacob ꝑriarchā
Geñ.xlix.vt s̄.expositum ē pleniꝰ ca.ij.ẜ nesciebat certi-
tudinalit ꝙ iesus nazarenꝰ eēt ip̄e xp̄s de q̄ talia fuerāt di
cta. Verū ꝓpt eminētiā sctitatis eiꝰ ⁊ ꝓpt cōpletionē tem
poris respectu xp̄i aduētꝰ hēbat q̄ndā cōiecturā ꝙ ip̄e eēt
vere xp̄s:⁊ iō d̄ ħ voluit expientiā accipe ꝑ tētationē.q꞉ tē
tare ē accipe expientiā de aliq̄ ignorato. Intēdebat ēt vl-
teriꝰ ꝑ hāc tētationē iducere eū ad pctm̄: si iueniret purꝰ
homo:ẜ neutꝝ obtinuit:vt patebit. Dicit igitur tentando
f ¶Si filius dei es .s.natural. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ei eq̄lis i potestate.
g ¶Dic vt lapides ⁊c̄. Luc.iiij.dic lapidi huic ⁊c̄.⁊ idē est
q꞉ singulare includitur i plali.⁊ iō si demōstrauit plures
lapides necessario demōstrauit vnū. Et alit dicēdū ꝙ An
cas accipit singulare ꝓ plali.sicut accipit exo.viij. Venit
musca grauissima i domo pharaōis.i.mltitudo muscaꝝ.
h ¶Qui rn̄dens dixit. sic rn̄dit iesus ꝙ nec diuinitatē eiꝰ
p oterat ꝑpendere:nec ip̄m ad gulam inducere.d.

i ¶Scriptū ē. deut. viij. k ¶Nō in ſo. pane ⁊c. ſ. corpali.
l ¶Sed i oi verbo ⁊c. qꝛ verificat nō ſolū de vita ſpiritua
l ſ ēt ð corpali: ſicut pꝫ de moyſe: q̄ ieiunauit. xl. dieb⁹ ⁊
xl. noctib⁹ verbo dei ſpiritualiꝛ ⁊ corpaliꝛ ſuſtentatus.
m ¶Tūc aſſumpſit eū. hic ſecūdo tētat eū de ſupbia ⁊ ad
eundē finē ſicut pri-
us. Dicit ergo ma-
theus. m ¶Tunc
aſſūpſit eū ⁊c. i. hie-
ruſalē q̄ dicebaꝛ ſan
cta: ⁊ diuino cultui
deputata ꝓpꝛ tēpluꝫ
qð erat ibi: nec erat
licitū i lege ſacrifica
re deo alibi. n ¶Et
ſtatuit eū ſupra pin
naculū tēpli. Iſtud
pinnaculū erat tem
pli tectū qð erat de-
ſup planū ſicut fie-
bant tūc domus pa
leſtinoꝝ. erat ei intē
tio demōis illuc eū
portātis vt a ꝑplo ci
uitatis ipe ieſus q̄ſi
volare videꝛ: ⁊ ſic i
vanā gloriā ferreꝛ. ſ
diuina ꝟtute fecit ꝙ
nullus eum vidit: qꝛ
in ptāte ei⁹ erat videri ⁊ nō videri. o ¶Et dixit ei. ſi fili⁹
dei es mit. te deorſum. q. d. ꝟtute ꝓpria potes ſine ꝑiculo
⁊ ēt ꝓpꝛ miniſteriū angeloꝝ tibi ſeruiētiū. p ¶Scriptū
ē ei de te. ſ. in pſ. qꝛ angelis ſuis ⁊c. q ¶Ait illi ieſus. ſic
rñdit ei ꝑ ſcripturā ꝙ totaliꝛ euacuat eius tentationem.
r ¶Nō tentabis ⁊c. Deut. vj. Tētare ei deū eſt q̄rere expe-
rimentū de dei virtute. abſq; ineuitabili neceſſitate. ⁊ ē pec
catū. qꝛ q̄ncūq; hꝫ hō aliq̄d qð pōt facere ſm viā hūanaꝫ
ad euadendū ꝑiculū nō debet illud obmittere q̄rendo di
uinū expimentū: ⁊ ꝓpꝛ hoc ꝓbatio ferri candentis: ⁊ mo
nomachie tanq̄ illicita ꝓhibenꝛ in iure. Per ſ ergo re-
ſpōdet ieſus dyabolo tētanti ipm: qꝛ cū poſſet ð pinnacu
lo tēpli deſcēdere ꝑ viā humanā. ſ. ꝑ grad⁹ ad hoc factos
i tēplo nō debebat ꝑ aliū locū deſcēdere. qꝛ hoc eēt deū tē
tare. s ¶Iteꝝ aſſum. ⁊c. hic tercio retētat eū de cōcupia
oculoꝝ ſeu auaricia: qꝛ poſuit eū i montē excelſū. Quis
aūt fuit: ille mōs nō nominaꝛ nec multū refert ad ꝓpoſi-
tū. t ¶Et oñdit ei oīa regna mūdi. nō ē ſic intelligenduꝫ
ꝙ ex illo loco poſſent oīa regna ⁊ oēs ciuitates determia-
te videri: ſ oñdendo diuerſas partes orbis dixit ei: tale re
gnū eſt in tali ſitu. ⁊ tale in tali: enarrando in breuib⁹ ma
gnitudinē ⁊ gloriā illoꝝ regnoꝝ: ⁊ iō oñſio fuit magis ad
auditū q̄ ad viſum: q̄ facto dixit ei. v ¶Hec oīa tibi da
bo. Ex hoc loco ⁊ alijs ſilibus dixerūt manichei ꝙ diabo
lus ē dñs illoꝝ corpaliū inferioꝝ ſicut factor ⁊ creator eo-
rū. Sꝫ hoc pꝫ manifeſte falſuꝫ Geñ. j. vbi deſcribunꝛ fa-
cta a deo. Et iō dicendū ꝙ dyabol⁹ mentiebaꝛ: qꝛ mēdax
ē ⁊ pater mēdacij: vt hꝛ Ioh. viij. Creature ei corporales
nō ſunt in ptāte ipius niſi quātū ſibi ꝑmittiꝛ a deo. Seq̄ꝛ
x ¶Vade ſathana. Hic increpauit eū ⁊ nō ſupra ad oſtē-
dendū ꝙ ꝓprias iiurias debet hō portare: ſ dei iniuriam
nullo mō debet tolerare: hoc āt maxīe fit q̄n cultus debi-
tus deo: impendiꝛ dyabolo: qð dyabolus facere ſuggere
bat. ⁊ iō hāc veritatem ꝑ ſcripturam confirmat Deut. vj.
y ¶Dñm deū tuū adorabis ⁊c. adoratione. ſ. latrie. que ſo
li deo debeꝛ: hoīes āt venerari poſſunt veneratiōe dulie.
ꝫ ¶Tūc reliq̄t eū. Hic oñditur dinitas ex miſterio ſctōꝝ
angeloꝝ: reliquerāt ei angeli ipm ieſum ad tp̄s vt diuini
tas ei⁹ dyabolū magis lateret: ⁊ vt cōuenietius locuꝫ ten
tandi haberet: ⁊ vt victoria ipius xp̄i excellentior appare
ret ex hoc ꝙ ſolus ipm deuiceret: ⁊ iō victo tētatore ⁊ ꝑ cō
fuſiōe recedēte. a ¶Acceſſerūt angeli ⁊ miniſtrabāt ei.

i k Scriptū ē. nō i ſolo pāe vi
l uit hō ſ i oī ꝟbo qð ꝓcedit
m de ore dei. Tūc aſſūpſit eū
dyabol⁹ i ſanctā ciuitateꝫ.
n ⁊ ſtatuit eū ſupra pinnacu-
o lū tēpli: ⁊ dixit ei Si filius
p dei es mitte te deorſū: ſcri
ptū eſt eñ qꝛ angelis ſuis
mādauit de te ⁊ in manib⁹
tollēt te: ne forte offendas
q ad lapidē pedē tuū Ait illi
ieſus rurſum Scriptuꝫ eſt
r Nō tētabis dñm deū tuū
s Iteꝝū aſſūpſit eū dyabol⁹
t in montē excelſū valde: et
oñdit ei oīa regna mūdi et
v gloriaꝫ eoꝝ: ⁊ dixit ei. hec
omnia tibi dabo: ſi cadēs
adoraueris me. Tūc dicit
x ei Ieſus. Vade ſathana.
y Scriptum ē eñ: Dominū
deum tuum adorabis ⁊ il-
ꝫ li ſoli ſerui es. Tunc reliq̄t
eū dyabolus: ⁊ ecce ange
a li: acceſſerunt et miniſtra-
b bant ei. Cum autem audiſ
ſet ihesus ꝙ iohannes tra
ditus eſſet: ſeceſſit i galyle
c am: ⁊ relicta ciuitate naza
d reth: venit ⁊ habitauit i ci
e uitate capharnaum mari-
tima: in finibus ꝫabulon ⁊

ſicut ꝟo dñm ꝓprij ſerui: ex qua apparet
qꝛ nulla natura ē ſupra angelicā niſi di[...]
ꝑs toti⁹ euāgelij. b ¶Cū audiſſet āt ie[...]
rauit mathe⁹ ꝑſonā ipi⁹ mediatoris oñ[...]
hūane nature ⁊ diuine. Hic icipit agē ⁊[...]
āl[...]
n[...]
noue legis. hiere. xx
xj. Ecce dies veniūt
dic dñs: ⁊ feriam do
mui iſrael ⁊ domui
iuda fed⁹ nouuꝫ ⁊c.
ſcðm ē ꝙ xp̄s ē redē
ptor per meritū ſue
paſſiōis: Eſaie. liij.
Ipe aūt vulneratus
ē ꝓpꝛ iniq̄tates nr̄as
⁊c. tercium ē ꝙ eſſet
mortis deſtructor ꝑ
gloriā ſue reſurrecti
onis: pſ. xv. Nō de
relinq̄s aiam meā i
inferno: nec dab ſan
ctū tuū videre cor-
ruptionē: qð nō pōt
itelligi de dauid cuꝫ
ſepulꝛ⁹ fuerit ⁊ icine
rat⁹. ſ de xp̄o tm̄. vt
oñdit btūs petr⁹ act. ij. igiꝛ reſiduū h⁹ euāgelij diuidiꝛ in
tres ꝑtes: qꝛ pmo determiat euāgeliſta de xp̄i legiſlatiōe.
ſcðo de ipi⁹ paſſiōe. ca. xxvj. Et factū ē cum ꝯſummaſſet.
tercio de ipius reſurrectiōe ca. vl. Veſpe aūt ſabbati. Cir
ca primū aduertendū ꝙ lex nō imponiꝛ niſi multitudini
⁊ iō legiſlationē ꝓcedit populi adunatio. Et iō circa pri-
mū duo facit. qꝛ pmo oſtēdit ppl'i adunationē ad xp̄m ꝑ
eius ꝓdicationē: ⁊ ſcðo deſcribit xp̄i legiſlationē capi. ſe.
Vidēs ieſus turbas. prima adhuc in duas: qꝛ pmo in ge
nerali tāgiꝛ xp̄i ꝓdicatio: ⁊ ſcðo ſbiūgiꝛ ex ſ ſeq̄ns popu-
li ad xp̄m adunatio. ibi. Ambulās āt ieſus. In pma ꝑte
deſcribiꝛ ꝓdicatio xp̄i q̄ꝫtū ad tria. ſ. q̄ꝫtū ad tp̄s. locū ⁊ mo
dū. Tp̄s āt tāgiꝛ cū dꝛ. Cū audiſſet ieſus ꝙ iohānes tradi
tus eēt ⁊c. Ex q̄ pꝫ ꝙ mathe⁹ hic omittit oīa opa xp̄i q̄ fe-
cit ante incarcerationē iohis. ſ illa deſcribit Ioh. vtꝫ. j. c.
ij. ⁊. iij. ⁊. iiij. licet eñ ante incarcerationeꝫ iohis ꝓdicaue
rit: non tñ ita publice. locū aūt huius ꝓdicationis tangit
cum ſbdit. e ¶Et relicta ciuitate naza. Cā āt q̄re reliq̄t ci
uitatē nazaret: lucas expmit. iiij. ca. qꝛ. ſ. igreſſus ē ſynago
gā i die ſabbati: ⁊ legit ibi illud eſa. Spūs dñi ſup ⁊c. eſa.
lxj. Et dixit ibi aliq̄ ex q̄b⁹ iudei ſcādalizati duxerūt eum
ad ſupciliū mōtis ⁊ voluerūt eū ꝓcipitare: ipe aūt ꝟtute
diuina ꝑ mediū illoꝝ ibat nō viſus ab eis. d ¶Venit ⁊
habitauit i ciuitate capharnaū. ad ꝓdicandū: vt hic diciꝛ
e ¶Maritima. qꝛ ſupra litus maris galylee ſita ē. Ex hoc
āt oñdit mathe⁹ euāgeliſta ꝓphetiā impletā. Eſa. ix. Pri-
mo tpe alleuiata ē terra ꝫabulon ⁊ terra neptalim ⁊c. Ad
cui⁹ euidentiā ꝯſiderandū ꝙ illā ꝓphetiā exponūt aliqui
de captiuitate. x. tribuū. fuerūt ei primo captiuati tempe
phacee filij romelie: ꝑ teglathphalaſſar regē aſſyrioꝝ q̄ ca
ptiuauit duas trib⁹ vltra iordanē. ⁊ trāſiēs iordanē de ꝫa-
bulō ⁊ neptali: ⁊ de galylea mltos captiuauit. vt hꝛ. iiij.
Reg. xv. ⁊ de ſ exponūt pmā ꝑtē ꝓphetie. Priō tpe alle-
uita ē terra ꝫabulō ⁊c. qꝛ captiuatis mal' hoib⁹ alleuiata ē
terrā a pōderib⁹ pctōꝝ. ſcðo fuerūt captiuati filij iſrl' q̄ re-
māſerāt tpe oſee ꝑ ſalmanaſar regē aſſyrioꝝ: vt hꝛ. iiij. re-
gū. xvij. ⁊ ð ſ exponūt ſcðaꝫ ꝑtē ꝓphie ⁊ nouiſſime agg̃ua
ta ē tota terra. ſ. ꝑ dñi flagellatōnē. Dꝛ āt illa terra via ma-
ris. qꝛ ibi ē via publica ad portandū merces a iordāe ad
mare mediterraneū. Addiꝛ āt galylee gētiū ad dr̄iam alte
ri⁹ galylee: q̄ vocabaꝛ galylea iudeoꝝ. Scribiꝛ ei. iij. regū
ix. ꝙ ſalomō dedit hyrā i galylea. xx. oppida. ⁊ qꝛ erat gen

neptaliꝫ vt adimpleret qꝺ
dictū ē ꝑ eſaiā ꝓpħaꝫ. Ter
ra ʒabulō ⁊ terra neptalim
via maris trās iordanē ga
f lylee gentiū: ppl's q̄ ābula
bat i tenebris vidit lucem
g magnā ⁊ ſedētibꝰ i regiōe
h vmbre mortꝭ: lux orta ē eiſ
i Exide cepit Jeſus p̄dica-
k re ⁊ dicere. Penitētiā agi
te. appropinq̄bit enim re-
l gnū celoꝝ. Ambulās aūt
hieſus iuxta mare galylee
m vidit duoſ fratres ſymonē
q̄ vocat petrꝰ: ⁊ andream
fratrē eiꝰ mittētes rhete in
mare. erāt ei piſcatores: et
ait illis: venite pꝰ me: ⁊ fa
ciā vos fieri piſcatores ho
minū. At illi continuo reli
ctis rhetibꝰ ſecuti ſunt eū.
n Et ꝓcedēs inde vidit ali-
os duos fratres: iacobum
zebedei ⁊ iohannē fratrem
eius i naui cū ʒebedeo pa-
tre eorū reficientes rhetia
ſua ⁊ vocauit eos. Illi aūt
ſtatim relictis rhetibus et
patre ſecuti ſunt eū. Et cir
cuibat ieſus totaꝫ galyleā
docēs in ſynagogis eorū.
p ⁊ p̄dicās euāgelium regni
q ⁊ ſanās omnē languorē et
oēm infirmitatē in populo
r s Et abijt opinio eiꝰ i totam
ſyriam: ⁊ obtulerūt ei om-
nes male habentes varijs
languoribꝰ ⁊ tormētis cō-
prehēſos: ⁊ q̄ demonia ha
bebāt: ⁊ lunaticos ⁊ paliti
t cos ⁊ curauit eos. Et ſecu
te ſunt euꝫ turbe multe de
galylea ⁊ decapoli: Et de
hieroſolymis et de iudea
et de tranſiordanem.

¶ Capitulum. v.

ē illa terra galylea gentiū alio āt noīe dicta ē
[...]lā ꝗ galyleā tranſibat via illa de q̄ ē h̄ mentio.
[...]poſitio nō videt̄ vera. ꝑmo q: videt̄ iplicare con
[...]alitē i mō loquēdi. Quia ꝑmā captiuitatē vocat al
[...]uiationē terre. ⁊ ſecundaꝫ vocat aggrauationē. ⁊ tñ ſunt
eiuſdē rōnis: ſecun-
do q: ſi loqueret̄ de
captiuitate. Secun
da q̄ fuit totiꝰ terre ñ
loq̄ret̄ ſolū de galy-
lea gētiū: ſ; de ſama
ria q̄ erat ciuitas re-
gia ⁊ ꝑncipalit̄ fuit
obſeſſa ⁊ capta ꝑ ſal
manaſar. vtꝫ. iiij. re-
gū. xvij. tercio q: il-
lud qꝺ ſequit̄ Eſaie
ix. Paruulus natꝰ
ē nob ⁊c̄. exponit̄ d̄
xp̄o tā a iudeis ꝙ̄ a
xp̄ianis. ꝗ ⁊ illꝺ qꝺ
imediate p̄ponitur.
Primo tp̄e alleuia-
ta ē terra ⁊c̄. de xp̄o
itelligit̄ ⁊ ſic expōit
matheꝰ euāgeliſta.
Or xp̄s i terra ʒabu
lō ⁊ neptali ꝑmo p̄-
dicauit publice. vt
dictū ē. q: ciuitas ca
pharnaū ibi eſt ſita.
⁊ alia loca vbi ꝑmo
p̄dicauit. ⁊ ſic illa t̄-
ra ꝑmo illuminata
ē doctrina xp̄i Et iō
ꝑ Eſa. dicta eſt ꝑmo
alleuiata ſed poſtea
ad vomitū ſt̄ reuerſi
hoies illiꝰ tre ꝓpt̄ qꝺ ſll' ciuitatibꝰ exprobrat xp̄s. mathei
xj. vtꝫ ītuēti. ꝓpt qꝺ ꝑ Eſa. d̄r. nouiſſimo aggrauata ē. et h̄
ē qꝺ dicit math. breuit̄ accipiēs auctoritatē Eſa. Terra ʒa
bulō ⁊ terra neptali ⁊c̄. f ¶ Populꝰ q̄ ambulat. in tene-
bris. ignorātie. ſ. g ¶ Et ſedē. i regione vm. mor. vmbra
mortis d̄r pctm̄ mortale: qꝺ ē q̄ſi figura ⁊ vmbra gehēne.
h ¶ Lux orta ē eis. q: illūiatio doctrine xp̄i ꝑmo facta eſt
i locis p̄dictis. i ¶ Exide cepit ieſus. poſito tp̄e ⁊ loco p̄-
dicatiōis xp̄i euāgeliſta deſcribit modū quē tenuit. tenu
it āt talē modū q̄lē tenuit ioh. di. k ¶ Penitentiā agite
⁊c̄. h̄ āt fecit xp̄s ꝑmo vt p̄dicationē iohis approbaret. ſe
cūdo vt nrām ſupbiā ꝯfutaret. q: aliq̄n dedignamur acci
pere dicta alioꝝ. l ¶ Ambulās āt. Deſcripta i generali
p̄dicatiōe xp̄i. hic ponit̄ ad ip̄m adunatō ppl'i. ⁊ ꝑmo ali-
quaꝝ ſpāliū ꝑſonaꝝ vtpote apl'oꝝ. ſcꝺo turbaꝝ cōium
ibi. Et circu. ieſus. Ad euidētiā ꝑmi ſciendū. ꝙ iſti apl'i le
gunt̄ ter vocati a xp̄o. Prima vocatō fuit imediate pꝰ ba
ptiſmū xp̄i. vt h̄r ioh. j. q̄n duo diſcipuli iohis audierunt
ip̄m dicentē de xp̄o. Ecce agnꝰ dei. ⁊ ſecuti ſūt ieſū. et ibi
d̄r. Andreas frater ſymōis petri erat vnꝰ ex duobꝰ q̄ ſecu
ti fuerāt ieſuꝫ ⁊ ibi ſb̄dit̄ quō vocauit frēꝫ ſuū ſymonē ad
ieſum. ſcꝺa vocatio fuit i captura piſciū quā deſcribit Lu
cas. v. ca. dicēs ꝙ xp̄s ꝓpt̄ turbas irruētes aſcēdit in nauē
petri ad p̄dicandū. ⁊ finita p̄dicatiōe iuſſit laxari rhete in
capturā piſciū. ⁊ petrꝰ viſa multitudīe piſciū captoꝝ ſciēs
ꝙ nō poterat eē v̄tute hūana ꝓcidit ad genua Jeſu. ſ; il-
le due vocatiōes nō fuerūt ꝓprie ad apl'atū ſ; ad quādā fa
miliaritatē. Tercia āt vocatio fuit iſta quā deſcribit matt.
q̄n relictis oībꝰ ſecuti ſūt ieſū: ampliꝰ ad p̄dicta negocia
nō reuerſuri ſ; intēdentes doctrīe xp̄i. ⁊ h̄ ē qꝺ dic̄ math.
l ¶ Ambulās ih̄s iux̄ mare galylee. mare iſtud ē q̄dā lacꝰ
h̄ns centū ſtadia lōgitudis. ⁊. xl. latitudis ꝑ quē trāſit ior-
danis fluuiꝰ. vt dicit hiero. Dicit̄ āt mare ſm̄ modū loq̄n
di hebraicū in q̄ magna cōgregatio aq̄arū vocat̄ mare
ſm̄ illud Geñ. j. Cogregatōeſqꝫ aq̄ꝝ appellauit maria vo
cat̄ ēt aliq̄n ſtagnuꝫ geneʒareth: Luc. v. d̄r ēt mare galy
lee: q: ē i illa regione: ⁊ mare tiberiadis a ciuitate tyberia
de ſita ſupra ip̄m. m ¶ Vidit duos fratres. ⁊ patꝫ l'ra.
n ¶ Et ꝓcedēs inde
Hic agit̄ de vocatō
ne iacobi ⁊ iohānis
filioꝝ ʒebedei: ⁊ ptꝫ
l'ra. Sed q̄rit̄ h̄ quō
iſti frēs relicto p̄re:
⁊ ſimilit̄ alij duo re-
lictis oībꝰ ita ſecuti
ſūt eū. Dicendū ꝙ
i eo erat v̄tus diuita
tis ⁊ iꝺo ſicꝫ poterat
exteriꝰ vocare ꝑ vo-
cē ita poterat iteriꝰ
attrahē ꝓ voluntate
ſua ꝑ iſpiratiōeꝫ. Si
militer q̄rit̄ q̄re ſim
plices hoies primo
vocauit ad p̄dicati-
onē euāgelij. Dicen
dum ꝙ ſicut a ꝑnci-
pio aliq̄s ſimplices
vocauit: vtꝫ i iſtis p̄
dictis: ita ſilr aliq̄s
l'ratos vocauit a ꝑn
cipio vt nathanaelē
⁊ nicodemum: vt h̄r
Joh. j. ⁊. iij. q: ſi ſo-
los ſimplices voca-
ſſet credi poſſet ꝙ fu
iſſent ex ſimplicita-
te decepti. Verūtñ
ſimplices magis cō
ſtituit apoſtolos ⁊ p̄
dicatores euāgelij ꝙ̄ literatos vt fides euāgelij magis at
tribueret̄ ſapie diuie ꝙ̄ hūane. o ¶ Et circuibat. hic po-
nit̄ adunatio ppl'i ad xp̄m q̄ꝫtū ad multitudinē ppl'oruꝫ
ip̄m ſeq̄ntiū. q: nō ſolū docebat v̄bo: ſ; doctrinā ſuā cōfir
mabat facto. ſ. ꝑ miracula q̄ ſolū fieri poterāt v̄tute diuia
Sicut ei illa ad q̄ attingit itellectꝰ hūanꝰ nō ꝓbant̄ ſuffi-
ent̄ niſi ꝑ reductionē ad ꝑncipia itellectui ꝑ ſe nota ita ſi
milit̄ q̄ excedūt facultatē intellectꝰ nr̄i cuiuſmōi ſt̄ illa q̄
ꝑtinēt ad doctrinā xp̄i: nō poterāt turb cōibꝰ meliꝰ decla-
rari ꝙ̄ ꝑ opa v̄tutē totiꝰ nature excedētia. cū ei deꝰ ñ poſſit
eē teſtis falſitatis ſi talia iducāt ad ꝯfirmationē alicꝰ do-
ctrine: ſeq̄t illā doctrinā v̄itatē iſallibilē ꝯtinere. Hoc mō
ꝯfirmata ē doctria apl'oꝝ: Mar. xvj. Illi āt ꝓfecti p̄dica-
uerūt vbiqꝫ dn̄o coopāte ⁊ ſmonē ꝯfirmātē ſeq̄ntibus ſi-
gnis: ⁊ h̄ mō ꝯfirmauit xp̄s doctrinā ſuā vt d̄r h̄. Et circu
ibat ⁊c̄. ſeq̄t. p ¶ Predicās euāgeliū reg. q: xp̄us p̄dica
bat aptōnē regni celeſtis qꝺ nō faciebat doctria moſaica
q ¶ Et ſanās oēm languorē. i. ifirmitatē incurabilē v̄tute
nature. ex q̄ ⁊ ꝯſilibus pꝫ ꝯfirmatio ſue doctrie vt dictū ē
r ¶ Et abijt opi. eius. i. fama. s ¶ In totā ſyriā. q: non ſo
lū in iudea ſ; i ꝓuincijs vicinis abijt ip̄iꝰ fama ꝓpt̄ eius
crebra miracula: ꝓpt̄ qꝺ rex abagarꝰ q̄ regnabat iuxta eu
phraten ſcripſit ſaluatori vnā ep'lam. vt h̄r in eccleſiaſtica
hyſtoria. t ¶ Et ſecute ſūt ⁊c̄. Decapolis nomē ē regio-
nis. dicta a decas qꝺ ē decē ⁊ polis qꝺ ē ciuitas: quia ibi
erāt. x. ciuitates. cetera patent. ¶ Capitulūʒ. v.

Videns ieſus turbas ⁊c̄. Deſcripta adunatiōe ppl'i
ꝑ p̄dicationē chriſti. hic ponit̄ ip̄ius legiſlatio. q̄ vt
dictū eſt dꝫ ferri ppl'o adunato. ⁊ ꝑmo ponit̄ huiꝰ
legis datio ab ore xp̄i q̄ ē legifer nr̄. ⁊ ſcꝺo ponit̄ p̄dicte le
gis ꝓmulgatio. ꝑ miſſionē diſcipuloꝝ ad p̄dicandū. c. x.
Conuocatis ⁊c̄. tercio ponit̄ ſm̄ legē datā ⁊ ꝓmulgatā iu-
dicatio, ca. xxiiij. Et egreſſus ieſus ⁊c̄. vbi agit̄ de aduētu

xp̄i ad iudiciū. Iſta āt tria p̄dicta ptinēt ꝓp̄ie ad legē. pri
ma ī duas q2 p̄mo ponit legis explicatio: ſcd̄o deſcribit
ip̄i⁹ explicate ꝯfirmatio ꝑ miracula. c. viij. Cū āt deſcēdiſ
ſet ieſus de mōte. p̄ma adhuc ī duas: q2 p̄mo lex euāgeli
ca explicat. ſcd̄o ad iplendū ppl's icitat circa finez. vij. ca.
Vis q. Prima ad
huc ī duas: q2 p̄mo
lex dat ⁊ ſcd̄o oñdit
q̄lit obſeruet. ibi. pe
tite ⁊ accipietis poſt
p̄ncipiū. vij. ca. Pri
ma adhuc ī duas. q2
p̄mo p̄mittit q̄dam
breuis p̄fatio. ⁊ ſecū
do ſb̄dit legis expli
catō. ibi. Bti paupe
res. Circa p̄mū q̄i ꝑ

a Videns autem iheſus
turbas aſcendit ī mō
c tem: ⁊ cum ſediſſet ac
ceſſerunt ad eum diſcipuli
d eius. ⁊ aperiens os ſuum
e docebat eos dicens. Bti
f pauperes ſpiritu: quoniaz
g ip̄oꝝ eſt regnū celoꝝ. Bea
h ti mites q̄niam ip̄i poſſide
i bunt terram. Beati qui lu
k gent: quoniam ipſi conſo
l labunt. Beati qui eſuriūt
m ⁊ ſitiūt iuſticiā qm̄ ip̄i ſatu
n rabunt Bti miſericordes

modū ꝓlogi oñdit: p̄mo ꝯgregatio ppl'i cū d̄r. a Vi
dēs ieſus tur. vt oñdat tp̄s ꝯgruū ad ferendū legē popu
lo ꝯgregato. ſcd̄o ſb̄dit loc⁹ apt⁹: cū d̄r. b Aſcendit in
montē. q2 ī tali loco m'lti pn̄t audire: ex h̄ ēt deſignat ex
cellētia legis euāgelice ꝓpt eminētiā mōtis ī q̊ data ē lex
euāgelica. t'cio tāgit mod⁹ ꝯueniēs: cū d̄r. c Et cuz ſe
diſſet ſedēdo. n. ⁊ ī q̄ete data ē lex euāgelica. Lex āt vetus
data ē ī terroribꝰ ad deſignādū d'riam legis ⁊ euāgelij. q̄a
illa erat lex terroris. euāgeliū āt lex amoris. q̄rto oñditur
h⁹ legis excellētia. cū d̄r. d Et apiēs os ſuū. q2 moſai
ca lex a deo data ē mediātibꝰ angel': vt s̄. declaratū ē. lex
lex āt euāgelica imediate ꝑ ſeip̄m icarnatū. ꝓpt qd̄ Aug.
exponēs hūc locū dicit. Tūc apuit os ſuū: q̄ an̄ i lege ape
ruit ora ꝓph'aꝝ. e Bti paupes. hic ponit ip̄i⁹ legis ex
plicatio: ⁊ q2 itētio legiſlatoris ē facere ciues bonos ꝑ aſ
ſuefactionē bonoꝝ opeꝝ vt h̄r. ij. ethico. iō p̊ i hac lege di
rigit p̄fecte hūana opatio. ſcd̄o rectificat iterior intētio. c.
ſe. Et cū oratis nolite ⁊c. t'cio ordinat hūana affectō. c. vij
Nolite iudicare. Circa p̄mū ꝯſiderandū q̄ lex ē de operi
b⁹ v'tutū. v'tutes āt q̄dā ſūt cōes ſeu hūane q̄dā āt ſunt ex
cellētes ſeu heroice. vt d̄r. vij. eth. ⁊ tales dicūt q̄ſi diuine
vt ibidē d̄r. ⁊ iducit exēplū de hectore: q̄ ꝓpt excellentiam
v'tutis dicebat q̊dāmō fili⁹ dei ⁊ nō fili⁹ hois mortal'. Lex
āt euāgelica ē excellētiſſima ⁊ iō deſcribit virtutes ſm ex
cellentiſſimū gradū: vt videbit. Cōſiderandū ēt q̄ lz v'tu
tes ſint cōnexe: tn̄ aliq̄ ſūt magis ꝓp̄ie ꝯtēplatiuoꝝ: aliq̄
actiuoꝝ ⁊ aliq̄ p̄latoꝝ. Et iō primo deſcribit v'tutes q̄ ꝑfi
ciūt i vita cōtēplatiua. ⁊ ſcd̄o q̄ perficiūt i vita p̄latiua. ibi.
Vos eſtis ſal terre. tercia in vita actiua ſeu ſb̄ditoruz. ibi.
Audiſtis q2 di. ē anti. prima ī duas. q2 primo deſcribit vir
tutes q̄ ꝑficiūt ad bn̄ agendū. ⁊ ſcd̄o illā q̄ ꝑficit ad bn̄ pa
tiendū. ibi. Bti q̄ ꝑſecutionē. Prima in tres q2 primo de
ſcribit illas q̄ ꝑficiunt hominē reſpectu ſui: ſcd̄o reſpectu
ꝓximi ibi. Bti q̄ eſu. tercio reſpectu dei. ibi. Bti mo᷑ cor
de. prima ī duas: q2 primo ordinat hoīem reſpectu extrin
ſecoꝝ bonoꝝ: ⁊ ſcd̄o reſpectu itrinſecoꝝ motuū. ibi. Bea
ti mites. Ad euidentiā dicendoꝝ ſciendū q̄ beatitudo d̄r
dupl'r. Vno mō in re: ſicut h̄r i patria. alio mō in ſpe: ſic
h̄r in via. in viris excellētibus i v'tute: q̄ ꝓpter excellentiā
v'tutis vident vitā hūanā excellere: ⁊ ad vitā beatā q̊dam
mō appropinq̄re. ⁊ tales dicunt beati q̊dāmō. q2 qd̄ parū
diſtat q̄ſi nihil reputat. ij. ph'icoꝝ. Et hoc mō eth. j. dicūt
pueri felices: nō q̄ exerceāt act⁹ v'tutū i quib⁹ cōſiſtit feli
citas ſm ph'm: ſ3 q2 hn̄t ad hoc bonā diſpoſitionē dicunt
tales de ꝓpinq̄ ad h̄ diſpoſiti. Igr̄ q2 v'tutes q̄s h̄ deſcri
bit legiſlator dn̄s nr̄ ieſus xp̄s: ſūt ſic eminētes. iō dicuut
btītudines Prima igr̄ btītudo d̄r pauptas ſpūs reſpectu
eī extrīſecoꝝ bonoꝝ q̄ ſūt diuitie ⁊ honores bn̄ ſe hab3 hō
mō hūano ⁊ cōi: qn̄ nō q̄rit talia vltra g̃dū ſui meriti. ſed
ſm condecētiā ſtat⁹ ⁊ ꝑſone. ⁊ h̄ facit v'tus politica q̄ tali
b⁹ vtit moderate. Sed pauptas q̄ ſpūs btītudo d̄r facit h̄
excellēti⁹ q2 fac̄ hoīez talia totalit cōtēnere: ⁊ a ſe abijcere
quātū poſſibile ē: vt contēplatiōi diue liberi⁹ poſſit ihere.
q2 ſm q̄ d̄r li. de eccl'iaſticis dogmatib⁹. Bonū eſt faculta

tes cū diſpēſatiōe paupib⁹ erogare: ſ3 meli⁹
di xp̄m totū ſimul donare ⁊ abſolutū a ſolli[...]
egē. Igit pauptas ſpūs fac̄ ꝯtēnere p̄dicta n̄[...]
p'r: q2 his p̄t hō bn̄ vti ꝑ v'tutē politicā vt v[...]
nora bōa maioris boni impeditiua ſicut ꝯ[...]
um t[...]
ꝓpt[...]
uan[...]
e Bti pau[...]
paupertas abſolute
ſūpta nō dic̄ niſi ca
rentiā diuitiaꝝ ⁊ bo
noꝝ qd̄ nō ē v'tuoſū
ſ3 p̄t eē in malis hōi
b⁹: vtz ad ſenſū. S3
pauptas ſpūs. ſ. vo
lūtarie aſſūpta ad li
beri⁹ ſeq̄ndū xp̄m illa ē v'tus excellens ſeu p̄fecta. Addit
āt premiū corrn̄dēs cū ſb̄dit. f Qm̄ ip̄oꝝ ē regnū celo
rū. In regno. n. itelligit oīmoda ſufficiētia ⁊ excellētia q̄
bn̄ repromittit i celis ill' q̄ talia ꝯtēpſert i terris. g Bti
mites. h̄ ꝑficit hoīez reſpectu itrīſecoꝝ motuū: ⁊ primo re
ſpectu motuū iraſcibil'. ſcd̄o reſpectu motuū ꝯcupiſcibil'.
ibi. Bti q̄ lug. Circa primū ꝯſiderādū q̄ circa paſſiōes ira
ſcibil' bn̄ ſe h3 q̄s mō hūano ⁊ cōi: qn̄ eas refrenat ſic q̄ ni
mis ipetuoſe excedit: tn̄ aliq̄lē ꝑturbationē eaꝝ ſentit. mi
titas āt q̄ ē btītudo: facit h̄ excellēti⁹: q2 reddit hoīez tota
lit trāquillū a motib⁹ iraſcibil' ꝑ oīmodā ſb̄iectionē ad re
gulā rōis vl' diue legis. ⁊ h̄ ē qd̄ dic̄. Bti mites. Addit āt
p̄miū corrn̄dēs cū d̄r. h Qm̄ ip̄i poſſidebūt ter. ad h̄ eī
hoīes feroces mouēt bella ⁊ lites ſeq̄ntes mot⁹ iraſcibil':
vt q̄ſi poſſideāt t'rā deuictis inimicis. ⁊ iō ill' q̄ ſ't totalit q̄e
tati a motib⁹ iraſcibil' mō p̄dicto bn̄ ꝓmittit poſſeſſio pa
cifica terre viuentiū. i Bti q̄ lugēt. h̄ ꝑficit hōiez reſpe
ctu motuū ꝯcupiſcibil' q̄ ſūt circa oīa cōcupiſcibilia ſicut
ſūt delectatiōes ciboꝝ ⁊ venereoꝝ i ſēſu guſt⁹ ⁊ tact⁹. ſil'r
melodiaꝝ ſpectaculoꝝ odoꝝ i ſēſu audit⁹ viſus ⁊ olfctūs
i talib⁹ bn̄ ſe h3 hō mō cōi ⁊ hūano: moderate t'lib⁹ vtēdo
⁊ ſupflua reſecādo. qd̄ fit ꝑ tpantiaz q̄ ē v'tus politica. S3
excellēti⁹ ſe h3 hō in talib⁹ ꝑ beatitudinē luct⁹. oīa talia a
ſe penit⁹ abdicādo ⁊ luctū volūtarie i hac vita aſſumēdo
tā ꝓ trāſgreſſione culpe cōmiſſe q̄3 ꝓ dilatiōe celeſtis p̄rie
q̄ totū ſtatū pn̄tis vite reputat exiliū reſpectu celeſtis pa
trie: ſm q̄ dicebat paul⁹ ad Ro. vij. Infelix hō q̄s me li
berabit de corpe mortis hui⁹. Et ad philip. j. Deſideriuz
hn̄s diſſolui ⁊ eē cū xp̄o. Et q̄tuz ad hoc dicit. i Bti q̄
lugēt. voluntariū luctū i hac vita ꝓ p̄dictis aſſumendo.
Addit āt p̄miū corrn̄dēs: cū d̄r. k Qm̄ ip̄i cōſolabūt
Cōſolari eī ē ſil' ſolari. cōueniēs āt ē vt illi q̄ in pn̄ti vita ꝓ
xp̄o volūtario luctu occupāt cū deo ⁊ angel' eternalit ꝯſo
lent. l Bti q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt. Hic ponit v'tutes q̄ ꝑficiūt
hoīez reſpectu ꝓximi. Hec āt p̄fectio cōſiſtit i duob⁹. pri
mo i his q̄ hn̄t rationē debiti: ſecūdo i his q̄ hn̄t rationez
doni. ibi. Bti miſericordes. Circa p̄mū aduertendū q̄ in
his q̄ hn̄t rationē debiti reſpectu ꝓximi bn̄ ſe h3 hō quā
do reddit vnicuiq3 qd̄ ſibi debet. nō nimis notabilit ꝓ
craſtinādo vl' retardādo: hoc āt facit ꝑ iuſticiā q̄ ē v't⁹ po
litica: ſ3 excellēti⁹ ꝑ beatitudinē q̄ dicit eſuries vel ſitis iu
ſticie. qn̄. ſ. cū quodā feruēti deſiderio inſolito talia exeq̄t
ſicut eſuriēs vel ſitiēs feruēter comedit ⁊ bibit. ⁊ hoc ē qd̄
dicit. l Beati q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiā. Addit aūt p̄mi
um cōueniēs cū d̄r. m Qm̄ ip̄i ſaturabūt. Saturitas
eī glorie q̄ cōſiſtit i deſiderij hūani repletiōe ſm q̄ dicit i
ps̄. Satiabor cū appuerit gl'ia tua. cōueniēter ꝓmittitur
eſurientibus ⁊ ſitiētibus iuſticia p̄dicto modo. n Bti
miſeri. h̄ ponit btītudo ꝑficiēs hoīem reſpectu ꝓximi in
his que hn̄t rationem doni in talibus autē bene ſe habet
hō mō cōmuni ⁊ hūano ꝑ liberalitatem que ē virtus po
litica in mediocribus ⁊ paruis donis: ⁊ per magnificen
tiam in excellentibus donis et magnis: ſed excellentius
hoc fit per beatitudinē que vocatur miſericordia quādo

o qm̄ ꝑi miſcd̄ iam cōſeqn̄t.
p q Bti mundo corde qm̄ ipi
r deū videbūt. Beati paci-
s fici: qm̄ filij dei vocabunt.
t Beati q̄ pſecutionē patiū-
tur ꝓpter iuſticia: qm̄ ipo-
rū ē regnū celoꝝ. Bti eſtis
cū maledixerint vobis ho
mies ⁊ pſecuti vos fuerit
⁊ dixerint oē malū aduer-
ſum vos mentiētes ꝓpter
me. Gaudete ⁊ exultate: q̄
niā merces veſtra copioſa
ē i celis. Sic ei pſecuti ſūt
v ꝓphas q̄ fuert añ voſ. vos
x eſtl ſal terte. Qd̄ ſi ſal eua-
y z nuerit i q̄ ſalietur: ad nihilū
valꝫ vltra: niſi vt mittat fo
a ras ⁊ ɔculcet ab hoīb⁹ voſ
b eſtl lux mūdi. Nō pōt ciui
tas abſcōdi ſupra monteꝫ
poſita: neqꝫ accēdūt lucer
nā ⁊ ponūt eā ſb modio ſꝫ
ſup cādelabꝝ vt luceat oi-
c b⁹ q̄ i domo ſt. Sic luceat
lux vr̄a corā hoīb⁹ vt vide
āt opa vr̄a bona: ⁊ glificēt
d prēꝫ vr̄m q̄ in celˀē. Nolite
putare qm̄ veni ſoluē legē
aut ꝓphas. Nō veni ſoluē
ſꝫ adimplere. Amen quip-
pe dico vobis donec trāſe
e at celuꝫ ⁊ terra: iota vnum
aut apex vnus non preter-

-i⁹ totalit accipit q̄ſi ſuū. Vn̄ dr̄ miſericors q̄
⁊ miſerū. q̄ſi.ſ. accipit cordi defectū alteri⁹ q̄ſi
qd̄ dicit. Beati miſericordes. Addit āt p̄miū
ū dr̄. o ¶ Quoniā ipi miſcdiaꝫ ɔſeqn̄t. i cele-
q̄libꝫ miſcdiam cōſequet: qꝛ vltra cōdignū ſibi
dit: ſm ꝙ dici
tur ad ro. viij. Non
ſūt ɔdigne paſſiōes
hui⁹ tpis ad futuraꝫ
gloriā q̄ reuelabitur
i nobis. p ¶ Beati
mdo cor. hic ordina
tur hō reſpectu dī. ⁊
ꝓximo q̄tū ad itel-
lectū ſpeculando. ſe
cūdo q̄tū ad affectū
ipm amādo. ibi. Be
ati pacifici. Circa p̄-
mū aduertendū ꝙ i
ſpeculatione diuina
bn̄ hꝫ ſe hō mō cōi ⁊
hūano p v̄tutes itel
lectuales q̄ ſt ſciēcie
ſpeculatiue: ⁊ potiſ-
ſime p metaphiſicā
que docꝫ ꝓprietates
diuinas ex creaturiſ
cōſiderare. vt pꝫ. xij
metaph. vbi oſtēdit
vnū eē deū eternuꝫ.
actuꝫ puꝝ: viuentē vita nobiliſſima: ſempit̄na ⁊ optima
ſꝫ hoc ē ſolū cōſiderādo deū. ex ꝓprietatib⁹ creaturaꝝ. Sꝫ
excellēti⁹ h̄ hꝫ p beatitudinē q̄ ē mūdicia cordis. p quam
mens hūana deo ɔiūgit. ⁊ ſic de occultis ⁊ diuinis ſupra
modū humanū illuſtrat: ſicut fuerūt apl̄i q̄ abſqꝫ huma
no ſtudio fuerūt de diuis excellētiſſime illuſtrati. ⁊ hoc ē
qd̄ dicit. Bti mdo corde. Addit āt p̄miū ɔueniēs cū dicit
q ¶ Qm̄ ipi deū vide. qꝛ viſio dei enigmatica p fidē in p̄-
ſenti: ⁊ facie ad faciē i futuro bn̄ repromittit hn̄tib⁹ talem
mūdiciā: ſm ꝙ dr̄. j. coꝝ. xiij. Videm⁹ nūc p ſpeculuꝫ in
enigmate tūc āt facie ad faciē. r ¶ Bti pacifici. Hic ponit
beatitudo ordinās hoiem reſpectu dei q̄tū ad affectū qd̄
fit mō cōi ⁊ hūano p amorē naturalē q̄n diligit deū ſicut
p̄ncipiū ſuū efficiēs ⁊ cōſeruatiuū: licꝫ p̄ter h̄ alia diligat
Sꝫ excellēti⁹ hoc fit p beatitudinē q̄ ē pax. q̄n. ſ. hō totali
ter p affectū mētis deo cōiungit. ſicut bonitati ſumme. et
ſic nihil alid̄ ex ipm q̄rit ſꝫ in ipo q̄etat ⁊ pacificat: ⁊ hoc ē
qd̄ dicit. Bti pacifi. Addit āt p̄miū cōueniēs cum dicit.
s ¶ Qm̄ filij dei voca. Filiatō ei dei iportat aſſilationē ad
ad deū. ꝓpriū āt ē ipius dei ꝙ ſeipo fruit ⁊ i ſeipo q̄etatur
⁊ iō q̄ p̄dicto mō ſūt pacifici: recte filij dei vocabuntur.
t ¶ Bti q̄ pſecutionē. Hic ponit btitudo pficiēs hoieꝫ ad
bn̄ patiendū. ſicut ei ad v̄tutē ptinet bn̄ agē. ita ⁊ bn̄ pati.
In hoc āt bn̄ ſe hꝫ hō mō cōi ⁊ hūano. q̄n ꝓ tribulatione
iminēte nō recedit a v̄tute. lꝫ h̄ ſuſtineat cū aliq̄ anguſtia
⁊ dolore: ⁊ h̄ fit p fortitudinē q̄ ē v̄t⁹ politica. Sꝫ excellē
ti⁹ h̄ fit p beatitudinē: q̄ pōt dici q̄dā fortitudo diuia. q̄n
talia ſuſtinet. nō ſolū patient. ſꝫ ēt letanter. ſicut martyres
q̄nto acerbiorib⁹ tormētis cruciabant. tāto magis in dn̄o
letabant. ⁊ hoc ē qd̄ dicit. Bti q̄ pſecutionē patiunt. ⁊ ſe.
quit ⁊ exultate ⁊c̄. v ¶ Vos eſtis ſal terre. hic ponūtur
v̄tutes p̄latoꝝ. Ad cui⁹ euidentiā ɔſiderandū ꝙ p̄lati ſūt
ſucceſſores aplˀoꝝ. ⁊ iō debēt eē pfecti i vita ɔtemplatiua
⁊ actiua. ⁊ iō v̄tutes ɔtēplatiuoꝝ q̄ ſūt p̄dicte ſupponunt
eē i eis. ⁊ ſil̄r ille q̄ ſequunt de actiuis. Sꝫ h̄ exprimūt ali
qua ſpāli aque dn̄t eſſe in eis p̄ ceteris ⁊ primo q̄tum ad
coꝝ vitā. ſecūdo q̄tū ad eoꝝ doctrinā. ibi: Nolite putare.
Circa primū aduertendū ꝙ p̄lati p̄ ceteris dn̄t eē excellē-
tes q̄tū ad q̄tuor: primū ē diſcretio i agēdis qꝛ ſūt ductο-
res ⁊ gubernatores alioꝝ. ⁊ h̄ deſignat cū dr̄. v ¶ Vos
eſtis ſal ⁊c̄. Sicut em̄ ſale cōdiunt oia cibaria ita diſcreti-
one p̄latoꝝ dn̄t dirigi ⁊ ordiari oia opa ſbditoꝝ. x ¶ Qd̄
ſi ſal eua. i. ſi diſcretio in p̄latis defecerit. y ¶ In q̄ ſali
tur. q. d. in nullo opa ſbditoꝝ cōdient ſeu dirigent: iō ſub
dit. z ¶ Ad nihi. vꝫ. vltra ⁊c̄. qꝛ tāp dꝫ repelli a p̄latiōe ne
officium p̄latoꝝ i cōſpectu hoim reddat vile. ſecundū in
q̄ dn̄t p̄cellē p̄lati eſt
clara noticia i ſcptu
ris itelligēdis. ⁊ hoc
ē qd̄ dr̄. a ¶ Vos
eſtis lux mūdi. ſicut
ei lux ē manifeſtati-
ua oīm occultoꝝ ſic
p̄lati p itelligentiaꝫ
ſacre ſcripture debēt
ex officio notificare
alijs oia opa v̄tutū i
cuius ſignuꝫ portāt
mitrā i capite. i q̄ ſūt
duo cornua. q̄ dn̄t
ſcire duo teſtamēta
terciū i q̄ dn̄t p̄celle-
re ē ɔſtātia i opp̄ſſo-
rib⁹ pauperꝝ rep̄mē
dis vn̄ dicit ſaluator
Joh. x. Bonus pa-
ſtor aīam ſuā dat ꝓ
ouib⁹ ſuis. mercēna
ri⁹ āt ⁊ q̄ nō ē paſtor
vidit lupū venientē
⁊ dimitt it oues ⁊ fu
git. Qd̄ exponēs greg. dicit. Lupus etem̄ ſup oues venit
cū q̄libꝫ iiuſt⁹ ⁊ raptor fideles q̄ſqꝫ atqꝫ hūiles opprimit.
Sꝫ is q̄ paſtor videbat eē ⁊ nō erat. relinq̄t oues ⁊ fugit
qꝛ dū ſibi ab eo pīclū metuit reſiſtere iiuſticie nō preſu-
mit: fugit āt nō mutādo locū ſꝫ ſbtrahēdo ſolaciū. ⁊ ideo
paſtor bon⁹ ciuitati i mōte poſite compat qꝛ ad ipm dn̄t
hr̄e opp̄ſſi refugiū. q. ad q̄dda fortaliciū. ⁊ hoc ē q̄d dicit
ſaluator. b ¶ Nō p̄t ciui. abſcōdi ⁊c̄. qꝛ bon⁹ p̄lat⁹ i pſe-
cutiōe nō dꝫ ſe abſcōdere. ſꝫ ad defenſionē gregis ſe mani
feſte oñdere. quartū in q̄ debet p̄latus excellere ē ſanctita-
tis euidētia in exēplis dandis. qꝛ ſm ꝙ dicit in paſtorali.
Tantum debet excellere actionem populi actio preſulis
quantū diſtat a grege vita paſtoris. Et idō compatur hic
lucerne ſup candelabrum illumināti totā domum. Sed
intentio recta ſbdit. c ¶ Luceat lux veſtra corā homini-
bus ⁊c̄. quia non debent de hoc gloriā ꝓpriam querere ſꝫ
gloriam dei ⁊ edificationem populi. d ¶ Nolite putare
Hic oñdit eminentiā p̄latoꝝ q̄tū ad doctrinā. ⁊ p̄mo po-
nit modū docēdi ipi xp̄o ꝓpriū. ſcd̄o oñdit q̄liter dꝫ ei cō
formari doctrina p̄latoꝝ. ibi Qui ḡ ſoluerit. Circa p̄muꝫ
aduertendū ꝙ xp̄s nō ſolummō erat doctor legis ⁊ euan
gelij. ſꝫ etiā inſtitutor. aliter tn̄. qꝛ vet⁹ teſtm̄ dedit mediāti-
b⁹ angelis. nouū aūt p ſeip̄m. vt ſ. in ꝓlogo viſum ē. ḡ p
ſuā doctrinā n̄ debuit legē deſtruere ſꝫ magis pficere eā ⁊
adiplere. ⁊ h̄ ē qd̄ dicit. Nolite putare ⁊c̄. d ¶ Iota vnū
⁊c̄. i. modicū nō trāſibit qd̄ nō impleat. qꝛ iota ē minima
litera hebraica. Querit hic quō verū ſit ꝙ xp̄s legem im
pleuerit ⁊ non ſoluerit. videt ei ꝙ ip̄e ſoluerit mādata mo
ralia. qꝛ preceptum de obſeruatione ſabbati morale erat
ſaltē q̄tū ad vacationeꝫ a corpalib⁹ opib⁹: ſꝫ ip̄e ſabbato
curauit Joh. v. ⁊ ſanato p̄cepit tollere lectū ſuū i ſabbato
ergo ⁊c̄. Itē videt ꝙ iudicialia nō impleuerit. qꝛ mulierē
dep̄henſam i adulterio q̄ i lege p̄cipiebat lapidari impu-
nitā abire pmiſit vt hr̄ Joh. viij. Itē cerimonialia de ab-
ſtinētia ciboꝝ i lege ꝓhibitoꝝ nō ſeruauit: qꝛ dr̄. ſ. xv. Nō
itrat i os nō coinq̄nat ⁊c̄. ip̄e āt fecit q̄ alijs faciēda dixit. ḡ
talib⁹ vſus fuit ḡ ⁊c̄. Cōtra p illō qd̄ h̄ dr̄. Nō veni ſoluere
dc̄m ꝙ xp̄s legē ⁊ ꝓphas adipleuit. ⁊ p̄mo declaro de le-
ge. ſcd̄o d ꝓphis. In lege āt q̄dā erāt p modū p̄cepti ⁊ q̄-
dā p modū ꝓmiſſi obſuātib⁹ legē: ⁊ vtraqꝫ adipleuit. De
p̄ceptis pꝫ ſic. p̄cepta ei erāt i triplici dr̄ntia quedaꝫ erant

moralia.ſ.precepta decalogi:⁊ alia moralia i lege poſita q̄ faciebāt ad eoꝝ declaratione ⁊ iſta ipleuit xp̄s ea obſeruādo ꝑfecte ⁊ ad obſeruationē eoꝝ alios icitādo.ifra.xix. Si vis ad vitā igredi ſerua mādata. ſcd̄o ea ipleuit ſanū itellectū eoꝝ declarādo:⁊ errorē phariſeoꝝ circa h̄ excludēdo.vt patebit ifra in p̄nti ca. tercio ad ipleuit ea cōſilia apponēdo q̄ faciūt ad ꝑfectiorē mādatorū obſeruantiā: ꝑfectiꝰ ei obſeruat mandatū h̄. Nō occides. ille q̄ cauet ab ira i ordiata: q̄ȝ ille q̄ cauet tm̄ ab interfectione. Alia erāt p̄cepta legis iudicialia: ⁊ iſta

ibit a lege: donec oīa fiant
f Qui ergo ſoluerit vnuȝ de
g mandatis iſtis minimis ⁊
h docuerit ſic homies minimus vocabitur i regno ce
i lorum qui aūt fecerit ⁊ docuerit: hic magnꝰ vocabi

ipleuit rigorē eoꝝ ꝑ viā mie tꝑādo i aliq̄bꝰ ꝑ ſeip̄m ⁊ aliȷ̄s dimiſit tꝑamentū ſuis miſtris.ſ.eccl̄ie p̄latis ⁊ p̄ncipibus terrenis catholicis:vt de talibꝰ ordīnēt ſm̄ ꝙ viderit vtile cōicati fideliū ſm̄ varietatē tꝑm locoꝝ ⁊ ꝑſonaꝝ: ⁊ iſtō ñ fuit deſtruē legē ſȝ magis adiplere q: ſic ordinauit meliorē modū obſeruatiōis iuſticie. Sicut ei deſtruit puer q̄ñ fit vir:lȝ ei trāſeat puericia tñ remanet melior ſtatꝰ eiuſdē ꝑſone etate mutata. Lex aūt veťꝰ habuit q̄ſi ſtatū pueri reſpectu noue legis ꝓpt̄ h̄ dr̄ ad gal.iij. Lex pedagogus nr̄ fuit in xp̄o.i.regulatiua ſtatꝰ puerił: ꝓpt̄ h̄ erat lex timoris:ſicut pueri ſub diſciplina ⁊ timore cuſtodiūt. Lex āt euāgelica ē lex amoris:⁊ iō nō dȝ eē tātus rigor penaꝝ q: ꝓpriū hoim ꝑfectoꝝ ē magis deduci ad v̄tutē amore iuſticie q̄ȝ timore pene.cetera p̄cepta erant cerimonialia:et iſta diuidebant i tria:q: quedā ꝑtinebāt ad ſacra: ſicut circūciſio q̄ȝtū ad oēs hoies.vnctio q̄ȝtū ad reges ⁊ pōtifices xp̄s āt nō aſſūpſit ſtatū ſacerdotis legalis vł terreni regis imo dixit corā pylato:regnū meū nō ē de h̄ mūdo.iohannis.xviij.⁊ iō nō habuit iſtā vnctionē corꝑalē regū vł pōtificū:ſȝ vnctionē ſpūalē a deo p̄re habuit ꝑ plenitudineȝ gratie:ſm̄ ꝙ ſcribit̄ in pſ̄. Vnxit te deꝰ deus tu.⁊c̄. Circūciſionē āt ip̄e adipleuit:p̄mo in ſe ſuſcipiēdo ſcd̄o meliꝰ ⁊ efficacius ⁊ generaliꝰ iſtituēdo ſacr̄m loco ip̄ius.ſ.baptiſmū in q̄ cōfert̄ maior grā:⁊ ē remediū tā viris q̄ȝ mulieribꝰ. Quedā ēt cerimonialia ꝑtinebāt ad ſacrificia: ſicut imolatio agni paſcał:iuge ſacrificiū ⁊ cōſiłia:iſta āt erāt figuratiua vniꝰ ꝑfecti ſacrificiȷ̄.ſ.xp̄i i cruce offerēdi. ⁊ ideo iſta ipleuit xp̄s vno mō corꝑalit̄ patiēdo:alio mō efficacius ſacrificiū.ſ.euchariſtiā iſtituēdo. Quedā āt cerimonialia ꝑtinebāt ad ſacra:⁊ de talibꝰ erāt p̄cepta ꝓhibitiua vſū aliquoꝝ ciboꝝ ⁊ cōſiłia.⁊ iſta adipleuit xp̄s.q: dic̄ petrus Act.x. Immūduȝ ⁊ cōe nō itrauit i os meū:⁊ mł̄to fortiꝰ xp̄s h̄ ſeruauit. Et ſic iſta p̄cepta adipleuit ea obſeruādo ⁊ obſeruationē meliorē declarādo ꝑ talē em̄ abſtimentiā a corꝑalibꝰ cibis ſignificabat̄ abſtinētia a ſpūalibꝰ imundicȷ̄s. Hāc āt mūdiciā inſtituit xp̄s in lege euāgelica q̄ ē mūdiſſima:⁊ ꝑ ꝯñs debuit ceſſare figurał abſtinētia. ꝓpt̄ qd̄ dicit Act.x. Quod deus purificauit tu ne cōe dixeris:q: nullꝰ cibus coinq̄nat hoies q̄ cū grārūȝ actiōe ꝑcipit̄. Dimiſit tñ deus in ordiatione eccleſie de aliq̄bus abſtinentȷ̄s faciēdis ꝓ loco ⁊ tꝑe. Pȝ ğ ex p̄dictis q̄lit̄ xp̄s legeȝ adipleuit q̄ȝtū ad oīa genera p̄ceptoꝝ:ſcd̄o ipleuit legem q̄ȝtū ad ꝓmiſſa ꝓmittēs tñ obſeruātibꝰ meliora:lex ei moſaica ꝓmittebat ſolū bona tꝑalia:⁊ trāſitoria.ſ.abūdātiaȝ ⁊ excellentiā tꝑalē:vt pȝ Deut̄.xxvj. Cuſtodias oīa precepta eiꝰ ⁊ faciet te excellētiorē cūctis gētibꝰ:ſȝ xp̄s obſuātibus dei mādata ꝓmiſit bona ſpūalia ⁊ eterna.ſ.grām in p̄nti q̄ p̄cellit oibus bonis tꝑalibus:⁊ ēt gloriā in futuro: i.xix. Vis q̄ reliq̄rit ⁊c̄.centuplū accipiet.ſ.in p̄nti. q̄a bona ſpūalia q̄ hic recipiunt̄ intantuȝ excellūt bona tꝑalia. ac ſi cētenariꝰ nūerus ꝑuo nūero cōparet̄. Et vitā eternā poſſidebit.ſ.in futuro. Patet igr̄ ꝙ xp̄s adipleuit legē q̄ȝtū ad p̄cepta ⁊ ꝓmiſſa. Similit̄ adipleuit ꝓphetias q: p̄n

cipalit̄ locuti ſūt de xp̄o ⁊ de aduētu ei[...] nēt ad ip̄m:⁊ iō adipleuit ꝓphetias naſ[...] in mūdo ⁊ moriēdo ⁊ reſurgēdo:⁊ alia [...] ciēdo: ꝓpt̄ quod imminēte ſua paſſione [...] Oportet ipleri ea q̄ ſcripta ſunt in lege [...]

tur in regno celorū. Dico
k aūt vobis: q: niſi abundauerit iuſticia vr̄a pluſq̄ȝ ſcribarum ⁊ phariſeorum: nō intrabitis in regnū celorū
l Audiſtis q: dictū e antiq̄ſ nō occides: q̄ āt occiderit

de[...] p̄di[...] nit [...] ⁊ ꝓphetas. Ad primū dicēduȝ ꝙ xp̄s curādo infirmū ſabbato nō fecit cōtra legē. q: licituȝ erat facere i die ſabbati ea q̄ ad gloriaȝ dei ꝑtinebāt ſicut ornare templū:⁊ ſacrificia offerre ⁊ laudes diuinas dicere ⁊ huiuſmōi ⁊ multo fortiꝰ ſanare homieȝ miraculoſe ad oſtenſionē diuine virtutis erat licitū.⁊ eadē rōne ꝙ ſanatꝰ ſibito portaret lectū ſuuȝ i die ſabbati faciebat ad manifeſtationē miraculi.ꝑ hoc ei oñdebat̄ ꝙ diuina virtute erat ſic ſubito ꝑfecte ſanatꝰ ꝙ erat ad priſtina oꝑa plenarie reſtitutus. Ad alia duo patet ex p̄dictis in corꝑe queſtionis.

f Qui ergo ſoluerit ⁊c̄. Hic conſequenter oſtendit qualis debeat eſſe doctrina prelatorum per conformitatē ad chriſtum:⁊ quandam diuiſionem trimembrem doctorū. Quidam enim ſunt qui male viuunt ⁊ male docēt ſicut heretici:⁊ de iſtis dicitur. Qui ſoluerit vnum de mandatis iſtis.male.ſ.viuendo.

g Et docuerit ſic homines.alios ſimiliter falſam doctrinam corrumpendo.

h Minimus vocabitur in regno celorum id ē eccleſia militante.quia decidit a vera fide. Alȷ̄ ſunt qui bene viuunt ⁊ bene docēt:⁊ tales doctores debent eſſe prelati eccleſie: ꝓpter quod dicit.

i Qui autem fecerit ⁊ docuerit ⁊c̄. Alȷ̄ ſunt doctores q̄ bene docent ⁊ male viuūt:de quibꝰ dicit̄ infra.xxiij. Super cathedram moyſi ſederunt ſcribe ⁊ phariſei: quod dicunt facite:opera autem eorum nolite facere.dicunt eniȝ ⁊ non faciunt:⁊ quia hoc non ſufficit ad ſalutem: iō dicit prelatis eccleſie.

k Niſi abundauerit iuſticia veſtra ⁊c̄.quaſi dic. ad ſalutem non ſufficit bona doctrina niſi aſſit bona vita.

l Audiſtis quia dictum eſt ⁊c̄. Superius deſcripſit virtutes contemplatiuorum ⁊ prelatorum in quibus conſiſtit iuſticia abundans.hic conſequenter deſcribit v̄tutes actiuorum in quibus conſiſtit iuſticia ad ſalutem ſufficiens. Ad cuius euidentiam conſiderandum ꝙ ad cōſecutionem ſalutis ſufficit obſeruatio mandatorum decalogi vt dicit ſaluator infra.xix. Si vis ad vitam ingredi ſerua mandata.⁊ ideo ſaluator noua precepta moralia non dedit:ſed precepta decalogi replicauit: ⁊ ad obſeruationeȝ eorum homines induxit: verum intellectum eorum declarando ⁊ errores iudeorum circa hoc excludendo: Et ideo diuiditur in tres partes: quia primo dat intellectuȝ aliquorum preceptorum moralium: ſecundo aliquoruȝ iudicialium:ibi. Audiſtis quia dictum eſt antiquis oculum pro oculo. tercio intellectum cuiuſdam precepti in in quo fundatur tota lex videlicet de dilectione proximi: ibi. Audiſtis quia dictum eſt antiquis Diliges proximū tuum.prima adhuc in duas:quia primo dat intellectum quorundam preceptorum ſecūde tabule que ordīnat hominem ad proximum.et ſecundo dat intellectum cuiuſdam precepti prime tabule quo prohibetur periurium. ibi. Iterum audiſtis quia dictum eſt nō periurabis. Prima adhuc in duas quia primo dat intellectum cuiuſdaȝ precepti quo prohibetur nocumentum in perſona propria:ſecundo precepti quo prohibetur nocumentum in perſona coniuncta:ibi. Audiſtis. quia dictuȝ eſt antiquis nō mechaberis. Iterum p̄ma in duas. quia primo decla

m re⁹ erit iudicō. Ego aũt di-
co vobiſ q2 oïs q̄ iraſcit̄ fr̄i
n ſuo: reus erit iudicō. Qui
o aũt dixerit fr̄i ſuo racha: re⁹
erit ꝯcilio. Qui aũt dixerit
p fatue: re⁹ erit gehēne igniſ
q Si ergo offers mun⁹ tuuz
ad altare: ⁊ ibi recordatus
fueris q2 fr̄ tu⁹ hꝫ aliq̄d ad
uerſum te: relinq̄ ibi mun⁹
r tuũ añ altare: ⁊ vade pri⁹
recōciliari fr̄i tuo: ⁊ tūc ve
niēs offeres munus tuum
s Eſto ꝯſentiēs aduerſario
t tuo cito: dũ es in via cũ eo
v ne forte tradet te aduerſa-
ri⁹ iudici: ⁊ iudex tradat te
x miniſtro: ⁊ in carcerē mit-
y taris. Amē dico tibi: non
exies īde donec reddaſ no
z uiſſimũ quadrantē. Audi-
ſtis q2 dictũ ē antiquis nō
mechaberis Ego aũt dico
a vobis: q2 omis q̄ viderit
mulierē ad cōcupiſcenduz
eā: iā mechatus eſt eam in
b corde ſuo. Quod ſi oculuſ
tuus dexter ſcandalizat te
c d Erue eũ ⁊ ꝓiice abs te. Ex
pedit. n. tibi vt pereat vnũ
f membrorum tuoꝝ q̄ꝫ totuz
corpus tuũ mittat̄ in gehē
f nam ignis. ⁊ ſi dextera ma
n⁹ tua ſcādalizat te: abſci
de eam ⁊ proijce abs te. ex
pedit ēt tibi vt peat vnũ mē
brorũ tuorũ: q̄ꝫ totum cor-
puſtuum eat in gehennam

ecundo īfert dũplex correlariũ: ibi. Si offers mu⁹ aduertēdum ꝙ iudei credebāt ꝓ p̄cepta ... opa exteriora ꝓhiberi ñ motũ animi. Vñ ... li. ātiq̄tatũ reprobat polibiũ hiſtoriographũ ...ntē: ꝙ antioch⁹ epiphāes mortu⁹ fuerat ī motib⁹ ... ꝓpt̄ h̄ ꝙ vo-luerat ſpoliare templũ diane ī pſide. d. ꝙ volũtas mala nō eſt pctm̄ niſi exeat ī effectũ. Et eodē mō dicebāt iudei d̄ hoc p̄cepto: nō occides. q2 ꝑ hoc ꝓhibet̄ occidēdi fcm̄ ⁊ nō occidēdi ꝓpoſitũ. ⁊ h̄ eſt qd̄ dicit Audiſtis q2 dcm̄ ē antiq̄s ⁊c̄. h̄ ē ſic interp̄tabant̄ preceptũ hoc: ſꝫ hũc errorē excludit ſaluator dicēs. m Ego autē dico vobis ⁊c̄. vbi ſaluator pōit triplicē ḡduz ire. Primꝰ ē ī corde et notat̄ cũ d̄r. Ois q̄ iraſcit̄. ſcd̄us ē ī ore ꝑ v̄bũ ꝯtumelioſũ: ꝯſuuit tm̄: qd̄ notatur cũ d̄r. Qui aũt dixerit racha. Tercius gradus eſt quando ꝓceditur ad ꝯtumeliam determinataꝫ quod notatur cuꝫ dicit̄. Qui autem dixerit fatue. Prim⁹ grad⁹ ē minoris culpe q̄ꝫ ſecũd⁹: ⁊ ſecund⁹ q̄ꝫ terci⁹. ⁊ iō p̄mo minor pena determinat̄. cũ d̄r. n Reus erit ꝯcilio. q2 min⁹ ē qd̄ iudices debeāt ꝯgregari ad determinationē pene alicui⁹ q̄ꝫ ꝙ iā ſit adiudicat⁹. qd̄ ponit̄ ī ſecũdo cum d̄r. o Reus erit iudicio. ⁊ hoc ē min⁹ q̄ꝫ ꝙ aliq̄s ſit iā extreme pene determiatus. qd̄ ponit̄ ī tercio gradu cũ d̄r. p Reus erit gehēne ignis. Cōſiderandũ tñ ꝙ lꝫ ira ſit pctm̄: vt h̄ dicit̄ nō tñ oīs ira. Ira eī ē appetit⁹ vīdicte. vīdicta āt ſi ſit iuſta nō ē pctm̄ eā appetere: ſꝫ tm̄ ſi ſit iniuſta: ⁊ hoc ꝯtingit q̄druplr̄. Vel qñ appetit̄ pena ei⁹ q̄ nō meruit: vel pl⁹ q̄ꝫ meruit. vel ſi appetat̄ ordie debito p̄termiſſo. vel q2 appetit̄ ꝓpt̄ indebitũ finē. vt qñ appetit̄ ſolũ ꝓpt̄ vindictā. nō ꝓpt̄ iuſticiā. q Si ergo offers. h̄ ex p̄dictis infert̄ duplex correlariũ. Primũ reſpicit placationē diuine offenſe ⁊ ſecũdũ euaſionē pene īfligēde: ſcd̄m ponit̄: ibi. Eſto ꝯſentiēs ⁊c̄. Circa primũ aduertendũ ꝙ mun⁹ deo oblatum nō ꝓficit ipi offerēti niſi ſit ī charitate. charitatē aũt nō hꝫ niſi ꝓximo leſo ab eo velit ſatiſfacere. ⁊ iō dicit. Si offers mun⁹ tuũ ⁊c̄. Sequit̄. r Vade prius recōciliari ⁊c̄. ⁊ h̄ p̄t intelligi duplr̄. Vno mō pedibus corpis ⁊ hoc dꝫ fieri ſi cōmode poſſit hñi ipius fr̄is offenſi p̄ntia. Si aũt nō poſſit ſufficit ire ad eũ pedib⁹ mētis: qd̄ fit qñ hꝫ ꝓpoſitũ ſatiſfaciēdi loco ⁊ tp̄e ꝯpetenti. Et hoc mō vtit̄ eccl'ia romana q̄ reũ ꝯfitentē abſoluit. ⁊ ſibi ſatiſfacionē leſo fiendā imponit. s Eſto cōſentiēs. h̄ ē ſcd̄m correlariũ: q2 ſi ille qui offendit fratrē vult penā gehenne euadere dꝫ ei ī hac vita mortali ſatiſfacere: ⁊ hoc ē qd̄ dicit. s Eſto ꝯſentiens aduerſario tuo. i. fratri leſo q̄ hꝫ aduerſũ te. Eſto cōſentiens. ꝑ ipi⁹ placationē. t Dũ es ī via cũ eo. i. in p̄ñti vita. v Ne forte tradat te aduerſari⁹ ⁊c̄. i. dyabolo q̄ ē executor diuine iuſticie. x Et ī carcerē mittaris. i. ī penā īfernalē. y Amen. i. fideliter. y Dico tibi. q2 non exies ⁊c̄. i. nũq̄ꝫ exibis. q2 ī īferno nũq̄ꝫ ē poſſibil' redicio. z Audiſtis q2 dcm̄ ē ⁊c̄. h̄ ꝯñter ſaluator dat ītellectũ p̄cepti negatiui q̄ ꝓhibet̄ nocumentũ alicui ꝑſone ſibi ꝯiũcte. ſcilꝫ vxoris: ⁊ primo ponit hui⁹ p̄cepti ītellectũ. ſcd̄o īfert q̄ddā correlariũ: ibi. Si ergo ocul⁹ tu⁹. Circa p̄mũ aduertēdũ ꝙ iudei ꝑ illud p̄ceptũ. Nō ꝯcupiſces vxorē ꝓximi tui ītelligebāt ſigna exteriora tm̄ ꝓhibita. vt ſunt tact⁹ impudici. ⁊ oſcula ⁊ hmōi. ⁊ iō ſic exponebāt. Nō ꝯcup. vx. ⁊c̄. id ē ſigna cōcupiſcēcie nō facies. Similit̄ ꝑ illō p̄ceptũ. ñ mechaberis. ītelligebāt actũ mechie tm̄ eē ꝓhibitũ ⁊ ſic cōcupiſcētia latēſ oīno in corde non exp̄ſſa ſigno vel facto nullũ ē pctm̄. ſꝫ hoc ē irrationabile. q2 act⁹ exteriores vl' ſigna nō hñt rōnē peccati: niſi inq̄ꝫtũ ſunt voluntarij vt p̄dictũ ē. ⁊ iō ſaluator excludens hunc errorem dicit. a Ois q̄ viderit ⁊c̄. q2 videre abſolute ñ ē malũ. ſꝫ inq̄ꝫtuꝫ ex eo ſeq̄t̄ ꝯcupia interior: ⁊ iſta cōcupia ſic ꝓcedit: q2 primo ex aſpectu mulieris cāt̄ cōcupia ī appetitu ſenſitiuo. q̄ d̄r ſenſualitas: ⁊ preuenit actũ rōnis. ⁊ ſic non ē pctm̄. nec veniale nec mortale. Cuius rō ē. q2 talis motus ſenſualitatis nō ē in ptāte hōis. ⁊ ꝑ ꝯñs nō eſt pctm̄. ſꝫ retentio hui⁹ cōcupiſcētie poſtq̄ꝫ ꝑcepta ē. bñ ē pctm̄. vñ dic̄ auguſ. nō ē ī ptāte nr̄a q̄b⁹ viſis tāgamur. ſꝫ ē in ptāte nr̄a ea reſpuere vel acceptare. ⁊ ſic pꝫ ꝙ p̄dict⁹ motus ſenſualitatis nō ē pctm̄. ſed ē materie exercēde v̄tutis: ſi ei reſiſtatur ꝑ rationē. Si aũt teneat̄ ꝑ delectationē moroſaꝫ abſq̄ꝫ conſenſu tm̄: tūc ē pctm̄. ſed veniale. Si aũt ſeq̄tur conſenſus ī aliq̄ tūc ē pctm̄ mortale. etiā añq̄ꝫ exprimat̄ facto vel ſigno. ⁊ iō de tali cōcupiſcētia q̄ ē cōſenſus dicit ſaluator Iā mechat⁹ ē eā ī corde ſuo. b Q2 ſi ocul⁹ tu⁹ ⁊c̄. h̄ ex p̄dictis ꝯcludit correlariũ. ſ. ꝙ illud qd̄ facit hominē ruere ī talē conſenſũ p̄dictũ ē ſollicite vitandũ: ⁊ q2 aſpect⁹ ipudicus ē hmōi: iō dicit. b Si ocul⁹ tu⁹ dext̄ ſcādalizat te. i. facit te ruere ī p̄dictũ ꝯſenſũ. c Erue eũ ⁊c̄. nō ē ſic ītelligendũ ꝙ hō ad vitandũ cōcupiam debeat ſe aliq̄ mēbro ſibi a deo dato priuare: q2 ꝑ h̄ nō ſanat̄ cōcupia q̄ interi⁹ viget. Silr̄ q2 ꝑ viā aliā pōt adhiberi aliqd̄ remedium efficati⁹. ſ. ꝑ volũtatē act⁹ mēbroꝝ illicitos reprimentē. q2 mēbra corpis mouent̄ ad act⁹ ſuos ꝑ voluntatē. ⁊ iō erutio oculi: hic accipit̄ metaphorice. Ocul⁹. n. erutus nō p̄t exire ī actũ videndi: ⁊ ꝑ cōſequēs ille bñ ſibi oculuꝫ eruit q̄ ipm̄ ab actu vidēdi impudico ꝑ voluntatem reprimit. Aliter exponitur. Oculus dexter. i. viſitatio bona de genere ſi ſit alicui occaſio ruine. debet eā relinquere ⁊ a ſe reſcindere. verbi gratia ſi aliquis vadit ad aliquod collegium mulieꝝ cā p̄dicationis vel cōſilij dandi. hoc ē bonuꝫ de genere tm̄ ſi ex h̄ ꝑcipiat occaſionē ruine ſibi iminētis: ꝑ ortũ alic⁹ familiaritatis male. vel tētionis ꝑiculoſe. dꝫ illud op⁹ bonũ d̄ genē dimittē. rō āt ſb̄dit̄. d Expedit ei tibi. vt vnũ mēbroꝝ tuoꝝ peat. p̄dicto mō. ſ. actũ illicitũ q̄ꝫuis delectabilē deferēdo vl' ſi accipit̄ ꝓ bono d̄ gñe. meli⁹ ē illō dimittē. e Q2 totũ corp⁹. i. q̄ꝫ tota ꝯgeries bonorũ opeꝝ ꝑ q̄uē lapſũ peat. occaſiōe illi⁹ ꝑticl'aris bōi. f Et ſi dexta man⁹ tua ⁊c̄. ſic dcm̄ ē de oculo ſi de manu duplr̄ p̄t ītelligi. vno mō ſic q2 ſi ē cocaſio ruine. ꝑ tactũ ipudicũ abſcidēda ē. ꝓhibēdo talē tactũ ꝑ volũtatis imperiũ. alio mō ſic ꝙ ꝑ manũ ītelligat̄ bonũ op⁹ d̄ gñe. qd̄ ē relīq̄ndũ ſi ſit occaſio ruine. ſic̄ ſi aliq̄s alicui mulieri det elemoſynā. ⁊ ex h̄ ꝯhat: cũ ea familiaritatē ꝑiculoſā: dꝫ dimittē q̄ꝫuis ſit bonum de genere ne ꝑdat maius bonũ ꝯtinentie.

s Dictū eſt aūt. q̄cūqꝫ dimiſerit vxoreꝫ ſuam: det ei libellū repudij. Ego aūt dico vob: qꝛ ois q̄ dimiſerit vxoreꝫ ſuaꝫ: excepta fornicatiōis cā: facit eaꝫ mechari: ⁊ q̄ dimiſſā duxerit. adl h terat. Iteꝝ audiſtis q̄a dictū eſt antiq̄s: n̄ ꝑiurabis: reddes aūt dn̄o iuramenta i tua. Ego autē dico vobis k n̄ iurare oīno: neqꝫ ꝑ celuꝫ l qꝛ thronꝰ dei eſt neqꝫ ꝑ terraꝫ: qꝛ ſcabellū eſt pedum m eiꝰ: neqꝫ ꝑ hieroſolymam qꝛ ciuitas eſt magni regis n neqꝫ ꝑ caput tuum iurau o ris: qꝛ n̄ potes vnum capillū album facere aut nigꝝ. p Sit āt ſmo vr̄ ē eſt: nō nō q qđ āt his abūdātiꝰ ē a ma r lo ē. Audiſtis qꝛ dcm̄ ē ocu s lū ꝓ ocl'o dētē ꝓ dēte: ego āt dico vob n̄ reſiſtē malo t ſꝫ ſiq̄s te ꝑcuſſerit i dexterā maxillaꝫ tuaꝫ: p̄be illi ⁊ alterā: ⁊ ei q̄ vult tecū i iudicio ꝯtendē ⁊ tunicā tuā tollere: dimitte ei ⁊ palliuꝫ: ⁊ v q̄cūqꝫ te angariauerit mille paſſꝰ vade cū illo: ⁊ alia x duo. Qui auteꝫ petit a te: y da ei ⁊ volēti mutuare a te z ne auertaris. Audiſtis q̄a

g Dictū eſt aūt ⁊c. hic dat itellectū cuiuſdā ꝑmiſſi i lege ſ. de libelli repudij datiōe: de q̄ ſcribit Deut. xxiiij. Si acceperit hō vxorē ⁊ nō iuenerit gratiā an̄ oculos eiꝰ ꝓpt aliquā fetidatē: ſcribat libellū repudij quē dabit in manu illius ⁊ dimittet de domo ſua: credebāt aūt iudei ꝙ h̄ eſſet ſimpl'r licitū: ſꝫ h̄ eſt falſū: qꝛ cū ſcḋm totaꝫ vitā indiuiſibilitas ſit de rōne ꝯiūctiōis mr̄imonial': vt dicet īfra. xix. iō hoc ꝑmittebat nō qꝛ licituꝫ ſꝫ ad euitandū maius malū .ſ. vxoricidiuꝫ minꝰ .n. maluꝫ erat ꝙ vxores dimitterēt q̄ꝫ ꝙ eas interficerēt ⁊ iō nō erat licitum vxorē dimittere. niſi ꝓpt fornicatiōnem: tūc .n. licitū ē dimittere q̄ꝫtū ad cohabitationē: ⁊ debiti redditionē manet tn̄ vinculū ꝑ totā vitā. Et iō dicit ꝙ ſi dimiſſa nubat alteri ꝯmittit adulteriū: ⁊ ſil'r q̄ eā duxerit. h Iterū audiſtis ⁊c. hic dat itellectū cuiuſdā p̄cepti prime tabule q̄ ꝓhibet ꝑiuriūm. Circa hoc āt errabāt iudei credētes ꝙ ſolū iuramentū mēdax eēt ꝓhibitū: ⁊ ꝙ iuramentū illicitū eēt ſeruandum ſicut actuū. xxiij. dꝛ ꝙ quidā iudei iurauerūt int̄ ſe iterficere paulū an̄q̄ꝫ comederēt vel biberēt: ⁊ credebāt ſe teneri ad impletōnē iuramēti. vn̄ iudi. ix. Iepte ex ꝓmiſſiōe domino facta immolauit filiā ſuā. vbi dicūt cōiter doctores ꝙ nō placuit deo: ex q̄ pꝫ ꝙ iuramentū vel votū de illicito factū nō ē obligatoriū. Sil'r iuramentū incautū qđ fit ſine neceſſitate credebāt eſſe licitū: imo etiā ꝑ ſe bonū: ꝓpt h̄ ſcribit Deut. vi. Dn̄m deū tuū timebis ſequit. Et ꝑ nomē illiꝰ iurabis. Sꝫ h̄ pꝫ eē falſū qꝛ nomē tāte ſanctitatis accipe ſine cā importat irreuerentiā diuini nominis. Nō āt dꝛ deut. vi. Per nomē illiꝰ iurabis. nō eſt dcm̄ ꝓpter h̄ ꝙ ꝯſuetudo iurādi ſit licita ſine neceſſitate: vt ipi dicebāt ſꝫ ad excludendā iurationē ꝑ idola vt ibidē dꝛ q̄ i nullo caſu eſt licita. q. d. ſi occurrat neceſſitas iurādi: tūc iurabis ꝑ nomē dei ⁊ nō ꝑ nomē idoli: ꝓpt quod dicit ſaluator. i Ego āt dico vobis nō iurare omnino. i. ex q̄cunq̄ꝫ cauſa: qꝛ hec ē icauta iuratio: ꝑ h̄ tn̄ nō excludit iuratio in neceſſitate: qꝛ negatio ibi p̄ponit ſigno vniuerſali affirmatiuo qđ eq̄pollet ſuo cōtradictorio: poſtpoſita aūt eq̄pollet ſuo cōtrario. vn̄ nō ois: valet q̄dā nō: ois nō valet nullus Hic āt nō dꝛ oīno nō iurare: qꝛ eſſet ſenſus ꝙ in nullo caſu eſſet iurādū: qđ ē falſū qꝛ q̄libet tenet ſuꝑiori requirēti ꝑ iuramentū dicē ꝟitatē alit̄ periret veritas iuſticie i multis: ſꝫ dꝛ hic. Nō iurare oīno: ⁊ iō nō ē ſenſus ꝙ i nullo caſu eēt iurandū: ſꝫ q̄ñcunq̄ꝫ deeſt neceſſitas: nō tn̄ excludit oīe iuramentū vt viſū ē: ſꝫ excludit iuramentū incautuꝫ ⁊ qꝛ nō ſolū icaute iurare ꝑ nomē dn̄i ē illicitū: ſꝫ etiaꝫ iurare ꝑ creaturas eodē mō ē illicitū inq̄ꝫtū i eis relucet ꝟtꝰ diuīa: iō ſb̄dit. k Neq̄ꝫ ꝑ celū ⁊c. i. principalit̄ ibi relucet gloria dei. l Neq̄ꝫ ꝑ terrā ⁊c. i. infima creatura: ſicꝫ ſcabellū ē iferior ps ſedis. m Neq̄ꝫ ꝑ hieroſolymā ⁊c. id ē ipius dei q̄ ē rex regū: ad cuiꝰ cultū erat deputata ciuitas hieroſolyma. n Neq̄ꝫ ꝑ caput tuū. qꝛ. ſ. ē epꝰ diuinū nō tuū qđ ꝓbat dicēs. o Quia nō pōt facere ⁊c. Vult dicere i oibus iſtis ꝙ ſicut ꝑ deū nō ē iuranduꝫ incaute ſine neceſſitate: ita nec ꝑ creaturas: qꝛ cū q̄libꝫ creatura ſit opus diuinū: qꝛ iurat ꝑ creaturā iurat ꝑ deū. ſeq̄tur. p Sit aūt ſermo veſter ē eſt: nō nō. Simplicit affirmādo veritatē ⁊ negādo falſitatē. ⁊ patet ꝙ i ꝯmuni mō loq̄ndi int̄ hoīes ꝓ hoc ꝙ dicit. Ser ⁊c. Secus aūt ē in caſu vbi requirit ꝟitas a ſ... ramentū qđ aūt ſb̄dit. q Qđ aūt his abun... malo eſt. qꝛ ſꝑ ē ibi malū culpe ex ꝑte iurantis q... ne neceſſit... ctū ē: ſi aūt iure ... ceſſitate req̄ſitꝰ tunc ſꝑ ē ibi malū pene a ꝑte req̄rētiſ. qꝛ ex ifirmitate hūana q̄ ē q̄dā pena generi hūano iflicta. ꝓcedit ꝙ hoīeſ nō credūt ſibi mutuo ſimplici verbo abſq̄ꝫ iuramento. Similit̄ ex ꝑte req̄rētis aliq̄n ē ibi malū culpe: q̄n. ſ. requirit iuramētū ſine neceſſitate. r Audiſtis. Hic ꝯſeq̄nter pōit intellectū cuiuſdā p̄cepti iudicial'. Errabāt eīm ibideꝫ iudei credētes ꝙ vindicta eſſet ꝓpt ſe appetēda h̄ ē falſū. qꝛ velle penā aliciuꝰ abſolute nō pōt hr̄e ratōeꝫ boni ſꝫ ſolū inq̄ꝫtū appetit ꝓpt aliud. ſ. ꝓpt ordineꝫ iuſticie ſeruandū. vel ꝓpt illiꝰ correptionē q̄ deliq̄t: vel ꝓpter terrorē alioꝝ vt vidētes talē puniri a malis coerceant̄ vl' ꝓpter aliqđ hmōi. Vbi ergo nullū bonū tale ex pena aliciuius eſtimat̄ euenire: ſꝫ magis timet̄ de ſcādalo vl' d̄ maiori malo ſuſcitādo: tūc tenet hō deſiſtere a vidicta querēda: ⁊ hoc ē neceſſitatis. ſi aūt citra talē caſū deſiſtat a vidicta querenda: eſt ſuꝑerogationis: ⁊ q̄ꝫtū ad vtrūq̄ꝫ dicit. s Ego aūt dico vobis nō reſiſtere malo. Iſtud nō reſiſtere in aliq̄ caſu ē p̄ceptum: ⁊ in aliq̄ conſiliū: vt viſum eſt ⁊ aliq̄n nō reſiſtere eēt malū q̄n. ſ. ꝑ h̄ daret̄ audacia malis hoibus ſimplices opprimēdi: ⁊ pōt eoꝝ malicie ſine ꝑiculo occurri. t Sꝫ ſi q̄s te ꝑcuſſerit ⁊c. Loquit̄ i illo caſu in quo ex reſiſtētia ſurgeret maius malū tunc dꝫ hr̄e aīm p̄paratū ad ſuſtinendū maius malū ſibi illatū q̄ꝫ ꝙ ex reſiſtētia ſua ſuſcitaret maius ſcādalū ⁊ magis malū. Exēplum hēmus in hoc ꝙ eccleſia nō repetit decimas in terris in quibꝰ nō cōſueuerūt dari ꝓpt ſcandalū euitanduꝫ vn̄ p̄elegit leſionē talis dāni ad euitandū ꝑiculū maioris mali: ⁊ ſi hoc facit eccleſia: multo fortius debet hoc facere vna ſingularis ꝑſona. Et eodē modo intelligendum ē qđ ſequit. Et ei q̄ vult tecū in iudicio cōtendere. Similit̄ aliud verbū qđ ſequit. v Et q̄cunq̄ꝫ te angariauerit ⁊c. In caſu aūt vbi nō occurrit tale malū: ſic ſuſtinere nō eſt neceſſitatis: ſꝫ aliq̄n ē ſuꝑerogationis ⁊ in aliq̄ caſu eēt malū: vt i p̄dictis ē determinatū. x Qui aūt petit a te da illi. Semꝑ .n. petēti dandū ē: qꝛ dari debet res vel verbuꝫ ſcḋm ꝙ dicit Aug. qꝛ ſi iuſte petit nō debꝫ ſibi denegari qđ petit ſi aūt irrōnabiliter petit dādū ē verbū: docēdo eum de irrationabilitate ſue petitiōis. Doctrina .n. ē quoddaꝫ donū bonū. vn̄ Aug. exponēs h̄ ꝟbū dicit: tūc .n. melius aliq̄d dabis: cū iniuſte petentē correxeris: ⁊ eodē mō exponit qđ ſb̄ditur. y Et volenti a te mutuari ⁊c. mutuādo ſi rationabiliter petit: vel rationem reddendo ſi irrationabiliter petit. z Audiſtis. Hic dat intellectum p̄cepti de dilectione proximi ſuper quod fundatur lex inq̄ꝫtum ordinat ad proximum quia in precepto charitatis tota lex pendet ⁊ prophete. In hoc autem precepto iudei errabant: ex hoc enim qđ preceptum eſt. Leuitic. xix. Diliges amicū tuū ſicut te ipm̄: arguebāt a cōtrario ſēſu ꝙ debebāt odire inimicū: ſꝫ h̄ ē falſū; qꝛ ois hō ex charita-

dictū ē diliges ꝓximū tuū ⁊ odio habebis inimicuꝫ
a tuū. ego auteꝫ dico voƀ di
b ligite inimicos veſtros be nefacite his q̇ oderunt voſ
c ⁊ orate ꝓ ꝑſequentib⁹ ⁊ ca lumniantibus vos vt ſitis filij patris veſtri q̇ in celis
d eſt qui ſolem ſuum oriri facit ſuper bonos et malos: ⁊ pluit ſuper iuſtos ⁊ iniuſtos. Si enim diligitꝭ eos qui vos diligunt quā mercedem habebitis: Nonne et publicani hoc faciunt: Et ſi ſalutaueritis fratres veſtros tantum: quid amplius facitis: Nōne ⁊ eth
e nici hoc faciunt. Eſtote er
f go vos perfecti ſicut ⁊ pater veſter celeſtis perfect⁹ eſt.

…inq̃ꝫtū ad ymaginē dei creatus eſt: ⁊ capax …ionē ⁊ amorē. Amicicia eñ charitatis fūda …unicationē ſupne beatitudīs: ⁊ iō oīs creatu …ualis q̇ i actu vel potētia ē beata: ē ex charitate … Mali ât hoīeſ q̃ꝫdiu ſt ivia ſt i potētia veniēdi ad …iīnē ⁊ iō licꝫ …licia ſit odiē …a tamē natura …diꝉ btīficari eſt …enda ⁊ eſt quod …it ſaluator.
a Diligite inimicos veſtros. bona .ſ. gr̄e ⁊ gl̄e ei⁹ optādo alia vō non ſunt eis optāda niſi in q̄daꝫ generalitate: inq̃ꝫtū valēt ad eoꝝ ſaluteꝫ qō ſoli deo ē notuꝫ q̄ꝛ oīb⁹ alijs pōt hō bñ vel male vti: ⁊ iō circa hoc ñ ē determinate aliq̇d petendū.
Sequit̄. b Bñfacite. bñfacere ē effectus dilectionis. ⁊ iō ſic tenemur diligere inimicos q̃ꝫtū ad bōa gr̄e ⁊ glorie ita tenemur in effectu ſalutē eoꝝ nō debito ⁊ poſſibili ꝓcurare. c Et orate ꝓ ꝑſequētib⁹. optādo eis .ſ. bona gr̄e ⁊ glorie. Alia aūt bona in ſpāli optare vel facere nō ē neceſſitatis ƺ ſuperogatōnis. Ad ṗdicta aūt faciēda etiā inimicis hortat̄ nos exēplo dei. d Qui ſolē ſuuꝫ oriri facit ⁊c̄. Bñficia. n. cōia nō ſubtrahit malis hōib⁹: q̇ tamē ei inq̃ꝫtū in eis ē inimicant̄. Arguit aūt hoc exēplo gentiliū infideliū: q̇ ſuos amicos diligūt ⁊ eis bñfaciūt: ſi ergo ſupra ipos mercedē btītudinis volum⁹ hr̄e: debem⁹ plus ꝓpter deū facere dilectionē etiā ad inimicos extendendo mō ṗdicto. ⁊ hoc ē qō cōcluſit in fine. e Eſtote ergo ꝑfecti. ligē .ſ. euāgelicā q̇ ē lex amoris ꝯſeruādo vt ſitis perfecti. f Sicut pr̄ vr̄ celeſtis ⁊c̄. q̇ bñficia largit̄ etiā malis hōib⁹: ita ꝙ ꝓpt̄ eoꝝ maliciā nō deſerit bñficentiā circa ipos: ita nec nos circa inimicos mō tñ ṗdicto intelligēdo: q̄ꝛ aliq̄ñ ē neceſſitatis aliq̄ñ ſuperogationis.

In ca. v. vbi dicitur in poſtilla. Prima ergo beatitudo dicit̄ paupꝑtas ſpiritus ⁊c̄. Additio.

Circa haꝝ beatitudinū declarationē quedā a ſāctis doctorib⁹ tradunt̄ ēt ad ſenſū lr̄alem ꝑtinentia q̇ vident̄ abinuicē diſcordare. Nā aug. in li. de ſmōe dñi in mōte attribuit btītudines hic enūeratas donis ſpiritusſancti. Ambroſi⁹ ât ſup lucā attribuit btītudines ibi enūeratas q̈tuor v̾tutib⁹ cardialib⁹: ⁊ ſic btītudines huiuſmōi nō diſtinguerent̄ a v̾tutib⁹ ſeu a donis qō vr̄ icōueniēs: cū q̇dā enūerant̄ int̄ btītudines q̇ nec ſūt v̾tutes nec dona ſicut paupꝑtas ⁊ luct⁹. Sctūs tho. vō in ṗma ſecūde articulo ṗmo i cor. q. ſctōꝝ ſentētias ꝯcordās cōcludit btītudines diſtingui a donis ⁊ v̾tutib⁹ nō ſicut alij habit⁹ diſtīcti ab eis. ƺ ſicut act⁹ diſtinguūtur ab habitibus Et q̄ꝛ dona ſpūſſancti eminētiora ſūt v̾tutib⁹ cardinalib⁹ iccirco Ambro. exponēs btītudines turbis ꝓpoſitas attribuit eas v̾tutib⁹ cardinalib⁹. Aug. ât exponēs btītudies diſcipuꝉ ꝓpoſitas in mōte tanq̄ꝫ ꝑfectiorib⁹ attribuit eas donis ſpūſſancti. Cōſeq̄nter circa ṗmia q̇ attribuunt̄ huiuſmōi btītudinib⁹ videt̄ int̄ ſctōs aliq̄ dr̄ia. Ambr. n. ſup Lucā tenet hmōi ṗmia ad futurā beatitudinē ꝑtinere. augusti. vō i ſmōe dñi aſſerit ea ad p̄ntē ꝑtinere vitā. Chriſ. vero in ſuis omelijs quedā dicit ad futurā ꝑtinere vitā q̇dā vero ad p̄ntē. Sctūs tho. vero. q. eadē ar. ij. i cor. q. cōcordās ſanctoꝝ ſn̄ias: dicit ꝙ ſpēs future btītudinis pōt eſſe i nobis ꝓpt̄ duo. ṗmo ꝓpt̄ aliquā ꝑparationē ad futurā beatitudinē ꝑ modū meriti: ſcd̄o ꝑ quandā inchoationē future beatitudis impꝑfectā vt i viris ſanctis ēt in hac vita. Exēplificādo dic̄ ꝙ alit̄ hr̄ ſpes fructificatiōis arboris: cū vireſcit frōdib⁹: ⁊ alit̄ cū iaꝫ ṗmordia fructuū incipiūt apparere. Vñ i ꝓpoſito ea q̇ ponunt̄ tāq̄ꝫ ṗmia poſſūt itelligi vꝉ ipa btītudo ꝑfecta. ⁊ ſic ꝑtinet ad vitā futurā vel aliq̄ ichoatio btītudo: ſicut ē in viris ſāctis ēt i hac vita: ⁊ ſic ꝑtinet ad p̄ſentē vitā. Nā regnū celoꝝ vt dicit Augu. pōt intelligi ꝑfecte ſapiētie initiū ſm ꝙ icipit i viris ſāctis ſpūs regnare. Poſſeſſio ēt terre ſignificat affectuꝫ bonū aīe req̇eſcentis ꝑ ſpē i ſtabilitate hereditatis eterne ꝑ terrā ſignificate. Cōſolant̄ ēt i hac vita ſancti: ſctm̄ ſpm̄ q̇ paraclytus dr̄ ꝑticipādo Saturant̄ ēt in vita illo cibo de q̇ dñs dicit. Cibus meus eſt vt faciā voluntatem pr̄is mei. In hac ēt vita ꝯſequūt̄ hoīes miſcd̄iam dei ſilr̄ ⁊ purgato oc̄lo mentis ꝑ donū itellect⁹ de⁹ q̇dāmō ꝑ fidē videri pōt. Silr̄ ⁊ in hac vita q̇ mot⁹ ſuos pacificāt ad ſilr̄itudinē dei accedētes filij dei vocāt̄. tñ ƀ oīa ꝑfecti⁹ erūt i p̄ria. Hec ⁊ multa alia ad hāc materiā ꝑtinētia repies notabilit̄ tradita i ſctō thoma. ꝑte. ij. q. alle.

In eo. c. vbi dr̄ i poſtil. Btī mū. cor. ⁊c̄. Additio.

Mundicia cordis ſeu purificatio ſequit̄ fidē verā ſicut effect⁹ ſeq̇t̄ ſuā cām. Primū. n. ṗncipiū purificatiōis cordis ē fides iux̄ illō apl̄i petri. Fide purificāſ corda eoꝝ: Act. xv. Nō ǧ recte dr̄ ꝙ ṗmiū ꝯueniēs mūdis corde ē viſio dei enigmatica ꝑ fidē i p̄nti ꝑut ei poſtillator: i q̇ ēt videt̄ variare modū ſue expoſitōnis i hac ꝑte ſm quē ṗmia ƀ ꝓmiſſa referat̄ ad aliā vitam tātū meli⁹ ǧ videret̄ dixiſſe ⁊ magis ꝓpe ꝙ mūdi corde ſt illi q̇ꝝ corda ꝑ verā fidē mūdant̄ ſeu purificāt̄: tales. n. de occultis ⁊ diuinis ſupra modū cōem hūanū illūſtrēt̄: iux̄ illō. Plurima ſupra ſenſū hoīs oñſa ſt tibi: eccꝉ. iij. q̇b⁹ cōuenieter addit̄ ṗmiū cū dr̄. Qm̄ ipi deū videbunt. hñtib⁹ eñ talē mūdiciā ꝑ fidē ſm quā nūc ꝑ ſpeculū i enigmate deū vidēt recte ꝓmittit̄ viſio dei ſimplr̄ q̇ ē facie ad faciē ſm auctoritatē apl̄i ꝑ ipm allegatā. j. ad Coꝝ. xiij. Nā ſic mūdicia ocl̄i corꝑalis diſponit ad clare vidēdū: ſic mūdicia ocl̄i itellectualis ꝑ fidē ad clarā dei viſioneꝫ diſponit.

In eo. ca. vbi dr̄ in poſtil. Btī q̇ ꝑſecutionē patiunt̄ ⁊c̄. Additio

Nulla vr̄ facta mētio i lr̄a circa hāc beatitudinē d̄ ƀ ꝙ hmōi patiētes letāt̄ ſuſtineāt ꝑſecutiōes. nō ei dixit. Btī q̇ ꝑſecutōeꝫ patiūt̄ letāter ſeu gaudēt̄: ƺ ſolū btīficauit ꝑſecutionē patiētes ꝑꝑ iuſticiaꝫ. vtꝫ i lr̄a. Illō ēt qō ſeq̇t̄. Gaudete ⁊ exul. ⁊c̄. refert̄ ad ſeq̄ntē btītudinē i q̇ dr̄. Btī eritis cū maledixerit vobis ⁊c̄. Nec ēt ibi dr̄ ꝙ talia tollerēt gaudēt̄ ƺ exhortat̄ eos ad ƀ vt gaudeāt: vñ meli⁹ videt̄ ƀ dici ſm. s. tho. q. vbi. ſ. ar. iiij i rñſiōe ad. v. arg. ꝙ octaua btītudo ē firmitas q̇dā omniū btītudinū ṗdictaꝝ ac ſi dicēt. btī q̇ firmit̄ ſe hñt ad ṗdictoſ act⁹ btītudinū vt ab ipoꝝ iuſticia ñ recedāt ꝓpt̄ ꝑſecutiōes: ⁊ iō in repromittēdo ṗmiū h⁹ btītudis redit ad caput. ſ. ꝙ ſic̄ i prima btītudine fuit repromiſſū regnū celoꝝ: ſic ⁊ in hac octaua idē repromittit: vt intelligat̄ huic octaue beatitudini oīa ṗmia attribui tanq̄ꝫ oīm aliaꝝ firmitatē hñti.

In eo. c. vbi dr̄ i poſtil. Et iō primo minor pena determinat̄: cū dicit̄ reus erit concilio. Additio.

In biblijs nr̄is cōmuniter habet̄ ſic. Omnis q̇ iraſcit̄ fratri ſuo reus erit iudicio: qui auteꝫ dixerit fratri ſuo racha reus erit concilio: ⁊ ſup talem lr̄am videtur fundari gloſa ordinaria: ⁊ ſententie ſanctorum doctorum de hac materia loquentium. Vñ mirandum eſt. vnde poſtillator habuit vt iſte ordo tranſmutaret̄. Impo nit. n. reum fore cōcilio ei q̇ iraſcit̄ ⁊ reuꝫ fore iudicio ei q̇ dixerit racha: quod videtur nullū hr̄e fundmentū in lr̄a.

Circa itellectū tñ hui⁹ triplicis diſtinctiōis quā ſaluator noſter hic poſuit plꝛes ſūt ⁊ diuerſe tā ſctōꝝ q̄ȝ alioꝝ expo nentiū ſnie ꝓut i glo. poſſent hīri: ſalua tñ ſp ſctōꝝ ⁊ docto rū reuerētia: iſte paſſus aliť pōt exponi. Ad cui⁹ euidentiā ſciendū ꝙ h̄ dictū racha ē hebraicū vt hiero. dič: ⁊ idē ſignificat ꝙ vacuū. Et pōt dupliť intelligi. Uno mō idē dicit ꝙ hō vacu⁹ ꝗ ad cerebrum vel itellectō: ⁊ ſic vt Chryſo. dicit. q̄ȝtū ad ſenſuȝ ꝟbi idē eſt dicere fatue ⁊ racha. alio mō p̄t itelligi de vacuitate ſeu inopia tēporaliū facultatū. Et iſto mō accipiť iudi. xj. vbi legitur. Cōgregatiq̄ȝ ſūt ieptevirī iopes. vñ vbi trāſlatio nr̄a hȝ iopes: hebrayca ꝟitas hȝ requin: qꝺ ē plurale hui⁹ nois ſingularis racha: ⁊ iſto mō intelligēdo nō ē vocabulū cōtumelioſū. poſſibile ei ē hominē eē inopē ſine aliq̄ vicio ſeu culpa ſui. Primo āt mō intelligēdo idē ē qꝺ ſtultus vel fatu⁹: qꝺ ē manifeſte ꝯtumelioſū ſeu cōuiciatiuū. vñ recte ꝗ racha dixerit fratri ſuo reus ē cōcilio. h̄ ē requiriť cōgregatio iudicū ad examinandū ſeu inq̄rendū ꝑ circūſtātias facti ꝗ p̄dictoꝝ modoꝝ intelligendū ſit ꝟbū p̄dictū: ſi p̄mo vt puniať: ſi ſc̄o ſecūdo vt liberet. Uñ in hac triplici diſtinctiōe ſaluator nr̄ nob oñdit ꝙ iuſticia euāgelica abundātior dȝ eē in his q̄ cōmittunť in ꝓximū pl⁹ q̄ȝ iuſticia phariſeoꝝ in trib⁹, p̄mo i hoc ꝙ reat⁹ iniuriantis facto ſicut homicide eq̄pereť reatui ei⁹ ꝗ occidit tm̄ ex ꝓpoſito cordis. Uñ ſicut ſm phariſeos ꝗ occiderit re⁹ erit iudicio ſic ſm euāgeliū. Dis ꝗ iraſciť fratri ſuo reus erit iudicio. ſcōm q: cū q̄s ꝟba ꝓfert ꝓximo ꝗ p̄nt itelligi ad ꝯtumeliā dicta: lȝ habeāt aliū itellectū ꝗ p̄nt itelligi ſine iiuria: nihilomin⁹ inq̄renda ſeu examināda ſūt: ⁊ iō. qui dixerit racha re⁹ erit cōcilio. ſ. ad examinandū quō debeant itelligi. terciū ꝗ dixerit ꝟba manifeſte cōtumelioſa: vt Fatue reus erit gehēne ignis: in ꝗ oñdiť magna excellētia euāgelice iuſticie reſpectu phariſaice. Illi ei i talibus ꝟbis cōdemnabāt ſaltē ad mortē vel grauē penā. Saluator ꝟo ꝯtū charitati ꝯriant eos condēnat i gehēnā ignis q̄ ē maxia ⁊ noua ꝯdēnatio ⁊ ꝓprie euāgelica: ſič ⁊ regnū celoꝝ ē maxia ⁊ noua repromiſſio euāgelica. Pena eniȝ ignis eterni gehēne ſicut ⁊ p̄miū regni celoꝝ in antiquis documētis minime inueniť ita clare traditū.

Attēdite ne iuſticiā veſtrā faciatis coraȝ hominibus vt videamini ab eis: alioquin mercedeȝ nō habebitis apud patreȝ veſtrum qui in celis eſt. Cap. vj.

Replica.

In ca. v. vbi agiť de beatitudinib⁹ ſpāliť cū dī. Beati mūdo corde. poſtillator dicit ꝙ mundicie cordis ꝓ p̄mio repromittiť viſio dei ꝑ fidē enigmaticaȝ in p̄nti ⁊ ꝑ aſpectū facilē beatificā in futuro Burg. putat cōtrariū huius demonſtrare ⁊ arguit ſic: fides eſt preuium principium cordis mundicie: igitur non ſequitur eā tāq̄ȝ repromiſſa: antecedēs patȝ ꝑ illud Petri actu. xv. Fide purificans corda eoꝝ. Sed iſtud argumentum potius videtur tentatiuū q̄ȝ demōſtratio. q: laborat in equiuocis. Nam purificatio allegata fuit ſpiritusſancti infuſio in ſigno viſibili: ⁊ fuit fidei p̄cedentis teſtimoniuȝ vt clare habetur ex littera allegata: fides autem per illam purificationem confirmatam preceſſit illam purificationem nō vt purificationis principiū: ſed ſolum vt tempore prior. Nō autem omne prius tempore eſt principiuȝ ⁊ cauſa poſterioris: illa autem fides ſic prior tempore purificatione h̄ allegata habuit ſuā mundiciam cordis preuiam tāq̄ȝ beatitudinem de qua hic ſermo: cui mūdicie illa viſio ꝑ fidē repromittiť. Nā ſi eſt fides formata neceſſario p̄ſupponit ſuā formā tanq̄ȝ p̄ncipiū ꝗ ē dicta mūdicia: qꝺ ſic ptȝ. Nā ſm apoſtolū xp̄s ꝑ fidē hītat in cordibus noſtris: nō aūt habitat i cordib⁹ ſubditis peccatis. igiť req̄rit cordis mūdiciā nō vt ſit illi⁹ purificatiōis principiuȝ: ſȝ vt ab hmōi purificatione ſumat precedētis purificatiōis teſtimoniū: ſec⁹ ē de fide informi ꝑ quā xp̄s nō ihabitat: in ꝑuulis em̄ baptizatis mūdatio ab origiali p̄cedit fidē formatā. Hec igr̄ fides p̄cedit purificationē ꝑ bur. allegatā: h̄ materie pȝ ſi auctoritas ꝑ bur. trūcatim allegata videať. Dič ei Petr⁹: ibi. Elegit deus ꝑ os meū gētes audire euāgeliū ⁊ credere. Ecce fides ex auditu ⁊ mūdis ꝓ xp̄i ihabitatiōe ꝑ fidē p̄req̄ſitaȝ: quā mūdicies ſeq̄ť tāq̄ȝ promiſſa vt viſio vt enigmatica prout dicit poſtillator: ⁊ ſequiť i loco allegato. Et ꝗ nouit corda de⁹ teſtimoniū ꝑhibuit dās illꝭ ſpm̄ ſctm̄ ſič ⁊ nobis: ⁊ nihil diſcernit inť nos ⁊ illos fide purificans corda eoꝝ. Ex q̄b⁹ pȝ fidē icipientiū p̄cedere fidē ꝑfectoꝝ: ⁊ claritatē vł mūdiciā cordis incipientiū: p̄cedere illā purificationē ꝑfectoꝝ: ſūt ei gradus hmōi ꝟtutib⁹ iuxta ſtat⁹ incipientiū ꝓficientiū ⁊ ꝑfectoꝝ: ēt ſūt grad⁹ illuminationū hierarchicaꝝ ⁊ tetrarchicaꝝ: iō in p̄nti mūdo cordi ꝓmittiť i lluſtratio viſiōis enigmatice ꝗ ꝑ fidē ē mūdiori cordi clarior: mūdiſſimo clariſſima ⁊ hoc ſi i hac vita poni pōt clariſſima ⁊ i futuro ſm g̃dū ſiliť repromittiť mūdis cordibus viſio faciľ: nec i h̄ mō dicendi poſtil. recedit a mō cōſue expoſitiōis: q: q̄ȝuis repromiſſa noue legiſ referat ad futuꝝ: tñ repromiſſoꝝ p̄guſtationē nō excludit ⁊ ita reſoluit hāc materiā ſič tho. ꝯcordādo dicta ſctōꝝ doctoꝝ ꝓut burg. eū allegat circa p̄mū hui⁹ ca. In eo. ca. vbi dī in poſtil. Beati ꝗ ꝑſecutionē patiunť ⁊c. poſtillator addit ꝑ modū glo. letāter: q: ſi cū triſticia ⁊ difficultate pl⁹ videť ad ꝟtutē fortitudis q̄ȝ ad beatitudinē ꝑtinere. Circa qꝺ ratōnabiliť additū arguit bur. argumētū ſuū ꝯſuetū hereticis modernis familiare dī. Letāť ei hīi i lr̄a: igr̄ ⁊c. Et vt poſtillator ñ hēat viā euadēdi illꝺ qꝺ ſequiť. Gaudete et exultate. Bur. exponit de hortatiōe xp̄i nō de leticia paſſoꝝ: qꝺ dicere modicū vȝ. q: illa exhortatō nō hȝ reſpectū ad actū ſȝ ad p̄miū ꝓmiſſuȝ: vñ etſi h̄ i lr̄a nō exprimiť: tñ hr̄ ex alio paſſu ſcripture: q: letāť pati ꝑtineat ad hāc beatitudinē: q: dī Act. v. Ibāt ap̄li gaudētes. etiā ſi debem⁹ diſtiguere beatitudies a donis ⁊ ꝟtutib⁹ ſm actuū excellētiā ꝓut doctores cōiť diſtiguūt: dicētes ꝙ ꝟtutū act⁹ ſt mō hūano btitudinū āt mō ſuꝑhūano. opꝫ hmōi ſbintelligē ꝙ h̄btitudo ſi hȝ modū ſuꝑhumanū ꝙ pati ſit gaudēter: q: cū agone pati ē mod⁹ hūan⁹ ꝑ ꝯñs ꝟtutis act⁹ nō beatitudis. In eodē. ca. vbi dī. Qui iraſciť fratri ſuo ⁊c. poſtil. attendēs variā ſctōꝝ ⁊ alioꝝ i hac ꝑte expoſitionē poſuit ſuā: ⁊ vt eēt itelligibilior trāſpoſuit penas ex rōnabili ordine in ꝗ puto eū nō eē repħēſibilē bur. tñ ſeruato ordie penaꝝ ponit aliā expoſitionē ſatis cōpetenteȝ: vtrobiq̄ȝ ē eadē ꝟitas ſnie cū diuerſa tñ applicatiōe. Cap. vj.

Attēdite ne iuſticiā vrām ⁊c. Poſtq̄ȝ ſaluator regulauit hōis opationē: h̄ regłat ipi⁹ affectionē: ⁊ p̄mo reſpectu dei. ſcꝺo reſpectu ꝓximi. ibi. ca. ſeq̄. Nolite. Prima i duas: q: p̄mo regulat affectionē hois excludēdo ab opib⁹ ei⁹ itentionē vane glorie: ſcꝺo ſollicitudinē auaricie. ibi. Nolite thezaurizare. Prima i duas. q: p̄mo dat itentionē ſuā i generali. ſcꝺo applicat magis i ſpeciali. ibi. Cū ḡ facis elemoſynā. Circa primā ꝑtē aduertendū ꝙ ſm ꝙ dicit pħs. ij. ethicoꝝ Bonū contingit vno mō malū aūt omnifariā: q: ad hoc ꝙ actus humanus ſit bonus req̄riť bonitas generis ⁊ circūſtantiaruȝ ſȝ redditur malus ex quolibet defectu iſtoꝝ: ⁊ ideo nō ſufficit ꝙ actō ſit bona de genere: ſȝ requiriť ꝙ fiat recta intentione. Bonitas em̄ finis eſt circūſtantia principalis: ⁊ iō opus quātumcunq̄ȝ bonuȝ in genere: ſi fiat intentione vane glorie redditur malum: ꝓpter quod dicit ſaluator. a Attēdite. i. diligenter cōſiderate. b Ne iuſticiam veſtram. id eſt opera bona de genere q̄cunq̄ȝ fuerint illa: q: oia continentur ſub iuſticia generaliter dicta. c Faciatis corā hominibus ⁊c. gloriā. ſ. ⁊ laudē humanam ex talib⁹ querendo. Per hoc autē nō ꝓhibeť ꝙ oꝑa bona fiant coram hominibus ad ꝓximorum edificationē ⁊ dei gloriaȝ. qꝺ

ritoriū:vt ſupra dicū eſt: ſ; q2 hic loquit de
e facili in vanā gloriā efferunt.iō conſulit
occultāda:ſupra aūt loquebat p̄latis q̄ ſūt
is: ꝓpt qđ nō ē eſtimandū q͛ de facili fe-
riā:iō dixit eoꝝ opa in publico fienda ad
es.

d Cū ergo faciſ elēynā:noli tu
bc canere ān̄ te ſic̄ hypocri
te faciūt i ſynagogis ꝛ i vi
cis:vt honorificēt ab hōi-
e/f bus Amē dico vob:rece-
g perūt mercedē ſuā. Te āt fa
ciēte elemoſynā:neſciat ſi-
niſtra tua q̄d faciat dexte-
ra tua vt ſit elemoſyna tua
h in abſcondito: ꝛ pater tu⁹
i q̄ videt in abſcondito red
k det tibi. Et cū oratis non
eritis ſicut hypocrite qui
amāt in ſynagogis ꝛ in an
gulis plateaꝝ ſtātes orare

vt videāt ab hōib⁹. Amē
dico vobis receperūt mer
a cedē ſuā. Tu āt cū orauer
b itra in cubiculū tuū ꝛ clau
c ſo oſtio ora patrē tuū i ab-
ſcōdito: ꝛ pr̄ tu⁹ q̄ videt in
d abſcōdito reddet tibi. orā
tes aūt nolite multū loq̄ ſi
e cut ꝛ ethnici faciūt. Putāt
ei q͛ i mltiloq̄o ſuo exaudi
ant. Nolite ergo aſſimila
f ri eis. Scit ei pr̄ vr̄ q̄d op⁹
ſit vobis. āteq̄ꝫ petatis eū
g/h ſic ergo vos orabitis. Pr̄
i/k noſter q̄ es in celis: ſancti
l

Sic luceat lux vr̄a:
vt ſ̄.dictū eſt. Aliq̄d
em̄ bn̄ ē ꝯſulendum
viris ꝑfectis:de q̄rū
ſecuritate ꝯfidit q͛ n̄
eſt ꝯſulendū impfe
ctis ꝛ ꝑuulis de q̄rū
debilitate timetur.
e ¶ Amē di. vobiſ.i.
firmiter ꝛ fideliter aſ
ſero. f ¶ Receperūt
mercedē ſu. ex q̄ em̄
intētio fert ad hōieſ
tm̄:nō ē aliq̄d a deo
iuſte expectandum
d ¶ Cū ergo ꝛc̄. h ap
plicat i ſpeciali:ꝛ p̄
mo excludit intenti
onez vane glorie ab
operibus miſericor
die Secūdo ab acti
bus latrie.ibi. Et cū oratis .tercio ab opib⁹ pnie.ibi. Cuz
ieiunatis. Dicit ergo p̄mo. d ¶ Cū ḡ facis elemoſynam
noli tuba canere ān̄.hoc ē ad laudē hominū manifeſtare
Ad cui⁹ itellectū ſciēdū q͛ apđ iudeos vtebant tubis ſic̄
apud catholicos cāpanis: ꝛ iō ſicut videm⁹ q͛ i aliq̄bus
locis pulſat cāpana ꝓ elemoſyna recipienda:ita apđ iu-
deos ad h̄ faciendū vtebāt tuba: ſ; hypocrite nō faciebāt
h̄ p̄ncipalit ꝓpt pauꝑm vocationē:ſ; magis ad ꝓpriā oſtē
tationē:vtꝫ i lr̄a cū dicit. Vt honorificent ꝛc̄. Rōnē āt ꝓ
hibitōnis ſubdit. Amē dico vob receperūt mercedē: mo
dū aūt ꝯuenientē faciēdi elemoſynā ſubdit cum dicit.
g ¶ Te āt faciēte ꝛc̄.mod⁹ loq̄ndi ē q̄n̄ aliq̄d fit ſecrete. ꝑ
hoc innuēs q͛ talia ſūt facienda ꝓpt deū tm̄:vn̄ ſubditur.
h ¶ Et pater tu⁹.ſ.de⁹ q̄ ē pater oīm ꝑ creationē ꝛ iuſtoꝝ
ꝑ grē adoptionē. i ¶ Qui videt in abſcōdito.q2 ipē ſol⁹
videt intentionē cordiū. Reddet tibi. k ¶ Et cuz oratis.
hic ꝯn̄r excludit idebitū modū circa actū latrie. Int act⁹
latrie:act⁹ cōior ē orō:ꝛ iō qđ de ipſa h̄ dr̄: de aliis actib⁹
latrie intelligit.iō circa orationē p̄mo excludit indebituꝫ
orādi modū:ſcđo ꝯcludit modū debitū ibi. Sic āt orabi
tis. Prima i duas:q2 primo ab actu orādi excludit vane
glorie intentionē.ꝛ ſecūdo q̄rundā gentiliū errorem.ibi.
Orātes āt. Ad euidentiā prime partis conſiderandū q͛
duplex ē oratio:quedā publica q̄ fit a miniſtris eccleſie:
ꝛ iſta nō debet fieri in occulto:ſ; magis in palam in loco
communi:ſcilicet eccleſia coram populo:q2 ꝓ tota ꝯmu
nitate offert:ꝛ iđo populus in hoc ꝯformare ſe debet mi
niſtris eccleſie ipm̄ deū dep̄cando ſm̄ modū congruum
ꝛ ſibi poſſibilē. Nō poſſent aūt in hoc ſe miniſtris eccl̄ie
cōformare niſi p̄dicta oratio miniſtrorū eccleſie fieret in
publico predicto modo. vnde de tali oratione nō loquit
h̄ ſaluator. Alia ē orō p̄uata.ꝛ talis magis dꝫ fieri i ſecre-
to duplici de cā:q2 oratio ē eleuatio mētis in deū mēs āt
hūana citi⁹ ꝛ meli⁹ eleuat in deū q̄n̄ i ſecreto loco hō cō-
ſtituit:ꝛ a tumultib⁹ alioꝝ ſepat. Alia cā ē ad euitationē
vane glorie q̄ de facili iſurgit q̄n̄ orō i publico fit. Et h̄ eſt
qđ dicit ſaluator. Cū oratis n̄ eritis ſic̄ hypocrite q̄ amāt
i ſynagogis ꝛ i angul plateaꝝ ſtātes orare.dic̄. Stātes.vt
magis appareāt ex mō ſe habēdi. In ſynagogis ꝛ angul
plateaꝝ.ex rōe loci q2 ſynagoga ē loc⁹ cōis vbi ꝯueniebāt
iudei ad audiēdū v̄bū di. vl aliq̄ rōe hmōi.ꝛ dr̄ a ſyn qđ ē
cō ꝛ goge qđ ē ppl̄s.q2 ibi ꝯueniebat ppl̄s.et i angul pla
teaꝝ platee iſte dicebāt atria q̄ erāt ꝓpe tēplū vbi cōuenie-
bāt hoies ad orādū vl ad audiēdū doctores.ꝛ iō erat loc⁹

cōis. Cōſequent oſ̄dit debitū modum orandi. cum dicit.
a ¶ Tu āt cū oraueris ꝛc̄.i.locū ſecretum. b ¶ Et clauſo
oſtio.ne veniat multitudo impediēs eleuationē mentis.
in deū:ꝛ mouēs ad elationez mentis. c ¶ Ora patrem
ꝛc̄. Et ptꝫ lr̄a d ¶ Orātes aūt. Hic excludit error gentili
um circa orationem
credebāt em̄ q̄dā gē
tiles q̄ vocabantur
ethnici q͛ ex multi-
plicatione v̄boꝝ cō
poſitoꝝ in orōe ali-
q̄d manifeſtaret ipi
deo qđ p̄us eēt ſibi
ignotū ꝛ ꝑ ꝯn̄s muta
ret ad aliq̄d agēduꝫ
cui⁹ pri⁹ volebat cō
trariū Vtrūq̄ꝫ illoꝝ
ē erroneū. q2 in deo
nulla cadit mutatio
vel ignorātia. Hūc
aūt errorez excludit
ſaluator dicens.
d ¶ Orātes autē ꝛc̄.
ex q̄ ptꝫ q͛ nō ꝓhibꝫ
multiolicationē ver
borū abſolute: ſ; ad
illā intentionē quaꝫ
hūt ethnici q̄ ē dicta.ꝛ hoc ē qđ ſubdit. e ¶ Putāt ei ꝛc̄.
ꝑn̄t tn̄ multiplicari v̄ba in orōe duplici de cauſa. Vna eſt
vt ꝑ ſignificationē v̄erboꝝ deuotoꝝ anim⁹ meli⁹ eleuet i
deū. Alia cā ē vt i deū eleuet nō ſolū mēte ſ; ēt corꝑali vo
ce:ſm̄ illud pſ̄. Cor meū ꝛ caro mea exultauerūt in deuꝫ
viuū:nō tn̄ pt dari ibi regula certa: ſ; dꝫ hō vti talib⁹ ver-
bis in orōe quantū ꝑcipit hō q͛ faciāt ad deuotiōis exci-
tationē:ſi aūt ecōtrario ꝑcipiat q͛ multiplicatio verborū
diſtrahat mentē eius debet ceſſare a verbis: ꝛ orare deuꝫ
affectibus mētis.hoc tn̄ intelligendū ē in orōe priuata vt
dictū ē:q2 oratio publica dꝫ eē i verbis vt poſſet ꝑcipi ab
aliis ſequit. f ¶ Scit.n.pr̄ ꝛc̄.hoc addit ad excludendū
illoꝝ gentiliū falſū intellectū ſm̄ quē putabāt aliq̄d deo
notificari de nouo:q2 oia ſcit ab eterno. Sed querit qua-
re orat de⁹ ex q̄ ꝑ orationē ſibi manifeſtat:nec anim⁹ ei⁹
i aliq̄ mutat:ꝛ iō vr̄ q͛ fruſtra oret. Dicendū q͛ p̄deſtinatō
diuina eſt preꝑatio grē in p̄n̄ti ꝛ glorie i futuro:ꝛ iō cū ſit
eterna ſicut ab eterno p̄deſtinauit aliquē ad beatitudinē
ita p̄ordinauit modū ꝑ quē daret ſibi illā beatitudinē.ſ.
ꝑ merita ſua ꝛ orationē.ꝛ iō nō fruſtra orat deū: q2 orō ē
illđ ꝑ qđ ex ordiatione dīna dꝫ ꝯſeq̄ gratiā ꝛ gloriā ꝛ eadē
ē rō de oib⁹ aliis bonis:q2 cadūt ſub ordie diuie p̄deſtina
tiōis. g ¶ Sic ḡ vos orabitis Hic docet ſaluator modū
orādi ꝯuenientiſſimū:ad cui⁹ itellectū ſciendū q͛ orō ſm̄
damaſ.ē petitio decentiū a deo. In hac aūt orōe exp̄mit
q̄cq̄d decꝫ hominē petere a deo ꝛ q̄cq̄d decꝫ deū dare hōi
ꝛ ſil̄r ordinatiſſime h̄ deſcribit. q2 illud qđ maxie deſide
rari dꝫ ab hoie ꝛ peti a deo p̄ ponit:ꝛ qđ dꝫ peti ſecunda-
rio i ſcđo loco:ꝛ ſic ꝯn̄ter vſq̄ꝫ i finem. Illud āt qđ p̄mo ca
dit i appetitū hois ē beatitudo.ſcđo illđ ꝑ qđ hō btitudi-
nē ꝯſeq̄tur.ꝛ illud ſcđo petit ibi. Fiat vo.t. Circa p̄mū cō
ſiderādū q͛ btitudo dupl̄r dr̄.vno mō obiectiue.ſ. ipa bo
nitas diuia i ſeipa:ꝑ cui⁹ fruitionē efficimur bti:ꝛ iō bo-
nitatē ipaꝫ diuinā p̄ oibus amare debem⁹:ꝛ ꝑ ꝯn̄s glori-
am ei⁹ ꝛ honorē p̄ oibus deſiderare. Et hoc ē qđ petim⁹
in p̄ma orōe cū dr̄. Pr̄ nr̄ q̄ es ꝛc̄. Dr̄ em̄. h ¶ Pr̄ oīm
generalit rōe creatiōis.addit. i ¶ Nr̄.q2 ē pr̄ ſpāl iuſtoꝝ
ꝑ grāꝫ adoptiōis. k ¶ Qui es i ce.q2 lꝫ ſit i oib⁹ ꝑ eēntiā
ꝑn̄tiā ꝛ potētiā:ē tn̄ ſpāli mō i iuſtis ꝑ grām: tn̄ ſpāliſſime
excellētia ei⁹ relucet i btis ꝑ gloriā. l ¶ Sctifi.no.tu. Nō
petim⁹ q͛ aliq̄ ſanctitas ei de nouo accreſcat:q2 h̄ ē ipoſſi
bile:ſ; q͛ ſanctitas que ei eternaliter ineſt reluceat āpli⁹ in
creaturis ꝛ p̄ ꝛ pricipalr̄ q̄rat i opib⁹ hūanis: ſm̄ q͛ dicit
apl̄s.j.ad coꝝ.x. Oia i gloriā dei facite. Alia ē beatitud

dicta formaliter q̄ ē actus vltiate ꝛ pfecte cōiungens nos
deo. ſcilꝫ viſio ꝛ fruitio. ꝛ illud eſt qđ ſcđo loco petimus a
deo. vt. ſ. ſim⁹ pticipes ſue bonitatis: qđ fit in viſione bea-
ta: ꝛ hoc petim⁹ cū dicim⁹. m ¶ Adueniat regnū tuum
Et bn̄ dꝛ adueniat qꝛ nō poſſum⁹ ad eū venire p grām et
gloriā niſi ipe p̊ veni-
at ad nos. Aug. ſup
Joh. Ille em̄ venit
quē grā dei preuēit
ꝛ Johan. vj. Nemo
pōt venire ad me ni
ſi pater q̇ miſit me
traxerit eū. n ¶ Re
gnū tuū. Btitudo ei
eterna bn̄ dꝛ regnuꝫ
qꝛ ibi hr̄ plena ꝛ pfe
cta copia oīm bono
rū. o ¶ Fiat volū-
tas tua. hic ſcđ̄ petit
illud p qđ poſſum⁹
btitudinē ꝯſeq̇. et h̄
dꝛ duplr̄. Vno mō
directe ꝛ per ſe: alio
mō indirecte q̄ſi per
accidēs cuiuſmodi
eſt remotio impedi-
menti: ſcđꝫ ponitur

m ficet̄ nomē tuū. Adueniat
n o at regnū tuū. Fiat volūtaſ
p tua. ſicur incelo ꝛ in terra.
q Panē noſtrū ſuperſubſtā
r tialem da nobis hodie. et
dimitte nobis debita nr̄a.
a ſic̄ ꝛ nos dimittim⁹ debito
b ribus nr̄is. Et ne nos idu
c d cas in tētationē: ſed libera
e f nos a malo. Amen. Si ei
dimiſeritis hōibus pecca
ta eoꝝ: dimittet ꝛ vob pr̄
vr̄ celeſtis delicta vr̄a. Si
aūt nō dimiſeritis hōib⁹

ibi. Et dimitte nobis. adhuc pma ī duas. qꝛ ad aſſecutōeꝫ
btitudis facit aliq̇d duplr̄. vno mō pncipalit̄. alio modo
q̄ſi inſtrumētaliter. ſcđm ponit̄ ibi. Panē nr̄m. Illud āt
p qđ pncipalit̄ ꝯſeq̇mur btitudinē. ē ipletio volūtatis diui
ne p ſctām opatōꝫ ꝛ qꝛ frequēter volūtas ei⁹ ē nob icogni
ta. ꝛ qn̄ cognoſcit̄ adhuc ſum⁹ ipotētes ꝛ pigri ad iplēduꝫ
iō tercio petim⁹. o ¶ Fiat volū. tua ꝛc̄. i. iſpires nob vtu
tē ꝛ ꝓpoſitū adiplēdi tuū bn̄placitū. Addit̄ aūt p ¶ Sic̄
in celo ꝛ in terra. Bti em̄ q̇ ſūt in celo qꝛ ſunt coniūcti ime
diate regule diuine. iō non pn̄t deficere nec deuiare a diui
na volūtate. ꝛ iō nos q̇ ſum⁹ i via q̇ non ſum⁹ ſic ꝯiūcti pe
tim⁹ vt diuia grā h̄ ſuppleat i nob: tenēdo volūtatē nr̄ām
in ꝯformitate ad ſuā in opib⁹ nr̄is: ſicut conformant̄ illi q̇
ſunt in celis. q ¶ Panē nr̄m. hic petit̄ illud p qđ inſtru-
mentalit̄ ducimur ad btitudinē. Et hoc accipit̄ dupliciter
Vno mō ꝓut aliq̇d ē inſtrm̄ ipi⁹ dei ꝛ ſic ſacr̄a eccleſie ſt̄
q̄dā inſtr̄a q̇b⁹ ſctificamur ꝛ ad btitudinē ducimur. vn̄ di-
cunt̄ vaſa grē: oīa aūt ſacr̄a ordinant̄ ad ſacr̄m euchariſtie
qđ petimus quarto cum dicimus. Panem noſtrum ſup-
ſbſtātialē. Dr̄ āt ſupſbſtātial̄. qꝛ trāſcēdit vitā corpalē ꝛ dat
vitā etnā. Joh. vj. Ego ſū panis viu⁹ q̇ de celo deſcendi. ſi
q̇s māducauerit ex h̄ pāe viuet ꝛc̄. Et petēdo h̄ ſacr̄m peti
m⁹ oīa alia. qꝛ ordināt̄ ad ipm̄. vtꝫ in. iiij. ſniaꝝ. Lu. v. vo-
cat eū panē q̇tidianū. qꝛ q̇tidie ipm̄ ſumimus p miniſtroſ
eccleſie. qꝛ h̄ ſacr̄m accipiūt ꝓ ſe ꝛ ꝓ tota cōitate. Alio mō
accipit̄ inſtrm̄ ad conſecutōꝫ btitudis ex pte aie: ꝛ ſic cum
corp⁹ ſit inſtrm̄ aie ſeu organū p p̄n̄s vita corpalis inſtrum̄
taliter facit ad conſecutōis ſupnālis btitudis inq̄ꝫtuꝫ ania
non exercet opa meritoria niſi i corpe. qꝛ tp̄s meriti durat
tm̄ ad tp̄s hui⁹ vite. Ad vitā aūt corpalē neceſſario requiri
tur ſufficiētia vict⁹. ꝛ hoc petit̄ cū dꝛ. Panē nr̄m ꝛc̄. Et in
hoc intelligunt̄ peti oīa vite neceſſaria. r ¶ Et dimitte no
bis. Hic ꝯn̄r petit̄ id p qđ conſeq̇mur btitudinē ſicut per
remouēs ꝓhibēs. Et diuidit̄ in duas: qꝛ p̊ facit qđ dictuꝫ
eſt: ſcđo reddit rōem cuiuſdā dicti: ibi. Si em̄ dimiſeritis
Prima adhuc in tres: qꝛ a beatitudie conſeq̄nda p̊ prohi-
bet nos peccatū cōmiſſū: ſcđo pctm̄ de ꝓximo cōmitten-
dū: ꝛ tercio illđ qđ ē ad vtrūq̄ꝫ iclinatiuū: ſcđm ponit̄: ibi.
Et ne nos inducas. tertiū ibi. Sed libera nos ꝛc̄. Illud ḡ
qđ p̊ ꝛ pncipaliter ipedit nos a cōſecutōe btitudis ē pctm̄
iā cōmiſſuꝫ. qꝛ ad btitudinē igredi n̄ poſſum⁹ donec pctm̄
cōmiſſuꝫ ſit totaliter dimiſſuꝫ: ꝛ q̄ꝫtū ad culpā ꝛ q̄ꝫtū ad pe
nā. ꝛ iō hāc dimiſſionē petim⁹ q̇nto loco: cū dicim⁹. Et di
mitte ꝛc̄. Addit̄. a ¶ Sicut ꝛ nos dimit. qꝛ hec eſt regula

nob ipoſita: q̄ꝫ ſi volūm⁹ nob dimitti pctm̄ nr̄m
ꝓximo dimittē pctm̄ in nos cōmiſſū. iſta tn̄ dim
telligi duplr̄. Vno mō q̄ꝫtū ad offenſam. ꝛ h̄ ē
qꝛ tenemur oēs dilligere ex charitate. Alio mō
iuriā: ꝛ hoc ē neceſſitatis: lꝫ ſit ſuperogatōis. S
pecuniā
tenet̄ q̇s
mittere: ſ
ſic iniuri

nec pater vr̄ dimittet vob
s pctā veſtra. Cū aūt ieiuna
tis: nolite fieri ſic̄ hypocri
h te triſtes: Exterminant. n.
facies ſuas vt appeant ho
i minib⁹ ieiunantes. Amē
dico vobis qꝛ rcceperunt
k mercedē ſuā. Tu aūt cū ie
iunas: vnge capnt tuū ꝛ fa
l ciē tuā laua: ne videarl ho
m minib⁹ ieiunās. ſ; pr̄i tuo.
n q̇ ē in abſcōdito: ꝛ pr̄ tuus
o q̇ videt in abſcondito red-
det tibi. Nolite theſauri-

p̄t r̄cōpēſatōꝫ pcme
dā petē ſm ordineꝫ
iuſtitie. b ¶ Et ne
nos: ſecundo impe
dit nos a btitudine
pctm̄ qđ formidatur
de ꝓximo: cōmittēdū
ꝛ h̄ cōtigit qn̄ ſum⁹
poſiti in g̃ui tētatōe
cui ꝓbabil̄r timem⁹
ſuccūbere: ꝛ iō ſexto
petim⁹ h̄ a nob amo
ueri. cum dicimus.
b ¶ Et ne nos indu.
. i. induci permittas
c ¶ In tētatōꝫ. non
em̄ petim⁹ vt nō tēte
mur: qꝛ tētari nō eſt
malū. ſ; magis eſt ad vtutis exercitiū qn̄ virilit̄ reſiſtit̄. ꝓ-
pter qđ dicit p̄s. Proba me dn̄e ꝛ tēta me. ſ; petim⁹ ne in
tentatatōꝫ inducamur. i. ne ab ipā deuicamur. d ¶ Sed
libera. tercio ipedit nos illud qđ ē inclinatiuū ad duo p̄di
cta. ꝛ h̄ ē fomes pcti q̄ ē q̄dā pena ex pctō pmi pn̄tis dere-
licta. ꝛ h̄ malū pene ꝛ alia mala p̄ntis vite inq̄ꝫtū pn̄t nos
ad pctm̄ iducē. ſeptio petim⁹ amoueri ꝛ ab eis libari: cuꝫ
dicim⁹. Libera nos. ſeq̇t̄ in fine. e ¶ Amē qđ ē vbū op-
tatiuū reſpectu p̄cedētiū. f ¶ Si. n. dimiſe. Hic redditur
rō cuiuſdā dicti i p̄dicta orōe i q̇nta petitōe: vbi dicebatur
dimitte nob debita nr̄a ſic̄ ꝛ nos dimittim⁹. ꝛ pꝫ ſnia ex p̄-
dictis ibidē. g ¶ Cū aūt ieiu. hic excludit intētionē vane
glorie ab opib⁹ pnie di. Cū aūt ieiunatis nolite fie. ſic̄ hy-
pocrite. Dr̄ em̄ hypocrita ab hypos qđ ē ſb ꝛ criſis qđ eſt
auꝝ. qꝛ ſub auro vel ſb honeſtate exterioris cōuerſatōnis
habet abſcōditū plūbum falſitatis. ſequit̄. h ¶ Triſtes
qui oñdūt quādā faciei triſtitiā vt ſimulēt pnie rigorē. iō
ſubdit̄ i ¶ Extermināt. n. facies ꝛc̄. Extermiare em̄ eſt ex̄
terminos ponere: ꝛ iō illi facies ext̄mināt. q̇ q̄ndā triſtitiā
ex̄ modū ſolitū alioꝝ demōſtrāt: vt religioſi p̄ ceteris ap-
pareant. vel aliter ſicut fiunt qn̄q̄ꝫ vnguēta ad decorandū
faciē. quibus vtunt̄ mulieres ad ſumulādū pulcritudinē
ita fiunt quedā vnguēta ad exterminandū p̄dicto modo
faciem: ꝛ forte talibus vtebantur ad ſimilandum pniam
ſicut etiā trutanni talibus vtebant̄ ad extorquēdū pecu-
niā per queſtū. Subdit aūt debitū modū ieiunādi cū dic̄
k ¶ Tu aūt cū ieiu. vng. ca. tuū. i. ſigna leticie p̄tēde. talib⁹
em̄ vnguētis ꝛ lotione corpis vtebāt̄ iudei in dieb⁹ ſolēni
bus ꝛ feſtiuis. l ¶ Ne videaris hōib⁹ ieiu. i. ad gloriam
hoim querendā. m ¶ Sed patri tuo. celeſti. ſ. cuius glo
riam debes tm̄ querere in opib⁹ tuis. n ¶ Qui eſt in ab-
ſcondito. qꝛ deus in pn̄ti vita non poteſt videri a nob: licꝫ
ſit pn̄s vbiq̄ꝫ. cetera patēt. o ¶ Nolite theſau. hic exclu-
dit ab affectōe hōis pctm̄ auaricie. ꝛ diuidit̄ in duas ptes
qꝛ primo oñdit ꝓpoſitū in actu exteriori. ſcđo in actu inte
riori. Ideo dico vobis ne ſolli. ꝛc̄. Prima in tres ſm tres
rationes per qua excludit immoderatā congregationem
diuitiaꝝ. ſcđa ponitur ibi. vbi theſaur⁹ tuus. tercia ibi. ne-
mo poteſt duobus domi. ſerui. Prima ratio accipitur ex
defectu theſauri temporalis. Theſaurus em̄ nihil aliud ē
q̄ꝫ congregatio diuitiarū. Congregant̄ aūt diuitie propter
ſufficientiā vite habendā. ſ; theſaurizatio indebita recte in
ducit ꝯrium. qꝛ reddit hoiem inſufficentiſſimū. qꝛ tal̄ the-
ſaurizatio ē q̄ fit ex auaricia ꝛ ex amore diuitiaꝝ in ſe. ille

ꝯgregat diuitias nō audēs eis vti ſ; iux̄ eas du
…ꝫ vitā ⁊ dimittit eas putreſieri. Et idō dicit hier.
… paulinū. antique dictū ē. Auaro deeſt tā qd̄ ha
…ō hꝫ: ⁊ talē modū theſaurizandi excludit ſalua-
…cit. Nolite theſaurizare theſau. i terra vbi erugo ⁊
… demolitur.

p ¶ Erugo. i. eris rubigo. ⁊ in hoc tāgit̄ corruptio diuitiaruꝫ artificialiū: vt auri ⁊ argēti ⁊ ceteroꝝ metallorum q ¶ Et tinea. Hic tangit̄ corruptio diuitiaꝝ nāliū: vt bladi ⁊ vini ⁊ veſtimētoꝝ ⁊ ſiſ̄liū r ¶ Et vbi fures effo di ⁊c̄. Hoc dicit ꝓpt̄ lapides p̄cioſos q̄ lꝫ nō poſſint rubigina ri. nec a vermibꝰ corrodi: tū p̄nt a latrōibus tolli. Ex predictis pꝫ ꝙ theſaurizatio q̄ fit ex cauſis honeſtis nō eſt interdicta a ſaluatore tanꝙ̄ illicita. vt qn̄ aliquis theſaurizat ad bona

zare vobis theſauros i ter
p q ra: vbi erugo ⁊ tiea demo-
r lit̄ ⁊ vbi fures effodiūt ⁊ fu
s rant̄. Theſaurizate āt vob
theſauros in celo. vbi nec
erugo nec tiea d̄molitur. ⁊
vbi fures n̄ effodiūt. nec fu
t rāt̄ vbi ē theſaurꝰ tuꝰ. ibi ē
v ⁊ cor tuū. Lucerna corpis
x tui ē oculꝰ tuus. Si oculꝰ
y tuꝰ fuerit ſimplex totū cor
z a pꝰ tuū lucidū erit. Si aūt
oculꝰ tuꝰ fuerit nequā: to-
b tū corpꝰ tuū tenebroſū erit
a Si ergo lum̄ qd̄ i te ē: tene
b bre ſūt ip̄e tenebre quante

opa faciēda: vt ē conſtructio eccleſiaꝝ: releuatio pauperum ⁊ hmōi: vel ꝓpter rēpublicā ſeruandā ⁊ cōſiſ̄ia. s ¶ Theſaurizate. Per h̄ concludit excellētiſſimū modū theſaurizandi. qn̄. ſ. bona tp̄alia ⁊ trāſitoria cōſumunt̄ i pios vſus ⁊ ſic cōmutant̄ i bona ſp̄ūalia: ⁊ eterna ⁊ ꝑ ꝯn̄s incorruptibilia. ⁊ h̄ ē theſaurizare i celo. ⁊ pꝫ lr̄a t ¶ Vbi ē theſaurꝰ tuus. hic ponit̄ ſcd̄a rō ad excludendū theſaurizatōꝫ inordinatā tp̄aliū. ⁊ accipit̄ iſta rō ex q̄dā effectu malo ip̄iꝰ q̄ ē excecatio mētis. Ad talē em̄ theſaurizationē ſequitur totalis cōuerſio mentis ad amorē diuitiaꝝ ⁊ hoc ē quod dicit t ¶ Vbi ē theſaurꝰ tuꝰ ⁊c̄. ad hāc cōuerſionē ſeq̄tur auerſio a deo. ⁊ q̄ꝛ intellectꝰ illuminat̄ ꝑ coniūctōꝫ ad deū. idō ex tali auerſione obtenebrat̄. Et q̄ꝛ intellectꝰ dirigit oēs alias potētias in ſuis actibꝰ cū ſit oculꝰ homis interioris ad h̄ ſequit̄ obtenebratio ⁊ obſcuritas in oībꝰ opibꝰ hūanis ꝓpter qd̄ ſb̄dit. v ¶ Lucerna corporis tui. Methaphorica ē locutio: ac ſi diceret. ſicut oculꝰ corpalis dirigit opa corpalia. q̄ꝛ dirigit pedē ad ambulādū: manꝰ ad opādū ⁊ ſic de alijs. ita oculꝰ mētis ꝑ intentōꝫ rectam dirigit opa hūana inq̄ꝫtū in eis ē rō boni moralis. ⁊ idō dicit.
x ¶ Si oculꝰ tuꝰ fue. ſimplex id eſt intentio mētis recta.
y ¶ Totū corpꝰ tuū. i. congeries opationū. z ¶ Luciduꝫ erit. i. ſctm̄ ⁊ bonū. dū tn̄ opꝰ ſit licitū de genere. a ¶ Si aūt oculꝰ tuꝰ fuerit nequam. i. intentio peruerſa ⁊ mala.
b ¶ Totū corpꝰ tuū tenebroſum erit. i. tota congeries operationū tuarū erit mala. etiā ſi actio ſit de genere bona. ſicut dare elemoſynā mulierculе. vt poſſit eā ad amorē illicitū attrahere ē malū ſimpliciter. ꝓpter maliciā intētōis ꝑuerſe. ꝓpter qd̄ ſb̄dit. a ¶ Si ḡ lumē qd̄ in te ē tenebre ſunt. i. ſi actio bona de genere q̄ ē q̄ſi qd̄dā lumē efficitur mala ꝓpter defectū intētōis bone. b ¶ Ip̄e tenebre quāte erūt. q. d. multo magis. q̄ꝛ actio mala d̄ genere q̄ ē quaſi q̄dā tenebra. ſi tn̄ huic ſuꝑueniat intētio mala ē multo deterior q̄ꝫ p̄ria. vt ſi aliq̄s mechat̄ cū aliq̄. vt poſſit eiꝰ pecuniā furari. oīs talis tenebroſitas ꝓcedit ex imoderata congregatōe diuitiaꝝ. ꝓpter qd̄ ē merito fugiēda. c ¶ Nēo poteſt duo. ⁊c̄. Hic pōit̄ tercia rō quia illud eſt merito fugiendū ab hoīe per quod impeditur obſequiū deo debitū ad quod obligatur hō ex b̄n̄ficio creatōis. ⁊ ex alijs beneficijs. ſ; impedit̄ ꝑ congregationē diuitiaꝝ inordinatā. ḡ ⁊c̄ Minor aūt huiꝰ rōis declarat̄ cū d̄r in lr̄a. c ¶ Nemo poteſt duo. do. ſerui. qd̄ eſt intelligendū qn̄ ſūt ꝯrij ⁊ diſpati:

⁊ nō ſubalternatim poſiti. ſic eſt in ꝓpoſito. q̄ꝛ auaricia q̄ eſt ſeruitus ydoloꝝ non p̄t ſtare cū obſeq̄o diuino ⁊ idō cōcludit. d ¶ Non poteſtis deo ſeruire ⁊ māmone. Mammona em̄ lingua ſyra nomē ē diuitiaꝝ. vel nomē d̄monis q̄ tētat de cupiditate diuitiaꝝ. auarꝰ aūt q̄ theſaurizat inordinate ſeruit vtriſq;

c erūt. Nēo p̄t duobꝰ dn̄is
ſuire. Aut ei vnū odio ha
bebit ⁊ alteruꝫ diliget: aut
vnū ſuſtiebit ⁊ alteꝝ ꝯtē-
d net Nō poteſtis d̄o ſuire
e ⁊ māmone. Idō dico vobis
f ne ſolliciti ſit̄ aie vr̄e quid
mā̄ducet̄ neq; corpi vr̄o
q̄d iduami. nōne aīa plꝰ q̄ꝫ
eſca: ⁊ corpꝰ plꝰ q̄ꝫ veſtim̄
g tū. reſpicite volatilia celi
q̄ nō ſerūt neq; metūt. ne-
q; ꝯgregāt i horrea ⁊ p̄r vr̄
h celeſtis paſcit illa. Nōne
vos maḡ plur̄ eſtis illis
i Quis aūt vr̄m cogitās p̄t

⁊ idō nō p̄t ſil̄ deo ſeruire. Ille aūt q̄ i p̄ijs opibꝰ diuitias expēdit. nō ſeruit diuitijs ſ; magis diuitie ſuiunt ſibi. q̄ꝛ eis vtitur ſicut inſtr̄is ad opa ꝟtutū. q̄ꝛ ſm̄ ꝙ dicit ambr. ſup lucā. Sic diuitie ſūt ipedimenta reprobis ita ꝓbis ſunt adiumēta ꝟtutis. ⁊ idō talis p̄t ſiml̄ ſeruire deo ⁊ vti ip̄is e ¶ Idō dico vobꝭ ⁊c̄. q̄ꝛ nō ſolū congregatio diuitiaꝝ q̄ꝫtuꝫ ad actū exteriorē deordinat hoīs affectuꝫ. ſ; etiā ſollicitudo acq̄rendi deordinat: q̄ꝫtū ad actū interiorē idō ꝯn̄r excludit ſollicitudinē ſuꝑfluā circa talia acq̄rēda. ⁊ diuidit̄ i duas ptes q̄ꝛ p̄ facit qd̄ dictū ē ꝑ q̄dā exēpla. ⁊ ſcd̄o ꝑ rōnes: ibi. Nolite ḡ. Circa p̄mū aduertendum ꝙ duo ſunt q̄ req̄rūt̄ ad ſufficientiā vite p̄ntis. ſ. nutrimentū. ſine q̄ hō nō p̄t viuē abſolute: ⁊ veſtimentū. ſine q̄ non p̄t bn̄ viuere. ⁊ idō circa iſta ſolet hō magis ſollicitari. Prio ḡ excludit ſollicitudinē circa vtrūq; in generali. ſcd̄o circa q̄dlibet ꝑ ſe ſumptū in ſp̄eali. ibi. Reſpicite volatilia. Circa p̄mū aduertenduꝫ ꝙ natura nō potuit ꝓuidere hoī de tegumēto ⁊ defenſiōe ſicut ꝓuidit alijs aīalibꝰ. Vtpote auibꝰ dedit plumas ad coopiendū. vngues ⁊ roſtra ad defenſionē. ſilr̄ brutis aīalibꝰ pelles ⁊ pilos ꝓ indumēto ⁊ cornua ⁊ dētes ⁊ hmōi ꝓ armis. q̄ꝛ in talibꝰ nō eſt niſi nā ſenſitiua q̄ ē ad vnū determiata. ⁊ idō de talibꝰ potuit eis prouidere ſufficient̄ natura. hō aūt rōnalis nature ē q̄ nō ē determinata ad vnuꝫ ſ; hꝫ viā ad diſpata ⁊ ꝯria. ⁊ idō nō potuit ſibi ſufficient̄ ꝓuidere natura q̄ de ſe ē determinata ad vnū ſ; loco huiꝰ. hō habet intellectum per quē poteſt cogitare diuerſas artes ⁊ modos faciendi ſibi veſtes ⁊ arma. ⁊ manus ad opanduꝫ talia. ⁊ ideo opꝫtet hominē de talibus ſollicitari. quia tam homo rationalis eſt ideo iſta ſollicitudo debet eſſe moderata ſm̄ regulam rationis recte. ⁊ talē ſollicitudinē nō excludit ſaluator. cū ſit pars prudentie aliter ſequeret̄ ꝙ hō tētaret deum. ſi expectaret ab eo conſequi omnia neceſſaria omittendo quod debet fieri circa hoc via humana. Sꝫ ſollicitudo que hic prohibet̄ eſt deordinata ⁊ ſuperflua ꝑ quā poſtponuntur bona ſp̄ūalia. vt magis videbit̄ poſtea ⁊ h̄ eſt quod dicit hic ſaluator. f ¶ Ne ſolli. ſitis. ſuꝑflue. ſcꝫ ⁊ inordinate de cibo ⁊ veſtimento. q̄ꝛ hoc nō eſt neceſſarium quod probat exemplo. q̄ꝛ corpus ⁊ animā q̄ ſunt maiora beneficia deꝰ dat nobis ſine ſollicitudine nr̄a. ⁊ ergo illa que ſunt minora vicꝫ cibū ⁊ veſtimentū. dabit ſine ſollicitudine. vel cū ſollicitudie moderata. g ¶ Reſpicite vola. Hic ꝓbat de vtroq; in ſp̄eali. ⁊ p̄ de cibo. ſcd̄o de veſtimēto. ibi. Quis aūt vr̄m cog. Primū oſtēdit ꝑ exēpluꝫ auiū. q̄ nō ſerūt neq; metūt. ⁊ tn̄ dn̄s ſufficiēter paſcit illas cū ſollicitudine cōueniēti ſue nature. multo fortiꝰ homies ſufficienter paſcet cū ſollicitudine conuenienti ſue nature q̄ ē ſm̄ regulā rōis recte ꝓpt̄ qd̄ d̄r h ¶ Nōne vos magis pluris eſtis illis. i. nā hūana ē maioris pōderis coraꝫ deo q̄ꝛ aīalia facta ſunt ꝓpt̄ hoiem. finis aūt nobilior ē his q̄ ſūt ad finē. i ¶ Quis aūt veſtrū. h̄ ꝓbat de veſtimēto. et

ponit duplex exemplū: Primū accipit ex eo qđ ē itra hominē.ſ.magnitudo corpm quā deuſ dat hōi ſine ſollicitudine ſua.qđ pȝ qꝛ q̄ntūcūq̨ aliq̄s ſollicitet de augmētatōne ſua nō pt addere ad ſtaturā ſuā cubitū vnū.cū ḡ veſtimentū cōpetat maius vel minus hōi ſm q̄ntitatē corpalē ꝛ q̄ntitas dat ei ſine ſollicitudie ſua. per pñs ꝛ veſtimentū cōueniēs abſq̨ ſollicitudine ſupflua. ꝛ h̄ eſt qđ concludit iterrogatiue. Et de veſtimentis ꝛc. Scđȝ exēplū accipit ex eo quod ē extra hoiem .ſ.ex terrenaſcētib⁹. qđ ponit cū dicit.

k Cōſiderate lilia agri ꝛc. ſine ſollicitudine eoꝝ ꝛ ſm q̄ntitatē ſuā a deo veſtiunt. ꝓpter qđ dicit.

l Non laborāt. ſcȝ ad ornandum ſe.

m Neq̨ nent.i. filant ad faciendū ſibi veſtimētū ꝛ tñ optie veſtiūt qđ ꝓbat.

n Qm̄ nec ſalomon ꝛc.i.licet fuerit rex potētiſſim⁹.vtȝ iij. Regum. tñ nō fuit ita bñ veſtit⁹.qꝛ lȝ ars imitet nām tñ opa artis nō aſſequūt pfectionē opum nature.ꝛ iō tinctores pannoꝝ nō pñt facere colorē ita viridē ſicut natura in terrenaſcētib⁹.ex hoc igit concludit ꝙ de⁹ ſufficiēter veſtiet hoiem abſq̨ ſollicitudine ſupflua. ꝓpter qđ dicit.

o Si em̄ fenū agri qđ hodie.i.in pñti. p Et cras i clibanū mittit.i.in futuro ponet in furno.qꝛ in aliq̄b⁹ terris loco lignoꝝ vtūt ſtipulis ꝛ talib⁹ ad calefaciendū furnuȝ Vel alit cliban⁹ accipit hic ꝓ aceruo in q̄ ꝯgregat fenū deſiccatū.qꝛ ad modū furni ſeu monticuli eleuat. vñ ꝛ cliban⁹ a cliuo dr̄.ꝛ tñ. q Deus ſic veſtit.fenuȝ ip̄m ſine ſollicitudine ſua. r Quantomagis vos modice fidei. ſcȝ ſine ſollicitudie ſupflua. Vocat eos q̄ nimis ſollicitāt de talib⁹ modice fidei.qꝛ ex defectu fidei ꝓcedit talis ſollicitudo ſupflua nō aūt ſollicitudo rōnabilis ꝛ moderata. ſȝ magis includitur.qꝛ ſicut natura auiū ē p̄dicto mō viuere ꝛ terrenaſcentiū creſcere.ſic nā hōis ē viuere ſm dictamē recte rōis.ad qđ ſequit ip̄m debere ſollicitari ſollicitudine moderata ad querēdū ea q̄ nō dedit ſibi natura.vt veſtes ꝛ arma ꝛ ſilia.vt p̄dictū ē. a Nolite ḡ ſolliciti eſſe. Hic excludit ſollicitudinē ſupfluā p rōnes duas.ſcđa ponitur ibi. Nolite ḡ. Prima accipit ex pte diuine prouidētie. Ad cui⁹ euidentiā conſiderandū ꝙ aliq̄ dixerūt prouidentiā diuinā eſſe tm̄ circa ſuperiora ꝛ non circa actus humanos in quorum perſona dr̄ Job.xxij. Circa cardies celi perambulat nec noſtra conſiderat. Et ex hoc dicebant ꝙ hō circa neceſſaria vite debebat multū ſollicitari.ꝛ hoc eſt quod dicit. c Hec em̄ omnia gentes inqui.id ē gētiles diuinam prouidentiam circa actus humanos negātes.circa talia imoderate ſollicitantur.ſed vos nolite ſic dicere. b Quid manducabimus ꝛc. Nō qꝛ non obediat homo ſollicitari moderate.ſed intendit excludere ſollicitudinem immoderatam.q̄ procedit ex gentiliū errore iō ſequit. d Scit em̄ pater veſter.i. diuina prouidētia ſe extēdit ad oīa q̄ſtūcūq̨ minima ꝛ p ꝯñs circa ea q̄ ſunt hōi neceſſaria ꝛ ſic ſeruientibus ſibi talia ſufficiēter miniſtrabit. ꝓpter quod ꝯcludit. e Querite ḡ primum regnū dei.i.ſpūalia bona.ꝛ qꝛ primū relatiue dr̄ ad ſcđm.pȝ ꝙ nō excludit ſollicitudinē oīno circa neceſſaria vite. ſed oñdit ꝙ hō p̄ncipalr̄ dȝ de ſpūalib⁹ ſollicitari.ꝛ ſcđo đ tpalib⁹. ꝓpt qđ ſbdit. f Et hec oīa adijcient vob. ſuppoſita tñ ſollicitudi debito mō hita.vt dictū ē. g Nolite ergo ꝛc. h̄ ponit ſcđa rō ad h̄ ꝛ accipit ex tpis ꝯ cuilibet negocio reqrit tp̄s debitū ad h̄ ꝙ bñ tio tpis ē q̄dā circūſtātia act⁹ debiti.igit cuilil ni ad h̄ ꝙ ſit debito mō ordinata.reqrit tp̄s d nēte meſſe ē tp̄s debitū ſollicitudis circa frug das.ꝛ in mia ē tp̄ dinis vū ...miaꝝ.ꝛ iō ſi aliq̄s p̄occuparet tp̄s ſollicitudis vindemie de ip̄a ſollicit⁹ in tpe meſſis eēt iordiata ſollicitudo ex pte tpiſ. qđ faciūt illi q̄ ſūt imoderate ꝛ ſupflue ſolliciti. ꝛ hoc ē qđ ꝓhibet di. g Noli.ſolli.eſſe i craſti.i.i futuꝝ. ſollicitudinē.ſ. futuro tēpori debitā iordiate p̄occupādo.ꝙ enim craſtinū aliqñ accipiat ꝓ futuro patet Joſue.xxij. Cras dicēt filij vr̄i filijs noſtris ꝛc.i.i poſteꝝ tēp⁹.ſeq̄t. h Craſtinus em̄ dies ꝛc.i.tp̄s futuꝝ hēbit ſollicitudinē ſibi ꝯgruā ꝛ debitā.ſicut pȝ ꝙ ex variatōe tpis occurrūt varia fienda de q̄b⁹ dñt hoies ſollicitari iō ſbdit. i Sufficit diei malicia.ſua.i.cuilibȝ tpi ſollicitudo ſua. q̄ q̄de ſollicitudo dicit malicia.qꝛ ē q̄dā malū pene.i ſtatu em̄ innocētie nō indiguiſſet homo tali ſollicitudine.

adijcere ad ſtaturā ſuā cu-
bitū vnū. ꝛ de veſtimētis
k quid ſolliciti eſtis. Conſi-
derate lilia agri q̄uo cre-
l ſcūt. Nō laborāt neq̨ nēt
m n Dico āt vob: qm̄ nec ſalo-
mon in oī glīa ſua coopt⁹ ē
o ſic vnū ex iſtis. Si enim fe
p nū agri qđ hodie ē ꝛ cras i
q clibanū mittit deus ſic ve
r ſcit q̄ſtomagis vos modi-
a ce fidei. nolite ergo ſollici-
b ti eē dicētes q̄d manduca-
bimus aut q̄d bibemus.
c aut q̄ opiemur. hec .n. oīa
d gētes inq̄rt. ſcit ei pr̄ vr̄ qꝛ
e his oib⁹ idigetꝭ. Querite
ergo primū regnū dei ꝛ iu-
f ſticiā ei⁹. ꝛ h̄ oīa adijcient
g vob. Nolite ergo ſolliciti
h eē i craſtinū. Craſtin⁹ eniȝ
dies ſollicitus erit ſibiipi.
i Sufficit diei malicia ſua.

Caplm̄. vij.

a Nolite iudicare ꝛ nō
iudicabimini: noli-
te cōdēnare ꝛ nō cō
b dēnabimi. i q̄ ei iudicio iu
dicaueritꝭ iudicabimi. ꝛ i q̄
mēſura mēſi fueritꝭ remeti
c etur vobis. Quid aūt vi-

Caplm̄.vij.

Nolite iudi.h̄ xp̄s regulat affectū hōiſ circa ꝓximū ꝛ p̄ reſpcū mali ſcđo reſpcū boni: ibi nolite ſctm̄ dare canib⁹. Pria i duas qꝛ p̄ oñdit ꝙ ꝓxim⁹ nō eſt temerarie iudicād⁹ ſcđo ꝙ hō nō ē temerarie arguendus.ibi. Quid vi.feſtucā. Circa p̄mū aduertendū ꝙ iudiciū vno mō eſt act⁹ iuſticie.q̄ ptinent ad iudicē ſecularem vel eccleſiaſticū ꝛ de hoc nō loquit hic. Alio mō accipit iudicium prout aliquis aliquib⁹ ſignis male iudicat đ ꝓximo.ꝛ qꝛ iſtud vt in plurib⁹ ꝓcedit ex mala affectōne.qꝛ qui male afficit ad aliquē.male interpretat facta ei⁹: ꝛ h̄ prohibet dicens. a Nolite iudi.ꝛ nō iudicabimini. id eſt vt nō incurratis pctm̄ mortale.per quod ſitis digni in iudicio cōdemnari. Ad intellectū huius ſciendū ꝙ aliq̄s pt iudicare malū de ꝓximo multiplr̄. Vno mō ex euidētia facti.cū aliq̄s iudicat aliquē homicidā:qꝛ vidit eū interficere hominē:ꝛ hoc nullū eſt pctm̄.alio mō ex ſignis euidentib⁹:vt ſi aliq̄s iudicet aliquē fornicatorē:qꝛ vidit euȝ cū aliq̄:nudū cū nuda:ſolū cū ſola ꝛ hoc ſilr̄ nullū ē pctm̄ tercio mō ex ſignis leuib⁹ ꝛ i h̄ iudicio triplx̄ ē ḡdus. Primus eſt qñ leuib⁹ ſignis aliq̄s dubitare incipit de bōitate fratris:ꝛ h̄ pctm̄ vēiale ē:qꝛ procedit ex hūana īfirmitate.ꝛ h̄ nō vocat iudiciū ꝓprie ſȝ ſuſpicio. Scđs ḡd⁹ ē quādo ex talib⁹ ſignis firmit tenet in aīo ꝙ frater ſit mal⁹ ꝛ h̄ proprie dr̄ iudiciū:qꝛ iudiciū iptat firmā ſniaȝ. ꝛ h̄ ē pctm̄ mortale:ſi malū qđ iudicat de fratre ex leuib⁹ ſignis ſit đ genere pcti mortalis. Peccatū em̄ mortale ē qđ ꝯriatur charitati.ꝙ aūt aliq̄s p̄dcō mō iudicet frēm ē ꝯ charitateȝ fraternā.terci⁹ ḡd⁹ ē qñ ex leuib⁹ ſignis nō ſolū p̄dcō mō iudicat ſȝ etiā procedit ad punitōȝ fris:ſicut đ facto ꝛ h̄ eſt q̄ ḡui⁹:qꝛ nō ē ſolū ꝯ charitatē:ſȝ etiā ꝯ iuſtitie eq̄tatē:ꝛ đ talib⁹ itelligit v̄bū p̄dcm̄. Nolite iudicare ꝛc. b In q̄ ei iudicio iudicaueritis iudicabimi.i.ſm mēſurā temeritatis in iudicādo malū de fratre:ſm h̄ erit vidicta pene. c Quid āt vides feſtucā.h̄ oñdit ꝙ proxim⁹ nō ē temē arguēd⁹. Hoc āt ꝯtingit qñ ille q̄ arguit ē i ꝯſilib⁹ culpis vel maiorib⁹.qꝛ talis correctio nō procedit a charitate. ſȝ ex p̄ſumptōe.qꝛ ordo charitatis incipit a ſeipo. Aduertē-

mina arguentis.aũt ſunt publica aut occulta
peccat dupl'r arguēdo.pctō.ſ.pſumptōis.ꝛ pec
i.ſi aũt ſint occulta tunc peccat pˀ mō tm̄.Si tñ
aut pˀ peniteat ꝛ poſtea frēm hũilit̃ arguat.nō pec
ergo. c ¶ Quid aũt vi.feſtucā.i.pctm̄ minus.

t ¶ Dia ḡ.hic oñdit̃ p q̃ oratio eſt exaudibilis a pte oran
tis.qð fit qñ iuſte viuit faciēdo alteri qð ſibi vult fieri.ꝛ h
ē qð dr. t ¶ Dia q̃cun qȝ vultis ꝛc.oia em̄ pcepta ordinā
tia hoiem ad pximū n ō ſunt niſi quedā ↄcluſiones deri
uate ex iſto pncipio.ſic ut in ſpeculatiuis h pncipiuȝ.De
q̃libet affirmatio vl'
negatio.ſe hȝ ad oia
ſequunt̃ ex ipo.et
ꝑpter h ſbdit̃.

in ocu.fratris
tui.i.ↄuerſatōe ꝛ cō
ſcientia eius.
e ¶ Et trabē.i. mai⁹
pctm̄. f ¶ In oclo
tuo.i.i teipo nō con
ſideras. Trabs em̄
ē adulteriū r̃ſpectu
fornicatōis ſimpli-
cis ꝛ ſic de alijs.
g ¶ Autquō dicis
fratri ꝛc.h dicūt ma
li pdicatores ꝛ mali
ſacerdotes q̃ ſunt ir
retiti maiorib⁹ pctis
q̄ȝ illi q̃s volūt corri
gere. h ¶ Eijce pri
mū ꝛc.qꝛ h eſt ordo
charitatis q̄ a ſeipo
incipiat. i ¶ Noli-
te ſctm̄ dare canib⁹.
hic regulat affectuȝ
hois ad pxim reſpe
ctu boni ↄferēdi. qꝛ
n alis hōib⁹ in pctō
obſtiatis ex affectōe
carnali non ſunt ſa-
crarnēta miniſtran-
da. vel ſecreta fidei
reuelanda īfidelib⁹
obſtinatis:qꝛ ex pre
dictis ſeq̃t̃ ↄtēptus
ſacrorꝫ eccleſie ꝛ de-
riſio fidei catholice
ꝛ occiſio miniſtrorꝫ
ꝛ h eſt quod dicit:
k ¶ Ne forte ↄculcēt
ea pedib⁹ ſuis.vide

d des feſtucā in oculo fratris
e tui:ꝛ trabem in oculo tuo
f
g nō vides.Aut quomō di-
cis fri tuo:frater ſine eijci-
am feſtucam de oculo tuo
ꝛ ecce trabs eſt in oclo tuo
h Hypocrita eijce primū tra
bē de oculo tuo:ꝛ tunc vi-
debis eijcē feſtucā d oclo
i fratris tui. Nolite ſcm̄ da
re cāib⁹:neqȝ mittat' mar
k garitas vr̃as añ porcos:ne
forte ↄculcēt eas pedibus
l
m ſuis ꝛ canes ↄuerſi dirum
n pāt vos.petite ꝛ dabit̃ vo
o
p bis q̃rite ꝛ iuēiet' pulſate
ꝛ apiet̃ vob.ois ei q̃ petit
accipit:ꝛ q̃ q̃rit iuēit:ꝛ pul
q ſāti apiet̃.aut q̃s ē ex vob
hō quē ſi petierit fili⁹ ſuus
panē:nūq̃d lapidem porri
get ei.Aut ſi piſcē petierit
nūq̃d ſpētē porriget ei Si
ergo vos cū ſitis mali.no
ſtis bona data dare filijs
r vr̃is.q̄tomagl' pr̃ vr̃ q̃ i ce
s lis ē dabit bona petētib⁹
t ſe.Dia ergo q̃cūqȝ vultis

vt faciāt vob hoi es.ꝛ vos
v facite illis.Hec ē ei lex et
x pphete.Intrate per angu
y ſtam portam.qꝛ lata porta
ꝛ ſpacioſa via eſt que du-
cit ad pditionē:ꝛ multi ſūt
z q̃ in trant p eā. Oꝫ anguſta
porta ꝛ arta via eſt q̃ ducit
ad vitā ꝛ pauci ſūt q̃ iuem
a
b unt eā.Attēdite a falſis p
c ph etis q̃ vēiūt ad vos i ve
ſtiiātis ouiū:itrīſec⁹ āt ſūt
lupi rapaces.A fructibus
eorꝫ ↄgnoſcet' eos:Nūq̃d
colligūt d ſpinis vuas.aut
d d tribul' ficus.Sic ois ar-
bor bona fruct⁹ bonos fac
mala aũt arbor malos fru-
ct⁹ fac.Nō āt pt arbor ma
la bonos fruct⁹ facē.neqȝ
arbor bona malos fruct⁹
e facere.ois arbor q̃ nō facit
f fructū bonū excidetur ꝛ in
ignē mittet̃.igit̃ ex fructi-
g b⁹ eorꝫ ↄgnoſcet' eos.Nō
ois q̃ dic mihi dñe dñe in-
h trabit i regnū celorꝫ.h q̃ fa
facit voluntatē patris mei

v ¶ Hec eſt em̄ lex ꝛ
pphete.intrate p an
guſtā.Hic ponitur
ſcōm qð requiritur
ad legis euangelice
ipletionē.ſ. liberi ar
bitrij conat⁹.qꝛ lex
dat̃ de actib⁹ vtutū
ꝛ maxime lex euan
gelica q̃ eſt pfectiſſi
ma.virt⁹ aũt ē circa
bonū ꝛ difficile. Et
idō adimpletionem
ei⁹ requirit̃ conat⁹
hōis.ꝛ hoc deſigna
tur cuȝ dr. x ¶ In-
trate p anguſtā por-
tā.qꝛ lex euangelica
eſt porta intrādi ad
gloriā.Dicit̃ aũt an
guſta ꝑpter artitudi
nē vtutis q̃ cōſiſtit
i medio.ꝛ ſm q̄ dr
.ij.Ethicorꝫ.Diffici
le ē attigere mediuȝ
ſȝ facile eſt deuenire
a medio.ſicut ſagit-
tantib⁹ difficile ē p-
cutere ſignū.ſȝ faci-
le ē deuiare a ſigno
Et ſic eſt de bono v
tutis.qꝛ bonū ↄtigit
vno mō:malū autē
omniſariā. Ad hoc
em̄ q̄ actus ſit virtuoſus optet q̄ ſit bonus de genere ꝛ ex
ex oibus circūſtantijs qð difficile eſt ↄcurrere:ſȝ act⁹ effici
tur mal⁹ ex ſingulis defectib⁹ qð facile ē ↄtingere.ꝛ hec
deſignant̃.cū dr. y ¶ Lata ē porta.ꝛc.qꝛ multi inueniū-
tur defectuoſi ſm q̄ ſcribit̃ Eccle.j.Stultorꝫ infinit⁹ ē nu
mer⁹.ꝛ pauci valde inueniūtur vtuoſi.ꝛ h ē qð ſbditur.
z ¶ Oꝫ anguſta ꝛc.ꝛ pȝ. a ¶ Attendite a falſis.Hic poni
tur terciū qð req̃ritur adipletōȝ legis euāgelice.ſ. vitatio
falſe doctrine.d. a ¶ Attēdite.i.diligēter cauere.
b ¶ A falſis pphetis.i.doctoribus hereticis.ppha.n.vno
mō idē eſt qð ꝓlocutor:ꝛ qꝛ venenū nō ꝓpinat̃ niſi melle
tinctū.iō ſbdit̃ ibi. c ¶ Qui veniūt ad vos in veſti.ouiū
qꝛ falſaȝ doctrinā palliāt appentia virtutū.ꝛ qꝛ nō poſſūt
vitari niſi ↄgſcant̃.ꝛ iō nō pñt ↄgnoſci ex appntia exterio
ri.iō ſbdit vñ debeāt cognoſci.ſ.ab opib⁹.ꝑpter qð dr.A
fructib⁹ eorꝫ.Seq̃t̃. d ¶ Dis arbor bona ꝛc.Arbor bōa
dr h hō hñs volūtatē bonā ꝛ talis vt ſic ſp facit op⁹ bonū
Et ſil'r arbor mala ē hō hñs malā volūtateȝ.ꝛ iſte ſp facit
malū actū.ſicut em̄ ſedēs inq̄ȝtū ſedēs nō pt ābulare vñ
i ſenſu ↄpoſito falſa ē.qꝛ ſeq̃ret̃ q̄ ſederet ꝛ ābularet ſil'.i
ſenſu tñ diuiſo ē va.qꝛ ille q̃ ſedet nūc pt poſtea ambula-
re.ſic hñs bonā volūlatē dū retiet eā.nō pt male agē:quia
ad bōitatē volūtatis req̃rūt̃ oēs circūſtātie bōe.Nō tñ ha
bēs bonā volūtatē nūc:pt eā dimittē ꝛ ſic male agē ꝛ ꝑpt
h ſbdit̃. e ¶ Dis arbor q̃ nō facit fructū bonū excidetur
.ſ.i morte qñ a vita pñti ſepabit̃. f ¶ Et in ignē mittet̃.ſ.
gehēne:ꝛ ſic appebit fruct⁹ talis arboris:ꝑpt̃ qð repetit
Igit̃ a fructib⁹ eorꝫ ꝛc. g ¶ Nō ois q̃ dicit.Dñſo q̃d req̃

lice ↄt diuina ſacra.vel fidei ſecreta.q̃ dicūtur hic margari-
te ꝑpter eorꝫ pcioſitatē ꝛ pctōres dicūt̃ porci ꝑpter eorū
imundiciā. l ¶ Et canes.i.obſtiati infideles m ¶ Di
rūpat vos.h eſt interficiant. n ¶ Petite ꝛ dabitur.P⁹
q̃ ſaluator dedit legē euangelicā.hic oñdit eam obſerua-
bilē.hec em̄ eſt vna de ↄditōibus legis.ſ.q̄ ſit obſuabilis
ſȝ ad ↄſeruatōȝ ipi⁹ tria faciūt. imploratio diuini auxilij.
conatus liberi arbitrij.euitatio mali ↄſortij.ꝛ iō iſta tria
ponit per ordinē.ſcōm ponitur ibi. Intrate p anguſtam
portā.terciū ibi.Attendite a falſis pphetis. Pria adhuc
in duas.qꝛ pˀ oñdit quid requiritur ad hoc q̄ orō ſit exau-
dibilis ex pte orōnis.ꝛ ſcdo ex pte ipi⁹ orantis.ibi. Dia
ḡ.Circa primū ſciēdū q̄ orō ē exaudibilis tb⁹ ↄcurrētib⁹
Primū eſt q̄ ſit pia.i.de ptinētib⁹ ad ſalutē.ſcōm ē q̄ ſit
pſeuerās.i.nō interrupta p aliq̃d orōni ↄriū:qꝛ nō ceſſat
orare q̃ nō ceſſat benefacere.terciū eſt q̄ oret p ſe.qꝛ lȝ ali
quis pie ꝛ pſeuerāter oret p alio tñ effect⁹ orōnis poſſet
impediri ꝑpter malitiā illius p q̃ oratur.Sed trib⁹ predi
ctis ↄcurrentib⁹ ſp exauditur:ꝛ hoc ē q̄ notat̃ in trib⁹ ver
bis hic poſitis. n ¶ Petite.ſ.pie. o ¶ Querite pſeue-
ranter. p ¶ Pulſate ꝛ apietur vob.Ex q̃ pȝ q̄ loquitur
de orōne facta p ſe.cū dicit.Et apiet̃ vobis.ꝛ qꝛ iſtis trib⁹
ↄcurrētib⁹ ſp exaudit̃.iō ſbdit̃.Dis em̄ q̃ pe.ꝛc. ſequitur.
q ¶ Aut q̃s ex vobis hō ꝛc.vbi declarat̃ qð dcm̄ eſt p exē-
plum qꝛ hoies q̃ tā proni ſunt ad malū.et iō dicunt̃ mali
tñ filijs ſuis petentib⁹ ab eis bona dant illis ꝛ multo forti
us. r ¶ Pater vr̃ q̃ in celis eſt q̃ ex natura ſua bon⁹ eſt
p eēntiā. s ¶ Dabit bona petētib⁹ ſe.ſ.grām ꝛ gloriam.

rit ad legis impletōꝫ.oñdit dñr ꝙ alia n̄ ſufficiūt ſine iſtis
ad ſalutē qꝛ iter alia illa q̄ vident̄ magis ſufficere ad h̄ cō-
feſſio fidei.vel optio miraculoꝝ.vel ꝓphia.vel iſta cōiū-
cta ſit.ꝛ tn̄ non ſufficiunt. Confeſſio em̄ fidei ſine opibus
nō ſufficit.qꝛ talis fides mortua ē.vt dr̄ Jaco.ij.Et hoc ē
qđ dicit. g ¶Non
oīs q̄ dicit mihi dñe
dñe ꝛc.confitendo
fidē catholicāꝫ.niſi
aſſint opa.iō ſubdit̄
h ¶Sꝫ qui facit vo
lūtatem ꝛc.Simili
ter ꝓphetia nō ſuf-
ficit ad ſalutē.qꝛ ali-
qn̄ datur malis ho-
minibus.ſicut ipſi
balaā.vt patet Nu.
xxiiij.ꝛ ideo dicit.
i ¶Multi dicēt mi-
hi in illa die.ſ.iudi-
cij extremi. k ¶Nō
ne in noie tuo pro-
phetauimus. Simi-
ter nec electio dmo-
num.qꝛ aliqn̄ p ma
los homies talia fi-
unt ad inuocatōneꝫ
nois xp̄i.ad decla-
rationeꝫ v̄tutis xp̄i.
licet ipi inuocantes
ſint mali.ſicut ha-
betur Actuū.xix.ꝙ
quidā infideles eij-
ciebāt demones di-
cendo. Adiuro vos p xp̄m quē paulus p̄dicat. Verūtn̄
tales indigne aſſumūt nomē xp̄i.ideo ſup ipos aliquādo
datur poteſtas demoni ſicut in eodem ca.dicit̄. Et hoc ē
qđ dicitur. l ¶Et in noie tuo demonia eijcimus. Simi-
ter nec miraculoꝝ opatio q̄ ſimiliter aliqn̄ p malos fiunt
ad inuocationē nois xp̄i.non ꝓpter merita inuocantiū.ſꝫ
ad fidei xp̄i cōfirmationem.Et hoc eſt quod dr̄. m ¶Et
in noie tuo virtutes multas fecimus. Nō aūt omniū p̄-
dictoꝝ eſt.Quia ſunt gratie gratis date.q̄ dātur principa-
liter ad vtilitatem cōmunem eccleſie.ꝛ non ad vtilitatem
ſingularis pſone.ꝛ ideo aliqn̄ p malos homies a deo no
bis datur ſicut bona elemoſina aliqn̄ dat̄ a bono dño me
diante malo ſeruo.ꝓpter qđ ſubditur. a ¶Et tūc confi-
tebor ꝛc.noticia.ſ.approbationis.ſꝫ reprobationis.propt̄
qđ ſeq̄tur.diſcedite ꝛc.ꝛ pꝫ lr̄a. b ¶Qis ergo qui audit.
Poſtq̄ȝ ſaluator poſuit legis ſue explicatōem.ꝛ oñdit eiꝰ
obſ̄uationis poſſibilitatē.hic oñr inuitat pplm ad obſer-
uatōem.qꝛ eius auditio inutilis ē.niſi ſeq̄tur opis imple
tio.ꝛ hoc ē qđ dicit. b ¶Qis ergo q̄.ꝛc.i.bonoꝝ operū
cōſtructionē c ¶Supra petrā.i.xp̄m.talis em̄ facit opa
bona de genere ꝛ recta intentione q̄ duo req̄rūtur ad im-
pletionē legis euāgelice. d ¶Et deſcēdit pluuia.i.tēta-
tio carnalis laſciuie. e ¶Et venerunt flumina.cupidita
tis ꝛ auaricie. f ¶Et flauerūt venti vanitatis ꝛ ſuperbie.
g ¶Et irruerūt in domū illā.p importunitatē tēptationū.
h ¶Et nō cecidit a ſtabilitate.ſ.v̄tutis. Cuiꝰ rō ſbdit̄ cuꝫ
dr̄.Fundata em̄ erat ꝛc.ꝛ p oppoſitū. i ¶Qis q̄ au.ꝛc.
i.ſup mobile fundamētū.qđ facit ois q̄ intētionē ſuā po-
nit ſupra aliud q̄ȝ ſupra ipm deū.qꝛ ois creatura mutabi
lis ē. k ¶Et deſcē.plu.ꝛc.pꝫ ex p̄dictis.ſeq̄t̄. l ¶Et fu-
it ruina ꝛc.qꝛ p̄ ruit i foueā culpe ꝛ poſtea i foueā gehen-
ne.q̄ ruina ē mag̃.qꝛ irrepabilis oino. m ¶Et factū eſt.
hic ponit̄ ꝯcluſio oim p̄cedētiū.vbi oſtendit̄ eminētia do
ctrine xp̄i p h̄ qđ dr̄. n ¶Admirabāt̄ turbe ꝛc.qꝛ vt pꝫ ex
p̄dcis docebat emnētiſſimas v̄tutes ꝛ ipfectōꝫ legis ſup-
plebat.ꝛ n̄ ſolū t̄rēa bōa ſꝫ celeſtia ꝓmittebat.doctrinā eē
ſuā mirabilit̄ ꝯfirmabat.ꝓpt̄ qđ dr̄. o ¶Erat docēs ꝛc.

qui in celis eſt.ipſe ītrabit
in regnum celorum.Mul-
i ti dicēt mihi in illa die do-
k mine domine.nonne in no
l mine tuo prophetauimus
m et in nomine tuo demōia
eijcimus.ꝛ in tuo nomine
virtutes multas fecimus.
a ꝛ tūc ꝯfitebor illis.qꝛ nūq̄ȝ
noui vos diſcedite a me
b oēs q̄ opamini iniq̄tatē.ois er
go q̄ audit v̄ba mea h̄.ꝛ fa
cit ea.aſſilabit̄ viro ſapiē-
ti q̄ edificauit domū ſuam
c ſup petrā.ꝛ deſcendit plu-
d e uia ꝛ venerūt flumina ꝛ fla
f uerunt venti et irruerunt i
g h domū illā.ꝛ nō cecidit.fū
data em̄ erat ſup petram.
i Et ois q̄ audit verba mea
hec.ꝛ non facit ea.ſimilis
erit viro ſtulto q̄ edificauit
k domū ſuā ſup harenam.ꝛ
deſcēdit pluuia ꝛ venerūt
flumina ꝛ flauerūt venti ꝛ
l irruerunt in domū illam ꝛ
m cecidit ꝛ fuit ruina eiꝰ ma-
gna:Et factū ē cū conſum-
n maſſet ih̄s v̄ba hec.admi
o rabantur turbe ſuper do-
ctrina eius.Erat em̄ do-
cens eos ſicut p̄tātē h̄ns.
ꝛ nō ſicut ſcribe eoꝝ ꝛ pha
riſei. ¶Capitulum.viij.
a Cum āt deſcēdiſſꝫ ie-
b ſus de monte.ſecute
ſūt eū turbe multe.ꝛ ecce
leproſus veniēs adorabat
c eū dicēs.dñe ſi vis potes
d me mūdare.ꝛ extēdēs ih̄s
manū.tetigit eum dicens.
volo.mundare.Et confe-
ſtim mūdata eſt lepra eiꝰ.
e f Et ait illi ih̄us.Uide ne-

Sic āt n̄ docebant iudeoꝝ p̄ti.ſ.ſcribe ꝛ phariſei ¶Ca
Cum aūt deſcēdiſſet. Lege data hic cōſeq̄nt-
nitur eius cōfirmatio p miracula in hoc.c.ꝛ
ſimilis ꝓceſſus in vtroq̄ȝ. Sed in hoc.c.p̄nc
ter ponitur q̄dam miracula ad cōfirmationeꝫ euāge
legis.i ſeq̄nti v̄o p̄
nūtur q̄dam mira-
cula ad declaratio-
nē deitatis ipius le-
giſlatoris.ibi.ꝛ aſcē
dens ih̄s. In h̄ g̃.c.
ſic ꝓcedit. Quia p̄
euāgeliſta deſcribit
q̄dā miracl̄a ad cre-
dentiū vocationem
ſecūdo q̄dā miracu
la ad vocatoꝝ cōfir
matōnē.ibi.Et aſcē
dente eo. Prima in
duas.qꝛ p̄mo poni
tur miraculoꝝ opa
tio.ſecūdo q̄rundaꝫ
ad fidem xp̄i cōuer
ſio.ibi. Uidens ihe
ſus turbas. Prima
in tres.qꝛ primo de
ſcribitur curatio le-
proſi.ꝛ ſcđo paralitici
ibi. Cū aūt introiſſꝫ
caphar.tercio labo-
rantis calore febrili
ibi.Et cū veniſſet ie
ſus. Prima i duas.
qꝛ primo ponit̄ cu-
ratio leproſi.ſecūdo miraculi manifeſtatio.ibi. Et ait illi
ieſus. Ad euidentiā dicendoꝝ cōſiderandū ꝙ duplex eſt
doctrina q̄dā q̄ nō excedit facultatē intellectus humani.
ꝛ iſta dꝫ p rōnes demōſtratiuas cōfirmari. Alia ē doctri-
na excedens facultatē humanā.ꝛ ideo nō pōt confirmari
per rōnem euidentē.ꝓpter qđ oportet ꝙ cōfirmet̄ p opa
diuine v̄tutis oſtenſiua.qꝛ cū deus non poſſit eſſe teſtis
falſitatis.ſi talia inducūtur ad cōfirmationē alicuius do-
ctrine.ſeq̄tur eā infallibilē veritatē contineri.talis aūt eſt
doctrina euāgelica.ꝛ ideo eius cōfirmatio facta ē p mira
cula.Et hoc ē qđ dr̄. a ¶Cū aūt deſcēdiſſet ieſus de mō
te:in q̄ legē euangelicā ꝓmulgauerat. b ¶Secute ſunt
eū turbe ꝛc.qꝛ aliq̄ ſeq̄bāt̄ eū ex deuotōne ꝓpt̄ ſctītatē ſue
doctrīe.aliq̄ āt ex curioſitate vt viderēt miracula.ꝛ audi-
rēt noua.aliq̄ vt ei iſidiarēt̄ ſic̄ phariſei.ꝛ aliq̄ vt ab eo cu
rarent̄ ſic̄ infirmi. De q̄bꝰ erat iſte de q̄ ſeq̄t̄. c ¶Dñe ſi
vis.vbi ꝯfitet̄ eiꝰ potētiā i q̄ apparet hꝰ leproſi fides ꝛ de-
uotio ex q̄ ſecuta ē eiꝰ curatio.vn̄ ſbdit̄. d ¶Et extendēs
ih̄s manū ꝛc. Licꝫ āt poſſet curare ſolo v̄bo tn̄ appoſuit
manū.qꝛ hūanitas xp̄i erat q̄ſi organū.ſeu inſtr̄m ipius
diuinitatis.Et iō ſic̄ artifex mediāte inſtr̄o opat̄.ſic v̄tus
diuina in xp̄o p applicatōem hūanitatis aliq̄ faciebat.vt
eā ꝯiūctā diuinitati declararet. Sed q̄ritur hic.q̄re tetigit
leproſum.cum hoc eſſet in lege ꝓhibitū.dicendū ꝙ non
erat ꝓhibitū leproſum tāgere ei q̄ ex tactu ſuo poterat cu
rare.ſicut helias ꝛ heliſeus nō fecerūt cōtra legē tangen-
do mortuū ad reſuſcitandū.vt hr̄.iij.Reg.xvij.ꝛ.iiij.Re.
iiij. e ¶Et ait. Hic ponit̄ miraculi manifeſtatio q̄ facta
eſt ordinate.ſcriptū em̄ erat in lege Leuit̄.xiiij.Qꝛ mun-
datus a lepra nō debebat reſtitui ad cōem habitationem
hoim niſi prius iudicaret̄ mūdatus p ſacerdotis iudiciū
ꝛ facta oblatione dño pro eius mūdatione.Et ideo ih̄us
ait illi. f ¶Uide nemi dixeris.ſ.anteq̄ȝ ea q̄ ſcripta ſunt
in lege compleueris.p̄cepta em̄ ceremonialia habuerūt
curſum ſuum vſq̄ȝ ad chriſti paſſionem.vt ſupra viſum ē.
ꝛ ideo vſq̄ȝ tunc chriſtus ea obſeruauit.vt patet in ſua cir
cumciſione ꝛ ea obſeruare alijs p̄cepit.vt patet in hoc le-

g ¶ Vade oſ̄de te ſacerdotibꝰ ⁊c̄. p hoc ꝙ pctōꝛ q̄ p leproſuȝ figurat̃: lȝ ſit mūdatꝰ ꝯtritōȝ: tm̄ adhuc tenet̃ ſe oſ̄dere ſacerdoti p ¶ Qualis aūt erat oblatio leproſi mundati in ...xiiij. ⁊ ibi dȝ exponi. h ¶ Cū aūt introiſſet

...pharnaū. Hic ponit̃ ſcōm miraculuȝ ſcȝ. curatio paralitici. Et diuidit̃ in duas ptes. q̄ꝛ pmo deſcribitur huiꝰ cēturiōis fides ⁊ deuotio. ſecūdo ex h̄ infert̃ cōcluſio. ibi. Audiens aūt ih̄s. Circa pmū aduertenduȝ. ꝙ iſte Cēturio ad cuiꝰ preces ſeruꝰ eiꝰ curatꝰ eſt. nō erat iudeꝰ ſed gentilis ibi poſitus a romanis ad cuſtodiā pncipalis ciuitatis galylee. ſ. capharnaū: q̄ꝛ tota illa t̃ra erat ſb̄dita romanis ꝓpter qd̄ iudei corā pylato dixerūt: non hēmꝰ regē niſi ceſarem. Et iō q̄ꝛ ieſus

g mini dixerit. ſ. vade oſ̄de te
ſacerdoti. ⁊ offer munꝰ tuū
qd̄ pcepit moyſes i teſtio-
h niū ill̄. Cū āt introiſſet ca-
i pharnaū. acceſſit ad eū cē-
turio. rogāſ eū ⁊ dicēſ. dn̄e
puer meꝰ iacet i domo pa-
ralitīcꝰ. ⁊ male torq̄t̃. ⁊ ait
illi ieſus. Ego veiā ⁊ cura
bo eū. ⁊ rn̄dēs cēturio ait.
k dn̄e nō ſū dignꝰ vt intres
l ſub tectū meū ſ; tm̄ dic ver
m bo ⁊ ſanabit̃ puer meꝰ. nā
⁊ ego hō ſū ſub ptāte cōſti
n tutꝰ: hn̄s ſub me milites ⁊
dico huic vade: ⁊ vadit. et

erat iudeꝰ: ipē nō venit ad eū in pſona ꝓpria reputās ſe indignū ad hoc impetrandū: ſ; miſit ad ieſum pncipes iudeoꝝ. vt dꝛ Luce. vij. vt p eos curationē ſerui ſui facilius īpetraret: ⁊ q̄ꝛ qd̄ p amicos facimꝰ q̄dāmō p noſipos facimꝰ iō matheꝰ dicit eū veniſſe ad ieſum. nō q̄ꝛ in pſona propria venerit: ſ; p intermedios: ⁊ ſic eſt intelligendū quod dꝛ hic. i ¶ Acceſſit ad eū centurio. ſ. p amicos. dꝛ aūt centurio: q̄ꝛ hēbat centū hoīes in armis ſb̄ ſe: ad cuſtodiā illius terre: ne forte vellēt ꝯ romanos rebellare. Iſte ḡ centurio auditis xp̄i miraculis firmiter credidit ꝙ poterat ſanare ſuū eiꝰ q̄ erat ei valde charꝰ: vt dꝛ Luc. vij. iō de eiꝰ ſanatione erat valde ſollicitꝰ. Ieſus aūt ſciēs eiꝰ fidē ⁊ deuotōnē. rn̄dit ei p internūciū. ſ. ego veniā. Cū aūt eēt in via miſit cēturio nūcios obuiā ei: vt dicit Lucas dicētes ex pte eiꝰ k ¶ Dn̄e nō ſum dignꝰ. Erat eīm hō gentilis ⁊ abominabile erat iudeis comedere ⁊ bibere cū gentilibꝰ: ⁊ etiaȝ domos eoꝝ intrare vt hr̄ Actu. xj. Et forte iſte q̄ gentilis erat ydola ī domo ſua hēbat. ⁊ iō ex hūilitate xp̄ȝ ab igreſſu domꝰ ſue repellebat di. dn̄e ⁊c̄. Et ex altera pte firmiter credebat ꝙ abſens ſolo v̄bo ſeruū ſuū curare poterat. ꝓpt̃ qd̄ dixit. l ¶ Tm̄ dic v̄bo ⁊c̄. qd̄ ꝓbat p h̄ qd̄ ſb̄ditur. m ¶ Nā ⁊ ego hō ſum ⁊c̄. i. lȝ habeam aliq̄s ſb̄ me q̄ mihi debeāt obedire: tm̄ ſum ſb̄ditꝰ maiori ptāti videlicet pſidi ⁊ impatori: ⁊ tm̄ ſb̄diti obediūt mihi ad nutū. n ¶ Et dico huic vade ⁊ vadit ⁊c̄. Et ex h̄ itelligit̃ ſeq̄ns ꝯcluſio. ſcȝ hec. Ergo tu q̄ nō es ſb̄iectꝰ alicui ptāti: potes pcipe infirmitati ⁊ eā eijcere ⁊ ſic ſolo v̄bo ſeruū meū curare.

o ¶ Audiēs. hic ex dictis infert̃ q̄dā incluſio. q̄ꝛ ex fide huiꝰ gentilis ⁊ infidelitate iudeoꝝ ꝯcludit ſaluatoꝛ vocationeȝ gentiū ad fidē ⁊ reprobatōȝ iudeoꝝ ⁊ h̄ ē qd̄ dicitur.

o ¶ Audiens aūt ieſus. ſ. v̄ba cēturionis expſſiua tante fidei. p ¶ Miratꝰ eſt. Sed q̄rit̃ q̄uo in xp̄o fuit admiratō q̄ cōſurgit in hōie ex alicuiꝰ incogniti ⁊ iſoliti inſpectione xp̄s aūt ab inſtanti ꝯceptōis plenꝰ fuit ſcia: nec aliquid d̄ nouo cognouit. iō videt̃ ꝙ in ipo admiratio ſ̄m rem non fuit: ſ; tm̄ ſ̄m apparentiā q̄ꝛ ad modū ad mirātis ſe habuit: vt dicunt aliqui. Nec fuit ibi falſitas: q̄ꝛ hoc fuit ad deſignādū aliqd̄ verū. ſ. fidē cēturionis ⁊ infidelitatē iudeoꝝ. Sȝ meliꝰ dꝛ ꝙ fuit in ipo vere admiratio ad oſ̄dendum veritatē hūane nature in eo. Ad cuiꝰ euidentiā ſciendum ꝙ in xp̄o ponit̃ duplex ſcia. Vna diuina eſt ⁊ eterna ⁊ ſ̄m hanc nō pt eſſe admiratio: q̄ꝛ nihil ꝯgſcit ab eo de nouo.

Alia humana vel creata ⁊ hec eſt duplex. Vna viſionis rex in v̄bo. q̄ꝛ aīa xp̄i ab inſtanti ꝯceptōis cognouit i verbo oīa q̄ ꝯgſcit v̄bū noticia viſionis. Et hec ſunt oīa q̄ hn̄t eſſe ſ̄m quācūq; differentiā tp̄is. cuiuſmodi ſunt preſentia pterita ⁊ futura. Et ſ̄m hanc ſciam in xp̄o non fuit

o fac hoc ⁊ facit. Audiēs āt
p
q ieſus miratꝰ ē. ⁊ ſeq̄ntibꝰ
r ſe dixit. amē dico vob̄. nō
s iuēi tantā fidē i iſrl̄. Dico
āt vob̄. ꝙ multi ab oriente
⁊ occidēte vēiēt ⁊ recūbēt
cū abraā ⁊ yſaac ⁊ iacob i
t regno celoꝝ. filij āt regni
v eijciēt̃ i tenebras exterio-
x res. Ibi erit fletꝰ ⁊ ſtridoꝛ
z dētiū. ⁊ dixit ieſus cēturio
a ni. vade ⁊ ſic̄ credidiſti fiat
b tibi. ⁊ ſanatꝰ ē puer ex illa
c hora. Et cū veniſſȝ ih̄s in
d domū petri vidit ſocrū eiꝰ

admiratio ſicut nec innouatio. Alia eſt ſcientia in xp̄o q̄ cognoſcit res in ꝓprio genere. ⁊ hec eſt duplex. Vna habitualis. ⁊ in iſta nō ē aliq̄ nouitas. q̄ꝛ ab inſtanti ꝯceptōis fuit aīa xp̄i pfecte repleta habitibꝰ oīm ſciarū. Alia expimentalis: ſicut aliq̄s hn̄s habitū ſcie p doctrinā: poſtea expit̃ per intuitōnē in effectu ⁊ mō iſto in aīa xp̄i erat aliq̄d de nouo cognitū. ⁊ ſic ex iſpectōne illiꝰ h̄ mō incogniti pus poterat in ipo admiratio de nouo cār̄i. ⁊ ſic factū fuit in ꝓpoſito.

ſequit̃. q ¶ Et ſeq̄ntibꝰ ſe. i. diſcipl̄is ſuis dixit. r ¶ Nō inueni tantā fidē in iſrael. i. in ppl̄o iudaico: q̄ꝛ lȝ aliq̄ d̄ iudeis firmiter crederēt. ſ. diſcipuli ſui: tm̄ pncipales illiꝰ populi nō crediderūt. ⁊ multitudinē ab eiꝰ fide auerterūt vt inferiꝰ patebit. ⁊ iō ꝯcludit ſaluatoꝛ. Amē. i. fidelit̃.

s ¶ Dico aūt vobis q̄ꝛ multi ab oriēte ⁊ occidēte vēiēt ⁊c̄. q̄ꝛ multitudo gentiliū in diuerſis ptibꝰ orbis exiſtentium p p̄dicationē apl̄oꝝ cōuerſa ē ad fidē. Et ſic pceperūt gratiā ⁊ gloriā. t ¶ Filij aūt regni. i. iudei ex q̄bꝰ xp̄s natus eſt: ⁊ q̄bꝰ pncipaliter miſſus eſt ad p̄dicandū eis regni celeſtis euangeliū. v ¶ Eijcient̃ in tenebras exteriores. q̄ꝛ repulerūt fidē xp̄i ⁊ ſic remanent in pctis ſuis obſtinati: ⁊ ſic eijciūtur ad penas inferni: q̄ dicūtur tenebre exteriores q̄ꝛ tenebre pme ſunt tenebre culpe: alie aūt ſunt gehēne. Sed querit̃ q̄uo ſint ibi tenebre. cū ibi ſit ignis q̄ de natura ſua eſt lucidꝰ. Dōm ꝙ ille ignis deſcribit̃ in medio terre. ⁊ iō fumoſus eſt ⁊ obſcurꝰ. Itē nō lucet ad oſ̄dendum damnatis aliq̄d ad eoꝝ ꝯſolatōȝ ſ; ad eoꝝ deſolatōȝ. iō dicunt̃ ibi eſſe tenebre exteriores. ſeq̄t̃. x ¶ Ibi erit fletꝰ ⁊c̄. In fletu duo ſunt. ſ. triſtitia aīi ex q̄ ꝓcedit fletꝰ: ⁊ ſ̄m h̄ fletꝰ eſt in dānatis generaliter tā in demonibꝰ q̄ȝ in hōibꝰ. Aliud eſt ex pte corpis. ſ. lachrymaꝝ reſolutio ⁊ turbatio cerebri ⁊ oculoꝝ. ⁊ iſta nō pn̄t eſſe in ſpiritibꝰ ſepatis. ſ; pꝰ reſurrectōȝ q̄ȝtum ad aliquid erunt in hominibus damnatis: quia ibi erit predicta cerebri ⁊ oculorum turbatio ſ; non erit ibi lachrymaꝝ fluxus a capite vel reſolutio q̄ꝛ ceſſante motu celi ceſſabit omnis generatio ⁊ corruptio. Ex quo patet vlterius ꝙ ibi erit. y ¶ Stridoꝛ dentium. quia non importat aliquam corruptionem. ſed tm̄ doloris oſtenſionem. Sequitur. z ¶ Et dixit ieſus ⁊c̄. ſcilicet perfecte. Sic a ¶ Fiat tibi. in ſanatōne ſerui tui. vnde ſequitur. b ¶ Et ſanatus eſt ⁊c̄. et cum veniſſet. Hic ponitur tercium miraculum de ſanatōe ſocrus petri. ⁊ primo ponitur hoc miraculum in ſpeciali. ⁊ ſecundo ex hoc concluduntur multa miracula in generali. ibi. Veſpere autē facto. in prima igitur parte dicit ſic. c ¶ Et cum veniſſet Ieſus ⁊c̄. Saluatoꝛ enim noſter cuȝ corpus paſſibile ad noſtram ſalutem accepiſſet: aliquando declinabat ad loca familiarium ſibi ⁊ deuotorum ad quietem habendam poſt labores: ⁊ iſto modo venit ad domum petri.

d ¶ Vidit ſocrum eius iacenteȝ: ⁊ febri. ⁊c̄. Quod nō potuit fieri niſi diuina virtute. Natura enim non operatur

in inſtāti. ⁊ iō lȝ a febribꝰ virtūte nature poſſit hō curari: nō tñ ita ſubito ⁊ ꝑfecte ꝙ poſſit ſtatim opa conſueta facere: ſicut dr̄ hic. Et ſurrexit ⁊ miniſtrabat eis. c ¶ Veſpere aūt facto. Hic ponunt ad confirmatōȝ legis euāgelice multa miracula in generali. qꝛ audito hoc miraculo: oēs q̄ in eadē villa detinebāt varijs lāguoribꝰ ſunt xp̄o oblati ⁊ ab eo curati. ⁊ ſic adipleta ē ꝓphetia Eſaie. liij. vbi dr̄ ſic. Ve languores nr̄os ipe tulit: ⁊ dolores noſtros ipe portauit. Ad cuiꝰ intellectuȝ ꝯſiderandū ꝙ xp̄s q̄ venerat ad ſalutē hūani generis intātū accepit infirmitates noſtras inq̄ꝫtuȝ valebāt ad opꝰ nr̄e ſalutis. Ad hoc aūt nō faciūt defectꝰ ſcientie ⁊ gratie: ſȝ magis ꝯ̄riantur. ⁊ ideo xp̄s nō accepit defectū ignorātie ⁊ fomitis inclinātis ad peccatū. qꝛ ꝯ̄riant plenitudini ſcie ⁊ gr̄e q̄ fuerūt in aīa xp̄i ab inſtāti ꝯceptōis. Alioꝝ aūt defectuū q̄ non repugnant ſcie ⁊ gratie. aliq̄ ſunt q̄ ſequunt totā nām humanā. ⁊ ſunt materie exercēde ỽtutis: ſicut paſſibilitas: mortalitas: fames: ſitis: ⁊ ſilīa: ⁊ talia aſſumpſit xp̄s in ꝓpria ꝑſona. qꝛ faciebāt ad opꝰ noſtre redēptōis. alij ſunt defectꝰ q̄ nō ſequunt totā naturā hūanā: ſȝ aliq̄n in ꝑticulari: ⁊ hos non aſſumpſit xp̄s in ꝓpria ꝑſona: qꝛ hmōi ꝯtingunt dupl̄r. Vno mō ex debilitate ỽtutis formatiue ⁊ ex defectu materie: ſicut ſunt ꝑtꝰ mōſtruoſi. ⁊ h̄ nō habuit locū in xp̄o: qꝛ corpꝰ eiꝰ fuit formatū ex puriſſimis ſanguinibꝰ ỽgis marie: ⁊ ſic nō habuit locū defectꝰ vel inordinatio materie. Fuit etiā formatū ỽtute ſpūſſancti infinita. ⁊ iō non habuit ibi locū defectꝰ ỽtutis formatiue. alio mō cōtigūt ex defectu regimis ſicut febris: morbꝰ caducꝰ ⁊ cōſimilia vel a deo inferunt ꝓpt pctm̄. ⁊ iſta in xp̄o nō poterant hr̄e locū in q̄ nō potuit eſſe defectꝰ alicuiꝰ debiti regimis vel pctm̄: aſſumpſit tñ iſta in ꝑſona aliena q̄dāmō inq̄ꝫtū miſericorditer talia curauit. ⁊ ſic euāgeliſta exponit dcm̄ ꝓphetie Eſa. d. d ¶ Ipe infirmitates noſtras accepit. ſ. q̄ꝫtū ad illos defectꝰ q̄s aſſumpſit in ꝓpria perſona. e ¶ Et egrotatōes ⁊c̄. ſ. q̄ꝫtū ad illos defectꝰ hūane nature q̄s patient ſupportauit ⁊ potēter curauit: nō tñ in ꝓpria ꝑſona aſſumpſit. f ¶ Vidēs ieſus turbas. Hic ex doctria ⁊ miraculis p̄dictis ponit aliq̄ꝝ cōuerſio ad xp̄m. ⁊ diuiditur in duas ꝑtes. qꝛ ꝓio notat xp̄i receſſus ad deſertū locum ⁊ ſcd̄o iſtoꝝ conuerſoꝝ acceſſus ad xp̄m ibi. Et accedens vnꝰ. Circa ꝓmū aduertendū ꝙ qꝛ xp̄i actio noſtra erat informatio. iō xp̄s legit a turbis receſſiſſe ad deſertū locum vt daret p̄dicatoribꝰ ỽbi diuini exemplum. vna cā fuit ad hn̄dū quietē poſt labores ſuos ⁊ diſcipuloꝝ ſuoꝝ. vt hēt Mar. vj. Venite ſeorſum in deſertū locuȝ ⁊ req̄eſcite ibi puſillū. erāt eñ q̄ veniebāt ⁊ redibāt multi: nec ſpacium manducādi habebāt. Alia cauſa fuit ꝓpt orōnē: oñdēs ꝙ p̄dicator verbi diuini aliq̄n debet vacare ſeorſum cōtemplatōi. vt ibi hauriat in deuotōe qd̄ poſtea effundat ppl̄o in p̄dicatōe. vñ ⁊ moyſes aliq̄n aſcēdebat in montē ad dominū ⁊ aliq̄n deſcendebat ad ppl̄m. ⁊ h̄ hr̄ Lu. vj. In diebus illis exijt in montē ieſus ſolꝰ orare. ⁊ erat ibi ꝑnoctās in orōe dei. tercia cauſa fuit ad fugiendū ppl̄i applauſum Iohis. vj. Ieſus ḡ cū cognouiſſet. qꝛ vēturi eſſent vt caperent eū ⁊ facerēt eū regē. fugit iteꝝ ſolꝰ in montē. Iſta ergo triplici de cā vel ſaltē aliq̄ eaꝝ dr̄ h̄. f ¶ Vidēs ieſus turbas mul. circū ſe nimis. ſ. opprimētes ⁊ applaudentes g ¶ Iuſſit diſ. ire trās fretū. i. vltra mare galylee in locum magis ſecretū. h ¶ Accedens. Hic ponit q̄꜄ūm pl̄oꝝ acceſſus ad xp̄m q̄ꝝ vnus accedebat ficte. ⁊ ... lit. ſcd̄s vere. ⁊ iō recipit. ibi. Alius aūt de diſcipl... ꝓmū conſiderandū ꝙ vnꝰ de his q̄ audierāt p̄d... xp̄i. ⁊ viderāt miracula. q̄ erat ſcriba idem l̄ratus ... uit ꝙ ſi eſſ... ris xp̄o ꝙ ... gnā pecuniā ... gere ab his q̄ a xp̄o curarent ꝑ ipiꝰ ſuggeſtionē ⁊ introductōneȝ. iō voluit ſe ei cōiungere. d.

iacentem ⁊ febricitantem: et tetigit manum eius ⁊ dimiſit eam febris ⁊ ſurrexit
c miniſtrabat eis. Veſpere autem facto obtulerunt ei multos demōia hn̄tes et eijciebat ſpūs ỽbo: ⁊ oēs male hn̄tes curauit: vt adimpleret qd̄ dictū ē ꝑ eſai
d am ꝓphetā dicētē. Ipe in
e firmitates nr̄as accepit: et egrotatōes nr̄as portauit
f Vidēs aūt ihesus turbas
g multas circū ſe. iuſſit diſci
h pulos ire trās fretū. Et accedens vnus ſcriba ait illi
i mgr̄ ſeq̄r te q̄cūq̄ȝ ieris. ⁊
k dic ei ih̄s. Vulpes foueaſ hn̄t. ⁊ volucres celi nidos
l filiꝰ aūt hoīs nō hȝ vbi ca
m put ſuū reclinet. Aliꝰ autē
n de diſcipulis eius ait illi. Dn̄e ꝑmitte me primū ire ⁊ ſepelire prēm meū. Ih̄s
o āt ait illi. ſeq̄re me ⁊ dimit
p te mortuos ſepelire mor-

l ¶ Magiſter ſeq̄r te ⁊c̄. Ieſus aūt videns eiꝰ aīm non reſpōdit ad eiꝰ ỽba tātū: ſȝ ad ipiꝰ aīm. d.
k ¶ Vulpes foueaſ hn̄t ⁊c̄. i. bruta hn̄t ſua latibula in q̄bꝰ ꝓn̄t latere.
l ¶ Filius aūt hoīs ⁊c̄. i. ego ſū ita pauper ꝙ nō hēo domicilium vbi poſſiȝ reclinare me. q̄ſi diceret ſibi. cur vis me ſequi ꝓpter lucꝝ tꝑale. ⁊ ſic cōueniēter a xp̄o repellit. Sȝ querit hic q̄re xp̄s in pauꝑtate voluit viuere: qꝛ ſicut diuitie ſunt impedimenta reprobis: ita ꝓbis ſunt adiumenta ỽtutis: nihil aūt faciēs ad ỽtutē debuit xp̄o deficere. ḡ videt ꝙ debuit diuitias tꝑales hr̄e. Dicendū ꝙ xp̄s multis de cauſis i pauꝑtate vixit: due tñ p̄ ceteris vident valere. ꝓma cauſa eſt: qꝛ xp̄s venit ad p̄dicandū veritatē in mōdo ſcḋm ꝙ ipemet dixit Iohis. xviij. Ego in h̄ natus ſum ⁊ ad hoc veni in mōm vt teſtimoniū ꝑhibeā veritati. Predicatio aūt impedit ꝑ adminiſtratōȝ bonoꝝ tꝑaliū ꝓpt quod xp̄s ad p̄dicandū apl̄is miſſis dixit. ſ. Mathei. x. Nolite poſſidere auꝝ ⁊ argentū ⁊c̄. q. d. iſta ipedirēt vos a p̄dicatione ⁊ ſpūaliū adminiſtratōe. ipi aūt apl̄i Act. vj. dixerunt Nō eſt equū nos relinq̄re ỽbū dei ⁊ miſtrare menſis. Cōſiderate ergo frēs ex vobis viros boni teſtimonij ſeptem q̄s ꝯſtituamꝰ ſuꝑ h̄ opꝰ. nos āt orōni ⁊ miniſterio ỽbi inſtantes erimꝰ: ex q̄bꝰ ꝑȝ ꝙ adminiſtratio tꝑaliū impedit p̄dicatōis offm̄. ⁊ iō qꝛ xp̄s volebat p̄dicatoribꝰ euangelij debitā formā viuēdi tradere. iō voluit in pauꝑtate viuere. ſcd̄a cā ē. qꝛ ſic xp̄s mortalitatē nr̄am aſſumpſit. vt ꝑ eam nobis imortalitatē cōferret: ⁊ ſic pauꝑtatē nr̄am voluit aſſumere. vt ꝑ eā nobis eternas diuitias tribueret. ⁊ hāc cāȝ tangit apl̄s. ij. Coꝝ. viij. d. Scitis grām dn̄i nr̄i ieſu xp̄i q̄m egenꝰ ꝓ nobis factꝰ eſt vt illiꝰ inopia diuites eſſemus tercia aūt rō p̄t addi ne cōuerſio fideliū facta ꝑ xp̄m poſſet aſcribi diuitijs ſeu potētie ſeculari. Ad argumentū dicendū ꝙ aliq̄d bn̄ ē actꝰ ỽtutis ſcḋm inferiorē ſtatū. qd̄ tñ ē impeditiuū actꝰ ỽtutis ad altiorē graduȝ. ſic debitꝰ vſus mr̄imonij eſt ipeditiuꝰ ỽginitatis. ⁊ codē mō adminiſtratio tꝑaliū bn̄ ē ipeditiua ꝑfecte ſeq̄le xp̄i. inq̄ꝫtū ipedit actū contēplatōis. ꝓpt qd̄ dr̄ in lib. de eccleſiaſticis dogmatibꝰ. Bonū eſt facultates cū diſpēſatōe erogare. ſȝ melius ē intētōe ſeq̄ndi xp̄m totū ſil̄ donare: ⁊ abſolutū a ſollicitudine cū xp̄o egere. m ¶ Aliꝰ aūt. Hic dſcribit ꝯuerſio alteriꝰ ad xp̄m q̄ veniebat vere. ſȝ iꝑfecte. ⁊ iō a xp̄o recipitur ⁊ ꝑficit ⁊ h̄ ē qd̄ dicit. Alius aūt de diſcipulis eiꝰ. ſcilȝ xp̄i nō ꝙ adhuc eſſet ꝑfecte diſcipulꝰ. ſȝ volebat fieri. n ¶ Ait illi dn̄e ꝑmitte me pri. ſe. pa. me. ⁊c̄. Iſte aūt nō petebat vt ſepeliret iā mortuū. qꝛ h̄ nō fuiſſet ſibi denegatuȝ ſȝ a ſeq̄la xp̄i ipediebat ex amore carnali ad parētes. cum q̄bꝰ volebat vſq̄ȝ ad eoꝝ mortē eſſe. ⁊ tūc xp̄o inſepabil̄r adherere. ſȝ qꝛ parētes nō erāt in tanta neceſſitate poſiti ꝙ nō poſſet ꝯueniēter eis ꝑ alios miniſtrari. iō dixit.
o ¶ Seq̄re me et dimitte mortuos. id eſt in infidelitate manentes. p ¶ Sepelire mortuos. Ex hoc loco ꝑȝ ꝙ ali

q
r tuos ſuos. et aſcẽdẽte eo ĩ
s nauiculã ſecuti ſũt eũ diſci
t puli eꝰ ⁊ ecce motꝰ magnꝰ
factꝰ ẽ ĩ mari ita vt nauicl'a
v opiret fluctibꝰ. ipẽ vo dor
miebat. ⁊ acceſſert ad eum
diſcipl'i eiꝰ: ⁊ ſuſcitauerũt
eũ dicẽtes. dñe ſalua nos
x ꝑimꝰ. ⁊ dic eis ihs. Quid
y timidi eſtis modice fidei.
z Tũc ſurgẽſ ĩꝑauit vẽtl' et
mari ⁊ facta ẽ trãquillitas
a magna. Porro hoĩes mi-
b rati ſũt dicẽteſ. Qual' ẽ hic
c q: mare ⁊ vẽti obediũt ei.
d
e et cũ veniſſet ieſus trãs fre
tum in regionẽ gerazenoꝝ
e occurrerunt ei duo hñtes
f dmõia d monumẽtl' exeũteſ
g ſeui nimiſ. ita vt nẽo poſſet
transire per viam illam. ⁊
ecce clamauerũt dicentes
h Quid nobis ⁊ tibi ieſu fili
i dei. Veniſti ĩ huc añ tp̃s tor
q̃re nos. erat aũt non lon-
ge ab illis grex multorum
porcoꝝ paſcẽſ. Demones
aũt rogabãt eũ dicentes.
Si eijcis nos hinc: mitte
k nos ĩ gregẽ porcoꝝ. et ait
l illis. Ite. At illi exeuntes
abierũt in porcos. ⁊ ecce
magno impetu abijt totus
grex ꝑp̃ceps ĩ mare ⁊ mor
m tui ſũt in aquis. Paſtores
aũt fugierũt: ⁊ veniẽtes in
ciuitatẽ: nunciuauerũt hec
oĩa ⁊ de his qui demonia
n habuerãt. ⁊ ecce tota ciui-
o tas exijt obuiam ieſu: ⁊ vi
ſo eo rogabant: vt tranſi-
ret a finibus eorum.

ꝯ ingreſſu religionis nõ dꝫ retardari ꝓpt' parentes ⁊ carnali. vñ ⁊. s. iiij. c. Jacobꝰ ⁊ ioh̃es legũt' ſecuti ⁊ ꝑm relictis rhetibꝰ ⁊ p̃re. ꝓpt' qđ hyero. in epiſtola ...icũ monachũ dicit. Licet pr̃ tuꝰ in limine iaceat. lꝫ ...er tua vbera ⁊ pectꝰ oñdat. ꝑ calcatũ ꝑge prẽm. ꝑ calcatã ꝑge mrẽm ⁊ ad vexillũ crucis xp̃i euola: ſecꝰ aũt eſſet ſi parẽtes eſſent ĩ ta li neceſſitate poſiti: ꝙ nõ poſſet eis conuenieter ſine p̃ñtia filij ſbueniri: tũc nõ eſſet ei licitũ ingredi religionẽ dimiſſa neceſſitate parentũ q: hoc eẽt de alieno deo facere ſacrificiũ. Ad ꝑdictoꝝ maiorẽ intelligentiã cõſiderandũ ꝙ aliter pater tenet' ꝓuidẽ filiis. ⁊ aliter filiꝰ parẽtibꝰ q: pr̃ cũ ſit ꝑnci piũ filij ꝑ ſe obligat' ad ꝓuidendũ filijs de doctrina ⁊ nutrimento. nõ aũt econ uerſo. vñ dr̃. ij. Cor. xij. Nec debent filij theſaurizare parentibꝰ. ſꝫ ꝑntes filijs. ⁊ iõ ꝑntibꝰ nõ lꝫ ingredi religionẽ omiſſa cura filioꝝ oĩno ſed debẽt de eis curare vel de cura cõpetẽti eis ꝓuidere: filiꝰ aũt lꝫ nõ ſimpl'r teneatur hr̃e curã pr̃is: tenet' tñ ꝑ accidẽs .ſ. ſi pr̃ ſit in caſu neceſſitatis: in q̃ ꝑ aliũ nõ poſſit cõuenienter ſibi ſbueniri. ⁊ iõ tali caſu ceſſante ꝑt ⁊ dꝫ etiã ꝯ volũtatẽ parentũ intrare religionẽ. q ¶ Et aſcẽdẽte. Hic ponũtur q̃dã miracula ad diſcipuloꝝ ꝯfirmatõꝫ. ⁊ p̊ in creatura corꝑali. ſcđo in ſp̃ũali. vt oñdat' xp̃s dñs totiꝰ creature ſcđm ponit' ibi. Et cũ veniſſet ieſus trans fretũ: ꝑmũ miraculũ fuit in ſedatõe ſbita tẽpeſtatis ipiꝰ maris ꝑ imꝑiũ ipiꝰ xp̃i. vñ dicit ſic. q ¶ Et aſcẽdẽte eo. ſcꝫ. xp̃o. r ¶ In nauiculã: vt iret in locũ remotũ ꝓpt' cauſas ꝑdictas. s ¶ Secuti ſunt eũ diſcipuli eiꝰ. trãſfretãtes. ſ. cũ eo. t ¶ Et ecce motꝰ magnꝰ ⁊c. hoc ẽ ſcm̃ v̓tute diuina. vt manifeſtaret' v̓tꝰ xp̃i diſcipl'is eiꝰ. v ¶ Ipẽ vero dormiebat duplici de cauſa ꝑma vt v̓itas hũane nature ĩ eo oñderet' ſcđa vt diſcipuli in ꝑiculo poſiti ad ipm recurrerẽt. iõ ſeq̃tur. Et acceſſerũt ⁊ ſuſcitauerũt eũ ⁊c. ſequit'. x ¶ Et dicit eis ieſus q̃d timidi eſtis. q. d. nõ debetis timere cũ ſuꝫ ꝑñs vobiſcũ quẽ vidiſtis tot miracula facere. y ¶ Modice fidei. diſcipulos aũt ſuos dicit eſſe modice fidei. q: ſi ꝑfectã fidẽ haberẽt cognoſcerẽt eũ tantã v̓tutẽ hñrẽ ĩ dormiẽdo quãtã ĩ vigilãdo: q: ſomnꝰ ⁊ vigilia ſunt paſſiones ſenſitiue ꝑtis ſcḋm quã nõ cõpetebat xp̃o facere miracula: ſꝫ magis v̓tute diuina. q̃ ꝑ ſomnũ in nullo ĩpediebat'. z ¶ Tũc ſurgẽs ⁊c. ex q̃ pꝫ eiꝰ diuinitas: q: miracula faciebat imꝑando: ſicut dñs creature: vñ ſeq̃t'. a ¶ Porro hoĩes mirati ſũt. ex effectu v̓tutẽ diuinitatis eiꝰ cog̃ſcẽtes ac etiã cõfitẽtes. b ¶ Dicẽtes q̃lis eſt h̃. q. d. nõ ẽ hõ purꝰ ſꝫ verus deꝰ. c ¶ Quia vẽti ⁊ mare obediũt ei. ſic creatura creatori. d ¶ Et cũ veniſſet. Hic põit' miraculũ in creatura ſp̃ũali ĩ demonũ eiectõe: ⁊ diuidit' ĩ duas ꝑtes. q: p̊ deſcribit' miraculi oꝑatio. ⁊ ſcđo ipiꝰ diuulgatio. ibi. Paſtores aũt fugerũt. Deſcribẽdo miraculũ euãgeliſta p̊ tãgit locũ. d ¶ Et cũ veniſſet ieſus trãs fretũ in regionẽ ⁊c. i. vltra mare galylee: qđ alibi dr̃ ſtagnũ genezareth a q̃dã ciuitate ſic noĩatũ: q̃ vocat' genezar vl' genezareth ⁊ eſt in alio littore ex oppoſito galylee. Cũ eſſet igit' ibi in regione gerazenoꝝ. e ¶ Occurrerũt ei duo hoĩes habẽtes demonia. Mar. v. dr̃. ꝙ erat vnꝰ. ⁊ Lu. viij. Dicendũ ꝙ nõ eſt ꝯdictio q: ſcḋm veritatẽ erãt duo demoniaci. ſꝫ vnꝰ erat famoſior ⁊ ſenior altero. q: in eo erat legio demonũ vt ibidẽ dr̃. ⁊ iõ de illo faciũt mentionẽ marcꝰ ⁊ lucas: nec tñ negant q̃n fuerit aliꝰ cũ eo: q: vnitas includit' in binario. Mathęꝰ autẽ facit mentionẽ de vtroq; ſequit'. f ¶ De monumentis exeunteſ. In talibus ei locis habitãt demoniaci aliq̃ñ vt ꝑ h̃ demõeſ ingerant terrorẽ hominibꝰ de aĩabꝰ defunctorum. g ¶ Seui nimis ⁊c. nõ quia demoniaci poſſint niſi q̃tũ per mittit eis deꝰ ſeq̃t'. h ¶ Quid nob ⁊c. Hoc magis dicunt ex cõiectura q̃ꝫ per certitudinẽ: quia ille demon q̃ tentauit eũ ĩ deſerto erat acutioris ingenij: ⁊ tamẽ nõ potuit ſcire ꝑ certitudinẽ vtrũ ieſus eſſet ille q̃ erat ꝓmiſſus ad ſalutẽ mõi ⁊ deiectõꝫ dyaboli: ⁊ multo minꝰ iſti poterãt hoc ſcire ꝑ certitudinẽ. i ¶ Veniſti añ tp̃s torquere nos. Ad cuiꝰ euidentiã ꝯſiderandũ ꝙ vſq; ad iudiciũ eſt tp̃s meriti ⁊ demeriti hoĩm. ⁊ iõ ſic ad illud tp̃s ſancti angeli habitant int' nos ad nr̃ãm defenſionẽ: ita mali ad noſtrã tentatõꝫ ⁊ ĩpugnatõꝫ. lꝫ aũt ſecũ portẽt ignẽ ſuũ: tñ reputãt ſe torq̃ri ⁊ affligi q̃ñ eijciunt' ab hoĩbꝰ ne eis noceãt ꝓpt' odiũ qđ erga nos hñt. ⁊ q: ſi nõ pñt hoĩbꝰ nocere in ꝑſona. tñ appetũt eis nocere in ſbſtantia. iõ rogabãt ieſum dicẽtes. Si eijcis nos mitte nos in porcos. k ¶ Et ait illis. ite ꝯcedẽdo eis petitionẽ ipoꝝ. vtꝫ ꝑ ſeq̃ntẽ effectum. l ¶ At illi exeũtes ab. in por. Sꝫ q̃rit' h̃ q̃re ꝑmiſit eos itrare ĩ porcos. ⁊ ꝑcipitare eos. Dicendũ ꝙ forte hoĩes illius terre peccauerãt. ⁊ iõ demeruerãt iſtud dãnũ ſibi fieri. vel aliter dicẽdũ ꝙ xp̃s aliq̃ facit ad ſignificandũ quoddam aliud. ſic Math. xxj. ⁊ Mar. xj. maledixit ficui nõ habẽti fructũ. ſꝫ folia tm̃. ⁊ tñ nulla rõ fuit ex ꝑte arboris. vt ibidẽ dr̃. Nõ erat tp̃s ficoꝝ. ⁊ iõ rõ maledictõnis fuit ad ſignificandũ maledictõꝫ iudeoꝝ quoꝝ fructũ boni oꝑis q̃rebat xp̃s. ⁊ tñ nõ inuenit in eis niſi folia tm̃. i. apparẽtiã bonorũ opeꝝ. ſic xp̃s ꝑmiſit demones itrare porcos ad ſignificandũ ꝙ demones habitãt in imundis hoĩbꝰ. ſic porcus eſt anĩal imundũ. m ¶ Paſtores aũt fugerũt. Hic põit' miraculi diuulgatio. q: paſtores fugiẽtes venerũt in ciuitatẽ ⁊ nũciauerũt hec oĩa. ſeq̃t'. n ¶ Et ecce tota ciuitas exijt ⁊c. ad faciendã ſibi reuerẽtiã. o ¶ Et viſo eo ⁊c. Reputabant eñ ſe indignos tãto doctore: ſic ſupiꝰ eſt dcm̃ de centurione ꝙ reputabat ſe indignũ tãto hoſpite. Item q: xp̃s dimittebat eis illos curatos a demõibꝰ ad eoꝝ iſtructionem. vñ Marci. v. dr̃. ꝙ xp̃s noluit ꝙ ille q̃ habebat legionem ſeq̃retur ipm. ſꝫ magis ꝑdicaret miraculum factum ⁊ idem intelligendũ eſt de alio qui erat cum eo. vel aliter poteſt intelligi ꝙ iſti gerazeni ex peccatis ſuis timebant offendere xp̃i preſentiam. ⁊ per conſequens incurrere maiorem penam precedenti. et ideo rogabant eum diſcedere.

¶ Capl'm. ix.

Et aſcēdens ieſus. In ca. p̄cedēti poſita ſunt que dam miracula ad ꝯfirmatōꝫ euāgelice legis. h̄ cō ſequēter declarat̄ v̄tus ipi⁹ legiſlatoris. Et diuidi tur in tres ptes. q2 p̄ pōitur ad h̄ miraculi ꝑpetratio. ſcōo credentiū vocatio. ibi. Et cū trāſiret inde: ⁊ tercio eoꝝ con firmatio. ibi. Hec il lo loq̄nte p̄ma i du as. q2 p̄ in opatōne miraculi ad declara tionē ſue deitatis fi des credentium ap probat̄. Et ſcōo infi delitas negantiū re probat̄: ibi. Et ecce q̄dā ō ſcribis. Circa p̄mū euāgeliſta no tat locū vbi factum eſt hoc miraculū. d.

a ¶ Et aſcēdēs in na uiculā. vt. ſ. p nauigiū de terra geraze noꝝ rediret in galyleā. vn̄ illuc iuerat. vtꝫ in ca. p̄cedenti.

b ¶ Et venit in ciuitatē ſuā. ſ. in caphar naū. q2 ibi factuꝫ eſt hoc miraculum vt

a Et aſcēdēs ie- ¶ .ix.
ſus i nauiculā tranſ-
b fretauit ⁊ vēit i ciuita
c tē ſuā. ⁊ ecce offerebant ei
d paliticū iacētē i lecto. Vi-
e dēs aūt ieſus fidē illoꝝ di
xit palytico. Cōfide fili: re
f mittūt̄ tibi pctā tua: ⁊ ecce
g q̄dā de ſcribis dixerūt itra
h ſe: Hic blaſphemat: ⁊ cuꝫ
vidiſſꝫ ieſus cogitatōnes
i eoꝝ dixit: vt q̄d cogitatis
k mala i cordib⁹ vr̄is. quid
ē facili⁹ dicere dimittunt̄
tibi peccata tua: an dicere
l ſurge ⁊ ambula. Vt autez
ſciatis quoniam filius ho
minis habet poteſtatez in
m terra dimittēdi pctā: tunc
ait palitico: Surge ⁊ tolle
lectū tuū ⁊ vade i domū tu
aꝫ. ⁊ ſurrexit ⁊ abijt in do-
n mū ſuā: Vidētes aūt tur-
o be timuerūt: ⁊ glorificaue
rūt deū q̄ dedit ptātē taleꝫ
p q hōib⁹. ⁊ cū trāſiret iñ ihs
vidit hoiem ſedentem in
r thelonio matheū noīe. Et
l ait illi. Seq̄re me. Et ſur-
m gēs ſecut⁹ eſt eum. Et fcm̄
n ē diſcūbente eo i domo ec
ce publicāi ⁊ pctōres veni

Mar. dicit expreſſe. ij. c. Dicit̄ aūt capharnaū ciuitas dn̄i nō q2 ibi fuerit natus vel ꝯcept⁹. ſ3 q2 erat p̄ncipalis ciuitas galylee ꝓpt̄ qd̄ cēturio ibi manebat ad cuſtodiā toti⁹ terre. vt dictū eſt capi. p̄cedēti. Nazareth aūt vbi xp̄s fuit nutrit⁹ ⁊ ꝯcept⁹ erat quoddā opidū vel vic⁹ reſpectu illi⁹ ⁊ iō dr̄ ciuitas ipi⁹ xp̄i. ſicut pariſius dr̄ ciuitas alicui⁹ nati in aliq̄ oppido iux̄ pariſi⁹. vel ſm̄ alios dr̄ ciuitas dn̄i. q2 in p̄ncipio ſue p̄dicatōis multa miracula ibi fecit.

c ¶ Et ecce offerebāt ei pali. Mod⁹ aūt offerēdi h̄ tacetur. ſ3 exp̄mit̄ Mar. ij. Quia nō potētes intrare ad xp̄i p̄ntiaꝫ ꝓpt̄ turbā circūſtantē de tecto dom⁹ ſbmiſerūt eū in lecto añ ieſum. ⁊ hoc fuit magnū ſignū fidei ipoꝝ. ꝓpt̄ qd̄ ſeq̄t̄.

d ¶ Vidēs aūt ieſus fidē illoꝝ. ſ. palitici ⁊ offerentiuꝫ. qd̄ pꝫ ex h̄ qd̄ ſequit̄.

e ¶ Dixit paralytico ꝯfide ⁊c̄. licet em̄ ſanitas corꝑalis vel aliq̄d hmōi det̄ alicui ꝓpt̄ alienā fidē remiſſio tñ peccatoꝝ nō dat̄ alicui ſine ꝓpria fide. iō nō vident̄ bñ dicere q̄ dicūt q ly illoꝝ refert̄ tm̄ ad offerētes. ita q ꝓpt̄ fidē offerentiū tm̄ ſit ſanatus. Dixit aūt ieſus. Re. ti. pec. Ad modū boni medici q̄ p̄ remouet cauſaꝫ morbi. ⁊ tunc poſtea itēdit curatōi. Infirmitas aūt hec fuerat inflicta palytico ꝓpt̄ pctm̄. ⁊ iō xp̄s p̄ remouet cām dicens. Remittūt̄ ⁊c̄. Et ex h̄ inſinuat eū a palyſi curandū. ſic̄ ſtatim patuit p effectū. Ad maiorē p̄dictoꝝ intelligentiā ſciendū q infirmitas corꝑalis iſligit̄ alicui a deo multis de cauſis. vno mō ꝓpt̄ pcti punitōꝫ. ſ3 nō ꝓpt̄ purgationē. et talis iſirmitas ē qdā p̄ambulū pene gehēne ⁊ ſic inflicta ē herodi Actu. xij. vbi dr̄ q ꝑcuſſit eū angel⁹ dn̄i: eo q nō dediſſet honorē deo ⁊ ꝯſumptus a v̄mib⁹ expirauit. Eodem mō fuit de pharaone q̄ p flagella indurat⁹ eſt. ſecundo mō infligit̄ ad pcti cōmiſſi purgatōꝫ. ſicut nabuchodonoſor amētia ſeptē ānoꝝ. vt hr̄ Dañ. iiij. Et ſil̄r marie magdalene vexatio demonū. tercio mō nō ꝓpt̄ pctm̄ cōmiſſum. ſ3 ad gloriā dei manifeſtandū. ſic̄ ō ceco nato dicitur Iohis. ix. Neq3 h̄ peccauit. neq3 parentes ei⁹. ſ. vt cec⁹ naſceret̄. ſ3 vt manifeſtent̄ opa dei in illo: q̄rto ꝓpt̄ hūiliatōꝫ alicui⁹ ne in ſupbiā eleuet̄ ſic̄ paul⁹ apl̄s dicit de ſeipo. ij Coꝝ. xij. Ne magnitudo reuelatōnū extollat me. dat⁹ eſt mihi ſtimul⁹ carnis mee angel⁹ ſathane q̄ me colaphizet q̄nto infligit̄ ꝓpt̄ alicui⁹ ꝓbatōꝫ ⁊ patie declaratōꝫ. ſic̄ pꝫ de Iob. ij. vñ verſus. Iob probat inclinat paulū ſeſe manifeſtat. In ceco purgat mariā punit herodē. Et pꝫ ſnia ex dictis.

f ¶ Et ecce quidā de ſcribis. Hic ponit̄ rep̄hēſio negantiū xp̄i diuinitatē. ⁊ p̄ ponit̄ eoꝝ negatio cuꝫ dr̄

f ¶ Et ecce quidā de ſcribis. i. de legiſperitis. g intra ſe. ſ. cogitādo q2 verbū intrīſecū eſt ꝯcep

h ¶ Hic blaſphemat. Blaſphemare ē creature illud quod eſt ꝓprium dei. dimittere aūt pctm̄ ſ uenit: per hoc ergo q xp̄o blaſphemiā impone

q pctā d patet q negabāt ipꝫ eſſe deum. dicentes eum eſſe purum hominem. ſ3 xp̄s cōſequenter eos conuenient̄ redarguit oſtēdens ſe eſſe deū dupliciter. p̄ q2 reſpondit eorum cogitatōibus. quas cognoſcere per certitudinem ſoli deo ꝓprium eſt. ꝓpter quod dicit. et cum vidiſſet hieſus cogitationes eoꝝ dixit. i ¶ Vt quid cogitatis mala ⁊c̄. imponendo ſcꝫ falſo mihi blaſphemiā ſcōo h̄ ideꝫ oñdit ſanādū paliticū p ipiū tāq3 ꝓpa v̄tute qd̄ ē ei⁹ dē ptātis ſic̄ ⁊ pctā dimitte. l3 ei paliſis v̄tute nāe aliq̄n poſſit curare: ñ tñ ſbito nec ita pfcte vt ſtati hō poſſit lectū i q̄ iacꝫ ptare. ſic̄ dr̄ h̄. ꝓpt̄ qd̄ dr̄

k ¶ Quid ē fa. ⁊c̄. q. d. eq̄lis ptātis ē vtrūq3 ex q̄ ꝯcludit v̄tutē ſue diuinitatis perfectā. d.

l ¶ Vt āt ſcia. q2 fi. ho. ha. po. in ter. dimit. pec. vt de⁹: nō vt hō pur⁹.

m ¶ Tūc ait palytico ſurge ⁊c̄. Sic̄ em̄ per lr̄am hñtem ſigillū declarat̄ volūtas ipi⁹ ſcribētis ſic p ſignum quod eſt virtutis diuine manifeſtatiuū oſtēditur veritas diuine v̄tutis. Alij aūt ſancti q̄ fecerūt miracula faciebant hec implorando diuinā v̄tutē. nō impādo ⁊ ſi aliquando in talibus impabāt h̄ nō erat in v̄tute propria. ſ3 exp̄mēdo v̄tutē xp̄i tāq3 miniſtri nō dn̄i. ſic aliq̄n impabant demonib⁹ vt recederēt ab obſeſſis cordib⁹ i nomine xp̄i ⁊ auctoritate eius.

n ¶ Vidētes autem turbe h̄ ꝯñr pōit̄ h⁹ miraculi effect⁹: q2 turbe h̄ vidētes timnert̄ iponere ſibi blaſphemiā.

o ¶ Et glori. deū ⁊c̄. i. ipꝫ qui ē v̄t⁹ dī p̄ris.

p ¶ Hōib⁹. ad eoꝝ. ſ. ſalutē.

q ¶ Et cū trāſiret inde. hic ponit̄ credentiū vocatio. ⁊ p̄ circa eorum vocationem deſcribitur condeſcenſio ad peccatores. ſecundo ponitur eius reprehenſio ꝯ murmurantes. ibi. Et videntes phariſei. Circa p̄mū aduertendū q vocatio Mathei ⁊ iſtud conuiuiū fuit ante curationem paralytici de quo dictum eſt. ſ3 hic ponitur p recapitulationē. vel ſm̄ alios vocatio eius fuit ante. ⁊ ꝯuiuium eius ō q̄ hic ſcribitur fuit poſt. ⁊ vt ꝯuenientius deſcribatur ꝯuiuiū. ei⁹ vocatio repetitur. Dicit ḡ euangeliſta.

q ¶ Et cū tranſi. inde ieſus vi. ho. ſe. in te. in quo ſolebant campſores ſedere. qd̄ q̄deꝫ negocium vix aut nunq3 exerceri ſine peccato pōt. vt dicit Greg.

r ¶ Et ait illi ſequere me. Matheum aūt talibus occupatū vocauit. vt de gratia dei nullus deſperet q̄tum cūq3 fuerit in vilibus occupatus.

l ¶ Et ſurgens ſecut⁹ eſt eum ſine aliqua dilatōne. quia ſicut poterat mouere aurē exteri⁹ v̄bo. ita etiā iteri⁹ mētē iſpirādo ſicut em̄ paſſioni ꝓpinq̄⁹ illos q̄ ad capiēdū ipm̄ venerāt. ſolo v̄bo ꝓſtrauit dicens. Ego ſum vt hr̄ Iohis. xviij. ita ſolo verbo poterat quoſcūq3 ad ſe trahere. ⁊ in hoc apparebat virtus diuinitatis in eo.

m ¶ Et factū ē eo diſ. in domo ſcꝫ mathi.

n ¶ Ecce publi. ⁊c̄. fuerāt ei ſocij mathi. ⁊ iō recedēs ab eis ⁊ volēs ſeq̄ xp̄ꝫ fec̄ eis ꝯuiuiū. ſic̄ ō heliſeo legit̄ iij. reg. xix. q vōt⁹ ab helya. vt eū ſeq̄ret̄. mactauit par boū ⁊ dedit ſocijs ſuis comedē. ⁊ ſic ſecut⁹ ē helyā mgr̄m ſuū et hoc modo faciunt qui recedētes a ſocijs. faciunt pri⁹ ei⁹ catum ſuū: vel ſm̄ alios burdonem.

videtes.hic ponit rephenſio ꝯ iniuſte murmurã
ꝯ ꝑdictis.ꝛ ṗrio ꝯ phariſeos.ſcḋo ꝯ iohis diſciplos.
Tũc acceſſerũt. Circa ṗmũ ſciendũ ꝙ phariſei i pplo
iudeoꝝ reputabãt religioſi.vñ etiã i hitu ab alijs ꝗdãmõ
diſtincti erãt.vt videbit iferi⁹.videtes igit xp̃m cuꝫ publi
canis ꝛ peccatorib⁹
mãducare indigne
ferebãt ꝛ murmura
bãt dicẽtes diſcipu
lis ei⁹. p Quare
cũ publicanis ꝛc̃.q̃.
ſi di. vos eſtis fatui
ꝗ talẽ mgr̃m ſeqmi.
q At ieſus ꝛc̃. Re
ſpõdit eis ṗrio ꝑ rõꝫ
qꝛ ſenſibilr̃ videm⁹ ꝙ
medic⁹ familiarius
ſe dꝫ hr̃e ad ifirmuꝫ
ꝗ eo indiget q̃ȝ ad ſa
nũ. Cũ ḡ xp̃s ſit ve
r⁹ medic⁹ aiaꝝ.vt dꝛ
in p̃s. Miſit verbũ
ſuuꝫ ꝛ ſanauit eos.
iõ familiariter ſe de
buit hr̃e ad pctõres
ꝗ ſunt infirmi infir
mitate ſpũali. ſcḋo
rñdet ꝑ auctoritateꝫ
ꝗ hr̃ Oſee.vj.
r Eũtes diſcite.q.
d.ite ꝛ diligẽter ꝯſi
derate illud qḋ ſcri
bit Oſee.vj.

entes diſcũbebãt cum ieſu
o ꝛ diſcipulis ei⁹.et videtes
phariſei dicebãt diſci pl̃is
p ei⁹. Quare cũ publicãis ꝛ
pctõrib⁹ mãducat mgr̃ vr̃.
q At ieſus audiẽs ait. Non
ẽ op⁹ valẽtib⁹ medic⁹ ſed
r male hñtibus. Eũtes aũt
s diſcite q̇d eſt: miam volo
t ꝛ nõ ſacrifciuꝫ. Nõ ei ve
v ni vocare iuſtos.ſꝫ pctõres
x Tũc acceſſerũt ad eũ diſci
y puli iohis dicentes. Qua
re nos ꝛ phariſei ieiunam⁹
z freqnter.diſcipuli autẽ tui
a nõ ieiunãt. Et ait illis ih̃s
b nũq̇d pñt filij ſpõſi lugere
q̃ȝdiu cum illis eſt ſpõſus
c Venient ãt dies cũ auferet
d ab eis ſpõſus.ꝛ tũc ieiuna

s Quid ẽ ꝛc̃.q.d.ſi hãc ſcripturã cõſideretis inuenietis
me facere ẜm ip̃am.ꝓpter qḋ ꝯcludit. t Nõ eñ veni vo
care iuſtos.ad pniaꝫ.lꝫ aliq̇s iuſtos vocauerit ad augmẽ
tũ gr̃e.vt petrũ andreã ꝛ ꝯſiles. v Sꝫ pctõres.ſup.vo
care ad pniam. x Tũc acceſſerũt. Hic rephendit iohã
nis diſciplos.ꝛ ṗrio ponit eoꝝ iterrogatio maligna. ſcḋo
xp̃i rñſio benigna.ibi. Et ait illis ieſus. Circa ṗmũ notan
dũ ꝙ diſcipuli iohis in trib⁹ deficiebãt:ṗrio qꝛ ḋ ſua abſti
nentia ſe iactabãt dicẽtes. y Quare nos ꝛ phariſei ie
iu.fre.qꝛ talia ſunt fiẽda i ſecreto. vt ſ̃ dictum ẽ caplo .vj.
Tu aũt cũ ieiunas ꝛc̃.ſcḋo qꝛ phariſeis ſe ꝯiungebãt dicẽ
tes. Nos ꝛ phariſei.qꝛ audierãt iohem mgr̃m ſuũ phari
ſeos redarguentẽ ꝛ dicentẽ ſ̃.ca.iij. Progenies viperaꝝ
q̇s demõſtrabit vobis fugẽ a vẽtura ira.tercio qꝛ xp̃m ar
guebãt ex defectu abſtinẽtie i diſcipulis dicẽtes. z Di
ſcipuli aũt tui ꝛc̃. Defectũ eñ diſcipuloꝝ retorq̃bãt i ma
giſtꝝ.de ꝗ tñ audierãt iohem dicentẽ. Ecce agn⁹ dei ꝗ tol
lit pctã mũdi. Iohis.j. a Et ait illis ieſus. Hic põit xp̃i
reſponſio i q̃ oñdit ꝙ ieiuniũ corꝑale non cõpetebat ſuis
diſcipulis ꝓ illo tꝑe:qꝛ duplex ẽ ieiuniũ.quoddã qḋ ordi
nat ad carnis refrenatõꝫ ꝛ ad ꝯtẽplatõꝫ diſponit.ꝛ iſtḋ nõ
ꝯpetebat diſcipl̃is xp̃i qñ erat cũ eis corꝑalr̃.ꝛ h̃ ẽ qḋ dic̃.
b Nunq̇d poſ.fi.ſpõ.i.xp̃i ꝗ ẽ ſpõſus eccleſie. Lugẽ ꝛc̃.
ſeqt̃. c Venient ãt dies cũ auferet. q̃ȝtũ ad pñtiã corꝑo
ralẽ.ſ.in paſſione ꝛ aſcẽſiõe i celũ. d Et tũc ieiunabũt
q.d.tũc ꝯpetit eis tale ieiuniũ. Aliud ẽ ieiuniũ qḋ ex ple
nitudine ꝛ ꝑfectõe ꝯtẽplatõis ꝓcedit.q̃le fuit moyſi ieiu
niũ in mõte q̃ȝto eñ aĩa eſt in ꝯtẽplatõne magis eleuata:
tãto ẽ pauciori alimẽto ꝯtẽta.vñ ꝛ.x.ethy.dicit ph̃s ꝙ fe
lix ꝯtẽplatiu⁹ ẽ pauciſſimis content⁹.ꝛ tale ieiuniũ nõ cõ
petebat diſcipl̃is.qꝛ adhuc erãt rudes ꝛ imperfecti ſed ṗri
us debuerunt per charitatẽ ſpũſſancti innouari.qḋ factuꝫ
eſt die penthecoſtes quando fuerũt per gratiã ſpũſſancti
innouati.ꝛ tunc debuerunt incipe nouũ moduꝫ viuendi.
ꝛ hoc eſt quod dicit ſaluator ꝑ duplex exemplũ.primum
ponit hic. e Nemo aũt imit.cõmiſ.i.iuncturã ſeu ſup
plementũ. f Panni rudis.ſ.noui:qꝛ in nouitate ẽ ſpiſ
ſior. g In veſtimentũ vet⁹.qꝛ hoc cauſat deformitateꝫ

propter quod ſubdit. h Tollit enim plenitudinem id
eſt vniformitatem ſeu pulcritudinem a veſtimento.
i Et peior ſciſſura fit.quia propter deformitatem non cõ
iungitur ſolide cum veteri panno.ꝛ ſic de facili cauſatur
ruptura maior in veteri.ſecundum exemplum ponit ad
huc dicens.

e bũt. Nẽo ãt imittit cõmiſ
f g ſurã pãni rudis in veſtimẽ
h tum vetus. Tollit eniꝫ ple
nitudinem ei⁹ a veſtimẽto:
i k ꝛ peior ſciſſura fit. Neqꝫ
mittũt vinũ nouũ in vtres
veteres alioq̇n rũpũt vtres
ꝛ vinũ effũdit:ꝛ vtres ꝑeũt
Sꝫ vinũ nouũ i vtres no
uos mittũt.ꝛ ãbo ꝯſeruãt
l m Hec illo loq̇nte ad eos.ec
n ce pŕiceps vnus acceſſit ꝛ
o adorabat eũ dicẽs.dñe fi
lia mea mõ defuncta eſt: ſꝫ
veni ipone manũ tuaꝫ ſuꝑ
p eã:ꝛ viuet. Et ſurgẽs ih̃s
ſeq̃bat eũ.ꝛ diſcipuli eius
q Et ecce mulier ꝗ fluxũ ſan
guinis patiebatur duode
r cim annis acceſſit retro:

k Neqꝫ vinum no
uum. quia tunc eſt
in ebullitione. cete
ra patent . Ex his
vult concludere ꝙ
ea que ſunt perfecti
onis magne nõ ſũt
imponenda homi
nibus donec ſpolia
ti fuerint veteri vita
l Hec illo loquen
te. Hic ponuntur
quedam miracula
ad diſcipulorum cõ
firmationem ꝛ diui
ditur i duas partes
quia primo narrat
ad hec quedam mi
racula in ſpeciali. ſe
cundo multa cõclu
dit in generali. ibi.
Et circuibat.prima
in tres:ẜm tria mira
cula que narrat. ſe
cunda ibi. Et tranſe
unte.ẗcia ibi. egreſ
ſis autem illis. pri
ma i tres.qꝛ p̃ icipit narrare ṗmũ miraculũ. ſcḋo iterpõit
quoddã aliud i medio factũ.ibi. Et ecce mulier tercio re
uertit ad ṗmũ.ibi. Et cũ veniſſet. Primũ aũt miraculuꝫ
fuit de ſuſcitatõe cuiuſdã puelle defuncte.ꝛ h̃ incipit nar
rare di. l Hec illo loq̇nte ad illos.h̃ ẽ ad iohis diſcipu
los.rephendẽdo eos.vtꝫ ex p̃cedẽtib⁹. m Ecce vn⁹ ṗn
ceps acceſſit.q̃lis aũt fuit ṗnceps iſte nõ exprimit h̃ ſꝫ ha
bet Marci.v.ꝛ Luc.viij.vbi dꝛ ꝙ erat ṗnceps ſynagoge.
iudei eñ habebãt tñ vnũ templũ vbi poterãt offerre ꝛ im
molare.ſcꝫ in ierl̃m ſꝫ in alijs ciuitatib⁹ ꝛ villis habebant
loca determiata in q̇b⁹ cõueniebat ppl̃us ad orandũ ꝛ au
diendũ v̇bũ dei.ꝛ tractandũ de his ꝗ ꝑtinebant ad cõem
vtilitatẽ populi.ꝛ ille ꝗ ꝑerat cui⁹ auctoritate ꝯgregatio fi
ebat dicebatur princeps ſynagoge talis erat iſte ꝗ acceſſit
ad ieſum. Et adorabãt eũ.faciendo.ſ. ſibi reuerentiam
debitã dicens. o Dñe filia ꝛc̃. Marc⁹ aũt dicit ꝙ dixit
eã eſſe:in extremis. Lucas aũt ꝙ moriebat ꝛ h̃ ẽ veꝝ quã
do pater receſſit ab ea ꝛ venit ad ih̃m ſꝫ anteq̃ȝ ieſus veni
ret ad domũ p̃ris ei⁹ filia mortua ẽ ꝓpt qḋ nũcij ſuꝑuene
rũt ḋ domo ꝗ dixerũt noli vexare mgr̃m qꝛ defũcta ẽ filia
tua credẽtes ꝙ xp̃s nõ poſſet ſuſcitare eã a mortuis.lꝫ poſ
ſet eã ſanare mathe⁹ igit iſta omittit:vt breui⁹ ſcribat ꝛ ac
cipit p̃ris v̇bũ ab illo tꝑe ꝗ recepit nũciũ.qꝛ aſſecurat⁹ per
xp̃m dicẽtẽ ſibi. Cõfide:vt dicit Mar.credidit ip̃am ſuſci
tãdo ꝑ ip̃m. p Et ſurgẽs ieſus ꝛc̃.ꝑgẽs.ſ.ad domũ ei⁹
ꝓpt fidei ſue meritũ. q Et ecce mulier.h̃ interponitur
miraculũ de ſanatõe mulieris emoroiſſe:qḋ fecit xp̃s i via
eũdi ad ſuſcitatõꝫ puelle.qḋ fecit xp̃s duplici de cã.prima
fuit vt oñderet nobis ꝙ nõ ſolũ i ẗmino: ſꝫ in via debem⁹
bonis opib⁹ occupari.ſcḋa fuit vt ꝑ miraculũ factũ in via
archiſynagog⁹ h̃ vidẽs certificaret ḋ ſuſcitatõe filie ſue i ẗ
mino dicit igitur euangeliſta.
q Ecce mulier que ſan.flu.pati.duodecim annis. Hoc
exprimitur.vt oſtendat infirmitatis prolixitatem ꝛ cura
tionis difficultatem.
r Acceſſit retro.xp̃s enim erat in turba magna: vt dicũt
Marcus ꝛ Lucas;et ideo non poterat de facili habere ac
ceſſum ad eum.

s τ tetigit fimbꝛiaꝫ veſtim̄ti
t e⁹ dicebat.n.ī̄t ſe.ſi tetige
ro tm̄ veſtim̄tū e⁹ſalua ero
x At ih̄s ↄuerſus τ videns
y eā dixit.Confide filia. Fi-
des tua te ſaluā fec̄. Et ſal
ua facta ē mulier ex illa ho
z ra.τ cū veniſſet ih̄s in do-
mū pꝛicipis.τ vidiſſꝫ tibi-
a cines τ turbā tumultuātē
b dicebat. Recedite.non ē
c ei moꝛtua puella ꝫ doꝛmit
d Et d̄ridebāt eū.τ cū eiecta
e
f eſſet turba intrauit τ tenu-
g it manum eius, et dixit.
h Puella ſurge. Et ſurrexit
puella.τ exijt fama hec in
i vniuerſā terrā.Et trāſeun
k te inde ieſu: ſecuti ſūt eum
duo ceci clamantes τ dicē

tes. Miſerere nr̄i fili dd̄
Cū aūt veniſſet domū:ac-
ceſſert ad eū ceci:τ dic̄ eis
l ieſus.Creditꝭ q2 hoc poſ-
ſum facē vobis. Dicūt ei:
Vtiqꝫ dn̄e. Tunc tetigit
oculos eoꝝ dicēs.ſcd̄ꝫ fi-
dē vr̄am fiat voƀ: Et apti
m ſūt oculi eoꝝ. Et cōmina-
t⁹ eſt illis ieſus dicēs. Vi
dete ne q̄s ſciat. Illi autēꝫ
exeūtes diffamauert eum.
n in tota terra illa. Egreſſis
o autem illis:ecce obtulerūt
p ei hominem mutuꝫ demo
q niū hn̄tē.τ eiecto demōio
r locut⁹ ē mut⁹.τ mirate ſūt
s turbe dicētes.nūq̄ꝫ appa-
t ruit ſic i iſrl̄. Phariſei aūt
dicebāt i pꝛicipe d̄mōioꝝ

s Et tetigit fimbꝛiā.xp̄s em̄ poꝛtabat veſtimentū ſuū ad modū iudeoꝝ. Ad cui⁹ euidentiā ſciendū ꝙ ppl̄s iudaycꝰ de q̄ xp̄s erat naſcitur⁹ ſm carnē debebat pollere q̄daꝫ ſctitate ſpēali p̄ alijs pplīs τ ab eis diſtingui:τ iō data eſt eis circūciſio vt quoddā ſignū diſtinctiuū in carne. Sil̄r data ē eis lex: vt haberēt quedā ſpēaleꝫ modū viuēdi. Sil̄r p̄ceptū fuit eis i habitu diſtingui: vt pꝫ Nūeri.xv. Loquere filijs iſrael vt faciant ſibi fimbꝛias p q̄tuoꝛ angulos palliōꝝ ponētes in eis vittas hyacynthinas. Vitte em̄ hyacinthine que erāt celeſtis coloꝛis deſignabant ꝙ debebant hr̄e conuerſationem emninētē p̄ ceteris ſm ꝙ paul⁹ dicit ad Philip.iij. Noſtra aūt ↄuerſatio in cel̄ eſt.vn̄ ſeq̄tur ibideꝫ Nūer.xv. Vt recoꝛdent mandatoꝝ dei τ ſint ſācti dn̄o deo ſuo.talē ḡ veſtē poꝛtabat xp̄s: ſicut et alia legalia obſuauit vſq; ad paſſionē τ iō d̄o mulier tetigit fimbꝛiā q2 illud q̇ð eſt in in angulo pallij q̇ð eſt a pte poſterioꝛi facili⁹ p̄t attingi. t Dicebat em̄ intra ſe.firmit̄ .ſ.credēdo. v Si tetigero veſtimentū.nō q2 veſtimēta habeant aliquā virtutē ſanandi:ꝫ q2 p h̄ declarat̄ v̄t⁹ illorū q̄ꝝ ſunt veſtimenta. x Et ieſus ↄuerſus τ vidēs eaꝫ appꝛobans ip̄ſ⁹ fidē. y Dixit ↄfide filia τc̄.τ pꝫ lr̄a.

z Et cū veniſſet. Hic reuertit̄ ad narrandū miraculum pꝛimo ꝓpoſitū de ſuſcitatōe puelle. d. Et cū veni.ieſus in do.pꝛin. τ vidiſſet tibicines. Diuerſe melodie excitāt diuerſas paſſiones in hoīe.aliq̄ em̄ excitāt audaciā:ſicut pꝫ in bellicis tubis:τ aliq̄ deuotionē: vtꝫ in cāticis eccleſiaſticis.τ aliq̄ leticiā.ſicut pꝫ in diuerſis inſtr̄is muſicis:τ alie excitāt fletū τ lamentatōꝫ.τ talib⁹ vtebant̄ antiq̄tus in ſepulturis magnaꝝ pſonaꝝ.vt ꝓuocaret̄ multitudo ad fletū:τ tales dicunt̄ h̄ tibicines:carmē.ſ.lugubꝛe cantantes. a Et turbā tumultuantē.i.lachrymātē τ eiulantē.τ illō vocat̄ tumult⁹ q2 cauſat ſonū ↄfuſum. ſequit̄. b Non ē moꝛtua puella.q2 lꝫ eſſet moꝛtua ſm viā nature: tn̄ non erat moꝛtua illi q̄ poterat eā ſuſcitare. c Sed doꝛmit: q̇ð dicit:q2 poterat eā ita facil̄r ſuſcitare:ſic hō p̄t aliū hominē a ſomno excitare. d Et deridebāt eū credētes ꝙ loq̄ret̄ ex ignorantia:q2 ſciebāt eā moꝛtuā. e Et cū eiecta eſſet turba.ex q̄ em̄ erāt increduli nō erāt digni videre miraculū:q2 ſcriptū ē.vij.ca. Nolite ſanctū dare canibus f Intrauit cū petro τ iohāne τ pr̄e τ mr̄e puelle: vt exp̄ſſi⁹ d̄r Marci.v.ad h̄ vt iſti eſſent teſtes miraculi. g Et tenuit manū ei⁹.p tactū em̄ curabat vt oñderet ꝙ illa hūanitas ē inſtr̄m diuinitatis miracula faciētis: vt dc̄m ē ſ̄. h Et ſurrexit puella.ad vitā pfecte reſtituta. i Et trāſeunte:illo. Hic ponit̄ ſcd̄m miraculū p̄ncipale in illuminatōe cecoꝝ. k Secuti ſunt eū duo ceci τc̄.vocabant aūt eū filiū dd̄.vulgata em̄ fama erat apd̄ iudeos ꝙ xp̄s naſcitur⁹ erat de ſemīe dauid ſm carnē.τ iō q2 credebant firmit̄ ip̄m eſſe xp̄m ꝓmiſſum ip̄i dd̄:iō vocāt eū ſic filiū dd̄.ſeq̄t. l Creditis q2 h̄ poſſuꝫ facē voƀ.nō q̄rit h̄ quaſi ignorās eoꝝ fidē.q2 oia ſciebat p certitudinē:ꝫ vt cōfeſſio exterioꝛ addat̄ fidei iterioꝛi.τ ſic ſūt digniores illuminari:q2 ſm q̇ð ſcribit̄ ad Rom.x. Coꝛde em̄ credit̄ ad iuſticiam oꝛe aūt fit ↄfeſſio ad ſalutē.ſeq̄t. m Et cōminatus eſt illis ieſus di.vi.ne quis ſciat.illi aūt exeūtes diffa.i.ce nūciauerūt. Sed q̄rit̄ quō fecerūt ↄ̄triū eius q̇ð eis.q2 aut xp̄s voluit fieri illō q̇ð dixit eis aut nō.ſi ſequit̄ ꝙ f ↄ̄ p̄ceptū eius peccauert q̇ð nō videt̄:q2 nō fuiſſent digni ſanatōe: ſin aūt voluit ſequit̄ ꝙ xp̄s mēdax vel duplex i v̄bis fuit:q̇ð ē ipoſſibile. Sciendūꝫ ꝙ in xp̄o pōit̄ duplex volūtas ſicut τ natura vna diuina τ ē duplex vna ſigni et altera bn̄placiti:volūtas bn̄placiti eſt q̄ vult aliq̇d ſimpl̄r et abſolute. τ ſic xp̄s voluit miraculū publicari:q2 ↄ̄ volūtatē bn̄placiti nihil fit ꝫ bn̄ fit ↄ̄ volūtatem ſigni.alia fuit i xp̄o volūtas hūana:τ ſic xp̄s q̄dāmō voluit τ q̄dāmō noluit miraculū publicari.q2 voluit publicari ad dī gl̄iā.noluit aūt h̄ vt oñdēt hūanā laudē eē fugiēdā.ſic ec̄ ſt aliq̄ q̄ ſt ↄtivolūtaria:τ ↄti iuolūtaria vt d̄r.iij.eth̄.ſic ille q̄ ꝓijcit merces i mari vult ñ vult ꝓijcē diuerſis r̄ſpectib⁹ q2 ñ vult abſolute:vult tn̄ i caſu tali poſit⁹ n Egreſ.āt ill̄.h̄ ↄn̄r pōit̄ t̄ciū miracl̄m p̄ncipale d̄ demonis eiectōe. Egreſſis aūt illis.i.cecis iā illūinatis o Obtulerūt ei.hoīes.ſ.illi⁹ terre. p Hoiem mutum demoniū hn̄tē. D̄r aūt demoniū mutū nō foꝛmal̄r ꝫ effectiue tm̄. Ad cui⁹ intellectū ↄſiderandū ꝙ nā coꝛpal̄ obedit ſpūali ad motū localē.voces aūt ſignificatiue foꝛmantur p motū ligue τ labioꝝ τ alioꝝ inſtr̄oꝝ naturaliū:τ iō q2 demon ꝓ volūtate ſua p̄t iſta localiter mouere.p̄t p linguā hōis diuerſa v̄ba foꝛare:τ ſic arrepticij aliq̄ñ loquūt̄ ideoma eis ignotū:ſicut pur⁹ layc⁹ latinū. τ h̄ eſt manifeſtū ſignū ꝙ ſic loquēs ſit demoniac⁹:q2 talis locutio non p̄t ꝓcedere niſi ab aliq̄ itellectu.τ iō cū nō ꝓcedat ab itellectu hōis tale ydeoma igr̄ātis ſeq̄t̄ ꝙ ꝓcedat ab itellectu angeli vel demōis linguā ſic mouētis:τ ſicut demon pōt mouē liguā ad loq̄ndū ideoma icognitū.ita p̄t ipedire linguā ne moueat̄ ad loq̄ndū idoma ↄgnitū:τ ſic reddit hominē mutū.talis āt erat iſte oblat⁹ xp̄o ꝓpt̄ q̇ð ſeq̄t̄. q Et eiecto d̄mōio τc̄.q2 amoto ipedim̄to huit officiū loq̄ndi ſic p⁹. r Et mirate ſt t̄be.q2 admiratō ↄſurgit ex iſpectōe rei iſolite q̇ð fuit i ꝓpoſito.ſeq̄t. s Nūq̄ꝫ apparuit ſic i iſrl̄.lꝫ ei i vet̄.te.aliq̄ legāt̄ arrepti a d̄mōib⁹.ñ tn̄ legit̄ aliq̄s curat⁹:q̄ cū obſeſſiōe d̄mōis fact⁹ fuiſſet mut⁹. t Phariſei di.i p̄n.d̄mo.τc̄.odiū ei τ iuidia faciūt iterp̄tari fcā i d̄terioꝛē ptē τ puerti iudicia.phariſei āt odiebant xp̄ꝫ.q2 acrit̄ arguebat eoꝝ vicia.vtꝫ p euāgelij d̄curſū.τ iō miracl̄a a xp̄o fcā v̄tute diuia dicebant eē fcā arte magica.τ eodē mō eiectōꝫ d̄monū fcāꝫ p xp̄ꝫ dicebāt fieri v̄tute:c⁹dā ſupioꝛis d̄mōis:cui iferioꝛes obediebāt ad nutū d̄ coꝛpib⁹ exeūdo:ſic̄ ei i āgel̄ ſt oꝛdies:τ alij ſt alijs ſupioꝛeſ ſic i d̄mōib⁹ cū i eis r̄māſerit nālia iteḡ ſm dyoñ. dicebāt ei phariſei ꝙ xp̄s hēbat aliquē d̄monē ſupioꝛē:quē vocabāt beelzebub ſibi familiarē τ p̄uatū:τ ſic d̄mōes iferiores d̄ coꝛpib⁹ obſeſſis eijciebat p illū:ꝫ illō inferi⁹ rōnabl̄r repꝛobat̄ a xp̄o.vt videbitur.xij.ca.

[E]t circuibat. Hic ponūtur miracula in generali: quia [euan]geliſte nō poterāt oīa facta xp̄i ſcribere in ꝑticulari: vt [ha]bētis vlti. Multa q̄dē ⁊ alia ſigna fecit ih̄s i ꝯſpectu [diſci]puloꝝ q̄ nō ſunt ſcripta i libro h̄.q̄ ſi ſcribant̄ ꝑ ſingu[la] nō arbitror totū mōm cape eos q̄ ſcribēdi ſunt libros.

v eijcit demones. Et circui-
bat ihesus omnes ciuita-
tes ⁊ caſtella docens in ſy
x nagogis eorum. ⁊ p̄dicās
y euangeliū regni. ⁊ curans
z omnē langorē ⁊ oēm infir-
mitatem. Capi. x.
a b V Idēs āt turbas miſ-

ꝓpter h̄ em̄ in eccl'ia dr̄ i martyrilogio ⁊ alioꝝ plurimorum ſctōꝝ ⁊c̄. bac.ſ. ō cā. q̄ karol⁹ magn⁹ fecit inq̄ri diligēt̄ obitus ⁊ act⁹ martyrū ⁊ alioꝝ ſctōꝝ ⁊ inuentū eſt ꝙ dieb⁹ ſingulis occurrebāt plus q̄ꝫ trecēta feſta. ꝓpt̄ h̄ ſtatutū ē qd̄ in fine martylogij adderet̄ p̄dicta clauſula vt in generali ſaltē memoria ſctōꝝ fieret in eccleſia in die trāſit⁹ eoꝝ. ita ſil'r euāgeliſte q̄ nō poterant oīa miracula xp̄i i ꝑticulari ſcribere. iō freq̄nter multa ꝯcludunt in q̄dā generalitate. ſic̄ dr̄ hic. v Et circuibat ieſus oēs ciui. ⁊ caſtel. do. in ſy. eoꝝ. i. in locis cōibus eoꝝ i quib⁹ ſapiētes ꝯueniūt ꝑ qd̄ oñdit̄ ſanitas doctrine ei⁹ q̄ nō erat in latebris ⁊ angulis ſic̄ eſt doctrina hereticoꝝ. x Et p̄dicās euāgeliū regni. i. legē nouā q̄ immediate introducit ad regnū. qd̄ nō faciebat lex vet⁹. y Et curans oēm langnorē. i. infirmitatē ꝑlixā. z Et oēm infirmitatē. q̄ntūcūq̄ʒ alias incurabilē. ex q̄ patēt multa miracula hic in quodā generali incluſa ad ꝯfirmatōnem legis euāgelice a xp̄o facta. In ca. ix. vbi dicit̄ in poſtilla. Et iō nō videtur b̄ndicere q̄ dicunt ꝙ ly illoꝝ. Additio

S Ancti doctores ⁊ magne auctoritatis h̄ tenēt qd̄ reꝓbat poſtil. vñ hiero. ſuꝑ illud v̄bū. Videns āt ieſus fidē illoꝝ dicit nō ei⁹ q̄ offerebat̄. ſꝫ eoꝝ q̄ offerebant. qd̄ etiā videt̄ ſentire chriſo. ſil'r Iohēs ep̄s qui in h̄ loco ſic dicit. Quantū valet apd̄ deū fides ꝓpria apud quē ſic valuit aliena. vt int⁹ ⁊ ex ſanaret hoiem. quā ſniaꝫ glo. ordinaria interliniaris in h̄ loco ſequit̄: nō ꝯ̄ modice audacie videt̄ tātis ſanctorū auctoritatibus cōtraire p̄ſertim cū ſi ſane intelligāt̄ manifeſtā cōtineāt veritatem. Ad cuius euidentiā ſciendū ꝙ meritū dupliciter p̄t cōſiderari ꝓut cōiter doctores diſtinguūt. de cōdigno. vel de congruo. Condignū em̄ attēdit̄ ſm̄ ꝓportōem eq̄litatis. Cōgruū v̄o attendit̄ ſm̄ eq̄litatē ꝓportionis ſi autē loq̄mur de cōdigno nullus pōt mereri alteri primā gr̄am niſi ſolus xp̄s. de q̄ ad Hebre. ij. Qui multos filios in gloriaꝫ adduxerat ⁊c̄. Si autē loq̄mur de merito cōgrui pōt aliquis mereri alteri primā gr̄am. Congruū ē em̄ ſm̄ amicicie ꝓportionē vt deus impleat hoīs iuſti ſeu ſancti volūtatē i ſaluatione alteri⁹ p̄ſertim nō ponētis impedimētū. vñ i ꝓpoſito remiſſio pctōꝝ fuit cōceſſa ꝑalitico ꝓpt̄ meritū fidei offerētiū. nō de cōdigno ſꝫ de cōgruo. ⁊ ſic ſunt i itelligēde auctes ſctōꝝ ꝓut. s. tho. i p̄ma ſecūde. q. vi. ar. vj. i r̄nſione ad p̄mū argu. hoc declarat. nec ex hoc ſeq̄ret̄ ꝙ remiſſio pctōꝝ fuiſſet ꝑalitico data ſine ꝓpria fide. nā i iuſtificatione ipiꝫ q̄ h̄r ꝑ primā gr̄am fides ꝓpria req̄ritur vñ Ro. v. Iuſtificati igr̄ ex fide ⁊c̄. ſꝫ talis fides nō precedit primā gr̄am ꝑ modū meriti. alioq̄n hō poſſet ſibi mereri primā grām qd̄ ē ꝯ̄ cōem determinationē doctorum. Qd̄ aūt allegat poſtil. ꝓ opinione ſua ex h̄ qd̄ dr̄. Cōfide fili remittūtur tibi ⁊c̄. nō valet. tū q̄ h̄ dictū a xp̄o intelligit̄ facta dimiſſione ꝑ quā fuit filius adoptionis tū quia h̄ fuit dictū ad oñdēdū hūilitatē xp̄i. vñ glo. ſuꝑ illud verbū hūilis dñs filiū vocat quē ſacerdotes tāgere dedignāt̄.

Replica.

I N ca. ix. vbi dr̄. Vt vidit fidem illorū exponit poſtilla. i. paralitici ⁊ offerentiū addens non bene dictū q̄ exponunt de fide offerentiū tm̄. ⁊ ponit ad h̄ rationem. ſed burg. dicit hoc fore magne audacie ſctōꝝ auctoritatibus contrarie. addens ꝙ dicta illorum doctoꝝ ſi ſane intelligantur manifeſtam continēt veritatem. ⁊ vo-lens hoc declarare inuoluit ⁊ ſe ⁊ doctoꝝ dicta in multis minus probabiliter dictis. de quibus per ſingula iudicare non eſt preſentis propoſiti. Dicitur igitur hic ꝙ audacia non eſt reprehenſibilis negare in dictis ſanctoꝝ ꝙ in factis dei correſpondēter ſe habētib⁹ concedere nō audemus. verificare em̄ quod formalē includit contradictioneꝫ ſi deo non concedimus nec doctori q̄ntumcūq̄ʒ ſancto i h̄ gerim⁹ morē. Nūc autem ſicut preteritum non eſſe preteritum apud deū cēſet̄ impoſſibile. ita iuſtum non eſſe iuſtuꝫ circa ideꝫ ⁊ pro eodem ſimili rōne videtur inopinabile. paraliticus auteꝫ de quo ſermo curatus eſt nō ſolū a morbo corpis. ſꝫ etiaꝫ mentis. vt vult. b. Auguſti. lib. lxxxiij. q̄ſtionū. q. viij. igitur fuit iuſtificatus. doctores aūt per burg. adducti negare vident̄ euis fidem. Si igitur in curatione nō habuit fidem. neq̄ʒ iuſticiam ⁊ ſic fuit iniuſtus ſi curatus fuit iuſt⁹ curatus fuit iniuſtus. que eſt formalis contradictio. poſſunt igitur doctores aliter intelligi q̄ꝫ burgē. ibi voluit intelligi ſic ꝙ hi qui dicunt xp̄m ad fidem offerentiū reſpexiſſe. nō oblati ſubaudiatur principaliter. cum hoc ſtat ꝙ etiam reſpexit fidem paralitici minori fortaſſe affectione formatam. nec valet reſponſio burgen. ad argumentum poſtil. cū dicit̄ ꝙ per hoc quod dicitur. Confide fili fides ſit exacta poſt dimiſſionē peccatorū. q̄ per dimiſſionem pctōꝝ fuit iuſtus ⁊ filius adoptionis. vt dicit burg. Fruſtra igitur poſt iuſtificationem exigebat̄ fides ſine qua nemo iuſtus qui iuſtus ex fide viuit impoſſibile ē ſine fide placere deo. Exigeretur igitur fides ante iuſtificationē q̄litatis ex fide iuſtificaretur p̄uia. fuit igitur fides ⁊ oblati ⁊ offerentiū. ad quā xp̄s dicit̄ hic reſpexiſſe ſm̄ poſtil.

tus eſt eis. quia erāt vexa-
ti ⁊ iacentes ſicut oues nō
hn̄tes paſtorē. Tunc dicit
c diſcipulis ſuis. Meſſis q̄-
d deꝫ multa oꝑarij āt pauci
e Rogate ergo dñm meſſis.
f vt mittat oꝑarios i meſſeꝫ
g ſuā. ⁊ ꝯuocatl duodeci di-

Capitulum. x.

a b V Idens aūt ieſus turbas. Poſtq̄ʒ matheus deſcripſit legis euangelice dationem ⁊ eius cōfirmationē. hic ꝯ̄ñr ponit ei⁹ ꝓmulgationē. ⁊ diuiditur in duas ꝑtes. q̄ p̄ ponit̄ ei⁹ ꝓmulgatio apud ꝓpinq̄s. ſ. iudeos. ſecūdo apud extraneos. ſ. gētiles. c. xv. p̄ma i duas q̄ p̄mo ꝓmulgat̄ manifeſte. ſecūdo ꝑabolice ca. xiij. Itē p̄ria i tres. q̄ p̄mo deſcribit̄ ꝓmulgātiū ipam. ſ. aploꝝ inſtitutō. ſecūdo dubitātiū ꝯfirmatio. c. ſe. tercio impugnātiū ꝯfutatio. c. xij. Itē p̄ma i duas. q̄ p̄ ponit̄ inſtitutionis rō. ſcd̄o ipa inſtitutio ibi. Et ꝯuocatis. Circa primum ſciendū. ꝙ ſic̄ pꝫ ex p̄cedētib⁹ multi ſeq̄bāt̄ xp̄m. tū ꝓpter ei⁹ p̄dicatōem audiendā. tū ꝓpter infirmitatū curationeꝫ hn̄dam. xp̄us āt ita pauꝑ erat ꝙ nec domiciliū vbi caput reclinaret hēbat. ⁊ iō turbe ſeq̄ntes eū iacebāt vexati ſuꝑ terrā ſb̄ diuo ꝓpter qd̄ xp̄s b Miſert⁹ ē ei eis q̄ erant ⁊c̄. Sacerdotes em̄ eoꝝ ⁊ doctores intēti auaricie nō vacabāt debito mō eoꝝ doctrine. ⁊ hec fuit occaſio mittendi apl'os ad p̄dicādū ppl'o. ⁊ ſanādū ifirmos. vt ñ eēt neceſſe ꝙ turbe currerēt poſt xp̄um tāto labore ꝓpter qd̄ ſcribit̄. c Meſſis q̄dē mľta. i. mľtitudo p̄parata ad h̄ ꝙ ꝑ certā fidē colligat̄ i ⁊ horreū reponat̄ d Oꝑarij āt pauci. i. doctores ⁊ p̄dicatores v̄bi. q̄ adhuc diſcipl'i xp̄i nō p̄dicauerāt e Rogate ꝯ̄ dñm meſſ. i. ip̄m xp̄m f Vt mittat oꝑarios. i. p̄dicatores ad erudiēdū ppl'm. ex q̄ pꝫ ꝙ lꝫ xp̄s velit aliq̄d facē. tñ vult a iuſtis exorari. g Et ꝯuocatis Hic ponit̄ p̄dicatoꝝ inſtō. ⁊ diuidit̄ i duas ꝑtes. q̄ p̄ deſcribit̄ informatio p̄dicātiū. ſcd̄o ipos recipiētiū i fine. ca. Qui recipit ꝓphaꝫ ⁊c̄. P̄ria in tres q̄ p̄ deſcribitur inſtō aploꝝ q̄ʒtū ad collatōꝫ potētie ſcd̄o q̄ʒtū ad formā doctrine hos. xij. ſcō q̄ʒtū ad v̄itatē vite. ibi. g̃tis accepiſtiſ. Itē ibi. p̄ma in duas. quia primo ꝯfertur auctoritas ſeu potentia p̄dicandi ipſis apoſtolis. ſecundo nūerant̄ ſub nominib⁹ ꝓprijs. ibi. Duodecim autē diſcipuli. Circa primū conſi

derandū.ꝙ ſm̄ qͦ ꝺꝛ Lu.x. Nō ſolū dñs miſit duodeciʒ aplõs ad p̄dicãdū.ꝫ etiã.lxxij.diſciplõs:verūtñ qꝛ duodecim apl̃i fuerūt ꝓncipales eiꝰ diſcipl̃i.⁊ maioꝛ ptãs eſt eis collata a xp̄o.iō ꝺ ip̄is facit hic ſolū mentionē matheꝰ.ꝺ.
g ¶ Cōuocatis.xij.diſcipl̃is ſuis.i.apl̃is q̄ ꝓncipal̃r erant ſui diſcipuli. vt viſū eſt. h ¶ Dedit eis ptãtem ſpūum imūdoꝝ ⁊c̄.cū em̄ doctrina nō ſit efficax niſi fuerit ꝓbata.ex quo miſit eos ad docendum. debuit eis dare grãm miraculoꝝ qꝛ aliter nō pōt ꝓbari ꝟitas huiꝰ doctrie cū excedat facultatē intellectꝰ hūani. ꝓpt qͦ ꝺꝛ Marci vltio. Ip̄i vero ꝓfecti p̄dicauẽt vbiqꜫ dño coopante. ⁊ ſermoneʒ ꝯfirmãte ſeq̄ntibus ſignis. Si aūt q̄rat̃ q̄re p̄dicatoꝛes moderni talia ſigna nō faciunt. Rn̄det Greg.qꝛ cū fides catholica ſit ſufficienter ꝓbata ꝑ miracula xp̄i ⁊ apl̃oꝝ.ñ optet vlteriꝰ hãc ꝓbatōʒ reiterare.ſicut etiã arbuſta pͦ cū plãtant̃ freq̄nter irrigãtur:cū aūt in terra radicē fixerint talia ſb̃trahunt̃.veruntñ ad conſolatōʒ fideliū ip̄oſteris tp̄ibꝰ multa fecit miracula vtʒ de tp̄e martiꝝ ⁊ confeſſoꝝ. i ¶ Duodeci ãt. Hic noĩa apl̃oꝝ exp̄mūt̃ duplici de cã. Vna ad excludendū pſeudo apl̃os.qꝛ tp̄e xp̄i inceperunt ⁊ apl̃os veros ꝑſecuti ſūt: vtʒ in actibꝰ apl̃oꝝ ⁊ in doctrina apl̃oꝝ. Alia cã ē cur iſte numerꝰ duodenariꝰ apl̃oꝝ ſignãter hic exp̄mit̃:qꝛ i ſacra ſcriptura multipl̃r deſignat̃.figuratꝰ ē em̄ ꝑ duodecim filios iacob.ꝑ duodeci ꝓncipes tribuū iſrael:ꝑ duodeci fontes in helym:ꝑ duodecim lapides ſb̃latos ꝺ iordane. per duodeci boues ſuſtẽtãtes mare eneū:ꝑ duodeciʒ ꝓphetas ĩ vno volumīe artatos:ꝑ duodecim ſtellas in coꝛona ſpōſe.ꝑ duodecim fundamenta ciuitatis:ꝑ duodecim poꝛtaſ eiuſdē:⁊ vt reddamꝰ ſingula ſingulis:iſti ſunt duodecim p̄iarche:qꝛ ꝓncipales p̄res in nouo teſtamento duodeciʒ pꝛincipes ꝯſtituti ſūt ſuꝑ terrã oēm.vt ꝺꝛ in p̄s. duodeci fōtes ex q̄bꝰ manauit aq̄ ſalutaris ſapīe ad irrigãdū hoꝛtū militãtis eccl̃ie.duodeci lapides viui ꝯiūcti cemēto charitatis ip̄i xp̄o tãqꜫ ꝓmario lapidi.duodeci boues ſuſtentãtes mare eneū.i.doctrinã ſacroꝝ in q̄bꝰ lauant̃ aīe fideliūʒ duodeci ꝓphete annūciãtes mōi terminū ⁊ iudicis aduētū:duodecim ſtelle illuſtrãtes totū mōm:duodeci fundamẽta ip̄iꝰ ſpūalis hierl̃m:duodeci poꝛte eiuſdē. qꝛ ꝑ ip̄os hēmꝰ aditū ad patriã eternã. dicit g̃. l ¶ Duodecim ⁊c̄. Primꝰ ſymō nō ꝓpter ꝓmitatē tp̄is.ꝫ dignitatis qꝛ tãqꜫ ꝓncipali apl̃o xp̄s dimiſit ſibi eccl̃iam regēdã.vtʒ Johãnis vlt. Andreas ãt frater eiꝰ fuit ꝓmꝰ xp̄i diſcipulꝰ oꝛdīe tp̄is:vtʒ Johis.j.qꝛ vt ibi ꝺꝛ vnꝰ ex duobꝰ q̄ ſecuti ſūt ih̄m erat andreas frater ſymōis petri ⁊ tãqꜫ ꝓncipalioꝛ de illis duobꝰ vt ibidē noīat̃:nomē ãt alteriꝰ tacet̃ ⁊ poſtea ibideʒ ſb̃dit̃:de vocatōe petri.⁊ vocat̃ ſymon:qꝛ ħ erat nomē eiꝰ
k ¶ Qui ꝺꝛ petrꝰ:qꝛ ħ nomē petrꝰ fuerat ſibi ip̄oſitū poſt cōuerſionē:ſicut etiã qñ adultꝰ baptiſat̃ mutat̃ nomē eiꝰ
l ¶ Et andreas frater eiꝰ philip.⁊ bartho.iaco.zebedei. ſcʒ filiꝰ ⁊ ꝺꝛ iacobꝰ maioꝛ reſpectu alteriꝰ iacobi triplici rōne .i.rōe vocatōis:qꝛ ꝓoꝛ vocatꝰ a xp̄o:ſcd̄o rōe familiaritatis.qꝛ xp̄s ip̄m ad ſecreta ſua admittebat.vtʒ in trãſfiguratōe: Math.xvij.⁊ in ſuſcitatōe puelle: Marc.v. tercio rōe paſſionis.qꝛ ꝓmꝰ inter apl̃os ē ad dei gloꝛiã trãſlatus per martyriū vt hr̃. Act.xij. m ¶ Et iohes frat̃ eiꝰ tho. ⁊ matheꝰ publica.⁊ iaco.alphei.ſ.filiꝰ:⁊ iſte iaco. ꝺꝛ iacobꝰ minoꝛ reſpectu alteriꝰ ⁊ hoc eſt eiſdē rōnibꝰ q̄bꝰ alter ꝺꝛ maioꝛ. n ¶ Et thadeꝰ iſte Actu.j. vocat̃ iudas iacobi:qꝛ frat̃ fuit iacobi minoꝛis. o ¶ Symō chananeꝰ:ꝺꝛ aūt iſte chananeus nō qꝛ eſſet de genere chanaan.ꝫ ſic noīatus a cana:q̄ eſt q̄dã villa galylee vbi fuerūt ille nuptie: de q̄b Johis.ij. p ¶ Et iudas ſcariothis:ꝺꝛ ſcariothis nō q̄ genere yſachar.vt dicūt aliq̄.ꝫ a loco vñ natꝰ fuit ſcari qui eſt quidã vicus in iudea. q ¶ Qui ⁊ tradidit eū. i. addit̃ ad differentiã iude fratris iacobi ⁊ ad oñdendū ꝓpheti am dauid ꝯpletam q̄ dicit ꝙ xp̄s eēt tradendꝰ a diſcipl̃o:ſm̄ ꝙ ꝺꝛ in p̄s. Etenim hō pacis mee ⁊c̄. et ad excuſationē bonoꝝ qñ in congregatōe eoꝝ aliq̄s malꝰ repit̃. r ¶ Hos duodecim. Hic tradit̃ apl̃is foꝛma doctrīe ⁊ pͦ q̄tū ad locū ꝺꝛ. s ¶ In viã gentium ne abieritis.vbi pꝛohibuit eis ne irēt ad p̄dicandū gentilibꝰ ex terrã ꝓmiſſionis. t ¶ Et in ciuitates ſamarita.lʒ iſti eſſent in terra ꝓmiſſionis tñ erãt ꝑtim gētiles ⁊ ꝑtim iudei.vt hr̃.iiij. Reg.xvij. Ductis em̄ deceʒ tribubꝰ in captiuitatē ꝑ regē aſſyrioꝝ miſſi ſunt ab eo gētiles ad habitandū in ſamaria ⁊ in aliȷs ciuitatibꝰ ꝓpīq̄s. ꝫ dñs miſit leones q̄ interficiebãt eos ⁊ iō ſuꝑ ħ hito cōſilio rex aſſyrioꝝ miſit vnū de captiuis ſacerdotibꝰ ad eos. vt doceret eos colere dñm.vñ ip̄i receperūt libꝛos moyſi tm̄:⁊ nihilominꝰ cū ħ ydola colebãt. Rō aūt q̄re apl̃i fuerunt ꝓhibiti p̄dicare p̄dictis gentilibꝰ fuit.qꝛ nō erat magnum tp̄s vſqꜫ ad xp̄i paſſionē.⁊ conueniens erat vt eius aduentus pꝛimo denunciaretur iudeis.quibus pꝛincipaliter erat miſſus.ideo illud tempus qͦ erat vſqꜫ ad paſſionē xp̄i futuꝝ erat neceſſariū ad mãifeſtãdū iudeis ꝑ apoſtolos xp̄i aduentū.⁊ ħ eſt qͦ ſb̃dit̃. v ¶ Sʒ potiꝰ ite ⁊c̄. ⁊ pʒ ꝑ xp̄i paſſionē aliq̄bus iudeis ꝯuerſis ad fidē ⁊ aliȷs ꝓ maioꝛi ꝑte in infidelitate remanentibꝰ.apl̃i iuerunt ad pꝛedicandum gentilibus:⁊ hic erat modus a deo inſtitutus.vt habetur Actu.xiij.ꝙ paulꝰ ⁊ barnabas dixẽt iudeis. Vobis opoꝛtebat pꝛimū loq̄ verbum dei.ꝫ quoniam repellitis illud ⁊ indignos vos iudicatis eterne vite.ecce conuertimur ad gentes:ſic em̄ nobis p̄cepit dñs. ſecūdo traditur foꝛma doctrine q̄tū ad docendi actū. cū dicitur.
x ¶ Euntes aūt p̄di.di.qꝛ appꝛo.re.ce.i.xp̄s qui eſt datoꝛ regni celoꝝ. Sciendū em̄ ꝙ regnū celoꝝ q̄nqꜫ modis accipitur in hoc euãgelio.pꝛio ꝓ eccleſia militãte.ſ.v. Qui ſoluerit vnū de mãdatis iſtis minimis.⁊ docuerit ſic homies minimꝰ vocabit̃ in regno celoꝝ. Vt greg.expōit ꝙ regnū celoꝝ ibi ꝺꝛ eccl̃ia p̄ñtis tp̄is.ſcd̄o pꝛo eccleſia triūphante eodem capi. Beati paupes ſpū q̄m ip̄oꝝ ē regnuʒ celoꝝ. Tercio ꝓ lege moyſi.ſ̄.xxj.c.auferet̃ a vob̃ regnuʒ dei ⁊ dabitur genti facienti fructū eius.quia verus intellectus veteris teſtamenti eſt ablatus a iudeis ſuis peccatis exigentibus ⁊ datus eſt xp̄ianis:quarto ꝓ euangelio xp̄i .ſ̄.xiij. Omnis ſcriba doctus in regno celoꝝ ſil̃is eſt patri familias q̄ ꝓfert de theſauro ſuo noua ⁊ vetera. qꝛ doctores catholici teſtionia ꝓferunt de nouo teſtamento ⁊ per ꝯñs de veteri qͦ icludit̃ in ip̄o ſicut rota in medio rote.vt hr̃ in figura Ezech.j.q̄nto accipitur ꝓ ip̄o xp̄o.ſ̄.xij.ſi i digito dei eiȷcio demonia.ꝓfecto peruenit in vos regnum dei.i.xp̄s datoꝛ illius regni ꝑ eiectionē em̄ demonū virtute dei ꝓbauit ſe eſſe xp̄m.⁊ hoc modo accipit̃ hic regnuʒ celoꝝ.i.xp̄s.iſta erat p̄dicatio apl̃oꝝ ꝓ illo tp̄e.qꝛ denunciabant iudeis xp̄m veniſſe.⁊ qꝛ doctrina nō eſt efficax niſi aſſit ꝓbatio.ſequit̃ modus conueniens ad ꝓbandū ꝟitatē hꝰ docrrine.ſ.opa fctã diuia ꝟtute.cū dic̃. Infirmos cura.⁊c̄ y ¶ Gratis accepiſtis. Hic infoꝛmãtur apoſtoli q̄tum ad veritatem vite. et diuiditur in quatuoꝛ partes

b ſcipul̃ ſuis. dedit ill̃ ptãteʒ ſpūum imūdoꝝ vt eiȷcerēt eos ⁊ curarent omnem lãguoꝛē ⁊ oēm infirmitatem Duodecim ãt diſcipuloꝝ noīa ſūt hec. Primꝰ ſymō
k l q̄ dicitur petrꝰ: ⁊ andreas frater eius. philippus et bartholomeus. iacobꝰ ze
m bedei ⁊ iohes frater eius. thomas ⁊ matheꝰ publica
n nꝰ ⁊ iacobus alphei ⁊ thadeꝰ ſymō chananeus ⁊ iu
q das ſcariotis: q̄ ⁊ tradidit
r eum. Hos duodeciʒ miſit ieſus p̄cipiens eis ⁊ dicēſ
s In viã gētium ne abierit̃
t ⁊ i ciuitates ſamaritanoꝝ
v ne itraueritis. ꝫ potiꝰ ite ad oues q̄ ꝑiert̃ domꝰ iſrl̃.
x Eūtes autem p̄dicate dicētes quia appꝛopinquabit

regnū celoꝝ. Infirmos cu
rate. mortuos ſuſcitate. le
pſos mūdate. demōes eij
z cite gr̄tis accepiſtis gratis
a date. Nolite poſſidē aurū
b neqꝫ argētū. neqꝫ pecuniā
c i zonis v̄ris. nō perā i via
d e neqꝫ duas tūicaſ: neqꝫ cal
f g ciamta. neqꝫ v̄gā. Dignꝰ
h em̄ eſt oparius cibo ſuo.
i In quācūqꝫ autem ciuita
tem aut caſtelluꝫ intraueri
tis. interrogate quis in ea
k dignus ſit: ⁊ ibi mā̄ete do
l nec exeatis. Intrā̄tes aūt
m i domū ſalutate eā̄ dicētes
n Pax huic domui. ⁊ ſi q̄dē
o fuerit domꝰ illa digna vēi
p et pax v̄ra ſ̄r eā̄. ſi āt nō fue
q rit digna. pax v̄ra reuertet̄
r ad vos. ⁊ q̄cūqꝫ nō rece
perit vos neqꝫ audierit ſer
s mōes v̄ros. exeūtes foras
t d̄ domo vel ciuitate. excu
tite puluerē d̄ pedibꝰ v̄ris
v Amē dico vob̄. tolerabili
erit t̄re ſodomoruꝫ et go
morreoꝝ i die iudicij ꝙ̄ il
x li ciuitati. ecce ego mitto
y voſ ſic̄ oueſ i medio lupoꝝ

mo oñdit̄ ꝙ nō debēt moueri ad p̄dicandū cupidita
o ꝙ nec terreri aduerſitate. ibi. Ecce ego mitto vos
o nec retrahi carnalitate. ibi. Nolite arbitrari. quarto
amore p̄ñtis vite. ibi. Et q̄ nō accipit crucē. p̄ma in
. q꞉ p̊ retrahit eos a cupiditate. ſc̄d̊o q꞉ in vita morta
ꝫ idigꝫ neceſſa
rijs; oñdit q̄lit̄ dēat
hr̄e neceſſaria vite
ibi. Dignꝰ ē oparꝰ
Circa primū ſciēdū
ꝙ cupiditas oñdit̄ i
duobꝰ. in male acci
piēdo ⁊ h̄ p̄hibet di
cens. y Gratis
accipiſtis. ſ. grām a
deo vobis collatam
ſiue ſit gratia gratū
faciēs. ſiue ſit grā g̃
tis data. z Gra
tis date. eodē mō ſi
cut accepiſtis: p ſpi
ritualibꝰ em̄ actibꝰ.
vt p admiſtratōne
ſacramētoꝝ ⁊ p̄dica
tione ⁊ ꝯſilibꝰ nō dꝫ
aliq̄d accipi q̄ſi pre
ciū. ſc̄d̊o oñdit̄ cupi
ditas in male poſſi
dēdo ⁊ hāc excludit cū dic̄. a Nolite poſſidē auꝝ ⁊c̄.
p̄dicator em̄ v̄bi diuini dꝫ eſſe abſolutꝰ a ſollicitudie. Tē
poralia em̄ in ſui acq̄ſitōe moleſtāt aīm ⁊ adhuc plꝰ i ſui
poſſeſſione. q꞉ ſunt iam q̄ſi mēbra incorpata ipi hñti. ⁊ iō
magis trahūt aīm hōis ad inordinatā dilectōꝫ ſui ⁊ q꞉ hic
ſuffocat v̄bū dei iō nō dꝫ eſſe in p̄dicatoribꝰ euāgelij ſeq̄t̄
b Neqꝫ pec. in zonis v̄ris. ad p̄uidendū. ſ. vobis de ne
ceſſarijs i via. c Nō perā. i. repoſitoriū ciboꝝ ad portā
dū in via. hoc totū dicit ad excludēdū ſollicitudinē tp̄ali
um a p̄dicatoribꝰ v̄bi diuini. ſeq̄t̄. d Neqꝫ duas tuni
cas. i. veſtes ſup̄fluas. Terra em̄ p̄miſſionis calida ē mul
tū ⁊ de cōi curſu ſufficit vna tunica. illud em̄ q̊d eſſet ſibi
ſufficiēs vel etiā ſup̄fluū eſſet in regione frigida neceſſari
um. ⁊ iō p h̄ nō excludit̄ q̄n p̄dicatoreſ euāgelij hēant ſuf
ficiēs tegumentū e Neqꝫ calciamēta integra. ſ. q꞉ ap̄li
vtebant̄ ſandalijs. vt hr̄ Mar. vj. Ex q̊ pꝫ ꝙ ſandalia nō
cōputant̄ p̄prie inter calciamēta. f Neqꝫ v̄gā. ꝯriū vi
det̄ hr̄i Mar. vj. vbi d̄r ꝙ dñs p̄cepit ap̄lis. vt nō portarēt
aliq̄d in via niſi v̄gā tm̄. Dōm ꝙ v̄ga hic ⁊ ibi accipit̄ eq̄
uoce. Hic em̄ v̄ga accipit̄ methaphorice. vñ ſenſus eſt.
f Neqꝫ v̄gā. i. nō innitami ſb̄ſidio tp̄ali. ſicut corpꝰ ini
tit̄ baculo ſuſtētāti. In marco aūt accipit̄ v̄ga ad lrām. q꞉
doctores hebreoꝝ in ſignū doctrine portāt v̄gā in manu
⁊ q꞉ ꝯſuetū erat apd̊ iudeos p̄uideri eis de victu a pp̄lo
quē docebāt. iō xp̄s voluit ꝙ h̄ ſufficeret ap̄lis p aliq̄ pro
uiſione. p hoc em̄ oſtendebat̄ ꝙ pp̄lus cui p̄dicabāt debe
bat eis p̄uidē. vñ ſequit̄. g Dignus em̄ eſt oparꝰ. vbi
oſtendit̄ q̄liter debeāt hr̄e victū. ſ. a pp̄lo cui p̄dicabant et
diuidit̄ in duas p̄tes. q꞉ p̊ oñdit̄ q̄lit̄ dñt ſe hr̄e ad recipien
tes ipos ⁊ ſc̄d̊o q̄liter ad nō recipiētetes. ibi. Et quicunqꝫ
nō recep̄int. Circa p̄mū ſciendū ꝙ de iure nāli ē ⁊ diuio et
etiā hūano. vt illi q̄ ſeruiūt cōitati in ſp̄ualibꝰ. vt in diuio
cultu ⁊ doctrina eis a cōitate p̄uideat̄ in tp̄alibꝰ. ⁊ hoc eſt
q̊d dicit. g Dignꝰ em̄ ē oparꝰ. i. p̄dicator q̄ opat̄ opus
dei ad vtilitatē pp̄li. h Cibo ſuo. i. victu cōuenienti. in
quo itelligit̄ veſtimētū ⁊ domiciliū. ſine q̄bꝰ nō viuit d̄cē
ter genꝰ hūanū. i In quā. aūt ciui. aut caſt. intra. inter
ro. q̄s i ea dignꝰ ſit. i. fidelis ⁊ bone fame oñdēs ꝙ p̄dica
tor v̄bi diuini nō dꝫ ad loca mala ⁊ ſuſpecta declīare. q꞉ p
hoc ipediret̄ doctrīa eiꝰ tanq̄ ſuſpecta. k Et ibi mane
te donec exeatis. trāſituri. ſ. alibi ad p̄dicandū. Nō ē tm̄ in
telligēdū ꝙ p h̄ velit excludē cauſas honeſtas exeundi vt
ad docendū vel hmōi. cū p̄pter h̄ intrauerit ciuitatē. ſꝫ p h̄
vult excludere diſcurſus curioſos ⁊ inutiles q̄ nō dñt eē
in p̄dicatore. ſꝫ magis ceſſante neceſſitate exeūdi debet va
care ꝯtemplatōi vt ibi hauriat q̊d poſtea pp̄lo in p̄dicati
one effundat. l Intrātes aūt in domū ſalutate eam. ſ.
hoies habitātes in ea. q꞉ p̄ietes nō ſunt ſalutādi. Modꝰ
ſalutatōiſ ſb̄iūgitur
cum dicitur.
m Dicētes pax hu
ic domui. q꞉ p̄dica
tor verbi diuini de
bet habitātibus do
mū quā intrat pacē
optare nō ſolū opta
re imo euangelium
xp̄i p̄dicare. quod ē
euāgeliū vere pacis
n Et ſiquidēꝫ fue
rit domꝰ illa digna
. i. ad vitā eternā pre
deſtinata ⁊ ordinata
o Veniet ſup illā
pax v̄ra. i. orō v̄ra ⁊
p̄dicatō hēbit ibidē
effectum. p Si
aūt nō fuerit digna
. i. ad vitā eternā nō
predeſtinata.
q Pax v̄ra reuer
tetur ad vos. i. dato ꝙ non habeat effectū q̄ntū ad ipos tm̄
hēbitis mercedē inde apud deū. r Et quicunqꝫ. Hic
oſtendit q̄liter ſe debēt hr̄e ad nō recipientes eos. nec p̄di
cationē ipoꝝ dicēs. s Exeuntes foras de domo vel ci
uitate ⁊c̄. oñdētes p ſignū manifeſtū ꝙ nō veniſtis ad pre
dicandū eis p̄pter tp̄ale lucꝝ. q꞉ etiā puluerē q̄ adheſit pe
dibꝰ veſtris de loco ipoꝝ nō vultis portare. vel aliter.
t Excutite ⁊c̄. in teſtimoniū laboris veſtri ipēſi ad cōuer
ſionem iporum ꝙ̄uis ipſi noluerunt recipere. ideo ſb̄iun
gitur eoꝝ pena. cum dicitur. v Amen dico vobis tole
rabilius erit ⁊c̄. id eſt minus punientur in extremo iudi
cio. ſed videtur alicui ꝙ hoc non ſit veruꝫ. quia Gen̄. xiij.
ſcribitur ꝙ homines ſodomite erāt peſſimi. ⁊ peccatores
nimis coram domino. vnde ⁊ in ſignum magnitudinis
peccati ipſorum mortui ſunt igne ⁊ ſulphure deſcenden
te ſuper eos. Dicendum ꝙ ſodoma ⁊ gomorra fuerunt in
fecte pluribus peccatis ſcilicet peccato ſuperbie. luxurie.
⁊ auaricie. vt dicitur Ezech. xvj. Hec fuit iniquitas ſodo
me ſororis tue. ſuperbia. panis ſaturitas ⁊c̄. ſequitur. Et
egeno manū non porrigebat. ergo cōpantur hic neganti
bus victum apoſtolis quantum ad iſtud vltimum. non
quantum ad alia precedentia. quia comparatio debet eſſe
ſm̄ ea que ſunt eiuſdem generis. ⁊ non eſt dubium ꝙ gra
uius eſt peccatum negare victum ſeminantibus ſpiritua
lia. quibus tenentur homines de iure naturali diuino et
humano. vt ſupra dictum eſt. ꝙ̄ manum non porrigere
egeno ſimplici ſpiritualia non ſeminanti. x Ecce ego
mitto vos. Hic oñdit ſaluator ꝙ p̄dicatores verbi diuini
non debent terreri aduerſitate. Et quia in aduerſitate nō
ſolum oportet ſuſtinere patienter. ſꝫ etiā aliq̄n nomen xp̄i
confiteri conſtanter. ideo hec pars diuiditur in duas. q̄a
primo hortatur eos ad actum tolerandi. ſc̄d̊o ad actū ꝯfi
tendi. ibi. Omnis g̃ qui ꝯfitebit̄ me. p̄ma in in duas. quia
p̊ oñdit tribulatōis iminētis magnitudinē. ſc̄d̊o hortatur
apoſtolos ad eius ſufferentiā. ibi. Non eſt diſcipulus ſup
magiſtrum. prima in tres ſm̄ ꝙ magnitudo tribulatōnis
future oſtenditur ex tribus: q꞉ p̄io erant paſſuri a legiſpi
tis. ſc̄d̊o a principibus gentilibus. ibi. Et ad reges. tercio
a proprijs parentibus. ibi. Tradet aūt frater. ⁊ in qualibꝫ
perſecutione oſtendit qualiter ſe debent habere. dicit g̃.
x Ecce ego mitto vos ſicut oues. id eſt ſimplices innocē
tes p arma vos nō defendentes. y In medio luporuꝫ
id eſt ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ. Lupus enim dentibꝰ oues la

niat. hoies anhelitū infaucat: ita iſti apľos xp̄i nitebant̄ interficere. ꝛ vocē p̄dicatōis i eis ipedire. vtꝫ ex doctria apoſtoloꝝ ꝛ in actib⁹ eoꝝ. ꝛ iō ꝯñter oñdit q̄liter in hac tribulatione ſe debēt h̄re. d. 3 ¶ Eſtote prudētes ſicut ſerpētes. q̄m aliq̄ñ prudēter declināda eſt malicia pſecutoꝝ ſic͞ paulus vidēs maliciam iudeoꝝ volentiū eū interficere ſine cauſa. appellauit ad ceſarē. Actuum. xxv. a ¶ Et ſimplices ſic͞ colūbe. q꞉ occurrente neceſſitate dꝫ p̄dicator euāgelij ſi neceſſe ſit ſe offerre ſine amaritudis felle ex q̄b⁹ ptꝫ ꝙ aſtutia vulpina vitupabilis eſt. ꝛ ſil'r ruditas bouina. ſꝫ medio mō ď bēt incedere diſcipuli xp̄i. iō ſequitur. b ¶ Cauete autē ab hōib⁹. q꞉ ſicut dctm̄ eſt aliq̄ñ cauēde ſūt inſidie malignoꝝ. c ¶ Tradent em̄ vos in cōcilijs ꝛc͞. Hoc em̄ freq̄nter h̄r i actibus apľoꝝ. ꝙ diſcipuli xp̄i ſunt in concilijs adducti. flagellati. ꝛ incarcerati ꝓpter nomē xp̄i. d ¶ Et ad reges ꝛ p̄ſides. Hic oſtendit̄ magnitudo tribulatōis iminētis xp̄i diſcipl'is a p̄ncipib⁹ gentiliū. Iudei em̄ ꝓ illo tp̄e ſb̄diti erāt romanis. ꝛ iō habebāt altā iuſtitiā. ꝛ ꝓpter hoc nō poterāt aliquē condemnare ad mortē: ſm ꝙ h̄r Iohis. xviij. Nobis nō lꝫ interficere quēq̄ꝫ: ꝛ iō nō ſufficiebat eis diſcipl'os xp̄i in cōcilijs ducere. ꝛ eos flagellare: ſꝫ tradebāt eos iudicib⁹ romanorū. vt ſic poſſent eos ad mortē deducere. h̄ ē qď dicit. d ¶ Ad reges ꝛ p̄ſides ducēmini. vt. ſ. ꝯdēnemini ad mortē. e ¶ In teſtimoniū illis actiue. ſ. vt poſſit ꝯ vos ďferre teſtimoniū. f ¶ Et gentib⁹. hoc accipit̄ auctoritatiue. q꞉ iudices potētes ꝯdēnare hoies ad mortē gētiles erāt ꝓpt̄ qď pylat⁹ dixit ieſu. Iohis. xix. Neſcis q꞉ hēo ptātem crucifigere te ꝛc͞. dixit ergo gētib⁹. q. d. iudei nō habentes auctoritatē vos interficiendi ducet vos corā iudicib⁹ gentilibus. vt ꝯ vos ďferāt teſtimoniū ad ꝯdēnatōꝫ mortis. Cōſeq̄nter oñdit q̄liter ſe debēt h̄re in hac tribulatōne. d. g ¶ Cū aūt tradēt vos nolite ꝛc͞. Per h̄ nō intēdit excludē viā p̄uidēdi ſibi de r̄ñſione. ſꝫ ꝙ nō debēt pturbari ſi ñ habeāt tp̄s p̄cogitādi. ꝛ h̄ duplici ď cā. p̊ q꞉ i tali caſu ſufficit fidē ꝯfidēter ꝯfiteri corā iudicib⁹. qď facē pt̄ q̄libet xp̄ian⁹ q̄ꝫtūcūq̄ꝫ ſimplex. ſcďo q꞉ hōib⁹ de ďo ꝯfidētib⁹ ſpūſſctūs nō deficit i neceſſitate cū ñ poſſint aliter occurrē. ꝛ h̄ ē qď ſb̄dit̄. h ¶ Dabit̄ em̄ vob in illa hora ꝛc͞. ꝛ ptꝫ ex p̄dictis ꝙ non loquit̄ h̄ de verbo p̄dicatōis. dꝫ em̄ p̄dicator vbi diuini p̄cogitare q̄lit̄ deat ṽbū diuinū ꝓponē. ſm ꝙ dicitur Prouerb: xvj. Hōis em̄ ē aīm preparare. ꝛ dñi gubernare linguā. alit̄ tētaret deū ſi negligēt de h̄ cogitare. dū tamē hēat tp̄s opptunū. i ¶ Tradet aūt frater. Hic oñdit magnitudinē tribulatōis iminētis xp̄i diſcipl'is. ex eo ꝙ paſſuri erāt ab amicis ꝛ parētib⁹. qď ē grauiſſimū. ꝓpt̄ qď dicit i ¶ Tradet āt frater frēm ꝛc͞. hoc inuenit̄ de multis ſctis. q̄ ꝓ xp̄i fide ꝟuāda traditi ſunt ad mortē ab amicis ſuis. ſicut btūs chryſant⁹ tradit⁹ ē ad mortē a p̄re ſuo polemio. cetera patēt vſq̄ꝫ ibi. k ¶ Cū aūt pſequent̄ vos. vbi oñdit q̄lit̄ dñt ſe h̄re in tali tribulatōe. q꞉ aliq̄ñ diſcipl'i xp̄i debēt fugē. Ad cui⁹ euidētiā ſciēdū ꝙ pſecutio aliq̄ñ ē pſonalis vt q̄ñ aliq̄s q̄rit̄ ad mortē. nō q꞉ fidelis p̄ncipal̄ ē ſꝫ ꝓpter odiū pſone determiate. ꝛ tūc eſt ſp fugiēdū. ſicut paulus q̄rebat̄ ad mortē in damaſco. vt h̄r Actu. ix. qď patet. quia

5 eſtote ergo prudētes ſic͞ ſer
a pētes ꝛ ſimplices ſic͞ colū
b be. Cauete āt ab hōibus
c Tradēt ei vos i ꝯcilijs. ꝛ i
ſynagogī ſuis flagellabūt
d vos ꝛ ad preſides ꝛ ad re
e ges ducemi ꝓpter me. i te
f g ſtioniū illis ꝛ gētib⁹. Cuꝫ
at tradēt vos. nolite cogi
h tare q̄uo aut q̄d loq̄mi. dabit̄ ei vob i illa hora q̄d lo
q̄mi. ñ ei vos eſtī q̄ loq̄mi.
ſꝫ ſp̄s p̄ris vr̄i q̄ loq̄t̄ i vob
i Tradet aūt frater fratrem
i mortē ꝛ p̄r filiū ꝛ iſurgent
filij in parētes ꝛ morte eos
afficiēt. ꝛ eritī odio omni
bus hōibus ꝓpter nomen
meū. q̄ aūt pſeuerauerit vſ
k qꝫ i fineꝫ. h̄ ſalu⁹ erit. Cuꝫ
āt pſequent̄ vos i ciuitate
l iſta fugite i aliā. Amen di
co vob. ñ ꝯſūmabitī citates
m iſrael donec vēiat fili⁹ hōis
n Nō ē diſcipul⁹ ſup mḡrm
o nec ſ͞u⁹ ſup dñm ſuū. Suf
ficit diſcipulo vt ſit ſic͞ mḡr
p ei⁹. ꝛ ſ͞uo ſic͞ dñs eius. Si
p̄rēmfamilias beelzebub
r vocauerūt. q̄ntomagī dōe
s ſticos ei⁹. ne ergo timueri
t tis eos. Nihil em̄ ē optuꝫ
v qď nō reuelet̄. ꝛ occultum
x y qď non ſciat̄. Quod dico

alij fideles pmittebant̄ ſibi pacifice habitare. ſꝫ querebant ſolū paulū interficere. ideo dimiſſus a fratrib⁹ p murum fugit pſecutōnem pſonalē. Aliq̄ñ aūt nō ſolū eſt perſecutio pſone ſꝫ etiā fidei ꝛ iuſticie. ꝛ tunc ſi hō pcipiat ꝓbabi ꝙ ex fuga ſua ſeq̄t̄ deriſio fidei. ꝛ depreſſio iuſtitie fuga eſt mala ꝛ eſt pctm̄ mortale. ſi aūt nō apparet hoc ꝓbabl'r ſed magis contrarium vtpote q꞉ ex fuga tali pōt alibi fieri vtilitas eccleſie ex remāſione āt nō hēretur niſi occiſio miſtroꝝ eccleſie a cāib⁹. i. obſtiatis ifidelib⁹. ꝛ cōculcatio margaritarū. i. articuloꝝ fidei ab ipis tunc eſt fugiendū ꝛ alibi ꝓficiendū ꝓpter qď ſb̄ditur l ¶ Amē dico vobis nō ꝯſūmabitis ciuitates iſrael. p̄dicādo. ſ. ibi aduentū vel ſidē xp̄i m ¶ Donec veniat filius hois. a mortuis. ſ. reſurgendo. q꞉ denūciato aduentu xp̄i p apľos p ciuitates iudee. imediate paſſ⁹ ē xp̄s ꝛ a mortuis r̄ſurgēs diſcipl'is apparuit. vel ſi itelligat̄ ď aduētu xp̄i ad iudiciū tūc itelligēda ē ꝯſūmatio p̄dicatōis apľoꝝ p totū orbem. q̄ꝫtū ad ꝯuerſiōis effectū. q꞉ vbiq̄ꝫ diſpſi ſūt filij iſrael ſm p̄deſtinatōꝫ. vt ď꞉ in epľa ad Rom. ix. lꝫ. n. p̄dicatio apľoꝝ diſcurrerit p totū orbē a tp̄e ipoꝝ. ſm qď ď꞉ in p̄s. In oēꝫ t̄rā exiuit ſon⁹ eoꝝ. tm̄ effect⁹ ꝯuerſiōis fideliū q̄ꝫtū ad eos q̄ general'r ꝯuertēdi ſūt ad fidē hēbit plenarie effectū ſuū circa finē mōi. n ¶ Nō eſt diſcipul⁹. Oſtēſa magnitudiē tribulatōis iminētis. hortat̄ diſcipl'os ad ipi⁹ tollerantiaꝫ ꝛ hoc triplici rōe. p̊ exēplo ſui. ſcďo ex ꝯſideratōne diuini iudicij. ibi. Nihil optū. tercio ex meditatōe diuine prouidētie ꝛ cōſilij. ibi. Et nolite tiere. Circa p̄mū hortat̄ eos exemplo ſui. q꞉ mľta ꝛ ḡuia a iudeis paſſ⁹ ē ſine cā. ꝛ ꝓ ṽitate fidei ꝛ multo forti⁹ dñt h̄ pati ei⁹ diſcipl'i. ꝛ h̄ eſt qď dicit. Non eſt diſcipul⁹ ꝛ cetera. ſequit̄ o ¶ Sufficit diſcipulo vt ſit tanq̄ꝫ magiſter eius. i. ſi nō plus ꝯculcetur ꝛ ꝯtēnetur ſicut magiſter eius. ꝛ iō concluditur. p ¶ Si patremfamilias. i. xp̄m qui eſt pater noſter. q Beelzebub vocauerūt. ſicut. n. patet ex p̄cedētib⁹. dicebāt xp̄m facere miracula in ṽtute cuiuſdā demonis ſibi familiaris noīe beelzebub. ꝛ ſic xp̄m quodāmō vocabāt beelzebub inq̄ꝫtū opa eius ipi beelzebub attribuebant. qď erat magna blaſphemia ꝯ eum. r ¶ Quantomagis domeſticos ei⁹ diffamabunt imponendo apl'is qui ſunt de domo xp̄i. ꝙ faciant miracula in virtute demonis. ꝙ em̄ apl'i facerēt miracula virtute demonis dixerunt iudei ꝛ gētiles. vtꝫ multiplicit̄ ex legēdis eoꝝ. s ¶ Ne ḡ timueritis eos. omittēdo fidei veritatē ꝓpter pſecutōis timorē. t ¶ Nihil optum. Hic hortat̄ eos ad idem ex conſideratōe diuini iudicij in quo omnia manifeſtabunt̄. quia bona ꝛ mala oīm oib⁹ erunt manifeſta. Cuius ratio ē. q꞉ tale erit iudiciū qď videbitur ab oib⁹ iuſtū. qď nō poſſet eſſe niſi merita ꝛ demerita oīm viderent̄ ab oib⁹ manifeſte. Cōſideratio hui⁹ manifeſtationis debet dare magnā audaciā in p̄dicatōe ṽitatis. ꝛ h̄ eſt quod dicit. t ¶ Nihil optū. ſ. in p̄ñti tp̄e v ¶ Quod nō reueletur in iudicio. x ¶ Et occultū qď nō ſciat̄. q꞉ ſecreta cordis q̄ ſoli deo ſunt nota tūc erūt nobis manifeſta ꝛ h̄ dꝫ p̄dicatores mouere ad p̄dicandum ṽitatem ſecure ꝓpter quod dicit. y ¶ Qď dico vob in tenebris. id eſt i locis priuatis. licet em̄ xp̄us cōiter p̄dicauerit in cōmunib⁹

ʒ vob̄ i tenebꝛ͛ dicite i lumi
a b mine ⁊ qḋ i aure audit͛ p̄-
c dicate ſup tecta Et nolite
tiere eos q̄ occidunt corp⁹
aiam āt ñ pñt occidē: ſ; po
tius timete eū q̄ pt̄ ⁊ aiam
⁊ corp⁹ ꝑdere i gehēnam.
d e Nonne duo paſſeres aſſe
veneūt. Et vn⁹ ex illis nō
f g cadet ſup terrā ſine pr̄e ve
h ſtro: vr̄i aūt ⁊ capilli capi-
tis omnes numerati ſunt.
i Nolite ergo tiere. multis
paſſeribus meliores eſtis
k vos. oīs ergo q̄ ꝯfitebitur
me corā hōib⁹: cōfitebor
⁊ ego eum corā patre meo
l q̄ i celis eſt. q̄ āt negauerit
me corā hoib⁹: negabo ⁊
ego eū corā pr̄e meo q̄ i ce
m lis ē. Nolite arbitrari: q̄a
veneri pacē mittere in ter-
n ram. Nō veni pacē mittē
o p ſed gladiū. Veni eñ ſepa
re hominē aduerſus prēm
ſuū. ⁊ filiā aduerſuſ mrēm
ſuā: ⁊ nuꝝ aduerſus ſocrū
ſuā: ⁊ inimici hois dome-
ſtici eius. Qui amat prēm
aut mrēm plus q̄ȝ me: nō ē
q me dign⁹. Et q̄ nō accipit
r crucē ſuā ⁊ ſeq̄tur me: nō ē
s me dign⁹. Qui iuenit ani-
t mā ſuā ꝑdet illā. ⁊ q̄ ꝑdi-
v derit aiam ſuā ꝑpter me in
x ueniet eā. Qui recipit voſ
y me recipit. ⁊ q̄ me recipit.
recipit eum qui me miſit.

…is vt in tēplo ⁊ ſynagogis: tñ aliq̄ñ docebat diſcipl̄os
…atim a turbis. vt hr̄ Mar. iiij. Seorſum aūt diſcipl̄is
ꝑ diſſerebat oīa ʒ ¶ Dicite in lumine. i. in palā. q: po-
a apl̄i palā ppl̄o p̄dicauerūt ea q̄ a xp̄o ſeorſum didice
…unt: ꝓpter qḋ ſequit̄ a ¶ Et qḋ in aure auditis. i. i ſecre-
to. b ¶ Predicate ſup tecta. i. publice. in paleſtina ei tecta domoꝝ erant plana deſup ⁊ ibi ꝯueīebāt hoīeſ i dieb⁹ feſtiuis ad ludendū ⁊ confabulandū. ⁊ ꝑ h̄ deſignat quēlibet locuȝ publicū vbi cōueniūt homīes. vel ſm alios tecta iſta dicebant̄ q̄dā deābubulaotꝛia fcā circa templū ſup q̄ aſcēdebāt doctores ⁊ inde docebant ppl̄m. ¶ c Et nolite. hic hoꝛtat̄ eos ad tollerantiaȝ tribulatōis ex conſideratione diuine ꝓuidētie ſeu concilij. Ad cui⁹ euidentiaȝ ſciendū q̄ aliq̄ dixerūt diuinā ꝓuidentiam tm̄ ſe extēdere ad incoꝛpalia ⁊ non ad iſta inferioꝛa: ex-
quoꝝ ꝑſona dicit̄ Job. xxij. Circa cardies celi ꝑambulat
nec nr̄a conſiderat. Alij aūt dixerūt q̄ ſe extēdit circa in-
ferioꝛa iſta. exceptis actib⁹ hūanis: ⁊ hoc ne tollerent ab
hoīe libertatē arbitrij. ſ; vtrūq; ē falſum. q: ſm pħm p̄ de
aīa vbi repꝛehēdit empedoclē. d. q̄ de⁹ eſſet inſipientiſſi
m⁹ ſi aliq̄d ig̃raret qḋ nos cog̃ſcerem⁹: qḋ ſequebat̄ ad di
ctū empedoclis. q: dicebat oīa componi ex amicitia ⁊ li-
te: excepto die in q̄ lis nō erat. Ex quo ſeq̄bat̄ q̄ de⁹ litem
nō cognoſcebat: q: ponebat ſil̄e ſil̄i cognoſci. ⁊ idē incon
ueniēs ſeq̄t̄ ad dictū iſtoꝝ q: nos hēm⁹ noticiā de iſtis in
ferioꝛib⁹ ⁊ de hūanis actib⁹. ⁊ ꝑ ꝯñs deus talia cognoſcit
⁊ ad finē debitū deducit: q: cū ſit agēs vniuerſale ⁊ ꝓmuȝ
oīa q̄ ſb̄iacēt ei⁹ cognitōi oꝛdinant̄ ꝑ ip̄m. ⁊ q: nā nobilioꝛ
ꝓncipali⁹ cadit ſb̄ oꝛdīe ꝓuidētie ſequit̄ q̄ nā hūana q̄i
moꝛtalis ē ex ꝑte anīe ſp̄ealī mō cadit ſb̄ ei⁹ oꝛdiatōe ꝓpt̄
qḋ iuſti non debēt moꝛtē tiere. q: de⁹ oꝛdinabit ad finē vl-
timū: ⁊ hoc eſt qḋ dicit. Nolite tiere ⁊c̄. ⁊ pȝ vſq; ibi. ¶ d
Nōne duo paſſeres. Ad euidentiā hui⁹ ſciendū q̄ paſſe-
res abūdāt in terra ꝓmiſſionis. ⁊ iō de ip̄is fiebat oblatio
paupeꝝ: q̄ nō poterāt alia hr̄e. vñ erāt pauci valoꝛis. quia
duo habebātur ꝓ aſſe: As aſſis eſt genus numi: vñ ē mē-
ſura in pōderib⁹ vt dicit glo. ſup locū iſtū. In vnoquoq;
eñ genere illō qḋ ē minimū ē mēſura alioꝝ: dipondi⁹ āt
valet duplex as. ⁊ iō dꝛ Lu. xij. q̄ q̄nq; paſſeres hēbantur
ꝓ dipondio h̄ dꝛ q̄ duo ꝓ aſſe: q: paſſer ipar non poterat
competenter diuidi. iō remāebat vēdēti: dicit g̃ d ¶ Nō
ne duo paſſeres veneūt. i. vendūt̄. q: veneo venis hȝ ſenſū
paſſiui ſb̄ voce actiua. e ¶ Aſſe. i. pꝛo aſſe. ⁊ tñ vn⁹ ex illiſ
q̄ntūcūq; ſit ꝑui valoꝛis vt viſū ē. f ¶ Nō cadet ſup t̄raȝ
.i. nō moꝛiet̄. g ¶ Sine pr̄e veſtro. i. ſine ꝓuidētia dei
pr̄is. ꝑ ꝯñs ſupple neq; vos moꝛiemini: q̄n de⁹ oꝛdinet de
moꝛte vr̄a. ꝓpter qḋ cōcludit. h ¶ Veſtri aūt ⁊ capil. ca.
pi. oēs nūe. ſunt. in dei p̄ſcia: iō concludit. i ¶ Nolite er-
go ti. mul. paſſe. mel. eſtis vos. i. maioꝛis reputatōis apḋ
deū. q: ad ymaginē dei facti qḋ nō competit creature irra
tionali. k ¶ Ois g̃ q̄ ꝯfitebit̄. Oſtenſo q̄ debēt tribulati-
ones ſuſtinere cōſtāter: hic hoꝛtat̄ eos ad confitendū no
men xp̄i confidenter. d. Ois g̃ q̄ confitebit̄ me ⁊c̄. ⁊ pȝ ⁊ ſe-
quitur. l ¶ Qui aūt negauerit ⁊c̄. Negatio aūt noīs xp̄i
ſemꝑ eſt peccatū moꝛtale: ⁊ iō negans ip̄m dign⁹ ē dam-
natione. ſil̄r ⁊ non confiteri ſeu tacere aliq̄ñ eſt pcīn moꝛ-
tale: vt q̄ñ. ſ. ex taciturnitate alicui⁹ tollit̄ honoꝛ debit⁹ ſic̄
in caſu in quo aliquis interrogat⁹ de fide: ⁊ taciturnitate
ſua ingerit opinionē alijs q̄ ip̄e nō ſit xp̄ianus: vl̄ q̄ fides ſit ita deriſibilis q̄ nullus audeat eam cōfiteri tūc tacere vl̄ non confiteri pcīn moꝛtale ē. Si āt aliq̄s nō interrogatus ex feruoꝛe fidei publice pꝛofiteat̄ fideȝ xp̄i ad declarationē veritatis fidei: ⁊ ad confirmationē trepidantiū ſic̄ leguntur aliq̄ martires feciſſe hoc ē bonū ſupererogationis. m ¶ Nolite arbitrari. Hic oñdit q̄ p̄dicatoꝛes euangelij nō debēt impediri ex amicoꝛuȝ carnalitate. Ad cuius euidentiā ſciēdū q̄ charitas eſt oꝛdiata ſic q̄ hō debet diligere deū ſup oīa etiā ſup ſeip̄m ⁊ iđo
pꝛo nulla amicitia cuiuſcūq; ꝓximi dȝ retardari q̄n pꝛoſe
quatur ea q̄ ꝑtinēt ad honoꝛē diuinū: ꝓpt̄ qḋ dicit. m
Nolite arbitrari q: veneri pacē mittere in terrā: ⁊ loquit̄
de pace mala q̄ ē ꝯ deū. n ¶ Nō veni pacē mittere. ſ. talē
q̄ dicta ē. o ¶ Sed gladiū. hoc eſt diuiſionē talis cōcoꝛ-
die. Aduertendū tñ q̄ iſta q̄ dicūtur h̄ a xp̄o ſunt facta oc
caſionaliter. q: ad xp̄i p̄dicationeȝ ⁊ apl̄oꝝ aliq̄ conuerſi
ſunt ad fidē ⁊ alij in infidelitate remanētes quātūcunq;
eis ꝯiūcti ꝑſecuti ſūt iſtos ad moꝛtē. ꝓpt̄ qḋ ſequit̄. ¶ p
Veni eñ ſeꝑare ⁊c̄. ⁊ pȝ. q ¶ Et q̄ non accipit crucē ſuā
Hic oñdit q̄ p̄dicatoꝛ verbi diuini non debet retrahi ꝓ-
pter dulcedinē pñtis vite q̄ ē bꝛeuis ⁊ trāſitoꝛia: ⁊ ad me-
rendū vitā eternā oꝛdiata. ⁊ ideo q: finis melioꝛ eſt his q̄
ſunt ad finē imo ea q̄ ſunt ad finē non ſunt niſi pꝛopt̄ aſſe
cutōnē finis. ideo de ip̄is non curat̄ dū tñ finis habeatur
pꝛopter qḋ de vita pñti non ē curādū: ſ; de aſſecutione vi
te eterne: ⁊ hoc eſt qḋ dicit. q ¶ Et q̄ non accipit crucem
ſuam ⁊ ſequit̄ me. ſ. volūtarie moꝛtē tolerādo r ¶ Non ē
me dign⁹. i. vita eterna. q: in coniūctione ad xp̄m ꝑ viſio
nē ⁊ fruitionē conſiſtit vita eterna. s ¶ Qui inuenit ani
mā ſuā. i. vitā pñtem q̄ cauſat̄ ab aīa exiſtēte in coꝛꝑe. vn-
de ē ibi p̄dicatio ꝑ cām. q̄ amat igit̄ vitā pñtem inoꝛdina-
te ꝑdet eā. Res eñ ꝑdit̄ q̄ñ non attingit finē debitū ſicut
medicina ꝑdit̄ q̄ñ ꝑ eā ſanitas non acq̄rit̄. ⁊ eodē mō vita
pñs q̄ finalit̄ ad conſecutionē vite eterne oꝛdinat̄ recte ꝑ-
ditur: q̄ñ ꝑ ip̄am ad eternā vitā non ꝑuenit̄: qḋ contingit
illi q̄ inoꝛdiate amat ip̄am. ⁊ econtrario. t ¶ Qui perdi-
derit aiam ſuā ꝓpt̄ me. vitā pñtē ꝓpt̄ xp̄m ꝯtēnendo: ta
lis eñ dꝛ ꝑdē non ſm v̇itatē: vtȝ ex pꝛedictis: ſ; ſm hoim
opininē iſte inquā. v ¶ Inueniet eā. accipiēdo pꝛo tran
ſitoꝛia eternam. x ¶ Qui recipit vos. Poſtq̄ȝ ſaluatoꝛ
hoꝛtat⁹ eſt p̄dicantes: hic hoꝛtat̄ recipiētes ip̄os. oñdens
magnitudinē pꝛemij ipoꝝ. d. Qui vos recipit in nomine
meo me recipit. ea eñ q̄ fiunt xp̄i fidelib⁹ reputat ſibi fieri
xp̄s. ⁊ hoc tam in malis. Act̄. ix. Saule ſaule q̄d me ꝑſe-
queris. i. fideles meos. q̄ȝ etiā in bonis. ſic̄ h̄ pȝ. q: in diſci-
pulis ſuis dicit ſe eſſe receptū. y ¶ Et q̄ recipit pꝛophetā
.i. dei nunciuȝ.

3 ¶ In noie ꝓphete.i.inq̃ʒtum dei nūcius. a ¶ Mercedem ꝓphete accipiet.i.ab eo cui⁹ eſt nūci⁹ ꝛ ſilr. b ¶ Qui recipit iuſtū i noie iuſti.qḋ non pōt eſſe niſi ꝓpter deū a q̇ iuſtificaꝛ omīs vere iuſtus. c ¶ Mercedē iuſti accipiet.i. a deo q̇ iuſtificat ipm ſecus eſt aūt ſi recipit ipm inq̃ʒtum amicus vel cōpatri ota vel hmōi:q꞉ nō recipit eū pure i nomine dei. d ¶ Et q̇cunqꝫ po. de. vni ex mi.iſtis ca.aq̄ frigi. tm̄ hoc dicit ad oſtēdendum ꝙ quilibet q̃ʒtumcūqꝫ paup̱ poteſt facere opa miſericordie. q꞉ dare calicem aq̄ frigide pōt quilibet q̃ʒtumcūqꝫ paup̱. e ¶ In noie diſcipuli.i. qm̄ eſt fidelis denūcians fidē xp̄i. f ¶ Amen id eſt fideliꝛ. g ¶ Dico vob̄ nō p̱det mercedē ſuā.ſ. q꞉ in his que danꝛ ꝓpter xp̄ʒ nō tantū penſaꝛ q̄ntitas doni:q̄ntū pēſaꝛ q̄ntitas bone voluntatis ex qua daꝛ ſeq̄tur. h ¶ Et factū eſt cū conſum.ieſus p̄cipiēs duodeci diſcipulis ſuis.modū ſcʒ p̄dicandi et viuēdi predictum.

5 Qui recipit ꝓphetaʒ in no
a mine ꝓphete: mercedeʒ ꝓ
b phete accipiet. Et qui reci
pit iuſtum in nomine iuſti:
c mercedeʒ iuſti accipiet: Et
quicunqꝫ potū dederit vni
ex minimis iſtis caliceʒ aq̄
e frigide tm̄ i nomie diſcipu
f li:amen dico vobis non p̱
g
h det mercedeʒ ſuam. Et factū eſt cū cōſummaſſet ihs
precipiēs duodecim diſci
i pulis ſuis tranſijt inde vt
doceret ꝛ p̄dicaret in ciuitatibus eoꝝ. ¶ Ca.xj.

a Iohannes aūt cū audiſſet in vinculis opa
xp̄i mittens duos ḋ diſci
a pul'ſuis:ait illi. Tu es qui
vētur⁹ es: an aliū expecta
b m⁹. ꝛ rn̄dens ihs ait illis.
c Eūtes renūciate iohi q̄ au

i ¶ Tranſijt inde vt doceret ꝛ p̄dicaret in ciuitatib⁹ eoꝝ.ſcʒ iudeoꝝ:et ſic patet cōcluſio huius capituli.

¶ In capitulo.x.vbi dicitur in poſtilla Nolite poſſidere aurum ꝛc̃. ¶ Additio.

Qualiter inſint intelligēda ſm doctores iſta q̄ apoſtolis ad predicandū miſſis a chriſto iniunguntur habes infra additione ſuper Johannem.xij. vide ibi. ¶ Capitulum.xj.

i Iohānes aūt. Poſita inſtructōne p̄dicantiū.h cōſequēter poniꝛ confirmatio dubitantiū.et diuidiꝛ in tres p̱tes:q꞉ primo ſaluator nr̄ cōfirmat dubios de ſuo aduētu:ſcḋo cōdēnat incredulos ſeu p̱uerſos: ibi. Cui ſil'em.tercio cōmēdat deuotos:ibi. In illo tp̱e rn̄dēs ihs.prima in duas:q꞉ ad confirmatiōeʒ diſcipuloꝝ iohis oñdit ſe eſſe xp̄m vere ꝓmiſſum: ſcḋo ad confirmationeʒ pp̱l'oꝝ oñdit iohem eſſe ꝓphetam ſanctū:ibi. Illis autem abeūtib⁹.prima in duas:q꞉ primo moueꝛ dubitatio:ſcḋo poniꝛ eius rn̄ſio:ibi. Et rn̄dens ihs. Circa primū conſiderandū ꝙ herodes antipas incarcerauit iohem: ꝓpter hoc ꝙ rep̄hendebat eū:eo ꝙ abſtulerat fratri ſuo philippo vxorem ſuā noie herodiadem:vt hr̄ Marci.vj. Johes ergo in carcere conſti.miſit diſcipulos ſuos ad ihm: q̄rēs vtrū ipſe eſſʒ xp̄s an nō. Sed q꞉ q̄ſtio eſt dubitabilis ꝓpoſitio mirabile ē ꝙ iohes q̇ baptizauerat xp̄m:et viderat ſpiritū ſanctū deſcendere ſup̱ eum:vt de eo dixerat. Ecce agnus dei qui tollit peccata mūdi:vt hr̄ Johis.j. De hoc q̄ſi dubitans querebat. Ad hoc rn̄det beat⁹ Greg.d. ꝙ iohānes nō dubitauit ipm eē hui⁹mōi ſaluatorē:ſʒ dubitauit vtrū ſicut natus erat in hūanitate nr̄a:ita etiā moraretꝛ ꝓ ſalute hūana:ſʒ h̄ rn̄ſio nō videꝛ cōueniēs:q꞉ iohes non fuit minus illuminat⁹ q̄ꝫ ꝓphe veteris teſtamēti:q꞉ hic dr̄ plus q̄ꝫ ꝓpha. vt ſequitur in iſto ca. Prophete aūt ceg̃uerūt xp̄m nō tm̄ naſciturū in carne ꝓpter nos ſʒ etiā morituꝝ: vt hr̄ Eſa.liij. Tanq̄ꝫ ouis ad occiſionē duceꝛ ꝛc̃.ꝛ in pluribus alijs locis q̄ ꝓpꝛ ꝓlixitarē vitandā omitto:ğ m'ltoſc꞉ti⁹io

hānes q̇ fuit plus q̄ꝫ ꝓpha cognouit. Item iohes de ꝓ p̄dixerat. Ecce agn⁹ dei: Joh.j.qḋ nō dixiſſet vt videꝛ: vidiſſet eū imolandū ꝓ ſalute mūdi:ꝛ iō aliꝛ dicendūʒ ꝙ iohes nō dubitauit de p̄dictis:ſʒ certitudinalr cognouit. ſʒ diſcipuli ei⁹ q̇ nō erāt ſic illumiati dubitauerūt:ꝛ iḋo iohānes p̱ diſcipulos ſuos qōneʒ ꝓpoſuit nō ꝓpter ſui dubitatione ſʒ diſcipuloꝝ heſitantiū. b ¶ Et rn̄dēs ihs. Hic poniꝛ xp̄i rn̄ſio et q꞉ ei⁹ rn̄ſio ñ erat ad ꝯfirmatōʒ iohis q̇ ñ dubitauit:ſʒ ad confirmatiōnē diſcipuloꝝ dubitantiū: iō xp̄s nō rn̄dit p̱ v̄ba ſʒ per facta faciēs i cōſpectu diſcipuloꝝ iohiſ miracula mlt̄a manifeſte declarātia ꝙ ipſe eēt xp̄s:ꝛ h̄ ē qḋ dꝛ. c ¶ Renūciate iohi q̄ au.ꝛ vi. ceci vidēt ad p̄ceptū meū:ꝛ cetera q̄ ſequunꝛ patent vſqꝫ ibi. d ¶ Paupes euāgelizanꝛ.i. denūciātur hie regnū celoꝝ: vt ſ:dictū eſt ca.v. Beati paupes ꝛc̃. e ¶ Et beat⁹ ē q̄ ñ fu. ſcan.i me.ſ. dubitādo de deitate: quia

diſtis ꝛ vidiſtl. Ceci vidēt
claudi āmbulant:leproſi mū
danꝛ:ſurdi audiūt:mortui
d reſurgūt:paup̱es euange
e lizanꝛ:ꝛ beat⁹ eſt q̇ nō fue
f rit ſcandalizat⁹ i me. Illis
aūt abeūtib⁹:cepit ihs dicere ad turbas ḋ iohanne.
g Quid exiſtis in deſertū videē. Harūdineʒ vento agitatā. Sʒ q̄d exiſtl videre.
h Hoiem mollib⁹ veſtitum
i Ecce qui mollibus veſtiūtur in domibus regū ſunt.
k Sed q̄d exiſtis vidē. Prophetam. Etiam dico vob̄
l plus q̄ꝫ prophetam. Hic ē
enim de quo ſcriptum eſt.
m Ecce ego mitto āgelū me
n uʒ añ faciem tuū:q̇ p̄p̱abit
o
p viam tuam ante te. Amen
dico vobis: nō ſurrexit in

me videt in paſſibili carne. f ¶ Illis aūt abeūtibus. Hic ꝯñter oñdit iohem eē ꝓphaʒ ſanctū: et h̄ ne ex qōne ꝓpoſita aliq̇ crederēt eū dubitaſſe ꝛ ignoraſſe eū fuiſſe xp̄ʒ: et cōmēdat eū de q̄tuor:p̄ de ſoliditate fidei ꝛ cōſtātie:cū dic̄. g ¶ Quid exi.in deſer.vidē.harū.vē.agitatā.q.d.nō:quia iohānes ita conſtās erat ꝙ nec timore:nec fauore a veritate declinabat:ſecundo ab auſteritate pnīe:cum dicit. h ¶ Hoiem mollib⁹ veſtitū.q.d.nō:quia ſupra dictū ē iohannes habebat veſtimentū de pilis cameloꝝ: et eſca ei⁹ erat locuſte et mel ſilueſtre. Ad h̄ etiā manebat in deſerto vt auſterā vitam duceret nō ſolum ex victu ꝛ veſtitu: ſʒ etiam ex loco propter quod ſubdiꝛ. i ¶ Ecce qui mollib⁹ veſtiunꝛ ꝛc̃. Ad hoc em̄ multi magnatibus adulanꝛ vt cū ipſis cōmorantes delicijs vtanꝛ:ſed homines veritatis talia aſpernanꝛ:vñ narrat valerius maxim⁹ lib.iiij.ꝙ q̇dam dixit Dyogeni olera lauanti:ſi tu dionyſio adulari velles iſta non ederes. Cui rn̄dit ſi tu iſta edere velles dionyſio adulari nolles:et ſequiꝛ. Hic veridicus veritatis annunciator malens oleribus ſuſtentari q̄ꝫ magnatib⁹ adulari. tercio cōmendat eū ſaluator a claritate noticie:cum dicit. k ¶ Prophetā.dr̄ em̄.j.Reg.ix. Qui em̄ dr̄ hodie ꝓpheta olim appellabaꝛ videns.q꞉ ꝓphete videbant ea que alijs erant occulta:ſʒ nō ſolum iohes ꝓpha fuit:ſed etiam plus q̄ꝫ propheta:quia nō ſolum xp̄m p̄uidit venturum ꝛ p̄dixit ſicut alij prophete:ſed etiam ipſum digito oſtendit.q̄r to cōmendat eum ab auctoritate doctrine.d. l ¶ Hic eſt em̄ de q̇ ſcriptum eſt: Malach.iij. m ¶ Ecce ego mitto angelū meū.i.iohanneʒ qui duxit vitam angelicam. n ¶ Añ faciē meā.i.añ xp̄m q꞉ fili⁹ dr̄ figura dei p̄ris: et ꝓ ꝯñs facies ei⁹. o ¶ Qui p̄p̱abit viā.i.corda audientiū ad recipiēdū xp̄m p̱ p̄dicatōeʒ ſuā ꝛ baptiſma ſuū:ꝛ vt ꝯprehēdat ſūmā cōmēdatōeʒ iohis ſb̄dit. p ¶ Amē dico vob̄ nō ſurrexit ma.ꝛc̃. Nō negat q̇n eq̄lis ſurrexerit intꝛ natos mulieꝝ.xp̄s em̄ maior fuit: ſʒ nō ꝓprie dr̄ fili⁹ mlꝛieris:ſed ſʒ virginis:quia mulier de cōi curſu accipitur pro femina

r ter natos mulieruꝫ maior
q iohanne baptiſta. Qui au
teꝫ mīor eſt in regno celoꝝ
s maior eſt illo. A dieb⁹ aūt
iohīs baptiſte vſq̄ nūc re
t gnū celoꝝ vim patit̄: ⁊ vio
v lenti rapiūt illō. Oīns eīn
ꝓphete ⁊ lex vſq̄ ad iohā
x neꝫ ꝓphetauerunt: ⁊ ſi vul
tis recipere ipē eſt helyas
qui ventu rus eſt. Qui ha
bet aures audiēdi audiat.
a Cui autem ſilēm eſtimabo
b generatōnem iſtaꝫ. Siſis
c ē pueriſ ſedētib⁹ i foro qui
clamantes coeq̄lib⁹ dicūt
d Cecinim⁹ vobis et nō ſal
taſtis: lamentauim⁹ et nō
e planxiſti. Venit eīn iohes
f neq̄ mādu cās neq̄ bibēs

g ⁊ dicūt demoniū hꝫ. Venit
h i fili⁹ hoīs manducās ⁊ bi
k l m bens: ⁊ dicunt: ecce hō vo
n o rax ⁊ potator vini: publica
p noꝝ ⁊ pctōꝝ amic⁹. Et iu
q ſtificata eſt ſapiētia a filijs
r Tunc cepit exprobare ciui
tatib⁹ in q̄bus facte ſt̄ plu
rime vtutes ei⁹: q² nō egiſ
s ſent pniam. Ve tibi coro
t zaim: ve tibi bethſaida: q²
ſi in tyro et ſydone facte eſ
ſent vtutes q̄ facte ſunt in
vobis: olim in cilicio ⁊ ci
x nere pniaꝫ egiſſent. Verū
tñ dico vobis: tyro ⁊ ſydo
ni remiſſius erit i die iudi
y cij q̄ꝫ vobis. Et tu caphar
naū nunq̄d vſq̄ i celū exal
taberis. Vſq̄ i infernū de

pta. q Qui aūt minor eſt in regno celoꝝ. i. in be
tudine. r Maior eſt illo. q² quilibet beatus q̄tum
cūq̄ minim⁹ maior eſt actu q̄ꝫ quicūq̄ viator purus licꝫ
aliquis viator ſit maior in potentia aliq̄ beato. Et q² dixe
rat ꝙ iohes erat plus q̄ꝫ ꝓpheta. iō cōſeq̄nter declarat hoc
dicens. s A die
bus iohīs baptiſte
⁊c. q² iohes incepit
ꝑdicare cōſecutiōeꝫ
regni celeſtis ꝑ pe
nitentiā qđ ante eē
nō poterat. t Et
violenti rapiūt. Nō
eīn pōt hō nat⁹ i ter
ra rapere celuꝫ niſi
ſi faciat violētiaꝫ co
hercendo a delecta
bilibus ꝓpriū appe
titum. v Omnes
ꝓphete ⁊ lex vſq̄ ad
iohanneꝫ. q² in lege
⁊ ꝓphetis veritas d̄
xp̄o erat ſub figuriſ
⁊ enigmatib⁹ tradi
ta: ꝫ a iohe eſt mani
feſte oſtenſa dicēte.
Ecce agn⁹ dei ⁊c.
x Et ſi vultis reci
pere ipſe eſt helyas
nō in ꝑſona ꝫ in ſpi
ritu: q² fuit ſil̄is he
lye: ⁊ h̄ in trib⁹: ꝑrio
in auſteritate pnie:
q² de helya ſcribit.
iiij. Reg. j. ꝙ erat vir piloſus ⁊ zona pellicea accinctus re
nibus. dr̄ aūt ibi piloſus ꝓpter h̄ ꝙ hēbat veſtē hyrſutam
⁊ aſperā: ſil̄r de iohe dictū eſt ſupra ꝙ hēbat veſtimentuꝫ
de pilis cameloꝝ: ſcđo in ſoliditate cōſtantie. De helya ei
ſcribit ꝙ ipſe cōſtanter arguebat regē achab. iij. Re. xxij.
et ochoziā regē. iiij. Re. j. Similit̄ iohānes arguebat he
rodē. Marci. vj. tercio in auctate doctrine: q² ſicut helias
ventur⁹ eſt ꝑ ꝑdicatōeꝫ ſuā: denūcians xp̄i aduentū ſcđm
ita iohannes ꝑuenit primū: vt dictū eſt ſ. iij. ca. ⁊ hoc no
tat̄ cum ſubdit. y Qui hꝫ aures audiēdi audiat: ad de
nunciandū ꝙ illud qđ immediate ꝑponit̄ myſtice eſt itel
ligendū. a Cui aūt ſimilē eſtimabo. Hic ꝯñr exprimit̄
cōdemnatio obſtinatoꝝ: ⁊ primo in generali reſpectu iu
deoꝝ cōiter: ſcđo in ſpāli reſpectu aliquoꝝ quib⁹ ſpecialia
beneficia cōtulerat: ibi. Tūc cepit exprobrare. Ad euiden
tiā primi aduertendū ꝙ multū valde facit ad virtutem ꝙ
aliqui a puericia ſua ſint cōſueti operibus vtuoſis: et iđo
expedit ꝙ pueri exerceant̄ in ludis honeſtis ⁊ inducenti
bus ad virtutē ⁊ retrahentib⁹ a vicijs: ꝓpter qđ pueri he
breoꝝ habebant talē ludū: diuidebant̄ eīn in medio ciui
tatis in duas ꝑtes equales: ⁊ illi qui erāt ex vna ꝑte cane
bant carmē leticie: ⁊ alij ex oppoſita carmē lugubre: p⁹ ea
exprobrabant ſibi mutuo: ⁊ exultātes dicebant alijs qua
re ſibi nō cōgaudebāt: et ecōuerſo alij. ſ. lamentantes q̄re
ſibi nō cōpatiebant̄: ⁊ h̄ fiebat ad exprimendū vanam le
ticiā ⁊ defectū cōpaſſionis ⁊ amicicie ad adinuiceꝫ in hoc
mūdo: ⁊ hoc mō ſicut videm⁹ frequēter ꝙ in eadē ciuita
te imo in eodē vico vel etiā in domo aliqui letant̄ ⁊ aliqui
ex oppoſito triſtant̄. Hoc ſimile erat de iudeis q̄tuꝫ ad h̄
q² viderāt auſteritatē iohīs: nec ꝑ h̄ fuerāt moti ad pniam
⁊ poſtea dulcedinē ⁊ manſuetudinē xp̄i q̄ dulcedinē miſe
ricordie eis ꝑdicauit: ⁊ cū eis dulciter ⁊ manſuete conuer
ſatus eſt. nec graues penas impoſuit penitentibus: ſed di
xit: vade ⁊ noli ampli⁹ peccare: ⁊ tamē ꝑ h̄ nō fuerūt moti
ad deuotōnis dulcedinē ⁊ pietatis: ꝫ magis remāſerūt ob
ſtinati in pctīs: ꝫ vtriuſq̄ vitā in malū interꝑtando ⁊ h̄ eſt
qđ dr̄. a Cui aūt ſil̄e eſtimabo generatōeꝫ iſtā. de q̄ ſcri
bitur in ſequēti ca. Generatō mala ⁊ adultera ſignū q̄rit.
b Similis eſt pueris. nō q̄tum ad eoꝝ innocentiā: ꝫ q̄
tum ad ludi eoꝝ interpretatōeꝫ. c Qui clamātes coeq̄
libus dicūt. q² pueri in ꝑtes equales diuiſi ſibi dicebant
mutuo ea que ſequunt̄. d Cecinimus vob. ⁊ pꝫ ex pre
dictis. e Venit
eīn Johes. Hic ap
plicat ſil̄itudineꝫ ad
ꝓpoſitū. f Neq̄
manducās neq̄ bi
bens. i. in abſtinētia
maxima viuēs. ille
eīn q̄ parū comedit
dr̄ nō comedere ſm̄
cōem modū loq̄ndi
ſic̄ q̄ male videt dr̄
nō videns. g Et
dicūt iudei. ſ. h t
h Demoniū hab.
auſteritatem iohan
nis demoni attribu
endo. Demoniaci
eīn pñt multa agere
⁊ pati q̄ non pñt alij
i Venit fili⁹ hoīs.
id ē xp̄s. k Mā
ducans ⁊ bibens. ſ.
cōem vitā int̄ hoīes
ducēs. hoc eīn debe
bat facē: q² erat me
diator dei ⁊ hoīm: ⁊
ideo talē vitā debu
it cōiter ducē: vt cōi
ter viuētes ⁊ pecca
tores haberēt acceſſum familiarē ad ipm̄. l Et dicunt.
ſcilꝫ phariſei male interꝑtando. m Ecce hō vorax. in q̄
notant eū de exceſſu in quātitate cibi. n Et potator vi
ni. in q̄ notant eū de ebrietate qđ erat falſum: q² ꝑfectiſſi
me vite fuit. vñ ⁊ p⁹ baptiſmū. xl. dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ieiunauit
vt ſupra viſū eſt. o Publicanoꝝ ⁊ peccatoꝝ amicus.
Hoc accipiebāt ex h̄ ꝙ videbant eū cū eis comedentē et
bibentē vt ſupra eſt ca. ix. hoc tñ nō erat vt eoꝝ vicia ama
ret: ꝫ magis vt ſanaret: vt ibidē dr̄. p Et iuſtificata eſt
ſapia a filijs ſuis. hoc dupl̄r exponit̄: vno mō referēdo ad
apl̄os ⁊ eſt ſenſus. licet xp̄us q̄ eſt ſapia dei pr̄is ſit ꝑdicto
mō a phariſeis reprobatus. tamē iuſtificatus eſt. i. cogni
tus iuſt⁹ a filijs ſuis: hoc eſt a diſcipulis q̄ ſunt filij xp̄i ꝑ
adoptōeꝫ. ſm̄ ꝙ dr̄ Joh. j. Quotq̄t aūt receperūt eū dedit
eis ꝑtātem filios dei fieri. Aliter exponit̄ referēdo ad pue
ros iudeoꝝ ꝑdicto mō ludentes: ⁊ tūc eſt ſenſus. p Et
iuſtificata eſt ſapia. ſ. iohīs et xp̄i. q A filijs ſuis. h̄ ē a
filijs iudeoꝝ: q² declarata eſt eoꝝ iuſticia ⁊ ſapia inq̄tum
repſentabat̄ ꝑ eoꝝ ludum obſtinatio patrū ſuoꝝ: ſic̄ patet
ex ꝑdictis. r Tūc cepit exprobrare. Hic in ſpāli oſten
dit xp̄s cōdemnatōeꝫ aliquoꝝ ꝓpter eoꝝ ingratitudinem
q² illis ꝑdicauerat xp̄s frequēter ⁊ int̄ eos miracula fece
rat: ⁊ lꝫ ei⁹ ꝑdicatōeꝫ ꝑ recepiſſent deuote: tñ poſtea ad vo
mitū reuerſi in infidelitate remanſerūt ſicut ꝑdictum fue
rat ꝑ Eſa. ix. Primo tpe alleuiata eſt ⁊c. ſicut expoſitū eſt
ca. iiij. et h̄ eſt qđ dicit. Tūc cepit exprobrare ⁊c. s Ve
tibi corozaim. iſta erat vna de ciuitatib⁹ in q̄b⁹ ꝑdicta fece
rat. r Ve tibi bethſayda: de iſta ciuitate erat petr⁹ ⁊ an
dreas. v Quia ſi i tyro ⁊c. qđ pꝫ q² receperunt predi
catōes apl̄oꝝ ⁊ deuote crediderūt: vtꝫ Act. xxj. vbi paulꝫ
ꝯduxerūt vſq̄ ad nauē ex deuotōe ꝑ h̄ tñ ñ itelligit̄ aliq̄ va
riabilitas i diūa ꝑdeſtinatōe: ꝫ tm̄ i hoīꝫ volūtatē. x Ve
rū tñ dico vob ⁊c. q² grauı⁹ ē auditā fidē r̄pellē q̄ꝫ nōꝝ i gē
tilitate. Illi āt erāt gētiles q̄ hitabāt i tyro ⁊ ſydone. y Et
tu caphar. ⁊c. h̄ dic̄ ipꝛoꝑerādo: q² ꝑ ꝑdicatiōeꝫ xp̄i ⁊ mira
cl̄a debuiſſent exaltari ad diūa: ꝫ q² ꝑꝑ pctm̄ ingtitudinis
ſꝑ peiora ꝑoꝛib⁹ inferunt̄: iō ſequit̄: vſq̄ in infernū deſcen des

z ſcēdēs: Quia ſi i ſodomis
a facte fuiſſent ꝟtutes q̄ fctē
ſt i te forte māſiſſent vſq̄ꝫ i
b hāc diē. Verūtñ dico vo-
bis: qꝛ tre ſodomoꝝ remiſ
ſius erit in die iudicij q̄ꝫ ti
c bi. In illo tpe reſpōdēs ie
d ſus dixit. Confitebor tibi
pater domine celi ꝛ terre:
e quia abſcōdiſti hec a ſapi-
f g entibus ꝛ prudentibus et
reuelaſti ea paruulis. Ita
h pater qm̄ ſic fuit placitum
i ante te. Om̄ia mihi tradi-
k ta ſunt a patre meo. Et ne-
l mo nouit filium niſi pater
neq̄ꝫ patrem quis nouit ni
m ſi filius: et cui voluerit fili
n us reuelare. Venite ad me
oēs qui laboratis ꝛ onera
o ti eſtis ꝛ ego reficiam vos
p q Tollite iugū meū ſup vos
r ꝛ diſcite a me qꝛ mitis ſuꝫ et
s t hūilis corde ꝛ inuenietis req
v eꝫ aiabꝰ vr̄is. Iugū ei me-
uꝫ ſuaue ē ꝛ onꝰ meū leue.

z Quia in ſodomis. qui tñ fuerūt hoies peſſimi: vt habet Geñ. xiij. a Facte fuiſſēt ꝟtutes ꝛc. qꝛ feciſſent penitentiā ſicut niniuite ad p̄dicatōem Jone. dicit aūt forte nō ad notādū dubitatōeꝫ ex pte ſua: ſꝫ ad denotandū mutabilitatē liberi arbitrij ex pte hois. b Verūtñ dic vo. qꝛ ter. ſodo. remiſſius erit in die iudicij qꝛ repugnatio veritatis agnite q̄ fuit in iſtis: qꝛ veritatē dei cognitā p p̄dicatōeꝫ xp̄i poſtea ipugnauerūt: cū ſit ſpēs peccati in ſpm̄ ſctm̄: grauiꝰ ē pctm̄ q̄ꝫ ſit viciū luxurie ꝯ nām quo erāt infecti iſti ſodomite. c In illo tpe rn̄dēs. Hic p̄nr ponit deuotorū cōmendatio: ꝛ circa deuotōeꝫ p̄ ponitur p̄ncipiū motiuū: ſecūdo ipꝫ mediū: ibi Oia mihi tradita ſt. Circa p̄mūꝫ aduertendū q̄ poſſꝫ ab aliquo queri q̄ fuit cā q̄ iudei lr̄ati ꝛ in pplo famoſi ꝓ maiori pte in infidelitate remāſerūt: ſimplices aūt ꝛ illiterati ad fidē vocati ſūt huic q̄ſtioni tacite rn̄det xp̄s p modū diuine laudis dicēs d Confitebor tibi paẗ. i. ad gl̄aꝫ tuā declaro. e Quia abſcōdiſti hec. i. myſteria fidei. f A ſapientibꝰ ꝛ prudētibꝰ. i. in ſapia hūana cōfidētibꝰ. ꝛ iſti ſunt ſapiētes in oculis ſuis tm̄: ſꝫ non ſimpliciẗ. g Et reuelaſti ea puulis. i. hūilibꝰ: ꝛ ſic patet q̄ cā a pte credentiū fuit eoꝝ hūilitas. que ad ſapientiā diſponit: vt dr̄ Prouer. xj. Vbi hūilitas ibi ſapia. ex pte aūt nō credentiū fuit eoꝝ ſupbia que ē intellectus excecatiua: ſꝫ ex pte dei cā fuit ſimplex voluntas diuina: ꝛ hoc ē qd̄ ſubdit. h Qm̄ ſic fuit placitū añ te. Qd̄ em̄ aliqui ſint electi ꝛ aliq̄ reprobaſti bn̄ pōt aſſignari cā in generali etiā ex pte dei vt i electis appareat di miſericordia in aliis aūt eiꝰ iuſticia qꝛ ſicut ad gl̄aꝫ regis terreni ꝛ decorē ſui regni non ſolū pertinet aula in q̄ ſtrenui milites honoranẗ: ſꝫ etiā patibulū i quo malefactores puniunẗ: ſic ad gl̄am dei nō ſolū pertinet p̄miatio beatoꝛuꝫ: ſed etiā punitio reproboꝝ. In ſpāli tñ nō pōt aſſignari rō ex pte dei q̄re iſtū eligat ꝛ illū dimittat niſi eiꝰ ſimplex voluntas vñ dicit aug. ſup iohem. Quare illū trahat: illum aūt dimittat noli velle diiudicare ſi ñ vis errare i Omnia mihi tradita ſunt. Hic poniẗ p̄dicte vocatōis mediū. Chriſtus em̄ mediator eſt dei ꝛ hoim̄ debitꝰ aūt eſt ꝓceſſus vt ab extremo in extremū ꝓcedaẗ p mediū: ꝛ iō om̄is ꝓceſſus gr̄e deriuaẗ ad nos p xp̄m ꝛ h̄ ē qd̄ dic. i Omnia mihi tradita ꝛc. qd̄ verū eſt in xp̄o. qꝛ ſm nām diuinā hꝫ eſſe a pr̄e: ꝛ p ꝯn̄s poſſe: lꝫ habeat idē eſſe nūero ꝛ poſſe cū ipſo ꝛ ſic om̄ia ſunt ſibi tradita a pr̄e ab et̄no: ſm autē nām humanā oia tradita ſunt in ptāte xp̄i ꝛ dño a deo pr̄e. Sꝫ h̄ intelligendū ē dupl̄r. vno mō q̄ꝫtū ad auctem. ꝛ ſic oia creata ſunt ſibi ſubdita ab inſtanti cōceptōis: q̄a eoipſo q̄ natura hūana ꝟbo eſt vnita: oia creata ſunt ſubiecta ſibi. alio mō q̄ꝫtū ad effectū ꝛ ſic in iudicio oia erūt ſb̄iecta pedibꝰ eiꝰ: qꝛ tūc eiꝰ volūtas pfecte iplebiẗ in oibus: vt hr̄ ad heb. x. ꝛ qꝛ ſm nāꝫ diuinā idē ē cū pr̄e: iō ſubdit. k Nemo nouit filiū niſi paẗ eodē mō: nō tñ p h̄ excluditur ſpūſſctūs. qꝛ dictio excluſiua addita vni pſone in diuinis reſpectu ẗmini eſſentialis: nō excludit aliā: ſꝫ potiꝰ includit: qꝛ lꝫ alia ſit pſona pr̄is ꝛ alia filij ꝛ alia ſpūſſancti: tñ iſte tres pſone ſunt vnꝰ d̄s ita q̄ nec in diuinitate nec in eſſentialibꝰ h̄nt alietatē aliquā: dictio aūt excluſiua ſoluꝫ excludit qd̄ alietatē iportat. Noticia aūt abſolute ſumpta eſſentialr̄ accipiẗ: ꝛ iō cōis ē tribꝰ: ꝛ iō cū dicitur. q̄ nemo nouit filium niſi pr̄ ꝛc. p hāc dictōneꝫ excluſiuam niſi ab hac noticia nō excludiẗ ſpūſſanctꝰ: ſꝫ magis includiẗ: vt dictū eſt. Sciendū etiā q̄ hec dictio nemo nō accipiẗ ꝓprie id eſt nullꝰ hō: qd̄ pꝫ p h̄ q̄ ab iſta vniuerſali negatiua accipiẗ pr̄ p dictōꝫ excluſiuā cū ſubdiẗ. l Niſi pr̄. q̄ tñ pr̄ nō eſt hō ſolꝰ em̄ filiꝰ in diuinis ē hō. ꝛ iō dicenduꝫ q̄ nemo ibi accipiẗ magis large. i. nullū ſuppoſitū nature intellectualis: ꝛ ſic bn̄ accipiẗ pr̄ q̄ lꝫ nō ſit hō eſt tñ natura intellectualis: et tñ ipe cognoſcit filiuꝫ pfecte ꝛ qꝛ xp̄s ē mediator dei et hoim̄: ideo noticia diuinoꝝ ad nos deriuaẗ p ipm̄: ꝓpẗ qd̄ ſubdiẗ. m Et cui voluerit filiꝰ reuelare. nō qꝛ iſti quibus fit reuelatio mediāte filio hēant noticiā cōprehēſionis ſicut filiꝰ: qꝛ h̄ ē impoſſibile creature: illud em̄ qd̄ cōprehēdiẗ totaliẗ ꝛ perfecte cogſciẗ ꝛ qꝛ vt dictū eſt dei filiꝰ eſt mediator dei ꝛ hoim̄: iō ꝯn̄r oñdit q̄ familiariter et ſecure poſſumꝰ accedē ad ipm̄. n Venite ad me oēs q̄ la. et one. eſtis ſub onere legis. qd̄ onꝰ fuit iportabile pr̄ibꝰ antiq̄s. vt hr̄ Act. xv. o Et ego reficiā vos in pn̄ti p gr̄am ꝛ in futuro p gl̄am. p Tollite volūtarie. ſ. q Iugū meū ſup vos. i. legē euāgelicā q̄ dr̄ iugū a iūgo iūgis: qꝛ lex euāgelica ē lex amoris: ꝛ p ꝯn̄s iūgit fideles adiuuicē: iudeos ꝛ gētiles qꝛ amor eſt vis vnitiua ſm dyoni. ꝯn̄r oñdit q̄liẗ nutriaẗ amor iſte dicēs. r Diſcite a me qꝛ mitis ſum. nullū ledēdo. s Et hūilis corde. neminē cōtēnendo. Iſtis aūt duobꝰ maxie nutriẗ dilectio. p̄miū aūt amoris ſubiūgit cū dic. t Et inuenietis requiē aiabꝰ vr̄is. qꝛ ſm q̄ dic augꝰ. lib. cōfeſſionū. Inquietū eſt cor meū donec requieſcat in te. q̄ q̄dē quies hic inchoaẗ: ſꝫ in patria pficieẗ vbi charitas cōſūmaẗ: ꝛ ne ex iugo legis euāgelice aliq̄ terreanẗ: iō ſb̄diẗ. v Iugum em̄ meū ſuaue ꝛc. qꝛ q̄ dr̄. j. Joh. v. Mādata eiꝰ grauia non ſunt. qd̄ exponēs augꝰ dic. ſ. amāti. In ca. xj. vbi diciẗ in poſtilla: ꝛ iō aliẗ dicendū q̄ iohes non dubitauit de predictis.

Additio.

Hec rō poſtillatoris nō videẗ ꝯſona lr̄e ſeq̄nti c dñicit eūtes renūciate iohāni q̄ audiſtis ꝛ vidiſtis ꝛc. Si em̄ iohes nō ꝓponebat hāc q̄ſtionē ꝓpter ſe: ſꝫ tm̄ ꝓpẗ diſcipulos: cū h̄ nō latebat xp̄m q̄ cogitatōes hominū pfecte cogſcebat ſupfluū ꝛ iptinēs videẗ dicē. Renūciate iohi. iohes em̄ de h̄ certꝰ erat. ſꝫ potiꝰ debuiſſet dicere. Attēdite q̄ audiſtis ꝛ vidiſtis. dirigēdo verba ſua diſcipulis. q̄ in hoc indigebāt: vt dicit poſtillator nō aūt iohānes ſꝫ meliori iudicio ſp ſaluo ad hāc admiratōeꝫ tollēdā aliter poſſet dici. ꝓ cuiꝰ declaratōe attendendū q̄ non eſt incōueniēs: vt q̄s ſciēs aliquā veritatē certitudinaliter p vnū modū vlteriꝰ ꝓficiat ſciēdo eandē veritatē p alium modū: lꝫ ſcd̄s modꝰ ſciēdi non ſit ita pfectꝰ ſicut p̄mꝰ qd̄ pꝫ ex h̄: nā xp̄s q̄ nō ſolū ſm ſcientiā icreatā ſꝫ etiā ſm ſciētiā infuſaꝫ oia cognouit vt cōiter teneẗ ſꝫ tñ ſciam acq̄ſitā ſcꝫ expimentalē legiẗ ꝓfeciſſe. Luce. ij. Jeſus ꝓficiebat ſcia ꝛ etate ꝛc. Sil̄r dicendū ē q̄ lꝫ iohes certitudinaliẗ cognouiſſet xp̄m p diuinā reuelatōeꝫ ꝛ p ſpm̄ſctm̄ ſb̄ forma viſibili deſcēdentē ꝛ hmōi adhuc tñ poterat ꝓficere i ipiꝰ cognitōe expimētali: h̄ eſt cū p expientiā hr̄et q̄ opa ipiꝰ xp̄i manifeſte corrn̄derēt his q̄ de eo in ꝓpheticis ſcptu ris p̄noſticata fuerūt: iux̄ illō Joh. x. ca. Opa q̄ ego facio teſtimoniū phibent de me. ſꝫ cū quelibꝫ cognitōis pfectio ſit appetibil̄ ſeu deſiderabil̄ p̄ſertim cognitio xp̄i: idcirco iohes nō dubitādo de xp̄o an eēt xp̄s: ſꝫ potiꝰ deſiderādo hr̄et ipiꝰ cognitōeꝫ expimentalē ex opibꝰ quā iā habuerat ex reuelatōe diuina dicebat. Es tu an aliū expectamꝰ. hec

dicere deſidero te cog̃ſcere eſſe xp̄m ex opib⁹ ꝑ te factis ſicut te iã non cognoui ꝑ inſpiratõez ſeu diuinã reuelationem. ⁊ ñ notanter dicit euãgeliſta. Cũ audiſſet iohes opa xp̄i ⁊c̃. licet em̃ viderat xp̄m et ip̄m vere cognouerat vt dictũ eſt nõ tñ viderat opa xp̄i ꝑſertim illa que teſtimoniũ de ipſo ꝑhibebant. ſ. miracula. Ad quod xp̄s tanq̃ ſciẽs cogitatõez cordis ipi⁹ iohannis ꝓprie rñdit. Renunciate iohãni q̃ audiſtis ⁊ vidiſtis vbi attendendũ ꝙ ñ ſolũ dixit renunciate iohãni q̃ vidiſtis. licet forte videretur ſufficẽ: ſ; dixit. Que vidiſtis et audiſtis ad denotandũ ꝙ ea que audierat a prophetis ꝑ ip̄m fiẽda videbant ꝑ ip̄m impleta: vnde dicit: Ceci vident et claudi ambulant ⁊c̃. Hec em̃ miracula in propria forma legunt̃ in ꝓpheticis vaticinijs. vnde Eſa. xlij. ca. loquens de xp̄o ait. De⁹ venit et ſaluauit nos: ſequitur Tũc apiẽtur oculi cecoꝝ ſil'r Eſa. xlj. Ad annũciandũ ſeu euãgelizandũ paupib⁹ miſit me. ex quib⁹ p; ꝙ xp̄s i hac reſponſione ſatiſfaciebat deſiderio iohis recte ordiata circa cognitõem xp̄i oſtendẽdo ꝙ opa ſua ⁊ miracula correſpondebant vaticinijs prophetaꝝ: ⁊ ſic poterat de xp̄o noticiam expimentalem habẽ ex opib⁹ d quo iam habuerat noticiã diuinitus reuelatã. ¶ Replica.

a In ca. xj. vbi agit̃ de queſtiõe iohis baptiſte ad ieſũ de qua poſtillator dicit cũ queſtio ſit dubitabilis ꝓpoſito nõ mouet̃ in pſona iohis que fuit per diuinã reuelatõem et occultã viſionẽ certificat⁹: ſ; mouet̃ in pſona diſcipuloꝝ iohis heſitantiũ: ſ; Burgẽ. dicit talit̃ dictũ nõ eſſe conſonũ litere: que dicit reſpõdendo euntes renũciante iohi q̃ rñdet iohãni nõ diſcipuli ei⁹. Ad qd poteſt dici dupl'r. Primo ꝙ remiſit xp̄s diſcipnlos ad iohez vt ex reuelatõne diſcipuloꝝ heſitantiũ iohes mã; acciperet eos pleni⁹ informãdi. ſcd̃o dici põt ꝙ xp̄s tenuit modum curialẽ: nã directe rñdendo ad diſcipuloꝝ heſitatõez quã nouit viſus fuiſſet heſitatõem eorũ redarguiſſe: qd curiale nõ fuiſſet circa legatõez iohis factã. Curialitas igit̃ videt̃ tã ex parte querentis q̃ ex pte rñdentis dũ et iohes in ſua pſona icredulitatẽ diſcipl'oꝝ nõ detegeret ⁊ xp̄s ſic curialiter q̃renti rñdit ne incredulitatẽ legatoꝝ icrepare videret̃ cũ ad foꝝ iohis ptinerẽt. Nõ aũt dicẽdi Bur. quez hic addit multa incõuenientia cõtingũt. pmũ qꝛ ponit iohannẽ ꝑ diuinã reuelatõez de xp̄o ⁊ de his q̃ de ipo erant ſcp̄ta certitudinaliter ⁊ ſufficient̃ inſtructũ. ⁊ tñ qd iohes petiuit ampli⁹ inſtrui. ex ſcd̃a em̃ pte infert̃ oppoſitũ prime ptis: qꝛ bñ ſeqtur: ille pẽtit de. a. cõcluſionẽ pfecti⁹ inſtrui: igit̃ pfecte nõ fuit inſtruct⁹: cui⁹ oppoſitũ dic̃ Burg. addẽs ꝙ ſcd̃us modus ſciẽdi nõ ſit ita pfect⁹ ſicut prim⁹: ex quo p; iohem pl⁹ queſiſſe curioſa q̃ vtilia ſicut logicã ſm cõmentatorẽ. ij. metaphy. Nõ eſt ſcia ſ; modus ſciẽdi q̃ igit̃ eſſet pfecte inſtructus in theologia et poſt quereret ſcire logica; curioſus veniret iudicand⁹. ſcd̃m incõueniens qꝛ burg. dicit dñm nr̃m ieſu; ꝓfeciſſe ſcia acq̃ſita per expientiã. et hoc videt̃ dubiũ. Nã ſi xp̄s aliq̃d didiciſſet ꝑ expientia; qd pus vel q̃liter pus nõ nouit: ſequit̃ ꝙ nõ fuit ab inſtanti cõceptõis ſue omiſciẽs. qd eſt ꝯ ſctõs doctores ⁊ mgr̃m lib. iij. diſt. xiiij. ſ;. xiij. di. exponit quõ intelligitur xp̄m ꝓfeciſſe nõ vt burg. vult. terciu; ꝙ burg. ponit iohe; baptiſtã mouiſſe ſui ex pte queſtionẽ: vt eũ quẽ ſciret eſſe xp̄m ꝑ diuinã reuelatõez ⁊ ſenſibilẽ oſtentionẽ etiam ſciret ꝑ miraculoꝝ opatõem videt̃ abſurſum: qꝛ iudei nõ ita plene docti de xp̄i aduẽtu cũ peterẽt ſigna audiert̃. Generatio praua ſignũ querit Mat. xij. ⁊ ſic iohes videtur ad generatõez pravã ptinere: eo ꝙ ab infallibili veritate doctus ſingl'aria ſig̃ ⁊ fallibilia q̃rit ſm burg. qd abſurdũ dicẽ videt̃. Confirmat̃ qꝛ p⁹ mediũ ſciẽdi infallibile ſi verũ diceret burg. iohes q̃ſiuiſſet mediũ ſciendi valde fallax. ſ. opatõem miraculoꝝ. Nã ⁊ praui ãtixp̄iani dabũt talia media non ad inſtruendũ ſ; ad fallẽdũ: vt dicit btũs auguſt. ij. de ciuit. dei. ca. xiij. et. lxxxiij. q̃ſtionũ. q. lv. ⁊ q̃ plurima alia q̃ ꝯtingũt huic ſingularitati.

a In illo tp̄e ¶ Ca. xij. abijt ieſus ꝑ ſata ſabbato: diſcipuli ãt ei⁹ eſurientes cepert̃ vellere ſpicas ⁊ mãducare. Phariſei aũt b vidẽtes dixert̃ ei. Ecce diſcipuli tui faciũt qd ñ l; eis facẽ ſabbatis. At ille dixit c d eis. Nõ legiſtis q̃d fecerit dauid qñ eſurijt ⁊ q̃ cu; eo e erant: quõ itrauit i domu; dei ⁊ panes ꝓpoſitõis comedit: quos non licebat ei edere neq; his q̃ cũ eo erãt f niſi ſolis ſacerdotib⁹. Aut nõ legiſtis i lege: qꝛ ſabba g tis ſacerdotes i tẽplo ſab h batum violant et ſine cri i mine ſunt. Dico autem vobis quia templo maior eſt k hic. Si autem ſciretis q̃d eſt miſericordiam volo et

¶ Capl'm. xij.

In illo tempore. Poſtq̃ poſita ẽ cõfirmatio dubitantiũ ca. p̄cedẽti: vt p; in diſcipulis iohis. h ꝯñr ponit̃ cõfutatio ipugnantium. ſ. phariſeoꝝ ⁊ diuidit̃ in q̃ttuor ptes: qꝛ aliq̃ impugnabant ieſum repñendendo eius veritatem quaſi contra legem agentem: aliqui calũniando eius bonitatem: opera diuina virtute facta: demoni attribuendo: ibi. Tunc oblatus eſt. alij tentando ei⁹ poteſtatem: propter hoc querebant ſigna de celo: ibi. Tunc reſpondebant ei quidam de ſcribis: alij inſidiando ei⁹ aſſumpte infirmati: ibi. Adhuc eo loquente. prima adhuc i duas: qꝛ primo repñendũt eius veritatem in ſuis diſcipulis: ſcd̃o in pſona ꝓpria: ibi. Et cum inde tranſiſſet. In prima ꝙ pte repñendũt eũ de h ꝙ diſcipuli eius tranſeuntes die ſabbati ꝑ blada vellebãt ſpicas ⁊ cõfricãtes mãducabant grana q̃ſi cõtra legẽ agerẽt ex xp̄i doctrina: cõſiderãdũ tñ ꝙ nõ arguebãt eos agere cõtra legẽ q̃ſi raperẽt alienũ: qꝛ licitũ erat intrare ſegetẽ ꝓximi ⁊ comedẽ: nõ tñ mettere falce: vt habet̃ Deut̃. xxiij. ſed qꝛ violabãt ſabbatũ: qꝛ p̄ceptũ erat in lege ꝙ cibaria p̄pararentur die p̄cedenti: et nõ in die ſabbati: vt habet̃ Exo. xvj. Ipſi aũt p̄parabant ſibi ſpicas fricãdo ⁊ h eſt qd ſbdit̃. b ¶ Diſci. tui faci. qd nõ li. eis fa. ſabbatis: ſ; xp̄s rñdet eis oſtendo ꝙ nõ faciebant cõtra legẽ: qꝛ aliq̃d qd eſt lege ꝓhibitũ bñ efficitur licitum ꝓpter neceſſitatẽ iminentẽ: ſicut dauid qui legitur ſanctus mãducauit panes ꝓpoſitõnis ſibi datos a ſacerdote in neceſſitate: ⁊ tñ in lege erat p̄ceptum ꝙ ſoli ſacerdotes comederent qui ſacerdos inde non reprobat̃ ꝙ dedit alijs: nec etiã dauid ꝙ comedit cum viris ſuis: ex hoc p; ꝙ neceſſitas faciebat aliquid licitũ qd al's eẽt illicitum ſic in ꝓpoſito: dato ꝙ non eſſet licitũ fricare ſpicas in die ſabbati tñ fiebat licitũ ꝓpter neceſſitatẽ famis: ⁊ h eſt qd dicit ſaluator phariſeis. c ¶ Nõne legiſtis vos. ſup. qui debetis ſcire legẽ. d ¶ Quid fecerit dauid: quẽ tñ reputatis ſanctũ. e ¶ Quõ intrauit ⁊c̃. et hoc factũ habetur. j. Reg. xxj. cetera patẽt ex dictis vſq; ibi. f ¶ Aut non legiſtis: vbi ponit̃ alia rñſio. quia ſacerdotes in die ſabbati in templo manualiter operabantur: quia immolabant animalia deo oblata et excoriabant. et hoſtias lauabant et cõſimilia: et tamen non violabant ſabbatum: quia talia opera erant ordinata ad dei cultum: et hoc eſt quod dicit ſaluator. g ¶ Sacerdotes in templo ſabbatum violant. id eſt manualiter operantur. h ¶ Et ſine crimine. quia etiam erat preceptum a domino ꝙ talia opera facerẽt in ſabbato: ⁊ eadem ratõne apoſtoli vellentes ſpicas in die ſabbati ⁊ comedentes ex precepto chriſti non peccabant: q̃a melius eſt ipſi chriſto obedire q̃ victimas in templo offerre: et hoc eſt quod dicit ſaluator.

i ¶ Dico autez vobis. quia templo maior eſt hic. ſcil; ego cuius auc̃te hoc faciũt ſum maior: ⁊ in hoc etiã ipſe oſtendit ſuã deitatẽ: vñ ſequit̃. k ¶ Si aũt ſciretis. i. intelligeretis id qd ſcriptũ eſt Oſee. v. Miſericordiam volo et nõ ſacrificium: ex q̃ oſtendit̃ per dictũ ꝓphete ꝙ opa miſeri

coꝛdie ſunt magis accepta. deo q̄ victime. a ¶ Nūq̄ cō demnaſſetis innocētes.i. diſcipulos meos i neceſſitate famis de licentia mea ſibi pꝛedicto mō ſubuenientes. ⁊ ꝙ poſſet eos licentiare oſtendit. b ¶ Dñs em̄ ē ⁊c̄. qꝛ obſeruantiā illam poterat mutare. ſicut pȝ ꝙ in nouo teſtamento auctoꝛitate eius mutata eſt. c ¶ Et cum inde tranſiſſet. Hic ponit̄ confutatio eoꝝ qui repꝛehēdebant eius veritatem in ꝓpꝛia ꝑſona. ⁊ pꝛimo ponit̄ eoꝝ ↄfutatio. ſecūdo ex hoc oꝛiēs machinatio. ibi. Exeūteſ aūt phariſei. Circa pꝛimuȝ conſiderādum ꝙ ad repꝛehendum cum ꝓpoſuerunt ei queſtionem malicioſe. vtrū licitū eſſet ſabbato curare. qꝛ ſi nō curaret arguerēt eū de impotentia. ſi autē curaret de ſabbati trāſgreſſione: ⁊ hoc ē qđ dr̄. Interrogabāt eū ⁊c̄. ſeq̄t. d Vt accuſarēt eū aliqno dictoꝝ modoꝛum. Marci .iij. et Luce. vj. dicitur. ꝙ ipe chriſtus interrogauit eos. Dicendum ꝙ non contrariantur: quia ꝑmo interrogauerunt eū malicioſe: vt dictum eſt. Et hoc ſcribit math. Poſtea aūt ſtatuto homine infirmo in medio queſiuit a phariſeis ſi licet ſabbato curare quaſi repetendo queſtōnē ab eis motam āteqū ſolueret eā. ⁊ hoc ſcōm ſcribūt mar. ⁊ Lu. qđ tacuit math. ⁊ omittūt illud pꝛimū quod ipe expꝛeſſit ſeq̄t. e ¶ Ipe aūt dixit eis: vbi xp̄s ſoluit q̄ſtionē pꝛimo verbis oſtendēs ꝑ locū a minoꝛi ꝙ licitū erat ſanare hominem in die ſabbati quia brutū animal lapſum in foueā licituȝ erat in die ſabbati extrahere ergo multofoꝛtius homineȝ qui melioꝛ eſt cū ſit ad ymaginē dei factus ſi in infirmitatem ceciderit licitum ē ſabbato curare: ⁊ hoc eſt qđ dicit̄. f ¶ Quis erit ex vobis. ⁊ patȝ ex dictis: ſecūdo ſoluit queſtionē facto hoīem habentem manum aridam ſanando. g ¶ Tūc ait hoi ⁊c̄. ⁊ patet. h ¶ Exeūtes aūt. Hic ponit̄ ipoꝝ phariſeoꝝ ↄ xp̄m machinatio: ⁊ ipius xp̄i humilis declinatio. Hoīes em̄ in malicia obſtinati ꝑ rōnem non poſſunt cōpeſci: ⁊ ideo phariſei nō potētes xp̄o rn̄dere ꝑ rōnem inceperūt cogitare aduerſus eū fraudē. i ¶ Ihs aūt ſciens. ſ. machinationes eoꝝ: quia nihil latebat ipm. k ¶ Receſſit inde. nō quia timeret moꝛtē: ſ; quia futurum erat vt aliqui infirmi xp̄iani nō auderēt ſtare in ꝑſecutōe: ideo ne fuga eoꝝ imputaret̄ in pctm̄: voluit oſtendere facto ꝙ fugere ꝑſecutionem aliq̄n ē licitū. ſicut ſupꝛa plenius dictum eſt ca. x. ſequit̄. l ¶ Et ſecuti ſunt multi. infirmi. ſ. ex eo ꝙ viderāt ꝑdictū hoīem ſanatū. m ¶ Et curauit eos oīes. ex quo patet eius benignitas: qꝛ ꝑſecutus a iudeis beneficia ſanitatū eis impendit. n ¶ Et ꝓcepit eis. i. ſanatis. o ¶ Ne manifeſtū euȝ facerent. phariſeis eū manifeſtādo nō qꝛ moꝛtē timeret: vt dictū eſt. ſ; vt oſtēderet ꝙ ſicut aliq̄n ē licitū in ꝑſecutōne fugere: ita licitū ē ſe occultare ad cedenduȝ malicie: ⁊ vt oſtenderet magnitudinē ſue potētie: ⁊ hoc cōfirmat dicto Eſa. xlij. ſm̄ tranſlationē. lxx. p ¶ Ecce puer meus. i. xp̄us q̄ fuit puer in

a non ſacrificium nunq̄ con
demnaſſetis innocentes.
b Bñs eniȝ eſt filius homis
c etiaȝ ſabbati. Et cum inde
tranſiſſet venit in ſynago-
gam eoꝝ. Et ecce hō manū
hñs aridā et interrogabāt
eū dicētes. Si licȝ ſabbatꝭ
d curare vt accuſarent eum.
e Ipe autē dixit illis. Quis
f erit ex vobꝫ hō q̄ hēat oueȝ
vnā ⁊ ſi ceciderit hꝫ ſabbatꝭ
in foueā. nōne tenebit ⁊ le
uabit eam. Quātomagis
melioꝛ ē hō oue. Itaq̄ licȝ
g ſabbatis bñfacē. Tunc ait
hoi. Extēde manū tuā. Et
extēdit. ⁊ reſtituta ē ſanita
h ti ſicut altera. Exeūtes aūt
phariſei ↄſiliū faciebāt ad
uerſus eū quō ꝑderent eū.
i Ihs aūt ſciens receſſit in-
k l de: ⁊ ſecuti ſunt eū mlti: et
m n curauit eos oēſ. Et ꝓcepit
o eis ne manifeſtū eū facerēt
p vt adiplēt qđ dcm̄ ē ꝑ eſa-
q r yaȝ ꝓphaȝ dicētē. ecce pu
er meꝰ quē elegi: dilectus
s meꝰ in q̄ bñ ↄplacuit aīme
t mee. Ponā ſpum̄ meū ſuꝑ
v eū ⁊ iudiciū gentibꝰ nūcia
x bit. Non ↄtēdet neq̄ cla-
y mabit. neq̄ audiet aliq̄s i
z plateis vocē eiꝰ. barūdieȝ
a q̄ſſatā n̄ ↄfringet ⁊ linū fu-
b migās n̄ extinguet donec
eijciat ad victoriā iudiciū:
c ⁊ i noīe eiꝰ gentes ſꝑabūt.
d Tūc oblatꝰ ē ei demoniuȝ
hñs cecꝰ ⁊ mutꝰ et curauit
eū ita vt loq̄ret et videret.
e Et ſtupebāt oēſ turbe ⁊ di
f cebāt. Nūq̄d hꝫ ē filiꝰ dđ.
g Phariſei aūt audiētes di-
h xerūt. Hic n̄ eijcit demōes
niſi i beelzebub ꝑncipe de

forma ſerui. q ¶ Electus quē elegi. Hoc duplicatur oſtendēdū ꝙ ipe fuit electus ad perficiendū opus nr̄e redemptionis ⁊ nullus alius: quia ꝑ nullū aliū poterat ita cōpetenter fieri. r ¶ Dilectus meus ⁊c̄. Hoc dr̄ methaphoꝛice de deo ad expꝛimendū magnitudinē paterne dilectionis ad filium ſicut apud homies ille qui multū diligitur dr̄ haberi coꝛdi. s ¶ Ponā ſpi. me. i.e. quia ſpūſſanctꝰ requieuit ſuper euȝ. in humana natura: vt habetur Eſa. xj. Egredietur virga de radice yeſſe ⁊c̄. ſequitur. Et requieſcet ſuꝑ eū ſpiritus ſapientie ⁊c̄. t ¶ Et iudiciū gentibus nūciabit: quia xp̄us futuꝝ iudiciū nunciauit hoibꝰ per ſuam ꝑdicationem vt hr̄ ifra. Silr̄ i iu. dicō futuro ſentētiā iudicij feret in hūanitate: quia in eadē forma i qua iudicatus ē coꝛā pylato in ea ſedebit in iudicō hoc excepto ꝙ tunc apparebit in foꝛma gloꝛioſa: ⁊ hoc ē qđ dr̄ Act. j. Hicꝫ q̄ aſſumptus eſt a vobis ſic veniet. ſcȝ ad iudicium ſicut vidiſtis eū aſcendētem. i. in foꝛma hūanitatis glioſa in q̄ aſcēdit in celū. ſeq̄tur. v ¶ Nō cōendet. ſ. vt vindicet̄: vt pt; ex ꝑdictis qꝛ ꝑſecutōem phariſeoꝝ declinauit hūilit̄ abſq̄ ↄtētione. x ¶ Neq̄ clamabit: vt. ſ. liberet̄ ſic̄ patuit in ſua paſſiōe. y ¶ Neq̄ audiet. aliq̄s i plateis vocē eiꝰ. qđ pȝ ex ſua taciturnitate coꝛam pylato. qꝛ hꝫ fuerat ꝑdictum Eſa. liij. Sic̄ agnꝰ coꝛā tōdēte ſe obmuteſcet ⁊ non apuit os ſuū. z ¶ Arūdinē q̄ſſatā nō ↄfrin. ꝑ harūdinē q̄ſſataȝ intelligitur populus iudaicus a fide ⁊ pietate vacuus. a ¶ Et linū fu. nō extin. ꝑ hꝫ intelligūt̄ gentiles in quibus claritas rōnis naturalꝭ erat extincta ꝑ ↄſuetudinē peccādi remanēte fumo volūtatis male faciendi. vult ḡ dicere ꝙ xp̄s ꝑ foꝛtitudinē deitatis noluit reſiſtere iudeis ⁊ gētilibus eū crucifigētibus. qꝛ iudei crucifixerunt linguis ſuis ipm iniuſte accuſando gētiles vo manibꝰ ipm crucifigendo qꝛ milites pylati q̄ erāt gētiles hꝫ fecerūt vt hr̄ Ioh. xix. ſeq̄t. b ¶ Donec eijciat ad victoꝛiā iudiciū. i. donec veiat ad exeq̄ndū extremū iudiciū in quo manifeſtabat̄ ſua victoꝛia. Tūc ei inimici eiꝰ ponēt̄ plenarie ſub pedibꝰ eius: vt hr̄ i pſ̄. viij. Oia ſubieciſti ſub pe. eiꝰ. c ¶ Et i noīe eiꝰ gētes ſꝑabūt. qꝛ ad ꝑdicatōeȝ aplo̕ꝝ gētiles ad fidē ↄuerſi ſunt: iudeis ꝓ maioꝛi ꝑte in infidelitate remanētibus. d ¶ Tūc oblatꝰ ē. Hic ↄnr poit̄ ↄfutatō calūniātiū xp̄i bōitatē attribuēdo eis miracl̄a ſpūi maligno: et pͦ poit̄ eoꝝ calūniatio. ſcđo calūnie ↄfutatō. ibi. ihs āt ſciēs. Circa ꝑmū ponit̄ euidēs miraculū de eiectiōe demōis ceci ⁊ muti: n̄ qꝛ tl̄ia ſint i demōe foꝛmalit̄ ſ; effectie qꝛ hoīeȝ quē obſederat cecū ⁊ mutū effecerā. ⁊ iō ipo eiecto hō loq̄bat̄. e ¶ Et ſtupebāt oēs turbe admirātes diuinā v̄tutē i xp̄o. f ¶ Et dicebāt. nūq̄d hꝫ ē filiꝰ dđ. q. d. ſic. qꝛ hꝫ ē xp̄s nob ꝓmiſſus de ſemine dđ. g ¶ Phariſei āt audiētes. turbas. ſ. ↄfitentes ipm eē xp̄m ꝓpt̄ euidētiā facti. h ¶ Dixerūt hꝫ n̄ eijcit. ⁊c̄. qꝛ em̄ factū mirabile negare nō poterāt: iō modū faciē

.lũniabant dicẽtes ipm p aliquẽ demonẽ ſupiorẽ ſibi .illiarez ⁊ priuatũ eijcere demones iferiores de corpib⁹ .ſeſſoꝝ:ſic dcm̃ ẽ.ſ.c.ix. e ¶Jeſus ãt ſciẽs. Hic ponit calũnie ↄfutatõ. ⁊ pmo oñdit ꝙ miracula q̃ faciebat ñ poterãt attribui ſpũi maligno.ſecũdo ꝙ oportebat ea attribui ere ſpũi diuino .ibi.
Aut facite arborem bonã.pma in duas. q̃ pmo oñdit ꝓpoſitũ p rõem.ſcdo iſtorũ calũniãtiũ dãnatiõnẽ.ibi. Jdõ dico vob.pmũ oſtẽdit q̃tuor rõnib⁹ pma rõ talis ẽ.q̃ ſi p demonẽ aliquez eijciebat alios ſequitur ꝙ diuiſio eſſet int eos et ſic ñ poſſet ſtare diu ptãs dyaboli. ⁊ ex h ſeqt aduẽtus xpi p quez ptãs demonis erat auferẽda. ⁊ h ẽ qđ dr. f ¶Omñe regnũ diuiſuz contra ſe deſolabitur ⁊c. ⁊ patet lrã.ſecũda rõ ponit ibi. a ¶Et ſi ego in beel.eij.de.⁊c. q̃ nõ ſolũ xp̃s eijciebat demones. ſ etiã diſcipuli xpi in noie ei⁹. ⁊ nõ ſolũmodo diſcipuli. ſed etiã aliqui iudei q̃ nõ erãt xpi diſcipuli.ſm ꝙ dr Mar.ix. Vidim⁹ q̃ndam in noie tuo eijcientez demonia q̃ nõ ſeqt nos .nõ poterãt aũt iudei dicere ꝙ apli facerent miracula ꝟtute magica cum eſſent ſimplices ⁊ illrati. ⁊ ſi diceret de aplis ꝙ xp̃s docuit eos artẽ magicã. tñ non poterat dici d eis qui nõ erãt ei⁹ diſcipuli cũ ergo eijcerẽt demones i nomine xpi.vt dictũ ẽ.nec poterat hoc attribui ſpũi maligno vt viſum ẽ.ſilr nec eiectio demonũ facta p xp̃m ⁊ hoc eſt qđ dr. a ¶Et ſi ego in beel.eij.de.fi.ve.i.apli q̃ erãt de ſemine iudeoꝝ.vel alij iudei.q̃ nõ ſeqbãtur xp̃m in q̃ eijciũt q.d.cũ non poſſitis hec attribuere niſi ꝟtuti diuine.p ↄñs nec eiectio facta p me.vt ptz ex dictis.ſeqt. b ¶Jdeo ipſi indi.ve.erũt.de aplis pz ꝙ erũt iudices.i.aſſeſſores xpi in Judicõ.vt hr ifra.xix.Cũ venerit fili⁹ hois in ſede maieſtatis ſue ſede. ⁊ vos ſu.ſe.xij.iu.xij. trib⁹. Si aũt accipiat p Judeis nõ ſeqntib⁹ xp̃m q̃ tñ eijciebãt demões i noie eius. ſic dicũt iudices alioꝝ ñ credẽtiũ.q̃ ex facto eoꝝ alij oſtẽdent ↄdẽnabiles.q̃ nõ crediderũt in xp̃m.cui⁹ deitas declarata fuit p miracula i ꝟtute ei⁹ facta. c ¶Si ãt ego in ſpi.dei.eij.de.ſicut cõcluſum ẽ ex p̃dcis. d ¶Jgit pue.in vos reg.dei.i.xp̃us cui⁹ regnũ erat a deo ꝓmiſſum.Eſaie ix.Regni ei⁹ nõ erit finis. ⁊ iſtud regnũ expectabãt. iudei tñ i hoc erãt decepti.q̃ credebãt iſtud regnũ tpale. quẽ errorẽ excluſit xp̃s.dicẽs Jo.xviij. Regnũ meũ nõ ẽ de hoc mũdo.terciã rõem ponit ibi. e ¶Aut quõ pt q̃ſq̃ intra.i do.for.i.diaboli.de quo ſcribit Jo.xlj. Nõ ẽ ptãs ſup trãz q̃ ei cõpetur.Dom⁹ ãt ei⁹ ẽ hõ obſeſſus i quo hitat ſic i domo. f ¶Et vaſa eis diripe. vaſa ãt ſunt hoies pctõres q̃ a xp̃o diripiũt qñ de ptãte demõis p ipm eripiũt. g ¶Niſi p̃us alligauerit fortẽ.i.diabolũ.q.d.cũ iſta fecerim.vt ptz. ſeqt ꝙ ipe diabol⁹ ſit p me alligat⁹. Ex quo ↄcludit ꝙ ipe ſit vere xp̃s.q̃ i aduẽtu xpi ptãs demõis erat diminuẽda ⁊ arcẽda.q̃rtã rõem ponit ibi. Qui nõ ẽ mecũ.⁊ talis ẽ volũtas ei⁹ q̃ obedit alicui ẽ ↄformis volũtati illius cui obedit.ſaltẽ i facto. ⁊ iõ ſi xp̃s i ꝟtute demõis faceret miracla. ſeqret ꝙ xp̃s ⁊ demõ eẽnt ↄcordes i factis.h ãt pz falſum. q̃ facta xpi ⁊ doctria erãt ad retrahendũ hoies a pctis.fcã ãt demõis ſunt ad diſtrahendũ hoies p pctm̃. ex quo ſeqt ꝙ xp̃us non opabat in ꝟtute demonis. ⁊ hoc eſt qđ dicit. h ¶Qui nõ ẽ mecũ p cõcordiã i fcõ ⁊ volũtate. i ¶Contra me ẽ. ⁊ hmõi ẽ dyabolus.vt pz ex dictis. k ¶Et q̃ nõ cõgregat mecum.ſ. fideles ad vnitatem fidei reducendo. l ¶Spargit. ⁊ hic ẽ diabolus q̃ diuerſas ſectas ⁊ hereſes ⁊

e monioꝝ. Jeſus aũt ſciens cogitatões eoꝝ dixit eis. f Omñe regnũ diuiſum ↄtra ſe deſolabit ⁊ omnis ciuitas vel domus diuiſa contra ſe non ſtabit. Et ſi ſathanas ſathanam eijcit aduerſus ſe diuiſus eſt. quõ a ergo ſtabit regnũ ei⁹. Et ſi ego in beelzebub eijcio demones filij vr̃i in quo eij- b ciũt. Jdõ ipi iudices vr̃i erũt c Si aũt ego i ſpũ dei eijcio d demões.igit puenit i vos e regnũ dei. Aut quõ pt q̃ſq̃ intrare in domũ fortis. f et vaſa eius diripere. niſi g prius alligauerit fortem. Et tunc domũ illius diri- h piet. Qui nõ eſt mecũ con i tra me eſt. ⁊ q̃ non congre- k l gat mecum ſpargit. Jdeo m n dico vobis.omñe peccatuz o et blaſphemia remittetur p q hominibus. ſpiritus autẽ blaſphemie non remittet.

ſciſmata q̃ntũ pt introducit. m ¶Jdõ dico vobis.declarata phariſeoꝝ falſitate. Hic ↄſñter oñdit grauitatẽ peccanti ipoꝝ. Ad cui⁹ euidentiã aduertendũ ꝙ phariſei ⁊ legiſperiti ex cõſideratõe opatõis xpi ⁊ ex cõſideratõe ſcpturarũ. in q̃b⁹ de aduẽtu xpi erat tẽp⁹ determinatũ. vt hr Dañ.ix. ⁊ conſimiliũ primo cognouerũt ipm eẽ criſtũ. vt hr ifrã.xxj. Agricole vidẽtes filiũ dixerũt itra ſe. h ẽ heres ⁊ glo.ibidẽ dicit. ꝙ p̃ cognouerũt ipm̃ eẽ criſtũ ſm veritatez. q̃ tñ incepit vicia eoꝝ reprehendere et ↄ ſimulatões eorũ publice p̃dicare.iõ ↄceperũt odiũ et inuidiã ↄ ipm. ex q̃bus excecati a prima noticia ceciderũt in errorez q̃ talia ꝑuertũt iudiciũ rõis rectũ. ⁊ extũc incepe rũt oĩa fcã ei⁹ interp̃tari in malũ ⁊ primo vocauerũt eũ voracem ⁊ potatorẽ.et pctõrum amicũ ⁊ in tantã inſaniã ꝓruperũt ꝙ miracula q̃ nullo mõ poterant fieri niſi ꝟtute diuia demoni attribuebant.vt pz ex dictis ⁊ licz primũ eẽt graue pctm̃.tñ erat ſolũ blaſphemia ↄ ei⁹ hũanitatẽ.ſecundũ tñ fuit incõpabilit grauius q̃ erat ↄ ei⁹ diuinitatẽ.vñ talis blaſphemia ẽ peccatũ in ſpm̃ſanctũ.q̃ ẽ impugnatio veritatis agnite. q̃ ſic viſum ẽ ipi primo veritatẽ cognouerũt.de xp̃o. ſ excecati ſunt errore ⁊ inuidia impugnauerũt ⁊ talis error cauſatus ex malicia nõ excuſat. ⁊ hoc eſt quod dicit. n ¶Omñe peccatuz ꝓcedens.ſ.ex ignorantia ⁊ infirmitate. o ¶Et blaſphemia.ex talibus ꝓcedẽs. p ¶Remittet hominibus. i.remiſſibile ẽ pctm̃ de ſe.q̃ directe nõ obuiat pricipio per qđ fit remiſſio pctõꝝ. ſic obuiat pctm̃ in ſpm̃ſctm̃. cui⁹ ſex ſunt ſpẽs.deſperatio.p̃ſumptio. obſtinatio. finalis impenitẽtia.inuidentia fraterne grẽ.impugnatio veritatis agnite.Cui⁹ ſufficiẽtia ſic accipiat ſm ꝙ remouet ab hoie principiũ p qđ fit remiſſio pcti. ⁊ hoc cõtigit tripl'r. vno mõ ex pte ipius dei.alio mõ ex pte donoꝝ ipius. alio mõ ex pte pcti ipius.Ex pte ipius dei principiũ p qđ remittit pctm̃.ẽ ipa dei miſcdia. ⁊ hec tollit p deſperatõem.ſic fecit chain. Alio mõ timor iudicioꝝ dei ẽ pricipiũ p qđ aliq̃s reſilit a pctõ ⁊ hoc tollit p p̃ſumptõem p quã aliq̃s p̃ſumit cõſeq̃ gloriã ſine meritis q̃ntũcũq̃ agat male.Ex pte aũt donoꝝ dei duo ſunt q̃ maxie faciũt hoiem retrahi a pctõ.primũ ẽ veritatis cognitio. ⁊ hoc tollit p hoc ꝙ aliq̃s veritatẽ agnitam impugnat. ⁊ ſic impugnat viã ſalutis ⁊ ipſam a ſe ſciẽter repellit.ſcdm ẽ grẽ diuine collatio. ⁊ h repellit ab hoie q̃ntũ ẽ in ſe p inuidentiã fraterne grẽ. ⁊ nõ accipit hic inuidentia fraterne grẽ ꝓut aliq̃s inuidet fratri ſuo. vel alicui ſingulari pſone. ſ qñ eſt tãta malicia in eo ꝙ diſplicet ſibi de grã dei creſcente i mũdo.Ex pte pcti ꝟo duo ſunt q̃ retrahũt hominẽ a peccato.vnũ eſt turpitudo act⁹ cõmiſſi ex cui⁹ cõſideratõne ſolet hõ penitere. ⁊ hoc tollit p finalẽ impenitẽtiã.nec accipit hic finalis impenitẽtia ꝓut ẽ peccati circũſtãtia.ſ.qñ aliq̃s i pctõ mortali moritur.ſ quãdo aliq̃s tante malicie ẽ ꝙ elegit de peccato ſuo nũq̃ penitere.ita ꝙ non vellet ꝙ deus daret ſibi gratiam penitendi.ſecundũ ẽ breuitas delectationis que in pctõ eſt.ex cui⁹ cõſideratione ſolet hõ ſm electionẽ pctm̃ refugere. ⁊ hec tollitur per obſtinatõem qñ.ſ. hõ firmat ꝓpoſitum inherẽdo oĩno pctõ. Ex p̃dictis aũt pz ꝙ peccatum in ſpũmſanctuz ita irremiſſibile dicitur.quia de difficili ẽ remiſſibile ⁊ hoc eſt quod ſubditur. q ¶Spũs aũt blaſphe.nõ remit. Dicitur aũt ſpiritus blaſphemie.quãdo aliquis ex certa malicia blaſphemat cõtra deũ ſicut erat in propoſito quando

miſracula diuinitus facta attribuebāt dyabolo vt viſum ē ⁊ erat quedaꝫ ſpēs peccati in ſpm̄ſctm̄ q̄ tacta eſt vicꝫ impugnatio veritatis agnite. Et ꝑ ea q̄ dicta ſūt apparet ſententia illius qḋ ſequit̄. a ¶ Et quicūqꝫ dixerit ⁊c̄. vult dicere ꝙ blaſphemia q̄ erat cōtra humanitatē nō erat ſic irremiſſibilis ſicut illa q̄ erat cōtra diuinitatē. b ¶ Aut facite. oñſo ꝙ miracula a xp̄o facta nō poterāt attribui ipi demoni: ꝯñr oñdit ꝙ optebat ea attribui diuine ṽtuti. Ad cuius euidentiā ſciendū ſm ꝙ dic̄ hiero. licet virtute magica poſſint aliq̄ miracula fieri. tñ illa ꝑtinēt ad curioſitatē tm̄ et vanitatē: ſic̄ ſymon magꝰ faciebat ſtatuas ambulare: loqui ⁊ ridē ⁊ cōſilia vt hr̄ in itinerario clemētis: ſed illa que ſunt ſalubria: vt curatio languidoꝝ: illuminatio cecoꝝ: ⁊ hmōi nō pñt magicis artibus fieri: et iō optet talia attribui diuine virtuti: talia aūt faciebat xp̄s: ⁊ iḋo ex h̄ cōcludit ꝙ miracula ſua erant virtute dina facta: ⁊ h̄ ē qḋ dic̄. b ¶ Aut facite arbo. ⁊c̄. Arbor em̄ h̄ accipit̄ ꝓ principio ipſoꝝ operum: fructꝰ aūt ipſa oꝑa int̄ aūt arborē ⁊ fructū ſꝑ ē ſilitudo: qꝛ arbor bona fructū bonū ꝓducit. ğ qꝛ oꝑa miraculoſa que xp̄s faciebat nō erāt curioſa ⁊ vana: ſed ſalubria: cōcludit ꝙ p̄ncipiū ꝑ qḋ talia faciebat erat ſctm̄ ⁊ bonū: et h̄ eſt qḋ dicit. b ¶ Aut ğ fa. ar. bo. ⁊ fru. eius bo. q. d. ex bonitate operū q̄ ego facio poteſtis ꝑpendē ꝙ virtus ꝑ quā ego facio nō eſt mala ſꝫ bona. c ¶ Aut facite arborē malā ⁊c̄. q. d. ex opibꝰ q̄ fiūt ꝑ artē magicā cū ſint mala ⁊ vana ⁊ curioſa poteſtis ꝑpendē ꝙ fiūt virtute maligna. d ¶ Progenies vipaꝝ. poſtq̄ oñdit eoꝝ falſitatē: oñdit huiꝰ falſitatiſ radicē. radix. ſ. iſta erat inuidia ⁊ odiū qꝛ licet phariſei primo cognouerūt xp̄m vt dictū eſt: tñ tantū odiū cōcepert̄ erga eū ex hoc ꝙ rep̄hendebat vicia eoꝝ ꝙ oīa facta eius inťpretabant̄ in malū ad diffamandū ip̄m: ⁊ hoc ē quod dic̄. d ¶ Progenies vipaꝝ. qꝛ venenū inuidie ex ṽris parētibꝰ traxiſtis. q̄ ꝑſecuti ſunt ꝓphetas ex inuidia: ⁊ vos ex eadē rōne ꝑſeq̄mini me ꝓpter quod ſubdit. e ¶ Quō poteſtis bona loqui ⁊c̄. q. d. nō poteſtiſ de me bona loqui inuidia ꝓhibente: ⁊ iō ſb̄dit̄. f ¶ Ex abun. em̄ cor. os loq̄tur. qꝛ verbū exterius eſt ſignificatiuū interioris ꝯceptꝰ: et iō ſubdit̄. g ¶ Bonꝰ hō de bo. the. ſuo. i. de bona volūtate q̄ ſicut theſaurus abſconditus latet interius in mēte ꝓfert bona ṽba. ſ. ⁊ facta. h ¶ Et ma. ho. de ma. the. ſuo id eſt de mala voluntate ꝓfert mala. qꝛ contrarie cāe hñt ꝯtrarios effectꝰ. Et ne crederent talia ṽba remanere impunita: ideo ſubdit. i ¶ Dico aūt vo. qm̄ omne ṽbū ocioſū ⁊ multofortius ſi fuerit nociuū ⁊ blaſphematoriū: quale erat verbuꝫ phariſeoꝝ. tale reddet eos cōdemnabiles in die iudicij. ꝓpter qḋ ſequit̄. k ¶ Ex ver. em̄ tuis iuſti: ſi fuerint ſancta ⁊ bona ⁊ bonitati mentis cōſona. l ¶ Et ex ver. tuis condēna. ſ. ſi fuerit mala et p̄dictis contraria. m ¶ Tunc rñderunt ei quidā. Hic ponit̄ confutatio tem

a Et q̄cūqꝫ dixerit ṽbū ꝯ filiuꝫ hois remittet̄ ei: q̄ āt dixerit ꝯ ſpm̄ſctm̄ ñ remittet̄ ei: neqꝫ i h̄ ſclo neqꝫ i futo.
b Aut facite arborē bonā et
c fructū eꝰ bonū aut facite arborē malā ⁊ fructū eiꝰ malū. Siq̄dem ex fructu arbor
d agnoſcit̄. Progenies vipa-
e rū q̄uo poteſtis bōa loq̄ cuꝫ
f ſitis mali. Ex abūdātia em̄
g cordis os loq̄t̄. Bonꝰ hō de bono theſauro ꝓfert bōa
h ⁊ malꝰ hō de malo theſauro
i ꝓfert mala. Dico āt vobiſ qm̄ oē ṽbū ocioſū qḋ locuti fuerit hoies reddēt rōeꝫ
k de eo i die iudicij. Ex ṽbis ei tuis iuſtificaberis ⁊ ex ṽ-
m bis tuis ꝯdēnaberis. Tunc rñdert̄ ei q̄dā de ſcribis et
n phariſeis dicentes. Mgr̄ volumꝰ a te ſignum vidē. q̄
o rñdēs ait illis. Generatio
p q mala ⁊ adultera ſignū q̄rit
r s ⁊ ſignū nō dabit̄ ei niſi io-
t ne ꝓphe. Sic ei fuit ionas i vētre ceti tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ ſic erit filiꝰ hoiſ i corde t̄re tribꝰ diebꝰ ⁊ tri
v bꝰ noctibꝰ. Viri niniuite ſurgēt i iudicio cū generatōe iſta ⁊ ꝯdēnabūt eam qꝛ pniaꝫ egert̄ i p̄dicatōne iōne. Et ecce plꝰ q̄ ionā hic.
x y Regia auſtri ſurget i iudicio cū generatōe iſta ⁊ ꝯdē
a nabit eā: qꝛ vēit a finibꝰ ter
b re audire ſapiaꝫ ſalomoniſ
c Et ecce plꝰ q̄ ſalomon hic
d Cū āt imundꝰ ſpūs exierit
e ab hoie ābulat ꝑ loca ari-
f g da: q̄rens req̄eꝫ ⁊ nō inue-
h nit. Tūc dic̄. Reuartar in
a domū meā vñ exiui. ⁊ vēi-
b ens iuēit eā vacātē ſcopis

tantū eius poteſtatem: ⁊ diuiditur i tres ꝑtes: qꝛ p̄mo nitur eoꝝ confutatio. ſcḋo denunciatur eoꝝ condēnatio ibi. Viri niniuite. ⁊ tercio eoꝝ excecatio: ibi. Cum immundus ſpūs. Circa primū ſciendū ſm ꝙ dr̄ Luc. xj. aliq̄ volētes experiri xp̄i ptātem petebant ſibi ſigna fieri in corporibꝰ celeſtibꝰ qḋ petebāt non ex deuotōne: ſꝫ magis ex curioſitate ⁊ calūniatione ⁊ h̄ eſt quod dr̄. n ¶ Volumꝰ a te ſignū vidē. nō qḋcūqꝫ ſꝫ de celo: vt hr̄ Lu. xj. Qui rñdens ait. illis. o ¶ Generatō mala. qꝛ ex ꝑſecutoribꝰ ꝓphaꝝ deſcē derāt. p ¶ Et adultera qꝛ p̄res eoꝝ idolatre fuerant. q ¶ Signū q̄rit. ḋ celo. ſ. r ¶ Et ſignuꝫ non dabit̄ ei. de celeſtibus qꝛ ſunt indigni ꝓpter eoꝝ curioſitatē ⁊ maliciam. s ¶ Niſi ſignū ione ꝓphe q̄ſi diceret terreni ſunt ⁊ infimi et iō de t̄ra ⁊ infimis ſignū habebūt. ⁊ hoc ē qḋ ſubdit̄. t ¶ Sic em̄ fuit ionas. ⁊ ptꝫ. v ¶ Viri niniuite. Hic exprimit̄ eorū ꝯdēnatio qꝛ gētiles pctōres egert̄ pniaꝫ ad predicatōeꝫ prophetaꝝ et phariſei obſtinati ſt̄ in p̄dicatōe xp̄i: q̄ tñ erat dominꝰ ꝓphaꝝ: ⁊ ideo ex facto illoꝝ apparebit condēnatio iuſta iſtoꝝ: ⁊ hoc eſt qḋ dic̄. Niniuite viri ſurgent in iudicio ⁊c̄. h̄ eſt dictū ex facto eoꝝ apparebit iuſta condēnatō iſtoꝝ. ſeq̄tur. x ¶ Regina auſtri. i. regina ſaba. de qua hr̄ iij. Reg. x. Et dr̄ hec regina auſtri: qꝛ regnū eiꝰ ē in auſtrali ꝑte reſpectu hierl̄m. y ¶ Surget in iudicio: hoc eſt ex facto ſuo oñdet̄ iſtoꝝ iuſta ꝯdemnatio. a ¶ Quia venit a finibꝰ terre. i. a longinq̄s ꝑtibus. b ¶ Audire ſapientiā ſalomonis: qꝛ nō fuit: niſi ſolum figura xp̄i. c ¶ Et ecce plus q̄ ſalomon hic. i. xp̄s pñtialit̄ poſitꝰ cuius p̄dicationē iudei contēpſerūt. d ¶ Cum aūt immūdus s. Hic ponit̄ eoꝝ excecatio ⁊ poſſeſſio a diabolo. Ad cuiꝰ euidentiā ſciendū ꝙ ptās diaboli fuit eiecta qḋammō a ppl̄o iudaico ꝑ legis datione que excludebat cultū demonū: ⁊ inducebat ad colendū vnū deū verū. ⁊ ſic eiectꝰ tranſijt ad poſſidendū plenius gentiles ſine lege ⁊ ꝓphetaꝝ oraculis viuentes: ⁊ ideo eos tenebat in idolatria ſubiectos ſꝫ adueniente xp̄i p̄dicatōe ⁊ apl̄oꝝ iudei ꝓ maiori ꝑte fuerunt increduli. gentiles aūt deuote fidem xp̄i ⁊ apl̄oꝝ acceperūt ⁊ ſic diabolus eiectis ab eis per fidem xp̄i reuerſus eſt ad poſſidendū populū iudaicum errore excecatū: ⁊ ſic facta ſunt nouiſſima huius populi peiora priorībꝰ: qꝛ ſtatꝰ populi iudaici peior eſt modo q̄ fuerit a principio ante legem datam: hoc eſt ergo quod dicit. d ¶ Cum immun. ſpiritus exierit ab ho. id eſt a populo iudaico viuente ſub lege nature: quia eiectus eſt ꝑ ſuſceptōeꝫ legis moſaice.
e ¶ Ambulat ꝑ loca arida. id eſt corda gentilium.
f ¶ Querens requiē. i. in ipſis ꝑpetuā manſionem.
g ¶ Et nō inuenit. qꝛ p̄dicantibus apl̄is inde eiectꝰ fuit.
h ¶ Tūc dicit reuertar in domū meā. i. iudaicum ppl̄m.
a ¶ Et veniēs inuenit eā vacantē. i. fide et bonis opibꝰ vacuam: b ¶ Scopis mandatā. quia ppl̄s iudaicus habe-

ıt quandā exteriorē immundiciā. c ¶Et ornatā. ꝓpter le-
ſis apparentiā. d ¶Tūc aſſu. ſeptē ⁊c̄. Per ħ ꝙ dicit ſe-
ptem alios intelligit vniuerſitatē vicioꝝ. ħ eſt dictū ꝙ añ
legē datā fuerūt pc̄tis irritati ⁊ a dyabolo poſſeſſi: ſꝫ pꝰ aduē
tum xp̄i in peccato ſuo obſtinati ſunt peiores facti: q2 ex i
gratitudine peccata
eoꝝ ſunt q̄ſi dupli-
cata: ⁊ ħ loq̄ndo q̄ſi
de vno hoīe dici per
ſīlitudinē intelliga-
tur d̄ toto poplo iu-
daico p3 ꝑ ħ qd̄ dic̄.
Sic erit generatiōi
huic peſſime.
e ¶Adhuc eo loq̄n-
te. Hic vltio ponit
cōfutatio inſidianti
um ipſiꝰ infirmitati
aſſumpte: in ħ ꝙ ip-
ſo p̄dicāte dixit ei q̄-
da3 inſidiator ꝙ mr̄
ſua ⁊ frēs eiꝰ expe-
ctabāt eū foris: vt ſi
ꝓpter ħ dimitteret p̄-
dicatōꝫ argueret ip-
ſum eē purū hoīem
motū ꝓpter affectō
nē carnalē. Sciēdū
tn̄ ꝙ hic dicunt frēs
cognati eiꝰ germani
ſm moreꝫ ſcripture.
que freq̄nter noiat
conſanguineos fra-
tres. Jeſus aūt illu3
inſidiatorē confuta
uit oñdēs ꝙ ſp̄ūalis
occupatio eſt carna
li affectioni p̄ponen
da dicens. f ¶Que eſt mat̄ mea ⁊c̄. q. d. predicatio nō ē
interrūpenda ſeu dimittenda. g ¶Et extendēs manum
q̄ſi ad preſtandū veritatē. h ¶Ecce mr̄ mea. q. d. intātū ē
ın aliq̄s ꝓpinquꝰ inq̄tū ē ſp̄ūalibꝰ actibꝰ intentꝰ ⁊ p3. xiij.
I N illo die. Poſtq̄ꝫ deſcripta eſt ꝓmulgatio euan-
gelij facta manifeſte. ħ ꝯn̄r ponit ꝓmulgatatio le-
gis euāgelice facta ꝑabolice: ⁊ diuidit in duas par
tes: q2 p̄ ponit ꝑabolica ꝓmulgatio. ſcd̄o ponit hꝰ ꝓmul-
gatōnis ꝑ miracula cōfirmatio ca. ſeq. In illo tp̄e: prima
in duas. q2 p̄ ponit xp̄i p̄dicantis multiplex documentu3
ſcd̄o ppl̄i audientis impedimentū: ibi. Et factū eſt cū cō-
ſummaſſet. prima in duas. q2 p̄ ponit quedā p̄fatio: ſcd̄o
ſb̄iungit euāgelij ꝑabolica ꝓmulgatio: ibi. Ecce exijt. In
prima pte deſcribit ꝓmulgatōnis tp̄s: locus ⁊ modꝰ cum
dicit. In illo die. q2 ſm ꝙ dicit Aug. ibi accipit dies ꝓ tē-
pore ſm modū loquēdi ſcripture: ⁊ eſt ſenſus. a ¶In il-
lo die. i. paucis interpoſitis int̄ illa q̄ narrant in fine pre-
cedentis ca. ⁊ illa q̄ ſb̄ſequunt in p̄nti ca. Locus aūt nota
tur: cum dr̄. b ¶Exiens ih̄s de domo ⁊c̄. q2 domus in q̄
erat xp̄s cū diſcipulis ſuis nō poterat cape multitudine3
q̄ venerat ad audiendū eiꝰ doctrinā. exijt ad loca ſpacioſa
iuxta mare. Modus aūt tangit in duobꝰ: p̄ in ħ qd̄ dicit.
c ¶Aſcendit nauiculā. vt ſic auditores eſſent añ faciē ſuā
vt poſſent magis attēte audire. ſcd̄a in ħ ꝙ dic̄. d ¶Et lo
cutus eſt eis multa in ꝑabolis. nō dic̄ oia q2 ſi oia loq̄ret i
ꝑabolis multitudo receſſiſſet vacua ſine vtilitate: ⁊ id̄ ali-
q̄ ꝑabolice loquebat. ea. ſ. q̄ erāt ſecreta: ⁊ nō debebāt ſciri
a turba: ſꝫ ſolū a diſcipulis. vt vr̄. j. eodē. ca. alia aūt loque
bat manifeſte ita ꝙ turba poterat capere. e ¶Ecce exijt.
Hic ponit decurſus eccie a p̄dicatōe xp̄i vſq̄ꝫ ad finē mū
di in ſeptē ꝑabolis ſibi ſuccedentibꝰ ⁊ diuidit in duas p-
tes: q2 p̄ decurſus eccie in iſtis ꝑabolis deſcribit ⁊ ſcd̄o in
tentio p̄ncipalis cōcludit ibi. Intellexiſtis ħ oia. p̄ma di-

c mundatā ⁊ ornatam. Tūc
d vadit ⁊ aſſumit ſeptē alioſ
ſp̄ūs ſecū neq̄ores ſe: ⁊ in-
trātes hītab ūt ibi: ⁊ fiunt
nouiſſima hoīs illiꝰ peiora
prioribꝰ Sic et erit genera
e tioni huic peſſime Adhuc
eo loq̄nte ad turbas: ecce
mr̄ eiꝰ ⁊ frēs ſtabāt foris q̄
rentes loq̄ ei. Dixit āt ei q̄-
dā. Ecce mr̄ tua ⁊ frēs tui
foris ſtāt q̄rētes te. At ip̄e
f rn̄dēs dicēti ſibi ait. Que
ē mr̄ mea: ⁊ q̄ ſūt frēs mei.
g Et extēdens manū in diſci
h pulos ſuos dixit. Ecce mr̄
mea ⁊ frēs mei. Quicunq̄ꝫ
em̄ fecerit voluntatē p̄ris
mei q̄ in celis eſt: ip̄e meuſ
frater ſoror ⁊ mr̄ eſt.

¶Caplm̄. xiij.

a
b I N illo die exiēs ih̄s
d̄ domo ſedebat ſecꝰ
mare. Et cōgregate ſūt ad
eum turbe multe: ita vt in
c nauiculā aſcēdens ſederet
⁊ oīs turba ſtabat in litto-
d re: ⁊ locutus eſt eis multa
e in ꝑabolis dicēs. Ecce ex
ijt qui ſeminat ſemiare ſe-
f men ſuū. Et dum ſeminat
g quedā ceciderunt ſecꝰ viā
h
i ⁊ venerunt volucres ⁊ co
k mederūt ea. Alia aūt ceci-
derūt in petroſa vbi nō ha
l bebāt terrā multā et cōti-
nuo exorta ſunt: q2 nō ha-
l bebant altitudinē t̄re. So
le aūt orto eſtuauerūt ⁊ q2
non habebāt radicē aruerūt
m Alia autē ceciderunt i ſpi-
nas: ⁊ creuerūt ſpine ⁊ ſuf-
n focauerūt ea. Alia aūt ceci
o derunt in terram bonam ⁊
dabāt fructū: aliud centeſi
mū: aliud ſexageſimū: aliđ

uidit in ſeptē ꝑtes ſm ſeptē ꝑabolas: ſcd̄a incipit ibi. Ali-
am ꝑabolā. t̄cia ibi. Aliā ꝑabolā. quarta ibi. Aliā ꝑabolā
locutus eſt. q̄nta: ibi. Sile ē regnū celoꝝ. ſexta: ibi. Iterū
ſile ē regnū celoꝝ. homini negociatori. Septima ibi iteꝝ
ſile eſt regnū celoꝝ. p̄ma diuidit in duas: q2 p̄mo ꝑabola
ponit: ⁊ ſcd̄o eiꝰ in-
tellectus q̄ritur: ibi.
Et accedētes diſci-
puli. Parabola er-
go p̄ma eſt de ſemi-
ne ꝓiecto in terram
cuius q̄rta ps tm̄ fe-
cit fructū: ⁊ in ħ de-
notat predicatō xp̄i
q̄ p̄dicauit iudeis i-
different bōis ⁊ ma
lis ⁊ pauci cōꝑatiue
ad eiꝰ p̄dicatōe3 cre-
diderūt ꝓ maiori āt
ꝑte in infidelitate re
manſerūt. ⁊ ħ eſt qd̄
dr̄. Ecce exijt xp̄us
ſc3 ſm hūanitatē: q̄
de vtero matris exi-
it in mundū a docē
dū vel de loco arto
vt de domo ad locū
ſpacioſum: vt viſu3
eſt. ſm tn̄ diuinitatē
nō potuit exire nec
de loco vel ad locu3
ꝓgredi: q2 ſic ē vbi-
q̄ꝫ. f ¶Et dū ſemi-
nat. i. doctrinā indif
ferent̄ ſpargit: cōꝑa-
tur aūt eiꝰ doctrina
ſemini: q2 ſic̄ ſemen
in terā bonā ꝓiectū
reſurgit multiplicatū: ſic verbū diuinū in corde deuoto re
ceptū fac̄ multitudinē bonoꝝ opeꝝ. g ¶Quedā cecide-
runt ſecus viā. i. ſuꝑ corda expoſita tentatōibꝰ demonū. ⁊
ꝑ ꝯn̄s cōtrita ⁊ cōculcata ab eis ꝑ malū conſenſu3 ⁊ ſcīm
h ¶Et venerūt volucres. i. demones per pc̄m ſuꝑbie alta
petentes. Vn̄ de diabolo ſcribit Iob. xlj. Ip̄e ē rex ſuper
oēs filios ſuꝑbie. Pc̄tā em̄ carnalia nō p̄nt in demonibꝰ
eſſe. i ¶Et comederūt illa. i. fructū ipediuerūt. k ¶Alia
ceciderūt in petroſa. i. ſuꝑ corda humore fidei ⁊ deuotōis
carentia. l ¶Sole aūt orto eſtuauerūt: q2 aduenīēte tri-
bulatōe ⁊ ꝑſecutione tales ꝓus verbū receptū reijciūt.
m ¶Alia aūt ceciderūt in ſpinas. i. in corda ſollicitudini-
bus diuitiaꝝ lr̄ata. ⁊ id̄ ſollicitudo talis impediuit fructū
predicatōnis: vt em̄ apparet ex decurſu vtriuſq̄ꝫ teſtamē-
ti: iudei ſꝑ fuerūt auari: ⁊ oīno vicio cupiditatis fuerāt exce
cati ⁊ ſꝑ elongati ab agnitōe veritatis. Ex p̄dictis p3 ꝙ p̄
dicator v̄bi diuini nō d3 ceſſare a predicatōne lic3 videat
paucos ꝓficere: q2 tres huiꝰ ſemis ꝑtes dicunt hic infru-
ctuoſe: quarta aūt ps tm̄ fructū facere. ⁊ tn̄ intelligit ad lr̄
terā de p̄dicatōe xp̄i: q̄ eſt exēplū oīm p̄dicatoꝝ. ⁊ id̄ l3 au
ditores nō ꝓficiāt. p̄dicator tamē faciēs qd̄ in ſe eſt: nō ꝑ-
dit meritū ſuū. n ¶Alia aūt ceciderūt in terrā bonā. i. in
cor fidele ⁊ deuotum. o ¶Et dabāt fructū aliud centeſi-
mū ⁊c̄. In ħ tāgunt tres gradus q̄ p̄nt ſignari in q̄libet v̄-
tute: vbi gr̄a: in v̄tute caſtitatis p̄mus gradus eſt caſtitas
coniugalis: ꝑ quē gradū vitatur illicitus concubitus: lic3
to tn̄ concubitu retento in matrimoniali actu ſecundꝰ gra
dus eſt caſtitas vidualis: per quem euitatur decetero om
nis concubitus vt animus poſſit decetero liberius deo ſ-
uire: lic3 poſſit licite matrimoniū contrahere. tercius ē ca
ſtitas virginalis qui eſt ſuperior iſtis: per quē omis concu
bitus ſimpliciter euitatur vt mens ip̄a tanq̄ꝫ ſponſo ſuo
ſoli deo ꝑ amorē copulet ſm ꝙ dr̄. j. Coꝝ. vij. Virgo cogi

rat que dn̄i ſunt: vt ſit ſancta corpe ꝛ ſpū: que aūt nupta ē cogitat que ſunt mūdi quō placeat viro ſiſr in ꝟtute fortitudinis pñt tres gradus aſſignari. pm⁹ gradus qñ ꝓpter bonū virtutis ſuſtinet conſtanter detrimentū in exterioribus bonis: vt in poſſeſſionibus ꝛ in diuitijs ꝛ hmōi. ſecūdus qñ ſuſtinet detrimentū etiā ꝓprij corpis; vt flagellatōnis ꝛ hmōi. tercius aūt gradus eſt quādo ꝓpter ꝟtutē contēnit etiā totā vitā p martyriū. ſequit. p ¶ Qui habz aures audiendi ꝛc. ſm hiero. vbicunq̄ ponit hoc ꝟbuz deſignat myſticus intellect⁹. q2 ſub verbis pabolicis alius ſenſus ē p intellectū requirēdus. q ¶ Et accedētes diſcipuli ¶ Hic pn̄r querit hui⁹ pabole intellectus. ꝛ p̊ queritur: ſcd̄o intellectus aperit ibi. Ergo audite p̊ ğ dī ſic. q ¶ Et accedētes ꝛc. q2 apl̄i percipiebāt xp̄m myſtice loqui. ꝛ iō queſierūt intellectū. Aduertendū tñ ꝙ nō queſierunt tunc cū eſſet in actu predicandi ſʒ poſtea qñ fuit in domo ſine turba: ſm ꝙ hr̄. Mar. iiij. Et cū eſſz ſingularis interro

p tricesimū Qui habz aures
q audiendi audiat. Et acce-
dētes diſcipuli dixerūt ei.
r Quare in pabolis loq̄ris
s eis. Qui reſpondens ait
illis. Quia vobis datū eſt
noſſe myſteriū regni celoꝝ
t illis autez non eſt datum.
v x Qui em̄ hz dabit ei ꝛ abū-
y z dabit: qui āt nō hz ꝛ qd̄ hz
a auferet ab eo. Jō in pabo
b c lis loq̄r eis: q2 videtes nō
d e videt: ꝛ audiētes nō audi-
f g unt neq̄ intelligūt: vt adi
pleat in eis ꝓphetia eſaie
h dicētis. Auditu audietis
i k ꝛ nō intelligetis: ꝛ videtes
l m videbitis ꝛ nō videbitis. In
n craſſatū ē ei cor ppl̄i h⁹: et
o aurib⁹ grauiter audierūt ꝛ
oculos ſuos clauſerūt neqñ
videāt oculis: ꝛ aurib⁹ au
diāt ꝛ cord̄ itelligāt ꝛ ꝯuer
p tāt ꝛ ſanē eos. Vr̄i āt bea
q ti oculi q2 vidēt ꝛ aures ve

r ſtre q2 audiūt. Amē q̇ppe
s dico vob q2 multi ꝓphe ꝛ
iuſti cupierūt vidē q̇ videtis
ꝛ nō viderūt: et audire q̇ au
t ditis: et nō audierūt. Vos
ergo audite pabolam ſemi
v nātis. Ois q̇ audit ꝟbū re-
x gni ꝛ nō itelligit vēit mal⁹
y ꝛ rapit qd̄ ſemiatū ē i cord̄
ei⁹: hic eſt q̇ ſec⁹ viā ſemi-
z natꝰ ē. Qui aūt ſup petro-
a ſa ſeminatus eſt: hic ē q̇ ꝟ-
bum audit ꝛ cōtinuo cum
b gaudio ſuſcipit illud. Nō
hz aūt in ſe radicē: ſʒ ē tpa-
c lis. Facta aūt tribulatōne
d ꝛ pſecutōe ꝓpter ꝟbū ꝯti
e nuo ſcandalizat. Qui autē
ſeminat⁹ eſt in ſpinis h eſt
q̇ ꝟbū dei audit ꝛ ſolicitu
do ſeculi iſti⁹ ꝛ fallacia di-
uitiaꝝ ſuffocat ꝟbū: ꝛ ſine
f fructu efficit. Qui ꝟo i ter
rā bonā ſemiat⁹ ē: hē q̇ au
g h dit ꝟbū ꝛ itelligit ꝛ fructū

tis xp̄m: ſcilicet miracula ꝛ opa diuina facientem. l ¶ Et nō videbitis ei⁹. ſ. diuinitatē. m ¶ Incraſſatuz ē em̄ cor. Locutio ē metaphorica. ſicē em̄ craſſitudo circa cor cōgregata ſſffocat ꝛ extinguit vitā corpalem: ſic malicia iudeoꝝ extinxit in eis vitā ſpūalem. vñ ſequit. n ¶ Et auribus grauiter audierūt: q2 doctrinā xp̄i ſanctaz ꝛ apl̄oꝝ audire nō potuerūt: ſicut patz ex decurſu euangelij ꝛ actuum apl̄oꝝ. o ¶ Et oculos ſuos clauſerūt. facta xp̄i euidētia peruertēdo et ei⁹ miracula ꝟtuti demonis attribuendo et ex h ſecuta ē eoꝝ excecatio et induratio: q̇a ſuis culpis exigentibus ſunt derelicti a deo. p ¶ Veſtri ğ Oſtenſa excecatiōe iudeoꝝ ex eoꝝ icredulitate ſecuta. h cōſeq̄nt oñdit illumiationē apl̄oꝝ ꝓpt eorū fidē ꝛ deuotōem eis diuinit⁹ datā dicens. Veſtri āt oculi beati q̇ vidēt: non ſoluz facta exteriora cōſpiciēdo: ſʒ ꝟtutē diuinitatis latentez intelligēdo. q ¶ Et aures veſtre que audiunt. non ſoluz audiendo exteri⁹: ſed etiam per fidem aſſentiendo interius.

gauerūt ꝛc. r ¶ Quare i pabol̄ loq̄ris eis. volētes ſcire itellectū cōuenient petierūt ab eo q̄re locut⁹ fuerat turb ſic pabolice vt oñderet ſe ñ de ipis ſolū: ſʒ ēt de alijs ſolicitos eē. s ¶ Qui rñdens ait ꝛc. Apoſtoli em̄ erāt quaſi fūdatores eccie poſt xp̄m. Vñ apoca. xxj. dī ꝙ murus ciuitatis habebat fundamēta. xij. ꝛ in ipis. xij. noia apl̄oꝝ ꝛ agni ſcripta ꝛ iō ad ipos ptinebat ſcire ſecreta eccie: de q̇bus erat ꝓceſſus eccie a pdicatōe xp̄i vſq̄ ad finez mōi: q2 iſta erāt futura in diuia diſpōne pordinata: ꝛ iſtō vocat hic myſteriū regni celoꝝ. i. ſecretū eccie militātis. t ¶ Illis aūt nō ē datū. i. vulgarib⁹ turbis: vl̄ etiā phariſeis icredul̄ nō eſt cōceſſuz iſta intelligē. ꝛ ꝓpt h loq̄bat eis talia pabolice vñ ſeq̄tur. v ¶ Qui em̄ hz dabit ei. q2 hñtib⁹ deuotōez ꝛ fidē vt xp̄i diſcipul̄ dat⁹ ē intellect⁹ verus ſacre ſcripture: vt hr̄ Luc. vlti. Apuit illis ſenſuz: vt itelligerēt ſcp̄turas x ¶ Et abūdabit. q2 ex abūdanti reuelat⁹ eſt eis ꝓceſſus eccie: vt videbit. y ¶ Qui āt nō hz fidē. ſ. et deuotōez ad xp̄i doctrinā. z Et qd̄ hz auferet ab eo q2 itellect⁹ ſcp̄ture veteris teſtamti quē hēbant ablat⁹ ē ab eis ꝓpt eoꝝ icredulitatē: ꝛ dat⁹ ē gētilib⁹ ꝓpt eoꝝ fidē ꝛ deuotōz. ſeq̄t. a ¶ In pabo. loq̄r eiſ. i. velate ꝛ myſtice. b ¶ Quia videtes xp̄i. ſ. opa ꝛ miracl̄a. c ¶ Nō vidēt. i. nō itelligūt ea diuinit⁹ facta: q̇a ꝟtuti demonū attribuebāt talia: vt viſuz ē. ſ. d ¶ Et audiētes xp̄i. ſ. doctrinā ſctāz ꝛ bonā: ꝛ doctrine moyſi ꝛ ꝓpharum conſonam et ipſius perfectiuam vt ſupra viſum eſt. e ¶ Non audiūt. aſſentiēdo. f ¶ Neq̄ intelligūt. intellectū eius ſpūalem q̇ principalior ē capiendo. g ¶ Vt adipleat ly vt tenet ibi cōſecutiue: ex h em̄ facto impleta eſt ꝓphetia Eſa. vj. lʒ verba ſint aliq̄ntulū alterata in tranſlatione hiero. h ¶ Auditu audietis. ſ. corpaliter. i ¶ Et ñ intelligetis ſcilicet ſpiritualiter. k ¶ Et videntes videbi-

r ¶ Amen. id eſt fideliter.
s ¶ Quia multi ꝓphete ꝛc. dicit Multi. nō oms: q2 aliqui viderūt ſicē de abrahā dī Joh. viij. Abraam pr̄ vr̄ exultauit vt videret diem meū: vidit ꝛ gauiſus ē. Aliter Multi. i. oms q̇ licet antiq̇ pr̄es et ꝓphete aliq̇ viderūt xp̄m per fidem alonge pſpiciendo: nō tñ viderūt ipm p̄ñtem int̄ eos cōuerſando: ꝛ docendo ſicē viderūt apl̄i: et iō dicunt beati q2 in eis fuit cōpletū qd̄ antiq̇s patrib⁹ fuerat ꝓmiſſum. t ¶ Vos ğ. Oſtenſo ꝙ apl̄i debebant ſcire ſecreta eccie: h conſeq̄nt eis apit intellectū pabole dicens. v ¶ Omis q̇ audit verbū regni. i. euangelij qd̄ introducit ad celeſte regnū. x ¶ Et nō intelligit. q2 nō radicat intra mentē tentationibus demonū puiam: ꝛ h eſt ps ſeminis q̄ cadit iuxta viā vt ſ. dictū eſt. y ¶ Venit malus. i. dyabolus nō q2 ſit malus p eſſentiā: vt dixerūt manichei q̇ poſuerūt duo principia vnū bonū ſimpl̄r: ꝛ alterū malum: ſʒ q2 ē i malo obſtinatus ꝛ ad malū ſemp intentus. z ¶ Qui aūt ſe. eſt ſupra petrā. i. ſupra cor humore fidei ꝛ deuotōnis carens. a ¶ Hic eſt q̇ verbū audit ꝛ cō. ꝛc. q2 tales ad horam aliqñ ex aliq̄ paſſione moti cū gaudio ſuſcipiūt pdicatōez: ſʒ q̇a nō fundat in humore fidei ꝛ deuotōnis cito euaneſcit. ꝓpter qd̄ ſequit. b ¶ Nō ha. in ſe ra. ſʒ eſt tē. i. ad modicuz tp̄s ſtans. c ¶ Facta au tribu. ꝓpter verbuz euāgelij ſuſceptū. d ¶ Cōtinuo ſcandalizat cadendo ab eo qd̄ ceperat. e ¶ Qui aūt ſe. eſt in ſpi. h eſt q̇ pdit ꝓpter ſollicitudinē diuitiaꝝ. ꝛ pz. Iſtis aūt tribus de cauſis pdictis predicatio xp̄i ꝛ apl̄oꝝ fuit iudeis ꝓ maiori pte inutilis ꝛ infructuoſa nō ꝓpter defectū doctrine: ſʒ ꝓpter impedimentum ſue malicie. f ¶ Qui ꝟo in ter. bo. ſe. ē. h eſt q̇ au. ver. fideliter et deuote. g ¶ Et intelligit. q2 talibus dat intellect⁹ ſacre ſcripture h ¶ Et fructum. affer, adimplendo ope.

Aliud quidem centeſimū ⁊c̄.ſicut ſupra expoſitū eſt. Per hanc aūt quartā ꝑtem ſeminis q̄ cadens in terrā bonā fecit fructū ſm triplicē virtutis gradū intelligit̄ ꝑdicatio xp̄i ⁊ aplõꝝ q̄ntum ad illos iudeos q̄ eam fideliter ⁊ deuote receperūt ⁊ in fide remanſerūt. k ¶ Aliā ꝑabolā

in area hui⁹ mūdi mihi cōtritos ⁊ flagellatos. b ¶ Congregate in horreū.i.in celeſte gaudiū. c ¶ Aliā ꝑabolā. Hic ponit̄ tercia ꝑabola in q̄ deſcribit̄ eccl'ie ſtat⁹ ſequens imediate ſurrectōez hereſim.q2 ꝯ hereſes inſurgētes dñs in eccl'ia ſuſcitauit doctores ſctōs lr̄atos vt ſic poſſent hereticos ꝑ rōnem ⁊ ſcripturā cōfutare. et lʒ ꝑ fuerit hūiles ⁊ abiecti.tn̄ diuina diſpoſitōne fuerunt poſtea exaltati et maximis ꝑncipib⁹ valde chari:vt.b.ſiluester conſtātino: ⁊ b. Ambr. theodoſio.vt ꝑ ꝑtātem ſeculareʒ eccl'iam ab hereticis purgarēt:⁊ h̄ ꝑ rōnē ⁊ ſcripturā q̄ntū ad illos q̄ doctrinā ſctōꝝ recipent. Vel ꝑ ꝑtātē ⁊ ſecularē q̄ntum ad eos q̄ indurati eēnt ⁊ iſte ſtat⁹ figuratur ꝑ ꝑabolā. De grano ſynapis.qđ cum ſit. d ¶ Minimū.in q̄ntitate tn̄ eſt magnuʒ virtute q2 creſcit ad modū arboris. e ¶ Vt volu.celi ⁊c̄. ſic ſcti predicto mō fuerūt ꝑuuli in hūilitate: ſ; magni ſcia ⁊ ꝟtute.⁊ iō ſic diuinit⁹ exaltati ꝙ volucres.i. principes h⁹ mūdi alta petentes Habitabāt i ramis eoꝝ.i.regebant̄ ꝑ eorum cōſiliū. f ¶ Aliā ꝑabolā. Hic ponit̄ q̄rta ꝑabola in q̄ deſcribit̄ ſtatus eccl'ie ſequēs exaltatōeʒ ꝑdictoꝝ ſctōrum ⁊ diuidit̄ in duas ꝑtes.q2 ꝑ̊ ponit ꝑabolā. ſcđo ſbiūgit h⁹ ꝑabole ⁊ aliaꝝ rōnem:ibi. Hec oia ⁊c̄.Circa primū conſiderandū ꝙ ꝑncipib⁹ huius mūdi ꝑ ſctōs ꝑdictos ad fidei veritatē inductis data ē licētia ꝑ totū orbē romano impio ſubditū ꝑdicandi fidē catholicā:⁊ eccl'ias conſtruēdi: et ſic fides catholica in modico tp̄e ꝑ totū orbē vulgata ē. ⁊ h̄ ſignificat̄ ꝑ ꝑabolā fermēti abſconditi in trib⁹ ſatis farine ⁊ fermētatis totam. Tria ſata ſunt tres partes orbis: Aſia: aphrica europa.q̄ tūc erant ſubiecta romano impio vt ꝑ toto vel ꝓ maiori parte.fermentū aūt ꝓpter calorē intrinſecum ſignificat legē euangelicā.q̄ eſt lex amoris.mlr̄ autē ponēs fermentū in tribus ſatis ꝑdictis eſt diligētia ſctōꝝ ad fidē catholicā vbiq3 ꝑdicandum. g ¶ Hec oīa. Hic conſequēter reddit̄ ratio ꝑdicte ꝑabole ⁊ aliarum :⁊ diuiditur in duo.p2 primo ponit̄ dicta ratio.⁊ ſecundo queritur cuiuſdam parabole ꝑdicte interpretatio:ibi. Tunc dimiſſis turbis. Ratio autē quare loquebat̄ parabolice turbis ſupra eſt aſſignata et iterum hic alia aſſignatur. ſcilicʒ vt ſcriptura que hoc ꝑdixerat.ps.lxxvij.impleretur: ⁊ patet litera.excepto hoc quod dicitur ibi ꝙ.
h ¶ Sine parabolis non loquebat̄ eis. Quod nō ē intelligendum ꝙ nihil loqueretur niſi parabolice. vt expoſitū eſt in principio huius capituli:ſed quia cum hoc aliqua dicebat clare:illa ſcilicet que debebat turba ſcire: aliqua etiam interponebat parabolice.que ſcilicet continebāt ad ſecreta eccleſie.
i ¶ Tunc dimiſſis turbis. Hic ponitur interpretatio parabole de zizania in medio tritici ſeminata.

Hic ponit̄ ſcđa ꝑabola in q̄ deſcribitur ſtat⁹ eccl'ie ſeq̄ns imediate poſt mortem xp̄i ⁊ aplõꝝ. q2 dyabol⁹ inuidit fidei ſeminate in cordib⁹ fideliū.⁊ iō int̄ fideles cōmouit aliq̄s ad ꝑfidiā hereſis.q̄ſi ſeminās zizaniaʒ in medio tritici ad ipſi⁹ deſtructōeʒ ⁊ h̄ eſt qđ dr̄. l ¶ Simile eſt re.ce.i.ſtatus eccleſie militātis. m ¶ Hoi q̄ ⁊c̄. Hō iſte xp̄s eſt. Ager āt eccl'ia labore ⁊ ſanguine chriſti exculta Bonū ſemē eſt ſctā doctrina ⁊ fides catholica. n ¶ Cum aūt dormirēt ⁊c̄. p᷑ dormitionem xp̄i et aplõꝝ ꝑ mortē iſtas hereſes int̄ fideles ſeminauit dyabol⁹ ꝓ maiori ꝑte.q2 etiā aliq̄ hereſes viuētibus aplīs fuerūt ſeminate. vtʒ in eplīs pauli.⁊.j.canonica: Joh.ij.ca. Nūc antixp̄i multi facti ſūt Sequit̄ ex nob ꝓdierūt.ſ; nō erāt ex nob. o ¶ Cū autē creuiſſet herba ⁊c̄.q2 cū fides catholica ꝑ orbē incipet multiplicari.tūc hereſes.q̄ ꝑ̊ latuerāt manifeſte apparuerunt in ꝑſecutōne fideliū. p ¶ Accedētes aūt ſerui ⁊c̄.ſerui iſti ſunt pr̄es antiq̄.q̄ fuerūt in primitiua eccl'ia q̄ admirātes ꝑfidiā hereſis inſurgentē.ad deū acceſſerūt ꝑ orōnem inq̄rentes vn̄ talis ꝑfidia orireī.quib⁹ fuit diuinit⁹ reuelatū ꝙ h̄ erat ex dyaboli ope deo ꝑmittēte. ⁊ h̄ vt ſtabilitas fideliū ꝓbaret̄. Vn̄ ſequit̄. q ¶ Inimic⁹ hō.i.dyabol⁹. Hoc fecit. r ¶ Serui aūt dixerūt.i.ſcti pr̄es ꝑ orōnem diuinū conſiliū q̄ſierūt. s ¶ Vis im⁹ ⁊ colligim⁹. ſeꝑando eos a cōitate eccl'ie ꝑ excōicatōeʒ ⁊ tandē dimittēdo iuſticie ſeculari exterminādos per morteʒ. Et ait.nō. t ¶ Ne forte eradicetis ⁊c̄. Ex q̄ ꝑtʒ dñs nō vult hereticos ꝑmitti viuere abſolute.ſ; in caſu tm̄.ſ.qñ non ꝑñt ſeꝑari a fidelib⁹ ſine periculo fideliū.⁊ h̄ cōtingit duplici de cā. Vna qñ nō bñ cognoſcunt̄.nec bñ diſtinguunt̄ a fidelib⁹. Alia qñ habēt tantos defenſores ꝙ ſi cōtra eos ꝓcedat̄ mai⁹ periculū in eccl'ia ꝓbabiliter timet̄. vt ſciſmatis vel interfectōnis fideliū a fautorib⁹ hereticoꝝ:tunc em̄ ꝑmittendi ſunt propter mai⁹ periculū euitandū.vbi aūt nō occurrūt iſta pericula ſunt ſeꝑandi ab eccl'ia ⁊ iuſticie ſeculari relinq̄ndi vt exterminent̄ ꝑ mortē ne ꝑ eos totū corp⁹ eccl'ie corrumpatur. Sequit̄. v ¶ Sinite vtraq3 creſ.vſq3 ad meſ.id ē vſq3 ad mūdi cōſummatōeʒ qđ duob⁹ modis intelligit̄. Vno mō q2 i caſu ſūt ꝑmittēdi vt viſum eſt. Alio mō q2 q̄ntumcūq3 eccl'ia hereticos ꝑſequat̄ nunq̄ tn̄ ab eis ꝑfecte mūdabitur vſq3 ad finē mūdi. x ¶ Et i tp̄e meſſis.i.iudicij. y ¶ Dicā meſſorib⁹.i.angelis. z ¶ Colligite primū zizaniā ⁊c̄.q2 miniſterio angeloꝝ ſeꝑabunt̄ mali tūc de medio iuſtorum ⁊ mittent̄ in gehennā.vt h̄r̄.j.eo.ca. a ¶ Triticū.i.fideles in area hui⁹ mūdi…

affert ⁊ facit aliud q̄dē centeſimū.aliud aūt ſexageſimū. aliud ꝟo triceſimum.
k Aliā ꝑabolā ꝓpoſuit illis
l dicēs. Sile factū eſt regnū
m celoꝝ hoi q̄ ſemiauit bonū
n ſemē i agro ſuo. Cū āt dormirēt hoies venit inimic⁹ ei⁹ ⁊ ſuꝑ ſeminauit zizania
o i medio tritici ⁊ abijt. Cum āt creuiſſet herba ⁊ fructū feciſſʒ tūc appuerūt ⁊ zizania
p Accedētes āt ſerui pr̄iſfamilias dixerūt ei. Dñe nōne bonū ſemē ſemiaſti in agro tuo. Vñ ergo hʒ ziza-
q nia. Et ait illis Inimicus
r hō h̄ fecit. Serui āt dixerūt
s ei. Vis imus ⁊ colligimus
t ea. Et ait:nō. Ne forte colligētes zizania eradicetis.
v ſimul ⁊ triticū. Sinite vtraq3 creſcere vſq3 ad meſſem
x y ⁊ in tp̄e meſſis dicā meſſo-
z rib⁹ Colligite primū zizania ⁊ alligate:ea i faſcicl'os
a ad ꝯburendū.triticū autē
b congregate in horreū meū
c Aliā ꝑabolā ꝓpoſuit eis dicens. Simile eſt regnū celorum grano ſynapis :qđ accipiens hō ſeminauit in
d agro ſuo qđ minimū quidē eſt oibus ſeminib⁹. Cū au creuerit : maius eſt oīb⁹
e oleribus ⁊ fit arbor ita vt volucres celi veniant ⁊ ha
f bitēt in ramis ei⁹. Aliā ꝑabolā locutus eſt eis. Simile eſt regnū celoꝝ fermēto:qđ acceptū mulier abſcōdit in farine ſatis trib⁹ donec fermentatū eſt totū
g Hec oia locut⁹ eſt ih̄s i ꝑa
h bolis ad turbas ⁊ ſine ꝑabolis ñ loq̄bat̄ eis :vt impleret̄ qđ dictū erat ꝑ ꝓphā dicētē. Apiā i ꝑabolis os meū:eructuabo abſcōdita
i a ꝯſtitutōe mūdi. Tūc di-

Et notat euāgeliſta locū vbi facta eſt interpretatio iſta dicens. Dimiſſis turbis cū venit in domū. Vñ ex hoc etiaʒ pʒ ꝙ alias pabolas eis ibidē expoſuit. licet nō fiat hic mētio de aliaꝝ expōne pabolaꝝ. vñ dī Marci. iiij. Seorſum aūt diſcipulis diſſerebat oīa. Iterpꝛtata ē aūt pabola p̄dicta a xp̄o ſicut ſuperius expoſita eſt. Et patet vſqꝫ ibi.
k ¶ Mittet filiꝰ hominis angelos. id ē xp̄s q̄ iudicabit mūdū in forma hūana in q̄ iudicatus ē coram pylato: ſʒ tunc apparebit in forma glorioſa l ¶ Et colligēt de reg. eiꝰ om. ſcā. i. hereticos q̄ generāt ſcandalū i eccleſia. m ¶ Et eos q̄ faciūt iniq̄tatē. qꝛ nō ſolū dānabūt̄ heretici. ſʒ etiā fidem tenētes. hn̄tes tn̄ opa mala. n ¶ Ibi erit fle. ⁊ ſtri. dent. In h̄ ſignificatur duplex pena inferni. vna ex pte mētis. ſ. triſticia vehemens. q̄ ſignificat̄ p fletū. ⁊ alia ex pte corpis q̄ ſignificat̄ p ſtridorē dētiū. o ¶ Tūc iuſti fulgebūt. p dotē. ſ. claritatis redundantis ex gloria aīe ad corpꝰ. p ¶ Qui habʒ aures ⁊c. exponat̄ ſicut. ſ. expoſitū ē in eo. ca. q ¶ Sile ē rgnū celoꝝ. Hic ponit̄ q̄nta pabola deſignās ecc̄ie ſtatū ſeq̄ntem poſt p̄dictū. qꝛ diuulgata fide in orbe fraꝝ p p̄dicationem ſctōꝝ. multi valentes viri ⁊ lr̄ati in doctrinis phōꝝ ꝯuerſi ad fidē catholicā inceperūt ſe exercere: ⁊ ſuā ſciam cōuertere ad vtilitatē ⁊ regimē aīaꝝ. ſic Aug. ⁊ multi alij valentes ep̄i. ⁊ hoc ſignificat̄ p theſauꝝ abſconditū in agro. qui ager oibus vēditis emit̄: vt theſaurus ibidem abſcōditus habeat̄. Ager enī iſte labor eſt p̄dictꝰ in exercitio vite actiue. ⁊ opibus miſcōie in regimine ecc̄ie. Theſaurus autē ē pmiū celeſte. Ager autē oibus vēditis emit̄ vt theſaurus hēatur. qꝛ ꝓpter magnitudinē pmij celeſtis p̄dictꝰ labor ē ſuſcipiendus ex charitate alijs dimiſſis. vñ dicit Augu. in ep̄la ad Valeriuʒ. Cogitet religioſa prudentia nihil eē in hac vita maxime hoc tpe difficilius: laborioſius: piculoſius ep̄i aut preſbyteri aut diaconi officio. ſʒ apud deū nihil beatiꝰ ſi eo mō militet̄ q̄ imꝑator nr̄ iubet. Ad intellectuʒ aūt huiꝰ pabole maiorē ſciendū ꝙ aliq̄ ſunt q̄ nūq̄ꝫ fuerūt i poſſeſſione alicuiꝰ. vt lapides p̄cioſi i littore maris et huiuſmodi. ⁊ talia ſunt ipiꝰ inueniētis. alia aūt ſunt q̄ aliq̄n fuerūt i poſſeſſiōe alicuiꝰ. ſʒ tantū tp̄s ē elapſum ꝙ non eſt memoria. ſic theſauri antiq̄tꝰ i t̄ra occultati. ⁊ idē iudiciū deberet eē ſic de p̄dcis. ſʒ ꝓpt̄ pacē cōem hoim. ſtatutū fuit āntiq̄tus vt medietas inuētoris eēt. ⁊ medietas illius cuius eſt ager in quo īuenit̄. ⁊ ideo hic dī ꝙ ille qui īuenit theſauꝝ vendit oīa. ⁊ emit agrū. vt habeat ius poſſidendi totum. r ¶ Iteꝝ ſimile eſt regnū celoꝝ. Hic ponit̄ ſexta parabola in qua declarat̄ ſtatꝰ eccleſie immediate ſeq̄ns p̄cedentē. quia poſt ſtatum p̄dictum inceperūt aliqui cōtemptis mūdi delitijs diuitijs et honoribus intēdere vite contemplatiue. ſicut beatus Benedictus ⁊ alij ſequentes

Dimiſſis turbis veīt i domuʒ ⁊ acceſſerūt ad euʒ diſcipuli eiꝰ dicētes. Ediſſere nob pabolā ʒiʒaioꝝ agri. Qui rn̄dēs ait. Qui ſeiat bonū ſemē: ē filiꝰ hoīs. Ager āt ē mūds. Bonū vo ſemē hi ſūt filij regni: ʒiʒania āt filij ſūt nequā. Inimicꝰ aūt q̄ ſeiauit ea. ē diaꝰ. Meſſis vo ꝯſūmatō ſecli ē. Meſſores āt āgeli ſūt. Sic ergo colligūt̄ ʒiʒania. ⁊ igni cōburūt̄: ſic erit i ꝯſūptōe ſe-
k culi. Mittet filiꝰ hoīs āge-
l los ſuos ⁊ colligēt d̄ r̄gno
m eiꝰ oīa ſcādala: ⁊ eos q̄ faciūt iīq̄tatē: ⁊ mittēt eos in
n caminū ignis. Ibi erit fle-
o tꝰ ⁊ ſtridor dentiū. Tūc iuſti fulgebūt ſic ſol in regno
p p̄ris eoꝝ. Qui hʒ aures au-
q diēdi audiat. Sile ē r̄gnuʒ celoꝝ theſauro abſcōdito i agro queʒ q̄ iuenit hō abſcōdit: ⁊ p̄ gaudio illiꝰ vadit ⁊ vendit vniuerſa q̄ hʒ
r ⁊ emit agrū illū. Iteꝝ ſile ē regnū celoꝝ hoī negociatori: q̄renti bōas margari-
s t tas Inuenta aūt vna precioſa margarita abijt ⁊ vēdidit oīa q̄ hūit: ⁊ emit eam:
v Iteꝝ ſile ē regnū celoꝝ ſagene miſſe i mare ⁊ ex oī genere piſciū ꝯgregāti. Quā cū ipleta eēt: educētes ⁊ ſecꝰ littꝰ ſedētes elegerūt bonos i vaſa. maloſ āt foras miſerūt. Sic erit i ꝯſummatōne ſeculi. Exibūt angeli ⁊ ſepabunt malos de medio iuſtoꝝ: ⁊ mittēt eos in caminum ignis. ibi erit fletus ⁊ ſtridor dētiū. Intel-
x lexiſtis hec oīa: Dicūt ei.
y Etiam ait illis. Idō oīs
z ſcriba doctꝰ. i regno celo-
a b ruʒ ſilis ē hoī p̄rifamilias
c d q̄ ꝓfert d̄ theſauro ſuo no-
e f ua ⁊ vetera: Et fcm̄ eſt cuʒ cōſummaſſet ih̄s pabolas

ipm in gradibus diuerſis. ⁊ ſtatibus religionū. Et iſte ſtatus figuratur per margaritam q̄ inuenit̄ in conchilijs maris. quia religio fundatur ⁊ nutrit̄ in humore deuotiōis. Iſta aūt margarita dicitur vna ⁊ p̄cioſa. s ¶ Vna quia hominē vnit. actiua autem vita magis diuidit. ꝓpter hoc dicit̄ ꝙ martha erat circa multa occupata. Maria vo circa vnū. Dicitur etiam t ¶ Precōſa. quia vita ꝯtemplatiua ſimpliciter et abſolute. melior ē q̄ꝫ actiua. licet in caſu actiua ſit magis fructifera. ꝓpter quod dicit̄ Lu. x. Maria optimam partē elegit ⁊c. Iſta aūt margarita vēditis omnibus ē emēda. in quo deſignat̄ ꝙ ad ſtatum religionis requiritur relinquere terrena. ſaltem quantum ad proprietatem. ⁊ in particulari. Et quia iſte ſtatus duraturus ē vſqꝫ ad finē mūdi. idō non ponit̄ alia parabola poſt iſtam. niſi que ſignificat fineʒ mundi. ⁊ hoc declaratur cum ſubditur v ¶ Iterum ſimile ē regnum celorū id ē ſtatus eccleſie militantis. ſicut enī non diſtinguuntur boni piſceſ a malis q̄ꝫdiu ſagena ē intra aquā ſic in eccleſia admixti ſunt mali cū bonis. ſed in fine mūdi trahetur ad littus per apertum iudicium. qꝛ tunc erunt manifeſta abſcondita cordiuʒ ⁊ tunc iudicio diuino ⁊ myniſterio angelorum ſepabuntur mali de medio iuſtoꝝ. et mittentur in infernū: vt ſic eccleſia purgata offeratur deo patri ſine macula ⁊ ruga x ¶ Intellexiſtis. Hic ponitur principalis concluſio. Ad hoc enī in parabolis predictis preſcriptus eſt proceſſus ecc̄ie militantis: vt apoſtoli qui erānt ipſius fundatores poſt xp̄m per ſanguinem ſuum. vt ſupra dictum eſt intelligerent huiuſmodi proceſſum et hoc eſt quod dicit. x ¶ Intellexiſtis hec omnia. q. dī. ad vos ptinet intelligere. y ¶ Dicūt ei etiam. Ait illis idō omnis ſcriba. i. doctor. z ¶ Doctus. i. litteratꝰ ⁊ a deo inſpiratus. a ¶ In regno celorum. i. in eccleſia militante. b ¶ Silis ē hoī p̄rifamilias. qꝛ ſicut p̄rifamilias habʒ paſcere filios pane corpali ſic iſte puulus fideles pane ſpūali. c ¶ Qui profert de theſau. ſuo. id ē d̄ ſcientia in corde abſcondita. d ¶ Noua ⁊ vetera id eſt auctoritates vl̄ ꝓceſſus noui ⁊ ve. teſta. Ex quo patet ꝙ epipiſcopi q̄ ſucceſſores ſunt apoſtolorum. debēt habere noticiā vtriuſqꝫ teſtamēti in cuius ſignū portāt mitrā in capite cum duplici cornu. e ¶ Et factuʒ eſt. Poſtq̄ꝫ euāgeliſta deſcripſit xp̄i multiplex documētū. hic deſcribit ppl̄i doctrinā eius recipere debentis impedimentum. quia illi de patria ſua propter paupertatē generis ei inuidebant. ⁊ ipm deſpiciebāt ⁊ in hoc irrōnabilit̄ mouebāt̄. qꝛ dauid q̄ fuit radix reguʒ. eximius ꝓphetarū. fuit paſtor ouiū. ⁊ ideo iſti ex malicia ſua facti ſunt inepti ad recipiendū doctrinam xp̄i et eius miracula. ⁊ hoc eſt quod dicit. f ¶ Cum cōſummaſſet ie-

a iſtas trāſijt ide. Et veniēs
b i pr̄iaz ſuā docebat eos i ſi
nagogꝭ eoꝝ: ita vt mirarē-
c tur ꝛ dicerēt. Vñ huic ſa-
d pia h̄ ꝛ ꝟtutes. nōne h̄ ē fa
e bꝛi fili⁹. Nonne mr̄ ei⁹ dr̄
f maria. ꝛ frēs e⁹: iacob ꝛ io
ſeph ꝛ ſimō ꝛ iudas ꝛ ſoꝛo
res ei⁹: nōne oēs apd̄ nos
g ſūt. Vñ ergo huic oīa iſta
h i Et ſcādaliſabāt i eo. Jh̄s
āt dixit eis. Nō ē ꝑph̄a ſi
ne honoꝛe niſi i pr̄ia ſua ꝛ i
k domo ſua. Et non fecit ibi
l ꝟtutes multas ꝑpt̄ incre-
dulitatē illoꝝ. xiiij.

m n In illo. t. audiuit hero-
des tetrarcha famā ih̄e
o ſu: ꝛ ait puerꝭ ſuis. Hic eſt
Johēs bap. ipſe ſurrexit a
moꝛtuis: ꝛ iō ꝟtutes opā-
p tur i eo. Herodes ei tenu-
it iohēm ꝛ alligauit eum. ꝛ
poſuit in carcerē ꝑpt̄ hero
diadē vxoꝛē fr̄is ſui. Dice
bat ei illi iohēs. Nō lꝫ tibi
hr̄e eā. Et volēs eū occidē
timuit ppl̄m: qꝛ ſicꝰ ꝓphe
q tam eū habebāt. Die autē
r natalis herodis: ſaltauit fi
lia herodiadis in medio: ꝛ
s placuit herodi. Unde cuꝫ
iuramētopollicit⁹ ē ei da-
re: qd̄cūqꝫ poſtulaſſet ab
t eo. At illa p̄monita a mr̄e
ſua. da mihi inq̄t h̄ in diſco
caput iohāniſ baptiſte. Et
x ꝯtriſtat⁹ ē rex: ꝑpt̄ iuram̄
tū aūt. ꝛ eos q̄ p̄it̄ recūbe-
bāt: iuſſit dari. Miſitqꝫ et
decollauit iohēm carcere
x Et allatū ē caput e⁹ i diſco
y ꝛ datū ē puelle: ꝛ illa attu-
lit matri ſue. Et accedētes

ſus parabolas iſtas. docens diſcipulos ſuos ꝛ turbas.
a Tranſijt inde ꝛ veniēs in pr̄iam ſuā. i. in galileam vbi
fuerat cōceptus ꝛ nutritus. licet fuiſſet in bethleem nat⁹.
vt ſupꝛa dictū ē. b Docebet eos in ſyna. eoꝝ ita vt mi
ra. qꝛ nō viderāt eū lr̄as diſcentē. nec in lege ſtudentē. ꝑ-
pter quod dicebāt.
c Vnd̄ huic ſapia
hec. i. noticia ſcp̄tu-
rarū. d Et virtu-
tes. q. d. n̄ habet hec
a deo vl̄ exercitij ſtu
dio. ſꝫ magis a dya-
bolo qd̄ arguūt ex i
firmitate parentum
e Nonne hic ē fa-
bꝛi fili⁹. i. ioſeph. vt
dr̄ erat faber ligna-
rius ꝛ ipſe putabāt
eius filius. vt habet
Lu. iij. f Et fra-
tres ei⁹ iacobus ꝛc̄.
Dicuntur autē fr̄es
xp̄i. qꝛ erant eius co
gnati germani. non
qꝛ eſſent de maria ꝛ
ioſeph poſt natiui-
tatem xp̄i generati.
vt dicit heluidi⁹ he-
reticus q̄ dicit mari
am eē cognitaꝫ a io-
ſeph poſt natiuita-
tem xp̄i. ſꝫ hoc ꝯ̄ im
ꝓbatū ē. j. c. ſequit̄.
g Vnd̄ ergo huic
oīa iſta. q̄ſi dicerent
ſi n̄ hꝫ ex exercitō vl̄
ex genere habet er-
go ex demone ꝛ iō ſeq̄tur. h Et ſcandaliſabātur in eo.
attribuentes ꝟtuti demonis qd̄ debebat attribui ꝟtuti di
uinitatis. i Ih̄ūs aūt dixit eis. Nō ē ꝑpheta ꝛc̄. quia
inuidia magis ē ad patriotas ꝛ ad ꝓpinquos q̄ꝫ ad extra-
neos. Cuius rō eſt. quia inuidia eſt triſticia de excellentia
alterius inquātū appꝛehendit̄. vt ꝓpꝛij boni diminutiua.
excellentia aūt alicui⁹ diſtantis multū nō appꝛehendit̄ vt
ꝓpꝛij boni diminutiua. ꝑpter qd̄ inter artifices eiuſdē ar-
tis ē magis inuidia. ꝛ eadē rōe inter cōpatriotas. ſequit̄.
k Et nō fecit ibi multaſ ꝟtutes qꝛ erāt indignī. cā ſubdit̄
l Propt̄ incredulitatē eoꝝ. nō tm̄ nullas. qꝛ ibi aliquas
ꝟtutes fecit. vt nō hr̄ent excuſatōem de pctō ſuo vidētes
opa diuinitatis in eo. Capitulū. xiiij.
m In illo. Poſita pꝛomulgatōe euāgelij pabola. Hic
ponit̄ hui⁹ ꝓmulgatōis ꝯfirmatio ꝛ hoc ex duob⁹.
pmo ex fama nois. ſcd̄o ex eius miraculis. ibi. Nō
cū audiſſet ih̄ūs. pꝛima i duas. qꝛ pꝛio oñdit famā ipi⁹ xp̄i
ſcd̄o ex hoc incidētalit̄ narrat moꝛtem iohānis ibi. Hero
des em̄. Circa pꝛimū aduertendū. ꝙ miracula xp̄i fuerūt
intātū euidētia ꝙ nō ſolū fama ei⁹ fuit inter vulgares ho
mies. ſꝫ int̄ magnas pſonas ꝛ pꝛincipes. et hoc ē qd̄ dicit.
n Audiuit herodes tetrarcha ꝛc̄. dr̄ aūt tetrarcha. qꝛ hē
bat q̄rtā pt̄e regni iudee. Moꝛtuo ei herode aſcalonita q̄
iterfecit inocētes: diuiſuꝫ eſt regnū ei⁹ i duas medietates.
ita ꝙ archela⁹ fili⁹ ei⁹ hūit medietateꝫ. vt. ſ̄. dctm̄ eſt. ij. ca.
Alia āt medietas diuiſa fuit in duas ptes. ꝛ vna data ē he
rodi. ꝛ altera philippo q̄ erāt iunioꝛes. ꝛ iō dr̄ tetrarcha a
q̄rta pte r̄gni. a tetras qd̄ eſt q̄tuoꝛ ꝛ archos qd̄ ē p̄nceps.
qꝛ p̄ncipabat̄ i q̄rta pte. n̄ tm̄ dicebat̄ rex: qꝛ romāi abſtule
rāt a iudeis nomē regiū ad frāgēdū eoꝝ ſupbiā. Vñ dixe
rūt coꝛā pylato Jo. xix. Nō habem⁹ regeꝫ. niſi ceſareꝫ. Se
q̄tur. o Hic ē iohēs bap. ꝛc̄. Opio em̄ oim loq̄ntiū de
imoꝛtalitate aīe ꝛ r̄ſurrectōe fuit. ꝙ poſt r̄ſurrectōeꝫ hō ſit
excellentioꝛis ꝟtutis q̄ꝫ añ. ꝛ iō lꝫ Jo. bap. in vita ſua nō
feciſſet miracula. iſte tm̄ herodes credens euꝫ ſurrexiſſe a
moꝛtuis aſſerebat eū facere miracula. p Herodes em̄
Qui fecerat mentōem de moꝛte iohānis. iō hic incidenta
liter oñdit modū moꝛtis. ꝛ diuidit̄ i duas. qꝛ p̄mo oñdit i-
terfectōis ei⁹ cām. ꝛ
ſecundo modū ꝛ oꝛ
dineꝫ. ibi. Die auteꝫ
natalis. Cā aūt fuit
iſta. qꝛ Herodias q̄
fuit filia ariſtoboli.
ꝛ ſoꝛoꝛ Herodis a-
grippe. ꝛ neptis hu-
ius herodis et phi-
lippi fr̄is ſui. ſm̄ ꝙ
dicit ioſeph⁹ ꝛ mgr̄
in hiſtoꝛijs fuit con
iūcta matrimoniali
ter philippo fr̄i he-
rodis. qꝛ hoc erat li-
citū ſm̄ legeꝫ. Ipaꝫ
aūt adamauit hero
des amoꝛe illicito. ꝛ
id̄o eū abſtulit frau
dulent̄ fratri ſuo. de
voluntate tm̄ ipi⁹ he
rodiadis. ꝛ hoc erat
ei illicitū. vt viuente
eiuſ fratre hr̄et eius
vxorem. Johannes
aūt vir ſc̄tūs ꝛ iuſt⁹
de hoc arguebat he
rodē: ꝑpt̄ qd̄ ab eo-
dem capt⁹ eſt ꝛ icar
ceratus. qꝛ nō aude
bat euꝫ iterficere ne
ſeditōnem ppl̄i exci
taret ꝯ̄ ſe. qꝛ omnes reputabāt iohānem ſanctum ꝑphetā
p Die aūt natalis. Hic ponit̄ modus moꝛtis ipiꝰs. He
rodias em̄ timens ne ad p̄dicatōem iohānis herodes pe-
niteret. ꝛ ipam fratri redderet. ꝛ p ꝯſeq̄ns cū pꝛioꝛi mari-
to a quo receſſerat cuꝫ piculo remaneret. ideo excogitauit
modū quomō interficeret̄ iohānes abſqꝫ ſeditione ppl̄i. ꝛ
eiuſdem doli herodes cōſcius fuit. vt videbit̄. ꝛ hoc eſt qd̄
dr̄. q Die aūt natal̄. iſta erat cōſuetudo apud ātiquos
ꝙ pꝛincipes ſolenniſabāt dieꝫ natiuitatis. ꝛ diem etiaꝫ na-
talis impij ſui in quo. ſ. coꝛonabantur. In illo ergo feſto.
r Saltauit filia herodiadis. i. tripudiauit. et hoc fuit ex
diſpōne mr̄is ꝛ ipi⁹ herodis. s Vñ cū iuramento pꝛo
miſit ei dare qd̄ peteret. t At illa p̄monita a mr̄e. peti-
uit caput iohānis. v Et cōtriſtatus eſt rex. hoc tm̄ fuit
ſm̄ apparentiā. ad rep̄mendū ppl̄i ſeditōem qd̄ pꝫ qꝛ vo-
luit eū pꝛio occidere ſꝫ retardat⁹ fuit tm̄ ex ppl̄i tioꝛe. ſcd̄o
qꝛ ſi vellet eū viuere n̄ interfeciſſet eū ꝑpt̄ iuramentū. qꝛ i
ꝓmiſſione facta in generali etiā cū iuramento nō itelligit̄
aliqd̄ illicitū ſub obligatōe cadere. cuiuſmōi erat iterfectō
iohānis. tercio quia nō eſt veriſimile vt pꝛopter ſaltatōeꝫ
vnius puelle pꝛomiſit ſub iuramento etiā medietatem re
gni ſui dare. vt dicit̄ Mar. vj. Et ideo credendū eſt ꝙ totū
fuit ficticiū vt haberet occaſionem apparentem interfici-
endi Johannem. ita em̄ ardebat libidine in herodiadem.
ꝙ voluit fingere tātā maliciā. ꝛ ideo qd̄ ſequitur. v Et
contriſtatus eſt rex pꝛopter iuramentum ꝛc̄. totum eſt in-
telligendum ſm̄ apparentiam ad repꝛimēdum populi ſe
ditionem. ꝛ eodem modo exponendum eſt de iſta mate-
ria. quod dicitur Marci. vj. Sequitur. x Et allatū eſt
caput eius. Pꝛimo enim allatum eſt i pꝛeſentia herodis.
poſtea in hieruſalem. ꝛ poſt in aquitaniam apud eugoli-
ſtium. nūc antem dicitur eſſe ambionis. y Et acceden-
tes diſcipuli eius tulerūt coꝛp⁹ eius. ſ. de carcere.

m ¶ Et ſepeli.illō.ſ.in ſebaſte ciuitate q̄ antiq̄tus ſamaria dicebaṫ. n ¶ Qō cū audiſ.ieſus. Hic poniṫ confirmatio predicte doctrine ex xp̄i miraclis. Et hoc quadrupliciter. Primo ex ſanatōe lāguoris multiplicis. ſcdo in multiplicatōe panis:ibi. Veſpe aūt facto. tertio in calcatōe maris:ibi. Et ſtatim īpulit. quarto i ſanatiōe infirmoꝝ ad tactū ſue veſtis:ibi. Et cū tranſfretaſſēt. In p̄ma pte dꝛ ſic.
n ¶ Qō cū audiſ.ie. ſcꝫ mortē iohis propter doctrinā veritatis. o ¶ Seceſſit inde. non timēs mortē. ſꝫ vt oñderet ꝙ aliq̄ñ eſt cedendū malicie hūane. p ¶ In locū deſertū. vt daret p̄dicatorib⁹ vbi diuini exemplū aliq̄ñ recedēdi a turbiſ ⁊ redire ad locū ſolitariū ad colligendū ꝓprios defect⁹ qui ꝯhunṫ ex cōuerſatōne cuꝫ hoibus. ⁊ ad vacandū oratōni vt ibi predicator hauriat qd̄ poſtea poplis effundat. q ¶ Cuꝫ audiſ.turbe ſe.⁊c̄. Ex quo pꝫ ꝙ paupeꝛes ſequebanṫ xp̄m equos ñ hn̄tes. Seq̄tur. r ¶ Et curauit lang.eoꝝ in quo ṽbo miracula multa includit. qꝛ nomine langnoris intelligitur ois infirmitas s ¶ Veſpe aūt facto Hic pn̄r poniṫ ſcdꝫ miraculū de multiplicatōe panis. Dicit ḡ. Veſpe aūt facto. Ex quo ptꝫ deuotio ppl'i ad xp̄m. quia nec propter noctem imminentez recedebāt ab eo. Sequiṫ.
t ¶ Et hora iam preterijt. redeundi.ſ.ad propria et quieſcendi. Sequitur.
v ¶ Date ill' vos mādu care. Joh.vj.dꝛ ꝙ q̄ſiuit a philippo. vñ ememus panes. et hoc eſt verū. qꝛ primo īterrogauit eū tentās euꝫ. qꝛ ſciebat q̄d eſſet facturus vt ibidē dꝛ. et poſtea dixit illis qd̄ hic poniṫ. x ¶ Et cū iuſſiſ.tur.diſ.ſuper fenū.i.ſup herbā agri. y ¶ Aſpiciens i celuꝫ bn̄dixit in quo dedit exemplū añ cōmeſtionē ad laudē dei benedicere cibuꝫ. z ¶ Et manducauert ⁊c̄. Ex quo patet ꝙ panes fuerūt multiplicati inter man⁹ ipſius. qꝛ ex tāmodico cibo non potuiſſet tammagna multitudo ſaturari. nec tante reliquie remanere. qꝛ plus remāſit q̄ꝫ a principio fuerit. De mō aūt multiplicatōis eſt dubitatio inter doctores. qꝛ non determinaṫ in lr̄a. Dicūt eñ aliq̄ ꝙ h̄ fuit ſine additōe alicuiꝰ materie. ſicut de coſta ade formatū eſt corpus mulieris. Sicut eñ d̄s pōt de nihilo aliquid facere. ita modicū corpus in magnū cōuertere ſine additōe materie. Alij aūt dicunt ꝙ h̄ fuit p cōuerſionē alicuiꝰ materie pre exiſtentis. vt aeris vel hmōi in ſb̄aꝫ panis et piſcis ⁊ h̄ videṫ Aug. ſentire ſup Johēꝫ.vj.ca.dicēs. Inde multiplicauit q̄nq̄ panes, vñ ex paucis ḡnis creat ſegetes, certū eſt aūt ꝙ ſegetes creanṫ ex conuerſiōe materie p̄exiſtētis in ſegetē. 3 ¶ Et ſtatim cōpulit. Hic poniṫ terciū miraculū de calcatōe maris: vt ſic oñderat ſe dn̄m ſrē i multiplicatōe panis ita oñderet ſe dn̄m maris: dic̄ ḡ: Et ſtatiꝫ ꝯpulit diſcipulos ⁊c̄. Cauſa h̄ taceṫ. ſꝫ Joh.vj.hr̄ qꝛ turbe q̄ viderāt miraculuꝫ de mltiplicatōe panis voluerūt venire ⁊ facē eū regē ipe aūtē p̄ſciens p̄cepit diſcipulos ſuos vltra mare galylee trāſfretare. ⁊ ipe ſol⁹ fugit in montem vt poſſit ibi p̄rem orare. Et i h̄ dedit nob̄ exēpluꝫ hūilitatis. qꝛ q̄ſitus ad honorē fugit. vt h̄ ic habeṫ queſitus autem ad mortem vltro ſe obtulit vt habetur Johan.xviij.
a ¶ Nauicula anteꝫ ⁊c̄. Ex q̄ inſinuaṫ ꝙ illi q̄ carēt xp̄i ſocietate exponunṫ tētatōnibus. Sequitur b ¶ Quarta aūt vigilia noctis. Iſta erat ꝯſuetudo antiq̄tus in exercitib⁹ ꝙ nox in.iiij.ptes diuideba̅ṫ. ⁊ in qualibet pte diuerſi milites ſibi ſuccedētes vigilabāt ad cuſtodiam exercitus. q̄rta ḡ vigilia eſt vltima ps noctis. Ex quo patꝫ ꝙ in trib⁹ ptib⁹ precedentib⁹ in p̄iculo fuerāt. c ¶ Venit ad eos ambulans ſupra mare. ex periculo enim precedenti longo magis deſiderabant aduentuꝫ xp̄i. d ¶ Et vi.euꝫ ſupra mare ambu. tur. ſunt ꝓpter viſionez inſolitam. e ¶ Dicentes qꝛ fantaſma eſt.i. apparitio rei non exiſtentis. f ¶ Et pre timore clamauerunt. timentes ne eſſet apparitio alicui⁹ ſpūs maligni nocere volentis. et ideo ieſus aſſecurauit eos dicens. Ego ſum. Sequitur. g ¶ Rn̄dens autem petr⁹ ⁊c̄. intantū deſiderabat ſocietatē xp̄i. ꝙ nolebat expectare aduentum eius vſq̄ ad nauē. ſꝫ volebant occurrere ſupra aquā oblitus pre amore chriſti aque periculum ⁊ in hoc apparuit mai⁹ miraculum quia non ſolus chriſtus ṽtute diuinitatis ſupra aq̄s ambulauit. ſed etiam petrus eadem virtute ad ipſum venit. h ¶ Videns vero ventum validum timuit. permiſſus eſt autem petrus ex timore ſubmergi vt cognoſceret ꝓpriā fragilitatē ſic̄ ex ſua ſaluatōe cognouit xp̄i diuinitatē. Seq̄ṫ. i ¶ Modice fidei ⁊c̄. In h̄ eñ appuit puitas fidei i petro. qꝛ ex q̄ ad p̄ceptū dei ſup aq̄s liq̄das ambulauerat. de vēto ꝯrio timere nō debeat. k ¶ Et cū aſcēdiſſet nauiculam ceſſauit ventus. In hoc oſtendit ſe xp̄s dominū aeris. ſicut in deambulatione ſuper aquis oſtēderat ſe dominum maris. l ¶ Qui aūt in naui erāt ve. et adora.eū. adoratōne.ſ.latrie q̄ ſoli deo debeṫ. m ¶ Dicentes vere filius dei es. Dicitur vere.ſ.non metaphorice nec per adoptionē ſicut ſancti. ſꝫ proprie et eiuſdē nature

diſcipl'i ei⁹ tuleṙt corp⁹ ei⁹
m ⁊ ſepelieṙt illō: ⁊ veniētes
n nūciaueṙt ieſu. Qō cū au-
o diſſet ieſus receſſit inde in
p nauiculaꝫ: i locū deſ'tū ſe-
q orſuꝫ. Et cū audiſſent tur-
be ſecute ſṫ eū pedeſtres d̄
ciṫtatib⁹. Et exiēs vidit tur
r bā multā: ⁊ miſert⁹ ē eis ⁊
s curauit lāguidos eoꝝ. Ve
ſpe āt facto acceſſeṙt ad eū
diſcipl'i ei⁹ dicētes. Deſer
t tus ē loc⁹ ⁊ hora iā p̄terijt
dimitte turbas: vt eūtes i
caſtella emāt ſibi eſcaſ. Je
ſus āt dixit eiſ. Nō hn̄t ne
v ceſſe ire: date ill' vos man-
ducare. rn̄deṙt ei. Nō ha-
bem⁹ h̄ niſi q̄nq̄ panes et
duos piſces. Qui ait eis.
x Afferte mihi illos huc Et
cū iuſſiſſꝫ ṫbā diſcūbē ſr̄ fe
nū accepti q̄nq̄ panib⁹ et
y duob⁹ piſcib⁹: aſpiciēs in
celū bn̄dixit ⁊ fregit ⁊ de-
dit diſcipul' paneſ: diſcipl'i
z āt turb̄. Et manducaueṙt
oēs ⁊ ſaturati ſūt Et tuleṙt
reliq̄aſ: duodeci cophinoſ
fragmētoꝝ plenos. Man-
ducantiū āt fuit nūer⁹ q̄n-
q̄ milia viroꝝ excepti mu
3 lierib⁹ ⁊ puulis. Et ſtatim
cōpulit diſcipl'os aſcēdere
i nauiculā: ⁊ p̄cedē eū trāſ
fretū donec dimitēt ṫbas.
Et dimiſſa turba: aſcēdit i
mōtē ſol⁹ orare. Veſpe āt
a facto ſol⁹ erat ibi. Nauicu
la āt i medio mari iactaba
tur fluctib⁹. Erat ei ꝯrius
b vent⁹. Quarta aūt vigilia
c nocti venit ad eos ambu-
d lans ſup mare. Et vidētes
eū ſupra mare ambulantē:
e turbati ſūt dicētes: qꝛ fan-
f taſma ē Et p̄ timore clama
uerūt. Statiq̄ ieſus locu-
tus ē eis dicēs. Habete fi
duciaꝫ: ego ſuꝫ nolite time
g re. Rn̄dēs aūt petr⁹ dixit.
Dn̄e ſi tu es: iube me veni
re ſup aq̄s. At ipe ait Veni
Et deſcēdēs petr⁹ d̄ naui-
cula āmbulabat ſr̄ aq̄m vt ve
h niret ad ihm. Videns ṽo
vētū validū timuit. Et cū
cepiſſet mergi: clamauit di
cēs. Dn̄e ſaluū me fac. Et
i cōtinuo ihs extēdens ma-
nuꝫ apph̄ēdit eū ⁊ ait illi.
Modice fidei q̄re dubitaſti
k Et cū aſcēdiſſꝫ i nauiculā:
l ceſſauit ventus. Qui autē
in nauicula erant: veneṙt ⁊
m adorauerūt eū dicētes. Ve

a ¶ Et cū tranſfretaſſent. Hic ponit quartū miraculuꝫ de curatōe infirmitatis ad tactū ſue veſtis. hoīes eñ terre ge raꝫenoꝝ ꝑus cognouerant eū miracula faciētē. ⁊ demo nes eijcīentē. vt hr̄. ſ. viij. ca. ⁊ iō vidētes eū cognouerūt ⁊ adduxerūt ad eū oēs infirmos illiꝰ regiōis ſciētes ꝙ po terat eos curare ⁊ q̄ nō poterāt pre multitudine euꝫ tāgere: iō. b ¶ Rogabant euꝫ vt vel fim. veſti. eiꝰ tan. Portabant eñ xp̄s veſtimētuꝫ factū ad modū iude oꝝ q̄bꝰ erat p̄ceptū vt in angulis palliorū fimbrias inſererēt. vt. ſ. habitū eſt. ix. ca. ⁊ illa erat pars veſtimēti q̄ poterat faciliꝰ tangi. Sequitur. c ¶ Et q̄cunq̄ teti. ſal. facti ſunt. i. corpe ⁊ mente. q̄ illos quos xp̄s ſanabat corpe ſanabat ⁊ mēte. ſm ꝙ dr̄ Joh. vij. totū hoīeꝫ ſaluū fecit in ſabbato.

a re filiꝰ dei es. Et cū tranſfretaſſent venerūt i trā gene ſar. Et cū cognouiſſent eū viri loci illiꝰ: miſerūt i vniuerſaꝫ regionē illā: ⁊ obtulerūt ei oēs male habentes b ⁊ rogabāt eū vt vel fimbriam veſtimēti eiꝰ tangerent c Et quicunq̄ tetigerūt ſalui facti ſunt. ¶ Capi. xv.

d Tunc acceſſerūt ad euꝫ ab hieroſolymis ſcribe ⁊ phariſei dicētes. Quare diſcipuli tui trāſgrediūtur traditōes ſenioꝝ. Nō eñ lauāt manꝰ ſuas cū pa e nē manducāt. Ipe autem f rn̄dens ait illis. Quare et vos tranſgredimini mādatū dei ꝓpter traditōeꝫ ve g ſtram. Nā deꝰ dixit. Ho h nora p̄rem et m̄reꝫ ⁊ q̄ maledixerit patri vl̄ mr̄i mor i te moriat̄. Vos aūt dicit̄ k q̄cūq̄ dixerit p̄ri vl̄ matri l munꝰ q̄dcūq̄ ē ex me tibi m ꝓderit ⁊ nō honorificabit patreꝫ ſuū aut matrem ſu n am et irritum feciſtis man o datū dī ꝓpt̄ raditōeꝫ vr̄aꝫ.

d Tunc acceſſerunt. Supius poſita Ca. xv. eſt publicatio legis euāgelice int̄ iudeos. hic ponit̄ eiꝰ ꝓmulgatio q̄tuꝫ ad gentiles. ⁊ diuidit̄ in duas ptes. q̄ p̄mo oñdit̄ eccia gentiuꝫ legittime fundata ⁊ ſcd̄o ſynagoga iudeoꝝ iuſte reprobata. xxj. ca. Itē p̄ma in duas. q̄ p̄mo fundat̄ eccia gentiū in fide. ſcd̄o in moribus. xviij. ca. p̄ma in duas. q̄ p̄mo reprobat̄ ſupſticio iudaica in lege. ſcd̄o declarat̄ i fide veritas euāgelica. ſe. ca. ⁊ tercio cōfirmat̄ vtrūq̄ duplici teſte in xp̄i tranſfiguratione. xvij. ca. Preſens caplm̄ diuidit̄ in tres ptes. q̄ p̄mo recedit a iudeis ꝯfutato ꝑus errore eoꝝ. ſcd̄o trāſit ad gētiles cōmendato in eis fidei amore: ibi. Egreſſus inde. tercio reuertit̄ ad iudeos collato eis ampliori mūere: ibi. Et cū tranſiſſet. Hoc aūt factū eſt vt ꝑ xp̄i facta oñderet nob̄ q̄d futurū eſſet i eccia: q̄ in aduētu xp̄i iudei ꝓ maiori pte ſunt excecati. ⁊ gentiū ppl̄i illuminati. ſ; iterꝝ xp̄s in fine reuertet̄ ad iudeos q̄n cōuertent̄ in fine mūdi. Prima in tres. q̄ p̄mo xp̄s arguit iudeos de falſa legis expoſitōne. ſcd̄o de apparēti ſctītate: ibi. Hypocrite. tercio d̄ vana ſupſtitōne: ibi. Audite ⁊ intelligite. p̄ma in duas. q̄ p̄mo ponit̄ iudeoꝝ maligna int̄rogatio ad xp̄i dep̄hanſionem ſcd̄o ponit̄ eiꝰ rn̄ſio vera ad eoꝝ cōfutatōeꝫ: ibi. Ipe auteꝫ rn̄dens. Ad euidentiā p̄me ptis aduertendū ꝙ a tp̄e moyſi de volūtate dei cōſtituti ſt̄. lxx. ſenes etate ⁊ moribꝰ maturi. ⁊ ſcia p̄dicti ad regimē ipſiꝰ ppl̄i ⁊ moyſes erat ſuper eos ita ꝙ in vniuerſo erāt. lxxj. vt hr̄ Nūe. xj. ⁊ ex illo tp̄e ſtatutū eſt ꝙ tot eſſet ad regimē ppl̄i ordinati. et iſti dicebant̄ iudices ordinarij. q̄ ꝑ impoſitōeꝫ manꝰ inſtituebātur. vt hr̄ in gloſ̄ hebraicis in ml̄tis locis. ⁊ iſti reſidebant in hierl̄m: ⁊ ad eos fiebat recurſus de ciuitatibꝰ in ambiguis ⁊ difficilibꝰ. et eoꝝ determinatio habet̄ ꝓ lege firma quā nō licebat tranſgredi. vt hr̄ Deut̄. xxviij. Iſti etiā ſtaſtuebāt aliq̄ que ptinebāt ad regimē ppl̄i. ⁊ in ſtatutis eorū erant que cadebant ſub p̄cepto tanq̄ neceſſitatis. ⁊ aliqua ſub monitōe tanq̄ cuiuſdā decētie ⁊ honeſtatis. De talibꝰ aūt erat iſtud ſtatutū q̄d hic tāgit̄. videlꝫ ꝙ accedentes ad mēſam ꝑus lauarent manꝰ ſuas. verūtn̄ phariſei ⁊ ſcribe intellectū huiꝰ mandati volebant trahere ad quandā falſitatē. videlꝫ ꝙ ꝑ h̄ acq̄reret̄ quedā mūdicia ſp̄ualis mouebant̄ aūt ad hoc. q̄ in lege aliq̄ immundicie ꝑ corporales ablutōes dicebant̄ emūdari. et q̄ diſcipuli xp̄i aliqua q̄ nō erāt neceſſaria. ſ; magis cuiuſdā ſupſtitōis in q̄ntuꝫ intellectus ſic trahebat̄ nō obſ̄uabāt. xp̄m in diſcipulis ſuis arguebant tanq̄ contēptorē doctrine ſenioꝝ ut ſic redderent eū ppl̄o odioſum. e ¶ Ipe aūt. Hic ponit̄ xp̄i rn̄ſio vera ad ipſoꝝ cōfutatōem dicēs. f ¶ Quare ⁊ vos tranſgredimini mandatū ⁊c̄. nō rn̄det dicēdo ꝙ lotio manuū q̄ faciebat ad honeſtatē eſſ; mala. vl̄ ꝙ ap̄li ipam omittendo bene facerāt vt facit ad honeſtatem licet bene facerent omittendo propter ſupērſtitōnem. ſed quaſi clauum clauo retundendo dicit eos deficere. q̄a deficiebāt tranſgredi mandatū dn̄i ꝓpter mandatū hoīm. q̄d ꝓbat dicēs. g ¶ Nā deus dixit Exo. xx. h ¶ honora p̄reꝫ tuū ⁊c̄. ꝑ honorē iſtū nō ſolūmō intelligitur reuerentiā. ſ; adminiſtratio neceſſariorū hāc aūt excludebant ꝑ ſuā doctrinā falſam. q̄a ſacerdotes quo erant cupidi vt bona que eēnt admiſtrāda pentibus cōuerterent̄ in lucra eoꝝ. dicebant ꝙ meliꝰ erat illa deo offerre. tum q̄ ē pat̄ p̄ncipalis ⁊ ſp̄ualis. tū q̄ licet ꝑ talē oblatōeꝫ pentes ſuſtinerēt detrimentū corpale. cōſequebant̄ tn̄ bonū ſp̄uale inq̄ntum illud q̄d erat in eoꝝ neceſſitateꝫ cōuertenduꝫ deo offerebat̄. ⁊ ex h̄ ſequebat̄ ꝙ p̄ceptū de honore pentū inq̄ntum intelligit̄ in h̄ adminiſtratio neceſſarioꝝ euacuabat̄ ꝑ talē expoſitōeꝫ falſam. Et h̄ eſt q̄d dicit ſaluator. i ¶ Vos aūt dicitis falſo. ſ. exponēdo mandatū dei. k ¶ Q̄ſicunq̄ di. patri vel ma. mu. q̄dcūq̄ ē ex me. d̄o cōſecratur. ſcꝫ ⁊ oblatū l ¶ Tibi ꝓderit. magis ſupple q̄ ſi expenderes i neceſſitates tuas. et ē cōſtructio defectiua et eſt ſenſus. Quicūq̄ dixerit ⁊c̄. i. licite et bn̄ pōt dicere q̄d dictū. et ipleuit p̄ceptū diuinū et eſt dignꝰ vita eterna. q̄d eſt falſum. q̄ ſm veritatē ē trāſgreſſor p̄cepti. ⁊ h̄ ē q̄d ſbdit̄. m ¶ Et nō honorificabit p̄reꝫ ⁊c̄. illō q̄d erat ſibi debitū ſbtrahēdo. n ¶ Et irrituꝫ feciſtis. vos ſacerdotes et phariſei. o ¶ Mādatū dei ⁊c̄. Ad maiorē intellectū cōſiderādū ꝙ p̄r ꝑ ſe tenet̄ ꝓuidē filiꝰ. q̄ ē cā eoꝝ q̄tū ad eē ⁊ iō dꝫ eis nutrimentū ⁊ documentū. filiꝰ aūt tenet̄ ꝓuidē pentibꝰ de neceſſarijs ꝑ accidēs. ſ. ſi indigeat ⁊ ipe ſit potēs. ⁊ iō ſi p̄r iā nc̄citatē incurrerit. bona de q̄bꝰ filiꝰ pt̄ ſibi admiſtrare. iā ſt̄ ſibi debita de alieno aūt nullꝰ pōt deo ſacrificiū facē. ⁊ iō talia deo offerre nō ē licitū. q̄ h̄ ē trāſgredi p̄ceptū de honore pentū. Secꝰ aūt eēt ſi filiꝰ bona ſua d̄o vouiſſet vl̄ cōſecraſſet anq̄ pentes eēnt in nc̄citate poſiti. q̄ tūc nō eēt licitū de eis ꝓuidere pentibꝰ. q̄ ſi eēt deo votū factū d̄ aliq̄ imolaticio. nō poſſet imutari. ſi āt d̄ aliquo nō imolaticio nō poterat mutari niſi ꝑ redēptiōꝫ. Ex dictis patet falſitas illiꝰ opinionis q̄ dic̄ ꝙ filiꝰ pꝰ ꝓfeſſionē factā i religiōe tenet̄ exire clauſtrū ꝓpt̄ nc̄citateꝫ pentū etiā ꝯ volūtatē ſui ſupiōris. q̄ ꝑ talē ꝓfeſſionē ē a deo iaꝫ cōſecratꝰ. ⁊ iō ꝓpt̄ nc̄citatē pentū nō dꝫ ꝯ votuꝫ tale facere Hoc etiā pꝫ alia rōne. q̄ filiꝰ cū venerit ad etatē adultā ſicut pōt inuitis pentibꝰ licite m̄rimoniū ꝯhere. vl̄ ad ſacerdotiū ꝓmoueri ita etiā religionē ingredi ceſſante tūc neceſſitate pentū. ſ; ꝑ ſacerdotiū excuſat̄ de h̄ ꝙ nō tenet̄ ſbuenire p̄ri ꝑ vſuꝫ armoꝝ. ſi ab hoſtibꝰ inuadat̄ q̄ iā nō eſt ſibi licitū pugnare corpalit̄. Sil̄r ꝑ m̄rimoniū excuſat̄ ꝙ nō tenet̄ manere cū p̄re. q̄ eſt obligatꝰ vxori. g̃ multo fortius per ꝓfeſſionē factā in religione excuſat̄ a ſubueniendo pentibꝰ. niſi ſm modū conuenienteꝫ ſue regule. ⁊ per ꝯn̄s nō dꝫ ꝓpter hoc cōtra votū obediētie facere. imo eſſet

inobediēs ꝟ faciēdo. Per ꝟ pꝫ ſolutio cuiuſdā rōis q̄ ſolet ad oppoſitū induci q̄ talis eſt. Votū factū de his que ſunt ſuperogatōis nō ꝑiudicat illis q̄ ſūt de neceſſitate p̄cepti: cū p̄ceptū implere ſit neceſſitatis. vouē aūt talia ñ: ꝟ votū religionis eſt de his q̄ ſunt ſuperogatōis. ſbuenire aūt pentibꝰ in neceſſitate ē de neceſſitate p̄cepti. ꝟ p votuꝫ religionis p ꝓfeſſionē ſolēnizatū nō abſoluit aliqs q̄n teneatur admiſtrare parētibꝰ ſicut ante. ergo per ꝯñs tenet exire clauſtrum ꝓpter neceſſitatē parentū etiam cōtra volūtateꝫ ſuperioꝝ. Dicendū ꝙ p ꝓfeſſionem nō abſoluit a precepto hñ tamē abſoluit ab aliq̊ mō implēdi p̄ceptū. q꞉ p̄ceptū de honore parentū eſt affirmatiuū. ⁊ iō nō obligat ad ſp: ꝟ pro loco ⁊ tpe ⁊ alijs debitis cir cūſtantijs q̄ aliqñ variant ꝓm cōditōnē ipſius implētis p̄ceptū. q꞉ aliqs modus ſbueniendi pr̄i efficit incōueniens ⁊ illicitus ipſi filio p aſſumptōeꝫ alicuiꝰ ſtatus liciti: imo etiā pfecti. ſicut ſubuenire pr̄i p defenſionē armoꝝ. efficit illicitum p ſacerdotij ſtatuꝫ. tenet tñ ei ſubuenire alijs modis ſuo ſtatui cōueniētibꝰ. ita eodē mō poſt votū obedientie ſubuenire pr̄i cōtra volūtatē ſupioris efficit illicitū ipi religioſo. tenet tñ ei ſubuenire modis cōuenientibꝰ ꝓfeſſioni ſue. m Hypocrite. Hic redarguit ſaluator iudeos de falſa ſctitatis ſimulatōe. q꞉ ad ꝟ ꝙ eēnt in reuerētia ppl'i oñdebant ſctitatē in ꝟbis ⁊ in exteriore cōuerſatōe. cū tñ corrupti eēnt intentōe. ſicut fuerat ꝓphetatū p Eſa. xxix. lꝫ ſub alijs ꝟbis ponat ꝙ hic. ſnia tñ eſt eadem Sequitur. n Sine cā. i. fruſtra. o Colūt me. Sic eñ medicina dr̄ ſine cā vel fruſtra ꝓpinari. q̄ nō cōfert ſanitatem. ſic cultus diuinus qui non ducit ad veram felicitatem. Sequitur.

p Docētes doctrinas ⁊ mādata hoim. q꞉ ꝓpt ſuam auariciā docebant tranſgredi mandatū dei ꝓpter traditōnem tōem ſuā. vt viſuꝫ eſt in falſa expoſitiōe p̄cepti de honore pentum. ⁊ de hoc etiā faciebant ꝓpter ſuā ſupbiā. vt propter doctrine auctēti ppl'us deferret eis maiorē reuerentiā. r Audite et itelligite. Hic ſaluator arguit iudeos de vana ſupſtitōne. ⁊ diuidit i duas ptes. q꞉ p̊ facit qꝺ dictum eſt in generali. ſcꝺo magis explicat intentōꝫ ſuā i particulari ibi. Rñdens aūt petrus. Prima in duas. q꞉ pmo in generali ponit ſuū documentū. ſcꝺo ex ꝟ ſubiūgit phariſeoꝝ ſcandalū: ibi. Tunc accedētes. Circa primū aduertendū ꝙ ſicut dictū eſt lotio manuū añ comeſtionē vl' cibarioꝝ appoſitōeꝫ faciebat ad quandā honeſtatē ⁊ mundiciā corꝑaleꝫ. ⁊ in ꝟ erat bonū. ꝟ ſi omitteret dicere: ꝙ ex hoc icurreret imundicia ſpūalis. ꝟ ē falſuꝫ ⁊ ſupſtioſum. q꞉ immūdicia ſpūalis ꝓuenit ab interiori delectatōe ⁊ cōſenſu mentis. nō ab ipſis rebꝰ corꝑalibus. ⁊ ꝟ eſt qꝺ dr̄ hic q Et cōuocatis ad ſe turbis. reuocādo eos a falſa doctrina eoꝝ. Dixit eis audite. aure corꝑis. s Et itelligite. aure mētis. t Nō qꝺ intrat i os. i. cibꝰ corꝑalis. v Coinquinat hoiem ſpūaliter. ſ. niſi inq̄ntum p delectatōeꝫ male afficit ad cibū. x Sed qꝺ ꝓcedit ex ore. i. ꝟba q̄ ſunt malicie iterioris ſignificatiua. y Hoc coinq. hoieꝫ. Cōſiderādū ꝙ xp̄s nō dic ꝟ cōtra legē. lꝫ eñ aliq̄ cibi in lege reputarent imūdi. vt caro porcina ⁊ hmōi. ꝟ tñ nō erat ꝓm eoꝝ nāꝫ. q꞉ ois creatura dei bona ē. j. ad Timo. iiij. Vnde Geñ. j. Vidit deꝰ cūcta q̄ fecerat ⁊ erant valde bona. dr̄ tñ porcus imūdꝰ ⁊ agnꝰ mūds vt dicit Aug. cōtra fauſtū. q꞉ p aialia imūda ꝓm legē ſignificāt q̄dā vicia q̄ ſunt euitāda. ⁊ iō q꞉ lex euangelica q̄ ſpūalis ē inchoata erat p xp̄m. iō ⁊ illa obſeruatio figuralis ciboꝝ ñ erat amplꝰ obſeruāda. 5 Tūc accedentes diſci. eiꝰ. Hic ex doctrina xp̄i ponit phariſeoꝝ ſcandalizatio q꞉ p doctrinā xp̄i videbāt eoꝝ ſi'latōem ⁊ doctrinā reprobatā. ⁊ iō nō poterāt reſiſtere p rōneꝫ vl' ſcripturā. iō ex inuidia mouebant ꝫ xp̄m ad mouendū ſeditōnē. ⁊ q꞉ ꝟitas vite iuſticie et doctrine ñ ē dimittēda pp ſcādalū alioꝝ. q꞉ tale ſcādalū ꝓcedit ex malicia ipſiꝰ ſcādalizati. Vñ dic b. Greg. ſi de ꝟitate ſcandalū orit rectius oriri ꝑmittit. ꝙ ꝙ ꝟitas relinquat. ideo ſequit. a Omis plantatio. i. doctrina ab homine inuenta q̄ nō eſt legi ipſius dei cōſona. e Eradicabit. q꞉ nō habet firmū fundamentū ⁊ radicē. c Sinite illos. i. doctrinā eoꝝ euitate. d Ceci ſunt. i. carentes. vero intellectu legis. e Et duces cecoꝝ. q꞉ alios excecant ſuo errore. et ducūt eos ad p̄cipitiū. f Reſpōdēs aūt petrus. Hic aperit p̄dicte doctrine xp̄i intellectꝰ magis in ſpāli. quia petrus p ſe ⁊ p alijs queſiuit intellectuꝫ dicens. g Ediſſere nobis. i. expone. h Parabolam iſtam. i. ſniam occultā. i At ille dixit. Adhuc vos ſine intellectu eſtis. q. d. tamdiu audiſtis doctrinā meā ꝙ ſtatī deberetis intelligē ea q̄ dicta ſunt. vñ ſequit. k Nō intelligitis q꞉ omē ⁊c̄. Iſtud eſt verū p ſynodochē. q꞉ aliqua ps de omni qꝺ intrat in os. l In ſeceſſuꝫ emittit. quia in omi cibo q̄ntumcunq̄ puro ē aliq̄d impuritatis. ⁊ a natura expellit tanq̄ ſupfluū. ⁊ aliquid retinet tanq̄ ad nutritōnem neceſſariū et neutrū iſtoꝝ coinquinat hominem ſpūaliter loquendo. m Que aūt ꝓcedūt de ore. vt verba. n De corde exeūt. q꞉ ſunt cōceptus mentis ſignificatiua. o Et ea coinquināt hominē. quādo ſunt male cogitatōnis ſignificatiua. ⁊ hoc eſt quod ſequit. p De corde exeunt cogitatōnes male. ⁊ p conſequēs. q Homicidia. i. conſilia ⁊ colloquia ad ꝑpetranduꝫ hmōi vicia q̄ hic tangunt ⁊ cōſil'ia. r Hec coinquinant hominem ſpūaliter. s Nō lotis aūt manibus ⁊c̄. immūdicia ſpirituali. t Et egreſſus inde receſſit ⁊c̄. Reprobato errore phariſeoꝝ. hic xp̄us tranſit ad gentiles vt ex deuotione gentiliū oſtendat iuſta reprobatio iudeorum. ⁊ hoc eſt qꝺ dicitur. Et egreſſus ihesus inde receſſit in partes tyri et ſydonis. Tyrus et ſydon ſunt quedam ciuitates ſite in terra ꝓmiſſionis ꝓpe montē libani. quia filij iſrl' nō potuerunt totaliter expellere gentiles de terra ſua. v Et ecce mu. cha. natōne. ſcꝫ chananei enim habitauerūt in terra promiſſionis ante filios iſrahel: nec potuerunt p eos totaliter extirpari. Vñ iſta mulier ab illis qui remanſerāt deſcēderat. Iſta aūt audiuerat miracula ⁊ famam ieſu xp̄i: ⁊ iō firmit credebat ꝙ filiā ſuam ſanare poterat.

m Hypocrite: bñ ꝓphetauit
ꝺ vobis eſaias dicēs Popul⁹ ꝟ labijs me honorat
cor aūt eoꝝ lōge eſt a me.
n Sine cā aūt colūt me docē
o p tes doctrias ⁊ mādata hoiꝫ
q Et cōuocatis ad ſe turbis
r s dixit eis. Audite ⁊ intelli-
t v gite. Nō qꝺ itrat i os coin
x q̄nat hoieꝫ. ſꝫ qꝺ ꝓcedit ex
y ore hoc coinquinat hoiem
5 Tūc accedētes diſcipl'i eiꝰ
dixer̄t ei. Scis q꞉ phariſei
audito ꝟ ꝟbo ſcandalizati
a ſt At ille rñdens ait. Omis
b plātatio quā ñ plātauit pr̄
c d meꝰ celeſt'. eradicabit. Si
e nite illos: ceci ſt: et duces
cecoꝝ. Cecꝰ āt ſi ceco duca
tū p̄ſtet: ābo i foueā cadūt.
f Rñdens aūt petrꝰ dixit ei
g h Ediſſere nob pabolā iſtaꝫ
i At ille dixit Adhuc ⁊ vos
k ſine itellectu eſt'. Nō itelligit': q꞉ omē qꝺ i os itrat
l i ventrē vadit ⁊ in ſeceſſuꝫ
m emittit. Que aūt ꝓcedunt
n de ore: de corde exeūt ⁊ ea
p coinq̄nant hoieꝫ. De corꝺ
eñ exeūt cogitatōes male
q hōicidia: adultēia: fornicatōes: furta: falſa teſtimōia
r blaſphemie Hec ſunt q̄ co
s inq̄nant hoieꝫ. Non lotis
āt manibꝰ mādu care ñ coiq̄nat hoieꝫ. Et egreſſus inde ihs receſſit i ptes tyri et
v ſidonis. Et ecce mlier cha

x In finibus illis egreſſa. qꝛ xp̄m ſequebaṫ in via ad im
petrandū ſue filie ſanatōēz. Marcus tñ dicit. vij. ca. ꝙ ve
nit ad ihm̄ intra domū. ⁊ hoc ē verū p̄imo: ſed qꝛ eam ibi
nō exaudiuit ſecuta ē eū in itinere clamās. y Miſere
re mei dñe fili dd̄. Audiuerat em̄ xp̄m ꝓmiſſū iudeis de
ſcendere de genere
dauid. z Qui nō
rñdit ei verbū. nō ꝓ
pter indignatiōēz: ſꝫ
vt ex pſeuerātia ei⁹ i
p̄ce oñderetur fides
eius ⁊ deuotio diſci
pulis. a Et acce
dētes diſci. ⁊c̄. No
ti em̄ erāt ad h̄ vidē
tes ei⁹ fidē ⁊ deuoti
onē. b Ipſe aūt
rñdit. p̄io negatiue
tñ ſine impꝛoperio:
dicens. c Nō ſū
miſ. ⁊c̄. qꝛ xp̄us erat
p̄io ⁊ p̄ncipalr̄ miſ
miſſus iudeis tanq̄
apl's eoꝝ: ⁊ iō in ꝓ
p̄ia pſona nō p̄redi
cauit niſi iudeiſ: nec
fecit miracula: niſi i
caſu ex aliq̄ ſpāli cā
vt. ſ. oñderet eccl'iā
in fide gentiū eē fū
dandā. ſicut h̄r hic ⁊
Ioh. iiij. vbi xp̄s p̄
dicauit ſamaritanis
deuote eū recipien
tib⁹. Poſt mortē āt
xp̄i fides p̄dicata ē
publice gētilib⁹. Et
hoc ē qd̄ dicit apl's
Ro. xv. Dico autē
xp̄m ihm̄ miſtrū fu
iſſe circūciſionis. i.

x nanea a finib⁹ illis egreſſa
y clamauit dicēs ei Miſere
re mei dñe fili dauid: filia
mea male a demōio vexaṫ.
z Qui ñ rñdit ei v̄bū. et ac
a cedētes diſcipli e⁹ rogabāt
eū dicētes. Dimitte eā qꝛ
b clamat p⁹ nos. Ipe aūt rñ
c dēs ait Nō ſū miſſus niſi
ad oues q̄ pierūt dom⁹ iſrl':
d At illa venit ⁊ adorauit eū
e dicens. Dñe adiuua me.
f g Qui rñdens ait. Nō ē bo
h nū ſumē panē filioꝝ ⁊ mit
i tē canibus. At illa dixit.
k Etiā dñe. Nam ⁊ catelli
edūt de micis q̄ cadunt de
l menſa dñoꝝ ſuoꝝ. Tūc rñ
dens ihs ait illi. O mlier
m mag̃ eſt fides tua: fiat tibi
n ſic̃ vis. ⁊ ſanata eſt filia e⁹
o ex illa hora. Et cū tranſiſſ
inde ihs venit ſecus mare
galilee: ⁊ aſcēdēs i montē
p ſedebat ibi. Et acceſſerūt
q r ad eū turbe mlte hñtes ſe

cū mutos: cecos claudoſ
s t debiles: et alios multo et
proiecerunt eos ad pedes
v eius et curauit eos ita vt
turbe mirarentur vidētes
mutos loquētes: claudos
ābulantes: cecos vidētes
et magnificabant deū iſrl'.
x Ieſus aūt cōuocatis diſci
y pulis ſuis dixit Miſereoꝛ
z turbe qꝛ triduo iam pſeue
a rant mecū ⁊ nō hñt qd̄ mā
b ducent. Et dimittere eos
ieiunos nolo: ne deficiant
in via. Et dicūt ei diſcipu
li. Vñ ergo nobis in deſer
to panes tantos vt ſature
d mus turbā tantā. ⁊ ait il
e lis ihs Quot panes habe
f tis. At illi dixerūt. vij. et
g paucos piſciculos. et p̄ce
pit turbe vt diſcūberēt ſup
terā. ⁊ accipiēs. vij. paneſ
⁊ piſces ⁊ grãs agens fre
git ⁊ dedit diſcipulis: ⁊ di
cipuli dederūt pplo ⁊ come

apl'm iudeoꝝ ꝓpter veritatē dei ad cōfirmādas ꝓmiſſiōes
patrū. qꝛ ātiq̄s p̄rib⁹ iudeoꝝ fuerat fctā ꝓmiſſio de xp̄o. ſic̃
abrae ⁊ dd̄. qꝛ tñ iudei ꝓ maiori pte fidē xp̄i repulerūt ⁊ gē
tiles eā ſuſceperūt: iō apl's ſb̄dit ibidē Ro. xv. gētes aūt ſu
per miſcd̄ia honorare deū ⁊c̄. Sequiṫ. d At illa venit
⁊ adorauit eū. adoratōe latrie dicēs. e Dñe adiuua me
Infirmitatē em̄ filie ſue reputabat ſuā ⁊ p ꝯñs ſanatiōēz.
f Qui rñdens negatiue. ſ. ⁊ cū impꝛoperio ait. g Nō
eſt bo. ſu. pa. fi. i. doctrinā ⁊ miracula ꝓmiſſa iudeis tanq̄
ſpūalib⁹ filijs ꝓpter cultū vni⁹ dei. h Et mittere canib⁹
i. dare gētilib⁹ q̄ erāt dediti cultui idoloꝝ ſicut canes circa
cadauera aīaliū defunctoꝝ. i At illa dixit etiā ⁊c̄. i. bo
nū eſt i caſu. k Nā ⁊ catelli edūt ⁊c̄. q. d. ſic̃ catelli aliq̄
modica vtpote micas cadētes de cibo cōceſſo filijs pcipi
unt: ita etiā gentiles debebāt aliq̄d ſaltē modicū pcipe de
bñficijs xp̄i: ex q̄ pꝫ ꝙ nō ē cōtrarietas in v̄bo xp̄i: cū dic̃
Nō eſt bonū ⁊c̄. ⁊ ē verbū h⁹ mulieris dicētis: imo bonū
eſt: qꝛ verbū xp̄i ē intelligendū ꝙ nō erat regulariṫ et vni
uerſalr̄ bonū cū xp̄s eēt apl's iudeoꝝ: vt dictū eſt: verbū
aūt hui⁹ mulieris intelligēdū ē in caſu: ꝓpter. ſ. petētis de
uotōēz: ⁊ vt oñderet eccl'e gētiū futurā fundatōēz. l Tūc
rñdens ihs ait o mu. ma. ē fides tua: qd̄ pꝫ ex v̄bo ⁊ facto
ſuo. qꝛ nō fuit retardata a furore petēdi. p̄io ꝓpter xp̄i ta
citurnitatē: nec ſcd̄o ꝓpter ei⁹ rñſionē negatiuā: nec tercio
ꝓpter impꝛoperiū adiūctū rñſioni negatiue: ⁊ iō ſubdit.
m Fiat tibi ſic̃ vis. q. d. fides tua h̄ mereṫ: qd̄ pꝫ ex facto
cum ſb̄diṫ. n Et ſanata ē filia ei⁹ ⁊c̄. Patet etiam ex di
ctis ꝙ tarditas xp̄i ad exaudiendū ei⁹ petitōnē nō fuit ex
ignorantia vel voluntate: ſꝫ vt ex pſeuerātia mulieris oſtē
pereṫ fides eius ⁊ deuotio dgnior exauditōe. o Et cū

tranſiſſet. Hic tercio xp̄us reuertiṫ ad iudeos collato eis
ampliori munere: ſicut p⁹ cōuerſionē gentiū reuerteṫ ad
iudeos per fidei illuminatōēz: ⁊ ideo facit eis plura mira
cula q̄ ante. p̄imo infirmos eoꝝ curādo: ſcd̄o eos corpo
raliter ſatiando: ibi. Ieſus aūt. Circa p̄imū in quodā ge
nerali implicāṫ plu
ra miracula ⁊ diuer
ſoꝝ generū. q̄ ſi ex
plicarenṫ in pticula
ri implerēt vnū ma
gnū libꝛū ꝓpter qd̄
dr̄ Iohā. vl. ꝙ ſi oīa
facta xp̄i eēnt ſcp̄ta
p ſingl'a: tot⁹ mōd⁹
nō poſſꝫ cape libros
q̄ ſcribēdi eēnt. dicit
ergo: p Et acceſ
ſerūt ad eū. ſ. cū re
uerſus fuiſſet ad iu
deos. q Turbe
multe. qꝛ de multis
ciuitatib⁹ ⁊ caſtellis
⁊ villis venerant ad
impetrandū ſanatō
nē ifirmoꝝ: ⁊ h̄ ē qd̄
ſequiṫ. r Hñtes
ſecū mu. clau. ce. et
debiles. Debilitas
accipiṫ hic ſm̄ hie
ro. nō in generali: ſꝫ
in ſpāli. qñ. ſ. nō pōt
quis ſe iuuare d vna
manu. h̄ mō dr̄ de
bilis: ſicut claud⁹ q̄
nō pōt ambulare ni
ſi de vno pede. Iſte
āt infirmitates erāt
incurabiles via na
ture et medicine: iō
ꝓpter curationē ea
rum recurrebāt ho
mines ad chꝛiſtū cui nihil impoſſibile. s Et alios mul
tos. hoc addit euangeliſta ad includendū omnia infirmi
tatum genera. t Et pꝛoiecerūt eos ad pedes eius: vt il
li qui non poterant fidem ⁊ deuotōnem oſtendere verbo:
vt ſurdi et muti. ſaltem oſtenderent eam facto. v Et
curauit eos. ſolo ſcꝫ verbo. Ille ſolo verbo poterat cura
re que ſolo verbo poterat mundum de nihilo creare.
x Ieſus autē cōuo. diſci. ſuis. Hic poniṫ miraculum de
multiplicatōne panū. y Miſereoꝛ turbe. Hoc aūt p̄
dixit aplis vt ipſos induceret ad pietatē. z Quia tri
duo iam pſeuerāt mecū. qꝛ tantū afficiebanṫ ad doctrinā
xp̄i audiendā ⁊ videndū ei⁹ miracula. ꝙ p tres dies nō re
dierāt ad loca ꝓp̄ia manētes cū xp̄o in loco deſerto et ſb
diuo. ex quo pꝫ eoꝝ deuotio. a Et nō habēt qd̄ mādu
cent. qꝛ cibaria q̄ de domibus ſuis appoꝛtauerāt iā erant
cōſumpta. ⁊ iō p̄ima die vel ſcd̄a hoc miraculū non fecit
tum qꝛ alimēta adhuc habebant. tum qꝛ magis apparuit
qñ eis victus oīno defuit. b Et dimit. eoſ ieiu. nolo ne
defi. in via. qꝛ plures eoꝝ longe diſtabāt a domibus ſuis:
et die p̄cedēti parū comederāt. Et dicunt ei diſcipuli vnd̄
⁊c̄. q. d. locus eſt deſertus et ville multū diſtant. ⁊ ideo nō
poſſumus. p humanā ꝓuidentiam talia hr̄e. d At il
lis iheſus quot panes habetis: nō petit ignorādo: ſꝫ vt eo
rum rñſione ꝓuideat de mō. e At illi dixerūt ſeptem.
quod erat q̄ſi nihil reſpectu tante multitudinis. f Et
paucos piſciculos. qꝛ pauci erant in nūero ⁊ parui in q̄n
titate oīa iſta dicunṫ ad maiorē declaratōnem miraculi
ꝙ ex tamparuo cibo potuerit tanta multitudo ſatiari. ⁊ h̄
fuit per multiplicatōnem cibi in manibus chꝛiſti eodem
modo ſicut dictum eſt ſ. ca. ix. ſequitur.

g Et dimiſſa turba. poſt miraculū oñſuʒ aſcēdit in nauiculā fugiens turbe applauſuʒ. ꝛ reuerentiā in h dans predicatorib⁹ exemplū. h Et venit in fines magedan. Ille eſt loc⁹ in quo ioſias occurrēs regi egypti vulneratus eſt. vt hꝫ. iiij. Reg. xxiij. Marcus aūt dicit in fines damanucha. ca. viij. Et dicendū ad h ꝙ nō eſt ibi diuerſitas ſm rē qꝛ ſm aliquos ē eadem regio hñs duo noīa. Marcus accipit vnū et matheus aliud. ſm alios ſunt due regiones diſtincte ſʒ in extremitatibus cōiuncte. ꝛ idō exñs i cōfinio vtriuſq; vere dr̄ eſſe in fine iſtius vel illi⁹. ꝛ i tali loco erat ihs.

dederūt pplo: ꝛ comederūt oēs ꝛ ſaturati ſunt. Et qḋ ſupfuit de fragmentis tulerūt ſeptem ſportas plenas. Erant autem qui manducauerūt quatuor milia hominum: extra paruulos et g mulieres. Et dimiſſa tur- h ba aſcēdit i nauiculā ꝛ venit in fines magedan.

In ca. xv. vbi dicitur in poſtilla Vos autē dicitis falſe exponendo mandatū. Additio.

Hec expoſitio nō videtur valere ꝓpter duo. pmo qꝛ ñ cōſonat lr̄e. ſcḋo qa pſupponit falſū pmū pꝫ de ſe lr̄am bene aſpicienti. qḋ etiam ipſe poſtil. videtur fateri cum dicit. hec eſt conſtructio defectiua. vbi ergo cōſtructio deficit manifeſtum eſt ꝙ lr̄a nō bñ cōcordat ſenſui ſibi dato. ſcḋm patet. pꝫ qꝛ nuſq; inuenit hebreos aſſerere ꝙ melius ē deo offerre q̄ ſbuenire parētib⁹ i neceſſitate poſitis: imo cōiter tenēt ꝙ meli⁹ eſt elẏnas largiri q̄ ſacrificia volūtarie offerre: put ex multis auctib⁹ ve. teſta. deduci pōt. Vñ a fortiori meli⁹ eſt ſbuenire parētib⁹ i neceſſitate cōſtitutis q̄ offerre ꝛ hmōi. ſcḋo qꝛ rabi moyſes egypcianus q̄ inter eos magne reputatōnis ē in ſuo libro de directōne pplexoꝝ vbi de cauſis ſacrificioꝝ tractans ſcripſiſſe traditur ꝙ ſacrificia non fuerunt pcepta populo iſrahelitico ex intento principali. h eſt q̄ſi fuiſſent p ſe intenta a deo. ſʒ ex intento ſcḋario q̄ſi p accidens vel indirecte. vt. ſ. ꝙ p hmōi ſacrificia hoīes retraherent̄ a ſacrificijs idolorum. Ad qḋ allegant illud Hiere. vij. Non ſum locutus cum pr̄ibus vr̄is nec pcepi eis in die q̄ eduxi eos de terra egypti de verbo holocauſtomatū ꝛ victimarum. ꝛ alias auc̄tes que hoc ſonant. Sed conſtat ꝙ preceptuʒ de honoratōne parentū eſt p ſe principaliter intentū tanq̄ conſonum ꝛ conforme iuri naturali. Illud aūt quod ē per ſe. ſemp pfertur ei qḋ per accidens eſt. Et ideo nunq̄ etiam ſm eos concederet̄: ꝙ ꝓpter ſacrificia offerenda ptermittendum eſſet ei pceptum de honoratōne parentuʒ: vnde ad iſtum paſſum bene intelligendum. recurrenduʒ eſt ad traditōnes phariſaicas ſeu talmudicas quas xp̄us intendebat in ꝓpoſito reprobare. Ad cui⁹ euidentiam ſciendum. ꝙ circa materiam votorum vnus liber a talmudicis eſt compoſitus qui intitulat̄ nedarin. i. vota in quo libro plura erronea ſcripſerūt ſine aliquo fulcimento ſacre ſcripture inter que vn⁹ error talis eſt. Tradunt eñi ꝙ ſicut quilibet pōt conſecrare bona ſua deo. ſic ꝙ facta hmōi cōſecratōne per votum poſtea nō licet alicui talibus bonis vti niſi in dei obſequiū. ſcʒ in ſeruitio altaris vel templi ꝛ hmōi. ſic quilibet pōt conſecrare bona ſua ſingulariter. h eſt reſpectu vnius pſone tm̄ verbi gratia. Si quis dicit alicui ꝓxio volo ſeu voueo ꝙ bona mea ſint cōſecrata reſpectu tui tunc dicūt ꝙ illa bona ſint conſecrata reſpectu illius hominis tm̄. ſic ꝙ nullo modo poteſt eis vti. ac ſi eēnt ſimpliciter deo conſecrata. dominus tñ illorum bonoꝝ ꝛ etiā alij homines quicūq; poſſunt vti talibus bonis. ac ſi nō eſſent conſecrata ſed mere ꝓpria. Votum autem huiuſmodi ſm eos multipliciter oreten⁹ exprimit̄. ꝛ ſpāliter cum verbis ſignificantibus aliquam rem conſecretam: ac ſi dicat aliquis. ſicut templum ſic eſt res in ea. tunc illa res eſt conſecrata tanq̄ templum. Similiter ſi dicat ſicut altare vel ſicut corbona ꝛ huiuſmodi. Similiter ſi dicat munus ſit vel eſt talis res. idem eſt iudicium. intelligitur eñi de munere deo oblato. Ex quib⁹ inferūt ꝙ ſi dicat quis patri ſuo. munus qḋcūq; eſt ex me tibi ꝓderit. tūc pater nullo mō poteſt vti aliquo bono filij ſui. etiam filio volente. et pr̄e in neceſſitate exñte. ꝛ h iō ꝙ ſm traditōneʒ ſua pdicta oīa bona filij ſui ſunt ꝯſecrata reſpectu patris. Vñ manifeſte phariſei irritū fecerūt mandatuʒ dei ꝓpter traditiones ſuas. vt xp̄s dicit. Nā ſm illā traditōeʒ q̄ nulli⁹ fundamēti eſt filius excuſaret̄ a ſubuentōne pr̄is. qḋ eſt maniſeſte contra dei pceptū. Verba auteʒ euāgelij ſm pdicta conſtruunt̄ plane et ſine defectu ſic. Quicūq; dixerit pr̄i vl̄ mr̄i qḋcūq; ex me tibi ꝓderit ꝛc̄. cui⁹ ſenſus eſt qḋ fili⁹ vouet vt ſit tanq̄ munus altari ꝯſecratū q̄cq̄d ſit de bonis ſuis pr̄i ꝓderit. ꝛ ſic fili⁹ taliter vouēs nullo mō pōt prodeſſe pr̄i ſm eos qḋ ē de directo cōtra pceptū diuinū. et h qḋ legit̄ Marc̄. vj. c. Corbona qḋ eſt donū qḋcunq; ex me tibi ꝓderit. ꝛ vltra nō dimittitis eū facere pr̄i ſuo aut mr̄i. Ex quo pꝫ qḋ nō pſuadendo phariſei h dicebāt. ſʒ poti⁹ cogendo. qḋ patet ex h qḋ dic̄. Non dimittitis eū. qꝛ ex ṽtute illi⁹ voti ptenſi iā nō poterat filius ꝓdeſſe pr̄i. et ſic irritū fiebat mandatū dei p ſuā falſaʒ traditōeʒ. Et ſic iſte error non ꝓcedebat ex auaricia ſacerdotū ſʒ ex eo ꝙ male interp̄tabant̄ ſacraʒ ſcp̄turam ꝛ traditiones ſuas diuinis pceptis pferebant.

In eodē ca. vbi dr̄ in poſtilla. Iſtud ē verū per ſynodochen. Additio.

Attēdēdū ꝙ nō dixit xp̄s. Totū qḋ in os itrat. ſʒ oē qḋ i os itrat. Vñ ad ſane intelligenda ṽba xp̄i i h loco nō req̄rit̄ vt itelligant̄ p ſynodechen ſʒ ſufficit qḋ fiat ibi diſtributio pro ſpecieb⁹ ſinguloꝝ. ſicut cuʒ dr̄. Omne aīal fuit i archa noe. cui⁹ intellect⁹ cōiter eſt ꝙ de qualibʒ ſpecie animaliū fuit aliqḋ aīal in archa noe. Et in ꝓpoſito de qualibet ſpecie ciborum aliquid emittit̄. licet aliq̄d ad nutritōem retineat̄. Sed adhuc h non videt̄ ſufficere ad amouendū ſcandalū phariſeoꝝ qui videbant̄ credere ꝙ ea q̄ remanebant in corpe poſſent hoīem coinquinare. alioq̄n nihil faceret cōtra eos ꝙ cibus intrans p os emitteretur i ſeceſſuʒ vel non. Vnde meli⁹ videt̄ dici ſm Hiero. ſ. ꝙ q̄cq̄d ex alimento generat̄ pōt etiā p calorē naturalē reſolui. et p occultos quoſdā poros emitti. Replica.

In ca. xv. vbi agit̄ de traditōibus ſenioꝝ infirmātibus obſeruantiā diuinoꝝ pceptoꝝ Burgē. i duobus redarguit poſtil. pmo qꝛ vt dicit expoſitio eius non cōſonat lr̄e. ſcḋo vt dic̄ poſtil. pſupponit falſuʒ. Primū ꝓbat p h qꝛ poſtil. dic̄ cōſtructōeʒ lr̄e defectiuā. cū dr̄. Munu⁹ qḋcunq; ē ex me tibi ꝓderit. ex quo arguit Burg. igit̄ ſenſus ei datus non cōſonat lr̄e vbi dico ꝙ h argumētū venit ex diſſimulatōe grāmatice ꝛ rhetorice ambaruʒ artiū ignorantia. ſepe eñi in ve. te. facit bur. mentionem ḋ grāmatica hebreorū. hic autē grāmaticā latinoꝝ videtur ignoraſſe. eſt eñi in grāmatica apoſiopaſis defectiua oīo q̄ ſepe vtit̄ ſcp̄tura. Eſt etiam i rhetorica pciſio color ṽborū q̄ ſepe vtit̄ ſcp̄tura. ꝛ coicidit cū apoſiopaſi ptereq̄ ꝙ h excuſat̄ defect⁹ figura. ibi oñdit̄ ornat⁹ rethoric⁹ ex orōnis trūcatōne. Argumētū igit̄ burg. vr̄ tētatiuū cū dr̄. oīo vel cōſtructio ē defectiua: igit̄ ſenſus dat⁹ nō cōſonat lr̄e. Nā ꝓ cōſonātia hñda in lr̄a ſupplet̄ qḋ p figurā colorē truncatū ē. ſcḋo dic̄ burg. poſtil. pſupponē falſum i eo ꝙ dicit iudeoꝝ ſcribas ꝛ ſacerdotes ꝓpter auariciā feciſſe int̄ ceteras traditōnes illā ꝙ meli⁹ ē offerre deo q̄ ſbuenire parētibus ꝛc̄. h dicit burg. falſum pꝫ vt dicit nuſq; repit̄ iudeos h ſenſiſſe quinimo pponderāt elẏnam ſpontaneis ſacrificijs multo fortius honorē parentū ꝛc̄. vbi dico ꝙ ſi conſequentia valeat añcedēs ē mihi valde dubiū ꝓpter dicta b. Hiero. ꝛ ꝓpter glo. ſup math. ꝛ mar. ꝛ ſcholaſticā hyſtoriam. ꝛ ꝓpter dicta alioꝝ doctoꝝ quorum multi ſciuerūt hebraicū. et concorditer dicūt ſicut poſtil. qui ab eis recepit.

Sed dato ꝗuis nō concesso ꝙ iudeorūm ꝓceres sic vt di
cit burg. sensissent. nō tñ sequit̃. igit̃ sic facerēt vel docerēt
auaricia cecati. Nec hodie eoꝝ docti docēt vel faciūt id qꝺ
sentiūt: imo potiꝰ ꝑ talmudicas ⁊ erroneas doctrinas sim
plicē ppl'm decipiūt ⁊ verā lr̃am corrumpūt. scꝺo dic̃ bur
gen. dictū postil. fal
sum allegat ad id ꝓ
bandum rabi moy.
egypti. satis bñ di
centeꝫ: ꝫ nō allegat
bñ facientē q̄ tradi
tionibꝰ hūanis diui
na p̄cepta ꝑponde
rat. ita ꝙ burg. nos
vltra in sua expositi
one ad talmud re
mittit ⁊ librū quem
noīat redermi nihil
aliud ē ꝗ̄ fideles xp̄i
retrahē a sanctoꝝ ve
ris expositionibꝰ et
remittē ad videndū
vana scp̄ta erroribꝰ
plena ꝓut ipse bur.
met testat̃ in multis
locis. Nec ē cautuꝫ
simplices sensuꝫ li
teraleꝫ seq̄ cupiētes
hmōi erroribꝰ occu
pare.

In eo. ca. vbi dr̃. Oēe qꝺ intrat in os ⁊c̃. Dicit postil. i
telligendū ꝫm synodochen. Burg. facit inutilē obiectiōeꝫ
⁊ incidit in id qꝺ improbare putat. Dicit em̄ ꝙ nō oportꝫ
dici ꝑ synodochen. qꝛ nō dr̃ totū qꝺ intrat sed omne distri
butio dꝫ accipi vt dicit ꝓ speciebꝰ singuloꝝ vt sit sensus. ꝺ
q̄libet spē ciboꝝ aliq̄d mittit̃ in secessum. licet aliq̄d ad nu
triendū retineat̃. nūc aūt ⁊ apud philo. ⁊ theo. totum vl'e ⁊
omne ꝓ eodē accipiunt̃. q̄ em̄ dicit oēe nihil excipit. sic et
sil'r de toto vl'i et spāliter oēe est totū in quātitate ꝫm logi
cos: vñ resolutio burg. q̄ dicit de oēi spē ciboꝝ aliq̄d mit
ti idem est sicut diceret debere intelligi scꝺam ꝑtem. et sic
oēe capit̃ ꝑ synodochen qꝺ voluit improbare. Sed mo
uet burg. hic dubiū qꝛ ꝑ vtranq̄ expositōeꝫ nō vr̃ tolli scā
dalū a phariseis ⁊ ꝓpter h̃ dubiū dicit allegādo be. Hiero.
ꝙ vl'r debeat accipi sic. ꝙ quicq̄d intrat in os ⁊ ex alimen
to generat̃. pōt etiā ꝑ calorē naturalem resolui ⁊ per occul
tos quosdā poros emitti. Sed illud videt̃ frustra dici per
burg. primuꝫ qꝛ xp̄s dicit. oēe qꝺ intrat ⁊c̃. ꝑ h̃ noluit nec
curauit tollere scandalū phariseoꝝ qꝛ dixit. Sinite eos. ce
ci sunt ⁊ duces cecoꝝ. Sed solū voluit instruere discipu
los petentes. Et nō est verisil'e qꝺ de illis occultis modis
digerēdi ⁊ egerēdi curauit discipulos instruere: ꝫ innuere
argumēto a maiori. s. vt si impuꝝ nutrimēti qꝺ in secessuꝫ
emittit̃ nō coinquinat. igit̃ multo magis id qꝺ puruꝫ ē nō
coinquinat iuxta illā regulā. Si id qꝺ magis videt̃ inesse
nō inest. nec qꝺ minꝰ: ꝫ si ex cibis deberet hō inq̄nari ma
gis videt̃ h̃ verū de impuris. qꝺ tñ nō est vt dr̃ in lr̃a. et sꝫ
intelligenduꝫ est moraliter. qꝛ ex his q̄ naturalia sunt nec
laudādꝰ q̄s est nec vitupandus. si igit̃ ꝑ naturalē digestio
nem vel indigestōeꝫ ex puro vel impuro cibo generaretur
corruptus humor vilē faciēs hoiem. ex hoc tñ nō dr̃ mo
raliter inquinari ꝗuis naturaliter de q̄ hic nō dicit̃.

¶ Capitulum. xvj.

Et accesserūt ad eū pharisei. In p̄cedēti ca. xp̄s re
probauit errorē iudeoꝝ in lege. hic docet fundatio
nem eccl'ie gentiū in fide. vbi. primo apit incarnati
onis mysteriū. scꝺo p̄dicit redemptōnis p̄ciuꝫ: ibi. Venit
aūt ihs in partes: tercio imponit imitatōnis exemplum:
ibi. Tūc ihs dixit disci. prima in duas. qꝛ p̄ mysterium in
carnatōnis aperit̃. scꝺo ex h̃ doctrina phariseoꝝ nō solum
sicut erronea: ꝫ sicut curiosa ⁊ inutilis excludit̃: ibi. Et cū

a Et accesserūt ¶ Ca. xvj.
ad eū pharisei ⁊ sadu
b cei tētantes ⁊ rogauerūt eū
vt signū ꝺ celo ondēret eis
c At ille rñdēs ait illis. Fa
cto vespe dicit̃: serenū erit
d rubicunduꝫ est em̄ celum.
e Et mane. hodie tēpestas.
f g h rutilat em̄ triste celū. Faci
em ergo celi diiudicare no
i stis: sig̃ āt tpm nō potestis.
k Generatio mala ⁊ adulte
ra signū q̄rit: ⁊ signū ñ da
bit̃ ei nisi signū ione ꝓphe
l ⁊ relictꝭ ill'abijt. Et cū ve
nissent discipli eiꝰ trāsfretū
obliti sūt pāes accipe. Qui
m dixit ill'. Intuemi: ⁊ caue
te a fermēto phariseoꝝ ⁊ sa
o duceoꝝ. At illi cogitabāt
int̃ se dicētes. qꝛ panes nō
p accepimꝰ. Sciēs āt ihs di
xit. Quid cogitatꝭ iter vos
modice fidei qꝛ pāes ñ hē
tis. Nōduꝫ itelligitꝭ neqꝫ
recordami q̄nq̄ panū ⁊ q̄n
qꝫ milia hoiꝫ ⁊ q̊t cophios
sūpsistꝭ. Neqꝫ septē panuꝫ
⁊ q̄tuor milia hoiꝫ: ⁊ quot
q sportas sūpsistꝭ. Quare ñ
itelligitis qꝛ nō ꝺ pane di
xi vobis: cauete a fermēto

venissent discipuli eiꝰ. Circa primā ꝑtem aduertenduꝫ ꝙ
aliqui scribe ⁊ pharisei omisso studio legis ⁊ ꝓphaꝝ stude
bāt in mathematicis ⁊ potissime in astrologia. vnꝺ et vsq̄
hodie aliq̄ eoꝝ in h̃ sunt valde curiosi. ⁊ qꝛ astrologi aliq̄n
volūt iudicare ꝑ cōsideratōeꝫ astroꝝ de inchoatōne leguꝫ
⁊ sectaꝝ diuersaruꝫ.
iꝺo ⁊ isti ꝑ astra vo
lebāt p̄nosticare de
aduētu xp̄i. h̃ aūt ē
impossibile: qꝛ virtꝰ
celi nō se extēdit ad
talia. lꝫ se extēdat ad
p̄nosticandū de fu
tura dispositiōe ae
ris: vt siccitate. ⁊ plu
uia ⁊ hmōi. ⁊ h̃ ē qꝺ
dr̃. a ¶ Et accesserūt
ad eū pharisei et sa.
⁊ ten. s. si possent eū
in aliq̄ cape. b ¶ Er
ro. vt si. de ce. o. eis
declarādo. s. tp̄s sui
aduentꝰ ex aliq̄ sig̃
celesti. c ¶ At ille
re. ait ill' facto vespe
di. i. aliq̄d p̄dicē de
futura tp̄is dispōne
potestis ꝑ cōsidera
tionē celi. qꝛ ad hoc
bñ se extēdit talis scia. ꝓpt̃ qꝺ sꝫdit̃. Serenū erit. d ¶ Ru
bicundū ē em̄ celū. talis em̄ dispō celestis est signū future
serenitatis. qꝛ. s. sic freq̄nter cōtingit. lꝫ aliq̄n impediat̃.
e ¶ Et mane. supple dicē potestis. f ¶ Hodie tempestas
erit supple. g ¶ Rutilat ⁊c̃: qꝺ cōtingit in choruscatōne ⁊
tonitruo. ⁊ h̃ ē signū tēpestatis ꝓpter qꝺ sꝫdit̃. h ¶ Faci
em ꝫ celi diiudicare nostis. inq̄ꝫtum. s. facies celi ē signuꝫ
alicuiꝰ dispōnis future in elemētis. i ¶ Signa āt tēporū
nō potestis. i. signa tpīi diffinitoꝝ in p̄scia dei de aduētu
xp̄i. nō potestis ꝑ talia diiudicare. qꝛ solūmō dependēt ex
diuina dispōne. ⁊ nō ex cōstellatōne ⁊ ꝓpter h̃ aduentꝰ xp̄i
cōsiderandꝰ ē. vt dictū ē ex dictis ꝓphaꝝ q̄ h̃ habuerant ex
diña reuelatōe. sic̃ hr̃ Dañ. ix. vbi circa h̃ taxant̃ hebdoma
de determiate. ⁊ Geñ. xlix. Vbi signū aduētꝰ xp̄i ponitur
trāslatio regni iudeoꝝ ad alienigenā. qꝺ factū ē sꝫ herode.
k ¶ Generatio ma. et adul. h̃. s̃. expositū ē cap̄. xij. l ¶ Et
cū venit̃. h̃ cōcludit doctrinā phariseoꝝ vitandā a discipul'
suis. nō solū tanq̄ curiosaꝫ ⁊ inutilē: ꝫ etiā malā et ꝑiculo
sam. ꝓpter h̃ vocat eā fermentū ꝓpter corruptōeꝫ malicie
⁊ neq̄cie cōtentā in ea. ⁊ h̃ ē qꝺ dic̃. m ¶ Intuemini. ꝑ di
ligentē consideratōeꝫ mētis. n ¶ Et cauete a fermēto. i. a
doctrina corrūpente nec ē mirū. si fermentū dr̃ h̃ doctrina
corrupēs supra āt. xiij. ca. fermentū accipit̃ ꝓ feruore fidei
vt visum ē. qꝛ eadem res ex diuersis ꝓprietatibꝰ bñ signifi
cat opposita ⁊ dispata. sic̃ leo aliq̄n accipit̃ ꝓ xp̄o: vt dicit̃
Apoc. v. Vicit leo de tribu iuda. ⁊ h̃ ꝓpt̃ cōstantiā ⁊ auda
ciā in aggrediēdo ardua ⁊ ꝑiculosa. Aliq̄n āt accipit̃ ꝓ dy
abolo ꝓpter crudelitatē ꝫm ꝙ dr̃. j. Pet̃. v. Aduersariꝰ vr̃
dyabolꝰ tanq̄ leo rugiēs ⁊c̃. ita eodeꝫ mō fermentū ꝓpter
calorē inclusuꝫ significat feruorē fidei. ꝓpter aūt corruptō
nē doctrinā malā. o ¶ At illi cog. int̃ se di. qꝛ panes ñ ac.
q. d. intra se. bñ cauimꝰ. qꝛ ab eis nullū paneꝫ accepimus.
Ex q̄ pꝫ ꝙ intelligebāt fermentū ad lr̃am. i. panē fermen
tatū. pꝫ etiā eoꝝ deuotio ad xp̄m: qꝛ sic ei inseꝑabiliter ad
herebāt ꝙ obliti fuerāt accipe necc̃ia. p ¶ Sciēs aūt ihus
cogitatōēes eoꝝ. tanq̄ deꝰ. q ¶ Quare nō intelligitis. q̄a
⁊c̃. q. d. ex factis meis p̄cedentibꝰ ⁊ doctrina deberetis sic
esse illuminati ꝙ verbū meū intelligeretis nō de pane ma
teriali. qꝛ de h̃ possum vobis sufficiēter ꝓuidere. qꝺ ꝓbat
duplici exemplo in q̄ magnā multitudinē satiauerat par
uo cibo. vt patuit s̃. xiiij. ⁊. xv. ca. ⁊ hoc est qꝺ dicit. Nōdū
intelligitis ⁊c̃. ⁊ pꝫ. sequit̃.

phariſeoꝝ ⁊ ſaduceorum.
r Tũc intellexerũt q̄ nõ dixe
rit cauẽdũ a fermẽto panũ
ſ3 a doctrina phariſeoꝝ et
s ſaduceoꝝ. Uẽit ãt ihs i p
t tes ceſaree philippi: ⁊ int
rogabat diſciplos ſuos di
v cẽs. Quẽ dicũt hoĩes eſſe
x filiũ hoĩs. At illi dixerunt
y Alij iohẽ3 baptiſtã. alij ãt
z heliã3 alij vo heremiam.
a aut vnũ ex pphis. Dicit ilł
b ihs. Vos ãt quẽ me eẽ di
c citiſ. Rñdẽs ſimon petrus
d e dixit. Tu es xp̃s fili⁹ dĩ vi
f g ui. Rñdẽs ãt ihs dixit ei.
h Btũs es ſymon bariona.
i q̄ caro ⁊ ſanguis ñ reuela
k uit tibi: ſ3 pr̃ me⁹ qui i cel̃
l eſt. Et ego dico tibi: q̄ tu
n es petr⁹ ⁊ ſup hãc petram
o edificabo eccłã3 meã ⁊ por
p te iferi nõ pualebũt aduer
q ſus eã. ⁊ tibi dabo claues
s regni celoꝝ. Et q̃dcunq3 li
gauerĩ ſup terrã erit ligatũ
⁊ i cel̃ ⁊ q̃dcũq3 ſoluerĩ ſup
t terrã erit ſolutũ ⁊ i cel̃. Tũc
p̃cepit diſciplis ſuis vt ne
mini dicerẽt: q̄ ipẽ eẽt ihs

r Tũc intel. q̄ nõ di. ca. a fer. panũ. ſ. materialiũ. ſ3 a doctrina phariſeoꝝ q̃ vocatᷣ fermẽtũ rõne p̃dicta. s Ueit ãũt ihs. In iſta pte oñdit ſe hũane ſalutis p̃ciu3: et primo oñdit ſe dei ⁊ hoĩm mediatorẽ. ⁊ ſcd̃o hoĩm redemptore3 p ſuã paſſionẽ: ibi. Et exinde cepit ihs ⁊c̃. Circa primum primo ponitur diſcipuloꝝ cõfeſſio. ſecũdo ex h̃ ſb̃ditᷣ ptãtis collatio: ibi. Rñdẽs aũt ihs. Circa p̃mũ aduertendũ q̄ mediator int̃ aliq̃ d3 p̃tici pare extrema. ⁊ id̃o xp̃s q̃ hẽbat duplicem nã3 in vno ſuppoſito. ſ. diuinam ⁊ ⁊ humanã. vnã ſibi naturalẽ. aliã p nob̃ aſſumptã erat vere dei mediator et hominũ. ⁊ p cõñs baptiſm⁹ vt eſſet hũane redemptõis p̃ciũ. Hãc aũt duplicem naturã declarat i ſeipſo hũanam p euidentẽ oñſionẽ q̄ dicebat ſe et oñdebat ſe filiũ hoĩs. aliã ex vera cõfeſſione petri ꝓ ſe ⁊ alijs diſcipulis diuinã naturã in eo cõfitentis. quã cõfeſſionẽ tanq̄ veritatis exp̃ſſiuã approbat xp̃s. Dicit igitᷣ. Uenit aũtẽ ihs in ptes ceſa. phi. Dicitᷣ aũt ceſarea philippi. q̄ renouata ⁊ ampliata a philippo tetrarcha fratre herodis. ⁊ extũc noĩauit eã ceſareã in honorẽ ceſaris q̃ dedit ei quartã partem regni: vt refert ioſeph⁹ ⁊ habitũ eſt ſupra. Dicitᷣ aute3 ceſarea philippi. ad dr̃iam alteri⁹ que dr̃ ceſarea paleſtine vbi cornelius centurio mãſit Act. x. ⁊ iſta ciuitas antiquitus dicta eſt lachis. ⁊ poſtea dan a filijs dan eã occupantibus: vt hr̃ Iudicũ. xviij. poſtea dicta ẽ ceſarea philippi. ⁊ nũc pelneas ſeu palneas dr̃. in iſta aũt ciuitate habitabãt gentiles ⁊ in confinib⁹ eius: ⁊ ideo ex h̃ q̄ xp̃s h̃ myſteriũ ſue incarnatõnis reuelauit oñditᷣ fundatio eccleſie in fide gentiũ. Sequitᷣ. t Et interro. diſci. ſu. nõ interrogat ignorans q̃d crederẽt. vel q̃d rñderent. ſ3 vt eoꝝ fideli confeſſione cõuenientius ſolidarentᷣ in fide. v Quem dicũt homines ⁊c̃. i. turbe vulgares. ⁊ q̄ de ipſo erãt varie opiniones in pplo. ideo ſequitᷣ. x At illi di. alij io. baptiſtam. Cui⁹ opinionis fuit herodes ⁊ ſui ſequaces vt ſupra viſũ eſt. xiiij. ca. y Alij aũt helyam ꝓpter zelũ veritatis. z Alij vo hieremiã. ꝓpter patientiã in aduerſis. a Aut vnũ ex ꝓphetis. antiquis. ſ. ſm̃ q̄ hr̃ Luce. ix. vbi dr̃ ſic. q̄ propheta vn⁹ de prioribus ſurrexit. Opinio autẽ omniũ loquentiũ de immortalitate anime ⁊ de reſurrectione fuit. q̄ aĩa ſepata a corpe ſit maioris virtutis q̄3 cõiuncta tali corpori. quale nũc habemus. ſm̃ q̄ dicitᷣ li. Sapi. ix. Corpus q̃d corrumpitᷣ aggrauat animam: ⁊ ſimilitᷣ q̄ i reſurrecõne hoĩes erũt maioris virtutis. et quia videbant xp̃m maiora facere miracula q̄3 aliquis ꝓphetarũ fecerit. ideo credebant q̄ vnus de antiquis ꝓphetis ſurrexiſſet a mortuis. ⁊ ſic maiora miracula faceret q̄3 ante feciſſet: ⁊ h̃ modo motus eſt herodes ad credendum q̄ eſſet iohãnes baptiſta. vt habitu3 eſt ſupra. Sequitᷣ. b Uos autem quem me eſſe dicitis. q. d. ſi alij erant opinãdo falſa d̃ me vos tñ nõ debetis errare qui tamdiu mecũ fuiſtis. et meã doctrinã frequẽter audiuiſtis et miracula tanta vidiſtis. c Reſpondẽs ſymon petrus dixit. petrus tanq̄ principalis inter alios pro ſe ⁊ pro alijs dedit rñſum. d Tu es xp̃s. q̃d interpretatur vnctus. ⁊ ſic confitetur ei⁹ hũanitatem in qua vnctus eſt oleo gratie p̄ alijs. e Filius dei naturalis. ſ. ⁊ nõ adoptiuus ſicut alij. ⁊ p conſequens eiuſdem nature cũ deo patre. ⁊ ſic cõfitetur veritatem diuine nature ⁊ humane in eodem ſuppoſito. f Uiui. hoc additur ad dr̃iam illoꝝ qui colebantᷣ tanq̄ dij a gentilibus. vt hercules iupiter ⁊ conſilẽs. Fuit eñ antiquoꝝ opinio q̄ quando tales excellentes pſone moriebantᷣ ad vitam deoꝝ transferebantᷣ. Vñ. ij. Mach. xj. dr̃ q̄ rex antioch⁹ ſcripſit d̃ p̃re ſuo mortuo. Patre nr̃o inter deos trãſlato nos volẽtes eoſ q̃ ſunt in regno nr̃o ſine tumultu agere ⁊c̃. ad iſtas g̃ falſitates excludendas dixit petr⁹ Dei viui. g Rñdens autem ihs. Hic cõñr ad cõfeſſionẽ deitatis ſb̃ditur collatio ptãtis h Beatus es Symon bariona. id eſt filius iohanna. bar. eñ idem eſt q̄ filius iona aũt ponitᷣ p diminutione3 ſubtracta media ſyllaba ꝓ iohanna vnd̃ eſt ibi compoſitio ex integro ⁊ corrupto. Vñ bariona hic accipitᷣ ac ſi diceretᷣ filius iohannis ꝓpter hoc dicitᷣ Ioh̃. vl. ſymon iohãnis. Dicitur aũt hic. Beatus. q̄ confeſſio vere fidei ducit ad beatitudinem. i Caro ⁊ ſan. nõ reuelauit tibi. i. homo mortalis nõ docuit te iſtam veritatem. k Sed pater meus. ⁊ p cõſequẽs tota trinitas. quia indiuiſa ſunt opa trinitatis ad extra. l Et ego dico tibi. pro ſe ⁊ pro ſocijs tuis. m Quia tu es petr⁹. id eſt cõfeſſor petre vere q̃ xp̃s eſt factus. n Et ſup hãc petrã. quã cõfeſſus es. i. ſup xp̃m. o Edificabo eccłiam meã ⁊ por. inferi. i. pſecutõnes tyrannoꝝ et inſultus ⁊ temptatõnes ſpirituũ malignoꝝ. p Non p̄ualebunt aduerſus eam. a vera fide ſubuertendo. Ex q̃ patet q̄ eccłia nõ conſiſtit in hoĩbus ratõne ptãtis vel dignitatis eccleſiaſtice vel ſecularis. quia multi principes ⁊ ſummi pontifices et alij inferiores inuenti ſunt apoſtataſſe a fide. ꝓpter q̃d eccleſia conſiſtit in illis pſonis in quibus eſt noticia vera ⁊ confeſſio fidei ⁊ veritatis. q Et tibi dabo. non ſolum pro te ſed etiam ꝓ alijs ſicut eñ confeſſio petri erat cõfeſſio alioꝝ. ita ptãs hec data petro intelligitur dari alijs. lic3 petro principalius quantũ erat alioꝝ capitaneus.
r Claues regni celoꝝ. Iſte claues nõ ſunt materiales: ſed ptãs ſpiritualis duplex eſt. vna eſt poteſtas diſcernendi pctm̃ a nõ pctõ. ſicut in ve. lege ſacerdotes iudicabant inter leprã et nõ lepram. Aduertendũ etiã q̄ licet hõ nõ poſſit hoc bñ iudicare ſine ſcĩa. tamen ſcĩa non dicitᷣ clauis. ſ3 ptãs iudicandi p ſciam p̄habitam. ⁊ ideo licet ſcĩa non ſit clauis tñ neceſſario p̄exigitᷣ ad debitu3 vſum hui⁹ clauis. Alia clauis eſt ptãs admittendi ad regnũ vel ad excludẽdum ſm̃ verũ iudiciũ prehabitũ. quia debent indigni excludi et digni recipi. s Et quodcunq3 ligaueris ⁊c̃. q̃a ſuppoſito hic in terra debito vſu clauis. deus illud approbat in celis aliter non. t Tunc precepit diſcipulis ſuis vt ne. di. q̄ ipſe eſſet chriſtus. hoc videtᷣ eſſe contrarium ei quod eſt dictũ capitᷣ. x. q̄ miſit diſcipulos ad denunciandum aduentum ſuum. Dicendum q̄ tũc denunciauerũt aduentum eius tanq̄ cuiuſdam ſancti ꝓphete a deo miſſi. ⁊ iſtud nõ precipitᷣ hic taceri. ſed poſtq̄ cognouerant h̃ diuinitatem ipſius vt patet ex confeſſione predicta. precepit vt eius diuinitatem alijs nõ diuulgarent. ne vulgares homines qui viderent eum pati tam ignominioſe ſcandalizarentᷣ de eorum p̄dicatõne: ſed poſtq̄ reſurrexit a mortuis habita pfecta victoria mortis voluit hoc publice predicari.

v ¶ Exinde cepit. Hic oñdit ſe eſſe mundi redẽptorẽ p ſu
am paſſionẽ. ⁊ h̃ eſt qd̃ dr̃. v ¶ Ex inde .i. poſtq̃ ſe oñde
rat hr̃e verã naturã diuinã ſm quã eſt ipaſſibilis ⁊ huma
naꝫ in qua poterat ðe pati. x ¶ Cepit ieſus oñ. diſci. ſuis
q: opor. eũ ire hiero. q: erat p̃ordinatũ a deo pr̃e ꝙ ibi cõ-
pleref myſteriuꝫ re-
dẽptionis noſtre. il-
lud aũt qd̃ p̃ordina
tũ eſt a deo ifallibili
ter euenit. q: lꝫ non
ſit neceſſitas cõſeq̃n
tis. eſt tñ ibi neceſſi-
tas ↄſequẽtie. Mo
dus aũt nr̃e redẽpti
onis ſubiungif. cuꝫ
dr̃. y ¶ Et mlt̃a pa
ti a ſe. ⁊ ſcri. ⁊c̃. quia
ab iſtis iudicatus ẽ
ad mortẽ ⁊ p̃ſidi tra
ditus. z ¶ Et occi-
di. a gentilib⁹ q̃ euꝫ
crucifixerunt mani
bus pp̃ꝛijs vt habe
tur Joh. xix. a ¶ Et
tercia die reſurgẽ. h̃
p̃dixit vt min⁹ triſta
renf de eius morte.
Optebat ãt iſta im-
pleri. q: a deo erant
p̃ordinata. b ¶ Et
aſſumẽs eũ petr⁹. in ſecreto. ſ. ꝙ inferior nõ dꝫ ſupiorẽ pũ
blice arguere. c ¶ Abſit a te dñe. q. d. indecẽs eſt ꝙ tu tã
ignominioſe patiaris d ¶ Qui cõuerſus. i. facie verſa er
ga petrũ. vt eũ de ſua temeritate efficaci⁹ argueret. e ¶ Di
xit petro vade p⁹ me ſathanas. i. aduerſarie in q̃ntum per
iſtã increpatõeꝫ ſuã volebat ſalutẽ hũani generis qd̃am-
mõ ipedire. ⁊ p ↄñs xp̃o aduerſabaf q̃ erat huius ſalutis
nũcius. f ¶ Scandalõ es mihi. ſcandalũ ibi iproꝑe ac-
cipif. q: ſcãdalũ actiuũ pp̃ꝛie eſt dictũ alicui⁹ vel factũ mi-
nus rectũ p̃bens occaſionẽ ruine alteri. Scãdalũ auteꝫ
paſſiuũ ẽ ruina alicui⁹ ex tali facto vel dicto. Neutrũ aũt
potuit hr̃e locũ in xp̃o. ⁊ id̃ ſcandalũ hic accipif p ipedi-
mento. q. d. f ¶ Scãdalũ mihi es i. q̃ntum eſt in te vis
me a ſalute mũdi ipedire. Cu[.] h̃ ſubdif. g ¶ Quia nõ
ſa. ea q̃ dei ſunt. q̃rendo. ſ. ipedimentũ p̃ordinatiõis diuie
h ¶ Sꝫ ea q̃ hoim. q: illud qd̃ dictũ eſt petr⁹ dicebat xp̃o
mot⁹ ex affectu hũano. i ¶ Tunc ihs dixit. Hic pponit
xp̃s ſue imitatõis exemplũ. ⁊ diuidif in duas ptes. q: pri
mo facit qd̃ dictũ eſt pponendo. ſ. exẽplũ ſue imitatõnis.
ſcd̃o pmittit ex h̃ gl̃am future reſurrectõis: ibi. Fili⁹ eniꝫ
hois. dicit igif. k ¶ Si q̃s vult p⁹ me venire. meã doctri
nã ⁊ facta ſequendo. l ¶ Abneget ſemetip̃m. i. affectum
hũanuꝫ nõ ſolũ meã paſſionẽ nõ ipediẽdo ꝫ etiã me in h̃
imitando. m ¶ Et tollat cru. ſu. i. patus ſit in aĩo volun-
tarie crucẽ portare in q̃ crucifigaf ignominioſe. Ad h̃ aũt
rõem inducit dicens n ¶ Qui eñ voluerit aĩam ſuã ſal.
fa. pdet eã. Hoc aũt p̃t dupl'r intelligi. pdere cũ hꝫ dupli
cem ſignificatõeꝫ. Vno mõ ideꝫ eſt qd̃ amittere. ⁊ in iſto
ſenſu cũ dr̃ hic. Perdet eã. ſubintelligendũ eſt in alia vi-
ta. q. d. Qui eñ volue. aĩaꝫ ſuã ſal. fa. i. delitijs ⁊ volupta-
tibus occupare. in hac vita. q: hoc eſt vitã ſuã ſaluare ſm
opinionẽ carnaliũ talis pdet eã in alia vita. q: obligat eaꝫ
ad penaꝫ inferni. Alio mõ pdere idem eſt qd̃ deſtruere. ⁊
tunc cũ dr̃ pdet eam ſubintelligif in hac vita. ⁊ eſt ſenſus.
Qui vo. a. ſ. ſ. facere. q̃tum ad meritũ vite et̃ne. Perdet
eã. i. deſtruat corpus laborib⁹ et paſſionibus exponendo
ex q̃bus ſequif ſepatio aĩe a corpe. Et hoc eſt aĩam pdere
ſm eſtimatõem falſam carnaliũ. licet ſit ſaluare eã ſm ve
ritatem ſm hunc ſenſum vltimũ. ſeq̃tur. a ¶ Qui auteꝫ
pdiderit aĩ. ſu. pp̃ter me: hoc eſt pp̃ter deũ mortẽ ſuſtinẽ
do. b ¶ Inueniet eã. in beatitudine deo fruendo. Et q:

x xp̃s. Exinde cepit ih̃s oñ-
dẽ diſcipulis ſuis: q: opte
y ret eum ire hieroſolimã et
multa pati a ſenioꝛibus et
ſcribis ⁊ pricipib⁹ ſacerdo
z a tũ: ⁊ occidi: ⁊ tercia die re
b ſurgere. Et aſſumẽs eũ pe
trus: cepit icrepare euꝫ di
c cẽs. Abſit a te dñe nõ erit
d tibi h̃. Qui cõuerſus dixit
e petro. Vade p⁹ me ſatha-
f nas ſcãdalũ es mihi q: nõ
g h ſapis ea q̃ dei ſunt: ꝫ ea q̃
i hoim. Tũc ieſus dixit di-
k ſcipulis ſuis. Si q̃s vult
l p⁹ me vẽire abneget ſemet
m ip̃m ⁊ tollat crucẽ ſuã ⁊ ſeq̃
tur me. Qui enim volue-
rit animã ſuaꝫ ſaluam face
a re: perdet eaꝫ. Qui aũt p-
diderit aĩaꝫ ſuã pp̃ter me.
b c inueniet eã. Quid eñ pro
deſt hoĩ ſi mundũ vniuer-
ſuꝫ lucref: aĩe ðo ſue detri
mentũ patiaf. Aut quã da
bit hõ cõmutatõneꝫ p aĩa
d e ſua. Fili⁹ ei hois vẽtur⁹ ẽ
f in gl̃a p̃ris ſui cũ ãgelis ſu
g is: ⁊ tunc reddet vnicuiq̃
h ſm opa ei⁹. Amẽ dico vo-
i bis ſunt quidam de hic ſtã
k tib⁹ qui non guſtabũt mor
l tẽ: donec videãt filiũ hois
venientẽ in regno ſuo.

aĩa cum ſit imortalis p̃ꝛeponenda eſt oĩbus corruptibili-
bus ⁊ tranſitorijs. ideo ſubdit c ¶ Quid enim pdeſt ho
mini ⁊c̃. q. d. nihil immo p talia pdit multũ. q: pdit illud
qd̃ eſt immortale ⁊ diuinũ i eo. d ¶ Fili⁹ aũt hois. quia
inuitauerat eos ad imitandũ exemplũ ſue paſſionis. ãõ
ne terrerẽtur morte
corpali ⁊ tranſitoria
pmittit eis p̃mium
future reſurrectõis
qd̃ cõplebitur in ad
uentu xp̃i ad iudici-
um. q: tũc reſurgẽt
hoĩes ad vitam im-
mortalem. Et hoc ẽ
qd̃ dicit. d ¶ Fili⁹
autem homis. i. xp̃s
verus hõ. e ¶ Ve
turus eſt ad iudiciũ
ſ. f ¶ In gloria pa
tris ſui. q: in forma
glorioſa iudicabit.
g ¶ Et tunc reddet
vnicuiq̃ ⁊c̃. iuſtis
gl̃am aĩe ⁊ corporis
alijs ãt penã vtriuſ-
q̃. Et vt ſint de futu
ra gl̃ia aĩe ⁊ corpis
magis certi. pmit-
tit eis ꝙ aliq̃bus eo
rum oñdet i hac vi-
ta p̃nti qd̃ oñdit in ſua trãſfiguratõne. vt patebit in ca. ſe.
Et hoc eſt quod dicit. h ¶ Amen. i. fideliter. i ¶ Sunt
q̃dam de hic ſtantibus. ſ. petrus iacob⁹ et iohẽs vt videbi
tur. k ¶ Qui non guſtabunt mortẽ. de vita p̃nti receden
do. l ¶ Donec vi. fi. ho. ve. in regno ſuo. ſ. appẽtẽ eis in
forma corporis glorioſa. qualem habebit poſt reſurrectõ
nem cum adeptus fuerit poteſtatẽ regni. tũc eñ dixit di-
ſcipulis ſuis Math. vlti. Data eſt mihi oĩs poteſtas i ce
lo ⁊ in terra. ¶ Jo ca. xvj. vbi dicif i poſtilla. Signa aũt
tẽporum non poteſt. ¶ Additio.

Hec reſponſio ſm expoſitõem poſtill'. nõ videtur
h pertinere ad ppoſitũ. petebant eñ phariſei ſignũ
de celo in quo declararef tempus xp̃i aduẽtus.
vtꝫ ex dictis ſuis. Dicere aũt ꝙ hoc nõ poſſent cognoſce-
re per cõſtellatõnes ſyderũ ſeu p faciẽ celi nihil videretur
ad ppoſitum facere. cũ ipi ſupernaturalia ſigna petebãt
non ſigna q̃ ſm curſum temporũ naturalẽ apparẽt. Vñ
iſte paſſus melius exponif p Cryſ. ſup Math. vbi ſic ait.
Sicut ergo in celo aliud quidẽ eſt ſignũ ſerenitatis. aliõ
pluuie. ita ⁊ i me putare optꝫ. Nã nũc i p̃ aduẽtu ſignis q̃
i t̃ra ſf opus ẽ. q̃ aũt i celo ſf cõſuanf tpi ſcd̃i aduẽt⁹ q̃ñ v-
tutes celoꝝ mouebũf. h̃ Cryſ. q̃ q̃dẽ expoſitõ ppe videf
applicari ppoſito vtꝫ ſeriẽ lr̃e bñ intuẽti. ¶ In eodẽ ca.
vbi dr̃ in poſtil. Et ideo licet ſcientia non ſit clauis tamẽ
neceſſario preexigitur. ¶ Additio.

Licꝫ ſcia diſcernẽdi pctm̃ a nõ pctõ ſm mgr̃m i. iiij
di. xviij. ſit clauis. nõ tñ in h̃ tenef cõiter a doctori-
bus ibideꝫ tractatur. Nam put cõmu[..]iter tenef
in ſacerdotis ordinatõe ñ infundif. hitus ſcie de nouo ſed
ipꝛimif ſacerdotalis caracter. i quo fũdanf he due ptãtes
ſ. diſcernẽdi ⁊ ſoluẽdi ſeu ligandi. q̃ q̃dẽ ptãtes vnũ ſf in
radice ꝫ diſtingunf penes eaꝝ act⁹. Qd̃ aũt dic̃ poſtil. ꝙ
ſcia nccãrio p̃exigif ad debitũ vſuꝫ clauis. ñ videf veꝝ q̃-
uis ei claues eccie recipe ñ dẽat niſi hñs ſcie hituꝫ ↄueniẽ
tẽ ſeu ſufficiẽtẽ ad executõeꝫ h⁹ ptãtis. ex h̃ tñ nõ ſeq̃f ꝙ ſi
ſacerdos ñ hẽat talẽ ſciaꝫ ꝙ ñ hẽat claues. eẽt ei maxie pi
culoſum cũ q̃pl'imi et inũerabiles ſacerdotes curã aĩarũ
hñtes talẽ ſciaꝫ nõ hẽant vt q̃tidie cõſtat p expiẽtiã. ⁊ ſic ta
les nec ligarẽt nec ſoluerẽt qd̃ crudeliſſimũ eſſet opinari
h̃ tñ manifeſte ſeq̃ref ex dictis poſtil. dicentis ꝙ ſcia nccã-
rio p̃exigif ad debitũ vſum clauiũ. nihil eñ ẽ ſine eo qd̃

nccāꝛio ꝑexigit. Vñ videt dōm ꝑut dictū ē.ſ.ꝙ ſacerdos de cōgruitate dʒ hr̄e ſciaʒ ſufficienteʒ ñ tñ de nccītate.⁊ ſic ſacerdos qui nō hʒ talē ſciaʒ actualiter nec habitualit.pt tñ vti clauiū ptāte ſm quaʒ ligat ⁊ ſoluit tanq̄ hñs diuinā ptātem.vt iudex eccīaſticꝰ.quod intelligendū eſt ſemper claue non errante. ❡ Replica.

m ❡ Et poſt dies ❡ xvij.
a ſex aſſumpſit ieſus pe
trū ⁊ iacobuʒ et iohannem
b fratrem eius: ⁊ duxit illos
c in montē excelſum ſeorſuʒ
d et tranſfiguratus eſt ante
e eos. Et reſplenduit facieſ
eius ſicut ſol: veſtimenta
autem eius facta ſunt al
f ba ſicut nix. Et ecce appa
ruerunt illis moyſes et he
g lyas cum eo loquentes.

In ca. xvj. vbi dr̄. Signa aūt tpm ſcire nō poteſtis. qꝺ exponit poſtillatoꝛ ad intentōem bti Hiero. glo. oꝛdinarie et alioꝝ. Burg. aūt adducit expoſitōeʒ Criſo. ⁊ ob hoc abijcit expoſitōem poſtil. ſine rōne q̄ſi eiuſdē paſſus nō poſſint eſſe plures expoſitōes. fidei tñ veritate ꝑ oia ſuata. Cum ei poſtillatoꝛ dic̄ ꝙ ſigna tpm in diuia ꝑſciētia diffinitoꝝ nō pñt ſciri ex his q̄ in celeſtibꝰ coꝛpoꝛibꝰ fiunt intelligit etiā ſi fiant ꝑter curſuʒ cōem nature de quo rō reddit. qꝛ hmōi tpa aduentꝰ xp̄i ⁊ ſigna nō dependēt ex his q̄ in coꝛpoꝛibꝰ celoꝝ fieri pñt. ſʒ ex diuina ꝑſcia vñ etiā celi oꝛtuʒ habuerūt. ❡ In eodē ca. vbi circa collatōem clauiū poſtillatoꝛ dic̄. licet ſcia non ſit clauis tñ nccāꝛio ꝑexigitur de quo dicto Burg. magnū facit ſtrepitū iponens poſtil. falſum. ſʒ falſe. Nā poſtillatoꝛ non dic̄ ſciam nccāꝛio ꝑexigi ad ſuſceptōeʒ clauiū. nec ad vſum clauiū ſʒ declarando ſic dic̄ ſciam nccāꝛio ꝑexigi ad legittimū ⁊ debitū vſuʒ earū. Et ſic Burg. in fine huiꝰ coꝛruptoꝛij venit in eandeʒ ſniam cū poſtil. dicēs vſum clauiū ſequi clauē. claue tam non errante. vbi igit clauis errat certū eſt. vſum nō eē legitimū: vtendo aūt auc̄tate diſcernendi abſq̄ ſcia ⁊ diſcretione cōmittit erroꝛ. Ad euitandū igit erroꝛē neceſſario ꝑ exigitur diſcretio q̄ ſcia dici pt nō clauis. q̄ eſt ſnia poſtil. bñ viſa non trūcatim. Qꝛ aūt dicit burg. de idēptitate clauiū in radice. ⁊ eaꝝ ſm actus diſtinctōe habet tractari li. iiij. diſt. xviij. ⁊. xix.

❡ Capl̄m. xvij.

Et poſt dies ſex. Fundata eccīa gentiū in fide in ꝑcedēti ca. hic ponit eiuſdē fundatōis confirmatio Et diuidit in duas ptes qꝛ ꝑmo declarat gl̄iam future reſurrectōis ⁊ ſcđo efficaciā ſue paſſionis ibi. Conuerſantibꝰ aūt. Procedit āt h̄ mō. oꝛdine. ſ. tetrogrado ad precedens ca. vt cōtinuet ꝑncipiū huiꝰ ca. ad finē ꝑcedentis. vbi ꝓmiſerat gl̄am future reſurrectōis vt viſum eſt. Primo diuidit in duas ptes. qꝛ ꝑmo oñdit gl̄ie future reſurrectōis. ſcđo ex h̄ ſubdit ſolutio duplicis qōnis: ibi. Et interrogauerūt diſcipuli. Prima i tres. qꝛ ꝑmo ad declarationē future reſurrectōis deſcribit xp̄i trāſfiguratio. ſcđo ſubiungit huiꝰ tranſfiguratōnis teſtificatō: ibi. Et ecce apparuerūt. Tercio circa h̄ ponit diſcipuloꝝ inſtructio: ibi. Et deſcēdentibꝰ illis. Circa xp̄i trāſfiguratōeʒ euāgeliſta notat q̄tuoꝛ. vicʒ tp̄s determinatū cōſoꝛtiū locū ⁊ moduʒ Q̄tum ad tp̄s dicit ſic. m ❡ Et poſt dies ſex. ſ. a ꝓmiſſione ꝑcedenti diſcipulis facta qñ dixit. Sūt q̄daʒ de hic ſtantibꝰ ⁊c̄. Conſiderandū tñ ꝙ Luc. ix. dr̄ poſt dies octo qꝛ matheꝰ nō cōputat diē in q̄ xp̄s fecit eis ꝓmiſſionem nec vltimā in q̄ tranſfiguratꝰ eſt. ſʒ cōputat tm̄ tp̄s itermediū ⁊ iō ſm veritatē cōputando totū tp̄s a ꝓmiſſione facta vſq̄ ad tranſfiguratōneʒ. tranſfiguratio fuit in octauo die. Rō aūt huius fuit. qꝛ iſta tranſfiguratio facta ē ad oñdendū diſcipulis gl̄am future reſurrectōis illa aūt erit in octaua etate mūdi. ⁊ ꝓpter h̄ figurata eſt h̄ ꝑ octauā dieʒ. Prima eñ etas mūdi fuit ab adā vſq̄ ad noe. ſcđa a noe vſq̄ ad abraā. tercia ab abraā vſq̄ ad dd̄. q̄rta a dd̄ vſq̄ ad trāſmigratōeʒ babilonis. q̄nta a trāſmigratiōe babilonis vſq̄ ad xp̄m. ſexta a xp̄o vſq̄ ad finē mđi. Iſte aūt ſex etates accipiūt ſm diuerſos ſtatus viuentiū ⁊ in h̄ mđo. ſeptima aūt accipit ſm ſtatū aiaꝝ q̄eſcentiū ꝑadiſo. ⁊ iō iceꝑit ab aſcenſione dñi qñ eis celum patuit ⁊ durabit vſq̄ ad iudiciū. et iō ab aſcēſione dñi currit cū ſexta etate q̄tuʒ ad ſimultatē tp̄is octaua etas erit reſurgentiū. ⁊ ſic ptʒ ꝙ bñ ſignat h̄ ꝑ octauā diē. ⁊ ſic pʒ tp̄s ꝯueniēs hꝰ trāſfiguratōis. Cōſoꝛtiū aūt notat cū dr̄. a ❡ Aſſumpſit petꝝ iacobū ⁊ iohēʒ. Iſti ei tres ſt aſſumpti ad vidēduʒ gl̄aʒ future reſurrectōis ꝓpt p̄rogatiuā eminentie ſpecialis inter alios petrus enim ꝓpt feruoꝛem fidei erat inter alios pꝛincipalis ꝓpter qꝺ et ꝑncipaliter date ſt ei claues eccīe. vtʒ ꝑcidēti ca. Iohēs āt excellebat i ꝑrogatiua ꝟginitatis. ꝓpt qꝺ erat int alios xp̄o magis familiaris. Iacobꝰ aūt int alios diſcipl̄os ꝑmꝰ ſuſtinuit martyriū ꝓpt xp̄m vt hr̄ Act. xij. Conſiderandū tñ ꝙ b. Amb. ſuꝑ Lu. et aug. ſuꝑ epl̄as ad Gal. vident dicē ꝙ iacobꝰ iſte q̄ fuit in trāſfiguratiōe. fuit ille iacobꝰ q̄ ꝑmo rexit eccīam hieroſolimitanā. ⁊ ille non fuit frat iohis ⁊ filiꝰ zebedei. ſʒ filiꝰ alphei. Sʒ dōm ꝙ cuʒ textus exꝑſſe dicat frēm iohis. ⁊ ꝑ ꝯñs filiū zebedei ꝙ auguſt. ⁊ amb. non loquūt aſſerēdo. ſʒ magis opinionē alioꝝ referēdo. ſi tñ loq̄rent aſſertiue nō eſſet curandū de dictis eoꝝ. qñ ſacra ſcꝑtura exꝑſſe dic̄ ꝯtrariū. ſic̄ hic. Vnđ Aug. in epl̄a ad vincentiū donatiſtā. d. de doctrina ſctōꝝ q̄ ex ſcꝑtura canonicā h̄ genꝰ ſcꝑturaꝝ ab illis q̄ canonice noiant diſtinguendū eſt. nō eñ ex eis ita teſtimoniū ꝓferendū vt cōtrariū ſentire nō liceat. maxie vbi alit ſenſerūt q̄ꝫ ꝟitas ſe hēat. nos in illo genere ſumꝰ. vt non dedignemur etiā ab apl̄o dictū ſuſcipe ſiq̄d aliud ſapitis dꝰ illud reuelauit. Cōſeq̄uent euangeliſta ſignat locū dicēs.

b ❡ Et duxit illos in mōtē excelſuʒ. ad deſignandū ꝙ illi ſunt apti ad contēplandū celeſtia. q̄ eminēt in cotemplatiua vita. ſubdit aūt. c ❡ Seoꝛſuʒ. ad denotandū ꝙ contēplatiui dñt eſſe a tumultu ſeculariū ſegregati. Conſequēter deſcribit tranſfiguratōis modū dicēs. d ❡ Et tranſfiguratus eſt. nō ꝙ mutauerit lineamenta coꝛpis vel figurā. ſʒ ꝓpter claritatis vultꝰ eiꝰ immēſitatē. ⁊ h̄ eſt qꝺ ſbdit. e ❡ Et reſplēduit facies eiꝰ ſicut ſol. Ad cuiꝰ euidentiā cōſiderandū ꝙ aia xp̄i a ꝑncipio creatōis fuit gl̄oſa ꝑ aptaʒ viſionē ⁊ ꝑfectā fruitōem. Verūtñ ex diuina diſpoſitiōe fiebat vt gl̄a aia nō redūdaret ad coꝛpꝰ. vt ſic coꝛpꝰ eēt paſſibile ⁊ moꝛtale ad implendū p̄ciū redēptōis humano Et eodē mō ex diuina oꝛdinatione factū eſt vt gl̄ia aie redundaret ad coꝛpus in hoꝛa tranſfiguratōnis. vt oñderet diſcipulis gl̄ia future reſurrectōnis. nō tm̄ aie ſʒ coꝛpoꝛis vt ſic animarent ad ſequendū xp̄m in acerbitate paſſiōis ad qꝺ eos inuitauerat ca. ꝑcedenti. ⁊ ſic ptʒ ꝙ claritas illa in tranſfiguratōne fuit claritas gl̄ie. q̄tum ad eſſentiā. ſed nō q̄tum ad modū. qꝛ fuit eiuſdē rōnis cū illa claritate q̄ eſt in coꝛpibus gl̄oſis: ſʒ nō fuit ibi per modū q̄litatis permanentis ſicut eſt in illis. ſʒ ꝑ modū paſſionis tranſeūtis. ⁊ iō illa claritas nō dʒ dici dos gl̄e qꝛ dos de ſua rōne importat q̄litatē ꝑmanētē. Et eſt ſil̄e de lumie eleuante aiaʒ pauli ad videndū in raptu diuinā eſſentiā. qꝺ fuit euiſdeʒ rōnis cū lumie eleuante aias beatoꝝ. Verūtñ qꝛ non fuit in paulo per modū q̄litatis ꝑmanentis. ſʒ ꝑ modū paſſionis trāſeuntis. ideo ex tali eleuatōe ſiue viſione nō fuit paulus btūs. qꝛ beatitudo ipoꝛtat ꝑmanentiā. f ❡ Et ecce. Hic ponit tranſfiguratōis teſtificatio. et pꝛimo teſtificatio hūana. ſcđo diuina: ibi. Adhuc eo loquēte. ꝑma in duas. quia pꝛimo ponitur teſtificatio eminentiū viroꝝ in ve. teſta. ſcđo eminentium in nouo: ibi. Reſpondēs autem petrus. Dicit ergo pꝛimo. ꝙ moyſes et helyas appuruerunt illis. hoc eſt ipis diſcipulis. g ❡ Loquētes cum eo. de quo aūt loquerent. Lucas expꝛimit. ix. ca. dicēs ꝙ

b Reſpondēs aūt petrꝰ: di
xit ad ieſuꝫ. Dñe bonū eſt
i nos hic eē ſi vis faciamꝰ ħ
k tria tabnacła: tibi vnū mo
l yſi vnū ⁊ helye vnū. Ad-
huc eo loq̄nte: ecce nubes
lucida obūbꝛauit eos. Et
m ecce vox ď nube dicēſ. Hic
n ē filiꝰ meꝰ dilectꝰ i q̊ mihi
o bñ ꝯplacui: ipm audite Et
audiētes diſcipłi ceciderūt
i faciē ſuā ⁊ timuerūt valde
p q Et acceſſit ihs ⁊ tetigit eoſ
dixitq; eis Surgite ⁊ noli
r te timē. Leuātes āt ocłos
ſuos neminē viderūt: niſi ſo
s lū ieſum. Et deſcēdentibꝰ
illis de mōte pꝛecepit ihs
dicēs. Nemi dixeritis vi-
ſionē: donec filiꝰ homis a
t mortuis reſurgat Et interro
gauerūt eū diſcipłi dicētes.
Quid ergo ſcribe dicūt ꝙ
helyā opteat pꝛimo vēire.
v At ille rñdēs ait eis. Heli
x as q̇dez vēturꝰ ē ⁊ reſtitu-
y et oīa Dico āt vob qꝛ hely
z as iā vēit ⁊ nō cognouerūt
a eū: ſ; fecerūt in eo q̄cunq; vo
b luerūt. Sic ⁊ filiꝰ hoīs paſ-
ſurꝰ ē ab eis. Tūc itellexe-
rūt diſcipuli qꝛ ď iohē ba-
c ptiſta dixiſſet eis. Et cū ve
d niſſʒ ad turbam acceſſit ad

ꝯq̄bant cū ieſu de exceſſu quē expleturus erat in hirł̄m q̄ quidē exceſſus fuit in ſua paſſiōe in qua ſuſtinuit dolorem exceſſiuū ⁊ ignominiā exceſſiuā ꝓpter amorē exceſſiuū ad nos. rō aūt q̄re moyſes ⁊ helyas magis apparuerūt q̄ȝ alij fuit. qꝛ moyſes erat legiſlatoꝛ ⁊ helyas maximꝰ emulatoꝛ ꝓ honoꝛe diuini no. ſm ꝙ de eo ſcribit. iij. Reg. xix. Zelo zelatꝰ ſum ꝓ dño exercituū. ⁊ ideo ꝑ teſtimoniū iſtoꝝ apparuit ꝙ xp̄s nō erat diſſolutoꝛ legis. vt imponebāt ſibi iudei: ſed magis adimpletoꝛ ſilr̄ nec blaſphematoꝛ diuini noīs: vt imponebāt ei iudei. qꝛ dicebat ſe filium dei: ſ; magis cōfeſſoꝛ veritatis. Cōſiderandum etiā ꝙ moyſes ⁊ helias nō fuerūt ibi ſm apparētiā fātaſticā: ſ; ſm veritatē qꝛ helias fuit adductꝰ ibi de loco quodam eminēti ad quē fuerat raptꝰ vt hr̄. iiij. Reg. ij. ca. ⁊ ſic apparuit ibi in aīa ⁊ coꝛpe. Moyſes aūt fuit adductꝰ ibi de lymbo ſctōꝝ patruꝫ nō qꝛ ſurrexit ſ; qꝛ aīa apparuit ibi in quodā coꝛpe ſibi adoptato: ſic apparēt angeli i coꝛpoꝛibꝰ aſſumptis. Per ħ etiā oñdit̄ ꝙ xp̄s erat dñs vite et moꝛtis. qꝛ hēbat teſtimoniū ab helya q̇ erat adhuc viuꝰ: ⁊ a moyſe q̇ iam fuerat moꝛtuꝰ. h ¶ Rñdens aūt petrus. Hic ponit̄ teſtimoniū apłoꝝ q̇ fuerūt eminētes in nouo teſtamēto. Ad cuiꝰ euidentiā ſciendū ꝙ btitudo eēntialit̄ cōſiſtit in aſpectu claro ipſiꝰ diuinitatis. ⁊ ꝑfecta eiꝰ fruitōne. accidētaliter aūt cōſiſtit in conſpectu hūanitatis xp̄i. et delectatōne cōſeq̄nte. ꝑ quā ſic ꝑ inſtrm̄ cōiunctū diuinitati. ſunt ſancti adducti ad gloꝛiam. Iſti aūt apłi q̇ admiſſi fuerūt ad videndū tranſfiguratōeꝫ xp̄i. nō viderūt ipſiꝰ diuinitatē ſic paulus in raptu: ſ; tm̄ eiꝰ humanitatē i foꝛma gloꝛioſa ⁊ tn̄ in eius aſpectu fuerūt ſic delectati. ꝙ voluiſſent ibi ꝑpetuo manere. ꝓpter qđ dixit petrus. Dñe bonū eſt nos ħ eſſe. i ¶ Faciamꝰ ħ tria tabernacula. ad manēdum. ſ. ħ cōtinue. k ¶ Tibi vnū ⁊c̄. nō loquit̄ de tabernaculo faciendo pꝛo ſe ⁊ ſocijs ſuis: qꝛ volebat cū xp̄o eſſe in ſuo tabernaculo ⁊ ſocij ſui cū alijs duobꝰ. Lucas aūt dic̄ ꝙ loq̄uebat̄ petrus neſciēs q̇d diceret: ſic̄ em̄ ex magnitudine paſſionis vt timoꝛis vel amoꝛis. aliq̇s ꝓrumpit in aliq̄ verba ſine ꝑmeditatōne. ita ſilr̄ ex magnitudine deuotionis ⁊ delectatōnis ex ꝑte. dixit petrus illa vba: q̄ tn̄ non erant rōnabilia. qꝛ in ſolo aſpectu hūanitatis xp̄i nō conſiſtit btitudinis eēntia. vt iam dictū eſt. ⁊ iō illud non debebat ſufficere ꝑ finali btitudine. l ¶ Adhuc eo loquente. ħ ponit̄ teſtificatio diuina. ſic̄ em̄ in baptiſmo xp̄i in q̇ conſiſtit regeneratio et pꝛincipiū vite ſpūalis apparuit tota trinitas. filius i carne. pr̄ in voce. ſpūſſanctꝰ in ſpē columbe. ita ſilr̄ cōueniēs fuit ꝙ appareret i tranſfiguratōne. ꝑ quaꝫ oñſus eſt terminꝰ ſeu ꝑfectio vite ſpūalis vicꝫ gloꝛia future reſurrectōnis. ⁊ iō ſic̄ filius apparuit ibi in carne decorata tn̄ claritate gloꝛie: ita ſpūſſanctꝰ in lucida nube ꝑ quā ſignificata eſt plenitudo veritatis in xp̄i ꝑdicatōne. ꝓpter qđ dictū eſt. Ipm audite. pr̄ aūt apparuit in voce dicens. m ¶ Hic ē filiꝰ meꝰ. ſ. naturalis. alij autē ſunt adoptiui. n ¶ In q̊ mihi bñ compla. i. in q̊ diuinū bñplacitū cōplebitur de redemptōne mūdi. Sequit̄. o ¶ Et audiētes diſc. ceci. in fa. ſuā. Hoc aūt factū eſt ad declaratōneꝫ humane fragilitatis iuxta excellentiā diuine maieſtatis. p ¶ Et acceſ. i. e. ad cōſolandū eos. ſ. q ¶ Et tetigit eos. familiariter et dulciter eos cōſolando. Sequit̄. r ¶ Leuantes autem ocu. ſu. ne vi. ⁊c̄. qꝛ moyſes ⁊ helyas iam receſſerant. reducti volūtate diuina ad loca vñ fuerūt adducti.

s ¶ Et deſcēdentibꝰ. Hic ponit̄ diſcipuloꝝ inſtructio de viſione ꝑhabita: qꝛ ꝑcepit eis ihs ne viſionē ꝑdictā alijs diuulgarēt añ reſurrectōnē ſuā. ne alij audientes xp̄m eis apparuiſſe in foꝛa gloꝛioſa ſcandalizarentur poſtea videntes ipm pati tam ignominioſe. t ¶ Et interro. Hic ponit̄ ſolutio duplicis queſtionis suboꝛte ex ꝑdictis. ſcđa ponitur ibi. Et cū veniſſꝫ ad turbā. Circa pꝛimū aduertendū ꝙ diſcipuli audierāt a phariſeis ⁊ legiſperitis ꝙ Helyas debebat venire circa mundi cōſummatōeꝫ: vt hr̄ Malach. vlti. et iō qꝛ helyaꝫ viderant credebant finē mūdi ꝓpinquū. mirabant̄ tn̄ ꝙ ipſe ita cito receſſerat ⁊ nihil docuerat vel ꝑdicauerat. cū tn̄ ſcriptum ſit Malach. vlt. ꝙ deberet cōuertere coꝛda patrū ad filios ⁊ ideo q̄rebāt intellectū huiꝰ quō ſit intelligendꝰ eiꝰ aduentus añ xp̄m. Et ſaluatoꝛ breuiter rñdet ꝙ duplex ipſius ē aduentus. Vnꝰ ad iudiciū in fine mūdi. ⁊ hūc ꝑueniet helyas in ꝓpꝛia ꝑſona ꝑdicando iudeis et cōuertēdo ad chriſtum et falſitatē antixp̄i detegendo. ⁊ ħ eſt qđ dicit. v ¶ Helyas qui. ven. eſt in fine mundi. ſ. x ¶ Et reſtituet oīa. qꝛ oms iudei q̇ tūc inuenient̄ ad xp̄m cōuertent̄. Aliꝰ eſt aduentꝰ ipſius xp̄i in mūdū q̇ iam ꝑceſſit. ⁊ hūc ꝑueīt in ſpū helyas. i. iohēs baptiſta q̇ habuit zelū veritatis ſicut helyas. ⁊ ħ eſt qđ dicit ſaluatoꝛ. y ¶ Dico au. vo. qꝛ helyas iam venit. i. iohēs baptiſta. q̇ venit in ſpū ⁊ virtute helye. vt hr̄ Luc. j. z ¶ Et non cogno. eū. i. facta eiꝰ ⁊ doctrinā nō appꝛobauerūt. qꝛ phariſei ⁊ legiſperiti baptiſma ſuum ⁊ doctrinā cōtempſerūt. Herodes aūt de eoꝝ cōſilio ꝑ vt ꝓbabiliter credit̄ eū incarcerauit. a ¶ S; fecerūt in eo q̄cunq; voluerūt. ipm incarcerādo ⁊ interficiēdo. b ¶ Sic ⁊ filius hoīs paſſurꝰ eſt ab eis. qꝛ ꝑ cōſiliū phariſeoꝝ captus eſt. ⁊ moꝛti adiudicatꝰ. ⁊ manibus crucifigentiuꝫ ipm traditus. c ¶ Et cū veniſſet. Hic ponit̄ ſolutio ſcđe queſtionis ⁊ pᵒ ponit̄ q̄ōnis occaſio. ſcđo q̄ōnis diſſolutio: ibi. Tūc acceſ. Circa pꝛimū cōſiderandū ꝙ alij diſcipuli vidētes ꝙ nō eſſent admiſſi ad ſecreta xp̄i ſic̄ alij tres diſcipłi ꝑdicti aliqđ humanū paſſi. incurrerūt quēdā motū turbationis ⁊ inuidie. ſicut clariꝰ videbit̄ ca. ſe. ⁊ iō ex ħ factuꝫ ē ꝙ in abſētia xp̄i nō habuerūt tantā virtutē demones expellendi. ſicut añ ⁊ ꝓpter ħ quēdā demoniacuꝫ ꝑ lunatōnes afflictū eis oblatū nō potuerūt curare. Alia aūt cā fuit incredulitatis pr̄is q̇ ꝑfecte nō credebat: ſ; xp̄us adueniens ipm ſolo verbo curauit. ⁊ ħ eſt qđ dr̄. c ¶ Et cū veniſſet ad turbā. rediēs de monte. vbi fuerat tranſfiguratus. d ¶ Acceſſit ad eum hō ⁊c̄. duplici em̄ de cauſa demon aliq̄n ſm varietatē lune affligit hoīem magis q̄ȝ alio tempꝛe Vna eſt vt ꝑ ħ creatura dei. ſ. ipſa luna infamet̄. alia cā ē. qꝛ ꝓpter mollicie m cerebꝛi in nouilunio q̄n abundāt humida ſup q̄ luna habet dominiū. cerebꝛum eſt aptius vt i ipſo demon aliquid operet̄. Sequitur.

e ¶ Nam ſepe cadit in ignē. q2 dyabolus volebat eū cōbu rere vel ſubmergere ſi deus ꝑmiſiſſet. f ¶ Et obtuli eum ⁊c̄. Cauſe huiꝰ iam dicte ſunt. g ¶ Rñdens aūt ihs ait o ge. incre. ⁊ puer. h̄ dixit ⁊ ꝓpter diſcipulos. ⁊ ꝑꝑ patrē pueri rōnibus dictis. h ¶ Vſq3 q̊ patiar vos. i. defectꝰ ⁊ malicias vr̄as. i ¶ Et incre. eum ihs. ſ. demonē affligentē puerum. k ¶ Exijt ab eo. nō audens reſiſtere xp̄i precepto. l ¶ Et curatꝰ eſt ex illa hora. q2 extūc nō afflixit eū demon. m ¶ Tūc acceſſerūt videtes diſcipuli ꝙ nō potuiſſent curare puerū. cum tamē alīs pluries eieciſſēt demonia de corporibus obſeſſis. Jō acceſſerunt ad ihm ſecreto. ꝓbabiliter. n. timebant ꝙ ex culpa eoꝝ erat in parte et ideo nolebant de hoc ihm publice interrogare: ſ3 magis i ſecreto. n ¶ Dixerūt ei. Quare nos ñ potuimꝰ ⁊c̄. q2 vnū3 pcm̄ trahit ad aliō īnde eſt ꝙ poſtq̊ incurrerāt motū r̄bationis ⁊ inuidie cōtra alios apl̄os conſeq̄nter incurrūt q̄ndam torporem in fide. ex quibus ſecutum eſt ꝙ nō potuerunt damoniacū curare. o ¶ Amen. i. fideliter. p ¶ Dico vo. ſi ha. fidem ſicut gra. ſinapis. quod eſt modicū3 in quantitate ſed maximu3 in virtute. a ¶ Dicetis. i. dicere poteritis. b ¶ Monti hu. tranſ. hinc ⁊c̄. licet apl̄i legant montes nō tranſtuliſſe ad literā legunt̄ tñ maiora feciſſe i virtute fidei. ⁊ mortuos ſuſcitaſſe. ⁊ cecos illumīaſſe ⁊ cōſimilia. q̄ nō poſſūt fieri niſi virtute ſupnaturali ⁊ diuina: tranſlatio aūt montis ad aliū locum aliq̄ñ fit virtute naturali ſicut in terremotu vehementi. Vel pōt dici ꝙ mons hic accipit̄ metaphorice. i. dyabolus qui pōt dici mons ꝓpter ſuperbiā. quia ipſe eſt rex ſuꝑ om̄s filios ſuperbie: vt dicit̄ in Job. ⁊ ſic eſt ſenſus. Si habuiſſetis fidem feruentem. ſ. charitate potuiſſetis dixiſſe monti huic. i. dyabolo. tranſi hinc. i. de obſeſſo lunatico ⁊ tranſiſſet de corꝑe exeūdo. ⁊ ſic in h̄ oñdit cām q̄re nō potuer̄t eū eijcē: et h̄ eſt qō ſ̄bdit̄. c ¶ Hoc em̄ ge. nō eij. niſi ꝑ orōnē ⁊ ieiuniū. Orō aūt q̄ eſt mētis eleuatio i deū. ⁊ ieiuniū ꝑ qō refrenat̄ caro ſunt effectꝰ fidei formate ꝑ charitatē. Sciendū etia3 ꝙ ſic̄ i diuerſis rebꝰ corꝑalibꝰ admiſtrādi diuerſi angeli a deo ꝓponunt̄ ⁊ diuerſoꝝ ordinū. ſic̄ etiā i diuerſis tentatiōibus diuerſi demones hn̄t ſpālem effectū. q2 aliq̄ potiſſime tentant de diuitijs cōgregādis. aliq̄ de honoribꝰ appetendis. Vñ ⁊ aliq̄ dicunt̄ ſpūs ſuꝑbie ⁊ aliq̄ ſpūs luxurie Jſte āt demō hēbat ꝟtutē tentandi potiſſime de vicio carnis. qō viciū potiſſime refrenat̄ ꝑ orōe3 ⁊ ieiuniū. ⁊ ꝑ ꝯñs demon de talibꝰ tētās ꝑ talia ſuꝑat̄. d ¶ Cōuerſantibꝰ āt eis. h̄ declarat ſe eē ꝑciū nr̄e redēptōis. ⁊ diuidit̄ in duo. q2 ꝑ̊ oñdit ſuā futurā paſſionē. ſc̄do ex q̊dā facto declarat ſue paſſionis efficaciā: ibi. Et cū veniſſent. Jn p̄ia parte dicit ſic. d ¶ Cōuerſantibꝰ aūt eis. i. ihū ⁊ diſcipulis ſuis. e ¶ Jn galylea. q̄ erat t̄ra vbi fuerat cōceptꝰ ⁊ nutritꝰ. f ¶ Dixit illis ihs. fi. ho. tra. eſt in ma. hoim. q2 ꝑ inſtinctu3 demōis intrātis cor iude traditꝰ ē in manꝰ iudeoꝝ. vt hr̄ Job. xiij.

eum homo genibꝰ prouolutus añ eū dicēs. Domine miſerē filio meo q2 lunaticꝰ ē: ⁊ male patit̄. e Nā ſepe cadit i ignē: ⁊ crebro in aquā. f Et obtuli eū diſcipulis tuiſ: ⁊ ñ potuer̄t curare eū. g Rñdēs āt ihus ait. O generatio icredula ⁊ ꝑuerſa: q̊uſq3 ero vobiſcū. h Vſq3 q̊ patiar voſ. Afferte huc illū ad me. i Et icrepauit illū ihs: ⁊ exijt ab eo demoniū: k ⁊ curatꝰ ē puer ex illa l hora. m Tūc acceſſerūt diſcipuli ad ihm ſecreto: ⁊ dixerūt Quare nos ñ potuimꝰ eijcē illū. n Dic illiſ ihs ꝓpt̄ icredulitatē vr̄a3 o Amē q̊p p pe dico vob̄: ſi habueritis a fidē ſic̄ granū ſinapis: dicetis b mōti huic trāſi hic ⁊ trāſibit: ⁊ nihil ipoſſibile erit vobis c Hoc āt genꝰ ñ eijcitur: niſi ꝑ orōe3 ⁊ ieiuniu3 d Couerſantibꝰ āt eis i galy e lea f dixit ill̄ ihs. Filiꝰ hoīs g tradēdꝰ eſt i manꝰ hoim: ⁊ occidēt eū: ⁊ t̄cia die reſur h get. Et ꝯtriſtati ſ̄t vehemē i ⁊ cū veniſſent capharnau3 acceſſer̄t q̊ didragmā accipiebāt ad petrū ⁊ dixerūt k ei. Mgr̄ vr̄ ñ ſoluit didra l m gmā ait. Etiā. Et cū itraſſet in domū ꝑuenit eū ihs dicēs. q̊d tibi videt̄ ſymō n Reges t̄re a q̊bꝰ accipiūt tributū vel cēſu3 a filijs ſu o is: an ab alienis. ⁊ ille dixit. Ab alienis. Dixit illi p ihs. Ergo liberi ſunt filij: q Vt āt nō ſcādalizemꝰ eos vad̄ ad mare ⁊ mitte hamū r ⁊ eū piſcē q̊ primꝰ aſcēdēit tolle. Et apto ore eiꝰ inue s nies ſtaterē illū ſumēs da eis pro me et te.

Et a iudeis traditꝰ ē in manꝰ gentiliū. g ¶ Et occidēt eū ⁊ t̄cia die reſurget cū morte ſua ꝑdixit reſurrectōe3 ſuā. ne in paſſione eiꝰ incurrerēt deſꝑatōe3. h ¶ Et cōtriſtati ſūt vehemē. q2 eiꝰ ſocietas ita erat dulcis ⁊ grata. qō nō mirū eſt ſi cōtriſtati ſunt paſſione eiꝰ audita. i ¶ Et cū veniſſēt Hic oñdit̄ paſſioniſ eiꝰ efficatia. q̄ ē libertas vera. q2 ꝑ paſſionē xp̄i ſumꝰ a ſeruitute dyaboli liberati. ⁊ iſta libertas hic declarat̄. cum dicit̄. i ¶ Et cū ve. ca. acce. q̊ di. acci. Capharnaum erat ciuitas ꝑ̄ncipalis in galylea. ⁊ iō ibi manebāt q̊ tributū colligebant ex ꝑte romanoꝝ. q̊bus iudea erat ſ̄biecta. ⁊ q̊libet capitaneꝰ domꝰ ſoluebat didragma. et valet didragma duplex dragma dragma aūt eſt octaua ꝑs vncie et valet ſex obolos. obolꝰ āt valet quātū vnꝰ ꝑuꝰ turonēſis. ⁊ ſic quilib3 capitaneꝰ ſoluebat annuatim quaſi. xij. turonēſes. iſta aute3 ꝑñt colligi ex his q̄ dicūt papias ⁊ yſidorꝰ de ponderibꝰ. Jſti igit̄ qui didragma3 accipiebāt a q̊libet capitaneo dixerūt petro. k ¶ Mgr̄ ve. nō ſol. didra. nō faciebāt mentiōe3 de apl̄is. q2 nō accipiebāt niſi a capitaneis. vt dictū eſt. l ¶ Ait etiā. q. d. h̄ eſt verum. m ¶ Et cū intraſſet do. ꝑ. eū ihs. ea q̄ facta erāt in eiꝰ abſentia ſibi ꝑdicendo ⁊ in h̄ oñdit ꝙ nihil latebat ipm. Sequitur. n ¶ Reges terre a q̊. acci. tri. ⁊c̄. Hoc aūt interrogauit nō ignorās q̊d erat rñſurus: ſ3 vt ex ſua rñſione meliuſ informaret eū de veritate. o ¶ Et ille dixit ab alie. dixit illi ihs concludendo veritatē. p ¶ Ergo liberi ſunt filij. Jpſe aūt xp̄s erat filiꝰ dei ſ̄m naturā diuinā ⁊ ꝑ ꝯñs nulli ſubiectus. ſil̄r ſ̄m naturā humanā erat filiꝰ dauid. ⁊ ꝑ cōſequēs liber a tributo. Et ex h̄ ſequit̄ ꝙ apl̄i q̄ erāt de eius familia eēnt liberi. Verūtñ ne ſcandalizarent̄ illi q̄ colligebant voluit tributū reddere. Ad cuiꝰ euidentiā cōſiderandū ꝙ ſcandalū aliq̄ñ orit̄ ex malicia. q̄le fuit ſcādalū phariſeoꝝ. ⁊ tale eſt cōtēnendū. ſic̄ dictū eſt. ſ̄. xv. cap̄. Ali q̄ñ orit̄ ex ig̃rantia ⁊ tale ſcandalū vitandū eſt. Salua tamē triplici veritate. ſ. iuſticie. vite ⁊ doctrie. ⁊ tale erat iſtō ſcandalū q2 illi q̄ colligebāt tributū erant gentiles lege3 ⁊ ꝓphas ig̃rantes et ꝓpter h̄ ignorabāt ꝙ xp̄s eſſet imunis a tributo. tum quia filiꝰ dei ſ̄m naturā diuinā. tum q2 filius dauid ſ̄m humanā. q2 nō tenebant̄ talia ſcire. dare autem eis tributū nō eſt contra veritatē vite iuſticie ⁊ doctrine. et ideo xp̄s voluit dare ꝓpter ſcandalū vitandū eadē ratione eccleſia in aliquibus terris vbi nō eſt conſuetum decimas dare. nō repetit decimas ad ſcandalum vitandum ⁊ h̄ eſt qō dicit xp̄s. q ¶ Vt au. nō ſcan. eos va. ad ma. ⁊ mit. ha. Ex q̊ ꝑ3 ꝙ xp̄s erat ita pauꝑ ꝙ nō hēbat vñ poſſet ſoluere tributū. Sequitur. r ¶ Et eū piſcē ⁊c̄. Ex q̊ ꝑ3 eiꝰ diuinitas. futura cōtingentia certitudinaliter ꝑdicendo. s ¶ Jllum ſu. da eis ꝓ me et ꝓ te. ſtater em̄ valet duplex didragma. Chriſtus em̄ voluit dare tributū ꝓ ſe ⁊ pro petro. q2 iam petrum fecerat capitaneum ſuꝑ alios apoſtolos: vt habetur precedenti ca.

In illa hora. Superius fundata eſt eccl'ia gentiuꝫ in fide. Hic pn̄r fundat̄ in morib⁹. ꝛ diuidit̄ in treſ ꝑtes ſm̄ tres ſtatus diuerſos in eccl'ia. Primo em̄ deſcribunt̄ virtutes actiuoꝝ. ſcd̄o religioſoꝝ ſeu contemplatiuoꝝ. ſequēti ca. ꝛ tercio ꝓlatoꝝ. xx. ca. Prima i duas qꝛ primo deſcribitur virtutum fundamētū. Scd̄o edificium deſuꝑ conſtructū: ibi. Et q̇ ſuſceperit. Ad euidentiam prime ꝑtis aduertēdum ꝙ ſaluator deſcribendo virtutes actiuorum cōueniēter incipit ab humilitate. duplici de cā. ꝑ̊ qꝛ eſt fundamentū aliaꝝ virtutuꝫ: vt dictū eſt. ſcd̄o qꝛ habuit occaſionē ex ꝓ habitis imediate in ꝓcedenti ca. dictum

In illa hora ❡ xviij.
a b accefferūt diſcipl'i ad ie
c ſuꝫ dicētes. Quis putas
d maior ē i regno celoꝝ. Et
e aduocās ih̄s ꝑuulū ſtatu
f it eū i medio eoꝝ: ꝛ dixit.
g Amē dico vobis niſi ꝯuer
h ſi fueritꝭ ꝛ efficiamīi ſic̄ ꝑuu
i li nō itrabitꝭ i regnū celoꝝ
k Quicūq̧ ergo hūiliauerit
ſe ſicut ꝑuul⁹ iſte: h̄ eſt ma
l ior i regno celoꝝ. Et q̇ ſu
m ſceꝑit vnū ꝑuulū talē i no
n o mie meo me ſuſcepit. Qui
āt ſcādalizauerit vnū d̄ pu
p ſillis iſtis q̇ i me credūt: ex
pedit ei vt ſuſpēdat̄ mola
aſinaria i collo ei⁹ ꝛ demer
q gatur i ꝓfunduꝫ marꝭ. Ve
r mōo a ſcādalis. Neceſſe ē
s ei vt veniāt ſcādala. Verū
t tn̄ ve hoi ꝑ quē ſcādalū ve

ē em̄ ꝙ ſaluator aſſumpſit ſecū petrū iacobū ꝛ ioh̄eꝫ alijs dimiſſis. ꝛ duxit eos in montē ſeorſum. ꝛ transfigurat⁹ eſt añ eos. ideo aliq̇d humanū paſſi. motū cuiuſdā inuidie icurrerūt. Item qꝛ ꝓ petro iuſſerat ſolui tributū qd̄ ſolum a capitaneis colligebat̄. iō in h̄ eū principalē alijs cōſtituerat ꝛ capitaneū ꝓpter qd̄ alij aliq̇ mō indignati. quia nō erant adhuc cōfirmati per miſſionē ſpūſſancti: in via poſiti ceperūt inter ſe altercati de maioritate q̇s eoꝝ eēt maior vt habet̄ expꝛ̄ſſius Mar. ix. ꝛ poſtea dū veniſſet ad domū ih̄s q̄ſiuit ab eis de q̇ in via diſputauerāt. ꝛ tūc ipſi ꝓ verecundia tacuerūt videntes motū ſuꝑbie in eis deꝓ̄henſum a ſaluatore. ꝛ poſt paululū. factū eſt qd̄ hic deſcribit̄ a matheo. a ❡ In illa hora. hoc eſt poſt tp̄s modicū b ❡ Acceſſerūt diſcipuli ad ih̄m. vidētes ſe eſſe deꝓ̄hēſos ab ipſo de cōtentōne maioritatis dicētes. c ❡ Quis putas maior eſt in re. ce. non fecerūt tūc q̄ōnem q̇s eſſet maior inter eos de q̇ prius cōtenderāt: ſꝫ q̇s eſſet maior in eccl'ia militante ꝑ meritū. ꝛ q̇s in eccl'ia triumphāte ꝑ ꝓ̄miūm. Et qꝛ in moralibus magis mouēt facta q̄ꝫ v̄ba. id̄o docens eos de hūilitate poſuit eis exemplū ſenſibile. ꝛ h̄ eſt qd̄ dicit̄. d ❡ Et aduocās ih̄s ꝑuulū etate ꝛ malicia. ſ. btm̄ marcialē q̇ poſtea a btō petro miſſus in galliā ꝓ̄dicauit lemonicenſibus fidē catholicā. e ❡ Statuit eū in me. eoꝝ. vt ab oībus videret̄ ꝛ attēte cōſideraret̄. f ❡ Et dixit amē. i. fideliter. g ❡ Dico vob̄ niſi cōuerſi fueritis ab elatōne. ſ. ſuꝑbie ꝛ ambitōne maioritatis. h ❡ Et efficamini ſic̄ paruuli. i. humiles ꝛ ſimplices ſine malicia pcī. i ❡ Nō intrabitis in re. ce. demones em̄ abiecti fuerūt ꝑ ſuꝑbiā: et ideo oꝑtet hoies illuc venire ꝑ viā contrariā. ſ. ꝑ humilitatē. cōcludit ergo intentū dicens. k ❡ Quicunq̧ g̃ humiliauerit ſe ꝛc̄. q. dicat ille q̇ erit h̄ hūilior. erit maior h̄ ꝑ gratiam qꝛ hūilitas ē recta diſpoſitio ad gr̄am ſuſcipiendam ſm̄ ꝙ dicit beat⁹ Iacobus. iiij. De⁹ ſuꝑbis reſiſtit. hūilibus autē dat gratiā. ꝛ talis erit maior in eccl'ia triūphante. Aduertēdum tn̄ ꝙ ex h̄ nō ſeq̇tur ꝙ hūilitas ſit maxia virtutuꝫ. q̇a v̄tutes theologice ſunt maiores q̄ꝫ morales. vicꝫ fides ſpes ꝛ charitas. Humilitas aūt eſt virtus moralis. Et iteruꝫ in virtutibus moralib⁹ prudentia q̇ dirigit alias v̄tutes morales ꝛ ponit in eis mediū eſt maior alijs. Et iterū iuſticia q̇ importat rectū ordinem ad alterū eſt maior q̄ꝫ humilitas: q̇ facit hoiem eſſe bn̄ ſubditū huic ordini. Sꝫ ꝓ tanto dr̄ ꝙ maioritas in regno corn̄det hūilitati ſic̄ theſaur⁹ celeſtis diſꝑſioni theſauri terreni ꝓpter deū: vt h̄ꝛ. ſ. ſe. ca. Itē quia ſicut dictū eſt humilitas eſt fundamentū aliarū virtutum: ſicut ergo ex magnitudine fundamenti ꝓiecti. arguitur magnitudo edificij ſuꝑedificandi. ſic in ꝓpoſito ex magnitudine humilitatis arguit̄ magnitudo felicitatis. licet humilitas nō ſit maior inter alias virtutes. quia illa que ſunt priora generatōne nō ſunt maiora ſimplr̄. Item quia virtutes ſunt cōnexe ꝛ maxie virtutes infuſe q̄ſ cōnexe ſunt in gr̄a ꝛ charitate. ꝛ ideo quantū creſcit vna virtus in eodē hoie tantū creſcit altera ꝓportionabiliter. ſm̄ illud qd̄ eſt formale in v̄tute. ſicut digiti man⁹ equaliter creſcūt. lꝫ in ſe nō ſint equales. ille aūt q̇ hꝫ maiorē hūilitatē loquēdo de v̄a hūilitate. ꝑ ꝯn̄s habet alias v̄tutes maiores. ꝛ iō ille qui ē magis hūilis ē maior in merito ꝛ premio nō ꝓptr hūilitatē tm̄. ſꝫ ꝓpt̄ alias virtutes hūilitati cōnexas. q̇ ſunt etiā maiores ipa hūilitate. l ❡ Et q̇ ſuſceperit. hic docet cōſtruere edificiū virtutum ſuꝑ humilitatis fundamentū. Iſtud āt edificiū cōſiſtit in cōmunicatōe ad ꝓximū. ꝛ h̄ cōtingit duplr̄. ſ. rōne corꝑis ꝛ rōe aie. Primo ergo docet cōicatōeꝫ charitatiuā ad hoiem ex ꝑte corꝑis. vt ex notioribus procedat ad minus nota. bona aūt corꝑis ſunt nobis magis nota. ſcd̄o docet cōicatōem ad ꝓximū ex ꝑte aie: ibi. Qui aūt ſcandalizauerit. Dicit g̃ ꝑ̊. l ❡ Et q̇ ſuſcepit vnū ꝑuulū talē. hūilem. ſ. ꝛ fidelē. m ❡ In nomine meo. hoc eſt ꝓpter deū ipm̄ ad hoſpiciū recipiēdo ꝛ neceſſaria corꝑis miniſtrando. ꝛ ꝑ h̄ intelligunt̄ oīa alia bn̄ficia q̇ impendūt̄ ꝓpter deū ex ꝑte corꝑis. n ❡ Me ſuſcepit. qꝛ vbi vnū ꝓpter alterū vtrobiq̧ tm̄ vnū. ꝛ iō q̇ recipit ꝓximū ꝓpter xp̄m dr̄ xp̄m recipere. exemplū hui⁹ habemus in legenda b. Martini vbi dr̄ ꝙ xp̄s ſe veſtituꝫ oſ̄dit illa ꝑte clamidis. quā be. Martinus dederat pauꝑi ꝓpter xp̄m. o ❡ Qui aūt ſcandalizauerit. Hic docet cōicatōem charitatiuā ad ꝓximū ex ꝑte aie. q̇ cōſiſtit in duobus. ꝑ̊ ne ꝓxio inferat̄ nocumentū. ſcd̄o vt ei ꝓ̄beat̄ bn̄ficiū: ibi. Venit ei fili⁹ hoīs ſaluare. Prima i duas. qꝛ ꝑ̊ admonet ne ꝓximū ſcādalizem⁹. ſcd̄o ne eū contēnam⁹ ibi. Videte ne cantēnatis. Prima in duas. qꝛ ꝑ̊ docet vitare ſcādalū actiuū. ſcd̄o paſſiuū: ibi. Si aūt manus tua. Circa ꝓ̄mū aduertendū ꝙ ſcādalū actiue dictū eſt dictū vl' factū minus rectū. ꝓ̄bens occaſionē alteri ruine. ſcādalizare igr̄ aliquē eſt facē eū ruere in pctm̄ mortale. ex dicto vel facto ſuo malo. ꝛ h̄ eſt ꝓprie inferre ei nocumentuꝫ ex ꝑte aie qd̄ eſt recte ꝯ̄ charitatē ꝛ ideo talis faciēs aliū ſic ruere ſi faciat h̄ de intentōe ſeu ex aduertētia ſꝑ peccat mortalit̄ etiā ſi factū vel dictū ex q̇ ali⁹ ruit non eēt de genē peccati mortal'. ſic̄ dicens mendaciū iocoſum mulieri intentione ꝓtrahendi eā ad adulteriū eſt pctm̄ mortale ex intētōe finis di. o ❡ Qui ſcādali. vnū ꝛc̄. dic̄ aūt puſillis. qꝛ nullus ſcādalizat̄ paſſiue niſi inq̄ntuꝫ puſillus. i. ꝑue v̄tutis qꝛ hō ꝑfecte v̄tutis ex dicto vel facto malo alterius nō ruit in pctm̄. ſeq̇tur. p ❡ Expedit ei vt ſuſpendat̄ mola aſi. ꝛc̄. loq̇t̄ euāgeliſta ad modū terre paleſtinoꝝ i qua condēnati ad mortē. ligato ſaxo ad collū ꝓ̄cipitabant̄ in mare. ſenſus eū g̃. p ❡ Expedit ꝛc̄. i. melius eēt hoi mori corꝑaliter. q̄ꝫ ex malo exēplo ſuo facēt aliū ruere i pctm̄ mortale. qꝛ ex h̄ meret̄ mortē eternā. q̇ grauior eſt morte tꝑali. ꝛ iō ſeq̇t̄. q ❡ Ve mōo a ſcādal'. i. mūdanis hoibus q̇ n̄ curāt ſcādalizare ꝓxios. r ❡ Neceſſe ē em̄ vt veni. ſcā. nō eſt neceſſitas abſoluta. ſꝫ tm̄ ex ſuppoſitōe. ſi em̄ hoies velint viuere mūdane. i. i oibus voluntatē ſuā adiplere. neceſſario ſeq̇tur ad h̄ ſcādalū alioꝝ. qꝛ nō formidāt ꝓxios ſcandalizare s ❡ Verūtn̄ ve hoi illi. i. cōminatio pene etn̄e ſibi infligēde. t ❡ Per quē ſcādalū venit. actiue. ſ. ꝓximū ſcādalizādo. v ❡ Si aūt man⁹ tua ꝛc̄. ꝛ qꝛ ſcādalizare paſſiue ſemꝑ eſt peccatuꝫ. qꝛ ē ruina ex dicto alteri⁹ minus recto. ideo admonet puſillos vt excludant a ſe occaſionē ruine dicens.

v ¶ Si autem manus tūa vel pes tuus ſcandalizat te. id ē tibi eſt occaſio ruine in pctm̄ ꝑ tactū inhoneſtuꝫ. vel ꝑ greſſum diſſolutū. x ¶ Abſcide eū. nō qꝛ aliqđ membꝛū corpis ſit amputandū ad vitandū pctm̄. membra em̄ corporis ſunt a deo data. ꝛ iō nō eſt in ptāte alicuiꝰ pſone abſcindeere ſibi membꝛū: ſic̄ nec ſe occidē ꝫ ſemꝑ h̄ eſt illicitū pſone ſingulari niſi in caſu. qn̄. ſ. vnum mēbꝝ ꝓpter ſui corruptōncꝫ eſt in periculū totiꝰ corpis. qa vnicuiqꝫ ꝯmittiꝭ cura ſalutar̄ ſui corpis ideo tūc licitū eſt ſibi ꝑ ſe vel per aliuꝫ vnū membꝝ abſcindere. ne ꝑeat totum corpꝰ. ꝛ eodē mō licitū eſt ei q̇ tenet locuꝫ iuſticie publice. interficē hoiem vel mutilare ꝓpter conſeruatiōeꝫ iuſticie: ꝫ ꝓpter pctm̄ euitandum nō eſt alicui licitum abſcindē ſibi aliqđ membꝝ. tum qꝛ ꝑ h̄ nō excluditur cōcupiſcētia interior in q̄ viget pctm̄. tum qꝛ ꝑ aliā viam pōt meliꝰ obuiare pctō ꝑ rōnem. ſ. ꝛ liberū arbitriū cohibēdo membꝝ a pcti exercitio: et ſic dꝛ manꝰ abſcindi inq̄tuꝫ ꝓhibeꝭ ab illicito actu: qꝛ manꝰ abſciſa nō pōt aliqđ agē: ꝛ eodē mō exponēdū eſt de alijs mēbris. Aliter tn̄ pōt exponi: vt ꝑ manū intelligaꝭ auxiliator in negocijs ſuis. qa qꝛ manꝰ eſt organū organoꝝ. ꝑ pedeꝫ intelligaꝭ curſor qui currit ad negocia ꝑagenda. ꝑ oculū cōſiliarius q̇ dirigit in agēdis. amicicia āt iſtoꝝ q̄ꝫtūcūqꝫ ſit vtilis i tpalibꝰ. ē tn̄ ꝓſcindēda a ſe ꝛ remouēda. ſi ſit occaſio ruine i ſpūalibꝰ ꝓpter h̄ qđ ſeq̇ꝭ. y ¶ Bonū ē tibi. i. meliꝰ. a ¶ Ad vitā ingredi debilē vel claudū. ſic̄ em̄ ſe. c. dic̄ ſaluator ꝙ vno mō dꝛ caſtratꝰ ꝓpꝭ regnū celoꝝ q̇ ꝯtiet mēbra genitalia ab illicito actu. ſic dꝛ h̄ claudꝰ. q̇ ꝯtiet pedē ab inordiato greſſu. ꝛ debil̄ q̇ ꝯtinet manū ab illicito tactu. ꝛ ſic teſtimonio ſaluatoris illa craſtratō q̄ ē ꝑ mēbroꝝ genitaliū cōtinētiā eſt meritoria ꝛ laudabilis. n̄ āt illa q̄ ꝑ mēbroꝝ āputatōꝫ. ſic i ꝓpoſito claudicatio vel debilitas ſeu cecitas q̄ ē ꝑ cohibitionē manꝰ ab illicito tactu. ꝛ oculi ab illicito viſu. ꝛ pedis ab illicito greſſu. ē meritoria ꝛ laudabil̄. nō āt illa q̄ eſſet ꝑ mēbroꝝ ꝓuatōeꝫ ceꝭa patēt. b ¶ Videte ne cōtem. Hic ꝯn̄r ꝓhibet ne ꝓximū cōtēnamꝰ. cuiꝰ rōneꝫ aſſigāt. qꝛ q̄ꝫtūcūqꝫ hō ſit ꝑuus i h̄ mōo. tn̄ hꝫ angelū aſſignatū a deo ad ſui cuſtodiā: ꝛ iō ſi hoies tantū a dō honorāꝭ. ꝙ ad eiꝰ imaginē ſunt facti. multo fortiꝰ a nob ſūt honorādi: ꝛ h̄ ē qđ dicit. Videte ne cōtemnatis. Sequitur. c ¶ Quia angeli eoꝝ. i. aſſigāti eis. d ¶ In cel̄ ſꝑ vi. fa. pris. qꝛ q̄ꝫtūcūqꝫ mittanꝭ ad tpaliū reꝝ admiſtratōeꝫ. tn̄ ſꝑ deo inherēt ꝑ aptam viſionē. e ¶ Qui i ce. ē. lꝫ ei dn̄s ſit vbiqꝫ ꝑ eēntiā. pn̄tiaꝫ ꝛ potētiā. tn̄ ſpālit dꝛ eē i celis vbi adeſt btis ꝑ aptaꝫ viſionē. f ¶ Veit ei fi. ho. Oſo ꝙ nō ē ꝓxio inferendū nocumētū ex ꝑte aie. h̄ oſ̄dit ꝙ ei ē bn̄ficiū impēdēdū. ꝛ ꝓ i affectu: ſcđo i effectu: ibi. Si āt peccauerit. Primū oſ̄diꭍ exēplo ſaluatoris: q̇ ad ſalutē hoim deſcēdit de celis. d. Veit ei filiꝰ hoīs ſaluare qđ ꝑierat. ꝛ inducit ad h̄ exemplū de illo q̇ hꝫ centū oues. vna ei errāte dimittit. xcix. ꝛ vadit ad q̄rendū illā q̄ errauerat. ꝛ cū inueīt eā. gaudet ſpāli gaudio de inuentōe eiꝰ: n̄ qꝛ magis diligat illā ſolā q̄ꝫ. xcix. ꝫ qꝛ ſicut dictū ā hꝫ ſpālem rōneꝫ gaudēdi de inuentōe eiꝰ. quaꝫ

v nit. Si āt manꝰ tua vl̄ pes
x tuus ſcādalizat te abſcide
y eū ꝛ ꝓijce abs te. Bonum
a tibi eſt ad vitaꝫ ingredi debilem vel claudū q̄ꝫ duas manus vl̄ duos pedes habentem mitti in ignē eternum. Et ſi oculuſ: tuus ſcādalizat te erue euꝫ ꝛ ꝓijce abs te. Bonū tibi eſt vnū oculum hn̄tem in vitā itrare: q̄ꝫ duos oculos hn̄tem
b mitti i gehennā ignis. Videte ne ꝯtēnatꝭ vnū ex his
c puſillis Dico ei vob qꝛ an
d geli eoꝝ in celis ſꝑ vident
e faciē pr̄is mei q̇ in celis eſt
f Venit ei filiꝰ hoīs ſaluare qđ ꝑierat. Quid vob vide

nō hēbat in alijs. ſic deus de reuerſione peccantiū ad ſalutem habet ſpālem ratōnem gaudij quā nō habet de ꝑmanentibus in iuſticia ceteris tn̄ paribꝰ. ꝑmanentes in iuſticia ſunt magis dilecti deo. Hoc auteꝫ inducit ſaluator ad conſiderandū ꝙ ſimiliter debemꝰ gaudere in affectu đ ſalute ꝓximoꝝ. Conſiderandū etiā ꝙ alia rōne aliq̄n dꝰ magis diligit pctōres reuertētes q̄ꝫ remanentes in iuſticia ꝫ qꝛ peccauerunt: ꝫ qꝛ ex pctō cōmiſſo humiliores efficiuntur et ſanctiores: in bono fruentiores. Vn̄ dicit be. Greg. i moral̄. ꝙ princeps milicie plus eū militem diligit q̇ ꝑꝰ fugā fortiter hoſteꝫ ꝓmit. q̄ꝫ q̇ nūq̄ꝫ fugit. nec vir q̄ꝫ aliq̇d fortiter egit ꝛ eodē mō eſt đ peccatore pꝰ pn̄iaꝫ viril̄ agēte. et de iuſto tepido in ſua iuſticia ꝑmanente. g ¶ Si aūt peccauerit. Hic ꝯn̄r oſ̄dit ꝙ debemꝰ eē bn̄fici ꝓxio ex ꝑte aie in effectu. et h̄ dupliciꭍ. ꝑ defectus eoꝝ charitatiue corrigendo. ꝛ ſcđo offenſam miſericorditer remittendo: ibi. Iterū dico vob. Ad euidentiam primi aduertendū ꝙ duplex ē correptio. vna que ē ad peccantis punitōeꝫ ꝓpter conſeruatōeꝫ iuſticie: ꝛ iſta non ordinaꭍ ſemꝑ ad correptōeꝫ delinquentis. qꝛ aliq̄n ſibi infligiꭍ pena mortis. ꝛ iō principl̄r ē ad conſeruatōneꝫ iuſticie ꝛ terrorē alioꝝ. ꝛ talis correptio nō ꝑtinet ad ſingl̄ares pſonas ꝫ ad iudicē. ad quē ꝑtinet cōſeruare iuſticiaꝫ inter hoies ꝛ ꝓpter h̄ talis correptio eſt actꝰ iuſticie. Alia eſt correptio q̄ ordiaꭍ ad fr̄is petcātis emēdatōꝫ: ꝛ iō actꝰ ē charitatis: ꝛ ꝑtiet ad oēs: qꝛ ſic̄ dꝛ i eccl̄iaſtico. vnicuiqꝫ mādauit deꝰ de ꝓxio. Et iō ſic̄ q̇libet teneꭍ ꝓximū ex charitate diligē. ita teneꭍ defectꝰ eiꝰ charitatiue ad emēdatōeꝫ eiꝰ corrigē ſi tn̄ ꝓbabil̄r credat ꝙ ex ſua correctōe debeat ſe emēdare. ꝛ de tali correctōe loq̇ꭍ h̄ ſaluator nō de p̄ria q̄ ē actꝰ iuſticie. Tāgit āt debitū modū huiꝰ correctōis d. Si āt peccauerit i te fraꭍ tuꝰ. Et intelligiꭍ iſtđ i te dupl̄r. vel qꝛ te ſolum leſit vel qꝛ te ſolo ſciēte peccauit. ſi em̄ alios ledēt vel corā alijs peccaret. tūc n̄ hr̄et locū illđ qđ ſb̄diꭍ. h ¶ Vade ꝛ cor. ip. inꭍ te ꝛ ip. ſo. qꝛ pctā publica ſꭍ i publico arguenda. ſm̄ ꝙ dꝛ. j. ad Timo. v. Peccātē corā oibꝰ argue vt ceteri timorē hēant. ꝫ qn̄ ſꭍ ſecreta tūc hꝫ locū correctio fraꭍna. q̄ ē actus charitatis q̄ dꝫ fieri ꝓ i ſecreto. Cuiꝰ rō ē. ſic̄ em̄ medicꝰ corporalis ſi debito mō ꝓcedat nitiꭍ inducē ſanitatem cū minori diſpēdio corpis. vt ſine mēbri abſciſione ꝛ ſi nō poſſit tūc abſcidit mēbꝝ minꝰ nobile. vt cōſerueꭍ magis nobile vel totū corpꝰ: ſic ille q̇ frēꝫ peccantē occulte corripit caritatiue dꝫ tētare ſi poſſit frēm emēdare abſqꝫ detrimento ſue fame. qꝛ fama cōputaꭍ inꭍ maiora bona hois citra v̄tutes. ꝛ iō corrigēs frēm dꝫ q̄ntū pōt cōſeruare eiꝰ famam. Alia cā ē qꝛ amiſſa fama vel leſa efficiꭍ hō inerecūdꝰ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s minꝰ a pctō retrahiꭍ q̄ꝫ priꝰ. Eſt ğ debitꝰ ꝓceſſus i correctōe charitatiua. vt hō corrigat frēm ſuū inꭍ ſe ꝛ ipm ſolū. vt ſic poſſit eū ſaluare cū oīmoda integritate ſue fame. ꝛ h̄ ē qđ ſequiꭍ. i ¶ Si te audierit lucratꝰ eris frēm tuuꝫ eum. ſ. cum integritate fame ad ſalutem reducendo. k ¶ Si āt nō te audierit ꝛc̄. ꝙ em̄ fama eſt minus bonum q̄ꝫ ſit bona vita. ſi non poſſit ſeruari bona vita fratris

tur. Si fuerint alicui cētuꝫ oues ꝛ errauerit vna ex eis nōne reliquit nonagitanouē in mōtibꝰ ꝛ vadit q̄rere eā q̄ errauit. Et ſi cōtigerit vt inuēiat eā: amē dico vobis qꝛ gaudet ſuꝑ eā magl̄ q̄ꝫ ſuꝑ nonagitanouē q̄ nō erraueꝛt. Si nō ē volūtas an̄ prēꝫ vr̄m q̇ in celis eſt. vt ꝑeat vnꝰ de puſillis iſtl̄
g Si āt peccauerit in te fra-
h ter tuꝰ vade ꝛ corripe eū i
i ter te ꝛ ipm̄ ſolū. Si te audierit lucratꝰ eris frēm tuū
k Si aūt non te audierit adhibe tecū adhuc vnuꝫ vel duos: vt in ore duorū vel triū teſtiū ſtet om̄e verbū.

ſine detrimento ſue fame. tunc ꝓcedendū eſt ad ſalutem bone vite cū aliquali leſione ſue fame ⁊ iō adducēdus eſt vnus alius vel duo ad ſciendū.ſ.fratris delictū. ⁊ vt corā eis arguat̃. ⁊ ſi ſe nō correxẽit.tunc ſimplr̃ cōtemnēda eſt ei⁹fama.vt cōſeruet̃ bona vita vl̃ ſaltē ordo iuſticie ad terrorē alioꝝ. ⁊ h̃ ē qd̃ ſequitur a ❡ Q ſi nō audi. eos.ſe corrigendo. b ❡ Dic eccie.i.p̃lato per denūciatōem publicā ⁊ tūc ſunt teſtes inducendi ad facti ꝓbatōem q̇ prius fuerant inducti ad fratris ſecretā correctōnez c ❡ Si āt eccleſiam nō audierit.p̃ceptū p̃lati contēnēdo. d ❡ Sit tibi ſicut ethni. ⁊ publi.i. ſeparet̃ ab alijs fidelibus ꝑ excōicatōez ⁊ ſenſurā eccíaſticā. Et ꝙ talia poſſint p̃lati eccie inferre ſubditur. e ❡ Amē.i. fideliter. f ❡ Dico vobis q̄cūq̧ alli.ſuper ter.erūt li.⁊ i ce.lis.q₂ deus talē punitōem approbat ſi iudiciū eccie non errat. Conſiderandū tñ circa p̃dicta ꝙ ſi pctm̄ occultū fratris fuerit in p̃iudicium cōitatis vt ſi aliquis tractaret ſecrete cuz aſiq̇bus ciuib⁹qualiter ciuitas eſſet hoſtibus tradēda vl̃ ſi aliquis hereticus in ſecreto corrūperet fideles tūc ſecreta corruptio vel admonitio nō eſſet expectāda.ſ₃ ſtatim eſſet p̃lato denunciandu₃ q̇ poſſet tali ꝑiculo p̃cauere. Et idē iudiciū de ɔ̈ſilib⁹caſibus eſt h̄ndum. g ❡ Iterū dico vobis. Hic ɔ̄ñr oñdit ꝙ nō ſolū deb em⁹ fratrē corripe.ſ₃ etiā offenſam nobis illatam remittere. ⁊ diuidit̃ in duas ꝑtes .q₂ p̄mo facit quod dictū eſt.ſcd̄o oñdit quotiens ſit offenſa fratris remittenda:ibi. Tunc accedens ad eū petrus.di᷑ igit̃ primo.
h ❡ Si duo ex vobis conſenſ.in aīo.ſcil₃ offenſam ſibiīnuicē remittendo. i ❡ De oī re quā petierint fiet illis .q₂ orōnō eſt accepta corā deo ſi teneat odiū ɔ̄ fratrem in aīo ꝓpter qd̄ ſubdit̃ k ❡ Ubi em̄ ſunt duo vel tres cōgreg. in no.meo.i.charitate vniti. l ❡ In me.eo.ſum.acq̇eſcēdo bone volūtati ⁊ petitōi eorundē.dū tñ illa orō hēat cōditiōes cōuenientes q̄ ad h̄ req̇runt̃.ſ.ꝙ aliquis oret ꝓ ſe pie ⁊ ꝑſeuerant̃. His em̄ cōcurrentib⁹ ſꝑ orō exaudit̃.⁊ ſi aliqñ differt̃.tñ tꝑe cōpetēti implet̃ ſic̄ ſupra habitū ē. ca. vij. Aduertēdū tñ ꝙ l₃ offenſa ſit ſꝑ remittēda.nō tñ iniuria ſi em̄ ex remiſſione iniurie ⁊ pene debite ſequeret̃ ꝓnitas in eo cui remittitur ad facilius peccandū.nō eſſ₃ bonū ei remittere.ſil̃r ſi ex tali remiſſione eſſet ſcandalū aliorū.⁊ omiſſio iuſticie et in conſil̃ib⁹caſib⁹. m ❡ Tūc accedens ad eū petr⁹. Hic oñdit̃ quotiēs ſit fratri remittēdū ⁊ p̄ oñdit̃ ꝓpoſitū.ſcd̄o cōfirmat ꝑ exēplū:ibi. Iō aſſimilatū eſt. Circa p̄mū aduertendū ꝙ ſicut freq̄nter dictū eſt petr⁹tanq̄ p̄ncipal̃ aliqñ loq̇bat̃ ꝓ ſe ⁊ ꝓ alijs. ⁊ iō audito a ſaluatore ꝙ offenſa fr̄is peccātis eēt remittēda.introgauit quotiēs eſſet remittenda fratri.et h̄ petijt ſi ſufficeret ad ſalutē dimittere ſepties n ❡ Dic illi ieſus.nō dico tibi vſq̧ ſep.ſ₃ vſq̧ ſeptua. Et ponit̃ ibi nūerus determinatus ꝓ indet̃minatio.ac ſi diceret.totiens quotiēs vt dicit Augu. o ❡ Iō aſſil̃atu₃ ē. Hic ꝓbat h̄ ꝑ exēplū q₂ magis ſum⁹debitores dī et pl⁹ offendim⁹ eū q̄ȝ hō poſſit offendē ꝓximū q₂ tāta ē offenſa q̄nt⁹ille q̇ offenditur. De⁹ āt ē infinit⁹ ⁊ iō offenſa i ip̄m cōmiſſa q̄ndā infinitatē h₃ ⁊ tñ q̊tienſcūq̧ offēdim⁹ deū.ip̄e totiēs pat⁹ē remittere dū tñ velim⁹ v̄acit̃ penitē.ḡ ml̃to forti⁹ ſil̃r dēm⁹ peccāti in nos facē.⁊ h̄ ē qd̄ dicit. o ❡ Iō aſſi.ē re. cel̃.i.ſtat⁹eccie militātis. p ❡ Hoī regi.i. xp̄o q̇ ē ver⁹hō ⁊ver⁹ d̄s. rex regu₃ ⁊ dñs dñantium. q ❡ Qui voluit rōe₃ ponē cū ſ̄uis ſuis.i.rōe₃ exigē de factis hūanis r ❡ Oblat⁹ ē ei vn⁹ q̇ de.ei.x. mi.ta.i.obligāt⁹ad magnā pēa₃ ꝓpt̃ ml̃ta peccata. s ❡ Cū āt non ha.vñ red.q₂ pctōr ñ h₃ vñ ſatiſfaciat d̄o ꝓ pctō t ❡ Iuſſit eū do.eius venun.⁊c̄.q₂ oīa ſua ſt̃ pene et̃ne. ꝓpter pctm̄ ſuu₃ obligāta. v ❡ Procidens āt ſ̄uus.i.pctōr ꝑ pñia₃ x ❡ Patiā₃ habe.penā et̃nā i tꝑalē ɔ̄mutādo. y ❡ Et oīa reddā tibi.oꝑa meritoria faciēdo. z ❡ Miſ̃tus ē aūt ⁊c̄.q₂ dñs pat⁹eſt miſereri ⁊ ꝑcere v̄e penitētib⁹. a ❡ Egreſſus aūt ſer.ille a fa.do.ſ.ꝑ recidiuū pcti. b ❡ Inuenit vnū de cōſeruis ſuis.i.d hoībus q̇ ſt̃ ſerui dei cū ip̄o. c ❡ Qui de.ei.centū de.i.modicū eū offenderat.q₂ offenſa i hoīe₃ modica ē reſpectu offēſe cōmiſſe in deū. d ❡ Et tenēs ſuffocabat eū.i.ſtrangulabat. Et di᷑ a ſb̄ ⁊ faux eis.dicēs. e ❡ Redde ꝙ dēs.i q̇ oñdit̃ auſteritas i repetēdo vindictā a ꝓxio. f ❡ Et ꝓcidēs ɔ̄ſeruus ꝑ pñia₃ g ❡ Rogabat eū dicēs patien.⁊c̄.q.d.ꝑatus ſum ſ̄m poſſibilitatē meā ſatiſfacere. h ❡ Ille aūt noluit in q̊ notat̃ crudelitas in mō repetendi vindictā. i ❡ Vidētes aūt cōſ̄ui ei⁹.iſti ſt̃ q̇ vidētes crudelitatē hoīm erga ꝓximos cōtriſtāt̃.q₂ ad eandē v̄tutē ꝑtinēt gaudē de bono. ⁊ triſtari de oppoſito malo. k ❡ Et ve.⁊ narra.dño.q₂ in orōne petūt a dño talia vindicari.ad declaratōe₃ iuſticie ñ ex liuore vindicte. l ❡ Tunc vocauit eum dominus ſuus. Iſta autem vocatio fit in morte.vbi oportet de omnibus rationem reddere ſtricte.
m ❡ Serue nequā omne debitum di.tibi.id eſt offenſam magnam in me cōmiſſam. n ❡ Nonne ergo oportuit. ⁊c̄.paruam remittendo. o ❡ Et iratus dominus ⁊c̄.id ē demonibus qui in hoc ſunt executores diuine iuſticie.
p ❡ Quoaduſq̧ red.vni.de.i.eternaliter.q₂ i inferno ſemper eſt redditio abſq̧ quitatione cū pena ſemper remaneat eterna a parte finis. q ❡ Sic et pater meus celeſtis ⁊c̄. Hic inducit̃ applicatio ꝑabole ad ꝓpoſitum codē mō

a b ꝙ ſi nō audierit eos dic ec
c cleſie. Si āt eccia₃ non au-
d dierit: ſit tibi ſic̄ ethnic⁹ et
f e publican⁹ Amē dico vob̄
q̄cūq̧ alligaueritꝪ ſuꝑ ter-
rā erīt ligata ⁊ i celo: ⁊ q̄cū
q̧ ſolueritis ſuꝑ terrā erūt
g ſoluta ⁊ i celo. Iterū dico
h vobis: q₂ ſi duo ex vob̄ cō
i ſenſerint ſuꝑ terrā: de om̄i
re quācūq̧ petierint: fiet il
lis a p̄re meo q̇ in celis eſt
k Ubi em̄ ſunt duo vel tres
cōgregati in nomine meo.
l m ibi ſum in medio eoꝝ Tūc
accedēs petr⁹ ad eū dixit.
Dñe q̊tiens peccabit i me
frater me⁹: ⁊ dimittam ei.
n Uſq̧ ſepties: Dic̄ illi ih̄s
Nō dico tibi vſq̧ ſepties
ſ₃ vſq̧ ſeptuageſieſſepties
o Iō aſſimilatū eſt regnū ce-
p q loꝝ hoī regi: q̇ voluit rōe₃
ponē cū ſ̄uis ſuis. Et cu₃
r cepiſſet rōem ponē oblat⁹
ē ei vn⁹ q̇ debebat ei.x.mi
s lia talenta. Cū āt nō h̄ret ⁊
t vñ reddēt iuſſit eū dñs ei⁹
venūdari: ⁊ vxorē ei⁹ ⁊ fili
os ⁊ oīa que habebat ⁊ red
v di. Procidēs aūt ſeru⁹ il-
x le orabat eū dicens. Pati
y entiā habe i me ⁊ oīa red-
z dā tibi. Miſert⁹ autē dñs
ſ̄ui illius dimiſit eū ⁊ debi
a tū dimiſit ei. Egreſſus aūt
b ſ̄u⁹ ille inueuit vnū de cō
c ſ̄uis ſuis q̇ debebat ei cen
d tū denarios ⁊ tenēs ſuffo-
e cabat eū dicēs Redde qd̄
f debes. Et ꝓcidēs ɔ̄ſ̄uus
g ei⁹ rogabat eū dicēs. Pa-
tientiā habe in me. ⁊ omia
h reddā tibi. Ille aūt noluit
ſ₃ abijt ⁊ miſit eū i carcerē:
donec redderet debitum.
i Uidētes aūt ɔ̄ſ̄ui ei⁹ q̄ fi-
ebant: ɔ̄triſtati ſunt valde
k ⁊ venerīt et narrauerūt do-
mio ſuo oīa q̄ facta fuerāt.
l Tūc vocauit illū dñs ſu⁹
m ⁊ ait illi. Serue nequā: oē
debitū dimiſſi tibi: q̄niam
rogaſti me. Nōne ergo oꝑ
n tuit ⁊ te miſereri cōſ̄ui tui:
ſicut ⁊ ego tui miſ̃tus ſum
o Et iratus domin⁹ eius tra
p didit eū tortorib⁹ q̄aduſq̧
redderet vniuerſum debi-
q tum. Sic ⁊ pater meus ce

quo dictū est. ¶ Et factū est cū consum. Hic ponit con firmatō doctrine pcedentis p opatōem miraculoꝝ: cū di cit. Et factū est cū cōsummasset iesus ꝛc. sequitur. ¶ Et venit in fines iudee trās iordanē. vbi erat possessio duarū tribuū ꝛ dimidie. s. rubē ꝛ gad ꝛ dimidie tribus manasse ¶ Et secute sunt eū turbe mlte. Ex quo pꝫ deuotio ppli ad eū. q꜠ multi sequeban tur. aliq̄ cā pdicatio nis audiēde. aliqui cā curatōis ipetran de. ¶ Et curauit eos ibi. Et nūc patꝫ ꝙ euāgelista in vno vbo multa miracu la sanitatū includit q꜠ ppt multitudinē miracloꝝ nō poterāt oīa in ptīclari de scribi. vt dꝛ Ioh. vlt. ¶ In ca. xviij. vbi dꝛ i postil. Sic digiti manus equaliter crescunt. ¶ Additio

lestis faciet vobis: si nō re miseritis vnusquisq̄ fratri suo de cordib⁹ vr̄is. Et fa ctū ē cū cōsūmasset ihs ser mones istos migrauit a ga lylea: ꝛ venit i fines iudee

t trans iordanē ꝛ secute sūt v euꝫ turbe multe: ꝛ curauit eos ibi. ¶ Ca. xix.

a Et accesserunt ad euꝫ pharisei tentantes eū d et dicentes. Silicet homi

H Ec rō nullā ꝓpriā p̄eminentiā attribuit hūilitati int̄ ceteras v̄tutes. De q̄libet em̄ alia virtute vere posset dici ꝙ illa crescente cetere crescūt ꝓportio nabilit̄ ꝓpter cōnexionē v̄tutū vt postillator allegat. sed vba xp̄i dicētis. Discite a me. q꜠ mitis sum ꝛ hūilis cor de Math. xj. denotāt quandā excellentiā singularitatem in ipa hūanitate existere. quā doctrinā cōiter doctores se quūtur. Aug. em̄ de v̄a religione dicit ꝙ tota vita xp̄i in ter ris disciplina moꝝ fuit ad imitandū precipue hūilitatem suā. Sil̄r greg. in pastora. dicit ꝙ in argumentū redēptōis nr̄e inuenta est hūilitas xp̄i. Ex quib⁹ pꝫ ꝙ hūilitas com mēdanda ē ex aliquo singulari sibi int̄ ceteras v̄tutes ꝓ prie ptinenti. ꝛ iō dōm fm Tho. scda scde. q. clxj. arti. v. in rn̄sione ad terciū arg⁹. ꝙ hūilitas cōmendat̄ ex h ꝙ p illaꝫ maxie remouet̄ ipedimentū hūane salutis q̄ consistit in h ꝙ hō ad celestia tēdat a quib⁹ impedit̄ dū in terrenis ma gnificari studet. Et sic hūilitas est q̄dam ꝓpria dispositio ad liberū accessuꝫ hois in spūalia ꝛ diuina bona. ¶ In eo. ca. vbi dꝛ i postil. Uēit em̄ fili⁹ hois ꝛc. ¶ Additio

M Elius videt̄ continuari hoc dictū xp̄i cū p̄ceden tib⁹ sic. s. vt p aliā rōem fortiorē ondatur ꝙ nō sūt pusilli contēnendi qd̄ hic pꝫ. Nā posset q̄s dice re ꝙ ille p̄xim⁹ nō est contēnendus. q̄ scꝫ est iustus seu de quo rōnabilit̄ p̄sumi dꝫ ꝙ est in statu grē h p̄rau⁹ seu pec cator videret̄ debere conteni cū sit a deo remot⁹ Ad qd̄ re mouendū saluator inducit exēplū de seipo q̄ venit salua re qd̄ pierat. Ad qd̄ etiā iducit exēplū de centuꝫ oib⁹. vt pꝫ in lr̄a ꝛ hec videt̄ esse sn̄ia Crif. q̄ in hoc loco sic dicit̄ rur sus aliā rōem ponit̄ q̄re pusilli nō sunt ptēnendi poꝛi ma iorē dicēs. Uenit em̄ fili⁹ hois saluare qd̄ pierat. q. d. fm Remigi. nō ptēnat pusillos. s. pctōres. q꜠ ego pro hoibus hō fieri dignatus sum. ¶ In eo. ca. vbi dꝛ in postil. Si duo ex vobis consenserint ꝛc.

¶ Additio

L Icet ver sit ꝙ oīo nō est accepta corā deo illi⁹ qui tenet odiū ꝯtra frēz in aio. nō tñ ex h sequit̄ ꝙ oīo semp sit accepta corā deo illi⁹ q̄ nō tenet tale odiū ꝯ frēm. pōt em̄ in alijs sic deficere vt non audiat̄. Sꝫ xp̄s dicit. Si duo ex vobis cōsenserit de omni re quā petierint fiet illis. ex qb⁹ sequitur ꝙ oīo cōsentientiū semp audiat̄. vn̄ aliter videt̄ dicenduꝫ. Ad cui⁹ intellectū sciendū ꝙ hmōi ꝯsensus q̄ facit oīoēꝫ efficacē fm doctores n̄ solum exten dit se ad excludēdū odiū fraternū. h etiā ad icludēduꝫ oīa q̄ ad petitionē q̄ ē digna exaudiri requirunt̄. s. vt oīans si būpi ꝯsentiat. Vn̄ hiero. dicit. Ubi spūs ꝛ aīa corpusq̄ cō senserint ꝛ nō intra se bellū diuersarū habuerint volunta tū. nulli dubiū q̄n bonaꝝ reꝝ postulatio sit vbi corp⁹ vult hēe ea q̄ vult spūs. Hoc hiero. Sil̄r in hoc consensu etiaꝫ includitur ꝙ oīantes sibiipis consentiant in oibus his q̄ ad verā doctrinam ꝛ bone vite conuersatōem ptinēt. Vn̄ Origenes in hoc loco. Ista est eā ꝓpt̄ quā non exaudiū

tur oīantes. q꜠ non cōsentim⁹ nobis per oīa sup terrā nec dogmate nec cōuersatione. sicut em̄ in musicis nisi fuerit conuenientia vocū non delectāt audientē. sic in eccia nisi consensum habuerint oīātes nec delectat̄ deus nec audit voces eoꝝ. hec ille. vbi igr̄ cōsensus p̄dictis modis est. ne cesse est ipetrare qd̄ petitur. Includitur em̄ hic tā idoneitas petitōnis ꝙ petenti um. ꝛ iō sequitur in lit tera. Ubi em̄ duo sꝫ vel tres ꝯgregati in noie meo ibi sum in medio eoꝝ. vbi no tandū ꝙ sn̄ia hoꝝ vboꝝ est redditiua rōnis precedentiuꝫ Non em̄ dixit iterū dico vobis. i. vbi em̄ sunt duo vel tres ꝛc. sicut in imediate precedenti cōclusione vbi denotatur distinctio illius dicti a p̄cedentibus. h dixit. Ubi em̄ sunt q̄si redditiuū rōnis de hmōi petitōnis efficacia vt intelli gat̄ sic. Rō q̄re talis ꝯsensus ē efficax tal̄ est. q꜠ tales ꝯgre gati sunt in noie meo. vbi em̄ talis cōsensus est. tales con gregant̄ in noie xp̄i. q̄ est vera pax ꝛ v̄a cōcordia. ꝛ p ꝯn̄s est in medio eoꝝ. q꜠ vt ait Orige. Moꝝ em̄ vt aliq̄ consen serint xp̄s inuenitur in eis: ¶ Replica.

I N ca. xviij. vbi postil. cōmendat hūilitatē cū debi to moderamie. Burg. vult hūilitateꝫ hēe singula rē excellentiā int̄ ceteras v̄tutes. pꝫ hoc ex dicto. b. Aug. de vera religione dicētis ꝙ tota vita xp̄i in terris di sciplina moꝝ fuit ad imitanduꝫ precipue hūilitatē suam h per hoc nō pōt Burg. aliquā inferre hūilitatis p̄rogati uā. q꜠. b. Aug. vult p hoc ondere imitatōēꝫ hūilitatis faci liorē vita em̄ xp̄i in multis existit poti⁹ admirabilis ꝙ imi tabilis. quo ad hūilitatē tñ facilit̄ imitabilis. iō idē. b. au gust. in ser. cōi de martyrib⁹ dicit. Christus dn̄s non dixit di scite a me mortuos suscitare. sup aq̄s siccis pedib⁹ ambu lare. nō h dixit. Sꝫ q̄ ait. Discite a me q꜠ mitis sum ꝛ hūi lis corde. ꝛ ad eūdeꝫ sensuꝫ ptinet qd̄ Burg. de be. grego. postil. allegat. Nec ꝯcludit suū ꝓpositū p dictū. s. Tho. ex scda scde. q. clxj. Nā cuꝫ dixisset ꝙ humilitas est quedam ꝓpria dispositio ad liberū accessum hois ad spūalia ꝛ di uina bona. subdit idē. s. Tho. ibidē. Igit̄ sicut pfectio po tior est dispositōe. ita ꝛ charitas. ꝛ ille v̄tutes q̄bus hō di recte mouet̄ in deū sunt potiores humilitate ꝛ ita dictū. s. Tho. potius est cū postil. ꝙ cum Burg. qui hic ꝛ alibi est truncator auctum ꝛc. ¶ Capłm. xix.

E T accesserunt. Hic pn̄r saluator docet virtutes cō templatiuoꝝ seu religiosoꝝ. et diuiditur in tres p tes q꜠ p̄mo docet continentiā. scdo obedientiā: ibi. Tūc oblati sunt ei pruli. tercio paupratē voluntariā: ibi. Et ecce vn⁹. In istis aūt tribus cōsistit pfectio religiosoꝝ Prima diuiditur in duas ptes. q꜠ p̄mo docet xp̄s illud qd̄ est necessitatis in continētia videlicet ptinentiā coniu galem. scdo illud qd̄ est perfectōis. s. continentiā ab omni actu venereo: ibi dicūt ei discipuli. Prima in duas. quia p̄mo circa h ponitur phariseoꝝ dolosa iterrogatio. ꝛ scdo ponit̄ ipsius xp̄i vera rn̄sio: ibi. Qui rn̄dens. Dicit ergo a ¶ Et accesserunt ad eū. i. ad iesum. b ¶ Pharisei. qui in pplo iudeoꝝ pre alijs videbant̄ religiosi. vt dictū ē. s. ꝛ dicet̄ inferius. xxj. ca. c ¶ Tentātes eū. cape. s. in vbis d ¶ Dicētes si licꝫ ho. di. vxo. suā qua. ex cā. i. ex leui cā. vt ꝓpter aliquā feditatē seu turpitudinē corꝑalem. Hāc qd̄ nem ꝓposuerūt xp̄o ad capiendū eū q꜠ rn̄sio ad vtrāq̄ p tē erat calūniabilis. q꜠ si diceret ꝙ lꝫ. videbat̄ laxare frena cōcupie carnali. dicēdo ꝙ hō pro libito volūtatis sue pos sit vxorē dimittere ꝛ aliā ducere. ꝛ etiā ꝯ dictamē legis na ture. q꜠ insepabilitas est de rōe mr̄imonij. vt dicet̄ p⁹. Si aūt diceret ꝙ nō lꝫ: videbat̄ ꝯ moysen dicē dicentē Deut. xxiiij. Si accepit hō vxorē ꝛ nō inuenerit grām ante ocu los eius propter aliquā feditatē. scribet libellū repudij ꝛc.

e ¶ Qui rñdens. Hic ponit̃ xp̃i rñſio. ⁊ diuidit̃ in duas ꝑtes. q² p° ponit̃ rñſio. ſcdo remonet̃ quedã ſibi facta obiectio: ibi. Dicũt. Ad euidentiã p²imi aduertendũ ꝙ indiuiſibilitas eſt de rõne matrimonij ꝓpter qd̃ ponit̃ in diffinitione ei⁹ tanq̃ꝫ formale. cũ dicit̃. Matrimoniũ eſt coniunctio maris femine iter legittimas perſonas indiuiduã vite cõſuetudinẽ retinẽſ. ſ. indiuiſibilitatem. ſm totaꝫ vitã alteri⁹ cõiugũ. rõ aũt hui⁹ eſt. q² mr̃ioniũ ẽ cõiũctio maris ⁊ femine ad educatõeꝫ ꝓlis ad cultum diuinũ multiplicanduꝫ ad hoc autẽ ꝙ ꝓles ſit apta ad cultũ diuinum ⁊ poſſit ſibi ſufficere poſt emancipatõeꝫ a ꝑentibus requirit̃ magn⁹ tp̃is tractus. q² opoꝛtꝫ filium generari educari et doceri. ⁊ ſibi de neceſſarijs vite a ꝑentibuſ ꝓuideri: q² ſm ꝙ dicit apl̃us. ij. Coꝛ. xij. Patres debent theſaurizare filijs ⁊ nõ filij ꝑentibus. Anteq̃ꝫ autẽ hõ poſſit generare: de cõi curſu eſt. xviij. ãnoꝝ. vel. xx. anteq̃ꝫ ỽo fili⁹ genit⁹ ſit educat⁹ ⁊ edoct⁹ a p̃re. ſciẽs ⁊ potẽs ſe ⁊ familiaꝫ regere. oꝑtet ꝙ ſit. xx. annoꝝ vel circiter. Et ſic pꝫ ꝙ licet vir nõ generaret niſi vnũ filiũ in vxore: tñ anteq̃ꝫ filius eẽt diſpoſitus ad recedendũ a p̃re. iam pater eſſet xl. annoꝝ vel circiter. nũc aũt ita eſt ꝙ maſculus ⁊ femina debẽt ſimul cohabitare indiuiſibiliter q̃ꝫdiu intendũt generatõni ⁊ educatõni ꝓlis: ſic videm⁹ in brutis aĩabus et auibus ꝙ determinatus mas determinate femine inſeparabiliter cõiungunt̃ tp̃e q̃ intendũt generatõni ⁊ educationi filioꝝ. Verũtñ q² in alijs aĩalibus ⁊ auibus filij nati i modico tp̃e ſunt ſufficiẽtes victũ ſibi q̃rere. iõ maſculus ⁊ femina nõ cõiungunt̃ inſeparabiliter ꝑ totã vitã. ſꝫ tm̃ tp̃e educatõnis filioꝝ. Cum ğ natura hũana debeat magis eẽ oꝛdinata q̃ꝫ natura brutoꝝ. iõ de dictamine naturali ẽ ꝙ vir ⁊ vxoꝛ inſeparabiliter cõiũgant̃. q̃ꝫdiu ſtat nccĩa educatio ⁊ doctrina filioꝝ. ⁊ h̃ eſt ſm totã vitã cõiugatoꝝ. q² ſic̃ viſuꝫ eſt. hõ hꝫ. xl. annos añq̃ꝫ p²im⁹ filius ei⁹ ſit ſufficiẽter educatus. ⁊ ſic ſola occaſione p²imi filij dictat natura ꝙ tm̃ debeat cũ vxoꝛe inſeparabiliter habitare. Et q² interim anteq̃ꝫ p²imus ſit ſufficienter educat⁹ naſcunt̃ filij alij. vel ſaltem pñt naſci. quibus conſil̄r oꝑtet ꝑ ꝑentes ꝓuideri. ad qd̃ requirit̃ vlterioꝛ tractus tp̃is magn⁹. Iõ ſic̃ natura dictat in alijs aĩalibus ꝙ maſculus ⁊ femina inſeparabiliter cohabitent tp̃e determinato a natura in generatõne ⁊ educatõne filioꝝ: ita dictat in natura hũana vt vir ⁊ vxoꝛ inſeparabilit̃ cohabitẽt ꝑ totã vitã. ⁊ ſic pꝫ ꝙ indiuiſibilitas matrimonij nõ ſolũ eſt de iure diuino. ſꝫ etiã de iure naturali. Hãc aũt veritatẽ declarat ſaluatoꝛ ꝑ ſcripturã ve. teſtamenti. d.

f ¶ Non le. q² q̃ fe. ho. ab inicio. ſ. qñ ſolũ currebat lex nature. añ legẽ datã ꝑ moyſen. g ¶ Maſcu. ⁊ fe. fecit eos. In hoc tangit̃ materia ipſi⁹ mr̃ionij. ſ. maſcul⁹ et femina. q² mr̃ioniũ oꝛdinat̃ ad educatõeꝫ ꝓlis. ad h̃ autẽ requirit̃ determinatũ actiuũ ⁊ paſſiuuꝫ. ⁊ hoc in aĩalibus ꝑfectis. q² nõ generant̃ ex putrefactõne. In maſculo aũt eſt virt⁹ actiua. ⁊ in femina virtus paſſiua. Hõ aũt eſt ꝑfectiſſimũ aĩaliũ. et ꝓpter h̃ ad ꝑfectõeꝫ eius requirit̃ diſtinctio ſexuum. vicꝫ maris ⁊ femine. Sequit̃. h ¶ Et dixit ꝓpter h̃ ⁊c̃. in q̃ tangit̃ debita cõditio materie p̄dicte: q² mr̃ioniũꝫ dꝫ eẽ int̃ ꝑſonas legittimas ad cõtrahendũ. tangit̃ aũt hic legittĩas ꝑ h̃ ꝙ excludunt̃ ꝑſone illegittime q̃ ſunt pr̃ ⁊ mr̃. Iſte em̃ ꝑſone ſunt excludẽde ſm dictamen legis nature. Cui⁹ rõ ẽ. q² vir ⁊ vxoꝛ i actu mr̃ioniali ad paria indicant̃ ⁊ iõ ꝯ reuerẽtiã naturalẽ ẽ ꝙ filia coniugat̃ pr̃i. ⁊ fili⁹ mr̃i.

dimittere vxoꝛem ſuã qua
e cunq̃ꝫ ex cauſa. Qui reſpõ
f dens ait eis Non legiſtis
quia qui fecit hominez ab
g initio: maſculum ⁊ feminã
h fecit eos: ⁊ dixit. Propter
i hoc dimittet homo patreꝫ
k ⁊ matrẽ ⁊ adherebit vxoꝛi
l ſue ⁊ erunt duo in carne
vna. Itaq̃ꝫ iã nõ ſunt duo
m ſed vna caro. Quod ergo
n deus coniunxit: homo nõ
o p ſeparet. Dicunt illi. Quid
ergo moyſes mandauit dari libellũ repudij et dimit-
q tere ait illis Quoniã moyſes ad duriciã coꝛdis vri
ꝑmiſit vob̃ dimittẽ vxoꝛes
q vr̃as: ab initio autẽ non fu
r it ſic. Dico autẽ vobis q̃a
q̃cuuq̃ꝫ dimiſerit vxoꝛẽ ſu-
s aꝫ niſi ob foꝛnicatõꝫ ⁊ aliã
t v duxerit mechat̃. Et qui di
x y miſſam duxerit mechatur.

Nõ ⁊ aliq̃ aĩalia magis appꝛopinquãtia ad induſtriã humanã talẽ coniũctõeꝫ tanq̃ꝫ abominabilẽ refugiunt. ſicut narrat̃ de elephante. q̃ adductus a mgr̃o ip̃m cuſtodiente ad imp̄gnandũ matrẽ ꝓꝑiã tenuit. ꝓpter qd̃ mgr̃ vultum ei⁹ oꝑuit ⁊ cũ ſic ig̃ranter matreꝫ cognouiſſet ⁊ diſcooꝑto vultu h̃ videret infilijt p²e doloꝛe in ductoꝛẽ ſuũ. et interfecit eũ. ⁊ h̃ ẽ qd̃ dr̃ in lr̃a. h ¶ Propt̃ h̃. i. ꝓpter opus generatõis. i ¶ Dimittet hõ p̃reꝫ et matrẽ. Nõ tñ eſt cõis generis. et iđo ſignificat maſculũ ⁊ feminaꝫ. Eſt ğ ſenſus ꝙ fili⁹ nullo mõ dꝫ copulari mr̃i neq̃ꝫ filia pr̃i. Conſequẽter ponit̃ id qd̃ eſt foꝛmale in mr̃ionio. ſ. cõiũctio indiuidua ꝑ totã vitam. cũ dic̃. k ¶ Et adherebit vxoꝛi ſue. ꝑ cõiunctõeꝫ aĩoꝝ ex amoꝛe ⁊ fidelitate. l ¶ Et erũt duo in carne vna. q̃ꝫtum ad coꝛꝑaleꝫ cohabitationẽ ⁊ ad vnã carnẽ ꝓlis ex ambob⁹ ꝓducendã. Aduertendũ tñ ꝙ iſta ỽba dicunt̃ h̃ verba dñi. ⁊ tñ Geñ. ij. dicunt̃ verba ipſius ade: nõ tñ h̃ eſt cõtradictio. q² illa ỽba ꝓtulit adã ex diuina reuelatõne q² in extaſi factus viderat mulierẽ de coſta ſua foꝛmatã: ⁊ iõ illa ỽba fuerũt dei ꝑncipal̄r tanq̃ꝫ reuelãtis. ⁊ ipſius ade inſtr̃aliter. ⁊ ſic̃ ꝓferentis. Cõcludit ğ ſaluatoꝛ. m ¶ Qd̃ ğ deus cõiũxit. i. virum ⁊ vxoꝛẽ inſeparabiliter q̃ꝫtum ad totã vitã. n ¶ Hõ nõ ſeꝑet. dimittẽdo ꝓꝑia voluntate vxoꝛẽ. auc̃te tñ diuina aliqñ ſeꝑant̃ q̃ꝫtum ad cohabitatõeꝫ ⁊ debiti redditõeꝫ. nõ tñ q̃ꝫtum ad vinculũ. ⁊ h̃ contingit qñ ſeꝑantur ſic ꝓpter diuinum cultũ. altero religionẽ intrante. o ¶ Dicũt illi. h̃ remouet̃ quedã obiectio quã fecer̃t ei phariſei de auc̃te moyſi ſupꝛa allegata p ¶ Quid ğ mandauit moyſes ⁊c̃. q̃ſi dicãt. manifeſte dicis cõtra legẽ moyſi Deutro. xxiiij. q ¶ Ait illis qm̃ moyſes ⁊c̃. q. d. nõ dico cõtra moyſen. q̃a moyſes nõ ſcripſit h̃ tanq̃ꝫ licitũ et bonum: ſꝫ ꝑmiſit ꝓpter maius malũ vitandũ. ne. ſ. vxoꝛes eis ingratas occiderẽt. q² min⁹ erat dimittẽ q̃ꝫ occidere. ſic Deu. xv. cõceſſit dare ad vſurã extraneis ne frẽs grauarẽt. ſicut ğ qui nõ dat ad vſurã nec extraneo nec ꝓpinq̃ facit magis ſm intentioneꝫ moyſi. ita ille q̃ docet vxoꝛẽ nõ dimittendã non dic̃ contra ei⁹ intentionẽ: ſꝫ magis ſupplet ⁊ ꝑficit illi⁹ legis date imꝑfectionẽ ſic̃ ſ. dictũ eſt: v. ca. q ¶ Ab initio aũt nõ fuit ſic i. in ſtatu nature inſtitute. ſꝫ in hoibus lapſis ꝑ peccatum ꝑmiſſum eſt ꝓpter maius malũ euitandũ nõ tanq̃ꝫ licituꝫ ſꝫ ſic̃ min⁹ malũ: ⁊ h̃ eſt qd̃ ſb̃dit. r ¶ Dico aũt vob̃ q² q̃cũq̃ꝫ di. vxo. niſi ob foꝛ. ſupplenduꝫ eſt peccat. ⁊ facit ꝯ legem mr̃ionij. tunc em̃ dimittenda ẽ ſi in pctõ ꝑſeueret. ne vir videat̃ eẽ fautoꝛ malicie ei⁹. ⁊ h̃ intelligendũ eſt q̃ꝫtum ad cohabitatõeꝫ et debiti redditõeꝫ nõ tñ q̃ꝫtum ad vinculum qd̃ nõ ſoluit̃ niſi ꝑ moꝛtẽ ⁊ ꝓpter h̃ ſubdit̃. s ¶ Et aliã duxerit. hoc eſt dictũ ſi dimiſſa vxoꝛe ꝓpter foꝛnicationem aliã duxerit. t ¶ Mechat̃. q² remanet adhuc vinculum mr̃ionij cum p²ima. ⁊ ſic pꝫ ꝙ lr̃a hui⁹ ỽſus predicti defectiua ẽ. ⁊ ſunt ea q̃ p̄dicta ſunt interponẽda ad habẽdum ſenſum ꝑfectũ. ſic̃ cõtingit in plurib⁹ locis ſacre ſcripture. v ¶ Et qui dimiſſam. a viro p²imo ꝓpter foꝛnicationem. x ¶ Duxerit. accipiẽs eã in mr̃ioniũ. y ¶ Mechat̃. q² remanet adhuc vinculũ illius dimiſſe cũ viro p²ioꝛi. et ex h̃ ỽbo pꝫ intellect⁹ litere immediate p̄cedentis q̃ defectiua eſt. q² eadem rõne q̃ vxoꝛ dimiſſa ꝓpter foꝛnicationem. non põt duci ab altero viro. ſicut nec vir eam dimittens põt ducere alterã. quia equaliter manet vinculũ matrimonij ex vtraq̃ꝫ parte.

s Dicūt ei diſcipuli. poſito eo qđ eſt neceſſitatis in ꝟtute cōtinētie. ꝯñr ponit id qđ eſt ſuperogatōnis et cōſilij. vicꝫ cōtinētia ab oi actu venereo. diſcipuli em̄ audiētes ꝙ vinculū m̄rionij eſt indiſſolubile: dixerunt. a Si ita eſt cā hois cū vxore. ꝙ nō poſſit eā dimittē niſi mō predicto.

debes me vocare bonū. cui⁹ cā ſb̄dit. t Vn⁹ ē bon⁹ de⁹ ħ eſt dictū de⁹ ē ſol⁹ bon⁹ ꝑ eſſentiā ⁊ null⁹ alius. ꝯñr rn̄dit ei⁹ interrogatōi. di. v Si aūt vis ad vi. in. ⁊c̄. q. d. ħ ſufficit ad ſalutē. qđ ampli⁹ ē: nō ē neceſſitatis ꝫ ſuperogatōnis. x Dicit illi. ſ. adoleſcēs. y Que. ſ. ſunt illa mādata: quoꝝ obſeruātia ē nccīa ad ſalutem.

b Nō expedit nubere. ac ſi dicat melius ē ſimplr̄ continere ⁊ ħ duplici de cā. ꝓ qꝛ ex tali indiuiſibilitate m̄rionij pn̄t multa grauia ſequi qꝛ ſi vxor incurrat leprā vel aliquā infirmitatē horribilē oportet tn̄ illi debitum reddē. ſcđa cauſa qꝛ mai⁹ meritum eſt cōtinē ſimpliciter ꝙ cōiugalis cōtinētia: vn̄ ſupra dictum eſt. xiij. ca. ꝙ cōtinētia ꝟginalis hꝫ fructū centeſimū. vidualis. lx. et cōiugalis xxx. ⁊ ad iſtū intellectuꝫ rn̄det ſaluator cōſeq̄nter. c Nō oms capiūt iſtō verbum. qꝛ alt⁹ ē ſtatus ad quē infirmi non pn̄t aſcēdē. d Sꝫ q̄bus datū ē. ſ. a deo ex ſpūali mūere. q̄a

z
a Dicūt ei diſcipuli ei⁹ Si
b ita ē cā hōis cū vxore non
expedit nubē Qui dixit illꝭ
c Nō oēs capiūt ꝟbū iſtud
d ſꝫ q̄bus datū ē. Sunt enim
e eunuchi q̄ đ m̄ris vtero ſic
f nati ſunt: ⁊ ſūt enuchi q̄ fa-
g cti ab hoib⁹ ⁊ ſūt eunuchi
h q̄ ſeipos caſtrauerūt ꝓpt re
i gnū celoꝝ. Qui pt̄ cape ca
k piat. Tūc oblati ſunt ei ꝑ-
l uuli vt man⁹ eis iponeret
m ⁊ oraret. Diſcipuli āt icre
n pabāt eos. Jeſus vero ait
o eis Sinite puulos ⁊ nolite
p eos ꝓhibē ad me vēire: ta-
liū ē ei regnū celoꝝ Et euꝫ
iposuiſſet eis man⁹: abijt
q inde. Et ecce vn⁹ accedēs
r ait illi. Mgr̄ bone q̄d boni

faciam vt habeaꝫ vitā eter
s t nam. Qui dixit ei. Quid
me interrogas de bono.
v Vnus eſt bonus đus. Si
autem vis ad vitam ingre
x di ſua mandata Dicit illi
y z Que. Jħs āt dixit: nō ho
a micidiū facias. ñ adultera
b bis: nō facies furtū: nō fal
c ſum teſtimoniū dices: ho-
e nora p̄rem tuū ⁊ m̄rē. dili
ges ꝓximū tuū ſicut teipꝫ.
f Dicit illi adoleſcēs. Oia
h hec cuſtodiui: quid adhuc
i mihi deeſt. Ait illi iħs Si
k l vis perfectus eſſe vade et
vende oīa que habes et
m da pauperib⁹ et hēbis the
n ſauꝝ i celo ⁊ veni ſeq̄re me
o Cū aūt audiſſꝫ adoleſcens

z Jħs aūt dixit nō hoi. fa. ħ ē p̄ceptum decalogi. ꝑ qđ ꝓhibet nocumētū ꝓximi i ꝑſona ꝓpria. a Nō adulterabis ꝑ ħ ꝓhibet nocumētū ꝓximi in ꝑſona ſibi cōiūcta. b Nō facies furtū. ꝑ ħ prohibet nocumētū ꝓximi i re poſſeſſa. c Nō falſum teſti. di. ꝑ ħ ꝓhibet nocumētū ꝓximi i fama d Honora p̄rem tu. ⁊ ma. ꝑ ħ p̄ceptū affirmatiuū intelligit oē bn̄ficiū ꝓximo reddēdū. qꝛ noīe patris ⁊ m̄ris intelligitur ois ꝓxim⁹ et ħ ē qđ ſb̄dit. e Dili. ꝓxi. tu. ⁊c̄. qꝛ obſeruātia mādatorū ñ ē meritoria vite eťne niſi fiat ex charitate

ſm̄ ꝙ ſcribit Sap. viij. Nemo pōt eē continēs niſi de⁹ det ꝫ qꝛ nō oms continētia ē laudabilis. iō cōſeq̄nter oñdit q̄ ſit laudabilis ⁊ q̄ nō. e Sūt eunuchi q̄ de m̄ris vtero ſic nati ſunt. qꝛ continētia q̄ eſt ex naturali frigiditate contracta a ꝑentib⁹ ꝑ ꝑuatōeꝫ mēbroꝝ genitaliū non eſt laudabilis. niſi inq̄ntum ꝑ voluntatē acceptat. nec illa q̄ eſt ꝑ violentiā ſicut in illis quib⁹ ſecant genitalia. ⁊ ħ eſt qđ dicit. f Et ſunt eunuchi q̄ facti ſunt ab hoib⁹: ꝫ illa continētia q̄ eſt ꝑ voluntatē reprimentē ꝯcupiam ab actu venereo illa ꝓprie eſt laudabilis. ⁊ ħ eſt qđ dicit. g Et ſunt eunuchi q̄ ſeipſos caſtraue. ñ ꝑ mēbroꝝ abſciſionē. ꝫ ꝑ cōcupiſcētie rep̄ſſionē. h Propter reg. ce. i. vt liberi⁹ continēs vacet cōtemplatōni diuine: qꝛ ſic̄ ſcribit. j. Cor. vij. ca. Qui aūt ſine vxore eſt ſollicit⁹ eſt q̄ dn̄i ſunt: et cogitat quō placeat deo. q̄ aūt cum vxore eſt ſollicit⁹ eſt q̄ ſūt mūdi quō placeat vxori ⁊ diuiſus ē. ꝫ qꝛ talis ſtat⁹ eſt alt⁹ nec pn̄t oms ad hoc attingē: ꝫ ſolū ꝑfecti: iđo ſb̄dit. i Qui po. ca. capiat. q. d. tantū bonū nō ē neceſſitatis. ſed ſuperogatōnis. k Tūc oblati ſunt. ħ ꝯñr docet hūilitatis obediētiā ꝑ ħ ꝙ puulos ſibi oblatos dulciter ſuſcepit. man⁹ illis imponēdo ⁊ ꝓ eis orando vere autē obediētes illi ſūt vere puuli ⁊ ħ eſt qđ dicit. Tūc oblati ſūt ei puuli. ex deuotione. ſ. offerentiū. l Vt ma. eis imponēt. ſ. bn̄dicendo ⁊ orando ꝓ eis. m Diſcipuli aūt ei⁹ increpabāt eos. timentes ne importunitas offerentiū offenderet magiſtrū. n Jħs ꝟo ait. ſuis diſcipulis. o Sinite puulos venire ad me. qꝛ iſti ſunt figura ꝟe humiliū ⁊ obediētiū quoꝝ familiaritatē ego volo: ſequit. p Taliū eſt em̄ reg. cel. ſic̄ dictū eſt ca. p̄ce. Null⁹ pōt intrare regnū celoꝝ niſi fuerit puul⁹ ⁊ humilis. q Et ecce vn⁹ aſcēdēs. ħ cōſeq̄nter docet pauptatē volūtariā ⁊ diuidit in duas ꝑtes. qꝛ p̄mo docet id qđ ē neceſſitatis: ſcđo id qđ ē ſuperogatōnis: ibi. Dixit ei adoleſcēs. Jn p̄ma ğ ꝑte ponit cuiuſdaꝫ volentis aſcendē ad ſtatū ꝑfectōis di. r Mgr̄ bone q̄d boni faciā ⁊c̄. Jħs aūt rn̄dit ei ꝑ ꝯſtum ad ei⁹ cognitiōeꝫ. qꝛ ille cogitabat Jħm eē purū hoiem lꝫ crederet eū eſſe ſctm̄ bonū doctorē. ⁊ iō q̄ſi rn̄dens Jħus cogitatōni dicit ei. s Quid me int. de bo. q. d. ex q̄ credis me purū hoieꝫ nō

Aduertendū ꝙ licet ponant ħ ſolūmō p̄cepta ſcđe tabule q̄ ordināt hoim ad ꝓximū intelligūt tn̄ cū ħ p̄cepta p̄me tabule ordinātia hoiem ad deū. qꝛ hō magis tenet đo ꝙ ꝓxio. ⁊ iō ſi obſeruātia mādatoꝝ ſcđe tabule nccīa ē ad ſalutē multoforti⁹ obſeruātie mādatoꝝ p̄me tabule. ꝑ p̄dicta etiā oñdit ſaluator ꝙ obſeruātia p̄ceptoꝝ ceremonialiū ⁊ iudicialiū nō erat ampl⁹ nccīa ad ſalutē. f Dic illi adole. ħ cōſeq̄nt oñdit q̄d ſit ſuperogatōis. ſ. abiectio oīm tꝑaliū ꝑ pauptatē volūtariā. et diuidit in duas ꝑtes. qꝛ p̄ docet pauptatis volūtarie meritū. ſcđo vt ad eā alliciat oñdit ei⁹ p̄miū. ibi. Tūc rn̄dens petr⁹. p̄ma in duas. q̄a p̄ docet pauptatis volūtarie meritū. ſcđo q̄d ſit h⁹ ꝑfectionis retardatiuū: ibi. Cū audiſſet āt adoleſcēs. Circa p̄muꝫ aduertendū ꝙ adoleſcēs iſte volebat ad ſtatum ꝑfectōnis aſcendē: iō dixit. Oia ħ cuſtodiui. mādata implebo. h Quid adhuc mi. deeſt. ad ꝑfectōeꝫ vite. Hiero. āt dic̄: ꝙ iſte iuuenis mēdacit ⁊ ficte loq̄bat: qđ ꝓbat ꝑ ħ qđ ſubdit poſtea. Cū audiſſet verbū abijt triſtis quod nō feciſſet ſi ad xp̄m ex deuotōne acceſſiſſet ꝫ Beda ⁊ aliq̄ alij expoſitores dicūt ꝯriū. vꝫ ꝙ ſimplici aio venit ad xp̄m petēs de ſalute eťna: ⁊ ꝙ veꝝ dixit ſe obſeruaſſe mādata. qđ ꝓbat ꝑ ħ qđ dī Mar. x. Jħs āt intuit⁹ eū dilexit: qđ ñ eſſet verū ſi veiſſꝫ fict⁹: qđ arguit hiero. ꝯriū ex ħ qđ ſeq̄t. Abijt triſtis ⁊c̄. ñ ē ꝯ iſta. qꝛ aliq̄s potēs ē ſtatū iferiorē ſuare q̄ tn̄ nō ē potēs ſtatū altiorē aſcēdē. i Ait illꝭ iħs ſi vis ⁊c̄. i. aſcendere ad ſtatū ꝑfectōis ſupra cōem ſtatū ſaluti neceſſariuꝫ. k Valde. cōtemnēdo oīa tꝑalia. l Et vēde oia q̄ habes. ⁊c̄. ꝓpter deū: qꝛ abijcē tꝑalia ꝓpt oſtētatōeꝫ ñ ē meritoriū ſic̄ aliq̄ phariſei fecerūt. m Et hēbis the. i celo. ħ ñ dī qꝛ pauptas ſit maior ꝟt⁹ ꝙ cōtinētia vel obia: ꝫ dī ꝑ q̄ndā corrn̄dentiā. qꝛ theſaur⁹ celeſtis ſic rn̄det voluntarie pauptati ſic̄ exaltatio hūiliatōni. ſic̄ dictū ē ca. p̄cedenti ſequit. n Et veni ſeq̄re me. qꝛ in ſequela xp̄i ꝑ oꝑa charitatis cōſiſtit ꝑfectio p̄ncipalr̄. i pauptate āt volūtaria cōſiſtit inchoatie ꝑ modū remouētis ꝓhibēs ⁊ diſponētis. qꝛ ꝑ ħ aufert cura tꝑaliū q̄ impedit aim ⁊ dilectōneꝫ dei ⁊ diſponitur animus ad libere deo vacandum. o Cū audiſſet aūt. ħ ꝯñr oñdit q̄d ſit hui⁹ ꝑfectionis ipe

p Vbū abijt triſtꝭ. Erat eniꝫ
hn̄s multas poſſeſſiones.
hs āt dixit diſcipulis ſuis
q Amen dico vob̄ q꞉ diues
difficile intrabit ī regnū ce
r loꝝ. τ iterū dico vob̄: Faci
li⁹ ē camelū ꝑ foramē acus
trāſire q̄ꝫ diuitē ītrare in re
s gnū celoꝝ. Auditꝭ aūt his
diſcipuli mirabāꝛ valdꝰ di-
cētes. Quis ergo poteſt ſal
t u⁹ eē. Aſpicēs aūt ihs di
xit illis. Apꝰ hoies h̄ ipoſ
ſibile ē: apꝰ deū āt oia poſ
v ſibilia ſunt. Tūc rn̄dēs pe
x tr⁹ dixit ei. Ecce nos reli-

dimentū: vꝫ nimia dilectio terrenaꝝ poſſeſſionū τ h̄ ē qꝺ ſbdiꝛ. Cū audiſſet adoleſcēs vbū .ſ. xp̄i de pfectōe paupꝑtatis volūtarie. p Abijt triſtis. q꞉ nimis amabat poſſeſſiones ṫrenas. τ iō non poterat pfectōeꝫ volūtarie paupꝑtatis aſcēdere. ꝯn̄r oñdit qūo diuitie faciūt difficultatē ī attingēdo pfectōnez di. q Amen dico vo. q꞉ di. difficile τc̄. non dixit ipoſſibile ſꝫ difficile. q꞉ difficile ē diuitias poſſidere et non teneri nimis amore earuꝫ q꞉ ſm̄ qꝺ diꝛ Aug. in ep̄la ad paulinuꝫ Bona terrena diligunꝛ arti⁹ adepta q̄ꝫ cōcupita. Aliud em̄ ē nolle incorꝑare q̄ deſunt. aliud iam icorꝑata diuelleꝛ. Illa em̄ velut extnea iā repudiāꝛ. iſta velut mēbra p̄ſcindūꝛ τc̄. Et chriſ. ſup math. Appō diuitiaꝝ maiorē apponit flamā τ vehemētior fit cupido. τ q꞉ cupiditas ē venenū charitatis τ poſſeſſio diuitiarū reddit hoieꝫ difficilē ad pfectōeꝫ acq̄rendā. ñ tñ facit ipoſſibilē. q꞉ abraā fuit valde diues. vt h̄r Gen̄. xiij. τ tñ fuit pfect⁹ vt h̄r Gen̄. xvij. iō dr̄ Eccꝉ. xxxj. Beat⁹ vir diues q̄ inuentus eſt ſine macula τc̄. ſeq̄tur. Quis eſt hic τ laudabim⁹ eū. q. d. vix τ cū difficultate inueniꝛ. ꝯn̄r oñdit q̄liter diuitie faciūt impoſſibilitatē ad pfectionē τ ad regnū celoꝝ cōſeq̄ndū. qñ ſcꝫ hō conſtituit finē in diuitijs τ h̄ eſt qnod diꝛ. r Facilius eſt camelū ꝑ foramē acus trāſire q̄ꝫ diuiteꝫ intrare in regnū celoꝝ. Primū eſt impoſſibile. vtꝫ manifeſte. ergo et ſcḋm. Qꝺ aūt loquaꝛ de diuite conſtituēte finē i diuitijs. pꝫ ꝑ illud quod h̄r Marc. x. ca. vbi dr̄ q̄ꝫ difficile cōfidentes in pecunijs intrabūt τc̄. τ ſeq̄tur ibidē. Facilius eſt camelū τc̄. ex quo pꝫ ꝙ illud ꝙ diꝛ diuiteꝫ impoſſibile intrare in regnū dei intelligiꝛ nō de quocunq̄ꝫ diuite. ſꝫ de diuite cōfidente in diuitijs et in ipis finē conſtituente. Et h̄ dꝫ hic ſubintelligi. s Auditis aūt his diſcipuli mirabanꝛ. q꞉ talem pfectionē paupꝑtatis voluntarie τ aliarum ꝟtutū null⁹ docuerat añ xp̄m. Seq̄ꝛ. Quis ḡ poterit ſaluus eſſe. ad quod rn̄dens. t Ihs dixit illis apꝰ hoies τc̄. q꞉ homo non p̄t ad h̄ attingē ex ꝟtute ꝓpria. ſꝫ ſolū ex diuina gr̄a quod h̄r ad Ro. vj. Gr̄a dei vita eterna. τ ꝑ h̄ excludiꝛ error pelagij q̄ poſuit hoiem ex ſola libertate arbitrij poſſe mereri. τ q꞉ lꝫ meritū vite etn̄e non poſſit eſſe ꝟtute nāe. p̄t tñ eſſe ꝟtute gr̄e diuie. iō ſeq̄tur. Apud deū aūt oia poſſibilia ſunt. aliter aūt expōiꝛ ab aliq̄bus illud. r Facili⁹ eſt camelū ꝑ foramē τc̄. dicētib⁹ ꝙ quedā porta erat i hiꝛlꝫ q̄ vocabaꝛ porta acus. ꝑ quā ñ poterāt cameli tranſire: niſi ꝑus depoſito onere. ſic nec diues itrare regnū celoꝝ. niſi depoſita ſarcia terrenoꝝ. ſꝫ q꞉ de h̄ ſcp̄tura non hꝫ auc̄tem. ideo eadē facilitate centēniꝛ q̄ ꝓbaꝛ. Nō em̄ inueniꝛ ſcriptū in aliq̄ ſcp̄tura auctentica ꝙ in hierꝉm fuerit aliqua porta ſic noiata. τ iō ꝑor expoſitio melior videꝛ. v Tūc rn̄dēs petr⁹. Hic ꝯn̄r oñdiꝛ volūtarie paupꝑtatis p̄miū τ p̄mittiꝛ interrogatio petri. x Ecce nos reliq̄mus oia. licꝫ aūt petr⁹ eſſet paupꝑ tñ aſſerit confidenꝛ ſe reliq̄ſſe oia. q꞉ lꝫ eſſet paupꝑ in actu tñ hēbat multa in potentia. τ q꞉ ꝑ paupꝑtatem voluntariam non ſolummō relinquuntur poſſeſſa in actu. ſed etiam poſſibilitas acquirendi et poſſidendi et iſta poſſibilitas aliq̄ modo ſe extendit ad oia: ideo conuenieter petr⁹ dixit ſe reliq̄ſſe oia a Quid ḡ erit nobis in premio retributionis ꝓ tali volūtaria paupꝑtate. ꝯn̄r poniꝛ rn̄ſio xp̄i. b Amen. i. fide-

q̄m⁹ oia τ ſecuti ſumus te.
a Quid ergo erit nob̄. Ihs
b c āt dixit illis. Amē dico vo
bis ꝙ vos q̄ ſecuti eſtꝭ me
d e ī regeneratōe cū ſederit fi-
f li⁹ hois ī ſede maieſtatꝭ ſue
g ſedebitis τ vos ſupꝑ ſedes
duodeci iudicātes duode
h cim trib⁹ iſrꝉ. Et ois q̄ reliq̄rit domū vel frēs aut ſo-
rores aut p̄rem aut mr̄em
aut vxorē aut filios aut agros ꝓpter noīn meū cētu
i plū accipiet τ vitā etn̄ā poſ
ſidebit. Multi āt erūt p̄mi no
k uiſſimi: τ nouiſſimi primi.

liter. c Dico vobis. q꞉ vos q̄ ſecuti eſtis me. dimiſſis oibus terrenis. d In regeneratione. i. in iudicio tpe reſurrectionis mortuoꝝ. que q̄dem reſurrectio dr̄ regeneratio. q꞉ terminaꝛ adeſſe ſecūdario acceptū. e Cum ſederit fili⁹ hois. q꞉ ſic̄ i forma hois fuit iudicat⁹ coraꝫ pylato ita in forma hūana iudicabit ſic̄ dr̄ Ac. j. c. hic ieſus qui aſſumpt⁹ eſt a vob̄ i celū. ſic veniet ad iudiciū. ſ. q꞉ ſicut ī hūmanitate aſcēdit ita in hūanitate deſcendet ad iudiciū q꞉ tñ appebit ī forma humanitatis gl'ioſa: iō ſubditur. f In ſe. ma. ſue. in primo ei aduentū ſedit in ſede hūilitatis. g Se. τ vos. Aduertendū ꝙ iudicare accipiꝛ tripliciter Vno mō principꝉr ſicut iudex quo ꝓfert ſniaꝫ. τ h̄ mō ſolus chriſt⁹ iudicabit Alio mō ꝓ ſedere ī loco eminēti iux̄ iudicem ſicut aſſeſſores iudicis. τ hoc modo apoſtoli et alij perfecti cum xp̄o iudicabunt. Tercio modo large accipitur. ſcilicet pro ſententia iudicis approbare. hoc mō omnes electi iudicabūt. quia ſententia iudicis approbabunt Conſiderandum etiam ꝙ licet iudiciaria poteſtas que cōpetit alicui per modum aſſeſſoris conueniat apoſtolis et viris pfectis rōne ſue pfectōis ſupra alios eminētis. tamē magis attribuiꝛ volūtarie paupꝑtati q̄ꝫ alijs ꝟtutib⁹. τ h̄ ꝑ q̄ndā corrn̄dētiā. ſic̄ ſ. dictū ē. q꞉ ſic̄ exaltatio corrn̄det humilitati. ſic iudiciaria p̄tās paupꝑtati. q꞉ paupes in h̄ mōdo cōculcāꝛ τ ꝑuerſe iudicāꝛ. q꞉ etiā eoꝝ bona i malū iterp̄tāntur. iō ecōtrario eminētia ſedis iudiciarie ꝯpetit eis in regeneratōe. h Et ois q̄ re. τc̄. nō ē ſic intelligēdū vt aliq̄ dixerīt ꝙ p⁹ aliquā reuolutōeꝫ tpm p⁹ iudiciū cētuplū oim̄ q̄ h̄ dimittūꝛ ꝓpꝛ deū reddanꝛ i eadē ſpē. vt centū agri pro vno agro dimiſſo. ſꝫ ē ſenſus ꝙ q̄ corꝑalia ꝓ xp̄o dimiſerit ſpūalia bona recipiet h̄ i p̄nti. q̄ h̄ excedūt bona tp̄alia ſic̄ cētenari⁹ nūer⁹ vnitatē. i Et vitā eter. τc̄. in futuro. ſ. ꝓpter qꝺ ꝯcludiꝛ i fine. k Multi āt erūt no. τc̄. q꞉ illi q̄ ſūt h̄ primi i honore alios iudicātes iniuſte. tūc erūt nouiſſimi τ iferiores τ iudicio alioꝝ ſbiecti. τ ecōtrario volūtarie paupes qui ſunt hic nouiſſimi. in iudicio futuro erūt primi: q꞉ ſic̄ dictū ē erūt iudicis aſſeſſores. In ca. xix. vbi dr̄ i poſtil. Et ſic pꝫ ꝙ indiuiſibilitas mr̄ionij nō ſolū ē de iure diuino. ſꝫ etiam naturali. Additio.

m Mirū vr̄ qꝺ aſtruē nitiꝛ poſtil. vꝫ ꝙ de iure nāe mr̄imoniū ē idiuiſibile. inducēs ad ꝓbatōeꝫ h⁹ ꝯcluſiōis inſtinctū aīaliū vtꝫ in lr̄a poſtil. qꝺ tñ nō vr̄ ꝟitate fulciri ad qꝺ ꝓbādū ꝑ ē euacuāda rō e⁹. ſcḋo ſꝛ aliq̄ p̄ſupponēda ad veritatē materie clari⁹ lucidādā. Tercio ſꝛ aliq̄ concluſiones formāde. Circa primū dōm ē ꝙ rō poſtil. nō ꝓbat intentū ſuū. nec eget alia ſolutōne niſi interemptōne. negaꝛ eī aīalia bruta ita ſimul adherere vt coniunctio ſua in aliquo indiuiſibilitatē ſapiat quinimo omia fere aīalia vel ꝓ maiori parte ab inuicē p⁹ copulā diſcedūt. τ vn⁹ maſculus ſufficit plurib⁹ femīs. vt aries q̄ ſufficit centuꝫ ouibus. vnus equ⁹ multis equabus. vn⁹ thaur⁹ q̄ ſufficit mul vaccis et ſic de ſimilib⁹. ideo nō poteſt ſumi ad diuiſibilitatem matrimonij efficax argumentuꝫ ab animalib⁹ brutis. τ ſic rō h⁹ ceſſat. Circa ſcḋm ꝑ p̄ſupponendum eſt ꝙ ius naturale dr̄ multis modis. interdū em̄ ius naturale poniꝛ ꝓ diuino. Interdū ꝓ illo iure qꝺ eſt cōmune omnib⁹ hoib⁹ qꝺ ius gentium appellaꝛ. ſed ꝓprie ſumpto vo

cabulo ius naturale primeuū eſt.qḋ conuenit oḿi aiali.
hic eſt ꝙ ſolet dici ius naturale ē qḋ natura oīa aialia do-
cuit.ꝛ iō licet ꝓmiſcue vtamur iſto ṽbo ius naturale.pro
prie tñ loquendo :ius naturale ſolūmō dr̄ illud qḋ conue
nit oḿi aiali. Ad loquendū igit̃ ꝓprie in hac materia ne i
certitudo vocabuloꝝ aliquā ambiguitatē vel errorē pari-
at.cū dixerimꝰ ius naturale itelligimꝰ de iure naturali p̕-
meuo cōgruenti oḿi aiali.ꝛ de h̄ videt̃ intellexiſſe poſtil.
ſcḋo eſt preſupponendū ꝙ ex hoc iure eſt maris ꝛ femie
cōiunctio.liberoꝝ ꝓcreatio ꝛ eductio.ꝛ ꝓprij corpis defē
ſio ꝛ ſimilia q̄ ptinent ad cōſeruatōez indiuidui.ꝛ ſpēi qḋ
manifeſte dicunt iura.cū de iure naturali loquūtur. Ter-
cio eſt preſupponendū ꝙ ē aliud ius qḋ dr̄ gentiū. ꝛ ex h̄
deſcendit cōſenſus.et fuerūt inducti cōtractꝰ: dñia diſtin-
cta.introducta bella.ſuitutes.ꝛ cetera hmōi. Quarto eſt
p̄ſupponendū ꝙ eſt aliud ius qḋ dr̄ ciuile ſeu humanum
ꝛ ex hoc iure fuit data forma cōtractibꝰ ꝛ eq̄tas naturalis
q̄ erat in confuſo fuit reducta ad certas formas. vtȝ in di-
uerſis cōtractibꝰ determinatis p legiſlatores. Quito pre-
ſupponit̃ ꝙ ius diuinū.ſ.qḋ in vtroqȝ teſtamēto ꝯtinetur
q̄ꝫtum ad pñtem materiā ptinet nō eſt cōſtituēda ſpecies ī
iure canonico.qꝛ adheret iuri diuino. Sexto p̄ſupponen
dū eſt ꝙ hō eſt alligatꝰ oibus iuribꝰ iſtis diuerſis tñ reſpe
ctibꝰ iuri primeuo naturali alligat̃ inq̄ntū eſt aial. iuri ṽo
gentium inq̄ntum ē aial rōnale.iuri ṽo ciuili inq̄ntum ē
aial ciuile. Nam vt Ariſt.ait a natura eſt ciuile aial hō et
oim aggregabilius.iuri ṽo diuino vtriuſqȝ teſtamenti in
q̄ntum eſt catholicū ꝛ fidele. His ḡ p̄ſuppoſitis circa ter
cium ponēde ſunt alique cōcluſiones quaꝝ p̄ma eſt ꝙ ḋ
iure naturali p̄meuo non eſt indiſſolubilitas mr̄imonij:
qḋ pȝ:qꝛ de hoc iure nō eſt mr̄imoniū. ḡ nec ex eo ē ius i-
diuiſibilitatis.antecedēs ꝓbat̃ auc̄te principaliū gloſato
rū vtriuſqȝ iuris Ioh̄.em̄ theutonicꝰ gloſator decreti ī ca.
ius naturale di.j.cū textu loquēs de iure naturali dicente
ex hoc iure eſt maris ꝛ femie cōiunctio.quā nos mr̄imo-
nium appellamus.exponens dic̄ coniūctio .ſ. corpoꝝ nō
animoꝝ.q.d.coitus eſt a iure nature.ȝ matrimoniū non.
hoc idē notat Accurſius in.§.iij.inſt.de iure naturali.ptȝ
etiā hoc manifeſte p rōem nā ſi veꝝ eſſet ꝙ matrimonium
eſſet de iure nature:ſequeretur ꝙ cōcubinatꝰ eſſet mr̄imo
niū.qꝛ ius naturale p̄meuū qḋ cōpetit homini vt aiali.
non facit int̃ illa dr̄am.nec obſtat ꝙ aliqui dicūt rōem na
turalē inducere mr̄imoniū ex eo ꝙ rō dicat ꝙ certi ſint pa
rentes ꝓpter educatōem liberoꝝ. Nam fateor hoc. ȝ aliḋ
eſt rō naturalis.aliud inſtinctꝰ naturalis.inſtictꝰ em̄ natu
ralis eſt cōis omni aiali.ꝛ iſte eſt a iure nature. Ratio na-
turalis eſt ꝓpria homis.ꝛ iſta ē a iure gentiū.al's enim ſe
q̄retur ꝙ aialia bruta haberent rōem naturalē .cū ius na
turale eſt vt dictū eſt qḋ natura oīa aialia docuit. Coitus
ḡ eſt ab inſtinctu naturali q̄ deſcēdit a iure nature cōi om
ni aiali. Matrimoniū ṽo qḋ eſt q̄dam qualitas iuſtifica-
tiua coitus deſcendit a conſenſu q̄ ꝓuenit a iure gentium
Forma em̄ eſſentialis matrimonij ꝓut eſt de iure gentiū
conſenſus eſt. vñ legiſte ſolent dicere nuptias nō concubi
tus ȝ cōſenſus facit. Sequit̃ ḡ ꝙ a iure naturali p̄meuo
non eſt indiuiſibilitas mr̄imonij cū de tali iure nō ē mr̄i-
moniū vt fuit aſſumptum. Secūda concluſio eſt ꝙ de iu
re gentium eſt matrimoniū.ȝ non eſt indiuiſibilitas ma-
trimonij.p̄ma ps concluſionis ptȝ ex ſupradictis.cū eniȝ
matrimoniū format̃ cōſenſu.ꝛ conſenſus ſit a iure genti-
um.ḡ ꝛ matrimoniū.ſcḋa ps ꝓbatur per ratōem eiuſdeȝ
iuris. Fundamentū enim in iure gentium eſt. vt q̄cquid
homies conſentiunt de agendis p eos ſeruetur.vñ ꝛ legiſ
lator dicit.nihil tā cōgruū naturali equitati eſt ſicut ea q̄
placita ſunt int̃ hoies ſeruare.hinc ḡ eſt ꝙ mr̄imoniū de-
ſcendit ex h̄ iure vt ꝯſenſus ſuet̃.ȝ in diuortio ē cōſenſus
vtriuſqȝ ꝯiugis ad diſcedendū.ḡ ſeruandus eſt. facit ad h̄
regula iuris ciuilis:q̄ dic̄. Nihil ē naturale q̄ꝫ ꝙ illa q̄ vno
genere ligant̃ eodē genere ſoluent̃. Cum ḡ ius gentiū dū
taxat reſpiciat nālez rōem.ſeq̄tur ꝙ mr̄imoniū qḋ ex hoc
iure conſenſu firmat̃ cōtrario cōſenſu tollat̃.ꝛ ſic pȝ ꝙ at-
tento h̄ iure mr̄imoniū nō eſt indiuiſibile. Tercia concl9
ſio eſt ḋ iure ciuili ꝙ nō eſt mr̄imoniū originaliter.ȝ ē da-
ta forma accidentalis mr̄imonio ꝛ addite ſolēnitates ꝛ ri
tus:ȝ tñ ex h̄ iure nō eſt indiuiſibilitas mr̄imonij q̄ ꝯclu-
ſio ꝓ vtraqȝ pte pȝ ex p̄dictis.et etiā qꝛ iuriſte ciuiles tra-
ctāt de ritu nuptiarū ꝛ ḋ diuortijs ꝛ repudijs ꝛ ḋ alijs ma
terijs tāgētibꝰ mr̄imonia. Quarta ꝯcluſio ē ꝙ de iure di
uio ꝯſiſtēti i ve.teſta.mr̄imoniū nō ē indiuiſibile cū ex iu
re h̄ pmittat̃ diuortiū.ꝓut māifeſte pȝ Deu.xxiiij. Quita
ꝯcluſio ē ꝙ deꝰ de iure diuio cōſiſtēti i lege euāgelica ꝛ ḋ
iure canonico qḋ eiꝰ veſtigia ſeq̄t̃ mr̄imoniū ē indiuiſib
le.vñ ṽitas ait. vtȝ i eodē.c.ſ. Mat.xix. Qḋ ḋs coniunxit
hō ñ ſepet ꝛc̄. Ex oibꝰ his cōcluſiōibꝰ elicit̃ vna cōcluſio
vȝ ꝙ nec ḋ iure nāe nec gētiū.nec de ciuili.nec diuio.ꝓut
ē i ve.teſt.ē indiuiſibilitas mr̄imonij:ȝ de lege euāgelica
quā lex canōica ſeq̄t̃. Ad diffinitōez mr̄imonij quā iducit
poſtil.ꝓ fundāda ſua opiniōe.dr̄ȝ ꝙ illa diffinitio dat̃ ſȝ
legē euāgelicā ſeu canonicā q̄ eā ſeq̄t̃. Poſſet etiā dici ꝙ
cū in illa diffinitōe ponit̃ indiuiduā vite cōſuetudinē reti
nēs intelligit̃ durāte mr̄imonio.nō aūt pꝰ ſepatōez ltimā
q̄ ſm iura p̄dicta ſepatōȝ pmittētia fieri poſſet . vt ex p̄di-
ctis pȝ ꝛ ſic p̄dicta diffinitio ꝯpetit mr̄imonio etiā ſȝ iura
ciuilia ꝛ hmōi. Rō aūt hꝰ dr̄e int̃ ve.teſt.ꝛ nouū circa in-
diuiſibilitatē mr̄imonij p̄t eē duplex.vna gn̄alis ſumpta
ex ipfectōe ve.le.q̄ nihil ad pfectū adduxit vt Heb.vij.ca.
vñ mr̄imoniū ve.le.tāqȝ ipfectū erat diſſolubile.noue ṽo
legis.qꝛ pfectū indiſſolubile. Alia ṽo rō magis ſpālis ꝓ
ut i p̄ma ſcḋe.q.cij.ar.v. i rñſiōe.iij.arg.mr̄imoniūȝ fuit i
ve.le.ꝓut erat i offm̄ nāe.nō aūt ꝓut ē ſacr̄m cōiunctiōis
xp̄i ꝛ eccīe q̄ nondū erat facta.vñ i ve.le .dabat̃ libellꝰ re-
pudij qḋ ē ꝯ ſacr̄i rōez.nō aūt i noua le . quā q̄dē rōez idē
ſanctꝰ doctor āplꝰ vr̄ declarare ſup.iiij . diſ.xxxiij.i p̄ma.
q.vbi dic̄ ꝙ tria bōa mr̄imonij.ſ.ꝓles.fides . ꝛ ſacr̄m cō-
petit hoi ſm triplicē rōem. Nā bonū ꝓlis ꝯpetit homini
ſm nām ſui generis. vñ ꝓcreatio ꝛ educatio ꝓlis cōis ē
aialibꝰ vti in.viij.ethi. Bonū aūt fidei qḋ requirit̃ ad con-
gruā cōicatōem opeꝝ.que ſunt neceſſaria i vita hūana cō
petit hoi ſm nām ſue ſpēi.ſ.inq̄ntuȝ hō. Bonuȝ aūt ſacr̄i
cōpetit hoi inq̄ntuȝ ē catholicꝰ.ꝛ h̄ q̄ꝫtum ad fideles.qꝛ ſi
gnificat coniūctōȝ Chriſti ꝛ eccīe.ex q̄bꝰ ꝯcludit ꝙ plura
litas vxoꝝ nec tollit nec ipedit p̄mū finē.cū vnꝰ vir ſuffi-
ciat plibꝰ vxoribꝰ fecūdādis.etiā educādis filijs ex eis na
tis ȝ ſm finē q̄ ē fides ꝛ ſi nō totalit̃ tollit.multū tñ ipedit
eo ꝙ non facile p̄t eſſe pax in familia vbi vni viro plures
vxores iungunt̃:vt ibidem declarat. Terciū autē finē.ſcȝ
ſacr̄m plr̄itas vxoꝝ totalit̃ tollit.eo ꝙ ſi xp̄s ē vnꝰ ita ꝛ vna
eccīa.ex q̄bꝰ pȝ ſatis.ꝙ diſſolubilitas mr̄imonij nō ē ꝯtra
legē nāe niſi inq̄ntū mr̄imoniū ē ſacr̄m qḋ ſolū ē apud fi
deles catholicos. De hac materia plenꝰ h̄r.s̄. Deu.xxiiij
in additōe.ij.vide ibi. ¶ In eo.ca.vbi dr̄ in poſtil. Et ſic
pȝ ꝙ lr̄a huiꝰ ṽſus p̄dicti defectiua ē ꝛc̄. ¶ Additio.

Littera huius ṽſus p̄ſuppoſito ṽo intellectu eoꝝ
que traduntur circa libellū repudij.s̄.Deu.xxiiij
in additōibꝰ ibi poſitis non eſt defectiua:ȝ plane
ſonat veritatem. Ad qḋ ſciendū ꝙ ꝓut ibidē fuit dictum
nullo modo licebat in ve.teſta.repudiare vxorē niſi ꝓpter
turpitudineȝ fornicatōnis:ꝓut veritas lr̄e ibidē teſtat̃ tñ
ſm phariſaicā doctrinā que ſepe mandata dei irritabat ꝓ
ter ſuas falſas traditōes.vt.s̄.ca.xv.ex multis alijs cauſ
licere repudiū aſſerebat etiam pro ſolo libito voluntatis
viri.cuiꝰ doctrine falſitateȝ xp̄s oſtendit in h̄ loco di. Di-
co aūt vobis ꝙ q̄cunqȝ dimiſerit vxorē ſuā niſi ob fornica
tionem ꝛ aliā duxerit mechat̃. Ex quo manifeſte hr̄ a con
trario ſenſu ꝙ q̄ dimiſerit vxorem ſuā ob fornicatiōez etiā
ſi aliam duxerit non mechat̃.qḋ eſt verū eo ꝙ libellus re-
pudij ex cā legittima in lege determinata .ſ. fornicatōe li-
citus erat. vtȝ.s̄.in additōibꝰ ſupradictis.qḋ aūt ſbdit̃. Et
q̄ dimiſſaȝ duxerit mechat̃.intelligit̃ plane de illa ḋ q̄ im-
mediate añ loquit̃.ſ.de dimiſſa nō ob fornicatiōez talis ei
dimiſſio nulla eſt.qꝛ contra formaȝ in lege datā.et ſic ma-
net vinculū vxoris ſic dimiſſe cū viro priori.ꝛ per ꝯñs ſe-

candus eam dicens mechatur: vnde preſuppoſita verita
te non oportet ſupplere nec interponere aliq̄ niſi ſolū illa
q̄ ex lr̄a plano ſenſu accepta intelligenda ſunt. Illud etiā
qd̓ poſtil. dic̄ ꝙ eadē rōne vxor dimiſſa ab altero viro non
pt̄ duci. ſicut nec vir eā dimittens pt̄ ducere alterā q̄r eq̄li-
ter manet vinculū mr̄imonij ex vtraqꝫ pte vt dic̄ manife-
ſtū eſt veritatē non obtinere ſm legē veterē ſm quā pl̄ali
tas vxoꝝ fuit licita ſeu pmiſſa. nūq̄ꝫ aūt pluralitas viroꝝ.

¶ Replica.

In ca. xix. vbi poſtil. dic̄ de indiuiſibilitate matri-
monij. bur. hic ſicut Deut. xxiiij. grādē facit cōtra
poſtil. cōmotōez. ad quā ſedandā clariori mō redi
gā factū burg. hic ⁊ de Deu. xxiiij. int̄ cetera dicta primuꝫ
dictū ei⁹ ꝙ in ve. le. nō fuit licitū dimittere vxorē niſi ꝓpt̄
fornicatōez. h̄ dictū h̄r i ſua digreſſiōe Deu. xxiiij. Scdm̄
dictū eſt diſſolubilitas mr̄imonij ſolū ptinet ad legē euā-
gelij. terciū dictū. dare libellū repudij in ve. nō ſolū fuit li
citū ſꝫ etiā fuit diuinū p̄ceptū. Quartū dictū ei⁹ ꝙ ius na
ture in quo diſponit̄ de indiuiſibilitate mr̄imonij ſolum
intelligit̄ de iure exp̄ſſo in euāgelio ⁊ iure canonico ip̄m
ſequēte. Quintū dictū ei⁹ eſt tale. aliqd̓ ē ius naturale qd̓
eſt cōe om̄i aiali: ⁊ h̄ d̓r ꝓprie ius naturale: ſic q̄ꝫ dicit po-
ſtil. accepiſſe ius naturale qn̄ dicit indiuiſibilitatē cōiugū
eſſe de iure nature. qd̓ tn̄ non vr̄ veꝝ. vt dic̄ burgen. Ex q̄-
bus dictis elicit certas cōcluſiones. q̄ q̄r prolixe ſunt ha-
beāt̄ ꝓ inſertis q̄r etiā tangent̄ i ptractatōe iſti⁹ digreſſiōis
Quātū ad iſtā materiā p̄mo videndū de veritate ⁊ cōnexi
one doctoris burg. ſcd̓o rn̄debit̄ ad rōnes eiuſdē factas ꝯ
poſtil. Quo ad primū: dictū p̄mū burg. vr̄ falſum. q̄r da-
re libellū rupudij fuit pmiſſuꝫ in ve. le. nō ſolū ꝓpter for-
nicatōez ſꝫ etiā ꝓpter quācūqꝫ feditatē. pꝫ h̄ Deut. xxiiij.
vbi d̓r. Si accepit hō vxorē et nō inuenit grām an̄ oculos
ei⁹ ꝓpter aliquā feditatē ſcribet libellū repudij ⁊c̄. ꝓbatur
etiā p canonez priuilegia. di. iiij. vbi d̓r ꝙ q̄dam pmittunt̄
vt licita. vt petere p̄miū. q̄dam aūt pmittunt̄ vt illicita. ſic̄
dare libellū repudij ne fiant grauiora. Videam⁹ inſuper
quō illud p̄mū dictū cū tercio concordet. Nam p̄muꝫ di-
ctū vult traditōem libelli fore illicitā p̄terqꝫ i caſu fornica
tionis. In tercio aūt dicto dicit ip̄am nō ſoluꝫ ſimpliciter
licitam: ſꝫ expreſſe a deo mandatā. qd̓ tn̄ nullibi legit̄. im-
mo rotunda lr̄a hic cōtradicit: q̄r d̓r hic ꝓpter duriciā cor-
dis veſtri pmiſit vob moyſes ⁊c̄. ⁊ idē tanq̄ꝫ minus malū
pmittit̄ ex canone priuilegia. ſ. allegato. Nulluꝫ aūt ma-
lum in lege generalit̄ p̄cipit̄. ⁊ dico gn̄aliter ꝓpter p̄ceptū
factū abrae de occiſione filij qd̓ non erat regulare: nec ge
nerale: ſꝫ ad tentanduꝫ ſingulare. ſimilit̄ et p̄ceptū datum
oſee: ꝓut pꝫ in locis ſuis. Silr̄ ⁊ ſm dictū burg. falſum
eſt et cōtra lr̄am euangelij pn̄tem in q̄ xp̄s indiſſolubilita
tem matrimonij ſub euangelio ꝓbat p indiſſolubilitateꝫ
eiuſdē ſub lege nature que fuit p adam inſpirante deo ꝓ-
mulgata. dicit em̄ tentantib⁹ phariſeis. Quia q̄ fecit ho-
minē ab initio maſculū et feminā fecit eos. ⁊ dixit. Pro-
pter hoc dimittet homo pr̄em et matrē ⁊ adherebit vxori
ſue. et erunt duo in carne vna. itaqꝫ iam non ſunt duo ſed
vna caro. Quod ergo deus cōiunxit homo non ſeparet.
Quid planius niſi ꝙ matrimonij inſepabilitas ſub lege
euāgelica et canonica ortum h̄ꝫ ex inſepabilitate ſub le-
ge nature p xp̄m hic allegata. vnde patet etiam quartum
dictū burg. eſſe falſum. q̄r in ea re de qua ſermo lex euan-
gelica et canonica ſe fundāt ſup legem nature ⁊ matrimo
nij inſtitutionem primariam. ſic ⁊ tercium dictum falſuꝫ
eſt repugnans primo. vt. ſ. oſtenſum eſt. Quintum autē
dictū de iure nature primeuo cōi omni animali eſt confi-
ctum. q̄r nullū tale ius repitur in ſcripturis ſacris. neqꝫ ca
nonibus. nam ius ſumptum in ſua maxima generalita-
te ſolū ad vocalia extēdi ꝓbat Gratian⁹ aucte be. Iſid̓.
ij. etymo. d. Ius generale nomē eſt. lex aūt iuris eſt ſpēs
ius aūt dictum qd̓ iuſtum eſt. omne autem ius legibus ⁊
moribus conſtat: nūc autem iuſtum ⁊ iuſticia ad ſola ra-
tionabilia ptinent. Hoc aūt ius generaliſſime acceptum:
vbi ſupra diſtinguit̄ in ius naturale gentium ⁊ ciuilei. us
naturale dicitur cōe om̄i natōni ſola aūt ratōnabilia p na
tiones diſtinguunt̄: ⁊ ideo cōe quia vbiqꝫ ex inſtinctu na
ture eſt. nō conſtitutōne aliqua vt maris ⁊ femine. cōiun-
ctio liberoꝝ ſucceſſio. pueroꝝ educatio. cōis omniuꝫ poſ-
ſeſſio. ⁊ omniū vna libertas. acquiſitio eoꝝ que celo terra
mariqꝫ capiunt̄. depoſiti vel accōmodati. reſtitutio violē-
tie. per vim repulſio. ⁊ hoc ⁊ ſi quid ſimile huic eſt nunq̄ꝫ
iniuſtū ſed naturale equumqꝫ h̄r. Hec inquā om̄ia iuris
naturalis portatōnes ſolis ratōnabilibus cōueniūt. con-
iunctio aūt maris et femine in irratōnabilibus nō eſt ſm
ius naturale: ſꝫ ſm inſtinctū nature. Aliud eſt em̄ dicē de
iure naturali ⁊ de inſtinctu naturali. q̄r ſe hn̄t ſicut inferi⁹
⁊ ſuperius. nam om̄e ius naturale eſt inſtinct⁹ naturalis.
ſed nō econuerſo: q̄r al̓s extenderet̄ ius naturale nō ſoluꝫ
ad irratōnabilia: ſꝫ etiam ad inſenſibilia. q̄r inſtinct⁹ natu-
ralis ab appetitu naturali nō vr̄ diſtingui. ius igit̄ natura
le ſic diſtinctū ab alijs. primatū obtinet ⁊ tēpe ⁊ dignitate
cepit em̄ ab exordio nature rōnabilis nec tempe variatur
ſꝫ immutabile pmanet vt d̓r. v. di. ca. j. Fingit igit̄ burgē.
tale ius naturale primeuū immo improprijſſime diceret̄
ius iuxta p̄dicta. idcirco falſum imponit poſtil. ꝙ ita acce
perit: ius in ꝓpoſito. et quia fundamentū burg. falſuꝫ eſt.
nimirū falſe ſunt concluſiones ſue in eo fundate. Prima
nanqꝫ cōcluſio fundat̄ ſup ſuo ficto iure naturali. ⁊ ſecun
da cōcluſio. ſ. ꝙ matrimoniū eſt de iure gentiū: ſꝫ nō indi-
uiſibilitas. Nam ex lr̄a euāgelij matrimoniū eſt a prima
inſtitutōne nature ratōnalis: q̄ ius gentiū longe p̄ceſſit: ſꝫ
nec tercia cōcluſio eſt vera q̄ ad hoc ꝙ ex iure ciuili nō eſt
matrimoniū indiuiſibile. nec quarta cōcluſio q̄ due inni-
tunt̄ eidem medio vꝫ q̄r in iure ciuili tractat̄ de diuortijs
et repudijs. Et in ve. te. Similiter q̄ media nō ꝓbant be-
ne illas cōcluſiones. nam et ſi diuortiū in lege pmiſſum ē
ꝓpter magis malū vitandū ex hoc arguere igit̄ matrimo
nium eſt diuiſibile cōſeq̄ntia nō valet. nec formaliter nec
legaliter. nō formalr̄. q̄r arguit̄ a ſm quid ad ſimpl̄r. ſicut
ſi argueret̄ antixp̄s eſt pmiſſiue ens: igit̄ eſt ens: ſic̄ in ꝓ-
poſito nec legaliter valet ꝯn̄tia. nō em̄ ſequit̄. lex apd̓ legiſ
latorē nō eſt neceſſaria igit̄ nō eſt nccīa: ſicut lex q̄cunqꝫ
nō ligat deū quin poſſit vel mutare vel diſpenſare. ſtat ta-
men legē eſſe ſolitā in ſe. ſic̄ neceſſario ignis calidus eſt et
calefactiuus materia debita approximata. non tn̄ ſequit̄
in fornace triū pueroꝝ nō fuit calefactiu⁹ igit̄ nō fuit cale
factiu⁹. ita ē de mr̄imonio qd̓ ex cauſis in littera exp̄ſſis
Deu. xxiiij. fuerat ſepabile. non tn̄ ſeq̄tur igit̄ nō eſt indi-
uiſibile. iura aūt que dicunt de diuortijs ⁊ repudijs ⁊c̄. nō
ꝓbāt mr̄imonij diuiſibilitatē q̄r ptinent ad illegittime cō
tractū mr̄imoniū qd̓ nō meret̄ dici matrimoniū: qd̓ d̓ ſua
formali rōne eſt cōiunctio legittimarū perſonarū. ⁊ ſiqua
iura aliter de repudijs ⁊ diuortijs ſentirent: eſſent abolen
da tanqꝫ naturali nō cōſona qd̓ hic in lr̄a p xp̄m allegat̄.
Quinta aūt cōcluſio q̄uis ſit in ſe vera. tn̄ nō ad intentio
nē burg. ꝙ vicꝫ originaliter ⁊ p̊ mr̄imoniū ex euāgelio ha
beat ſuā indiuiſibilitatē. nā ſic̄ ſupra dictū eſt euāgeliū et
canones quo ad id ſe referūt ad legē naturalē per xp̄m h̄
allegatā. Ex his pꝫ falſitas cōcluſioniſ p burg. collecte ex
illis q̄nqꝫ ineptis ꝯcluſionib⁹ vꝫ nec valet rn̄ſio burg. ad
argumentū poſtil. cū dic̄ diffinitōez allegatam in poſtilla
tm̄ intelligi debere de cōiunctis in lege euangelica tm̄. hu
ius reſponſionis falſitas oñſa eſt ſupra. imo debet intelli
gi in omni lege iuſta et cōſona lege naturali et primeue a
deo inſtitute in exordio rōnalis creature. Diuortiū auteꝫ
et repudium intelligenda ſunt pmiſſiue. ex quib⁹ non ſeq̄
tur diuiſibilitas niſi per accidens vt predictū eſt ⁊ ſm q̄d
et ad hoc tendere videtur ſcd̓a reſponſio quā dat burgen.
ad idem argumentū q̄r dicit ꝙ illa diffinitio tenet durāte
matrimonio ſꝫ diuortio facto ſm permiſſionem iurium
non tenet. Vnde patet ꝙ inſtantia burgen. ad diffinitōeꝫ
matrimonij eſt ſm quid. Nec valet differentia legis no. ⁊
ve. quam aſſignat burg. quo ad hoc. q̄r q̄uis vetus lex fu-
it imperfecta: tn̄ in ea fuerat verū matrimoniuꝫ de ſui na-
tura et inſtitutōne i ſolubili q̄uis ꝓpter maliciaꝫ eoꝝ qui

erant ſub lege. non aũt ꝓpter ipſius legis imperfectionem
diuoꝛtiũ ꝑmittebatur ſm modũ pꝛius dictum. nec ex hoc
debet dici matrimoniũ ſolubile. niſi ſm q̄d. ſ. ſolutione ꝑ-
miſſa. nec valet quod burg. de ſan. tho. adducit ꝙ videlicꝫ
in veteri lege. ideo repudiũ erat licitũ. quia matrimoniuꝫ
ꝓtunc fuit in officiũ. non aũt erat ſacramẽtum ſignificati-
uũ cõiũctionis xp̄i ⁊ eccleſie. q̄ nõdum erant. falſum ē eñ
in veteri lege eccleſiam q̄ incipit ab abel iuſto ſm. b. Gre.
deo nõ fuiſſe coniunctam. qꝛ vetus teſtamentum freq̄nter
oſtendit ſinagogã deo deſponſatam. que deſponſatio ē in
vna ſponſa vſqꝫ ad nouiſſimum iuſtum. cui eccleſie totali
xp̄s vt ſponſus ſm deitatẽ ab initio coiunctus eſt. cuiuſqꝫ
ꝯiunctio indiſſolubilis ē vſqꝫ ad cõſummationem ſeculi.
Math. vlti. ⁊ ita opoꝛtet ſanctũ tho. ⁊ burg. ſentire. niſi ve
lint erronee dicere cũ heluidio. xp̄m añ mariam nõ fuiſſe.
xp̄s eñ etſi ex tempe ē factus homo. eternaliter tamẽ fuit
xp̄s qꝛ a patre vnctus. nõ vnctione vt dicit ꝓuectionem ſꝫ
vt ſignificat vngendi per generationem cõmunicationem
ē eñ deus vngens ſicut ē lumen ⁊ ſicut filius ē lumen de
lumine. ita eſt vngens ab vngente. ſententia eſt Hil. xj. de
trinitate pꝛope medium. Item ſm ſanctũ doctoꝛem ⁊ ma
giſtꝝ i. iiij. matrimoniũ fuit ſacramentum ante peccatum
igitur alicuiꝰ ſacre rei ſignũ. ⁊ nõ niſi cõiunctionis dei ad
aĩam iuſtã q̄ eſt eccleſia vel in eccleſia. fuit ab exoꝛdio ratõ
nalis creature ſponſus ⁊ ſponſa miſtica. et eoꝝ coniunctio
qñ igitur inſtitutũ fuit matrimoniũ. nõ deficit eius ſacruꝫ
ſignũ pꝛout ſanctꝰ Tho. dixit ⁊ burg. ſic igitur patet dicta
burgen. non habere connexionem nec veritatem. Quãtũ
ad ſecundũ articulum reſtat rñdere argumentis Burgen.
factis ꝯ poſtilla. Sed ꝑnotandũ ꝙ factum burgẽ. fundaꝝ
ſuper falſa imaginatione. imaginatur eñ ꝙ quia deus ꝑ-
cepit dari libellum repudij. ꝙ ergo ꝑcepiſſet diuoꝛtiũ. ſed
hoc falſum eſt: nam libellũ pꝛecepit dare non ſimpliciter.
ſed ex ſuppoſitione. vt ſuppoſito ꝙ quis habeat odium ꝯ
vxoꝛem ⁊ voluerit eam repudiare det illi libellum. nõ igiꝝ
in hoc conditionato pꝛecepto daꝝ modus dimittendi vxo
rem. ſed datur modus tempandi furoꝛem. ⁊ ita xp̄s i hoc
reſpondet phariſeis ꝓponentibus fallaciam ſm plures in
terrogationes vt vnam. dicentibus quid ḡ mãdauit moy-
ſes dare libellum ⁊ dimittere. ſed dominꝰ iheſus hãc mul-
tiplicem queſtionem diſtinxit tacite concedens ꝙ moyſes
bñ mãdauit dare libellum ſꝫ negauit ꝙ moyſes mãdauit
dimittẽ vxoꝛẽ. vñ dixit ad illã ꝑtẽ q̄õnis moyſes ad coꝛdis
vr̄i duritiã ꝑmiſit dimittẽ vxoꝛẽ. ab initio ãt ſic nõ fuit glo.
interli. ſilr ⁊ in arg. ⁊ eſt be. Hiero. Moyſes permiſit non
deus quia contra legem naturalem. hec in glo. ſparſim. et
magiſter lib. iiij. circa hanc materiam ſic interpꝛetatur re-
ſponſio xp̄i. ⁊ hoc eſt q̄ be. Augu. de ſermone domini in
monte vult. Non inquit q̄ pꝛecepit dare libellum pꝛecepit
vt vxoꝛ dimittatur. ſed q̄ dimiſerit inq̄t det libellum vt ira-
cundiam temerariã ꝓijciendi vxoꝛem libelli coactio tẽpe
raret per hoc ad argumenta. ⁊ pꝛimo ad glo. Joh. teutoni
ci ⁊ accurſij dico. ꝙ vbi glo. directe vadit ꝯ textum ſequen
da eſt littera ⁊ glo. ſpernenda niſi haberet euidentem pꝛo-
bationem qualiter non eſt hic. ꝙ auteꝫ glo. coꝛrũpat lr̄am
patet. qꝛ vt dicit burg. lr̄a habet ꝙ de iure naturali eſt con-
iũctio maris ⁊ femine quã matrimoniũ appellamus. glo.
cõiunctio coꝛpoꝝ nõ animoꝝ vt allegat burg. Talis autẽ
glo. deſtruit textum. quia cõiunctio coꝛpoꝝ ſine cõiũctio-
ne animoꝝ non eſt matrimoniũ. qꝛ fiat veꝝ matrimoniuꝫ
ſine coniunctione coꝛpoꝝ. ſtat etiam cõiunctionẽ coꝛpoꝝ
eſſe ſine matrimonio. qꝛ in ſtupꝛo adulterio ⁊c̄. Male igiꝝ
gloſaꝝ cõiunctio matrimonialis. dicendo eã cõiunctioneꝫ
coꝛpoꝝ tm̄. Alij volentes ſaluare gloſas dicũt. ꝙ loquun-
tur nõ de iure ſꝫ inſtinctu naturali. ſꝫ nec ſic eſt cõiunctio il
la ſacramẽtũ ⁊ matrimoniũ ſic̄ textus accipit. qꝛ talis con
iũctio ſe extẽdit ad irrõnabilia ⁊ adulteria ⁊ cetera pctã. de
q̄bus vadit argumentũ burg. q̄ valde põderat ꝙuis mo-
dicũ valeat. In declaratione aũt huiꝰ inualidi argumẽti
burg. ponit tria inopinabilia. Pꝛimũ ꝙ inſtinctꝰ naturaꝝ
ē a iure nature. ſcõm ꝙ rõ naturalis ē a iure gentiũ. terciũ
ꝙ matrimoniũ ē q̄litas iuſtificatiua. coitus ⁊ hoc a iure gen-
tiũ ꝓpter cõſenſum. pꝛimũ aũt vr̄ irrõnabile. Nã ius natura-
le ſeq̄tur inſtinctũ nature nõ cuiuſcũqꝫ. ſꝫ rõnabilis nature. ñ
igiꝝ inſtinctus ille ē a iure nãli. ſilr ſcõm falſum vr̄. qꝛ ius gẽ
tiũ ē a nãli rõne ⁊ eiꝰ recto dictamine. nõ igr̄ nãlis rõ ē a iure
gentiũ. qꝛ dictamẽ recte rõnis ꝑceſſit ⁊ gẽtes. ⁊ ius gentiũ ſic
⁊ terciũ dictũ non videꝝ veꝝ. ꝙuis eñ coitus ſit ex inſtinctu
nature. tñ nõ ex lege nature generaliꝝ. qꝛ ſic oĩs eẽt iuſtus et
oꝛdinatus. ⁊ tunc non eẽnt adulteria ⁊ cetera mala q̄ igiꝝ ge-
neratõem ꝑcepit q̄ ſine coitu ꝑ naturã fieri nõ põt hic rõna-
lem dedit oꝛdinẽ ꝑ inſtitutõem mr̄imonij. quã inſtitutõnem
hic xp̄s allegauit. ſi igr̄ coitus cadit ſb̄ dei ꝑcepto ꝑcipientis
generatõem nõ fuit de ſe malus. ſic̄ nec hodie ē malus. iuſti
ficatio igiꝝ mr̄imonij nõ reſpicit directe coitũ. ſꝫ eius vſum.
vſus aũt irrõnabiliũ nõ ꝑt eẽ deoꝛdinatꝰ. qꝛ illa agũt ſm im
petũ nature. Natura ãt ñ ponit laudẽ nec vituꝑiũ. Rõnabi
lia aut agũt ſm ꝓhereſim ⁊ electionẽ. q̄ ꝑñt deoꝛdinari. Illi
aũt ꝯuenienter daꝝ oꝛdo ꝑ mr̄imoniũ nõ ad iuſtificandũ coi-
tũ q̄ ex iſtinctu nature bonꝰ ē ⁊ ꝑ deũ mãdatus ſꝫ ad ꝓhiben
dũ abuſum q̄ factus fuiſſet ⁊ fieret niſi lex mr̄imonialis inꝝ-
ueniret. Ad ꝑmũ argumentũ q̄ burgẽ. facit circa Deutro.
xxiiij. dico ꝙ lex nature ſatis expꝛimit mr̄imonij indiſſolubi
litatẽ ꝓut hic a xp̄o allegaꝝ. non igiꝝ opoꝛtuit in lege moſay
ca de hmõi ſingulare mandatũ dare. Ad ſcõm dico ꝙ deus
ꝑcipiendo datõem libelli nõ dat modum repudiandi. ſꝫ dat
modũ tꝑandi ꝑtinax odiũ. ꝑ ꝯñs dat magis modũ impediẽ
di dimiſſionẽ. Ad terciũ dico ꝙ q̄ntũcũqꝫ fiat repudium ſꝑ
manet vinculũ. ſꝫ ꝙ in ve. le. poſt repudiuꝫ ꝑmittebaꝝ vterqꝫ
nubere alteri. h̄ fuit ad vitandũ maiꝰ malũ. repudiũ eñ per-
mittebaꝝ ad vitandũ vxoꝛicidiũ. alteri nubere ꝑmittebaꝝ ne
remaneret odiũ et vitareꝝ incontinentia. de iuſticia eñ legis
nature ⁊ euãgelij ꝙuis videaꝝ vinculũ rumpi. non tñ rũpiꝝ
etiã facto diuoꝛtio in caſu foꝛnicationis. nã ꝑmiſſio de nubẽ
do ꝑ euãgeliũ coꝛrecta ē. ꝑmiſſio aũt de diuoꝛtio manet i ca-
ſu foꝛnicatõis ſꝫ illa nõ tollit vinculũ. qꝛ ſeꝑatõe legitima fa-
cta neuꝝ nubere ꝑt ſine mechia. vt dr̄ in lr̄a h̄. ⁊ ita fuit in ve.
le. de iuſticia ſecus fuit de ꝑmiſſiõe ex cauſis ſepe dictis. Ad
q̄rtũ. aſſumptũ negaꝝ. videlꝫ ꝙ repudiũ ſit de exꝑſſo mãda-
to dei. ꝓbatio aũt nõ valet. qꝛ nõ ſeq̄tur. deus ꝑcepit dare li-
bellũ. ḡ ꝑcepit repudiũ. ſic̄ ꝑꝫ ex dictis. Et cũ poſtil. rñdet rõ
nibus alteriꝰ opĩonis bur. replicat. ſꝫ nihil ꝯcludit. Cũ eñ ar
guiꝝ ꝙ ſic̄ pluralitas vxoꝝ nõ fuit in ve. le. illicita ſic neqꝫ re-
pudiũ. Rñdet poſtil. ꝙ nõ ē ſiſe: qꝛ pluralitas vxoꝝ nõ fuit.
pꝛohibita. nec vnitas vxoꝝ eſt de lege nature ſicut inſepara
bilitas. ⁊ ideo ꝓpter maius bonũ pluralitas fuit licita ⁊ ſctã
ꝑꝛibus ſctis. ſecus ē de repudio q̄ cõceſſum ē ꝓpter maius
malũ vitandũ. hoc tñ minus malũ non facit foꝛe licitũ. Ibi
replicat burg. ꝑ illud apl̄i. Nõ ſunt faciẽda mala vt eueniãt
bona. quaſi hr̄e plures vxoꝛes ꝓpter maius bonuꝫ. deberet
eſſe malũ q̄ falſum eſt. Sed adhuc replicãs bur. arguit ſic.
pluralitas viroꝝ eſt mala. qꝛ ꝯ legẽ nature. igr̄ plr̄itas vxoꝝ
ꝯñtiam iſtã negat ſcotus circa. iiij. di. xxxij. in. q. de bigamia.
ſꝫ ꝙ incidentaliter dicit burgẽ. ꝙ in repudio ꝑmittiꝝ aliquod
malum. hoc redarguit hic plana a littera vide eam bñ. Sed
⁊ bur. h̄ calũniaꝝ exemplũ poſtil. q̄ ponit de aĩalibꝰ brutis
q̄ꝝ ꝯiũctio in ꝑte ⁊ ſi nõ ē in toto manuducit ad videndũ in-
ſeꝑabilitatẽ mr̄imonij. q̄ exemplũ ⁊ ſi nõ ſit i toto ſiſe. non
igr̄ calũniari dꝫ qꝛ exempla ⁊ ſiſitudines nõ ſꝑ currũt q̄tuoꝛ
pedibꝰ ꝓut ꝑꝫ ſupꝛa Oſee. j. c. ⁊. j. mach. xx. in additõe bur.
⁊ ꝑꝫ totum. In eo. ca. vbi dr̄. Quicũqꝫ dimiſerit vxoꝛẽ ⁊c̄.
poſtil. dicit v̄ſum illũ ſupplendũ qꝛ oꝛõ defectiua ē burg. dic̄
eũ plane eſſe intelligendũ. ſuppoſito ꝙ veꝝ ſit totũ q̄ ipſe ꝑ
ſuas digreſſiones hic ⁊ Deutro. xxiiij. diſſeruit. ſed ſuppoſi-
tum non concedi. igitur nec reliquum. ſed ꝙ obijcit contra
poſtilla. de pari iure viri ⁊ vxoꝛis quo ad poſſe nubere alte-
ri allegans cauſam diuerſitatis. quia pluralitas vxoꝛum fu-
it in veteri teſtamento licita non autem viroꝛum non valet.
pꝛopter ſuperius dicta. ⁊ vide ibi Scotum in loco ſupꝛa al-
legato.

Capitulum. xx.

a Simile eſt re- ❡ xx.
b gnũ celoꝝ hoĩ patrifa
c milias qui exijt primo ma
ne ꝯducẽ oparios in vine
d aꝫ ſuã. Cõuentõe aũt facta
cũ oparijſ ex denario diur
e no miſit eoſ ĩ vineã ſuã. Et
egreſſus circa horã. iij. vi-
dit alios ſtãtes ĩ foro ocio
ſos ꝛ dixit illis. Ite ꝛ vos
in vineã meã ꝛ qđ iuſtũ fu
erit dabo vob. Illi ãt abie
f runt. Iterum aũt exijt cir-
ca ſextam et nonam horaꝫ
g et fecit ſimiliter. Circa vn-
decimã vero exijt et iuenit
alios ſtantes et dicit illis.
h Quid hic ſtatꝭ tota die oci
i oſi. Dicunt ei: quia nemo
nos conduxit. Dicit illis.
k Ite ꝛ vos in vineam meã
l Cum ſero autem factuꝫ eẽt
o dicit dominus vinee pro-
m n curatori ſuo. Voca opari-
os ꝛ redde illis mercedeꝫ
p incipiens a nouiſſimis vſ-
q ꝙ ad primos. Cum veniſ-
ſent ergo q̃ circa. xj. horaꝫ
r venerant acceperũt ſingu-
s los denarios. Venientes
t aũt ꝛ primi arbitrati ſũt ꝙ
v plus eſſent accepturi. acce
perũt aũt ꝛ ipi ſinglos de-
x narios Et accipiẽtes mur

Simile eſt regnũ celoꝝ. h̃ conſeq̃nter ſaluatoꝛ docꝫ ṽtutes ꝑlatoꝝ. In ꝑlatis aũt ꝑ ceteris ṽtutibus debent eſſe quatuoꝛ. ſ. feruoꝛ ad continue laboꝛandũ in agro dominico. vigoꝛ ad ſe martyrio exponendũ ꝓ grege ſibi cõmiſſo. tenoꝛ etiã in ſtatu alto. pietatis dulcoꝛ cõtinue ſbditis; bñfaciẽdo. Primũ tangit in prima pte capit. ſcõm ibi. Et aſcendens ihs hieroſolymã. terciũ. Tunc acceſſit ad eũ. quartũ. Et egrediẽtibꝰ illꝭ ab hiericho. Primum oñdit in pabola illorum q̃ vocati ſũt ad opanduꝫ in vinea a mane vſqꝫ ad veſperam. Ex q̃ pꝫ ꝙ ꝑlati dñt cõtinuo laborare ꝑ doctrinã ĩ eccleſia. dñt etiã opari ibidẽ ſine inuidia ꝛ mutua emulatione qđ pꝫ ꝑ h̃. qꝛ laborãtes murmurãtes h̃ reꝑhẽdunt ꝓpt qđ Nume. xj. dr̃ ꝙ cuꝫ ioſue diceret moyſi. vt ꝓhiberet heldad ꝛ medab ꝓphetantes in caſtris. moyſes redarguit ipſuꝫ di. Quid emularis ꝓ me. q̃s tribuat vt oĩs ppl'us prophetet ꝛ det dñs eis ſpm̃ ſuũ. Igit circa h̃ duo tanguntur Primũ eſt vocatio ad laboris exercitiũ. ſcđo ad recipiendũ ꝑmiũ. ibi. Cũ ſero factũ eſſet. Circa primũ ergo dicitur a ❡ Simile eſt regnũ celoꝝ. i. ſtatus eccl'ie militantis.
b ❡ Hoĩ prĩfamilias. iſte eſt deꝰ pr̃ q̃ ita gubernat totum mundũ ſic prĩfamilias ſubditos in domo. c ❡ Qui exijt ꝛc̃. iſte exitus nõ eſt ꝑ loci mutatõeꝫ: ſꝫ ꝑ ſue bonitatis diffuſionẽ in creatura ſubiecta. vinea iſta eſt vl'is eccl'ia que a ꝑ iuſto colligit vſqꝫ ad vltimũ q̃ in fine mũdi naſciturus eſt: vt dicit Greg. oparij aũt ſunt doctores ꝛ prelati a deo miſſi ad culturã huiꝰ vinee ꝑ ꝑdicatiõeꝫ ꝛ doctrinã. prio ḡ mane deus pr̃ oparios cõduxit. qꝛ a princicipio mũdi vſqꝫ ad noe aliq̃s ſanctos pr̃es ad eruditõeꝫ hoim miſit. videlicet Adam ſeth ꝛ enoch ꝛ alios iuſtos. d ❡ Conuentõne aũt facta ꝛc̃. cõuentio iſta eſt ꝓmiſſio vite et̃ne ꝓ laboꝛe. q̃ quidẽ vita eterna dr̃ denariꝰ diurnus q̃ eſt equalis oĩbus qꝛ vita eterna erit equalis oĩbꝰ a parte finis.
e ❡ Et egreſſus circa horã terciã ꝛc̃. Hora tercia intelligit mũdi diſcurſus a tẽpe noe vſqꝫ ad abꝛaam in q̃ aliq̃ ſancti ad eruditõeꝫ alioꝝ miſſi ſunt a deo vt noe ſem eber thare ꝛ abꝛaam ꝛ conſiſes. f ❡ Iterũ aũt exijt circa ſextã horã ꝛ nonã. Hora ſexta fuit ab abꝛahã vſqꝫ ad moyſen in qua miſſi ſunt abꝛahã yſaac et iacob: ꝛ duodecim patriarche. Hora nona a moyſe vſqꝫ ad xp̃m: vicꝫ tẽpe legis in q̃ ad eruditõnem ppl'i ꝓmiſſi ſunt moyſes aaron ꝛ ioſue. Iudices. reges ꝓphete ꝛ ſacerdotes. g ❡ Circa. xj. ho exijt. vndecima hora intelligit a tp̃e xp̄i vſqꝫ ad finẽ mũdi. in q̃ gẽtiles vocati ſunt ꝑ ꝑdicatõneꝫ apl'oꝝ et alioꝝ eccl'ie doctorum. ꝛ ꝓpter h̃ dr̃ hic. h ❡ Quid hic ſtatis tota die ocioſi. qꝛ q̃ a ꝑncipio mũdi vſqꝫ tũc laboꝛare in bonis moꝛibꝰ neglexerãt q̃ſi tota die ocioſi ſtabãt. i ❡ Dicunt ei qꝛ nemo nos cõduxit. i. nullus doctoꝛ. nullus ꝓpha ad nos inſtruendũ venit. qꝛ lex ꝛ ꝓphete filijs iſrl' dati fuerãt vt illi ſpãli ſanctitate fulgerẽt: ex quibꝰ xp̄s ſm̃ carnẽ erat naſciturus. k ❡ Ite ꝛ vos in vineã meã. interponit h̃ coniunctõ copulatiua qꝛ gẽtiles iudeis adiũcti ſunt. vt vna eccleſia ex ambabꝰ fieret. l ❡ Cum ſero aũt factum eẽt. hic deſcribit vocatio ad recipiendũ ꝑmiũ: ſero aũt ab aliq̃bꝰ hic tr̃ finis mũdi in q̃ vocabunt iuſti ad receptõeꝫ ꝑmij. vt hꝫ

ĩ. xxv. ca. Venite bñdicti pr̃is mei ꝛc̃. Sed illud qđ ſeq̃tur videt cõtradicẽ. ꝙ aliq̃ accipientes ꝑmium murmurabant aduerſus patrẽfamilias: qꝛ nullꝰ in fine mũdi ꝑmiũ eternũ recepturus murmurabit cõtra deũ: ſꝫ erit ſuo premio cõtentꝰ. Ad qđ rñdet be. Grego. ꝙ iſta murmuratio nõ eſt aliud ꝙ dilatõ ꝑmij quã ſuſtinuerunt pr̃es ſancti in lymbo vſqꝫ ad paſſionẽ xp̄i. Sed h̃ rñſio nõ vr̃ coueniens qꝛ murmuratores h̃ dicunt ne quã. qđ ñ põt dici de ſctis pr̃ibus in lymbo exñtibus: ꝛ in fine pabole cõcludit. Multi ſũt vocati pauci ṽo electi. Ex q̃ pꝫ. ꝙ iſta pabola nõ ſolũ extẽdit ſe ad electos. cuiuſmodi ſunt illi q̃ ĩ fine mũdi recipient ꝑmiuꝫ: ꝛ ideo dõm ꝙ ſero hic accipit ꝓ tp̃e gr̃e qđ incepit a xp̄o. vñ Ioh. j. dicit Gr̃a ꝛ veritas ꝑ hũc ſum xp̄m facta ẽ. et ſõ cũ dr̃. l ❡ Cũ ſero aũt factũ eẽt. i. cũ tp̃s gr̃e aduenĩſſet. m ❡ Dicit dñs vinee. i. deus pr̃. n ❡ Procuratoꝛi ſuo. i. hoi xp̄o: q̃ miſſus eſt ad ꝓcuratõꝫ ſalutis hũane. o ❡ Voca oparios ꝛ redde illis mercedẽ. illa merces bñ intelligit gr̃a. quia eſt quedã inchoatio gloꝛie. cũ gloꝛia nõ ſit aliud ꝙ gr̃a conſummata. p ❡ Incipiẽs a nouiſſimis. qꝛ in primitiua eccleſia gr̃a xp̄i data eſt gentilibꝰ q̃ vltimo venerãt ad fidem iudeis ꝓ maioꝛi parte ĩ ĩfidelitate remanentibꝰ. q ❡ Cuꝫ veniſſent ḡ qui circa. xj. horã venerãt. i. gentiles. r ❡ Acceperũt ſingulos denarios. i. donũ gr̃e q̃ eſt quedã inchoatio ꝛ arra gl'ie. s ❡ Veniẽtes aũt primi. i. iudei q̃ a principio legis date deo ſeruierãt. t ❡ Arbitrati ſunt ꝙ plus eſſent accepturi. qꝛ in primitiua eccl'ia credebãt ꝙ plus deberent hr̃e de xp̄i gr̃a. vñ reputabãt gẽtiles indignos gr̃a dei ſm̃ ꝙ dr̃ Act. x. vbi petrus vidit lintheũ ſubmiſſuꝫ de celo in q̃ erãt aĩalia q̃drupedia ꝛ ſerpentia ꝛ volatilia immũda ſm̃ legẽ ꝛ dictum eſt petro. Occide ꝛ mãduca. in q̃ ſignificabat incoꝛpatio gentiliũ intra eccl'iam ꝑ fidẽ ꝛ gratiam ſic pꝫ ex l'ra cõſeq̃nti. qꝛ a deo miſſus ẽ Petrus ad ꝑdicandũ coꝛnelio ꝛ centurioni et alijs gentilibꝰ. ꝓpter qđ Petro abominatõeꝫ hñte de mãducatione immũdoꝛum ſꝫm legẽ in q̃ ſignificabat vt dictũ eſt vocatio gentiliũ ad fidem dictũ eſt ſibi a deo. qđ deꝰ purificauit. tu ne cõe dixeris. ꝛ. ĩ. e. ca. dixit petrus coꝛnelio ꝛ amicis ſuis. Vos ſcitis q̃m abominatio ſit viro iudeo coniungi aut accedẽ ad alienigenã: ſꝫ mihi oñdit deus neminẽ cõem aut immundum dicere hominem. v ❡ Acceperunt autẽ et ipſi ſingulos denarios. i. conſimilẽ gratiã ſicut et gentiles. et nõ maioꝛẽ. vñ Act. x. dicit ꝙ ꝑdicante petro cecidit ſpũſſanctus ſuꝑ oĩs qui audiebãt verbũ vꝫ ſuꝑ coꝛneliuꝫ ꝛ amicos eius: qꝛ vt ibidem dr̃. Receperũt ſpm̃ſctm̃ in ſigno viſibili. Et donũ linguaꝝ ſicut receperãt apl'i ꝛ alij diſcipuli q̃ erant iudei in die penthecoſtes. x ❡ Et acci. mur. aduer. patrẽfa. dr̃. Hi nouiſſimi ꝛc̃. qꝛ ad l'ram in primitiua eccl'ia conuerſi iudei murmurauerũt de hoc ꝙ conſimilis gr̃a fiebat gentibus ſic et ipſis. vñ Act. xj. dr̃ cũ petrus rediſſet in hirl'm baptiſato coꝛnelio ꝛ amici eiꝰ diſceptabant aduerſus illũ qui erant ex circũciſione dr̃. Quare cõmunicaſti cũ illis qui hñt ꝑpuciũ ꝛ manducaſti cũ illis. ꝛ ibidem. vj. ca. dr̃. In diebꝰ illis creſcẽte nũero diſcipuloꝝ factũ ẽ murmur grecoꝝ aduerſus hebꝛeos. eo ꝙ deſpiceren

tur in miniſterio quotidiano viduę eorum. y ¶ At ille re
ſpondens p diuinã reuelatõez apl'is factã. z ¶ Uni eoꝝ
dixit. ſic át aliqñ accipit nũerꝰ indetmiatꝰ p detmiato. ita
etiã aliqñ ſumit vnitas p numero. ſic ſupra dictũ ẽ q pe-
trus loqbat p oibꝰ apl'is. ita ſilr qd h di vni intelligit eſſe
dictum multitudini
eoꝝ. q de gr̃a data
gẽtibus murmura-
bant ſeu admirabã
tur: z h factũ ẽ Act.
xj. vbi Petrus ratõ
nem reddidit iude-
is murmurãtibꝰ de
hoc q baptizauerat
corneliũ dicẽs q ex
diuina reuelatõe fe-
cerat z quia viderat
ſpm̃ſctm̃ deſcenden
tem ſup gentiles ſi-
cut ſuper iudeos: vt
hr̃ ibidem. ſequitur
a ¶ Amice nõ facio
tibi iniuriã. q inniu-
ria nõ hz locũ vbi ẽ
mera gr̃a. z iõ ſi det
gr̃am cuicũq volu
erit nõ faciet alicui
iniuriã. b ¶ Nõne
ex denario conueni
ſti mecũ. q ad h ali
qs venit ad fidẽ vt
hẽat gr̃am in pñti z
gl'iam in futuro.
c ¶ Tolle qd tuũ eſt

murabant aduerſus patrẽ
familias dicẽtes. Hi no-
uiſſima vna hora fec. rũt et
pes illos nob feciſti q por
tauimꝰ põdus diei et eſtꝰ
y z At ille rñdens vni eoꝝ di
a xit. Amice nõ facio tibi in
b iuriã. Nõne ex denario cõ
c ueniſti mecũ. Tolle qd tu-
d um ẽ z vade. Uolo autẽ et
huic nouiſſimo dare ſicut
e z tibi. Aut ñ licet mihi qd
f volo facẽ. An oculus tuuſ
g nequã eſt. q ego bonꝰ ſuz.
h Sic erũt nouiſſimi primi z
i primi nouiſſimi. Multi ei
k ſũt vocati pauci vo electi.
l Et aſcẽdẽs ieſus hieroſo-
m limã aſſumpſit. xij. diſcipu
los ſecreto z ait illis Ecce

z vade. i. gr̃am quã meruiſti. credẽdo legi z pphis de xpo
q licet prima gr̃a nõ cadat ſb merito augmentũ tñ gr̃e ca
dit ſub merito. qd quidẽ augmentũ datũ eſt iudeis credẽ
tibus in xpm. d ¶ Uolo aũt z nouiſſimo huic dare zc̃.
id eſt gentili vocato imediate ab ydolatria ſic iudeo voca
to a legis obſeruãtia. e ¶ Aut nõ licet mihi qd volo facẽ
q. d. ſic. q dei volũtas nullo mõ põt eẽ diſtorta. f ¶ An
oculus tuus nequã eſt. q talis inuidia p iudicium pcede
bat ex humano defectu. g ¶ Quia ego bonus ſum. per
eſſentiã z iõ nõ poſſum male agẽ. h ¶ Sic erunt nouiſſi
mi primi. q gentiles q a iudeis erãt quaſi viles reputati ſt̃
conuerſi deuote ad fidẽ xpi. i ¶ Et pri. no. q iudei q fue-
rant ppl's peculiaris ipſiꝰ dei, pter infidelitatẽ ſunt ab eo
delecti: z hoc eſt qd ſubdit. i ¶ Multi aũt ſũt vocati. ad
fidem xpi p legem z pphas. k ¶ Pauci vo electi. q pau
ci de iudeis compatiue crediderunt in xpm z de credenti
bus multi reuerſi ſunt ab eccl'ia z adhuc reuertunt ad vo
mitũ. Moralr autez põt exponi pabola iſta de vocatis ad
gr̃am ſm diuerſas etates. ita q hora pria ſignificat pueri-
ciã. hora tcia iuuẽtutẽ. q ſic tũc ſol incipit aſcendẽ z calo-
rẽ oñdẽ. ſic i iuuẽtute calor nãlis i hoie. hora. vj. etatẽ viri-
lẽ. q tũc hõ ẽ i ſtatu pfecto: ſic ſol i celi medio. hora. ix. ſe-
nectutẽ. in q calor nãlis incipit i hoie refrigeſcẽ. xj. vo ſig-
nificat ſeniũ. q tũc hõ ẽ pe mortis occaſuz. vocant g opa
rij oibꝰ iſtis horis. q aliq vocant ad fidẽ p gr̃am opantem
in puericia. alij i iuuẽtute. z ſic de alijs etatibꝰ et omes hñt
denariũ diurnũ. q qñtumcũq hõ tarde ad gr̃am vocetur.
dũ tñ in ea pſeueret hz gl'iam eternã. Cõtingit etiã qñq q
ille q vocat i ſenectute cõſeqtur tantã gr̃am z gl'iaz a deo.
ſic ille q i iuuẽtute vocat. tũ ex diuina liberalitate. tũ ex ipſi
us vocati feruente volũtate z opatiõe. l ¶ Et aſcen. ihs.
h ſaluator oñdit q i platis dz eẽ vigor ad tolerãdũ marty-
riũ ſi neceſſe ſit p grege ſibi cõmiſſo. z h docet p exemplũ
ſui. q volũtarie veit i irl'm ad ſuſtinẽdũ mortẽ p ſalute mũ
di: vñ b. Greg. exponẽs illd Joh. ix. Ego ſum paſtor bo. z
aiaz m. po. p oui. meis. dic de ſe z alijs platis. In h oñſa
ẽ nob via quã ſeqmur. z h ẽ qd dic. l ¶ Et aſcen. ihs hie-

roſolymã: q reſpectu totiꝰ terre pmiſſionis ẽ in alto ſita. z
pter h veniẽtes illuc ab alijs ptibus ibãt aſcendendo.
m ¶ Aſſumpſit. xij. diſci. ſecreto. z h duplici de cã. vna eſt:
q ſecretũ myſteriũ ſue paſſionis futurũ volebat apl'is cõi
ter p alijs reuelare. ne videntes eũ poſtea mori igminioſe

n aſcendimꝰ hirl'ymã z filiꝰ
hois tradet pricipibꝰ ſa-
o cdotũ z ſcribiſ z cdẽnabũt
p eũ morte z tradẽt eũ genti
q bus ad illudendũ z flagel-
r landũ z crucifigendũ z ter
s t cia die reſurget. Tũc acceſ
v ſit ad eũ mr̃ filioꝝ zebedei
x cũ filijs ſuis adorans z pe
y tẽs aliqd ab eo. Qui dixit
z ei: quid vis ait illi. Dic vt
ſedeãt hi duo filij mei vnꝰ
ad dexterã tuã z vnꝰ ad ſi-
a niſtrã i regno tuo. Rñdẽs
aũt ieſus dixit. Neſcitiſ qd
b petatis. Poteſtis bibẽ ca
licẽ quẽ ego bibiturꝰ ſum.
c d Dicũt ei. poſſumꝰ ait illis
Calicem qdem meũ bibetiſ
e ſedere aũt ad dextram me-

ſcãdalizarẽt. Scda
ẽ q ſecreta myſteria
ſt tm̃ maioribꝰ reue-
lãda z detegẽda. cu
iuſmodi erãt apl'i.
n ¶ Filiꝰ hois tra.
pñ. ſac. z ſcri. i. legiſ-
peritiſ. q eis p iudã
fuit traditꝰ z vẽditꝰ.
o ¶ Et cõtẽ. eũ mor-
te. q ipſi iudicauerũt
eũ eẽ reuz mortis. lz
nõ hñent ptãtẽ inti-
ciẽdi. q iudiciũ ſan
guinis erat eis abla
tũ a romanis q dña
bant eis. z iõ ſeqtur
p ¶ Et tradẽt eũ gẽ-
tibꝰ. vicz pylato pſi
di z ſuis militibus
ad pficiendũ illd qd
nõ poterãt: vicz xpi
mortẽ: z h ẽ qd ſub-
dit. q ¶ Ad illudẽ
dũ z fla. z crucifigẽ-
dũ. Iſta ei tria infli-
cta ſt xpo p ordinez
vt videbit infra.
r ¶ Tercia die reſur

get. hoc aũt ſbdit xps ne apl'i eiꝰ morte audita abſorberẽt
p triſticia. s ¶ Tũc acceſ. h oñdit tercio q platis dz eẽ te-
nor hũilitatis. q nõ dñt appetẽ peſſe. z diuidit i duas par
tes. q p ponit huiꝰ documẽti occaſio. ſcdo ſbiungit hũili-
tatis inſtructio: ibi. Ihs aũt vocauit eos. Circa primũ ad-
uertendũ q iudei eſtimabãt xpm p pphas pmiſſuz regna
turũ tpalit in irl'm. q ſcpturas de regno xpi carnaliter
intelligebãt. z iõ regnũ ablatum ab eis p romanos crede-
bãt ſibi reſtituendum p xpm. pter qd apl'i dicebant xpo
Act. j. Dñe ſi in tpe h reſtitues regnũ iſrl'. z h mõ iacobus
z iohes filij zebedei z mr̃ eoꝝ audientes xpm pꝰ mortem
tercia die reſurrecturũ crediderũt ipm imediate ptꝰ reſur-
rectõem regnaturuz i irl'm tpaliter. z iõ cupiẽtes ei eẽ col-
laterales p ceteris. q erãt eiꝰ cognati germani informaue
rũt matrẽ ſuã de petitõne ſeqnti. z hoc eſt qd di. s ¶ Tũc
audita reſurrectõne xpi futura. ¶ Acceſſit ad eum. i. ad
xpm. v ¶ Mr̃ fi. ze. cũ fi. ſuis. pſcijs de petitõne matris.
x ¶ Adorãs z petẽs aliqd ab eo. nõ petijt p in ſpãli z deter
minate: ſz tm̃ in gñali. vt cõceſſione facta in gñali p minus
poſſet poſtea ſibi denegari in ſpãli. y ¶ Qui dixit ei qd
vis. nõ petit vt inſciꝰ: ſz vt petitõ ſua poſtea cõuenientiꝰ oñ
dat irrõnabil'. z ¶ Ait illi. dic vt ſe. zc̃. i. ſint tibi collatera-
les z maiores in regno tuo pꝰte. qd quidẽ regnũ credebãt
tpale: vt dictũ eſt: nec eſt mirũ ſi talia apl'i credebãt z appe
tebant q adhuc carnales erãt z nondũ illuminati. nec cõfir
mati p gr̃az ſpũſſcti. a ¶ Rñdẽs aũt ihs dixit zc̃. rñdet fi-
lijs z nõ mr̃i. q ſciebat ipam eẽ miſſaz a filijs et informa-
tam de petitõe faciẽda p eis. b ¶ Poteſtis bi. cali. quez
zc̃. i. ſuſtinẽ mortẽ igminioſaz z crudelẽ quã ego paſſuruſ
ſum: z p quã debeo venire ad regnũ. nõ tpale vt creditis.
ſz eternũ. c ¶ Dicũt ei poſſumꝰ. loquunt ſic inexpti pprie
fragilitatis. qd patuit p effectũ. q in paſſione xpi fugerũt
p timore mortis. d ¶ Ait ill' cali. qdẽ meũ bibetiſ. q iaco-
bus ppt xpm ab herode ẽ occiſus. vt hr̃ Act. xij. z iohes ĩ
doliũ feruẽtis olei ppt xpm miſſus ẽ. z ſic pz q hũit pmp-
tã volũtatẽ moriẽdi ppt xpm. fuit etiã miſſus i exiliũ ppt
ipm. Exiliũ át qdã mors ẽ ciuilis. e ¶ Sedẽ át ad dexte

ram meā vel ſini.nō eſt meū dare vob in illo ſupple ſtatu in q̄ eſtis.i.nondū humiliatis ꝛ adhuc carnalib⁹. f ¶ Sꝫ quib⁹paratū eſt a pr̄e meo.i.vere humilib⁹ ꝛ ſpūalia ſapientib⁹. g ¶ Et audientes decē.ſ.apl'i. h ¶ Indignati ſt̄ de duob⁹fratrib⁹.aliq̄d humanū paſſi.qꝛ adhuc erāt carnales ſic̄ ꝛ illi. ꝛ idō

vt oñdat aliq̄s iuide morſus.ſꝫ vt oñdat hos tāto potitos eē honore ꝙ ēt inuidiā alijs poterāt generare: h̄ ille.vñ in h̄ loco murmuratores illi q̄ dicūt̄ nequā nō de ſctīs itelligendū ē.ſꝫ de alijs hoib⁹nequā q̄ i ſil'i caſu ↄſueuert̄ murmurare.ſil'r ꝛ qd̄ dic̄ in fine. Multi ſt̄ vocati pau.po elec.

indignati ſunt ꝙ excellentiā ſup alios hr̄e voluerī. i ¶ Ieſus aūt. Hic pñr inſtruit diſcipulos ſuos de humilitate ex ꝑhabita occaſione: vt ambitiōeꝫ iacobi ꝛ iohis reprimeret ꝛ indignatōeꝫ aliorū ſedaret. k ¶ Et ait. Sci.qꝛ pricipes gētī.q.d. maioritas in regno meo nō eodē mō acquirit̄ ſic̄ i regno terreno qꝛ in regno terreno acquiritur ꝑ ambitōeꝫ ꝛ poteſtatem.ſꝫ in regno meo cōtrario modo acquirit̄ vicꝫ ꝑ hūilitatē ꝓpter qd̄ dicit. l ¶ Qui.vo. int̄ vos maior fieri ſit vr̄ mi.i. ſe exerceat in obſequijs hūilitat̄.ꝛ qꝛ i moralib⁹ magꝭ mouēt facta ꝙ vba:ꝛ iō icludit ſuipſi⁹ exēplū di. Sic̄ fi.ho.ñ venit mini.ſꝫ mini.ꝛc̄.

am vel ſiniſtrā nō eſt meuꝫ
f dare vob ſꝫ q̄b⁹ ꝑatuꝫ eſt a
g pr̄e meo. Et audientes.x.
h indignati ſt̄ de duob⁹ fra-
i trib⁹. Ih̄s āt vocauit eos
k ad ſe ꝛ ait Scitis qꝛ princi
pes gentiū dñant̄ eoꝝ:ꝛ q̄
maiores ſūt ptāteꝫ exercēt
inter eos. Nō ita erit inter
l vos:ſed q̄cunq̄ voluerit i
ter vos maior fieri: ſit vr̄
miniſter Et qui voluerit i-
ter vos primus eſſe erit ve
ſter ſeruus. Sicut fili⁹ ho-
mis nō venit miſtrari ſꝫ mi
niſtrare:ꝛ dare aīaꝫ ſuā re-
n dēptōꝫ ꝓ mult̄. Et egredi
o p entib⁹ illis ab hiericho ſe-
q cuta ē eū turba ml'ta. Et ec
ce duo ceci ſedētes ſec⁹ vi
am:audiert̄: qꝛ ih̄s trāſiret
Et clamauerunt dicentes
r Dñe miſerē nr̄i fili dauid.
s Turba aūt icrepabat eos
t vt tacerēt. at illi magꝭ cla-
mabāt dicētes. Dñe miſe
v rere nr̄i fili dd̄. Et ſtetit ie-
ſus ꝛ vocauit eos: ꝛ ait.
x Quid vult̄ vt faciā vobis
Dicūt illi. Dñe. vt apiant̄
oculi nr̄i. Miſertus āt eo-
y rū ieſus tetigit oculos eo-
rū. Et confeſtim viderunt
z ꝛ ſecuti ſunt eum. ¶ xxj.
a Et cū appropinq̄ſſent
b hieroſolymis ꝛ venil-

ſm eundē Chryſ. ſꝫ ad ſuꝑiores ſctōs ꝑtinet ſꝫ ad gentes ex ipis gētib⁹.lꝫ multi ſt̄ vocati pauci tamē electi. Et aduertēdū ꝙ in ipa expōne poſtilla.inueniunt̄ maiores diſſil'itudines in ꝑncipali ſeu finali ꝑte ipi⁹ ꝑabole.dicit ei. Nā cū ſero factū eēt. intelligit̄ d̄ tꝑe gratie ꝙ icipit a xp̄o.qd̄ nō pōt ſtare ꝑ qꝛ illud ſero iā nō erat tp̄s opādi. ſꝫ potius recipiendi mercedē opatōis. qd̄ pꝫ ex h̄ qd̄ dic̄. Dñs vinee.i.de⁹. ꝓcuratori ſuo.i.xp̄o.voca opa rios ꝛ redde ill' mercedē.ex q̄ pꝫ ꝙ iā nō erat tp̄s opandi ſed mercedē recipiendi Nō em̄ dixit voca oparios vt laborēt.ſꝫ vt mercedē recipiant laboris ꝑteriti.qd̄ nō cōpetit tꝑe gr̄e. in q̄ magis optꝫ laborare ꝙ in ꝑdictis tꝑib⁹.ſ.antiq̄ legis ꝛ hmōi. vñ apl's ij.ad Coꝝ.vj. Exhibeam⁹ noſmetipos ſic̄ dei miſtros in multa patiā in tribulatōnib⁹. in neceſſitatib⁹. i auguſtijs ꝛc̄.q̄ꝝ ſil'ia nō legunt̄ dicta antiq̄s ꝑ modū exhortatiōis. lꝫ aliq̄n ꝑ modū pene.ſcd̄o qꝛ lꝫ gr̄a ſit q̄dā inchoatio gl'ie nō tn̄ dr̄ merces ſꝫ pott⁹ ꝑncipiū merēdi. Merces aūt copioſa ē in cel'. Mat.v.c.vñ ſnia ſctōꝝ validior eſt ſm quā ꝑ illud dr̄. Cū aūt ſero fa.eſ.intelligit̄ cū dies toti⁹ mundi ad veſpam cōſummatōis inclinata eēt. ¶ Replica.

In ca.xx.vbi dicit ſero q̄ñ oparij vocant̄ ad recipiendū mercedē optꝫ accipe ꝓ tꝑe gr̄e qd̄ a xp̄o incipit ꝓpter h̄ ꝙ dr̄ q̄ſdam murmuraſſe ꝙ in eťna btitudine locū nō hꝫ.burg.obijcit ꝙ tp̄s gr̄e nō ē tp̄s recipiēdi ſꝫ merendi:ad hoc pt̄ dici ꝙ tp̄s gr̄e fuit ꝛ ē tp̄s recipiēdi q̄ ad ꝑguſtatōꝫ gl'e q̄ copioſa fuit in ꝑmitiua eccia ꝛ ſic̄ putat burg.ſoluē argumentum poſtil.ꝑ h̄ qꝛ ꝑabole non dicunt omninodā ſil'itudinē. ꝑ idē ſoluit̄ argumētuꝫ ei⁹.

n ¶ Et egredientib⁹.h̄ pñr oſtendit ſaluator ꝙ in ꝑlatis dꝫ eē pietatis dulcor ad cōtinue bñfaciendū ſbditis. qꝛ xp̄s nō ſolū in domo ꝛ in quiete exñs.ſꝫ etiā in via ambulans nō ceſſabat ppl'm docere ꝛ infirmos curare.ꝛ hoc eſt qd̄ dicit̄ hic. o ¶ Et egredienti.illis.i.xp̄o ꝛ ei⁹ diſcipuli o ¶ Ab hiericho.nomē ciuitatis ē q̄ corā filijs iſrl' corruit bt hr̄ in li. Joſue.vj.c.ſꝫ poſtea reedificata eſt. p ¶ Secuta ē eū turba ml'ta.deſiderātes audire doctrinā ei⁹ etiā i via. q ¶ Et ecce duo ce. Marc⁹ dic̄ ꝙ erat vn⁹.nō eſt hic cōtradictio.qꝛ lꝫ eēnt duo ſm veritatē.vt dic̄ hic Mat.tn̄ vnus famoſior altero.vl' importuni⁹ clamabat. ꝛ iō d̄ illo tm̄ facit marc⁹ cmētōeꝫ ſeq̄t. r ¶ Miſerē m.fi.dd̄.vocāt eū filiū dd̄.qꝛ credebāt ipm eſſe xp̄m ꝑ ꝓphetas ꝓmiſſuꝫ ꝛ notū erat apd̄ oēs iudeos ꝙ xp̄s naſcitur⁹ erat de ſemie dauid s ¶ Turba aūt increpa.eos.qꝛ ꝑ clamorem ſuū ipediebāt turbā ad audiēdo xp̄i doctrinā. t ¶ At illi magis clamabāt ꝛc̄.timētes ne ab icrepatōe alioꝝ ipediret̄ auditō ꝛ exauditio petitōnis ipoꝝ. v ¶ Et ſtetit ieſus ꝛc̄.in h̄ apparet ei⁹ clementia. qꝛ nō dedignat⁹ eſt ſtare ꝛ alloq̄ ꝑſonas viles ꝛ paupes. x ¶ Quid vultis ꝛc̄. nō petit qꝛ ignorat eoꝝ volūtates ſꝫ qꝛ ad miraculoꝝ opatōeꝫ vult hr̄e ſanandoꝝ cōfeſſionē. vt ex h̄ magis appeat euidentia miraculi. y ¶ Tetigit ocu.ꝛ ↄfeſtim videꝛt.i.ſubito. Ex q̄ appet ꝙ illa illuminatio fuit miraculoſa.nō nālis qꝛ nā nō opat̄ i inſtanti. z ¶ Et ſecuti ſt̄ eū.fide.ſ. et morib⁹ qꝛ illi q̄ illuminati ſunt a xp̄o corpal'r ab ipo illumiati ſt̄ etiā mentaliter qꝛ totū hoiem ſimul facit ſaluū.vt dr̄ Joh.vij. Totū hominē ſaluū feci in ſabbato. ¶ In ca.xx.vbi dr̄ in poſtil. Sꝫ h̄ rñſio nō videt̄ cōueniens ꝛc̄. ¶ Additio.

Non videt̄ h̄ rñſio be. Greg.rōnabilit̄ excludenda ꝓpt̄ illas diſſimilitudies q̄s allegat poſtil. Nā ea q̄ ꝑabolice dicunt̄ nō ſt̄ totalit̄ applicabilia intētui. Vnd̄ ipemet poſtil. Lu.xvj.expſſe dic̄ ꝙ ſil'itudo ꝑabolica non currit ſꝑ q̄tuor pedib⁹.imo ſi teneret i oib⁹ iā nō eēt ſil'itudo:ſꝫ magis idēptitas ꝑſertim cū ad tollēdas ſil'itudines h⁹ ꝑabole ſuffic̄ ſnia Chryſ.q̄ in h̄ loco ſic dic̄.nō optet ea q̄ in ꝑabolis ſt̄ ſm totū qd̄ dr̄ inueſtigare:ſꝫ intētōꝫ ꝓpter quā ↄpoſita ē itelligē ꝛ nihil vltra ſcrutari.nō ei inducit h̄

a Et cū appropinq̄ſſet. Poſtq̄ ſcripta ¶ Ca.xxj. eſt edificatio eccie gentiliū i fide ꝛ morib⁹. hic deſcribit̄ reprobatio ſynagoge iudeoꝝ. et h̄ triplici rōne qꝛ ꝑ̊ fuerunt contēptores diuine maieſtatis. ſcd̄o q̄a fuerūt cōtradictores diuie veritatis ca.ſeq̄nti. tercio qꝛ fuerūt q̄ntuꝫ in ſe fuit deprauatores.ſeu dāṅatores diuie bonitatis.xxiij.ca. Prima diuidit̄ in tres.qꝛ ꝑ̊ oñdit̄ ꝓpoſitū ſigno celebri.ſcd̄o facto patēti:ibi. Et itrauit ieſus. Tercio verbo rōnabili:ibi. Quid aūt vobis videt̄. ꝑma in duas.qꝛ ꝑ̊ ponit̄ veritatis adipletio.ſcd̄o iudeoꝝ ↄdictio:ibi Cū intraſſet. Iteꝝ ꝑma in duas.qꝛ ꝑ̊ oñdit̄ ꝓpoſitū ꝑ duplex celebre ſignū xp̄i.ſcd̄m ponit̄:ibi. Prima aūt turba Circa ꝑmū aduertēdū ꝙ ſignū aduēt⁹ xp̄i in hierl'm ad redēptōeꝫ ppl'i fuerat ꝑdictū.ꝛ celebri fama diuulgatum Zach.ix.c.vꝫ ꝙ xp̄s ventur⁹ erat in hierl'm in pauptate ꝛ hūilitate.ſedēs ſup aſinā ꝛ pullū ei⁹.ꝛ iō legiſꝑiti h̄ vidētes in ipo adipletū oñdunt̄ cōtēptores ſue maieſtatis. qꝛ nō recepeꝛt eū.ſꝫ magis tanq̄ deceptores ꝑſecuti ſunt. ꝛ h̄ eſt qd̄ dr̄ hic. a ¶ Et cū appropinq̄ſſent hieroſolymaꝫ ſcꝫ ieſus ꝛ diſcipl'i ei⁹. b ¶ Et veniſſent bethphage ad mōtē oliueti. Mons oliueti ē ꝓpe irl'm diſtans ab ea ꝑ vnuꝫ

miliare q₂ dr̄ Act.j.ꝙ diſtat tm̄ ab ea ꝑiter ſabbati.qđ cō-
tinet mile paſſus qui faciūt vnū miliare. Betphage eſt q̄-
dam villa parua in deſcenſu montis oliueti v̄ſus hierl'm
⁊ erat villa ſacerdotū.q₂ licet ſacerdotes nō hn̄t heredi-
tates ad excolendum.hēbant tamen domos ad animalia
nutriendū ⁊ ad ma-
nendū tp̄e q̄ nō va-
cabāt cultui dīno in
irl'm:ex illo loco.
c Miſit diſ.ſu.di.
Ite in caſtel.⁊c̄.i. in
hirl'm.q̄ erat clauſa
triplici muro cū ꝓ-
pugnaculis ⁊ forta-
licijs ad modum ca
ſtri:vt hr̄.iij.Reg.et
iō dr̄ caſtellū.
d Et ſtati inuenie-
tis aſinā ⁊c̄. iſta aſi-
na erat cōis paupi-
bus nō hn̄tibus aīa
lia.⁊ q̄ opabaꝛ in ea
dabat ſibi pabulū ⁊
facto ope reducebat
ad locū determina-
tuꝫ vt aliꝰ indigens
poſſet accipe eam ⁊
pullus eiꝰ nutriebaꝛ
cū ea.p cōſili'i opere.
e Hoc āt factuꝫ ē
vt adim.qđ dictuꝫ ē
ꝑ zach.ix. Di.fi.ſyō
⁊c̄.h̄ ē ciuitati irl'm
q̄ dicebaꝛ filia ſyon.

ſent betphage ad montem
c oliueti tunc ieſus miſit du
os diſcipulos dicens eis.
Ite in caſtellū qđ ꝯ vos ē:
d ⁊ ſtatim inuenietis aſinam
alligatā ⁊ pullū cū ea: ſol-
uite ⁊ adducite mihi. Et ſi
q̄s vobis aliq̄d dixerit: di
cite q₂ dn̄s his opꝰ hꝫ ⁊ cō
e feſtim dimittet eos. Hoc
aūt factū ē vt adimpleref qđ
dictū ꝑ ꝓphetā dicentem:
f dicite filie ſyō ecce rex tuꝰ
g venit tibi mā̄ſuetꝰ ſedēs ſu
ꝑ aſinā ⁊ pullū filiū ſubiu-
galis. Eūtes aūt diſcipuli
feceꝛt ſic ꝓcepit illis ieſus:
⁊ adduxerūt aſinā ⁊ pulluꝫ
⁊ ipoſueꝛt ſuꝑ eos veſtimē
ta ſua ⁊ eū deſuꝑ ſedē fece-
h rūt. Plurima āt turba ſtra

q₂ in mōte ſyon erat fortaliciū ciuitatis illiꝰ ⁊ ꝓtegebaꝛ ci-
uitas ab illa ꝑte.ſic̄ filia a mr̄e. Cōſiderādū etiā ꝙ h̄ accipi
tur cōtinēs ꝓ cōtento.ſ.ciuitas ꝓ habitātibꝰ in ciuitate.
f Ecce rex tuꝰ ⁊c̄.i.xp̄s. q₂ h̄ auc̄tas a doctoribꝰ hebreis
exponiꝛ ad lr̄aꝫ de xp̄o. g Sedēs ſuꝑ aſi.⁊ pul.⁊c̄.n̄ q₂
ſedēit ſuꝑ vtrūqꝫ ſil':ꝫ ſucceſſiue.q₂ p̄ ſedit ſuꝑ pullū. q₂ tn̄
nō erat domitꝰ q₂ adhuc nō fuerat applicatꝰ hūanis vſibꝰ
vt hr̄ Mar.xj.⁊ Lu.xix.c.iō poſtea ſedit ſuꝑ aſinaꝫ. Hoc
aūt factū ē in figura.q₂ ꝑ pullū ſignificabaꝛ ppl's gētilis q̄
nō fuerat ſb̄iectꝰ iugo legis.ꝑ aſinā v̄o ppl's iudaicꝰ q̄ labo
rauerat ſb̄ lege.ad h̄ āt veniebat xp̄s vt vtrūqꝫ ppl'm ſb̄iu-
garet ſibi ꝑ fidē catholicā. h Plurima āt turba. h̄ po-
niꝛ ſcđm ſignū qđ ꝑ zachariā fuerat dictū ꝙ xp̄o aduenie-
te ſuꝑ aſinā ⁊ pullū ciuitas hieroſolyma exultaret ⁊ leta-
reꝛ.⁊ h̄ factū fuit tūc vt dr̄ h̄.⁊ h̄ pꝫ in tribꝰ.p̄ q₂ dr̄ h̄ Plu.
tur.ſtra.veſti.i via.⁊ h̄ fuit in ſignū exultatiōis ⁊ honoris
ne ⁊ aſina ⁊ pullus offenderēt ad lapides.ſcđo i eo qđ dr̄.
i Alij aūt cedebāt ra.de arbo.⁊c̄.viriditas ramoꝝ erat ſi
gnū leticie ⁊ exultatōiſ.tercio in eo qđ dr̄. k Clamabāt
di.oſanna fi.da. Oſanna ē v̄buꝫ hebraicū cōpoſitū ex oſi
qđ ē ſalua.⁊ anna qđ ē aduerbium optādi ⁊ vꝫ vtinā.et dr̄
oſanna remota vltia lr̄a prime dictōnis.vn̄ ē ibi cōpoſitio
ex corrupto ⁊ integro.⁊ iō oſanna tantū vꝫ q̄ntū vtinā vel
obſecro ſalua.⁊ de q̄ ſalute intelligaꝛ:ſb̄diꝛ. l Oſanna
i excelſis.q₂ xp̄c veniebat:ad dandū ſalutē celeſtē ⁊ etn̄ā.
m Et cū intraſſet.hic poniꝛ iudeoꝝ indig̃tio. q₂ ꝓncipes
ſacerdotū ⁊ maiores indig̃banꝛ de reuerētia xp̄o exhibita
⁊ iō dr̄ ꝙ. n Cōmota eſt vni.ci.q₂ factuꝫ maioꝝ dr̄ eſſe
factū totiꝰ ciuitatis. o Quis ē h̄.q.d.iſte nō eſt talis ac
tantꝰ ꝙ talia deberēt ſibi exhiberi. p Ppl'i āt.i.ſimpli-
ces ⁊ vulgares.q̄ſi rōnē de ꝯ̄rio reddentes. q Dicebāt
h̄ eſt ih̄s ꝓph̄a a nazareth.ga.⁊ vocāt eū ꝓph̄aꝫ nō quēcun
qꝫ ꝫ illū q̄ dictꝰ fuerat ꝑ moyſen ꝓph̄am Deutr.xviij.⁊ re-
plicaꝛ Act.vij. Prophetā ſuſcitabit deꝰ de fribꝰ v̄ris ⁊c̄. et
iō merito dꝫ honorari. r Et intrauit. Hic ſcđo oñditur
ꝙ iudei fueꝛt cōtēptores dīne maieſtatis i facto patēti. Et
diuidiꝛ i duas.q₂ p̄ oñdiꝛ xp̄i dīnitas ex duplici facto.ſe-

cūdo ſb̄iungiꝛ iudeoꝝ impug̃tio:ibi. Vidētes aūt princi-
pes.prima in duas:ſc̄m duplex factuꝫ a xp̄o oñſum.ſcđm
poniꝛ ibi. Et acceſſerūt ad eū. Ad euidentiā primi cōſide-
randū ꝙ ꝓncipes ſacerdotū q̄ erāt auari ꝑ aſtutias ſuas di
uerſas conabanꝛ excoriare ppl'm.igiꝛ q₂ de longinq̄s ꝑti-

i ueꝛt veſtimēta ſua i via.alij
aūt cedebāt ramos đ arbo
ribꝰ ⁊ ſternebāt i via. Tur
be aūt q̄ ꝓcedebāt ⁊ q̄ ſeq̄-
k bāꝛ clamabāt dicētes oſan
na filio dđ: bn̄dictꝰ q̄ vēit
l in noīe dn̄i oſanna i altiſſi-
m mis Et cū itraſſet hirl'ymā
n cōmota ē vniuerſa ciuitas
o p dicēs. Quis ē h̄. ppl'i āt di
q cebāt. Hic eſt ih̄s ꝓph̄a a
r nazareth galylee ⁊ itrauit
ih̄s in tēplū dei ⁊ eijciebat
oēs vēdentes ⁊ emētes in
tēplo ⁊ menſas numulario
rū ⁊ cathedras vendentiū
s colūbas euertit ⁊ dicit eis
t Scriptū eſt domꝰ mea do-
mus orōnis vocabiꝛ: vos
aūt feciſtis illā ſpeluncā la
v tronū. Et acceſſerūt ad eū

bus aliq̄ veniebāt i
irl'm cā deuotōis.q₂
nō erat eis licitū ali
bi ſacrificiū offerre.
⁊ nō poterāt ex tam
lōginq̄ aīalia addu-
cere:⁊ iō ſacerdotes
ſtatuerāt in templo
aliq̄s de ſua familia
q̄ vendebāt in atrijs
tēpli illa q̄ poterant
in templo offerri.ne
veniētes alonge ha-
berēt excuſatōeꝫ ceſ
ſandi ab oblatiōibꝰ
ſil'r q₂ aliq̄ veniebāt
ad templū q̄ nō ha-
bebāt pecuniā vnde
poſſent aīalia offerē
da emē. iō ſacerdo-
tes ſtatuerāt ibi nu-
mularios q̄ ſb̄ certa
cautione pecuniam
traderēt ⁊ ſic nulluſ
excuſareꝛ q̄n poſſet
ſacrificiū offerre. li-
cet em̄ ꝓ illa accom-
modatōne pecunie
nō recipent pecuni-

am vltra ſortē.recipiebāt tn̄ aliq̄ munera vel exenia. et ſic
pꝫ ꝙ peccabant ex facto qđ erat illicitum.ſ.aliq̄d recipe vl
tra ſortē q̄ſtumcūqꝫ modicū. Et ex loco.q₂ talia exercebāt
in locis orōni deputatis:⁊ iō xp̄s talia tanq̄ꝫ illicita de tē-
plo eiecit:⁊ in h̄ ſe dn̄m tēpli oñdit.⁊ h̄ eſt qđ diciꝛ hic.
r Et intrauit ih̄s i templū dei.templū autē aliq̄n accipiꝛ
ꝓprie ꝓ domo templi.qđ diuidebaꝛ i duas ꝑtes. Vna ꝑs
vocabaꝛ ſctm̄ vbi erat altare thimiamatis. mēſa ⁊ cande-
labꝝ. Alia ꝑs erat ſctm̄ ſctōꝝ:vbi erat archa teſtamenti. et
duo cherubin.illā ꝑtem q̄ dicebaꝛ ſctm̄ intrabāt q̄tidie ſa-
cerdotes ad offerendū incenſum ⁊ nulli alij.intra ſanctū-
ſctōꝝ ſolus ſummꝰ pontifex intrabat ⁊ ſemel in anno. Ali
q̄n aūt accipiꝛ templū large ꝓ q̄daꝫ platea q̄drata an̄ tem
plū clauſa muro:⁊ dicebaꝛ atriū ſacerdotū. quia ſb̄ diuo
erat altare holocauſtoꝝ.⁊ illud intrabāt nō ſolū ſacerdo-
tes:ꝫ etiā leuite eos adiuuātes in excoriatōe hoſtiaꝝ ⁊ ab
lutōne ⁊ ꝯſil'ibus.vulgares aūt hoīes illuc nō intrabant:
ꝫ ad oſtiuꝫ illiꝰ atrij aīalia viua offerebāt ſacerdotibꝰ. Iſta
aūt duo loca nō intrauit xp̄s.q₂ nō erat ſacerdos nec leui-
ta:ꝫ ꝓter iſta duo loca erāt adhuc duo alia loca.vbi hoīes
ſb̄ diuo erāt in orōne.⁊ i vno orabāt viri.⁊ i alio mulieres.
⁊ iſta atria noīe templi vocabanꝛ:ſc̄m ꝙ ſcribiꝛ Act.iij. pe
trus ⁊ iohēs aſcendebāt i templū ad horā orōnis nonam
⁊ h̄ dr̄ hic. Et intrauit ih̄s in tē.dei ⁊ eij.om.vē.⁊c̄. Sꝫ q̄ri
tur h̄ quō non reſtiterūt ei. Dōm ꝙ ex oculis eiꝰ ⁊ facie ex
ibat fulgor terrēs eos.ita ꝙ nō audebāt reſiſtē. ſic̄ in voce
ſua terruit eos q̄ veniebāt ad capiendū eū q̄ cū audiuerūt
ip̄m dicenīē:ego ſum.abierūt retrorſum ⁊ ceciderūt in ter
ram.vt hr̄ Ioh.xviij. In volūtate em̄ xp̄c erat oñdere infir
mitatē aſſumptā.⁊ ſue dīnitatis v̄tutē:ſeq̄ꝛ. s Et dicit
eis ſcriptū ē Eſa.lvj. t Domꝰ mea do.orō. vo. vos aūt
fe.illā ſpe.la.q₂ nō curabant de cultu dei.ꝫ magis de exco
riatōe ppl'i ꝑ aſtutias ſuas exq̄ſitas.vt viſum ē. Speluca
āt latronū dr̄ eē locꝰ vbi ſpolia q̄ rapiūt cōgregāꝛ.⁊ h̄ fece-
rūt ſacerdotes de tēplo vt viſū ē. v Et acceſſeꝛt.h̄ poniꝛ
ſcđm factū oñſiuū ſue dīnitatis i curatōe infirmitatū icu-
rabiliū.qđ n̄ pt fieri niſi v̄tute dīna.⁊ h̄ ē qđ dr̄. Et acceſſe

x ceci ⁊ claudi ĩ tẽplo ⁊ ſana
y uit eos. Uidẽtes ãt pricĩ-
pes ſacerdotũ ⁊ ſcribe mi-
z rabilia q̃ fec̃ ⁊ pueros cla-
mãtes ĩ tẽplo ⁊ dicẽtes: o-
a ſanna filio dd̃ idignati ſũt
b ⁊ dixerũt ei. Audis q̇d iſti
c dicũt ihs ãt dixit eis vtiq̃
d Nũq̃ legiſtis: qꝛ ex ore ĩ-
fantiũ ⁊ lactentiuꝫ ꝑfeciſti
e laudẽ ⁊ relictis illis abijt
f foraſ extra ciuitatẽ ĩ betha
g niã ibiq̃ mãſit. Mane aũt
h reuertẽs in ciuitatẽ eſurijt
i Et vidẽs fici arborẽ vnaꝫ
k ſec⁹ viã venit ad eã ⁊ nihil
ĩuenit ĩ ea niſi folia tñ ⁊ ait
illi. nũq̃ ex te fruct⁹ naſcat̃
in ſempiternũ. Et areſacta
m ẽ ꝯtinuo ficulnea. Et vidẽ
tes diſcipuli mirati ſunt di
centes. Quõ ꝯtinuo aruit
n Rñdẽs ãt ihs ait eiſ. amẽ
dico vobis: ſi habueritis
fidẽ ⁊ nõ heſitaueritis nõ
ſolũ de ficulnea facietꝭ: ſꝫ ⁊
ſi mõti huic dixeritꝭ tolle ⁊
p iacta te ĩ mare fiet ⁊ oĩa q̃-
q cũq̃ petieritꝭ ĩ oõe credẽ-
r tes accipietꝭ. Et cũ veniſ-
s ſent ĩ tẽplũ acceſſerũt ad eũ
docentẽ pricipes ſacerdo-
t tũ ⁊ ſeniores ppl̃i dicẽtes.
v In q̃ ptãte hec facis Et q̇s
x tibi d̃dit hãc ptãtẽ Rñdẽſ
ihus dixit eis Interrogabo
vos ⁊ ego vnũ ſmonẽ quẽ
ſi dixeritꝭ mihi ⁊ ego vob̃
a dicã ĩ q̃ ptãte hec facĩ Ba
ptiſmũ iohis vñ erat e celo
b an ex hoib⁹. At illi cogita
d bãt int̃ ſe dicẽtes. Si dixe
e rim⁹ e celo dicet nob̃ Qua
f re ergo ñ crediditiſꝭ illi. Si
g ãt dixerim⁹ ex hoib⁹ time
h i m⁹ turbã Oẽs ei habebãt

runt ad eũ ceci ⁊ claudi. a ꝑuatõe eñ in habitũ non fit re greſſus ꝑ naturã. x Et ſanauit eos ỽtute ꝓpria q̇d nõ poterat facere ỽtus creata. y Uidentes aũt principes hic cõſequẽter ponit ꝯ xp̃m iudeoꝝ indignatio ⁊ diuidit̃ in duas ꝑtes. qꝛ ꝑ͂ ex indignatiõe ipugnãt ei⁹ famã ⁊ ſcd̃o eius doctrinam: ibi Et cũ veniſſet in tẽ-plũ. ꝑma ĩ duas. qꝛ ꝑ͂ ponit̃ iudeoꝝ im-pugnatio. ſcd̃o põit̃ xp̃i rñſio: ibi. Ieſus aũt dixit eis. Circa ꝑmũ ſciendũ ꝙ ſic̃ freq̃nter dictũ ẽ pn̄-cipes ſacerdotũ con ceꝑant rancorẽ ⁊ odi um cõtra xp̃m. ꝓpt̃ hoc ꝙ manifeſte re-ꝑhendebat auariciã et alia eoꝝ vicia ⁊ vi dentes miracula q̃ fecit. infirmos ſanã do. z Et pueros clamantes in tẽplo ⁊c̃. ipm. ſ. eſſe xp̃m veꝝ. a Indigna-ti ſunt. verumtñ q̇a nõ audiebant mira-cula manifeſte ipu-gnare. iõ arguũt eũ de applauſu populi quẽ ſuſtinebat circa ſe. b Et dixerunt ei. audis quid iſti di cunt. q. d. ſi tu eſſes iuſtus ⁊ bon⁹ tu nõ ſuſtineres talem ap plauſum ppl̃i. c Ieſus aũt dixit eis. hic ponit̃ xp̃i rñ ſio. vbi xp̃us oñdit eos iuſte reprobandos a deo ⁊ ꝑ͂ fctõ ſcd̃o euidenti ſigno: ibi. Mane aũt reuertẽs. In prima ğ parte dr̃ ſic. c Ieſus aũt dixit eis. q. d. bene ſcio q̇d iſti dicũt me xp̃m cõfitendo ⁊ ꝙ hoc debeã ſuſtinere ptꝫ. qꝛ h̃ ẽ ex diuina ꝑordinatiõe: ſm ꝙ ſcribit̃ in. ꝑs. ꝓpter q̇d ſub dit. d Nunq̃ legiſtis qꝛ ex ore in fan. ⁊ la. ꝑ fe. laudem q. d. Uos q̃ eſtis legiſperiti deberetis ſcire hanc ſcripturaꝫ ⁊ per ꝯñs me nõ rephendere. e Et reli. illis. tanq̃ exce catis ꝑ inuidiam. f Abijt foras extra ciuitatẽ ⁊ in hoc ꝙ dimiſit eos corꝑaliter. oñdit facto eos eſſe dimittendos a deo ſpũaliter propter eoꝝ excecatõeꝫ g Mane auteꝫ reuertens. hic cõſequẽter oſtendit eos iuſte reprobandos a deo euidenti ſigno. in h̃ vꝫ ꝙ arborẽ fici hñtem folia tñ maledixit. ⁊ ꝑ hoc oñdit ſacerdotes illos eſſe maledictos a deo. in q̇bus non erãt oꝑa veritatis. ſꝫ tñ exterior appa-rentia ſanctitatis. ſicut eñ prophe non ſolũ verbis. ſꝫ ali-q̃ñ factis ꝓphetabant ſicut Eſa. iuit diſcalciatus in ſignũ ꝙ ppl̃s ſic duceretur captiuus. ita xp̃s maledixit ficui. nõ ꝓpter maliciam arboris vel defectũ eius. qꝛ non erat tp̃s ficoꝝ vt dr̃ Mar. xj. ſꝫ ad ſignificandũ ꝙ ſacerdotes q̇ erãt ſine fructu bonoꝝ operũ eſſẽt maledicendi a deo: dicit ğ. g Mane aũt reuertẽs. in ciuitatẽ. i. in hierl̃m. h Eſu rijt. Iſta aũt eſuries non fuit naturalis. qꝛ in ſero ꝑceden ti comederat. nec adhuc erat hora comedendi. ſꝫ ſic̃ male dictio arboris erat figuratiua. ſic iſta eſuries ſignificabat deſideriũ xp̃i de ſalute ppl̃i. i Et vi. fici arborẽ vnam. ꝑ hoc ãt ꝙ arbor iſta non erat in via. ſꝫ extra ſignificabat̃ ꝙ ſacerdotes erant extra viã iuſticie. k Uenit ad eã et nihil inuenit in ea niſi folia. qꝛ xp̃s in ſacerdotibus nõ in uenit fructũ pietatis. ſed tñ ad apparentiã ſctitatis. l Et ait illi nunq̃ naſcat̃ ex te fru. ⁊ cõtinuo are. eſt qꝛ ſa cerdotes ex maledictõne dei fuerunt reprobati. ⁊ honore fidei ⁊ deuotionis totaliter priuati. m Et vi. di. mira. ſunt. de ſubita arboris exiccatõne. n Rñ. aũt ie. dixit eis. ſi ha. fidẽ. Ad miracula eñ faciẽda requirit̃ fides vel faltẽ ſignũ fidei. qꝛ etiã aliq̃ mali ad inuocatõeꝫ xp̃i legũ-tur feciſſe miracula vt dictũ eſt. s̃. vj. ca. o Non ſo. de fi. fa. ſꝫ ⁊ ſi monti huic di. tolle et iacta te in mare: fiet. hoc eſt aliquid eq̃le vel maius. lꝫ eñ apoſto li ⁊ diſcipuli xp̃i nõ leguntur trãſtuliſſe montes de loco ad locũ tñ legũt̃ maio-ra feciſſe. ſicut eſt ſu ſcitare mortuos ⁊ il luminare cecos ⁊ cõ ſimilia. que nõ pñt fieri niſi virtute di-uina. euerſio autem montiũ ⁊ precipita-tio eoꝝ in mari ali-q̃ñ fit virtute nature ſicut pꝫ ĩ terremo tu. p Et oĩa q̃ pe tieritis. in orõne dũ tñ orõ ſit ꝓ ſe ad ſa-lutẽ ⁊ ꝑſeuerans. q Credentes acci-pietis. qꝛ oĩs talis orõ ſemꝑ exauditur licet aliq̃ñ exauditõ differatur. vt dictuꝫ ẽ. s̃. vij. c. r Et cũ ve. in tem. poſtq̃ ſa-cerdotes impugna-uerũt xp̃i famam et gloriam. hic impu-gnant ei⁹ doctrinaꝫ ⁊ diuidit̃ in duas qꝛ primo ponit̃ eoꝝ impugnatio. ſcd̃o ponit̃ ipſius xp̃i cau ta euaſio: ibi. Rñdens dixit. dicit ğ. r Cum veniſſet in templũ. i. in atriũ tẽpli. vbi cõueniebant hoĩes ad orãduꝫ ⁊ verbũ dei audiendũ vt. s̃. dictum eſt. s Acceſſerunt ad eũ docẽ. principes ſacer. ⁊ ſe. Ex quo ptꝫ ꝙ nõ venerũt ex ignorãtia ſꝫ ex malicia. t Dicen. In qua ptãte h̃ fa-cis. aliqui exponunt hoc de miraculis a chriſto factis. q. d. tu non facis virtute diuina. ſed arte magica. vñ. s̃. di-cebãt. xij. ca. In beelzebub ꝑncipe demonioꝝ eijcit demo-nes. ſꝫ h̃ non videt̃ verũ. qꝛ illa die nõ legit̃ aliq̇d miracu-lum feciſſe in tẽplo. iõ intelligit̃ melius de actu docendi: quem exercebat actualiter ⁊ h̃ ſignificat̃ cũ dr̃. Acceſſerũt ad eũ docentẽ. ⁊ iõ fecerũt ſibi duplicẽ q̃oneꝫ ad terrẽduꝫ eũ. ⁊ ad capiendũ. Prima fuit. In qua ptãte hoc facis. ſ. qua auc̃te doces ppl̃m qꝛ auc̃tem docendi in templo ha-bebant ſacerdotes ⁊ legiſdoctores. ad hoc aſſignati a ꝑn-cipibus ſacerdotum ⁊ non alij. Chriſtus autẽ neutrã au-ctoritatem habebat. Secunda queſtio eſt. v Quis de dit tibi hanc poteſtatem. qꝛ poteſtatem docẽdi non habe bat a ſacerdotibus. nec ab imꝑatore cui erant ſubiecti. et ſic a nullo videbatur habere. ſed magis ſibi vſurpare. x Reſpondens ieſus di. ⁊c̃. Hic exponitur chriſti cauta euaſio. quia quaſi retundens clauũ clauo propoſuit eis aliam queſtionem. per quã coacti ſunt recedere abſq̃ xp̃i rñſione: q̇d aũt iſta fuit. a Baptiſmũ iohãnis vñ erat e celo. i. ex diuina ordinatõe. b An ex hoibus ⁊c̃. i. ex humana fictõe. c At illi cogitabãt intra ſe. viã. ſ. rñdendi. ſꝫ non hẽbant ꝓpter q̇d ſequit̃. d Si dixerim⁹ e ce-lo. i. ex diuina ordinatõne. e Di. nobis ⁊c̃. quare nõ re ceꝑant baptiſmum iohis. ſed magis ſpreuerãt. ⁊ ſilr̃ ⁊ teſtimoniũ iohis de xp̃o. q̇d ipi audierant per nũcios ad iohannem miſſos. vt habet̃ Joh. j. f Si aũt di. ex ho. hoc eſt ex humana fictione. g Timemus turbã. ne. ſ. lapidet nos tanq̃ blaſphemos: cui⁹ rõ ſubdit̃. h Oẽs

eſtim habebant.i.reputabant. i ¶ Johannem ſicut ꝓpheta ſctm̄.ſ.⁊ verū.⁊ p ꝯn̄s verba ei⁹⁊ facta ex inſpiratōne diuina. k ¶ Et rn̄.ie.di.neſci. ait illis ⁊ ipſe nec ego ⁊c̄. ex ſui em̄ taciturnitate ꝯpulſi ſunt a ſua petitōne ceſſare. Sꝫ q̄ritur hic q̄re n̄ rn̄dit eis manifeſte. q: ſtati poterat dicere ꝙ ipſe nō hēbat auctē docendi a ſacerdotibus vel a ceſare. habebat tn̄ imediate a deo p̄re qḋ erat magis ſic̄ ⁊ multi ꝓphe legūt̄ imediate miſſi ad docēdū ppl̄m ⁊ nō ex auctē regū vel ſacerdotū. Dicēdum ꝙ lꝫ poſſet predicto mō rn̄dere: noluit tn̄ duplici de cā. prima q: predixerat Math. vij. Nolite ſcm̄ dare canib⁹: nec margaritas ponere an̄ porcos. illi autē erāt in malicia obſtinati. ⁊ iō nō erāt digni vt eis v̄itas manifeſtaret̄. ſcḋo quia xp̄c voluit oñdē facto ꝙ lꝫ vti cautelis ꝯtra cautelas malorū inſidiantiū hoīs hoc mō paul⁹ poſuit diſſenſionē inter phariſeos ⁊ ſaduceos volētes eū occiderevt hr̄ Act. xxiij ⁊ appellauit ad ceſarem ne traderet̄ iudeis in irl̄m Act. xxv. l ¶ Quid aūt vob̄ vr̄. h̄ xp̄c oñdit iudeos ꝯtemptores ſue maieſtat̄ v̄bo rōnabili. ⁊ hoc dupliciter: p̄ q: legē a deo receptā non ſeruauerūt. ſcḋo q: legiſlatorem xp̄m impugnauerūt: ibi. Hō erat pr̄familias Circa primū dicit ſic. m ¶ Hō quodam ha.du.fi. hō iſte eſt ipſe de⁹ q̄ dr̄ hō ꝓpter h̄ ꝙ hō eſt ad imaginē dei factus ⁊ ꝓpter humanitatē aſſumptā. Iſti duo filij ſunt duo ppl̄i gentiles ⁊ iudei. n ¶ Et accedens ad primū.i. ad gentilē ppl̄m q̄ incepit a noe. iudei aūt ad abrahā vel ab ipſo heber. vn̄ dicti ſunt hebrei: q̄ heber fuit longe poſterior ipſo Noe: ſequit̄. o ¶ Dixit p̄.i. gentili ppl̄o. p ¶ Fili vade opa. in vineā mea.i. fac iuſticiā: q: nunq̄ꝫ de⁹ deſtitit hoīes incitare ad bonū p oculros inſtinct⁹. q ¶ Ille aūt reſpōdens. ait nolo. q: gentiles p totū mōm ad ydolatriā declinauerūt. r ¶ Poſtea aūt pn̄ia mot⁹ abijt. q: gentiles ad p̄dicatōeꝫ xp̄i ⁊ apl̄oꝝ credētes opa pn̄ie humiliter egert̄. s ¶ Accedēs aūt ad alterū. h̄ eſt ad iudaicū ppl̄m. t ¶ Dixit ſil̄r. p abraā ⁊ alias p̄triarchas ⁊ moyſen ꝙ.ſ. facerent opa iuſticie. v ¶ At ille rn̄dens ait eo.do. q: iudei obligauerūt ſe ad ſeruiendum dn̄o p ſuſceptiōeꝫ legis: vn̄ dixerunt Exo. xxiiij. Cuncta que locutus eſt dn̄s faciemus.
x ¶ Et nō iuit. q: iudei legem ſuſceptā nō obſeruauerunt. ſꝫ ad ydolatriā ⁊ ꝓphaꝝ occiſionē. ⁊ ad infinita mala declinauerunt: vt hr̄ li. iudi. ⁊ li. reg. y ¶ Quis ex duo. fe. vo. pr̄is. Di. ei prim⁹. nō em̄ poterāt aliter reſpondere. q: minus malum eſt nō ꝓmittē. q̄ꝫ ꝓmiſſum nō ſeruare.
ꝫ ¶ Di. illis ih̄s. ex rn̄ſione eoꝝ cōfutans eos. a ¶ Amen di. vo. q: pu. ⁊ me. p̄. vos in regno dei. q.d. nō ſolū gētiles ſꝫ peſſimi de gētib⁹ erūt maioꝝ meriti apḋ deum q̄ꝫ vos q: ſm̄ hiero. Simulata ſctitas duplex ē iniq̄tas. ⁊ h̄ vicium potiſſime vigebat i ſacerdotib⁹ ⁊ leuit̄: ⁊ ad declaratiōem ſui dicti ſbdit. b ¶ Venit. n. ad vos ioh̄. bap. in via iuſticie. q: opa pfectōis faciebat ⁊ iterū. q: xp̄m annūciabat q̄

i k iohem ſic̄ ꝓphētꝫ. Et reſpō
dētes ih̄ū dixert̄ Neſcim⁹
Ait illis ⁊ ip̄e. Nec ego di
co vobis in qua ptāte h̄ fa-
l m cio. Quid aūt vob̄ videt̄.
Hō quidā hēbat duos fili
n o os ⁊ accedēs ad p̄mū dix-
p it. Fili vade hodie opari i
q vineā meā. Ille āt rn̄dens
r ait. Nolo Poſtea āt pn̄ia
s mot⁹ abijt. Accedēs āt ad
t v alterū dixit ſil̄r. At ille re-
x ſpondēs ait. Eo dn̄e et nō
y iuit. Quis ex duobuſ fecit
volūtatē pr̄is. Dicūt ei: p̄-
ꝫ a mus Dicit illis ih̄s. Amē
dico vobis: q: publicani ⁊
meretrices p̄cedūt vos in
b regno di. Venit. n. ad vos
c iohēs i via iuſticie ⁊ n̄ cre-
d didiſt̄ ei. Publicani ⁊ me
e retrices crediderēt ei: vos
f aūt vidētes nec pn̄iam ha
buiſtis poſtea: vt credere-
g tis ei. Aliā pabolā audite
h i Hō erat pr̄familias: q̄ plā
k tauit vineā: ⁊ ſepē circūde
l dit ei et foditi ea torcular:
m n ⁊ edificauit turrim: ⁊ loca-
o uit eā agricolis: ⁊ pegre ꝓ
p fectus ē. Cū aūt tp̄s fructu
q um appropinquaſſet: miſit
r ſeruos ſuos ad agricolas:
s vt acciperent fructus eius
t Et agricole apprehēſis ſer
a b uis ei⁹ aliū ceciderūt aliū
c occiderunt alium vero la-
d pidauerunt. Iterum miſit
alios ſeruos plures priori
e bus et fecerunt illis ſimili-
f ter. Nouiſſime āt miſit ad
g eos filiū ſuū dicēs verebū
h tur forte filiū meū Agrico-
i k le aūt vidētes filiū dixert̄
l intra ſe. Hic eſt heres: ve-
nite occidā⁹ eū: et hēbim⁹

eſt ipſa iuſticia ſempiterna: vt hr̄ Dan̄. ix. c ¶ Et nō cre. ei opa ei⁹ imitādo ⁊ doctrinā ei⁹ audiēdo. d ¶ Pu. aūt ⁊ me. cre. ei. ad p̄dicatōeꝫ ei⁹ pn̄iaꝫ agēdo. e ¶ Vos au. vi. iſtoꝝ.ſ. pn̄iam. f ¶ Nec pn̄iaꝫ habuiſt̄ ad imitatōeꝫ eoꝝ. Ex q̄ ſeq̄t̄ agg̃uatio pcti ſacerdotū ⁊ phariſeoꝝ. g ¶ Alia pabolā. hic ꝯn̄r oſtēdit q̄liter ipi impugnuerūt xp̄m legiſlatorē. ⁊ diuidit̄ in duas. q: p̄ ad oñdendū ꝓpoſitū ꝓponit q̄ndā pabolā. ſcḋo ꝯfirmat ſuū ꝓpoſitū p ſcripturā: ibi. Dixit illis ih̄s nunq̄d legiſtis. Circa primū dicit ſic. h ¶ Hō erat pr̄familias. iſte hō de⁹ eſt rōnib⁹ p̄dict̄ q̄ dr̄ pr̄familias q: ſic gubernat totā creaturā ſic̄ paterfamilias gubernat ſbditos in domo.
i ¶ Qui plāta. vine. domū.ſ. iſrl̄. ſm̄ ꝙ dr̄ Eſa. v. ca. Vinea dn̄i exercituū dom⁹ iſrl̄ eſt. k ¶ Et ſepē circū. ei.ſ. clauſuraꝫ leg̃ ⁊ mādatorum.
l ¶ Et fo. i ea torcu. dando doctrinā ꝓphaꝝ in q̄ exprimit̄ ⁊ declarat̄ mag̃ v̄t⁹ leg̃. m ¶ Et edifi. tur.ſ. templū i irl̄m. qḋ erat edificatū ad modū turr̄. vn̄ templū dr̄ turr̄ Michee. iiij. Et tu turris nebuloſa ⁊c̄. n ¶ Et loca. eā agri. vicꝫ ſacerdotib⁹ ⁊ principib⁹ q̄ hn̄t officiū ſeruādi cultū diuinū ⁊ iuſticiaꝫ in hoībus. o ¶ Et pegre ꝓfect⁹ ē. nō q: mutet locū. cuꝫ ſit vbiq̄ꝫ pn̄s: ſꝫ q: dimittit hoīes agē ſm̄ libertatē arbitrij ſm̄ ꝙ dr̄ Eccl̄. xv. De⁹ ab initio ꝯſtituit hoīem ⁊ reliquit eū in manu ꝯſilij ſui. p ¶ Cum aūt tem. fru. appro. quia pt⁹ legeꝫ ſuſceptā debebāt facē fructū bonoꝝ operū. q ¶ Miſit ſ. ſuos.i. p̄mos ꝓphas. r ¶ Ad agri.i. ad reges ⁊ ſacerdoteſ principaliter ⁊ ad alios eis ſbiectos cōſequētes. s ¶ Vt acci. fru. p p̄dicatōꝫ ſuā eos ad fructū bonoꝝ opeꝝ reducēdo. t ¶ Et agrico. appre. ſer. q: reges multi ⁊ ſacerdotes ꝓphas ſibi miſſos a dn̄o turpit̄ ꝯphēdert̄ ⁊ incarcerauert̄ ac occiderēt ⁊ h̄ eſt qḋ ſbdit̄. a ¶ Aliū cecide. ſic̄ Eſaiam q̄ ſerrat⁹ fuit cū ſerra ex p̄cepto manaſſe reg̃ iuda. b ¶ Alium oc. ſic̄ amos quē oſias vecte p timpora trāſfixit.
c ¶ Aliū la. vt zachariam quem ioas rex iuda lapidare iuſſit int̄ templū ⁊ altare. d ¶ Iterū miſit alios ſ. pl̄es priorib⁹ multiplicādo.ſ. ꝓphas ad ppl̄i correctōeꝫ. e ¶ Et fe. illis ſil̄r: eos.ſ. occidēdo intm̄ ꝙ impleuert̄ irl̄m ſanguine ꝓphaꝝ vſq̄ꝫ ad os. vt dr̄. iiij. Reg. xxj. f ¶ Nouiſſime aūt mi. ad eos fi. ſuū. ꝓ nob̄ incarnatū. d. g ¶ Verebuntur for. fi. meū. h̄ nō dr̄ q: de⁹ ignoraret ꝯtemptū quē iudei facturi erāt xp̄o. ſꝫ p h̄ exprimit̄ q̄d deberet fieri. ac ſi diceret.
g ¶ Verebunt̄ fi. meū.i. in reuerētia deberent habere.
h ¶ Agricole āt.i. ſacerdotes ⁊ legiſperiti. i ¶ Vidētes filiū.i. dn̄m ih̄m xp̄m opa diuinitat̄ facientē. ⁊ oīa q̄ p̄dicta erāt de ipſo adimplentē. k ¶ Dixert̄ intra ſe. h̄ eſt heres. q: de ipſo verā noticiā habuerūt: vt laꝫ dicet̄. l ¶ Ve. oc. eū ⁊ ha. here. ꝓpt̄ h̄ tractauerūt de morte ei⁹. ne occaſionē xp̄i venirēt romani ⁊ auferrēt eis locū ⁊ gentē: vt hr̄ Ioh̄. xj. ⁊ ſic occiderēt eū vt pacifice poſſiderēt ciuitatē ⁊ tēpluꝫ ꝯtrariū tn̄ accidit eis. q: p h̄ i vindictā mort̄ xp̄i pdidert̄ locuꝫ

m hereditatē ei⁹ Et apprehē
ſum eū eiecerūt eū extra vi
n neā et occiderunt. Cum er
go venerit dn̄s vinee: q̇d
o faciet agricolis illis. Aiūt
p illi. Malos male perdet et
vineā ſuā locabit alijſ agri
q colis qui reddant ei fructū
r tp̄ibus ſuis. Dicit illis ie
s ſus. Nunq̄ legiſtis in ſcri
t pturis. Lapidē quē repro
bauerūt edificantes: hic fa
ctus eſt in caput anguli. A
v dn̄o factū eſt iſtud: ꝛ eſt mi
x rabile in oculis noſtris: iō
y dico vobis qꝛ auferet̄ a vo
z regnū dei et dabit̄ genti fa
a cienti fructus eius. Et qui
ceciderit ſuper lapidē iſtū
b confringetur: ſuper quē ve
ro ceciderit conteret eum.
c Et cuꝫ audiſſent principes
ſacerdotū et phariſei pabo
las eius: cognouerūt q de
d ipſis diceret. Et querētes
e eum tenere: timuerunt tur
bas quoniam ſicut prophe
tam eum habebant.

ꝛ gentē. qꝛ p tytū ꝛ veſpaſianū deſtructa ē ciuitas ꝛ tēpluꝫ ꝛ ppl̄s occiſus ꝛ captiuat⁹. m ¶ Et apprehē. eū eie. extra vi. ꝛ occi. qꝛ xp̄s ex ciuitatē hierl̄m crucifix⁹ eſt. n ¶ Cū ḡ ve. do. vinee q̇d fa. agri. illis. venit dn̄s ad iudicanduꝫ et vindicandū illō factū qn̄ ex ei⁹ ordinatōe venit ꝯ eos exercitus romanorum.

o ¶ Aiūt illi. malos male pdet ꝛc̄. Lucaſ vo iſta v̄ba refert q̄ ſi a xp̄o dicta ꝛ ſacerdotes dixerīt ꝯtrium. Abſit vt hr̄ Luc. xx. Dōm q nō ē cōtradictio. qꝛ ī turba illa erāt aliq̇ q̇ conſentiebant doctrine xp̄i. ꝛ illi dixerunt malos male pdet. vt h̄ dic̄. Mat. et hāc rn̄ſiōeꝫ q̄ſi approbādo tāq̄ verā xp̄s repetijt vt dic̄ Lucas. ꝛ tūc ꝯn̄r ſacerdotes videntes q erat dictum ꝯ eos dixerīt. Abſit: malos aūt dn̄s pdidit qn̄ ciuitatē ꝛ tēplū per romanos deſtruxit: ſeq̄t̄. p ¶ Et vineā ſuā locabit alijs agricolis. qꝛ xp̄s ecciāꝫ ſuā regendā tradidit apl̄is ꝛ alijs diſcipulis. q ¶ Qui red. ei fructū tē. ſuis. qꝛ ad p̄dicatōꝫ eoꝝ credidit mlt̄itudo gentiū. r ¶ Dic̄ illis ih̄s. h̄ ꝯfirmat pabolā ſuā p ſacrā ſcp̄turā. s ¶ Nūq̄ legiſtis in ſcp̄turis. i. in. p̄s. q. d. vos q̇ eſtis legiſpiti debetis h̄ ſcire. t ¶ Lapi. quē repro. edi. ꝛc̄. Ad lr̄aꝫ dr̄ de edificatōe tēpli ſalomōis. q̇ q̇deꝫ lapis pluries oblat⁹ eſt in edificatōe. ꝛ qꝛ non poterat cōuenient̄ collocari. iō pluries reiect⁹ eſt q̄ſi reprobat⁹ ab edificantib⁹. vltimo aūt poſit⁹ eſt in ꝯſummatōe anguli. vbi cōiungebant̄ parietes tēpli. ꝛ de illo ſcribit̄ in p̄s. v ¶ A dn̄o factū eſt iſtud. qꝛ illud nō fuit a caſu ſ; ex diuia p̄ordinatōe. qꝛ lapis iſte tranſfigurabat xp̄m q̇ multotiēs ꝛ multipl̄r reprobat⁹ eſt a principib⁹ ſacerdotū. ꝛ tn̄ factuſ eſt i caput anguli cōiunges iudeos et gētiles. q̄ſi duos parietes in vnā ecciāꝫ. q aūt xp̄us dicat̄ lapis in ſcriptura hr̄ Dan̄. ij. ca. Lapis q̇ pcuſſerat ſtautā fact⁹ eſt mōs magn⁹ ꝛ ipleuit vniuerſaꝫ t̄raꝫ. q etiā ſit lapis angl̄arꝭ hr̄ Eſa. xviij Ecce ego mittā in fundamētis ſyon lapidē angularē pbatū p̄cioſuꝫ ꝛc̄. ꝛ ex auc̄te cōcludit̄ reprobatio iudeorum. x ¶ Iō dico vob. q̇ xp̄m reprobatꝭ. y ¶ Auferet̄ a vob regnū dei. i. regimē eccīe z ¶ Et da. gē. ꝛc̄. i. apl̄is ꝛ eoꝝ ſucceſſorib⁹. a ¶ Et q̇ ceci. ſup lapidē ꝛc̄. ille aūt cadit ſup lapidē q̇ credens peccat p lubricitatē carnis ſeu alijs pc̄tis. ꝛ iſte cōfriget̄ ſ; nō cōminuit̄. qꝛ nō peccat tāgrauit̄ ſicut ille q̇ peccat pc̄tō infidelitatis. b ¶ Sup quē vo ceciderit cōteret eū. ſup illū vo cadit lapis in q̇ inuenit̄ pc̄tm̄ infidelitatis. Et iſte cōterit̄. qꝛ ex pōdere diuini iudicij ḡuiſſime punit̄. c ¶ Et cū audiſſent p̄ncipes ſacerdotū. hic ponit̄ cōcluſio hui⁹ ca. vbi oñdit̄ obſtinatio ſacerdotū. qꝛ audiētes doctrinā ei⁹ nō fuerūt cōtriti ſ; magꝭ ad occidendū eū incitati. d ¶ Et q̄rentes eū tenere. ſ. ad occidendū. e ¶ Timuerūt turbas. Ex q̇ pꝫ q ſolo timore retracti fuerunt ab eius morte. Occaſione dictoꝝ in h̄ ca. q̄rit̄ vtrū iudei coḡuerūt ieſum nazarenū eſſe xp̄m ſibi pmiſſuꝫ. Et arguit̄ p̄ q nō p illud qō dr̄. j. Coꝝ. ij. Si em̄ coḡuiſſent nūq̄ dn̄m gl̄ie crucifixiſſent ꝛc̄. Itē act. iij. dicit Petrus loq̄ns iudeis. Scio frēs q p iḡrantiā feciſtis: ſicut ꝛ principes veſtri. Itē Lu. xxiij. dicebat ih̄s in cruce. Pr̄ dimitte illis qꝛ neſciūt. Contrariū arguit̄ p illud qō hr̄ Joh. xv. Nūc aūt viderūt ꝛ oderūt me ꝛ p̄rem meū. qō āt vr̄ manifeſte cognoſcitur. Item ſup illud qō dictū ē in p̄nti ca. Agricole vidētes filiū: dixerīt itra ſe. Hic ē heres. dic̄ Hiero. māifeſte pbat dn̄s his v̄bis iudeoꝝ p̄ncipes nō p iḡrantiā. ſ; p inuidiam dī filiū crucifixiſſe. Rn̄ſio. Dōm q in pplo iudeoꝝ aliqui erant maiores ſciētes ſcp̄turas legis ꝛ pp̄haꝝ. aliq̇ aūtē minores ſicut laici ꝛ vulgares tm̄mō ſciētes illud qō eſt d̄ necc̄itate ſalutꝭ. vt p̄cepta decalogi. ꝛ hmōi q̇ dn̄t ſciri ab oibus. ſ; ſubtilitatē ſcp̄turaꝝ ꝛ dicta pp̄haꝝ iḡrantes. Itē q xp̄s erat verus hō pp̄heta ſanctus ꝛ deus i vnitate ſuppoſiti. Dicūt ḡ aliq̇ ꝛ bene q̄tuꝫ ad hoc vt minores ppl̄i iudeoꝝ nō cognouerīt ih̄m eſſe xp̄m nec q̄tum ad diuinitateꝫ nec q̄tuꝫ ad humanitateꝫ. q̇a lꝫ cognoſcerent eū eſſe hoieꝫ veꝝ. nō tn̄ cognoſcebant illū eſſe hoieꝫ ſeu pp̄ham q̇ erat a dō pmiſſus ſic̄ xp̄s Cui⁹ rō eſt. qꝛ ignorabāt ſcp̄turas q̄ loqūtur de xp̄i diuinitate. ꝛ illas que loqūtur de determinatōne tēpis ꝛ de ſignis ſui aduētus. ſ; maiores cognouerīt eū eſſe verū prophetā a dō pmiſſum ꝛ miſſum. qꝛ ſciebāt ſcp̄turas loq̄ntes d̄ tp̄e ſui aduent⁹ ꝛ de ſignis que oia videbāt i eo impleri nō tn̄ vt iſti dicunt cognouerūt ipm eſſe deū ꝛ ſm̄ h̄ loq̄t̄ apoſtolus in auc̄te p̄allegata. Qꝛ ſi cognouiſſent nunq̄ dn̄m gl̄ie crucifixiſſent. q. d. nūq̄ coḡuerūt ei⁹ diuinitatē. ſ; hoc nō vr̄ cōuenient̄ dictū. qꝛ ſicut ſcp̄ture determinate loquūtur de tp̄e ſui aduent⁹ Dan̄. ix. i hebdomadib⁹ illis abbreuiatꝭ: ꝛ de ſignis ſui aduēt⁹ ſic̄ eſt trāſlatio regni. vt hr̄ Geneſ̄. xlix. Et mod⁹ ei⁹ adueniēdi in pauptate ꝛ hūilitate. vt hr̄ Zach. ix. vt dictū eſt in p̄ce. ca. ita exp̄ſſe vl̄ exp̄ſſi⁹ loquūtur ſcp̄ture pp̄hetaꝝ de ei⁹ diuinitate. Hiere. xxiij. Ecce dies veniūt dic̄ dn̄s ꝛ ſuſcitabo verbū bonū qō locut⁹ ſuꝫ ad domū iſrl̄ ꝛ iuda. in dieb⁹ illis germinare faciā dō germē iuſtū. et faciet iudiciū ꝛ iuſticiā in terra. ꝛ h̄ eſt nomē qō vocabūt eū dn̄s iuſtus nr̄. In heb. vbi hr̄ hic dn̄s ponit̄ nom̄ dn̄i tetragrāmaton: qō nullo mō p̄ōt dici de aliq̇ niſi d̄ dō vero. cū ḡ iſta auc̄tas ſm̄ oēs doctores etiā hebraicos expoſita ſit de xp̄o. ſeq̄tur ipm eſſe verū deū. Itē Eſa. ix. dr̄. Paruul⁹ natus ē nobis. ſequit̄. Et fact⁹ eſt p̄ncipat⁹ ſup humerū ei⁹ ꝛ vocabit̄ nomē ei⁹ admirabilis. conſiliarius. de⁹ fortis. pr̄ futuri ſeculi. princeps pacis. que etiā auc̄tas ſm̄ hebreos intelligit̄ de xp̄o. ꝛ i ea fit exp̄ſſa ꝯmētio de ei⁹ diuinitate. ſicut de humanitate. ꝛ multe alie auc̄tes conſimiles pn̄t ad h̄ induci ſ; pꝑter plixitatē omitto. ꝛ iō dōm ſic̄ maiores ppl̄i iudeoꝝ habuerīt noticiā d̄ tp̄e ꝛ ſignis ſui aduēt⁹. ita noticiā p ſcp̄turas habuerīt q̄tuꝫ ad ei⁹ diuinitatē. Cōſiderandū tn̄ q aliq̇d cognoſcit̄ in habitu. cui⁹ tn̄ cognitio actualis impedit̄ pꝑter aliquā paſſionē vl̄ habitū ipedientē ſic̄ dicit ph̄us. vij. Ethi. q incontinens differt ab intpato p h̄ q hꝫ eſtimatōeꝫ verā nō ſolū in vl̄i quā etiam hꝫ intpatus. vt q fornicari eſt malū. cū nō peccet p iḡrantiā. ſ; etiam hꝫ eſtimatōem verā in p̄ticulari. ꝛ per hoc differt ab intpato: ꝛ tn̄ adueniente paſſione corrumpitur eſtimatio vera p̄ticularis. quia paſſione vincente iudicat nūc fornicandū ita q paſſio impedit actualem conſideratōem verā in p̄tic̄lari. ꝛ ſi paſſio ſp durabit ſp ſic iudicaret Eodē mō dōm eſt q iudei habuerūt veram eſtimatiōem de xp̄o. ꝛ in habitu ꝛ in actu in p̄ncipio ſ; qn̄ incepit ꝯ eos p̄dicare: excitati fuerunt ꝯ eū paſſionib⁹ ire. rancoris ꝛ inuidie quibus paſſionibus impediebant̄ ab actuali cōſideratōne veritatis prehabite de xp̄o. iō machinati ſunt in e⁹ mortem ſicut ꝛ incōtinens pꝑt paſſionē cōcupiſcibil̄ eligit fornicari: qō tn̄ al̄s refugeret. Conſiderandūꝫ tn̄ q illa noticia quā habuerūt de xp̄o p ſcripturas pp̄haꝝ nō erat certa certitudine euidentie. tum qꝛ talis certitudo ſolum

habet p demõſtratões vel ſenſuꝫ.tũ q2 ꝓphetie pñt aliqñ varie exponi.ꞇ ĩdo erat magis noticia ꝓbabilis ꞇ veriſilis cõiecture.vl'ſm alios erat ibi certitudo adherẽtie q̃ tñ põt impediri in actu mõ pdicto. Per dicta pñt ſolui argumẽta ad vtrãq3 ptem.q2 illa argumẽta q̃ ꝓbãt q habuerũt noticiam de xp̃o intelligendũ eſt de noticia hituali pdicto mõ. alie ãt auctes q̃ dicũt cõtrariũ loquunt de actuali cognitõne applicãte ad op⁹.q̃ fuit impedita ꝓpter paſſionem inuidie ꞇ rancoris:vt dictum eſt.

In ca.xxj.vbi dr̃ in poſtilla. In qua ptãte hoc facis.i.q̃ auctẽ doces populũ. Additio.

Ad maiorẽ haꝝ q̃ſtionũ declaratõeꝫ attendendum eſt q auctas docẽdi apud hebreos duplex erat.q2 aut ſm deriuatões generꝫ:vt in ſacerdotib⁹ iuxta il lud Agge.ij.ca. Interroga ſacerdotes legẽ aut ſm gduationẽ.ſic cũ qs accipit gradũ in ſcia ab alio graduato hñte ad h̃ ptãtem.ꞇ tales erãt illi.lxx.viri q̃ ordinarie iudicabant pplm.vt in li.thalmudico q̃ dr̃ canhedrin tractat. et q2 principes ſacerdotũ hanc q̃õnem monẽtes ſciebãt criſtum nõ deſcendẽ p lineã maſculinã ab aaron ſacerdote ꞇ p pñs nõ hr̃e auctẽ docendi ſacerdotalẽ.idcirco dimiſſo h̃ membro circa ſcdm querebãt.ſ. Quis dedit tibi hãc ptãtẽ q2 talis ptãs ab ipſiſmet ſenioꝛib⁹ ꞇ ſacerdotib⁹ cõcedẽda erat ꞇ nõ ab alio Ab impatoꝛ eñ nõ ptinebat talis lnia im petrari:qd̃ p3 ex hoc.nam cũ xp̃c Lu.xx.ca.ꞇ.ſ.xxij. capi. rñdiſſet phariſeis q̃ ſunt dei date deo.ex hoc nõ fuerũt indignati herodiani q̃ ibi erãt h̃ potius ptenti de rñſioe xp̃i. S3 cõſtat q doctrina diuine legꝫ nõ eſt ceſarꝫ:h̃ dei. h̃ aut pt3 p cõem doctrinã eoꝝ ſm quã null⁹ recipiebat nec hodie tpe captiuitatꝫ eoꝝ auctem docendi legem recipiũt ab aliq̃ principe q̃uis ſint ſubiecti:ꞇ ĩdo ex his q̃õnib⁹ tacite ſeipſos gloꝛificabant ꞇ xp̃m vilipendebãt.q.d.nullaꝫ põt habere ptãtem docendi niſi a nobiſmetipſis q̃ ſumus doctoꝛes legꝫ.vñ xp̃c in ſua cauta reſponſione non ſoluꝫ eis ſilentiũ impoſuit h̃ etiã ipſoꝝ errorẽ exp̃robrauit. Errabãt eñ in hoc q nullã ptãtem docendi attribuebãt deo:h̃ hoibus aut ex deriuatõe generꝫ:vel gduatione pſone vt dictũ eſt.vñ xp̃c oñdit eis q eſt alia auctas docendi pter illa ꞇ il lis altioꝛ.ſ.ex deo:ꞇ ĩo querit de baptiſmo Johis in q̃ noua doctrina fuit diuulgata vtrũ eſſet ex deo an ex hominibus.in q̃ includit q poſſibile eſt aliquam doctrinã eſſe ex deo tm̃.ſic p3 de baptiſmo Johis.ꞇ p pñs remanebãt pſuſi.eo q pſupponebãt q omnis auctas docendi erat de hominibus mõ pdicto. In ca.vbi dr̃ in poſtil. Iudei ab abraam vel ipo heber. Additio.

Hebrei nõ dicunt ab abraã rõne ꝓprij nois vt'manifeſte p3 p lr̃as hebraicas:vt ipemet poſtilla. tradit Gen.xiiij. Cui⁹ rõ eſt.q2 abraã incipit ab aleph lr̃a heber võ p ayn:ꞇ ĩo ſi hebre⁹ diceret ab abraaꝫ inciperet ab aleph qd̃ ñ ẽ veꝝ h̃ icipit p ayn.nec ẽt dicũt hebi ab heber. q2 ſi ſic.amonite ꞇ moabite q̃ de loth deſcẽdũt filr̃ iſrl'ite ꞇ madianite q̃ deſcẽdũt ab abraã. filr̃ et edomite q̃ dſcẽdũt de yſaac oẽs dicerent hebrei:cũ oẽs pdicti deſcẽdũt ab heber vt manifeſtũ ẽ in lr̃a Gen.xj.ꞇ.xvj.ꞇ i alijs. h̃ h̃ denominatõ accipit ab abraã nõ rõne ꝓprij nois h̃ alia ratione. Ad cui⁹ euidentiã attendendũ q int mesopothamiã ꞇ t'rã ꝓmiſſiõis trãſit fluui⁹ euphrates q̃ cũ ſit magn⁹ ꞇ vn⁹ de q̃tuoꝛ flumib⁹ padiſi:vt hr̃ Gen.ij.ca.idcirco i limitatiõib⁹ t're ꝓmiſſiõis võt fluui⁹ ſimpl'r ñ exp̃mẽdo nom̃ ꝓprñ qd̃ ẽ euphrates:vt hr̃ Exo.xxiij.vbi dr̃. Ponã t'minos ꞇc̃. A deſerto vſq3 ad fluuiũ intelligit de euphrate q̃ t'minabat t'rã ꝓmiſſiõis ex pte meſopotamie.vt3 ibidẽ.ꞇ q2 abraã nat⁹ fuit i meſopotamia vbi thare pr̃ ei⁹ ꞇ alij cogti fuiebãt ydol'. ꞇ inde adduct⁹ fuit dña directõne in t'rã chanaã vbi ſegregat⁹ ad cultũ diuinũ edificauit altaria dño inuocãs nomẽ eius vt hr̃ Gen.xij. Idcirco abraã veniẽs iu t'rã ꝓmiſſionis hebre⁹ vocabat.i.trãſfluuialis. Heber eñ cũ ayn ſcripta hebraice trãſfluuialis ſignificat. ꞇ ĩo ſic illi q̃ veniũt optib⁹ vltramontanis cõiter vltramõtani dicũt. ſic abraaꝫ in initio ſue vocatõis ad fidẽ in t'ra ꝓmiſſiõis exñs hebre⁹ vocabat.h̃ eſt trãſfluuial'.vñ Gen.xiiij. Venit vn⁹ de his q̃ euaſerãt ꞇ nũciauit abꝛae hebꝛeo.qd̃ idem ẽ dicẽ vt ſi dicat. Abꝛae trãſfluuiali. Ex quib⁹ p3 q abraã dict⁹ ẽ hebre⁹ eo q ex ptib⁹ trãſfluuialib⁹ in terrã ſanctam venit. ꞇ q2 iſta trãſpoꝛtatio fuit facta in principio ſui exceſſus ad fidẽ vel ſaltẽ ſue publicatõis.ĩo inde cognoiat⁹ eſt cũ ſua poſteritate q̃ſi a principio ſue fidelitatꝫ:q̃ quidẽ rõ põt hr̃i ioſue xxiiij.vbi ſic dr̃. Hec dic dñs trãſfluuiũ habitauerũt pr̃es vr̃i ab initio thare pr̃ abraã ꞇ nachoꝛ fuieſt dijs alienis:ꞇ ſequit. Tuli pr̃em vr̃m abraã de meſopotamie finib⁹.vbi in hebꝛeo hr̃. De heber fluuij.i.de tranſfluuio. Et adduxi eũ in terrã chanaã.vbi.ſ.ſegregat⁹a gentib⁹ ydolatrꝫ ſe publicauit dino cultui mancipatũ. Ex pdictꝫ p3 q̃re yſmabelite idumite ꞇ hmõi nõ dicũt hebrei l3 deſcẽdãt ab abraã Nam illi ſoli qui ſequunt abraam in ſepatõne ad ydolatria ꞇ cognitõne dei hebrei debẽt dici tanq̃ ſeq̃tes ratio nem illi⁹ denoiatõnis:ꞇ h̃ eſt qd̃ ſequit in pallegata auctẽ ſcꝫ Joſue.xxiiij.vbi loquẽs de tranſpoꝛtatõne abꝛae a par tib⁹ trãſfluuialib⁹ ſubiũgit. Multiplicauiq3 ſemẽ ei⁹ ꞇ dedi ei yſaac.nullã faciẽs mentõeꝫ de yſmabele ꞇ alijs. pñter dic de yſaac. Illiq3 dedi iacob ꞇ eſau dedi montẽ ſeir. Jacob võ ꞇ filij ei⁹ deſcenderũt in egyptũ. Ex quib⁹ p3 q illi tm̃mõ nominãdi ſunt trãſfluuiales q̃ deſcendũt ab abraã p yſaac ꞇ iacob alijs excluſis ratõne pdicta.

In eo.ca.vbi dr̃ in poſtil. Lapidem queꝫ reprobauerũt edificantes ꞇc̃.

Additio.

Fundamẽtũ hui⁹ expõnis quã dicit lr̃alem eſt ficticium ſeu fabuloſuꝫ.nuſq3 eñ legit in ſcripturis auctẽticis q hoc ptigiſſet in edificatõe templi ſalomonis.ſ.q aliqs lapis plies fuiſſet reprobat⁹ in edifitio. et de inde in caput anguli collocat⁹ licet mgr̃ hyſtoꝛiaꝝ hoc videat dicere.vñ Ra. abraã hebre⁹ q̃ inter alios expoſitoꝛes hebꝛoꝝ magꝫ vr̃ ſeq̃ lr̃alem ſenſum. h̃ nõ exponit õ lapide mãli h̃ de ſpũali.dicit eñ q lapis iſte eſt ppl's iſrahelitic⁹ q̃ reprobat⁹ a gẽtib⁹ in captiuitate exñs imspoſterũ erit caput oim nõ virtute ꝓpria.h̃ a dño factũ eſt iſtud.cui⁹ expoſitio l3 falſa ſit in hoc q dicit q ppl's iſte q̃ mõ captiu⁹ eſt:ꞇ erit ſublimat⁹ ꝑut ipe credit tpe ſui meſſie. tñ hr̃ in dictis ſuis q̃ddam veꝝ.ſ.q h̃ lr̃a nõ tractat de edificatõe templi ſalomonis.ſimilit Ra.ſa.exponit hãc auctem dictã õ xp̃o vñ tenendũ eſt q ad lr̃am lapis iſte eſt xp̃c q̃ dr̃ lapis abſciſus ſine manib⁹: Dan.ij.ca.vt etiã apl's Petrus exponit Act.iiij. Nõ eñ eſſet xp̃i argumẽtũ efficax ſi ex ſenſu myſtico ſumeret ꝑut dicit Aug.ꝯ Vincentiũ donatiſtã. ꞇ q2 ipemet poſtil.reuocat illa que in hoc loco poſuit de ſenſu litterali iſti⁹ verſus pſalmiſte in expõne illi⁹ pſ.vbi de hoc largius tractat.ideo iſta ad preſens ſufficiant.

In eo.ca.vbi dr̃ in poſtil. S3 h̃ nõ vr̃ ꝯuenient dictum Additio.

Hanc q̃om diſputat ſan. Tho.i.iij.pte.q.xlvij. artic.v.in coꝛpe q̃õnis ſub forma pdicta vñ in ſolutione pncipali tenet eandẽ opinionẽ quã hic poſtil.conatur impꝛobare.que q̃dem impꝛobatio nõ vr̃ rõnabilis. Ad cui⁹ declaratiõꝫ attẽdendũ q l3 oĩa que in ſacris ſcripturis credẽda tradũt ſunt a fidelib⁹ tanq̃ vera certiſſime amplectẽda cũ ſint a dõ reuelata:c⁹ teſtimoniũ fidele ẽ. Quedã tñ de his q̃ ibidẽ etiã expreſſe tradũt ſunt exponẽda taliter vt nõ credant ſub ꝓpria verboꝝ ſignificatiõe.eo q ſi ſic accipent repugnarẽt rõne naturali. ſeu etiã alteri auctoꝛitati diuine.vbi gr̃a l3 de deo in ſcpturis ſacris dicant expreſſe aliq̃ vba que in prima ſignificatõe ſignãt illi⁹ localẽ motionẽ ſeu altricatõeꝫ vel paſſionẽ ꞇ hmõi.vt cũ dicit in pſona dei. Deſcẽdit de⁹ vt videret ciuitatẽ: Gen.xviij.ca.ſilr̃. Exo.iij.ca. Deſcẽdi vt liberarẽ eũ de manu egyptioꝝ.q̃ locutiões in ꝓpria ſignificatõe ſignant deuꝫ localit moueri. Similit ꞇ alibi ſepe legit deũ iratũ fuiſſe vel penituiſſe:et hmõi:nullo mõ tñ talia ſub ꝓpria ſignificatõe ſũt credẽda de deo cũ mãifeſte rõne naturali repugnãt q̃ deũ penit⁹ im mobilẽ atq3 imutabilẽ demõſtrãt.ſilr̃ ꞇ ꝯ auctem ſacre ſcripture dr̃. Malach.iij.ca. Ego dñs et non mutoꝛ. vñ optet hec ꞇ ſimilia de deo intelligi non in pꝛopꝛia verboꝝ ſigni-

ficatōne.ẜ tranſlatiue ſeu metaphorice: ꝑut Amb. declarat in.ij.li.de trinitate. Siliter ꝯtingit ſm opinionē hebreoꝝ circa ea q̄ in ſcp̄turis ſacris ve.te.tradūtur denotantia deitatē xp̄i.dicūt em̄ oīa talia nō impropa ſignificatiōe eē intelligenda.ẜ ſilitudinarie ſeu methaphorice.quoꝝ motiuū ē.q2 credūt ꝙ deū incarnari iplicat cōpoſitōez ſeu naturarū cōfuſionē in deo q̄ manifeſte ſunt impoſſibilia cū ſint ꝯ ſimplicitatē diuinā. ⁊ h̄ cōtingit eis nō ſolū antiq̄s ẜ modernis eo ꝙ nō pn̄t cape ſeu intelligē btitudinē nature aſſumpte ad verbū ſm verā catholicā traditōez.nec de h̄ videt̄ eſſe multū mirandū.cū heretici q̄ nō ſolū auc̄tes ve.te.recipiūt.ẜ etiā noui:in q̄ expſſiꝰ myſteriū deitatꝭ xp̄i tradit̄ q̄ȝ in antiq̄: vt cū dic̄. Ego ⁊ pr̄ vnū ſumus: vl̄. Anq̄ȝ abraā fieret ego ſuȝ. ⁊ hm̄ōi: in q̄bus v̄bis ⁊ ſilibus clariꝰ exp̄mit̄ deitas xp̄i.ẜ h̄ nō obſtante deitatē xp̄i negare conāt̄ ꝑuerſe exponētes p̄dictas auc̄tes vt arriꝰ ⁊ ſabellius ⁊ eoꝝ ſequaces. Ex quibus ptȝ manifeſte ꝙ lȝ ſcp̄ture ſacre ꝓphaꝝ q̄ mentōez expſſaȝ faciūt d̄ diuinitate xp̄i ſint ſatis euidētes ad hm̄ōi myſteriū fidelibꝰ oñdendū.nō tñ ex his ſumit̄ argumentū efficax ad h̄ vt p̄ncipes iudeoꝝ habuiſſent cognitōez de eiꝰ diuinitate.hoc em̄ myſteriū tā tū excedit capacitatē hūanaȝ ꝙ raro vl̄ nunq̄ȝ ſine auxilio diuino intelligi poſſet.h̄ eſt q̄d Petro expſſe cōfitenti deitatē xp̄i dicēdo. Tu es filiꝰ dei viui. Mat.xvj. Chriſtꝰ rn̄dit. Caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi ⁊c̄. Ex q̄ ptȝ ad myſteriū incarnatōis intelligendū ſeu veraciter cōfitendū reuelatio diuina req̄rit̄ ꝓpter eiꝰ ſummā excellentiā.ſecꝰ eſt de alijs cōditōibꝰ xp̄i in ꝓphis antiq̄s contētis.vt de tp̄e ſui aduētꝰ. ⁊ de ſignis eiuſdē: ſilr̄ de v̄tutibꝰ.ip̄iꝰ xp̄i ⁊ de eiꝰ excellētiā reſpectu alioꝝ ꝓphaꝝ ⁊ de mō aduenīēdi ⁊ huiuſmōi.nā talia in ꝓpria ſignificatōe pn̄t accipi. nō ei excedunt cōem hūane intelligētie capacitatē. ⁊ ſic ptȝ ꝙ obiectio poſtil.in h̄ paſſu eſt inualida.ſilr̄ ⁊ eiꝰ opinio nō vr̄ rōnabilis ex tribꝰ.p̄ q2 p̄ſupponit falſum .ſ.ꝙ auc̄tes antiq̄ teſtam̄ti ſole ſufficiūt ad cogendū hebreos ip̄os recipiētes vt cognoſcant deitatē xp̄i.cuiꝰ oppoſitū ptȝ ex dictis. ſcd̄o q2 exemplū q̄d inducit de incōtinēte cuiꝰ actualis cognitio ꝑticularis ſeu conſideratio impedit̄ ſeu corrumpitur.ꝓpter paſſionē imminentē.vt hr̄ in.vij .ethicoꝝ nō vr̄ ad ꝓpoſitū facere.nā incontinens ſꝑ hȝ eſtimatiōez veraȝ i vniuerſali.adueniente tñ paſſiōe corrumpitur eſtimatio vera ꝑticularis ẜ in ꝓpoſito vtraq̄ȝ eſtimatio eſt ꝑticularꝭ ſeu ſingularis. Si em̄ p̄ncipes iudeoꝝ eſtimaſſent xp̄um eſſe deū anteq̄ȝ ꝑ paſſionē impedire̅t hm̄ōi ꝯſideratio.ita ꝙ crederent ip̄m nō eſſe deū ꝓut opinat̄ poſtil.manifeſtū eſt.ꝙ vtraq̄ȝ haꝝ eſtimatōnum eſt ſingularis ſeu particularis cū in vtraq̄ȝ eſtimatōe Chriſtꝰ ſupponit̄ vt ſubiectū q̄ eſt ꝑſona ſingularis.tunc igit̄ aut ſimul et ſemel eſtimauerūt xp̄m eſſe deū ⁊ nō eſſe deuȝ q̄ ſunt cōtradictoria ⁊ ꝑ ꝯn̄s ineſtimabilia circa idē.aut p̄mus habitꝰ totalit̄ corrūperet̄. ⁊ tñ remaneret in eis actualis conſideratio ſm quā ip̄m iudicarent hoiem purū.cuiꝰ oppoſitū dr̄ de incontinenti.ſ.ꝙ ſemꝑ remanet in eo vera eſtimatio ſaltē in vniuerſali.vt phus manifeſte in eodē loco oñdit. ⁊ ſic exemplū non facit ad ꝓpoſitū. Tercio q2 hec opinio nō conſonat ſacris ſcripturis que circa hec allegant̄. nā in ꝑabola xp̄i cū agricole dixiſſent. Hic eſt heres nō p̄t rōnabilit̄ intelligi ꝙ ip̄i eſtimaſſent eū heredeȝ in diuinitate eo mō q̄ apl̄s ait ad Heb.j. Quē coſtituit heredē vniuerſoꝝ. Nulla em̄ amētia ad tantā pōt cōmunit̄ deuenire inſaniaȝ. vt credat diuinā maieſtatē in ꝓpria ꝑſona ſuꝑare.cōmunis em̄ cōceptꝰ eſt etiaȝ apd̄ ydolatras ꝙ deꝰ ſeu dij tranſcendunt oēs ptātes.vn̄ ridiculū eſſet dicere ꝙ eoip̄o ꝙ principes illi credebant ip̄m eſſe heredē.ſ.deū veruȝ. auderent eū interficere.h̄ etiam videt̄ cōtra opinioneȝ ip̄ius poſtil. met.q̄ dicit ꝙ qn̄ eū interficere voluerunt.iā nō eſtimabāt ip̄m deum eſſe propter impedimentuȝ paſſionis inuidie ⁊ hm̄ōi. ⁊ ſic iā non dicerent de ip̄o. Hic eſt heres. Oportet igitur dicere.vt per hoc ꝙ dicebāt hic eſt heres.intelligebant ꝙ erat hō tāte excellētie ꝙ poterat vocari filiꝰ dei: nō ꝑ naturā ẜ per ſp̄alem adoptōem ſeu excellentiā reſpectu ꝓphaꝝ alioꝝ.qd̄ verificat̄ de xp̄o etiā ſm humanā naturā conſiderato.cōtra quē nō obſtante tanta excellentia potuerūt eſtimare vt eū poſſent ſuꝑare ſicut ⁊ alios antea miſſos.nā magis ⁊ minꝰ non variant ſp̄ēm ſm phm̄.ſilr̄ auctoritas be. Petri dicētis Act.iij. Scio ꝙ ꝑ ignorantiā feciſtis ſicut ⁊ p̄ncipes veſtri vr̄ facere ꝯ opinionē poſtil. nā ſm eū debuiſſet dicere ꝑ odiū vl̄ inuidiā feciſtis.h̄ em̄ fuit cā p̄ncipalis ſui erroris ſm poſtil.magis q̄ȝ ignorantia.ſm v̄ō p̄mā opinionē q̄ ē ſan. Tho.h̄ auc̄tas ꝓprie ſonat.eo em̄ ꝙ habuerāt ignorantiā de xp̄o.ſ.de eiꝰ diuinitate auſi ſunt ip̄m inuadere tanq̄ȝ hoiem puꝝ. cui ſonat auctoritas apl̄i di. Si cognouiſſent ⁊c̄.nūq̄ȝ dn̄m gl̄ie crucifixiſſent qd̄ denotat manifeſte ip̄os nunq̄ȝ cognouiſſe ipȝ fuiſſe dn̄m gl̄ie. Et notādū ꝙ h̄ igr̄antia non excuſat p̄ncipes iudeoꝝ a crimine.ẜ magis aggrauat cū eēt q̄dammō igr̄antia affectata. Nā lȝ nō attigiſſent ex ſcp̄turis ꝓphaꝝ ad cognoſcendū xp̄i diuinitatē.eo ꝙ ſcp̄ture de hoc loq̄ntes ſunt q̄dammō exponibiles vt dictū eſt: debuiſſent tñ aſſentire ſue doctrine: ſm quā filiū dei ſe eſſe fatebat̄.tenebant̄ em̄ dicere ⁊ obedire xp̄o in lege ꝓmiſſo. iuxta illud Deut̄.xviij. Pphaȝ ſuſcitabit ti.⁊c̄. Ip̄m audies.qd̄ itelligitur de xp̄o ad lr̄am. ⁊ ſic eiꝰ deitatē tenebant̄ credē tanq̄ȝ ab eo dogmatizatam. ⁊ ꝑ miracula ꝯfirmatā ſm ꝙ Iohā.xv.dr̄. Si nō veniſſeȝ et locutus eis fuiſſem pcm̄ non habuiſſent nūc aut excuſatōez nō hn̄t ⁊c̄. Fuerūt em̄ ipediti ab acquieſcendo doctrine xp̄i ꝑ inuidiā ⁊ odiū ip̄ius. Et ſic nec habitualit̄ nec actualit̄ crediderūt ip̄m eſſe deū nā ꝑ ſcp̄turas antiq̄s de deitate loq̄ntes nō omnino cōuincebant̄ vt dictū eſt.nec etiā ꝑ doctrinā xp̄i de ſe h̄ teſtātis impedientibꝰ rancoris ⁊ odij paſſionibꝰ. ſicut em̄ hō cōiter natꝰ eſt credere ſuo amico.ſic ⁊ diſcredere inimico. Ex quibus bn̄ attentis ſeq̄tur correlarie ꝙ catholicꝰ diſputās cū hebreis vl̄ eis p̄dicādo ꝑſuadēs de myſterijs xp̄i nō dȝ conari ad ꝓbandū deitatē xp̄i ex ſacris ſcp̄turis ab eis acceptis. Poſſent em̄ h̄ declinare ꝑ varias expōnes vt etiam poſtil.dic̄ in h̄ ca.ẜ potiꝰ eſt ꝓcedendū ad ꝓbandū ꝙ ipſe ſit verꝰ xp̄s in lege ꝓmiſſus q̄ eſt audiēdus ⁊ cui ē obediendū ex p̄cepto diuio: q̄ oñſo deitas xp̄i faciliꝰ ꝓbat̄ ꝑ doctrinā noui teſt.a xp̄o diuulgatā. ⁊ iſte etiā eſt ꝓceſſus ſciētificus.q2 ſm phm̄ in.j.phy. Cōnaturale ē nob a magꝭ notis ad minꝰ nota ꝓcedē ⁊c̄.

Replica.

In ca.xxj. vbi poſtil.dicit hebreos dictos ab heber burg.obijcit.cuius obiectio correcta eſt Gen̄.x.et xij. In eo.ca.vbi dr̄. Lapidē queȝ reprobauerūt ⁊c̄.quem paſſum exponit poſtil.per figuraȝ de lapide materiali in edificio templi: ꝓut ſcolaſtica hyſtoria narrat.ẜ exponit de xp̄o tanq̄ȝ figurato principalit̄ intento. ẜ burgē.vult narratōez illā eſſe fictā ⁊ vult p̄mā lr̄alem expoſitioneȝ eſſe de xp̄o.ſi burg.accipit primā ꝓ principali hoc non negat poſtil.ẜ ꝙ figura ſit ficta non ꝓbat ſufficienter burg.ꝑ Rab.abraam q̄ minoris eſt auc̄tis apud ſanctam ecciam q̄ȝ ſcolaſtica hyſtoria imo plus fictum videt̄ ꝙ ille rabi exponit lapidē de ppl̄o iſraelitico Alie āt expoſitōnes adducte nō ſclr̄ales ſed figuratiue. Optȝ igit̄ aliquā aſſignare figurā q̄ et ſi ficta foret.q2 tñ nihil hȝ abſurditatis pcm̄ non videt̄ cōmitti.q2 nō oīs fictō pcm̄ eſt: patet Exo.vij.ca.in.ij.correctorio.

In eo.ca.vbi req̄rit poſtil. an doctores ⁊ principes iudeoꝝ nouerant xp̄m in lege ꝓmiſſum ⁊c̄. Recitat etiam opiniones quorundā dicentium ꝙ nouerunt eum eſſe verū meſſiā ⁊c̄.ẜ nō nouerūt eū eſſe deū. Hanc tñ opinionē poſtil.reprobat optimis rōnibꝰ burg.aūt dicit ſan. Tho. tenere opinionē illā quam reprobat poſtil. ⁊ ideo ꝓ ſan. Tho.certans magnam facit cōmotōez q̄ ſtat in certis dictis. Primū q2 iudei antiqui ⁊ moderni nō potuerūt.nec hodie pn̄t videre ⁊ intelligere modū vnionis nature humane ad v̄bum ſine cōpoſitōe ⁊ naturaꝝ cōfuſione .igit̄ nō potuerūt eū cognoſcere deū nec eiꝰ deitatē. Scd̄m dictū ſicut heretici male exponētes ſcp̄turas negāt xp̄i deitatē.ſic non eſt mirꝝ ꝙ hebrei ꝓpter falſas expōnes h̄ idē negāt. Terciū dictū ꝙ myſteriū deitatis xp̄i nō poteſt in-

telligi ſine ſpāli reuelatōne: ꝓbat hoc qꝛ dictū fuit Petro
Math.xvj. Caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi. Quartū di
ctū tp̄s aduentus xp̄i ⁊ cetera que in ſcriptura de xp̄o tra
dunt non excedūt cōem intelligentie capacitatē. ſic eius
diuinitas. Ex quib⁹ dictis conat Burgē. ꝯcludē ꝙ opinio
poſtil. eſt irrōnabilis. ⁊ ei⁹ obiectio cōtra oppoſitā opinio
nem inualida. Hic ꝑͦ videndū eſt de irrōnabilitate illoꝝ
q̄tuoꝛ dictoꝝ burg. ſcd̄o de rōnabilitate opinionis poſtil.
Tercio de obiectionū valoꝛe cōtra opinionē oppoſitam.
Quo ad primū articulū vɫ primū dictū burg. valde irra-
tionabile: qꝛ ex eo ſequit nullū xp̄ianū cognoſcē xp̄m eſſe
deum. ꝓbat ex dicto ſuo ꝑͦ. qꝛ nullus xp̄ianus pōt intelli
gere modū vnionis humane nature ad verbū. igitur ſm
illatōnem burg. nullus xp̄ianus pōt ſcire xp̄m eſſe deum
antecedens eſt b. Leonis pape dicentis deum ⁊ hoīem in
vnā cōueniſſe ꝑſonā niſi fides credat ſermo non explicat.
excedit eīm ⁊ multū ſupeminet humane rōnis facultatem
⁊ cetera q̄ de hac ineffabili vnione ſancti doctores ſentiūt.
Illatio eſt burg. Conſequens aūt falſiſſimū. qꝛ xp̄iani nō
modo xp̄m ſciūt eſſe deum. ſꝫ etiā ita tenaciter huic ſcien-
tie adherent vt ſanguinē ꝓ ea effundē ſint parati: ſtāt igit
ſimul. ꝙ iudeoꝝ ſapientes ⁊ ſi cognoſcere nō poterāt xp̄i
deitatē ex mō incarnatōnis. poterant tū̄ ſcire ex ſcripture
teſtimonio ꝓut poſt dicet. nec ſcd̄m dictū burg. rōnabile
eſt. nam etſi ꝑuerſi doctores hebreoꝝ male ſcripturam ex
ponentes ⁊ heretici ex prauitate volūtatis intelligere no-
lentes xp̄m dixerint nō eſſe deum ex h̄ nō ſequit ꝙ ex ſa-
cra ſcriptura nō poſſet efficaciter oſtendi xp̄m eſſe deum.
nam ꝑuerſa ſcripture expoſitio auctem ſcripture non mi-
nuit. ſic negato ꝑͦ principio principiū ipm nō eſt min⁹ ve-
rum. quinimo remanet neceſſarie veritatis: ſꝫ ſic ꝓteruiē-
tes indigent ſenſu ⁊ pena. iiij. Meta. nec poſtil. vult ꝓba-
tionē ex ſacra ſcriptura dicē ſic efficacē vt ſufficere poſſit
fideli et infideli praue ⁊ corrupte voluntati. nam vbi volū
tas erroris ſe tenet contra rectā rōnem ibi ꝑtinax pugna ē
ſm b. Hylariū z do. x. de trinitate. cum eīm ſcripture xp̄i
deitatē ſonantes ꝑ aucteticos hebreoꝝ doctores bn̄ expo-
nunt heretici ⁊ aliij cōtra rōnem ⁊ auctem eas exponētes
fidem facē doctis et principibus nō potuerūt niſi volun-
tate praua ꝑcedente. cum h̄ ſtat eos ex aucte ſciuiſſe xp̄m
eſſe deū. ⁊ ſi voluntas ſic depraiuata iudiciū recte ratōnis
abſorbuiſſet ex h̄ nō fuiſſent excuſati ꝓut ꝑtendit burgn̄.
ſic nec incōtinens excuſat a pctō ſi in actu venereo ratio
dicat abſorpta. nec terciū dictū Burg. valet vbi ſacra ſcri-
ptura plane dicit ad fidē ⁊ moꝛes ꝑtinens: ibi fides dꝫ ad-
hiberi vt dicit b. Aug. xj. de ciui. ca. iij. Cum igit ſacra ſcri
ptura ꝓut auctentice a doctoribus hebreoꝝ exponit clare
dicit xp̄m foꝛe deū ei fides ē accōmodanda. Nō igr̄ apud
doctos ⁊ principes iudeoꝝ ad id ſciendū nccīa erat ſpālis
reuelatio. ſꝫ ſufficere potuit fides acq̄ſita non impedita ꝑ
prauā voluntatē. nec burg. ꝓbat ſuum ꝓpoſitū ꝑ ea q̄ dice
bant petro qꝛ petrus an̄ miſſionē ſpūſſancti fuit idiota ig̃
rans ſcripturas de deitate xp̄i loquētes. ⁊ id̄o petro facta
fuit ſpālis reuelatio ꝓut dicit auctas allegata: ſecus ē de
principib⁹ ⁊ de doctorib⁹ iudeoꝝ. Ad falſificanduz etiaꝫ h̄
terciū dictū burg. valet ſcd̄a qd̄ ꝓlogi doctoris ſbtilis: ſed
quartū dictū vɫ cōtradicē ſcd̄o. Nam burgē. fundat ſcd̄m
dictū ſup falſa expōne lr̄e ſonantis deitatē xp̄i ex ea ꝯclu-
dens ꝙ ꝑ ſacrā ſcripturā a iudeis receptaꝫ nō pōt efficacit
ꝓbari xp̄m eſſe deū. Nūc autē tp̄s ſui aduent⁹ in ſcriptu-
ris ita fuit occultatū in cōputatōne hebdomadaꝝ a danie
le deſcriptaꝝ ꝙ nō ſolū apd̄ hebreos q̄nimo apd̄ catholi-
cos doctores in expōne multa ē diuerſitas. Silr̄ ⁊ paſſuſ
de Gen̄. ⁊ aliijs locis ſonātes tp̄s aduent⁹ xp̄i hebrei anti-
q̄ ⁊ moderni exponūt corrupte. igit nō ꝑt ſumi argumen
tū efficax ex ſcp̄tura de xp̄i aduētu ſicut nec de ei⁹ deitate
qd̄ ē oppoſitū q̄rti dicti ⁊ foꝛtaſſe ex ſcp̄turis plani⁹ ⁊ effi-
caci⁹ argumentū pōt ſumi de xp̄i deitate q̄ꝫ de ſui aduētuſ
tp̄e. qꝛ aūt habem⁹ hebreoꝝ expoſitoꝛes de ꝑͦ de ſcd̄o autē
nō. ꝓpter igit burg. inepta dicta nō debuit dicē opinionez
poſtil. irrōnabilē. Quantum ad ſcd̄m articulū dico ꝙ poſitō
poſtil. eſt multū rōnabilis. qꝛ fundat ſup expōnem littere
apud doctores hebreoꝝ auctentica tranſlatione chaldai-
ca ⁊ ceteris q̄ rōnabiliter nullus iude⁹ intelligens audet
negare. ſꝫ ſi quis negat nō facit hoc ratiocinādo. ſꝫ ꝓterui-
endo prauitate affectōnis qd̄ nō facit ꝓbatōez opud vten
tes ratōne min⁹ efficacem ꝓut ṡ. dictū eſt in ꝓbatōne ſcd̄i
dicti burg. Quo ad
terciū articulū dico
ꝙ argumēta burgē.
contra poſtil. nō va-
leant non primū q̄a
falſe repoꝛtat poſtil.
q̄ſi dixerit ꝙ ſola au-
ctoꝛitas lr̄e ſufficiat
nam poſtil. nō fun-
dat ꝓbabilitatez po
ſitōnis ſue ſup nu-
da lr̄a. que ſicut dic
burg. varie pōt ⁊ corrumpi ⁊ exponi: ſꝫ fundat ſic dictuꝫ ē
ſup auctib⁹ iudeoꝝ q̄s declinare eoꝝ docti nō ꝯſueuerūt.
ſꝫ burg. argmētū ē ſophiſma ꝑtinēs ad vicū ſtraminū. pu
tat eīm burg. ꝙ qꝛ xp̄s ē ſuppoſitū ſinglare. ꝙ iudei vɫ aliij
nō poſſent de eo hr̄e eſtimatōez in vɫi qd̄ falſum eſt. qꝛ de
vnico ſuppoſito pn̄t multa vɫia demonſtratiue ꝯcludi: vꝫ
ꝙ ſoꝛ. ē riſibilis. coꝛpoꝛe⁹. ſenſibiɫ ⁊c̄. Nō ſolū in p̄dicamē
tis q̄litatis ſꝫ etiā quātitatis n̄ aduertit burg. Auice. v. Me
ta. ſue q̄ dic ꝙ oīe vɫe reſpectu ſbiecti in q̄ ē: ſingulare eſt.
qꝛ oīe receptū recipit ꝑ modū recipientis. vɫe igit ꝯpatū
ad intellectū ſingulare ē. ⁊ tn̄ de tali eſt ſcīa ꝓprie dicta q̄ ē
ꝯſideratio in vɫi: cū q̄ ſtat ig̃rantia in ꝑticulari. ſic exēplifi
cat poſtil. de incōtinēti. Eſt igit exēplū illud bn̄ ad ꝓpoſi-
tū. ſic igit docti iudeoꝝ hūerūt eſtimatōez verā de xp̄i dei
tate in vɫi. ꝑticularis āt eſtimatio fuit ꝓpt odiū illi⁹ ꝑſone
ꝑpedita. Silr̄ terciū argumētū burg. ꝯcludit ſolū de actu
ali eſtimatōe i ſingulari: de q̄ apl̄s dic. Si cog̃uiſſent ⁊c̄.
nō āt ꝯcludit de vɫi cōſideratōne p̄cedēte paſſiōes exceca-
tes ſm quā dixerūt. Hic ē heres. Per idem dɫ ad omnes
auctes adductas ꝓ opione. s. Tho. Nā ig̃rantia de q̄ loq-
tur be. Petr⁹ ſilr̄ ⁊ paul⁹. intelligit ig̃rantia affectata q̄ ad
doctos iudeoꝝ ꝓut etiā burg. dic in nōbili. ſꝫ ig̃rantia affe
ctata nō ꝓcedit ꝑͦ ex rōnis erroꝛe: ſꝫ volūtatis prauitate ꝑ-
uertēte iudiciū rōnis circa ꝑticulare. cui⁹ vɫe nouerat ꝓut
vult exēplū de incōtinēti. vn̄ patēt rōnes poſtil. ꝓ ſua po-
ſitōne nō eſſe inualidas: ſꝫ poti⁹ burg. rōnes in cōtrarium
minime valere.

a ET rn̄dens ie- ¶ xxij.
ſus dixit iterū i ꝑabo
f lis eis dicēs. Simile factū ē
c regnū celoꝝ hoī regi q̄ fec
d nuptias filio ſuo. Et miſit
ſuos ſuoſ vocare iuitatos

¶ Capitulum. xxij.

a ET rn̄dens ih̄s. Poſtq̄ꝫ oñdit iudeos iuſte reproba
tos tanq̄ꝫ ꝯtentoꝛes diuine maieſtatis. h̄ ꝯn̄r oñdit
eos iuſte reprobatos tanq̄ꝫ ꝯdictoꝛes diue veritatis
tis cui ꝯdixerūt tripɫr. ꝑͦ ipam refutando. ſcd̄o ipam imp-
gnādo: ibi. Tūc abeūtes phariſei. tercio cōtrariū erroꝛem
amplexādo: ibi. Cōgregatis āt phariſeis primū oñdit per
ꝑabolā inuitatoꝝ ad nuptias ⁊ nolentiū venire: ⁊ iō ipſis
reprobat. aliij ſunt vocati. in q̄ deſignat vocatio iudeoꝝum
ad fidē xp̄i: vt videbit. quā repellētes iuſte a deo reproba-
ſunt ⁊ gētiles loco eoꝝ merito ſunt vocati. ⁊ iō p̄ma diui-
dit in duas ꝑtes. qꝛ ꝑͦ deſcribit iudeoꝝ reprobatio digna.
ſcd̄o gentiū vocatio benigna: ibi. Tūc ait ſeruis. Circa pri
mū dɫ ſic. b ¶ Simile factū eſt regnū celoꝝ. i. ſtat⁹ eccleſie
militātis. c ¶ Ho. reg. q̄ fecit nup. fi. ſuo. Nuptie iſte nō
pn̄t itelligi btitudo eťna i eccīa triūphāte. qꝛ. ī. dɫ ꝙ ſui vo-
cauerīt ad nuptias bonos ⁊ malos ⁊ iplete ſūt nuptie. Dɫ
etiā ꝯn̄r ibidē ꝙ inuēt⁹ ē ibi hō nō hn̄s veſtē nuptialē. ⁊ ꝓpt
h̄ eiect⁹ i tenebras exterioꝛes. ad btitudinē ṽo celeſtē n̄ ad-
mittent boni cū malis. ſꝫ ſolū boni: null⁹ etiā ibi receptus
eiijcit ⁊ iō ꝑ iſtas nuptias itelligit ṽbi icarnatio. tūc ei de
us pɫ fecit nuptias filio ſuo qn̄ nām hūanā copulauit nāe
diue i ſuo ſuppoſito. q̄ q̄deꝫ nuptie celebrate ſt in vtero ṽ-
ginali de q̄ xp̄c exiit tanq̄ꝫ ſpōſus ꝓcedēs de thalamo ſuo
d ¶ Et mi. ſer. ſu. vo. inui. ad nuptias. iſti inuitati ſunt iu-
dei q̄bus data eſt lex in q̄ facta eſt ꝓmiſſio de incarnatōne
xp̄i. vtꝫ Gen̄. penul. Nō auferet ſceptrū de iu. ⁊c̄. ⁊ Deu.
xviij. Prophetam ſuſcitabo eis de medio fratrū ſuoꝝ ⁊c̄.
Serui aūt q̄ miſſi ſunt ad vocandū inuitatos iſtos fuerūt

ꝓphete q̄ clarius denunciauerunt ea de xp̄o q̄ obſcurius erāt poſita in lege. hortabant̄ em̄ iudaicū pplm expectare xp̄i aduētū ⁊ tendē in ipm ꝑ fidē ⁊ bona opa. e Et no. ve. q᷑ nolebāt v̄bis ꝓphaꝝ obedire. vtꝫ ex decurſu li. Regū ⁊ Paralipomenon. f Ite. miſit alios ſuos ⁊c. Iſti ſui ſecūdo miſſi fuerunt illi q̄ de ꝓpinq̄ denūciauerūt aduētū xp̄i. vt Iohes baptiſ. ⁊ diſcipuli xp̄i miſſi ab eo i o͛m ciuita. ē ⁊ locuꝫ q̄ ipſe erat ventur⁹. vt habetur Luc. x. c. g Ecce prandiū meū paraui. vicꝫ ſacramēta eccleſie ⁊ doctrinaꝫ. q̄b⁹ reficit̄ aīa. ⁊ potiſſime ḋ ſacro eucharīſtie. in q̄ dat̄ nob caro xp̄i in cibū ⁊ ſanguinis ei⁹ in potum h Thauri mei ⁊ altilia occiſa. thauri ſt̄ p̄cepta moralia. altilia ꝯſilia ſupaddita. i Illi aūt neglexerūt. q᷑ iudei p̄dicatōeꝫ xp̄i ⁊ aplo͛rū ꝯtēpſerūt. q᷑ pauci ꝯpatiue de iudeis crediderūt. Cā autē hui⁹ fuit cupiditas reꝝ tp̄aliū. ꝓpt̄ h̄ ei ſacerdotes cōſpirauerūt i mortē xp̄i ne ꝑderēt ciuitatē ⁊ tēplū in q̄ q̄deꝫ tēplo hauriebāt pecuniā ppl̄i vt viſum ē ca. p̄cedenti. ſub obtentu cult⁹ diuini. ⁊ h̄ ē qḋ ſubdit̄. k Et abiert̄ ali⁹ in vineā ſuā. ali⁹ in negociatōem ſuā. Per laborē vinee intelligit̄ oīs occupatio corꝑalis circa terrena ipediens diuina. ꝑ negociatōeꝫ v̄o: occupatio mentalis circa talia. l Reliq̄ v̄o tenuert̄ ſuos ei⁹ ⁊ cōtumelijs affectos occiderūt. q᷑ iohes bap. ab eis ē incarcerat⁹ ⁊ occiſus. ſil̄r iacob⁹ frat̄ iohes ⁊ ſtephanus ⁊ alij diſcipuli xp̄i. ⁊ ſil̄r ꝓphe multi in teſtamēto veteri. m Rex au. cū au. irat⁹ ē. q᷑ a ḋo merito ꝓ talib⁹ ſt̄ puniti n Et miſſis exercitib⁹ ſuis. ſ. exercitu romanoꝝ ſub p̄ncipibus tyto ⁊ veſpaſiano q̄ ex diuīa ordinatōe venerūt cōtra hirl̄m. xlij. anno p⁹ xp̄i paſſionē. o Perdidit homicidas illos. q᷑ in vltōeꝫ ſanguis xp̄i. ⁊ ſuoꝝ diſcipl̄oꝝ ab exercitu romanoꝝ ſūt trucidati ⁊ captiuati ḋ iudeis vſq̄ ad decieſcentū milia. vt dic̄ Ioſeph⁹ in li. de iudaico bello p Et ciuitatē illoꝝ ſuccendit. q᷑ tūc hirl̄m ſuccenſa eſt et tēplū in ea. a Tūc ait ſuis ſuis. hic ꝯn̄r deſcribit̄ vocatio gētiū benigna. q᷑ iudeis r̄pellētibus fidē xp̄i ab apl̄is p̄dicatā. apl̄i de mādato dn̄i trāſierūt ad p̄dicandū gētib⁹ ꝑ totū mūdm ⁊ ipi deuote ſuſcepert̄ fidē xp̄i ad p̄dicatōem aploꝝ ⁊ h̄ eſt qḋ dr̄ Act. xiij. vbi paulus loquēs iudeis in ducatis. dixit ſic. Vob oportebat p̄mū loq̄ v̄bū dei: ſ; q̄m repellitis illud ⁊ indignos vos iudicatis et̄ne vite ecce conuertimur ad gētes. ſic em̄ p̄cepit nobis de⁹: ⁊ h̄ eſt q̄d dr̄ a Ait ſer. ſuis. i. apl̄is ſuis ⁊ alijs diſcipulis ꝑ diuinā reuelatōeꝫ. b Nuptie q̄dē ꝑate ſunt. i. myſteria xp̄i impleta ſūt. c Sꝫ q̄ in. erāt. ſ. iudei vt viſuꝫ ē. d Nō fuert̄ digni ꝓpter ſuā incredulitatē. e Ite ḡ ad exitus viaruꝫ id ē ad diſꝑſionē gentiū. f Et q̄ſcūq̄ inue. vo. ad nup. q᷑ nullus volēs fidē catholicā recipe repellendus eſt. g Et egreſſi ſerui cō. oēs q̄s inue. bo. ⁊ malos. q᷑ in ecclia militāte admixti ſt̄ boni cū malis. h Et iplete ſt̄ nuptie diſcūbentiū. q᷑ fides catholica diffuſa ē ꝑ orbē vniuerſuꝫ. i Intra. aūt rex vt vide. diſcūbentes. diſcernēdo. ſ. merita ⁊ demerita credentiū. Intrat aūt dupl̄r generalit̄ intrabit in futuro iudicio. ſp̄aliter in morte cuiuſlibet homīs. k Et vidit ibi ho. nō veſti. veſte nuptiali. Iſta veſtis nuptialis eſt charitas q̄ diuidit inter filios regni ⁊ ꝑditōnis. vt dic̄ Aug. dr̄ aūt veſtis nuptialis ſm Greg. q᷑ ea indutus xp̄s ad nuptias venit. q̄n ex charitate incarnari voluit. ſeq̄tur. l Amice quō huc intraſti. vocat̄ aūt amic⁹ peccator ꝓpter naturaꝫ q̄ ad imaginē dei facta eſt. et ꝓpter fideꝫ informē q̄ dei donū eſt. nō ſufficiat ad ſalutē. m At ille obmutuit. q᷑ null⁹ pōt r̄ndere deo. ſ; ꝓpria arguente conſcia cōuincit̄ ⁊ mut⁹ efficitur. n Tūc dixit rex miſtris. i. angel̄ executoribus diuīe iuſticie. o Ligatis mani. ⁊ pedibus q᷑ poſt mortē nō p̄t pctōr bonū operari nec ad ſalutē reuerti. p Mittite eū in tenebras exteriores. Tenebre em̄ interiores ſunt tenebre mētales. q̄s ſolū habēt mō pctōres tenebre v̄o exteriores ſt̄ tenebre corꝑales quas cū p̄dictis habebūt poſt mortē. q̄n in infernū detrudent̄ ꝑ diuinā ſn̄iam. q Ibi erit flet⁹ ⁊ ſtridor dentiū. h̄. ſ͂. expoſitū eſt ca. xiij. r Multi aūt ſt̄ vocati. ſ. ad fidē catholicā. s Pauci v̄o electi. ſ. ad gloriā. q̄a pauci ſunt. ſ. cōꝑatiue reſpectu illorū q̄ ſunt vocati ad fidē. t Tūc abeuntes phariſei. Hic oñdunt̄ iudei ꝯ̄dictores diuīe veritatis ipam ipugnādo. ⁊ diuidit̄ in tres ꝑtes. q᷑ p̊ impugnauerūt xp̄m de veritate iuſticie. ſcḋo de v̄itate doctrine. ibi. In illo die. tercio de veritate vite: ibi. Phariſei aūt audiētes. Prima in duas. q᷑ p̊ ponit̄ phariſeoꝝ fallax interrogatio. ſcḋo ipius xp̄i vera r̄n̄ſio: ibi. Cognita aūt ne. ne. eoꝝ. Circa p̄mū aduertēdū ꝙ phariſei maliciofe cōſpirabāt ꝯ̄ xp̄m. q̄ꝝ malicia p̊ oñdit̄ ⁊ h̄ q̄drupliciter. p̊ in h̄ q̄d dr̄. v Conſiliū inierūt. vt ex collocutiōe cōi melius ꝑpenderēt q̄liter poſſent eū decipe: ſcḋo cū dr̄. x Vt ca. ieſum in ſmone. q᷑ nō poterāt eū cape in malo opere. ⁊ q᷑ facili⁹ capit̄ hō in v̄bis q̄ꝫ in factis. tercio cū ſubdit̄. y Et mittunt ei diſcipulos ſuos. i. hoīes xp̄o incognitos ſm eſtimatōeꝫ eoꝝ. vt corā ipſis audaci⁹ loq̄ret̄. et laxaret linguā ad aliq̄d dn̄m. vn̄ poſſꝫ capi. q̄rto cū ſubdit̄ z Cū herodi. iſti ei herodiāi erāt milites herodis. q᷑ iſta qō fuit facta xp̄o feria. iiij. ante paſſioneꝫ ſuā ⁊ de herode legit̄ ꝙ ip̄e erat in irl̄m cū exercitu ſuo in die paſſionis. q᷑ venerat in hierl̄m ꝓpter ſolēnitatem paſchalē. ſic ḡ milites herodis miſſi ſunt cū diſcipulis phariſeoꝝ. vt diſcipuli poſſent eū cape in ſmone ⁊ milites ſtatim rapent eū. vt punirent̄ in corꝑe. Sic ḡ pꝫ qualit̄ malicioſe agebant ꝯtra eū v̄bo. q᷑ p̊ cōmendāt eū v̄bis vt facilius inducāt eū ad dn̄m aliq̄d ꝯtra ptāteꝫ ceſaris. de q̄ volebāt ſibi facē qōeꝫ vt videbit̄: dicūt ḡ ſic. a Mgr̄ ſcim⁹ q᷑ verax es in vita b Et viam dei in ve. doces. in ſana doctrina. c Et nō eſt tibi cura de aliq̊. in quo apparet tua iuſticia. et ſic eum cōmendāt. lꝫ fallacit̄ de v̄itate vite doctrine ⁊ iuſticie. q. d. nō dimittes timore cuiuſcūq̄ hoīs etiā impatoris dicere v̄itateꝫ. ⁊ tūc ꝓponūt qōem brigoſam apud eos di.

e ad nuptias ⁊ nolebāt veni
f re. Iterū miſit alios ſuos
g dicēs. Dicite inuitat̄. Ec
h ce prandiū meū paraui tauri
mei ⁊ altilia occiſa ſt̄ et oīa
i pata vēite ad nuptias. Il
k li aūt neglexerūt ⁊ abierūt
l alius i villā ſuā: ali⁹ vero
ad negociatōeꝫ ſuā. Reli
q̊ v̄o tenuerūt ſuos eius ⁊
ꝯtumelijs affectos occide
m runt. Rex autē cū audiſſet
n iratus eſt: ⁊ miſſis exerciti
o b⁹ ſuis ꝑdidit homicidas
p illos ⁊ ciuitateꝫ illorū ſuc
a cendit. Tunc ait ſuis ſuis
b c nuptie quidē ꝑate ſunt ſed
d q̊ inuitati erant nō fuerunt
e digni. Ite ergo ad exit⁹ vi
f arū ⁊ quoſcūq̄ inueneritꝭ
g vocate ad nuptias. Et egreſſi ſerui ei⁹ in vias congregauerūt oēs q̊s inuene
h rūt malos ⁊ bonos: ⁊ iple
te ſūt nuptie diſcūbentiuꝫ.
i Intrauit āt rex vt videret
k diſcūbētes ⁊ vidit ibi ho
minē n̄ veſtitū veſte nupti
l ali. ⁊ ait illi amice quomō
huc itraſti nō hn̄s veſtē nu
m ptialem. At ille obmutuit
n Tunc dixit rex miniſtris.
o Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹
p ei⁹ mittite eū i tenebras ex
q teriores ibi erit flet⁹ ⁊ ſtri
r dor dentiū. Multi aūt ſūt
s vocati pauci v̄o electi. Tc
t v abeūtes phariſei cōſilium
x inierūt vt capent eū in ſer
y mone. Et mittunt ei diſci
pulos ſuos cū herodianis
a dicētes. Mgr̄ ſcim⁹ q᷑ ve
b rax es ⁊ viam dei in verita
c te doces ⁊ nō ē tibi cura de

d Licet cenſum dare ceſari an nō. Iſta qō habuit ortum a tpe natiuitatis xpi. qꝛ ꝑut hʒ Luce. ij. Ceſar auguſtus p̄cepit vt deſcriberet vniuerſus orbis: ꝛ h̄ deſcriptio facta ē in iudea: q̄ eſt in medio terre habitabilis. ꝛ in iſta deſcriptione oēs ibāt ad ciuitates de quibꝰ erant oriūdi vt ꝓfiterent ſe reddituros tributū ceſari: tunc ſurrexit quidā noīe iudas natōne galyleus q̄ dicebat h̄ eē iudeis illicitū. qꝫ ſcʒ recognoſcerent aliquē dn̄m in terris: ſʒ ſolū deū qui in celis eſt ꝛ multos traxit ad ſe. vt habetur Act. v. ꝛ Ioſephus idē refert. xx. libro antiquitatū. ꝛ extūc aliq̄ huic opinioni adherebāt. quia iſta opinio erat ꝓ libertate ppľi. ꝛ ꝓ honore ipſiꝰ dei videbantur. ecōtrario alij aſſerebāt qꝫ erat licitū dare tributū romanis. qꝛ ꝓ defenſione patrie militabant ꝛ ab hoſtibꝰ a latronibus defendebant et pacē inter hoīes cōſeruabāt et iuſticiā. Hanc aūt qōnē maliciose ꝓpoſuerunt xpo: vt ſi diceret nō eē licitū ſtatim caperetur tanq̄ cōtrarius impatori: ſi aūt diceret eē licitū videret eſſe cōtrariꝰ libertati ppľi ꝛ diuino honori. ꝛ ſic incurreret maliuolentiā ppľi. e Cogni. aūt ih̄s nequicia. hic ponitur xpi rn̄ſio. ꝑ rn̄det ad eoꝝ intentōes. f Quid me tentatis hypocrite. quaſi. d. non queritis veritatem addiſcere ſʒ me i verbis cape. ꝛ ꝓpter h̄ vocat eos hypocritas. quia aliud p̄tendebāt ꝛ aliud intendebāt. ꝯñr rn̄det ad qōnem. g Oſtendite mihi numiſma cenſus. i. numū qui dat annue ꝓ cenſu impatori. h At illi obtu. ei denariū. quia iſte numus q̄ dabat ꝓ annuo cenſu a q̄libet capitaneo domus valebat. x. numos vſuales. ꝛ iō vocabat denarius et erat de argento. i Cuiꝰ imago ꝛc̄. qꝛ imago ceſaris erat impſſa in illo denario ꝛ nomē eiꝰ in circuitu. a Tunc ait illis reddite ꝛc̄. qꝛ reddere debitū oībus ē bonū ꝛ iuſtū nō ē āt incūueniēs nec ꝯdictio qꝫ hō ſit ſbditꝰ hoī in tpalibus: ꝛ deo imediate in ſpūalibꝰ: ꝛ maxīe qꝛ iurauerāt iudei ſeruare fidelitatē. ꝛ reddē tributū romanis a tpe pompei. q̄ iudeā fecit tributariā romāis ꝛ audiētes mirati ſunt ꝛ relicto eo abierūt ſic̄ cōfuſi. b In illo die. Hic ꝯñr oñdit quō impugnauerūt xp̄m iudei i veritate doctrīe ad quā ptinet reſurrectio mortuoꝝ q̄ ē de articulis fidei. ꝛ p̊ circa h̄ imponit iudeoꝝ īterrogatio. ſcd̄o xpi rn̄ſio: ibi. Rn̄dens āt ih̄s. Circa primū aduertēdū qꝫ int iudeos q̄dā erāt qui vocabāt ſaducei. q̄ recipiebāt tm̄. v. libros moyſi ꝛ dicebāt aīaʒ hoīs mortalē. ꝛ p ꝯñs negabāt reſurrectiōeʒ ſm qꝫ ioſephꝰ refert de iſtis. xx. li. antiq̄tatis. ꝛ mgr̄ i hyſtorijs vbi pleniꝰ tangit diuerſitas q̄ erat i ſectis iudeoꝝ. qō ꝓpt breuitatē omitto. Iſti ğ mouerūt qōneʒ q̄ videbat eis inſolubil. ꝛ ꝓpt h̄ videbat eis reſurrectio mortuoꝝ impoſſibilis. Et ponit caſus de muliere. q̄ deſpōſata ē. vij. fribꝰ ſucceſſiue. qꝛ qñ aliq̄s moriebat ſine filio frat eiꝰ tenebat accipe vxorē ad ſuſcitādū ſemē fri ſuo. ita qꝫ primꝰ filiꝰ natꝰ n̄ aſcribebat gn̄anti: ſʒ mortuo fri: ſm qꝫ deſcribit Deu. xxv. Iſta ğ

aliquo. Nō em̄ reſpicis ꝑſonā hoim. Dic ergo nob

d quid tibi videt. Licet cen-

e ſum dare ceſari aut nō. Co-

gnita āt ieſus nequicia eo-

f rū ait. Quid me tētatis hy

g pocrite. Oñdite mihi nu-

h miſma cenſus. At illi ob-

tulerunt ei denariū. Et ait

i illi ieſus Cuiꝰ ē imago hec

et ſupſcriptio. Dicūt ei: ce

a ſaris. Tūc ait illis Reddi

te ergo q̄ ſunt ceſaris ceſa-

ri ꝛ q̄ ſunt dei d̄o Et audiē

tes mirati ſunt: ꝛ relicto

b eo abierūt In illo die acceſ

ſerūt ad eū ſaducei q̄ dicūt

nō eſſe reſurrectōeʒ ꝛ inter

rogauerūt eū dicētes Ma

giſter moyſes dixit: ſi quiſ

mortuus fuerit n̄ hn̄s filiū

vt ducat frat eiꝰ vxorē illi

us ꝛ ſuſcitet ſemē fratri ſuo

Erāt aūt apud nos ſepteʒ

frēs Et pmꝰ vxore ducta

mulier ſine ꝓle ſuſcepta mortua ē pꝰ oēs frēs. et iō ꝓponūt qōeʒ xpo. c In reſurre. cꝰ ğ erit vxor de ſeptē. q. d. īpoſſibile ē qꝫ det alicui eoꝝ determiate. cꝰ cā ſbdit. d Oēs ei ha. eā. ꝛ p ꝯñs eadē rōe ſi debeat aſſigñri vni ꝛ alteri. Iteʒ nō vi poſſibile qꝫ det. vij. fribꝰ ſil. qꝛ ē ꝯ legeʒ moyſi. qꝫ duo frēs ſil cōiugant vni mulieri mr̄ionialit. ꝛ ex h̄ intēdūt ꝯcludē qꝫ impoſſibile ſit aīaʒ imortalē eſſe et hoiem reſurgere. e Rn̄dēs aūt ih̄s. hic ponit xpi rn̄ſio. vbi tria facit p ordinē. qꝛ p̊ oñdit eoꝝ errorē: ꝛ erroris cāʒ d. f Erratis. i h̄ ſup. qꝫ reſurrectōeʒ negatis. g Neſcientes ſcri. ipi em̄ nō recipiebāt ſcpturas ꝓphaꝝ i quibꝰ fit expſſa mētio d̄ reſurrectōe mortuoꝝ: vt hr̄ dañ. xij. Multi q̄ dormiunt i puluē t̄re euigilabūt ꝛc̄. ꝛ Ezech. xxxvij. Facta ē ſup me me ma. dn̄i ꝛc̄. ꝛ ex ig̃rantia iſtaꝝ ſcripturaꝝ ꝓcedebat error eoꝝ. ſcd̄o cā tangit cū ſbdit. h Nec ꝗ v̄tutē dei. ſi ei bn̄ cōſideraſſent v̄tutē dei q̄ pōt aliq̄d ex nihilo facē. qꝫ ipſi habebāt neceſſe ꝯcedē ex quo recipiebāt libros Moyſi vbi fit expſſa mētio de creatōe mūdi. nō negarēt qn poſſet reſuſcitare mortuos. ſcd̄o ſoluit argumentū eoꝝ di. i In reſurrectōne neq̄ nubēt. i. viri nō accipiēt vxores: k Neq̄ nubent. i. mľieres nō accipient a viris. qꝛ hoīes nō reſurgēt ad vitā carnalē cibis ꝛ venereis vtentem. l Sʒ erūt ſic̄ an. dei. viuētes viſione ꝛ fruitōne dei. et ſic pʒ eoꝝ argumentū nihil cōcludere: qꝛ illa inconuenientia ad q̄ deducebāt nō ſequunt niſi ex ſuppoſitōne qꝫ actꝰ carnales venereoꝝ ſint in reſurrectōne qō pʒ eē falſum. Tercio cōfirmat veritatē reſurrectōis aucte ſcripture dicentis Exo. iij. ca. m Ego ſum deꝰ abraā ꝛc̄. qñ dn̄s ꝓtulit hec v̄ba. illi p̄triarche erāt mortui corpalit. cū ğ aliq̄s n̄ poſſet eē deꝰ rei nō exn̄tis vel eiꝰ qō ē nihil qō idem ē. qꝛ creature ad deū ē relatio real. q̄ n̄ pōt fundari i nihilo: oʒ ğ qꝫ iſti patriarche aliq̄ mō eēnt. Et iō cū nō viuerēt vita corpali. ſeq̄tur qꝫ aīa adhuc viuebat: ꝛ p ꝯñs qꝫ imortalis erat: q̄re nō deſtruit deſtructo corpe. ꝛ p ꝯñs ſeq̄t qꝫ reſurrectio erit. qꝛ aīa n̄ pt eē pfecte q̄etata nec btā niſi vniat cū corpe. Ad cꝰ vnionē hʒ inclinatōeʒ nālez. Cōſiderādū tn̄ qꝫ ſaluator bn̄ accepiſſet aucteʒ magis expſſaʒ de īmortalitate aīe. ꝛ futura reſurrectōe ꝓphaꝝ: vt viſum ē: ſʒ illa nō recipiebat a ſaduceis. ꝛ iō nō fuiſſet efficax cōtra eos. n Phariſei āt. Hic ꝯñr oñdit q̄liter impugnauerūt xp̄m in veritate vite i h̄ qō ꝓpoſuerūt ſibi qōneʒ tētatiuā de p̊ mādato legis. Circa qō p̊ ponit eoꝝ īterrogatio. ſcd̄o poit xpi rn̄ſio: ibi. Ait illis ih̄s. Circa primū dī ſic. n Phari. āt ꝛc̄. Lʒ ei ipi eſſent ꝯrij ſaduceis i opione de aīe imortalitate: ꝛ de mortuoꝝ r̄ſurrectōe: vt viſu ē. tn̄ ꝯueiebāt cū eis i pſecutōe: ꝛ ideo audiētes qꝫ ſilētiū ipoſuiſſʒ eis. o Cōue. i vnū. ad iuadēdū ipm xp̄m alio mō: ꝛ ad ipm venerūt i mag̃ mľtitudie ad mag̃ eū t̄redū. p Et intro. ꝛc̄. vt ſi ꝯfuſꝰ eēt ſolꝰ viderēt cōfūdi, ſi āt vincēt oēs viderent p eū viciſſe: ſm qꝫ dic̄ Chriſ.

defunctus eſt et nō habēs

ſemen reliquit vxorē ſuam

fratri ſuo. Silr ſecūdus et

tercius vſq̄ ad ſeptimum.

Nouiſſime āt oim et muli-

c er defuncta eſt. In reſurre

ctione ergo cuiꝰ erit de ſe-

d ptē vxor. Oēs em̄ habue-

e rūt eā. Reſpōdens aūt ie

f g ſus ait illis. Erratis neſci-

h entes ſcripturas neq̄ v̄tu

i tem dei. In reſurrectōe ei

k neq̄ nubēt neq̄ nubentur

l ſʒ erūt ſicut angeli dei in ce

lo. De reſurrectōe āt mor-

tuoꝝ nō legiſtī qō dictū ē

m a deo dicente vob ego ſuʒ

deꝰ abraā ꝛ deꝰ yſaac ꝛ de

us iacob. Nō ē deꝰ mortu

oꝝ ſed viuentiū. Et audiē

tes turbe mirabāt i doctri

n na eius Phariſei aūt audi

entes qꝫ ſilentiū ipoſuiſſet

o ſaduceis ꝯuenerūt in vnū

p et interrogauit eum vnus

q ex eis legiſdoctoꝛ: tentãs
r eū. Magiſter qð eſt mãda
tū magnū i lege. Ait illi ie
b ſus. Diliges dñm deū tu-
um ex toto corde tuo ⁊ i to
ta anima tua: et in tata mē
te tua. Hoc ē maximū ⁊ pri
c mū mandatū. Secūduz ãt
ſil'e eſt huic. Diliges ꝓxi-
d mum tuū ſicut teipſuz. In
his duobus mãdatis: vni
uerſa lex pendet ⁊ ꝓphete
e Cõgregatl ãt phariſeis in
terrogauit eos ih̄s dicens
f Quid vob̄ vr̄ ð xp̄o c⁹ fili⁹
g ē. Dicūt ei dð. Ait ill' quõ
i ergo dð i ſpū vocat eū dñz
k dicēs Dixit dñs dño meo
l ſede a dextrl meis. Donec
ponã iimicos tuos: ſcabel
m lū pedum tuoꝛum. Si er-
go dauid vocat eum domi
num: quomodo filius eius
n eſt. Et nemo poterat ei re-
ſpõdere verbū: neqꝫ auſus
fuit qſqꝫ ex illa die eū ãpli⁹

q Tentans eū cape.ſ.'in ſmone. Marcus tñ videt con-
trariū dicere.xij.ca. vbi dr̄ ꝙ xp̄us dixit iſti legiſdoctoꝛi q-
renti de p̄ mandato legis. non longe es a regno dei. Dicē
dum eſt ꝙ iſte a principio venit mala intentõe cū alijs. ſ
poſtea audita xp̄i rñſione vera. penituit ⁊ xp̄i rñſionē ap-
ꝓbauit dicēs. Magiſter in veritate bñ
dixiſti. ⁊c. vt hr̄ mar
ci. xij. et tūc xp̄us vi
dens eius pniam in
tulit verba premiſſa
dicens. Nõ lõge es
a regno dei ⁊c. Sil'e
aūt hr̄ Ioh. vij. ca.
vbi dr̄ ꝙ p̄ncipes et
phariſei miſerūt mi-
niſtros vt ꝯp̄hende
rēt ih̄m. Illi aūt au
diētes xp̄i p̄dicatõz
peituerūt ⁊ ſic ad p̄n-
cipes redierūt. ⁊ cū
q̄rerent ab eis q̄re ñ
adduxiſſent euz. rñ-
derūt nūqꝫ locut⁹ ē
ſic hõ. Cõſeq̄nt põit
qð. r Mgr̄ qð eſt man. ma. in lege. credebat eñ ꝙ ſtati
rñderet de mandato p̄ prime tabule. Non habebis deos
alienos. et tunc habuiſſet argumentū ꝯ eū de p̄cepto cha-
ritatis. qð eſt maius ſicut et charitas eſt maioꝛ virtus ip̄a
fide. a Ait illi ieſus. hic ponit xp̄i rñſio. b Diliges
dñm deū tuū ⁊c. h̄ eſt p̄mū ⁊ maximū mandatū. Hic tria
ſunt videnda de ipſo p̄cepto charitatis. Primū eſt qualit
ſit intelligendū. ſcðo qualit ſit p̄mū. tercõ qualit iplendū
Circa p̄mū ſciendū ꝙ iſtud p̄ceptuz i q̄tuoꝛ locis tradit
i ſcriptura. l. deut. vj. vbi ponūt tria. Diliges dñm deū tu
um ex toto corde tuo ⁊ ex tota aĩa tua ⁊ ex tota fortitudie
tua. ⁊ hic mat. xxij. vbi dimittitur fortitudo ⁊ duob⁹ alijs
addit vnū ꝙ de⁹ diligat ex toto corde. ⁊ ex tota aĩa. ⁊ ex to
ta mente. Mar. aūt. xij. ponunt iſta tria ⁊ addit quartū. ſ.
⁊ tota v̄tute qð eſt idē cū eo qð dr̄ Deu. vj. ⁊ ex tota forti-
tudine. ⁊ eodē mõ Luc. x. hr̄ niſi qð dr̄ ibi ex oĩbus virib⁹
tuis. qð idez eſt cū eo qð dr̄ ex v̄tute vel ex fortitudine. et
ſic patz ꝙ quatuoꝛ iſta ſunt de rõne iſti⁹ p̄cepti. ſ. diligere
deū ex toto corde. ex tota mente. ex tota aĩa. et ex tota for-
titudine. Cui⁹ rõ eſt q2 diligē eſt actus volūtatis. duplex ē
aūt actus ip̄ius. vnus eſt elicit⁹ ⁊ alter imꝑatus. Actus ãt
elicitus eſt q̄ imediate egredit ab ip̄a volūtate: ⁊ iſte act⁹
tangit cum dr̄. b Diliges dñm de. tu. ex to. corde. i. ex
tota voluntate. quia ſicut ex corde oꝛitur motus ad alias
partes corpoꝛis: ita voluntas mouet alias potentias ani-
me. Actus aūt imꝑatus voluntatis eſt actus alterius po-
tentie mote ad ſuū actū per ip̄am voluntatē. ꝑ voluntatez
aūt informatã charitate mouet intellectus ad aſſentiēduz
his q̄ ſunt fidei. ⁊ ad meditandū de deo dilecto. ⁊ iſte act⁹
ſignificat cū ſubdit. In tota mente. ibi eñ accipit mēs ꝓ
ip̄o intellectu. vlterius ꝑ voluntatē mouet appetit⁹ ſenſi-
tiuus vt ꝯformet ſuꝑioꝛi ꝑti. q2 ſicut ſpera ſuꝑioꝛ mouet
inferioꝛes ſuo motu. ita volūtas appetitū ſenſitiuū vt hr̄
ij. de aĩa. ⁊ iſte act⁹ notat cū dr̄. Et i tota aĩa. ꝑ aĩaz eñ hic
intelligit ꝑs ſenſitiua. ſm ꝙ ſcribit Gen. j. Fact⁹ ē hõ in
aĩam viuentē. i. vitã aĩalem ⁊ ſenſibilē corpi dantē. vt dic
glo. vlterius per voluntatē mouent potētie motiue ⁊ exe-
cutiue ad oꝑandū ex dilectõe. ⁊ rõ hui⁹ notat cū ſubditur
Ex tota fortitudine tua. vel ex oĩbus virib⁹ tuis. qð idem
ē. pz ğ p̄mū. Circa ſcðz ꝯſiderãduz ꝙ aliq̄d dr̄ p̄mū du-
plr̄. Vno mõ oꝛigine. ⁊ ſic illa q̄ ſt iꝑfectioꝛa prioꝛa ſt illis
q̄ ꝓcedūt de potētia ad actū. vt dr̄. ix. metha. Alio mõ dr̄
aliq̄d p̄mum dignitate ſeu ꝑfectõe. h̄ ğ ſcðo mõ p̄mitatis
mandatū de dilectõe dei dr̄ p̄mū. q2 oꝛigine dilectio ꝓxi-
mi p̄oꝛ ē ſm ꝙ dic̄ be. Ioh. j. canonica. c. iiij. Qui nõ dili-
git fratrē ſuū quē videt: deū quē nõ videt quõ p̄t diligē. ⁊
ſic pz ſcðm. Circa terciū ꝯſiderandū ꝙ totū ⁊ ꝑfectū idē
ſtū. vt hr. iij. phy. ⁊ iõ diligē deū ex toto corde ⁊ ex tota aĩa
⁊ ſic ē diligere ex ꝑfecto corde. vl' ex ꝑfecta aĩa ⁊ ſic de alijs.
Perfectū ãt dr̄ aliq̄d dupl'r. Vno mõ qñ nihil ſibi deeſt
ð ꝑfectõe ſibi poſſibili. Alio mõ qñ nihil ſibi deeſt ð ꝑfectõ
ne ſibi debita vel cõ
petenti: ſicut hõ me
diocris ſtat' dr̄ ꝑfe-
cte q̄ntitatis. lz non
hēat quãtitatē gigã
tis. ſic ğ accipiendo
ꝑfectū p̄ mõ ſic iple
tur ꝑfectū dilectõis
in patria quia mens
ibi infert i deū tota-
liter ⁊ ꝑfecte q̄ntum
ſibi poſſibile eſt ⁊ ſi-
ne aliqua intruptõe
⁊ ſm h̄ dic̄ Aug. li.
de ꝑfectõne iuſticie
ꝙ mandatū charita
tis ſolū implebit in
patria vbi erit chari
tas ꝑfecta. Si ãt ac-
cipit ꝑfectum ſcðo
mõ ſic implet in via qñ nihil diligit ꝯ deū. Iſta eñ ꝑfectõ
eſt q̄ dz ineſſe ex debito neceſſitatis ⁊ h̄ ſufficit ad ſalutem
Diligē ğ deū ex toto corde h̄ mõ eſt ſic diligē deū ꝙ nihil
diligat ꝯ ip̄m: ſeq̄t. c Scðm aūt ſil'e eſt huic di. ꝓxi. ſi
cut teip̄m. i. ad eãdē b̄titudinē ad quē diligis te. d In
his duo. man. vni. lex pendet ⁊ ꝓph̄e. ſicut eñ in ſpecula
tiuis oēs ꝯcluſiones dependēt ex h̄ p̄ncipio de quolibet
affirmatio vel negatio ſic in oꝑabilibus oĩa dependent ex
dilectõne dei p̄ncipal'r. ⁊ ꝯñr ex dilectiõe ꝓximi. ꝓpter h̄
oĩa mãdata legis ⁊ monitões nõ ſt niſi q̄daz explicatões
iſtoꝝ duoꝝ mãdatoꝝ. q2 oĩa oꝛdinãt ad dilectõz dei ⁊ ꝓxi
mi. vtz intuēti. ⁊ ſil'r doctrina ꝓphaꝝ ad h̄ oꝛdait. e Cõ
gregatis aūt phariſeis. Hic ꝯñr oñdit phariſeos eſſe ꝯdi-
ctoꝛes diuine veritatis erroꝛi cõtrario adherēdo. Ad cui⁹
euidentiã ꝯſiderandū. ꝙ lz phariſei ⁊ legiſperiti cognoue
rūt in p̄ncipio ieſum eſſe verū xp̄m ⁊ ꝑ ꝯñs deū ⁊ hoīem.
vt. ŝ. dictū eſt ca. p̄cedenti ſuꝑ illud. Hic ē heres. q2 tñ cõ
ceperūt ꝯ eū odiū ⁊ rancoꝛē: iõ h̄ v̄a eſtimatio corrupta eſt
i eis aliq̄ mõ: vt. ŝ. dictū ē: ⁊ iõ inceperūt eū negare ⁊ ꝑſeq̄
tãqꝫ plaſphemū q2 dicebat ſe eē dei filiū ⁊ ꝑ ꝯñs incipie-
bãt corrūꝑe ſcp̄turas ⁊ depꝛauare q̄ loq̄bant de ei⁹ diuinita
te. ꝓpt qð xp̄s fec̄ eis iſtã q̄ōez de xp̄o. f Cui⁹ fili⁹ eſt: di
cūt ei: dð. ſolū. ſ. diuinitatē negãdo. g Ait ill'. arguēdo. ſ.
in ꝯtriuz. h Quõ ğ dð i ſpū. i. ſpū ſctõ iſpirat⁹ i Vocat
eū dñm: dicēs. Dixit dñs dño meo ⁊c. Qꝛ eñ iſta ſcp̄tura
intelligat de xp̄o pz. q2 ip̄i phariſei nõ negauerūt h̄: imo cõ
ceſſerūt. k Sede a dextris meis. ⁊c. Sedē aūt a dextris
vno mõ accipit ꝓ eq̄litate. ⁊ ſic xp̄s ſm ꝙ ðs ſedet ad dex
terã. Alio mõ ē eē in potioꝛib⁹ bonis ⁊ h̄ mõ ꝯuēit xp̄o ſz
hūanitatē. q2 vt ſic in gl'a p̄eſt angel'. l Donec po. ini. tu.
⁊c. Iſtõ ꝯplebit i iudicio qñ oĩa ꝑfecte ſubijcient hoi xp̄o
m Si ğ dð vocat eū dñm quõ fili⁹ ei⁹ eſt. q. d. cū ſm nãm
hūanã ſit fili⁹ dð. ⁊ ꝑ ꝯñs eo iferioꝛ optz ponē i eo aliã nãz
ꝑ quã ſit dñs ei⁹: ⁊ eo ſuꝑioꝛ: h̄ ãt ē diuia. ⁊ ſic i xp̄o due ſt
nãe diuia ⁊ hūana. n Et ne. po. ei rñdē. q2 nõ poterãt ſcri
pturã negare. Cõſiderãdū tñ ꝙ iudei moderni diuitatem
xp̄i negãtes dicūt p̄dictã auctez dictã eē ad lr̄az de abꝛaã ⁊
ꝙ eliezer diſpēſatoꝛ dom⁹ abꝛae fec̄ hūc pſalmū agēs deo
gr̄as ð victoꝛia quã hūit abꝛaã de q̄nqꝫ regib⁹. vt hr̄ gen.
xiiij. p⁹ quã victoꝛiã appꝛuit dñs abꝛae dicens Noli timē
abꝛaã: ego ꝓtectoꝛ tu⁹ ſuz ⁊ merces tua mag̃ nimis. Dicūt
ğ ꝙ eliezer loq̄tur ſic. Dixit dñs. i. de⁹ celi q̄ eſt dñs omniū
Dño meo abꝛaam. Sede a dextris meis. q2 confoꝛtauit
eū vt viſum eſt. pꝛomittēdo ei auxiliuz ⁊ pꝛemiū. ſed iſta
expoſitio patet falſa. pꝛimo per titulum pſalmi vbi poni
tur. p̄s. dauid etiã i hebꝛeo. quod nõ ponit in pſalmis fa-

interrogare ¶ Ca.xxiij.

a Tunc ieſus locutus ē
t ad turbas ⁊ ad diſci-
b plos ſuos dicēſ: ſup cathe
c drā moyſi dederīt ſcribe et
d phariſei. Oia ergo q̄cū̄q̄ꝫ
dixerit vob̄ ſuate ⁊ facite:
e ſm opa ꝟo eoꝝ nolite facē
f Dicūt ei ⁊ nō faciūt. Alli-
gāt aūt onera ꝑuia ⁊ ipoꝛ-
tabilia ⁊ iponūt in hūeros
g hoim digito aūt ſuo nolūt
h ea mouē. Oia ꝟo opa ſua
faciūt vt videāt ab hoibꝰ
i Dilatāt eñ philateria ſua
⁊ magnificant fimbrias.

ctis ab aliis. Item ꝑ illud qȯ ſubdit in ꝑs.eodem. Ex vte
ro añ luciferū genui te.qȯ nō pōt dici de abrahā ꝙ ſit ge-
nitus ex vtero dei vel ſba ⁊ añ lucifeꝝ.i.añ mūdi creatōeꝫ
ſꝫ ſolū pōt verificari de filio dei:⁊ iterū in fine pſalmi dici
tur tu es ſacerdos ⁊c̄.qȯ non pōt verificari de abrahā qui
nō fuit ſacerdos: et
dato ꝙ fuiſſet:tñ ſa-
cerdotiū eiꝰ non po
tuiſſet fuiſſe eternū
ſꝫ ſolū xp̄i ſacerdoti
um eſt eternū.
¶ In ca.xxij.vbi dr̄
in poſtil. Quia aīa
nō poteſt ꝑfecte eſſe
quietata.
¶ Additio.
Perfecta hoiſ
btitudo q̄ eſt
in viſione di
uine eſſentie prin-
cipal'r cōſiſtit in aīa
q̄ nō dependet a coꝛ
poꝛe. Vñ ſine cor-
poꝛe pōt aīa eē btā
vt in pꝛia ſcd̄e.q.iiij
arti.v.in coꝛ.q.lꝫ ve
rum ē ꝙ ꝑfectiꝰ ha-
bebit aīa ſuā ꝓpꝛiaꝫ
opatōeꝫ i q̄ felicitas
cōſiſtit cū ſit vnita ſuo coꝛpi gl'ioſo ꝙ̄ꝫ ſepata:et hoc deno
tat verba aug.xij.ſup Geñ.ad lr̄am: ſi recte intelligantur
Silr̄ dicendū eſt ꝙ aīa ſepata in viſione diuine eſſentie to
talit̄ q̄eſcit ex ꝑte appetibilis:cū hꝫ illȯ qȯ ſuo ſufficit ap-
petitui lꝫ non totalit̄ q̄eſcit ex ꝑte appetētis qꝛ illud bonū
nō poſſidet ſm oēm modū quo poſſidere vellet. vñ coꝛpe
reſūpto btitudo nō creſcit intenſiue ſꝫ extēſiue tm̄. vt i.q.
ꝑallegata:nec eſt neceſſariuꝫ ꝙ deductio iſta intelligat̄ in
ꝟbis ſaluatoꝛis qꝛ ad cōcludendū ꝯ̄ ſaduceos ſufficit pꝛo
bare ꝙ aīa ſit īmoꝛtalis. Nā ex moꝛtalitate aīe quā ipi cre
debant ꝓcedebāt ad negandū reſurrectiōem. ¶ Ca.xxiij.
a Tunc ieſus locutꝰ ē ⁊c̄. Hic oñdit̄ tercio iudeos
t eſſe iuſte repꝛobatos:qꝛ fuerūt fictoꝛes bonitatis
⁊ diuidit̄ in duas ꝑtes:qꝛ ſaluatoꝛ ꝑ̊ ponit huiꝰfi-
ctōnis motiuū.ſcd̄o cōcludit huiꝰ motiui multiplicē effe
ctū:ibi. Ve aūt vob̄ ſcri. Prima i duas:qꝛ ꝑ̊ ſaluatoꝛ hu-
iuſmōi motiuū oñdit.ſcd̄o h̄ motiuū a ſuis diſcipulis ex
cludit:ibi. Vos aūt. Motiuū aūt fuit ſupbia phariſeoꝝ
⁊ legiſpitoꝝ:⁊ hec ſupbia oñdit̄ ex tribus. ꝑ̊ ex abuſu ſue
ꝑtātis.ſcd̄o ex ſimulatōe ſctītatis:ibi. Oia ꝑ̆.tercio ex am
bitōne dignitatis:ibi. Amāt aūt ꝑmos recubitꝰ. Circa ꝑ-
mū cōſiderandū:ꝙ a tꝑe moyſi fuerūt ꝯ̄ſtituti a deo.lxx.
ſenes etate ⁊ ſcia ꝓuecti.q̄ cū moyſe hn̄ent curā ppl'i:⁊ di
cebant̄ iudices oꝛdinarij:qꝛ ad ipos fiebat recurſus in du
bijs cauſis:magne etiā cauſe nō tractabant̄ ſine eis ⁊ iſtȯ
fuit obſuatū apȯ iudeos q̄ꝫdiu fuerūt in ꝑtāte.⁊ h̄ eſt qȯ
dic̄ h̄ ſaluatoꝛ. b ¶ Sup cathedrā moyſi.i.in auc̄te iudi
candi ppl'm c ¶ Sederūt ſcribe ⁊ phariſei.qꝛ illi q̄ vide-
bant̄ in pplo eſſe magis ꝑiti ad h̄ eligebant̄. d ¶ Oia ꝑ̆
q̄ꝫcūq̄.dix.vo.facite.qꝛ ꝑlatis etiā malis ē obediendū:ni-
ſi in his q̄ ſunt manifeſte cōtra deū:⁊ ſt̄ hn̄di in reuerētia
q̄ꝫdiu tolerāt̄ in officio ſuo:qȯ pꝫ ꝑ exēplū dauid:q̄ vene-
rabat̄ ſaulē regē: licꝫ ſciret eū maluꝫ ⁊ a deo repꝛobatum
e ¶ Opa aūt eoꝝ nolite facē qꝛ nō ſt̄ imitandi in mal': īmo
tm̄ in bonis. f ¶ Alligāt eñ onera grauia ⁊ ipoꝛtabilia
⁊c̄.qꝛ ſupꝛa legis ꝑcepta cōſtituerāt mlt'a ex ſuis traditio-
nibꝰ:ſic̄.ſ̄.patuit ca.xv.q̄ erāt ſubditis ꝑuia ⁊ ipoꝛtabilia
g ¶ Digito aūt ſuo nolūt ea mouē.i.modicū conatum ad
agendū talia nolūt apponere. Ex patet ꝙ ille q̄ ꝯ̄ſtituit le
gē aliquā:lꝫ nō ſit ſbditꝰ legi q̄ꝫtū ad h̄ ꝙ puniat̄ ꝑ hoiem
ſi ꝯ̄triū faciat:tñ obligatꝰ ē ad legē iplendā:⁊ ꝑuiꝰ puniet̄ a
dȯ ſi faciat ꝯ̄triuꝫ.qꝛ trāgreſſio eꝰ ꝑuioꝛ ē ꝓpt̄ ſcādalū:ꝓpt̄

k Amāt āt pꝛimos recubitꝰ
l icenis ⁊ ꝑmas cathedras
in ſynagogis ⁊ ſalutatōis
m in foꝛo et vocari ab hoibꝰ
rabbi. Vos aūt nolite vo
n cari rabbi. Vnꝰ ē eñ mgr̄
o vr̄ oēs aūt vos frēs eſtī.
p Et patrē nolite vocare vo
bis ſuper terrā vnus eſt ei
pater veſter qui in celis eſt
q Nec vocemini mgr̄i: quia
r mgr̄ vr̄ vnꝰ ē xp̄s. Qui ma
s ioꝛ eſt vr̄m erit miniſter vr̄
t Qui āt ſe exaltauerit hūili
v abit̄: ⁊ q̄ ſe hūiliauerit ex-
x altabit̄. Ve aūt vobis ſcri

qȯ.d.ſapiēs:patē legē quā ipe tuleris:⁊ ex̄ de ꝯ̄ſtitutōibꝰ
c.cū oēs:dr̄ qȯ q̄ſq̄s iure i altero ſtatuit ipſe eodē iure vti
dꝫ. Pꝫ etiā ex ꝑdictis ꝙ illi q̄ ſtatū ecc̄ie i generali ſeu ali-
quē ſtatū ecc̄ie in ſpāli onerāt grauibus ſtatutis ſine ma-
gna ⁊ euidenti neceſſitate abutunt̄ ſua ꝑtāte:ſic̄ faciebant
phariſei ⁊ ſcribe. vñ
dic̄ aug.ad inquiſi-
tiones ianuarij lo-
quēs de religōe xp̄i
ana. Ipſam religio
nē nr̄am quam dñs
nr̄ ihs xp̄s i pauciſ-
ſimis ſacroꝝ cele-
bꝛatōnibꝰ voluit eē
liberā:quidā ſeruili
bus ꝑmūt oneribus
adeo vt tolerabilioꝛ
ſit cōditio iudeoꝛuꝫ
q̄ nō hūanis ꝑſum-
ptōnibꝰ ſꝫ diuinis ſb̄
ijciunt̄ inſtitutis.
h ¶ Oia ꝟo.h̄ oñdit̄
ſupbia phariſeoꝛuꝫ
ex ſimulatōe ſctita-
tis:qꝛ h̄ faciebant vt
eēnt in reuerentia ⁊
honoꝛe in pplo: ⁊ h̄
ē qȯ dic̄. h ¶ Oia
ꝟo opa ſua fa.vt vi.
ab hominibus.ꝑꝑ gl'iaꝫ hūanā:qꝛ videri i bonis ꝓpt̄ gl'iaꝫ
diuinā nō ē malū ſꝫ magis meritoꝛiū.vt.ſ̄.dictū ē.v.cap̄.
i ¶ Dilatāt phila.ſua.philareria ſm ꝙ dic̄ Hiero. erant q̄
dā charte i q̄bꝰ ſcribebat̄ decalogꝰ mādatoꝝ.⁊ ponebat̄ il-
la charta i capite ad moduꝫ coꝛone:ꝑ h̄ ſignificabat̄ ꝙ de-
bebāt legē i mēoꝛia hr̄e: ſm ꝙ hr̄ Deut̄.vj. dicebant̄ autē
philateria a philare qȯ ē ſeruare ⁊ toꝛa:qȯ ē lex:qꝛ erāt q̄-
dē ſig̃ ſeruāde legis. Phariſei igit̄ vt vidēnt̄ ꝑ ceteris reli-
gioſi faciebāt ſibi philateria magis lata ⁊ ſcribebāt in eis
decalogū de groſſioꝛi lr̄a:⁊ eadē rōe faciebāt fimbꝛias ma
ioꝛes i pallijs ſuis.q̄ āt eēnt iſte fimbꝛie dictū ē.ſ̄.ix.c.ſup
illȯ ꝟba. Tetigit fimbꝛiā veſtimēti eiꝰ. k ¶ Amāt autēꝫ.
Hic ꝯ̄ñr oñdit̄ ſupbia eoꝝ ex ābitōe dignitatis: cum dicit
Amāt āt pꝛi.recu.i ce.⁊ h̄ duplici de cā.ſ.rōne gule: qꝛ ibi
ponunt̄ fercl'a melioꝛa:⁊ rōe ſupbie:qꝛ ē locꝰ honoꝛabilioꝛ
l ¶ Et ꝑmas cathe.⁊c̄.vbi cōueniebāt hoies ad audiēduꝫ
ꝟbū dei:⁊ ſalutatōes i foꝛo.i.i loco patēti. m ¶ Et voca.
ab hoi.rabi.deſiderare ei ſciaꝫ ⁊ actū docēdi nō ē malū:ſꝫ
meritoꝛiū:ſꝫ deſiderare nomē tm̄ h̄ ē malū ⁊ ſupbie pctm̄:
ſi tñ deſidēt nomē et auc̄tas magiſterij ad h̄ ꝙ ſcia iaꝫ ha-
bita aliq̄s meliꝰ peſſet vti nō ē malū ſꝫ ē bonū:qꝛ bonꝰ do-
ctoꝛ dꝫ q̄rere q̄ faciūt ad efficaciā ſue doctrine: Verūtñ qꝛ
hō nō ē mgr̄ ꝑncipal':ſꝫ ſolū deꝰ:iō dic̄. n ¶ Vnꝰ ē magr̄
vr̄.qꝛ ſolꝰ deꝰ pōt interiꝰ docē intellectū illuminādo:ſeu ꝑ
ſpēm itelligibilē infundē:hō āt docet tm̄ exteriꝰ aliq̄ ꝓpo-
nēdo ex q̄bꝰ foꝛmant̄ fantaſmata debita a q̄bꝰ intellectus
agēs faciliꝰ abſtrahit ſpēm intelligibilē:ſic̄ in ſanatōe ho-
minis nā agit tm̄ ꝑncipal'r.medicꝰ āt aliq̄ adminiſtrat ex q̄-
bus nā iuuat̄. o ¶ Oms autē vos frēs eſtis. qꝛ filij dei ꝑ
creatōeꝫ ⁊ adoptōeꝫ grē. p ¶ Et pr̄eꝫ no.vo.⁊c̄. Licet eñ
aliq̄s poſſit vocari pr̄ in t̄ra ratōne gnātōnis doctrine ſiue
etatis.tñ ſolꝰ deꝰ ē pr̄ ꝑncipalis.qꝛ ab eo ſolo hēmꝰ aīam i
tellectiuā.q̄ ē foꝛma hois.pr̄ aūt ē ille q̄ dat foꝛmam.
q ¶ Nec vocemini mgr̄ ⁊c̄.ſicut iam ſupꝛa expoſitum eſt.
r ¶ Qui maioꝛ eſt veſtꝝ.i.vult eſſe ſm ꝺitatē. s ¶ Erit
miniſter vr̄.i.patus ad officia hūilitatis ſm decentiaꝫ ſui
ſtatus: ꝓpter hoc papa vocat ſe ſeruum ſeruoꝝ. t ¶ Qui
autem ſe exaltat.in ꝑſenti per ſuperbiam. v ¶ Humili-
abit̄.in futuro ꝑ gehēne penā. x ¶ Ve aūt vob̄ ſcribe ⁊c̄
poſtq̄ꝫ ſaluatoꝛ oſtendit hypocriſis motiuum quod eſt ſu
perbia:oſtendit eius multiplicem effectum ⁊ diuiditur in
duas ꝑtes:qꝛ pꝛimo deſcribit ex multiplici effectu hypo-

criſis culpam.ſecūdo ſubiūgit penā ibi. Serpētes ⁊ geni
mina. Circa primū aduertendū ꝙ hypocriſis ē ſimulatio
falſa.⁊ ideo opponitur veritati. Veritas aūt triplex ē do-
ctrine.iuſticie.⁊ vite. ⁊ ideo diuidit in tres ꝑtes.quia pri-
mo oñditur qualiter phariſei corrūpebāt per hypocriſim
ꝟitatē doctrīe. ſcōo
idem oñditur de ve-
ritate iuſticie.ibi.ve
ſio.ſcri.⁊ pha.hipo.
qui deci. tercio ideʒ
oñdit de veritate vi-
te. Ve vob ſcribe et
pha.q̄ mūda. Circa
primū cōſiderandū
ꝙ doctrina legis ad
tria ordinabat. vicʒ
ad cognitōnem xp̄i
in lege ꝓmiſſi. ſcōo
ad ſalutis ꝯſecutōeʒ
ꝑ mādatoꝝ impleti
onē vñ ſupra dictuʒ
ē xix.c. Si vis ad vi
tam igredi ſua mā-
data. tercio ad cul-
tuꝰ dei obſuandū.
⁊ idō diuidit in tres
ꝑtes. ſm ꝙ iſta tria
ꝑ hypocriſim corrū
pebāt phariſei.ſcōa
ibi. Ve vobis.ſcri.⁊
phar. hyp.q̄ cir.tcia
ibi. Ve vob duces
ceci. Conſiderādū aūt ꝙ in oībus iſtis effectibus hypocri
ſis ꝑponit hāc dictōem ve. q̄ maledictōeʒ ſignificat. Cuiꝰ
rō ē.qꝛ ſicut in le.ve.te.ponūtur bñdictōnes obſeruātibus
legē ⁊ maledictōnes tranſgrediētibus eam.vt hꝛ Deutro.
xxviij.ita in euāgelio ponūtur btitudines vt habitū ē.v.c.
⁊ hoc reſpectu iuſtoꝝ.⁊ hic ꝯrie ponuntur maledictiones
ꝯ hypocritas falſo iuſticiā ſimulātes.dic ḡ. x Ve autē
vo.ſcri.⁊ phar.q̄ clau.re.celoꝝ ⁊c̄.regnū celoꝝ hic accipit
ꝓ beatitudine eterna.oſtiū ꝑ qꝺ intratur ad ipam xp̄s eſt
ſm ꝙ ipemet dicit Jo.x. Ego ſum oſtiū ꝑ me ſi q̄s introi-
erit ſaluabit. Clauis aūt q̄ apitur hoc oſtiū vel clauditur ē
doctrina.ꝓpter qꝺ auctoritas docendi vocat clauis ſcien
tie.vt hꝛ Lu.xj.⁊ ideo per ſanā doctrinā apit hoc oſtiū. et
per falſam doctrinā claludit. Ergo qꝛ phariſei ⁊ ſcribe au
ctoritates q̄ ſunt i lege ⁊ ꝓphetis de xp̄o corrūpebāt. vt vi
ſum ē ꝑce.c.ideo claudebāt regnū celoꝝ añ homies eos a
fide ⁊ noticia xp̄i veri auertēdo.ideo ſequitur. y Vos
eñ nō intratis.quia a cognitōne quā habuerūt de chriſto
ꝑ odiū ⁊ rancorē cōuerſi ſunt in errorē. vt viſum ē ca.ꝑce.
⁊.c.xxj. z Nec introeūtes.i.intrare volētes. q̄les erant
ſimplices ppl'i. a Sinitis itrare. qꝛ ꝑ iſtos phariſeos
fuerunt decepti ⁊ a fide xp̄i ꝓ maiori ꝑte aūerſi. b Ve
vob ſcribe. Hic oñditur q̄liter corrūpebāt veritatē doctri-
ne in his q̄ ꝑtinent ad ſalutē.dicebāt eñ ꝙ obſeruare legē
erat neceſſariū oībus ad ſalutē.qꝺ ē falſum.qꝛ multi gen-
tiles ſunt ſaluati vt iob.⁊ plures alij. Ex ſuppoſitōne aūt
huius falſi diſcurrebāt aliq̄ doctores hebrei ꝑ diuerſas ci-
uitates ⁊ caſtra vt poſſent ꝯuertere aliq̄s de gentilitate ad
iudaiſmū.⁊ hoc eſt qꝺ dꝛ hic c Qui circui.mare ⁊ ari-
dam vt facia.vnū ꝓſelitū legis. Proſelitus eñ legis di-
cebat ille.q̄ de gētilitate ad iudaiſmū cōuertebat. d Et
cū factus fuerit.facitis eū filiū gehenne. qꝛ ꝑ malā vitam
ſuam ipm moribus corrūpebant.ꝫ addit. e Duplo q̄
vos.qꝛ ille ſic in moribus deprauatus ad gētilem ritū re-
uertebat ⁊ ſic erat apoſtata a lege quā obſeruare promiſe
rat.⁊ ſic in moribus ⁊ fide peccabat. Silr aūt faciūt illi q̄
multū laborant ad hoc vt poſſint aliquē ad ſtatum religi-
onis adducere.⁊ cum adductus fuerit per mala exempla
faciunt ipm apoſtatare ⁊ ſic fiunt nouiſſima eius peiora

be et phariſei hypocrite q̄
claud itis regnum celoꝝ
y ante homines. Vos eñ ñ
z intratis nec introeūtes ſi-
a nitis intrare. Ve vob ſcri
be et phariſei hypocrite q̄
comeditis domos vidua-
rum orationes lōgas orā-
tes ꝓpter hoc amplius ac
b cipietis iudicium. Ve vo
bis ſcribe ⁊ phariſei hypo
c crite.q̄ circuitis mare ⁊ ari
dam.vt faciatis vnuʒ ꝓſe
d litum ⁊ cū fuerit factus fa-
e citis eū filiū gehenne.du-
f plo q̄ vos. Ve vobis du
ces ceci.q̄ dicit' q̄cūqʒ iu-
rauerit per templū nihil ē.
qui aūt iurauerit in auro tē
pli debitor ē. Stulti ⁊ ceci
g q̄d.n.maius ē aurū an tē-
plū qꝺ ſanctificat auꝝ. Et
h quicūqʒ iurauerit in alta-
i ri nihil ē.q̄cūqʒ aūt iuraue
rit in domo qꝺ ē ſuꝑ illud:
k dʒ. Ceci q̄d enīʒ maius eſt
donum. an altare qꝺ ſctifi
l cat donū. Qui ergo iurat i
altari. iurat in eo ⁊ oībꝰ q̄
m ſuꝑ illud ſunt. Et q̄cūqʒ iu
rauerit in tēplo: iurat in il-
lo ⁊ in eo qui hītat in ipſo.
n Et qui iurat i celo: iurat in
throno dei ⁊ i eo qui ſedet
o ſuper eū. Ve vobis ſcribe
et phariſei hypocrite. qui
p decimat' mētā ⁊ anethum
q ⁊ ciminū ⁊ reliq̄ſtis q̄ gra-

prioribus. f Ve vo.duces ceci. Hic ꝯñter oſtendit q̄-
liter corrūpebant veritatem doctrine in his q̄ pertinēt ad
actum latrie.cuius actus ē iurare modo debito.⁊ iuramē
tum obſeruare. Phariſei.n.⁊ ſcribe ex cupiditate moti di
cebant ꝙ illi qui iurabāt per templum dei nec peccabant
nec erant in aliquo
obligati.ſed illi qui
iurabant per auruʒ
templi erant obliga
ti ad ſoluendum ſa-
cerdotibꝰ certā por-
tioneʒ auri.⁊ iſte er-
ror ꝓcedebat ex cu-
piditate vt dictum ē
In rebus eñ mate-
rialibus non eſt ali-
qua ſanctitas niſi i-
quantum ordinant
ad cultum diuinuʒ.
ad hoc autē directe
ordiabatur templū
Aurum autem quo
operiebantur parie
tes templi interius
magis ordinabatur
ad templi decorē ꝓ-
pter hoc dicit. Du-
ces ceci.qꝛ erant in
errore et alios in er-
rorē inducebant.
g Quid eſt maiꝰ.
aurū aut templum.
⁊c̄.q.d. nulli dubiū
ꝙ templū eſt maius rōne predicta. h Et quicū.iura.in
altari. nihil eſt.i.non peccat. nec eſt in aliquo obligatus.
i Quicūq; aūt iura.in do.qꝺ ē ſuꝑ il.dʒ.i.obligatus eſt.
ad ſoluendū tantū quantū valet illud donuʒ. Et iſte error
ſilr ꝓcedebat ex cupiditate.ꝓpter qꝺ ſubditur. k Ceci
q̄d.n.eſt ma.donū ⁊c̄.q.d.ipm altare qꝛ ſi quis feciſſet tūc
oblationem deo alibi q̄ in hierl'm ⁊ q̄ in altari qꝺ erat in
templo nō erat acceptabilis deo.immo in hoc incurrebat
crimē ſacrilegij. Addit etiā ſecūdā rōeʒ ad hoc. l Qui
ergo iurat in altari ⁊c̄. Ex quo patet ꝙ iuramētū quod fit
in altari includit illud qꝺ fit in dono. qꝺ ē ſuꝑ altare ⁊ nō
ecōuerſo.⁊ ſic ſe habʒ ad illud ſicut totuʒ ad ꝑtem. Addit
etiā terciā rōnem ad hoc dicens. m Et q̄cunq; iuraue
rit in templo ⁊c̄.qꝛ.n.templū erat ordinatū ad diuinū cul
tum.iō deus ſpāli mō habitabat in templo. iō iurās ꝑ tē-
templū iurat ꝑ deū q̄ colitur i tēplo.⁊ hoc eſt maius q̄ iu
rare in dono qꝺ ſibi offert. Cōfirmat aūt vltimū dictū per
exemplū. n Et q̄ iurat in celo ⁊c̄. qꝛ ſicut dictū ē ſupra
ca.v.q̄ iurat ꝑ celū iurat quodāmō ꝑ ipm deū inq̄ntū vtꝰ
diuina relucet ſpāli mō in celo. o Ve vo. ſcri.⁊ phari.
hypo.q̄ deci. Hic oſtendit q̄liter phariſei corrūpebāt veri
tateʒ iuſticie ꝑ hypocriſim.qꝛ illa que erant ꝑui ponderis
multū reputabant ad ſimulatōnem ſanctitatis et illa que
erant maioris neceſſitatis ad ſalutem cōtemnebāt.⁊ hoc ē
quod dicit. p Decima.men.⁊ ane.⁊ ci. Hoc poteſt in-
telligi dupliciter. Vno modo reſpectu ſui.quia licet mini
ſtri templi acciperent decimas a populo.tamē de illis ac-
ceptis a ppl'o.⁊ de his q̄ hēbāt ex labore ſuo decimas red
debāt ſummo ſacerdoti.vt hꝛ Nu.xviij.⁊ iō ad ſilatōnem
ſctītatis reddebāt eis decias ð mīmis.ꝫ ēt faciebāt rōe cu
piditatis: vt ꝑ exēplū ſui iducerēt ppl'm ad reddendū ſibi
decias de oībꝰ vſq; ad mīma. Alit ꝑt itelligi reſpectu alio
rū.ꝙ ꝑ doctrinā ſuā inducebāt ad decias ſtricte ſoluēduʒ
ſibi vt ſit ſenſus.q̄ de.⁊c̄.ꝫ ē q̄ deciare docetis. q Et re-
liq̄.q̄ graui.ſunt legis.ꝫ ſilr intelligit duplr. Vno mō re-
ſpectu ſui.qꝛ erant magne neceſſitatis facere omittebant.
alio modo reſpectu aliorum.quia alios ad talia obſeruā-
ad inducē negligebāt. Silr faciūt ſacerdotes eccie ⁊ plati

q̄ ſolicite arguũt: ⁊ argui ꝓcurãt ſbiectos de redditiõe decimaꝝ ⁊ cõſimiliũ q̄ eis debẽt: ⁊ parũ curãt ſi i maioribꝰ crimibꝰ iuoluãt. q̄ ãt ſint illa maiora a phariſeis neglecta ſbdit. r ¶ Iu. ⁊ mi. ⁊ fidẽ. fides iportat debitũ ordinẽ hominis ad deum: iudicium autem importat debitũ ordinẽ hominis ꝓximũ: in his q̄ habent ad rationẽ debiti: mia ãt in his q̄ hñt rationẽ doni ⁊ ẽt in iſtis tribus itelligunt oia illa q̄ ſũt multũ neceſſaria ad ſalutem. ſequitur. s ¶ Hec optet facere. tãq̄ magis neceſſaria. t ¶ Et illa nõ omittere. tãq̄ minora bona. hoc ãt dicit ne forte ex ṽbis p̄dictis crederet alq̄s ꝙ nõ eſſet bonũ ſoluere decimas de minimis. v ¶ Duces ceci vocat eos duces q̄ hẽbant regere populũ: ⁊ cecos. qꝛ peruertebãt intellectum ſcripturaꝝ dicentes eẽ multũ curandum de minimis ⁊ paruis ꝙ̄ magnis: ꝓp qꝺ ſbdit x ¶ Excolãtes culicẽ. i. minima cũ diligẽtia ꝑq̄rentes ⁊ tractantes. y ¶ Camelum ãt gluti. i. illa q̄ ſũt maioris põderis ꝓ nihilo reputãtes: qꝛ camelus aial ẽ magnũ ⁊ põderoſum. a ¶ Ve vo. ſcribe Hic ꝯñt oñdit q̄lit corrũpebãt veritatẽ vite: ⁊ ponit tria exempla. Primum erat in exterioribus. phariſei eñ ad oſtẽtationem mũdicie qñ debebãt aſcẽdere in tẽplum ad orandũ: primũ lauabãt vtẽſilia domꝰ ⁊ veſtimẽta ⁊ cõſimilia: ⁊ parũ curabãt de iteriori mũdicia: ⁊ hoc ẽ qꝺ dic̄ Qui mũ. qꝺ deſo. ẽ ⁊c̄. ſequit. b ¶ Intus ãt ple. eſtis ra. ⁊ imu. ⁊ hec erat magna cecitas: qꝛ mũdicia exterior non ẽ deo accepta niſi ꝓp mũdiciã interiorem: ꝓp hoc dicit. c ¶ Phariſee cece ⁊c̄. ꝑ interiora. n. cali. ⁊ parapſidis itelligit metaphorice iteriora mẽtis: ex cuiꝰ mũdicia depẽdet bonitas exterioris mũdicie: ꝓp qꝺ ſequit. Vt fiat vt deforis ẽ mũdũ. d ¶ Ve vob. h ponit ſcdm exẽplũ qꝺ erat i ꝓpriis actibꝰ: qꝛ exteriorẽ cõuerſationẽ hẽbat honeſtã: vt cooꝑirẽt maliciã occultã: h ẽ qꝺ dicit. e ¶ Quia ſimiles eſtis ſepul. deal. ⁊c̄. et pꝫ lr̃a. f ¶ Ve vobis. Hic ponit terciũ exẽplũ qꝺ reſpicit actꝰ p̄deceſſoꝝ ſuoꝝ. iſti. n. phariſei vt viderent iuſti reſpectu p̄cedentiũ patꝝ ornabant et edificabãt ſepulchra ꝓphetarũ a p̄deceſſoribꝰ iterfectorum ⁊ hoc ẽ qꝺ dicit. Qui edificatis ſepul. ꝓphetaꝝ ⁊ ſequit. g ¶ Itaq̄ teſtimonio eſtis vobiſmetipis ⁊c̄. hoc. n. ipi dicebãt vt pꝫ ex lr̃a imediate p̄cedẽti vbi dꝛ. Si fuiſſemꝰ in diebꝰ patrũ nr̃oꝝ ⁊c̄. ſ; qꝛ nõ ſolũ erãt filij p̄deceſſoꝝ ſuoꝝ q̄tũ ad naturã: ſ; ẽt q̄tũ ad mores ſbdit. h ¶ Implete. i. iplebitis. i ¶ Menſurã patꝝ veſtroꝝ: qꝺ factũ ẽ qñ occiderũt xp̄m: cuiꝰ ſerui fuerũt ꝓphete q̄ fuerãt a patribꝰ ipſoꝝ occiſi: ⁊ iõ phariſei ipleuerũt menſurã patꝝ ſuorum eos in malicia excedẽdo. k ¶ Serpẽtes genimina. Pꝰ q̄ i phariſeis arguit hypocriſis culpã: hic oñdit ꝯſequentẽ penã: ⁊ primo penã eternã: ſcdo tꝑalẽ: ibi. Hieruſalem hierl̃em. dicit ḡ. k ¶ Serpẽtes venenũ iuidie, habentes

r uiora ſt legꝭ. iudiciũ ⁊ miſe
s ricordiã ⁊ fidẽ. hec optuit
t facere ⁊ illa non omittere.
v x Duces ceci: excolãtes cu
y licẽ cameliũ ãt glucientes
a Ve vob ſcribe ⁊ phariſei
hypocrite q̄ mundatis qꝺ
deforis ẽ calicis ⁊ parapſidis
b intus autem pleni eſtis ra
c pina ⁊ imundicia. Phariſee cece: mũda prius qꝺ in
tus ẽ calicis ⁊ parapſidis vt
fiat ⁊ id qꝺ deforis eſt mũ
d dũ. Ve vob ſcribe ⁊ pha
e riſei hipocrite: qꝛ ſiles eſtꝭ
ſepulchris dealbatꝭ que a
foris parẽt hoibus ſpecio
ſa: intus ṽo plena ſũt oſſi
bus mortuoꝝ ⁊ omi ſpurci
cia. Sic ⁊ vos a foris q̄dẽ
paretis hoibꝰ iuſti: intꝰ ãt
pleni eſtis hypocriſi ⁊ ini
f quitate. Ve vobis ſcribe ⁊
phariſei hypocrite: q̄ edifi
catis ſepulchra ꝓphetarũ
⁊ ornatis monumẽta iuſto
rũ: ⁊ dicitꝭ. Si fuiſſemꝰ in
diebꝰ patꝝ nr̃oꝝ: ñ eſſemꝰ
ſocij eoꝝ i ſãguie ꝓphetarũ.
g Itaq̄ teſtimonio eſtꝭ vob
metipis: qꝛ filij eſtꝭ eoꝝ q̄
h ꝓphetas occiderũt. ⁊ vos
i iplete. menſurã patꝝ ṽroꝝ
k l Serpẽtes: genimina vipe
m raꝝ quomõ fugietis a iudi
cio gehẽne. Iõ dico vobis
n Ecce ego mitto ad vos ꝓ
phetas ⁊ ſapientes et ſcri
o p bas: ⁊ ex illis occidetis: ⁊
crucifigetis. ⁊ ex eis flagel
q labitis i ſynagogꝭ veſtris:
r ⁊ qui ſequimini de ciuita
s te in ciuitatem: vt veniat ſu
per vos omnis ſanguis iu
ſtus q̄ effuſus eſt ſuper ter
ram: a ſanguine abel iuſti
vſq̄ ad ſanguinem zach
arie filij barachie: quem
occidiſtis inter templum
t v et altare. Amen dico vo
bis: Venient hec omnia
ſuper generationem iſtam.

l ¶ Genimina viperarũ. qꝛ venenũ malicie a parentibus traxerãt. m ¶ Quõ fugie. a iudi. gehẽne. q. d. nullo mõ qꝛ erãt i malicia obſtinati: nõ ſolũ ãt hãc penã meruerunt ꝓp mortẽ xp̄i: ſ; ẽt ꝓp occiſionẽ aplꝭoꝝ ⁊ diſcipuloꝝ eius: ꝓp qꝺ ſequit. n ¶ Ecce ego mitto ad vos ꝓphet. ⁊ ſa. et ſcri. qꝛ in diſcipulis xp̄i multi habuerũt ſpm̃ ꝓpheticum ſicꝭ iohãnes euãgeliſta: vt; i apo. ⁊ agabꝰ. ⁊ multi alij vt pꝫ i actibus aplꝭoꝝ. Aliqui fuerũt ſcribe ſicꝭ euãgeliſte: q̄ ſcripſerunt euãgelia ad iſtructõnẽ ppl̃i xp̄iani. Fuerũt ẽt ſapiẽtes. qꝛ de diuinis ⁊ celeſtibus a dõ illũiati. o ¶ Et ex eis occidetis: q̄a iacobus frater iohãnis ab eis occiſus ẽ Actꝭ. xij. ⁊ ſtephanꝰ Actꝭ. vij. ⁊ multi alij p ¶ Et crucifigetis vt pe. an. frẽm eiꝰ ⁊ mlꝭtos alios. q ¶ Flagellabitis. hoc pꝫ ẽt i acti. apoſ. xvj. cap. vbi dꝛ ꝙ paulꝰ et ſilas flagellꝭ ceſi ſunt: ⁊. ij. Coꝝ. xj. dic̄ paulꝰ. Ter vergis ceſus ſum ⁊c̄. r ¶ Et pſeq̄mini de ci. i ci. h pꝫ Actꝭ. xiij. vbi dꝛ ꝙ iudei pau. ⁊ barna. eiecerꝭt de finibus ſuis. s ¶ Vt ven. ſup vos ois ſan. iuſtꝰ q̄ effu. ẽ ſup ter. a ſan. abel ⁊c̄. de iſto abel nulla ẽ ãbiguitas: q̄n fuerit ille quẽ chayn frater eiꝰ occidit. De zacharia ãt ſũt opiniões: vna ẽ ꝙ ipe fuerit pater iohannis baptiſte. ⁊ hec fuit opinio origenis dicẽtis ꝙ ꝓp h occiſus ẽ i tẽplo dñi: qꝛ beata ṽgo pꝰ ꝑtum filij ſui venit adorare i hierl̃m: ⁊ ſtetit i illa ꝑte vbi ṽgines ꝯſueuerãt ſtare in oroe: in q̄ loco nõ erat licitũ mulieribꝰ cognitis a viro orare: ⁊ iõ miniſtri tẽpli voluerãt eũ repellere: et zacharias pꝛ iohis q̄ eã ṽginem ſciebat: oppoſuit ſe eis dicẽs. ꝙ erat digna ſtare i loco illo: ⁊ iõ ipm zachariam tãq̄ legi ꝯdicentẽ iterfecerũt. h ãt reprobat hiero. tãq̄ apocriphũ: ⁊ dicit ꝙ iſte zacharias fuit filiꝰ ioiade ſacerdotis q̄ iterfectꝰ ẽ i tẽplo: vt hꝛ. ij. paralꝭ. xxiiij. S; ꝯ hoc videtur ꝙ iſte dꝛ hic barachie filiꝰ ille ãt dꝛ filiꝰ ioiade. ad qꝺ rñdꝫ hiero. ꝙ ſaluator voluit hic exprimere ſctitatem ioiade ſacerdotis. iõ vocauit eũ barachiã. i. bñdictũ dñi: ſicut aliqñ ꝯtigit ꝙ aliquẽ liberalẽ hoiem vocamꝰ alexandrũ ad exprimendũ liberalitatem eius q̄uis hoc non ſit nomẽ ꝓpriũ eiꝰ. Alit poſſumꝰ dicẽ ꝙ ioiada fuit binomiꝰ ſicꝭ pꝛ dd̃ vocatꝰ ẽ yeſſe ⁊ yſai: ⁊ multi alij i ſacra ſcriptura: ſaluator h exp̄mit vnũ nomẽ eiꝰ. aliꝺ exp̄mit. ij. paralꝭ. xxiiij. ſeq̄tur. t ¶ Amẽ. i. fidelit. v ¶ Dico vo. ve. h om. ſup ge. iſtã. i. ſup ꝑplm iudaicũ. qꝛ ꝓ iſtis punitꝰ ẽ mlꝭtiplr diuerſis tꝑibꝰ. Cõſiderãdũ ẽt ꝙ abel fuit ſiplex hõ paſtor ouiũ ⁊ illiteratꝰ zacharias ãt fuit ſacdos ⁊ legiſꝑitꝰ. ꝑ hos h duos itelligũt oẽs iuſti ab eis occiſi. ⁊ ẽ ſcẽſus. Vt veniat ſup vos ois ſanguis iuſtꝰ q̄ effuſus ẽ a ſanguine iuſti abel vſq̄ ad ſanguinem zacharie id eſt a ſanguie iuſti minimi vſq̄ ad ſanguinẽ maxi iuſti. x ¶ Hierl̃m irl̃em. h p̄dicit eis ꝯñter penã tẽꝑalẽ. ſ. deſtructionẽ citatis ⁊ tẽpli q̄ fcã ẽ ꝑ tytũ ⁊ veſpaſianũ i vidicta mortis xp̄i. xlij. ãno a p̄dicta paſſiõe. dicit ḡ.

x Hirl'm irl'm. alloqꝛ h ppl'm iudaicū ſb noīe ciuitatis metropolitane. ⁊ h ē cōis mod⁹ loq̄ndi: hoc. n. dr ciuitas facere qd ppl's hitās i ea fecit. y Que occi. ꝓphas. i. cō ſueuiſti occidere. z Et la. eos q ad te miſ. ſt. i. ad inſtructionē tuā. ſic pz i ꝓphetis antiq̄s ⁊ i iohe baptiſta. q fuert a iudeis occiſi. vnde iiij. Reg. xxj. dr q tēpe manaſſe effuſus ē ſanguis innoxi⁹ i hierl'm donec repleretur vſq ad os.
a Quotiēs vo. cōgregare. ſb cultu vni us dei p fidē ⁊ charitatē. b Filios. tuos. i. iudeos.
c Queadmodum ꝯgrega. gal. pul. ſu. ſb alas. ponit exemplū d gallia ad oſtēdendū affectū ſuuz ad ppl'm iudaicū. qꝛ inꝛ alias aues gallina videt magis affici ad ꝯſeruationez ⁊ nutritionē pulloꝛuz
d Et noluiſti. q̄a ꝓ ꝓphas a do miſſos

x Hieruſalem hierl'em: q̄ oc
y cidis ꝓphaſ ⁊ lapidas eoſ
z q ad te miſſi ſūt q̄tiens vo
a lui congregare filios tuos
b queadmodū gallina cōgre
c gat pullos ſuos ſb alas et
d noluiſti. Ecce relinquetur
e vobis domus vr̄a deſerta
f Dico. n. vobis n̄ me vide
g bit amodo: donec dicatis
Benedict⁹ qui venit in nomine dn̄i. Capi. xxiiij.
a Et egreſſus ihs de tē
b plo ibat. Et acceſſert
diſcipuli ei⁹: vt oſten
derēt ei edificatōnes tēpli
c Ipe āt rn̄dens dixit illis.
d Videtis hec oīa. Amen.
e dico vobis: n̄ relinquet h
lapiſ ſup lapidē: q n̄ deſtru
f at. Sedēte āt eo ſup mōtē
olīueti acceſſert ad eū diſci
g puli ſecreto dicētes. dic no
h bis quando hec erūt: ⁊ qd
ſignū aduentus tui: ⁊ ꝯſū
i mationis ſeculi. Et rn̄dēs
k ieſus dixit eis: Videte ne
l q̄s vos ſeducat. Multi ei
m venient in nomine meo: di
centes. Ego ſum chriſtus

poſtea iohem baptiſtā: ⁊ vltio dn̄m nr̄m ieſum xp̄m ꝯtēpſerūt. pp qd ſbdit pena. e Ecce relin. vo. dom⁹. i. ip̄m tēplū qd p romanos fuit deſtructū. nec reedificabiꝛ ap̄li⁹ qꝛ ſm qd dr Dan. ix. vſq in finē mūdi pſeuerabit deſolatio. f Dico. n. vo. nō me videbitis amodo. i. a tpe paſſionis xp̄i: q de ꝓximo iminebat futura qn̄ xp̄s dixit iſta. g Donec di. Bn̄. q ve. i no. do. h erit qn̄ apparebūt ſigna euidētia aduēt⁹ ei⁹ ad iudiciū: tūc. n. iudei q credituri ſūt in xp̄m i fine mūdi laudabūt ⁊ cōfitebūꝛ ip̄m.

In. ca. xxiij. vbi dr in poſtilla. i. a ſanguie iuſti minimi vſq ad ſanguinē iuſti maximi. Additio.

Quod abel ſit minim⁹ iuſt⁹ ⁊ zacharias maxim⁹ ſiue intelligaꝛ ſimpl'r ſiue reſpectu occiſoꝝ tn̄ ex ſcripturis nō hz auctoritatē. vn̄ ſm hiero. eadē facilitate ꝯtēniꝛ q approbaꝛ. Nec ēt ex h qd ſupponiꝛ abel fuiſſe ſimplicē paſtorē ⁊ illiteratū: ⁊ q zacharias fuit ſacerdos ⁊ legiſpit⁹ ſequiꝛ q abel fuit minim⁹ iuſt⁹. ⁊ zachar. maxim⁹. Nō. n. excellētia iuſticie ſeq̄ꝛ lr̄aturā qd pz i pl'ibus ꝓſerti cū antiq ptēs lz nō legāꝛ lr̄as didiciſſe: fuerūt tn̄ in diuinis maxie illuſtrati. qd pz de adā ⁊ pr̄iarchis. ⁊ forte ex his q leguntꝛ de vtroq. ſ. de abel ⁊ zacha. pl'a ad rōnē iuſticie ꝑtinētia legūꝛ de abel q̄ de zacharia. in h. n. q fuerunt ābo ſine culpa occiſi. eq̄les videntꝛ. ſ3 de abel ſup h legiꝛ q tā ipe q̄ mūera ei⁹ fuert deo accepta. Gen̄. iiij. ca. qd ē maximū teſtimoniū ſue iuſticie vn̄ hier. i h loco d abel dic. iuſt⁹ āt nō ex hoiz ſnīa: ſ3 ex Gen̄. teſtimonio ꝓprobaꝛ vbi accepta ei⁹ a deo narrantꝛ mūera. Vn̄ planioꝛ pōt rō aſſigri circa noiationē iſtoꝝ duoꝝ. ſ. loq̄ndo de tpib⁹ p̄teritis ante paſſionē xp̄i qn̄ iſta dicebanꝛ a xp̄o: abel fuit prim⁹ iuſtus q ſine culpa legiꝛ occiſus. zacharias vo vltim⁹. vnd ꝯueniēꝛ noiat extrema ad h vt oēs intmedij icludāꝛ qui cūq. n. fuerit iſte zacharias ſm diuerſitatē opiniātiuz ipe tn̄ fuit vltim⁹ iuſt⁹ occiſus q i ſcripturiſ exp̄ſſa mētio habeaꝛ. Si āt obijciaꝛ de iohe baptiſta. rn̄deꝛ q ille nō fuit occiſus a iudeis ſ3 ab herode alienigena: hic āt agiꝛ de occiſionib⁹ factis p hebreos ⁊ eoꝝ p̄deceſſores. inter q̄s occiſio abel dz cōputari tūc tn̄ tpis oēs fideles erāt ſb vna lege naturali: cui ſucceſſit lex ſcripta: qd pz in hoc qd dr. Hieruſalē hierl'em q occidis ꝓphetas ⁊c. Replica.

In. c. xxiij. vbi poſtillatoꝛ reddit rōez noiatiōis illorū. ſ. abel ⁊ zacha. qꝛ vt iquit p eos ſignificāꝛ oēs iuſti a q̄buſcūq occiſi: ſiue magni ſiue parui ſic q magni ſignificāꝛ p zacb. magnū ſacerdotē ⁊ doctorē: p abel āt pui ⁊ illiterati. Bur. nolēs itelligē poſtillatorē. puta q velit dixiſſe iuſticiā ſeq lr̄aturā qd n̄ ē veꝝ. Nā q cōpat pnos iuſtoſ abel: h ē p q̄ndā ſilitudinē nō ꝓprietatē. Nō igiꝛ ſequiꝛ eū q̄ fuiſſe puū iuſtū: ſic xp̄s cōpat⁹ oui leoni ⁊c. n̄ iō dr ouis vl' leo. Iſta āt trāſlatō pt hīe rōnē: qꝛ nūer⁹ q̄cūq incipit a minimo nūer⁹ igiꝛ ſctōꝝ icipit ab abel: recte igiꝛ minimi denoianꝛ ab illo. Nō āt aſſig̃ta per Bur. ad idē nō ē obiectōiſ exp̄s ſ3 tn̄ſeat

Capit. xxiiij.

Et egreſſus ieſus. Poſtq̄ poſita ē legis euāgelice ꝓmulgatio ⁊ cōfirmatio per miracula. h ꝯnꝛ pōiꝛ iudiciū ſm legē illā. ⁊ qꝛ lex euāgelica ē pfectiſſima ⁊ extrema: iō ſibi corrn̄det iudiciū extremū qd erit pfectiſſimū ⁊ diuidiꝛ i duas ptes: qꝛ pmo ponūꝛ q̄dā ancedētia ip̄m iudiciū: ſcdo ip̄m iudiciū deſcribiꝛ ca. ſe. Prima i duas. q̄a pmo circa h ab ap̄l'is ꝓponiꝛ q̄ſtio: ⁊ ſcdo poniꝛ q̄ſtiōis ſolutio: ibi. Et rn̄dens ieſus. Prima in duas. qꝛ primo poniꝛ q̄onis occaſio: ſcdo hita occaſiōe formaꝛ q̄o: ibi. Sedēte āt eo. Circa primū cōſiderādū q xp̄s i fine ca. p̄cedētis dixerat: q dom⁹ tēpli relinq̄reꝛ deſerta. iō i pricipio h⁹ capitu. dr q ieſus egreſſus de tēplo ibat. i h oſidebat pfectū q tēplū eēt a diuia ꝓtectōe relinq̄ndū. b Et ac. diſ. ei⁹ vt oſte. ei edifi. tē. nō qꝛ oſiderēt ſibi aliq̄d icognitū cuz freq̄nꝛ i tēplo: fuiſſ3 vt3 ex p̄cedētib⁹ ſ3 vt ex nobilitate edificioꝝ q erāt facta ad diuinū cultū ꝓuocarēt eū ad miſericordiā ⁊ p ꝯſeq̄ns mitigaret penā p̄dictā. c Ipe reſpōdēs dixit ill'. videtis hec oīa. q. d. quātūcūq ſūt magna ⁊ fortia. d Amē. i. fideliꝛ. e Dico vo. nō rema. la. ſup la. ⁊c. nō ē ſic intelligēdum: q̄n remanēt lapis ſup lapidē ſaltē i fundamētis: ſ3 ē mod⁹ loq̄ndi ad exprimendū magnitudinē deſtructōis q cōpleta ē ſb tyto ⁊ veſpaſiano. vt dictū ē p̄cedēti. c. f Sedēte āt eo. ex p̄dictis formaꝛ duplex q̄ſtio. qꝛ ei audierāt a xp̄o euerſionē illā credebāt ꝓpi quā eē mōi ꝯſummationē: iō q̄ſierūt primo. g Dic nobis qn̄ h erūt. i. deſtructio citatis ⁊ tēpli: ſcdo queſierunt. h Et qd ſignū aduētus tui ad iudiciū. ſ. ⁊ cōſūmationis ſeculi. vtrūq. n. ſil' fiet ⁊ ꝓpꝛ h ē qō vna. Notādum ēt q iſte q̄ones fuert ſibi facte ſup mōtē oliueti ⁊ h rōnabiliꝛ qꝛ loc⁹ iſte diſtat ſolū a citate p vnū miliare: ⁊ ſic ciuitas illa et tēplū ex illo loco elariſſime videnꝛ: ⁊ occaſione h⁹ de tpe deſtructiōis illi⁹ ibi queriꝛ: ſil'r ēt iudiciū extremū futurū ē circa illū locū vt hr̄ Iohel'. iij. iō cōueniēꝛ fit ibi qd de futuro iudicō. i Rn̄dēs: Hic poniꝛ vtriuſq q̄onis ſolutō Et primo prime. ſcdo ſcde. ibi Orate aūt. Circa primum duo facit: quia circa ea que pertinent ad deſtructionem ciuitatis ⁊ templi. primo deſcribit initiū. ⁊ ſecundo finalem exitum. ibi. Cum ergo vide. Circa quod conſiderandū q ichoatō ⁊ ſignū deſtructōis future fuert clades ⁊ peſtilētie: q fuert i iudea an̄ bellū romanoꝝ ꝯ eos vt dic Ioſeph⁹ li. d iudaico bello. Diuidiꝛ q̄ i duas ptes. qꝛ p tāguꝛ mala q cōtigerūt iudeis i gn̄ali. ſcdo mala q cōtigerūt xp̄i diſcipul'i ſpāli: ibi. Tūc tradēt vos. Circa primū q̄tuoꝛ tāgunꝛ. Primū ē ſeductō erroꝛis qd notaꝛ cuz dicitur. k Videte ne quis vos ſeducat. Iſta āt p̄dixit: quia minus iacula feriunt que preuidentur. l Multi eīn ve. i no. meo. i. aſcribentes ſibi nomen meum. qd patet p h q ſubditur. m Dicentes: ego ſum chriſt⁹ ⁊c. de talibus

fuit ſymon magus: qui per hoc ſeducebat ſamaritanos: de quo habetur. Actu. viij. ꝙ ſamaritani dicebant de illo. Hic eſt virtus dei q̄ dicitur magna. Hiero. etiā dicit ſup locū illū ꝙ añ deſtructionē ciuitatis pl̄es apparuerunt q̄ dicebāt ſe eē xp̄os. n ¶ Audituri. n. eſtis. h ponit ſcd̄m qđ ē concuſſio timoris: cū dic. n ¶ Audi. n. eſtis p̄. ſm̄. n. ꝙ refert Joſe. li. antiq. ta. xx. poſt paſſionē xp̄i añ deſtructionē citatis multe ſeditiones ⁊ mlt̄a p̄lia fuerūt apđ iudeoſ: qꝛ ſamaritani q̄ ꝯtim tenebāt ritū gētilem i ſurgebāt ꝯ iudeos ⁊ ecōuerſo. Itē i ppl̄o iudeoꝝ erāt plurimi q̄ icitabāt ppl̄m ad rebellādum ꝯ romanos: aliꝗ āt ꝯriū ſeqt̄. o ¶ Et opi. p̄. qꝛ ante deſtructionē ciuitatis mlt̄a ſig̃ apparuerūt q̄ iterp̄tabant ab aliq̇bus i bonū ⁊ pacē ciuitatis: ab alijs āt in ꝯriū ⁊ deſtructionē ⁊ inter alia ponit vnū. ſ. ꝙ ſydꝰ ſtetit ſup ciuitatē ꝑ annū ſil̄e gladio: quā apparitionē q̇dā dicebāt ſignificare auxiliū ſibi affuturꝫ ꝯ inimicos. aliq̇ econtrario dicebāt ſignificare vindictā dei ꝯ mala hitantiū i ciuitate: ⁊ ꝑ h erāt diuerſe opiniões de p̄lijs inter eos. p ¶ Videte ne tur. recedēdo d̄ iudea ꝑꝑ talia. voluit. n. xp̄us ꝙ diſcipuli ſui manerēt aliq̄ntulū i iudea pꝰ mortē ſuā ad p̄dicandū fidē catholicā. q ¶ Oꝑtet. n. hec fieri. qꝛ ſūt a deo p̄ordinata. r ¶ Sꝫ nōdū ē finis: qꝛ pꝰ auditionē talium ſtetit adhuc ciuitas ꝑ longū tp̄s. ſ. xl. annis pꝰ paſſionem chriſti. s ¶ Cōſurget. n. gēs. h ponit terciū: vꝫ diſturbatio pacis: cū dꝛ. Cōſurget gēs in gentē: qꝛ gēs iudeoꝝ erat diuiſa intra ſe vꝫ. t ¶ Et regnū aduerſus regnū qꝛ regnū iudeoꝝ ꝯ regnū romanoꝝ rebellauit: ⁊ h patꝫ ex p̄dictis. v ¶ Et erūt peſtilētie. h ponit q̄rtū. ſ. ꝯturbatio orb ſeu elemētoꝝ ex q̇bus cōſurgūt peſtilētie: in aere ⁊ mari: ⁊ ꝑ ꝯñs ſterilitas ⁊ fames i terra: ꝙ āt h acciderit illo tp̄e pꝫ Act. xj. vbi dꝛ ꝙ ꝓpheta agabꝰ p̄dixit famē magnā futurā: q̄ facta eſt īperāte claudio: ꝑꝑ qđ fideles q̇ erāt anthiochie miſerunt auxiliū de facultatibꝰ ſuis fidelibꝰ q̇ erāt i iudea i hierl̄m ꝑ manꝰ barnabe ⁊ ſauli: ſeq̇t. x ¶ Hec āt oia. i. q̄tuor p̄dicta. y ¶ Initia ſūt doloꝝ: q̄ q̇dē dolores fuerūt cōſūmati i deſtructiõe ciuitatis ⁊ tēpli ꝑ romanos. z ¶ Tūc tradēt. Hic ponūt mala q̄ cōtigerūt xp̄i diſcipul̄ i ſpāli: vbi ponunt q̄tuor. Primū ē violētia afflictiõis dupl̄r. ſ. ab intra ⁊ abextra: illa q̄ fuit abextra fuit a iudeis fideles perſeq̄ntibꝰ: de q̄ hr̄ Act. viij. vbi dꝛ ꝙ pꝰ mortē btī ſtephani facta ē ꝑſecutio magna i eccl̄ia q̄ erat hieroſolymis: ⁊ ibidē ſb̄dit ꝙ paulꝰ deuaſtabat eccleſiā ⁊c̄. a ¶ Et occidēt vos qꝛ illo tp̄e occiſus ē ſtephanꝰ a iudeis. vt pꝫ Act. vij. ⁊ iacobꝰ filiꝰ zebedei: Act. xij. iacobꝰ frater dñi. vt dicit Joſe. li. xxij. antiq̇. b ¶ Et eri. odio om. gē. i. aliq̇bꝰ oīm gētiū. c ¶ Propt̄ no. meū. h addit ad cōſolationē: qꝛ ad hoc ſeq̇tur magnū p̄miū. vt habitū ē. ſ̄. v. ca. d ¶ Et tūc ſcādalizā. ml̄ti ⁊ iui. tradēt ⁊c̄. hic ponit afflictō abintra. ſ. a falſis fribꝰ: qꝛ ml̄ti q̄ recepant fidē xp̄i vidētes ꝑſecutionē oꝛiri ꝯ eos ſcādalizabant: cadētes ꝑꝑ hoc a fide ſuſcepta: et ſic hēbāt odio veros diſcipulos xp̄i q̇s ad mortē tradebant. e ¶ Et ml̄ti pſeudo ꝓphe. Hic ponit ſcd̄m. ſ. vehemētia ſeductõis: qꝛ multi ꝓphe falſi denūciabant ꝯria p̄dicationi apl̄oꝝ. f ¶ Et qm̄ abūdabit iniq̄tas. h ponit terciū. ſ. abūdātia iniq̄tatis q̄ erat i falſis xp̄ianis. ⁊ ꝑꝑ h refrigeſcebat

n ⁊ multos ſeducēt. Auditu
o ri. n. eſtis p̄lia: ⁊ opiniões
p p̄lioꝝ: videte ne turbemi-
q ni. Oportet enim hec fieri
r s ſꝫ nondū eſt finis. Conſur-
t get. n. gēs i gētē: ⁊ regnū i
v regnū: ⁊ erūt peſtilētie ⁊ fa
mes ⁊ terremotꝰ per loca.
x y hec āt oia: initia ſūt ydolo
z rū. Tūc tradet vos i tribu
a b latiõe: ⁊ occidēt vos ⁊ eri-
c tis odio oibꝰ gētibꝰ ꝓpter
d nomē meū. Et nūc ſcanda
lizabunt multi: ⁊ inuicem
tradent: ⁊ odio hēbunt in-
e uicē. Et multi pſeudo pro
phete ſurgēt ⁊ ſeducēt mul
tos ⁊ quoniā abūdabit ini
quitas refrigeſcet charitaſ
g multoꝝ. Qui aūt perſeue
rauerit vſq; in finē hic ſal-
h uus erit. Et predicabitur
i hoc euangelium regni: in
k vniuerſo orbe: in teſtimo-
nium omnibus gentibus.
l ⁊ tunc veniet cōſummatio
m Cū ergo videritis abomi
nationem deſolatiõis que
dicta eſt a daniele prophe
n ta ſtante in loco ſancto: q̇
o legit intelligat. Tunc qui
in Judea ſunt fugiant ad

charitas i multis alijs lꝫ nō caderet totalr̄. ꝑꝑ h cōcludit. g ¶ Qui āt ꝑſeuerauerit vſq; i finē. i. fide. ſ. formata charitate. Hic ſaluꝰ erit. h ¶ Et p̄dicabit. hic ponit quartum ſi ad cōſolationē p̄dictoꝝ qđ ē euidētia credulitatis. ⁊ h ē qđ ſb̄dit. h ¶ Et p̄dicabit hoc euāgeliū regni. i. euāgeliū xp̄i qđ itroducit ad regnū celeſte: qđ nō faciebat lex: ꝓpt̄ qđ erat ipfecta reſpectu euāgelij. vt ſ̄. dictū ē i p̄ncipio huiꝰ libri. i ¶ In vniuerſo mūdo. ꝙ. n. añ deſtructionē ciuitatis ꝑ tytū ⁊ veſpaſianū i tribꝰ ꝑtibꝰ orbis. ſ. aſia affrica. ⁊ europa: p̄dicatū ſit euangeliū xp̄i pꝫ ſic viuēte. n. petro fides p̄dicata ē in italia: ⁊ nō ſolū i italia: ſꝫ ēt i gallia qꝛ ſctūs ſauinianꝰ q̄ fuit vnꝰ de. lxx. miſſus a btō petro i galliā cū pl̄ibꝰ alijs ciuitatē ſenonenſem q̄ tūc erat metropol̄ gallie: ⁊ vocabat ciuitas aurea cōuertit ad xp̄m: ⁊ ibi tribꝰ eccl̄ijs edificatis. vna. ſ. i honore btē ꝟgis: alia i honore btī ſtephani ꝓthomartyris: ⁊ alia i honore ſācti iohis baptiſte. q̄rtā edificauit i honore apl̄oꝝ q̄ qꝛ viuēte petro cōſtructa ē: iđ eccl̄ia beati petri viui adhuc noīata ē vſq; i hodiernū diē. Ex loco āt ſctūs ille ſauinianꝰ ſocios ſuos circa alias ꝑtes gallie miſit ad p̄dicandū. Ex q̄ pꝫ ꝙ viuēte petro fidei p̄dicatio ꝑuenit ꝟſus mare occidentis vbi terminat vltimū clima noſtre terre hitabilis: qđ āt ē vltra ſm̄ auctores aſtronomie ponit ex climata. Hierl̄m āt de q̄ exierunt apl̄i et alij xp̄i diſcipuli ad p̄dicādū ē i medio terre hitabil̄: qꝛ ē i q̄rto climate vbi p̄ publicata ē fides catholica. ⁊ iđ ſicut a irl̄m vſq; ad fines terre hitabil̄ ex ꝑte gallie vbi p̄dicata ē fides ꝑ ſctm̄ ſauinianū: ⁊ ſocios eius. ſil̄r ex ꝑte hyſpanie vbi paulꝰ p̄dicauit: eadē rõne ꝓbabile ē ꝙ a irl̄m vſq; ad alios terminos terre hitabil̄ ꝑuenit p̄dicatio fidei ꝑ alios apl̄oꝝ diſcipulos ad h miſſos: ⁊ ſic patꝫ ꝙ viuēte petro fides xp̄i p̄dicata ē i vniuerſo mūdo. qꝛ cognitio fidei ꝑuenit ad oēs ꝑtes orb. Petrꝰ martyrizatꝰ ē ſb nerone. pꝰ imperiū āt neronis deſtructa ē ciuitas hieroſolimitana ſcđo anno impij veſpaſiani. vt hr̄ li. de iudaico bello in fine. k ¶ In teſtimoniū oibꝰ gētibꝰ. q. d. ad h p̄dicāda ē fides i vniuerſo orbe vt teſtimoniū xp̄i audiret i oi gēte: ſm̄ ꝙ dictū fuit apl̄is. Act. j. Eritis mihi teſtes i irl̄m: ⁊ iudea: ⁊ ſamaria: ⁊ vſq; ad vltimū terre. l ¶ Et tūc veniet conſummatio. qꝛ pꝰ p̄dicationē euāgelij p̄dicta: facta ē cōſūmatō deſtructiõis ciuitatis a xp̄o p̄dicta. Cōſiderādū āt ꝙ alia ē p̄dicatō euāgelij futura i oibus gētibꝰ q̄ꝫtū ad efficaciā ſic ꝙ oēs gētes recipiēt fidē xp̄i: ⁊ h erit i cōſūmatiõe ſeculi. m ¶ Cū ḡ videritis. Hic deſcribit excidiū ciuitatis q̄ꝫtū ad eiꝰ exterminiū. ⁊ ponūt ibi duo. Primū ē ꝓphetie i pletio q̄ hr̄ Dañ. ix. vbi dꝛ ꝙ deſtructa ciuitate ⁊ tēplo ponet abominatio i deſolationē. i. idolū qđ noīe abominationis itelligit i veteri teſtō: debebat poni i tēplo deſolato: h āt ipletū ē qñ heliꝰ adrianꝰ imaginē ſuā fecit ſtatui vbi ſteterat archa teſti: vt ſcribit i ſcholaſti. hyſto: ⁊ hoc ē qđ dic. m ¶ Cū ḡ videritis ⁊c̄. ſeq̇t. n ¶ Qui legit itelligat. q. di. q̇ legit ꝓphetiā: Dañ. itelligat eā eē dictā d̄ hoc facto: ſcd̄m qđ ibi ponit ē iudeoꝝ captiuatio: ⁊ ꝑfecta eoꝝ diſꝑſio: cū dicit. o ¶ Tūc q̇ i iudea ſūt fugiēt ad mōtes. q. d. extunc iudei nō habitabūt in iudea plus. quia lꝫ heliꝰ adrianus hieroſolymam reedificauerit: p̄cepit tñ ne aliquis iudeꝰ

haberet licentiā intrādi illuc. Aliter aūt exponit ab aliqbꝰ de tpe qđ fuit añ deſtructionē ciuitatis imediate: qꝛ fideles q̄ erāt in irl'm admoniti ſūt p angelū vt fugerēt i regnū agrippe vltra iordanē: qꝛ rex agrippa erat cōfederatus romanis: ⁊ iō ibi fideles ſaluati ſunt vt ſcribit i eccleſiaſtica hyſtoria. ſequit.

p ¶ Et q̄ i te nō deſ. ali. tol. de ⁊c. q. dice. Meliꝰ ē q̄ ſaluet vitā ſuā q̄ꝫ rē poſſeſſaz q ¶ Ve āt pgnan. et ⁊ nutri. i illis diebꝰ. qꝛ pgnātes non pñt bñ fugere aggrauate pondere: nec ſilr nutriētes pp curam circa puulos. r ¶ Orare āt. hic incipit ſoluere ſecūdam queſtionē de conſūmatiōe ſeculi. Et diuidit in tres ptes qꝛ circa cōſummatōēz ſeculi. primo oſtēdit tribulatiōis magnitudinē. ſecūdo tpis incertitudinem: ibi. De die āt ⁊ hora. tercio excitat noſtrā ſollicitudinē: ibi. Vigilate itaqꝫ Prima adhuc i duas: qꝛ p̄ tangit tribulatōnē futurā tpe antixpi ⁊ ſcđo aduentū ipiꝰ xpi ad iudiciū: ibi ſtati aūt. Prima i duas ſcđm q̄ tribulationē futurā tpe antixpi deſcribit ex duobꝰ. Primū ē violētia afflictiōis: ſcđm eſt vehemētis ſeductiōis qđ tāgit: ibi. Tūc ſiq̄s vobis dixerit. Circa primū aduertendū q̄ qꝛ p̄dixerat tribulationez iudeoꝝ ex deſtructiōe ciuitatis hieroſolymitane vtꝫ ex p̄dictis ⁊ nūc p̄dicit tribulationē fideliū futurā ſb antixpo maiorē: iō cōuertit ſe ad diſcipulos ſuos i quibus admonet fideles p illo tpe futuros. d. r ¶ Orate aūt vt nō fiat fuga veſtra in hyeme. i. tpe incōpetēti ex aeris importunitate. s ¶ Vel ſabbato. i. tpe incōpetēti ad fugā ex q̄cūqꝫ alia cā: qꝛ tūc nō erit ſabbatū obſeruandū ī q̄ non erat licitū iudeis ābulare vltra mille paſſus. p ſabbatū ḡ itelligit tp̄s incōueniēs ad fugā mō p̄dicto: ⁊ ſbiūgit rō cum dꝛ. t ¶ Erit eī tūc. i. tpe antixpi. v ¶ Tribulatio magna q̄lis nūqꝫ fuit ⁊c. đ p̄terito. x ¶ Neqꝫ fiet. de futuro. Ex q̄ pꝫ q̄ loquit hic de tribulatiōe antixpi. q̄ ab oibus doctoribꝰ dꝛ maxia. y ¶ Et niſi breuiati fuiſſent dies illi. nō ē itelligendū q̄ dies ſint breuiores tpe antixpi q̄ꝫ ſint mō: qꝛ q̄ntitas diei cauſat ex motu ſolis q̄ ē vniformis ſꝫ dies hic accipiunt p tpe. qꝛ tp̄s illiꝰ tribulatiōis erit breue: qꝛ nō durabit vltra tres ānos cū dimidio. vt hr̄ Dañ. xij. vbi dꝛ q̄ durabit et tp̄s p tpa ⁊ dimidiū tpis. Cā aūt huiꝰ breuitatis ſbdit: cū dꝛ. z ¶ Nō fie. ſal ois caro. Caro aūt hic accipit p hoie: ſcđm q̄ hr̄ Geñ. vij. Nō pmanebit ſpūs meꝰ in hoie ineternū. qꝛ caro ē. ſēſus ḡ ē iſte. Ois caro non fieret ſalua. i. nullꝰ hō fieret ſaluꝰ: ſi eēt lōgū p̄dicte tribulatōis tempus. Negatio. eñ. poſtpoſita huic ſigno vniuerſali omnis facit ipſuz equipollere cum ſigno vniuerſali negatiuo. qꝛ ois nō valet nullꝰ. ppt qđ ſbdit. a ¶ Sꝫ pp elec. breuia. ne ex tribulatiōis magnitudine cadant a veritate. b ¶ Tūc ſiq̄s. Hic cōſequēter oñdit magnitudo tribulationis ex vehemētia ſeductiōis: qꝛ multi diſcipuli antixpi veniēt ad ſeducendū ppl'm dicēdo: q̄ ipe ſit verus xp̄s in lege ⁊ in pphetis pmiſſus: ⁊ iō hoc p̄dicit ne fideles tunc decipiant dicēs. b ¶ Tunc. i. in tpe antixpi. c ¶ Siq̄s vo. di. ecce xp̄s hic aut illic no. cre. ⁊ qꝛ nō ſolūmō hēbūt v̄ba ad decipiendū: ſꝫ ēt ſigna qđ ē difficiliꝰ ad euadendū iō ſbdit. d ¶ Surgēt. n. pſeudo xpi ⁊c. p h̄ itelligit antixpm ⁊ diſcipulos eiꝰ: q̄ ſūt mēbra ipſius. e ¶ Et dabunt ſigna ⁊c. qꝛ virtute demonū pñt multa mirabilia fieri: q̄ pmittūtur a deo. f ¶ Ita vt in er. indu. ſi fieri pōt etiam electi: hoc dicit qꝛ p̄deſtinatio lꝫ ſit certa: tñ nō tollit libertatē arbitrij. iſta. n. ppoſitio p̄deſtinatꝰ pōt dānari: falſa ē in ſenſu cōpoſito: tñ in ſenſu diuiſo vera ē ſicut diffuſius declarat p̄ ſniarum. g ¶ Ecce p̄dixi vob. q. d. ad hoc iſta p̄dico nunc: vt caueatis ptūc. qꝛ minꝰ iacula feriūt q̄ p̄uidētur ſcđm q̄ dicit bea. gre. h ¶ Si ḡ dixerit vobis ecce in deſerto ē xp̄s ſupple. tāqꝫ hō religioſus i loco deſerto aſſiſtēs. i ¶ Nolite exire ad videndū. ſ. eū ne ſeducemī. Et ſi dixerint. k ¶ Ecce i penetralibꝰ. i. in locis occultis. l ¶ Nolite credere. rō āt ſbditur. m ¶ Sicut. n. fulgur exit ab oriēte ⁊c. q̄a lꝫ aduētꝰ xpi i carne fuerit occultus. tñ aduētꝰ eiꝰ ad iudiciū erit ita māifeſtus q̄ nō poterit aliquē latē: pp qđ ſbdit. n ¶ Vbicūqꝫ fuerit corpꝰ. i. xp̄s i hūanitate: qꝛ ſicut. ſ. freq̄nter dictū ē: iudicabit i forma hūana gl'ioſa tñ. o ¶ Illuc cōgre. et aq̄le. i. ſcti occurrētes obuiā xpo veniēti ad iudiciū: ſcđm q̄ dꝛ. j. ad theſſa. iiij. c. p ¶ Stati āt. Deſcripta tribulatiōe q̄ futura ē p antixpm deſcribit aduentū xpi ad iudiciū: ⁊ diuidit i duas ptes: qꝛ p̄ deſcribit q̄dā ſigna p̄cedentia iudiciū: ſcđo deſcribit iudicis aduentū: ibi. Et tunc apparebit. Circa p̄mū aduertēdū: q̄ put dicūt doctores ⁊ ſācti pꝰ tribulationē antixpi āñqꝫ appeant māifeſta ſiḡ iudicij. erit tp̄s breue: in q̄ potuerūt illi q̄ fuerūt decepti p antixpiſtū penitē: ⁊ h̄ ſignat apoc. viij. Factū ē ſilentiū i celo q̄ſi media hora. iſtud. n. tp̄s ñ durabit vt dicūt niſi p. xl. dies vl' circit. ⁊ h̄ ē qđ dꝛ h̄. p ¶ Stati āt pꝰ ⁊c. i. puo tpe elapſo pꝰ tribulationē antixpi appebūt ſiḡ māifeſta ppinq̄ iudicij. ⁊ hoc ē qđ ſbdit. q ¶ Sol obſcurabit. nō p p̄uationē ſui lumis cū ſit ei nālis: corpa āt celeſtia tūc manebūt in ſua nā itegra ſꝫ iſta obſcuritas erit reſpectu nr̄i p iterpoſitionē alicꝰ corpis opaci: queādmodū fit i eclypſi. r ¶ Et luna nō da. lu. ſuū. qđ p̄t duplr' itelligi. Vnomō qꝛ erit iterpoſita int' trā ⁊ ſolē: ⁊ ſic ps lune q̄ ē verſus terrā obſcurabit: cū ñ hēat lumē niſi a ſole. aliomō p intpoſitionem nubiū obſcurarū. s ¶ Et ſtel. ca. de ce. nō q̄ꝫtū ad eaꝝ ſbſtātiā: cū ſint icorruptibiles: ⁊ ſcđm appentiā: qꝛ vere ſtelle abſcōdent p nubiū dēſitatē: ⁊ de nubibꝰ v̄ſus terrā deſcēdēt exalatiōes ignite q̄ dicūt ſtelle cādētes. t ¶ Et vir. ce. cōmouebūt. v̄tutes h̄ accipiūt āgeli q̄ ſt de medio ordie ſcđe hierarchie: ad q̄ꝝ officiū ſpectat coopari aliq̄ mō ad miracula: ſcđm q̄ dic. b. dyoni. ⁊ ipi tūc freq̄ntiꝰ ſolito mouebūt ex diuia volūtate ad faciēdū miraculoſas trāſmutatiōes i elemētis ad icutiēdū hōibꝰ terrorē iudicis veniētis. v ¶ Et tūc parebit. h̄ deſcribit iudicis aduētū: ⁊ circa hoc duo facit. qꝛ p̄mo facit qđ dcm̄ ē: ſcđo iducit exemplū ab arbore fici. dicit ḡ. v ¶ Tūc. i. imediate pꝰ ſigna p̄dicta. x ¶ Parebit ſig. fi. ho. i celo. i. crux claui ⁊ lancea q̄ ſūt paſſiōis xpi inſtrā. Vel alit. Signū. i. cicatrices: q̄ appebūt i xpi corpe. Iſta āt appebūt i celo. i. i aere q̄ aliq̄ vocat celū i ſcriptura: y ¶ Et tūc plāgēt oēs tribꝰ terre. i. aliq̄ de oibꝰ tribubꝰ ⁊ natiōibꝰ i q̄bꝰ ſūt aliq̄ mali: quibus

p montes ⁊ qui in tecto non deſcendat tollere aliq̄d de domo ſua: ⁊ q̄ in agro non reuertat tollere tunicā ſuā q Ve aūt pgnātibus ⁊ nutri r entibꝰ in ill' diebꝰ. Orate aūt vt nō fiat fuga v̄ra hye s t me: vl' ſabbato. Erit enim v tūc: tribulatio magna q̄lis non fuit ab initio mūdi x y vſqꝫ modo. neqꝫ fiet. Et niſi breuiati fuiſſent dies illi z nō fieret ſalua omnis caro a ſꝫ pp electos breuiabūtur b c dies illi. Tūc ſiq̄s vob dixerit: ecce hic ē xp̄us aut illic: nolite credere. Surgēt eñ pſeudo xpi ⁊ pſeudo p e phete. Et dabūt ſigna ma f gna ⁊ prodigia: ita vt in errorem inducātur ſi fieri po g teſt etiam electi. Ecce pre h dixi vobis. Si ergo dixerint vobis ecce i deſerto ē i k nolite exire. ecce i penetra l m libꝰ nolite credere. Sicut eñ fulgur exit ab oriente ⁊ paret vſqꝫ in occidentē. ita erit ⁊ aduentus filij hois. n Vbicunqꝫ fuerit corpus. o illuc cōgregabūtur ⁊ aq̄le p Stati aūt pꝰ tribulationē q dieꝝ illoꝝ: ſol obſcurabit. r ⁊ luna nō dabit lumē ſuuz s t ⁊ ſtelle cadēt de celo: ⁊ virtutes celoꝝ cōmouebūtur v x ⁊ tunc parebit ſignum filij y hominis in celo. Et tūc plā-

aduẽtus iudicis erit triſtabilis. 3 ¶ Et vide. fi.ho.q̃a ſic dictũ ẽ in forma hoīs iudicabit. a ¶ Venientẽ in nubibus celi. ſicut i nube aſcẽdit i celũ ab apl̃is:ꝑꝑ qḋ dꝛ act.j Jeſus q̇ aſſũptꝰ ẽ a vobis ſic veniet. b ¶ Cũ ṽtute multa.qꝛ ꝓmꝰ eiꝰ aduẽtus fuit i infirmitate:ſcḋs erit in ṽtute
c ¶ Et maieſtate. q̇a veniet vt dñs:q̇ ꝑ̊ venit vt ſeruꝰ. d ¶ Et mittet angelos ſuos qꝛ miſterio ãgelorũ colligentur cineres mortuoꝝ. e ¶ Cuȝ tuba. ſicut ei in datione legis auditꝰ ẽ ſonitꝰ terribilis:vt habeť Exo.xix. ita audieť tũc ſonitꝰ conſimilis ṽtute angelorũ factꝰ in elemẽtis.
f ¶ Voce mag̃. illa vox erit vox xp̃i vocantis mortuos ad iudiciũ. ex cuiꝰ ṽtute ſuſcitabuntur.
g ¶ Et ↄgre.elec. eiꝰ lȝ.n. oẽs adducanť ad iudiciũ. tñ electi ſpãliť adducenť miniſterio ſanctoꝝ angeloꝝ: qꝛ erũt conciues eoꝝ. h ¶ A q̃tuor vẽtis.i. a q̃tuor ꝑtibꝰ mũdi. vñ oꝛiũť ꝑncipales venti. ⁊ ꝑ hoc itelligũť alie ꝑtes orbis minꝰ ꝑnci pales. i ¶ A ſum. celoꝝ vſq ad termi.eorum. Jſte modus loq̃ndi eſt ſm apparentiã.qꝛ ſummũ celi videť eẽ ſuꝑ zenith capitis noſtri terminꝰ ãt celi videť vbi terminať aſpectꝰ noſter:qꝛ ibi videť celũ cõiũgi terre.lȝ ſm ṽitatẽ eq̃liter diſtat a terra vndiq.ẽ ğ ſenſus. i ¶ A ſũmis celoꝝ ⁊c̃.i.ab oi loco q̇ ſub celo ẽ adduceť electi ad locũ iudicij. k ¶ Ab arbore. hic ad declaratõnẽ ꝑdictoꝝ adducit exẽplũ.qꝛ ſicut viriditas arboris incipiẽs ẽ ſignũ eſtatis ꝓpinque:ita ſigna ꝑdicta erũt ſigna ipius iudicis imediate veniẽtis ⁊ hoc ẽ qḋ dic̃.
k ¶ Ab arbore fici diſcite pa.i.ſimilitudinẽ ad ꝓpoſitũ cõgruã. ⁊ pȝ lr̃a.ſequiť. l ¶ Amẽ di.vo.qꝛ nõ ꝑte.gene.hec i.cõgregatio fideliũ. m ¶ Donec oĩa fiãt. qꝛ quãtũcũq fideles opprimãť tꝑe antixp̃i.tñ aliq̇ ꝑmanebũt i fide ſtabiles vſq ad finẽ mũdi. n ¶ Celũ ⁊ terra trãſibũt. nõ q̇a corrũpanť ſm ſuã ſbſtantiã.ȝ qꝛ ceſſabit motꝰ celi: ⁊ trãſmutatio i elemẽtis.iſta.n.ordiata ſũt ad cõplendũ numerũ electoꝝ.⁊ iõ ipo cõpleto in iudicio ceſſabunt ſicut ea q̄ ſũt ad finẽ hito fine. o ¶ Verba ãt mea nõ ꝑteri.ꝑ ṽbuȝ eñ xp̃i factꝰ ẽ mũdus.⁊ iõ ṽbũ eiꝰ ẽ ipo mũdo ſtabilius.
p ¶ De die ãt ⁊ hora. Hic circa iudiciũ oñdit tꝑis incertitudinẽ.poſſet.n.aliq̇s credere ꝙ ex ſignis ꝑdictis poſſet aliq̇s tꝑs iudicij determiatũ certitudinaliter cognoſcere. iõ hoc excludit dicẽs. p ¶ De die autẽ illa ⁊ hora nemo ſcit.qꝛ ꝑ rõnem naturalẽ hõ nõ põt tꝑs illud certitudinaliter cognoſcere.qꝛ depẽdet ex ſimplici volũtate dei ſimiliter nec ꝑ reuelationẽ cognoſcit. qꝛ ſi hoc reuelaſſet aliq̇bus hoc fuiſſet factũ apl̃is q̇ fuerũt maxie illũiati ⁊ tamẽ ipis de hoc q̄rentibus:actu.j.rñdit. Nõ eſt veſtꝝ noſſe tẽpora vel momenta: que pater poſuit in poteſtate ſua. qḋ exponẽs Aug.xviij.de ciuita.dei di. Omniũ calculantiũ digitos reſoluit ille qui i hoc dixit ꝑ digitos ⁊ potentiã numerandi intelligit. q ¶ Neq angeli celoꝝ.ſicut.n.principiũ mũdi a ſolo deo fuit ꝑcognitũ qꝛ mũdus immediate eſt ab ipo factus:ita ⁊ finis mũdi ſoli deo eſt cognitꝰ et

3 gẽt oẽs tribꝰ terre: ⁊ vide
a bũt filiũ hoīs. veniẽtẽ i nu
b bibꝰ celi:cuȝ ṽtute multa.
c d ⁊ maieſtate: ⁊ mittet ange
e f los ſuos:cum tuba ⁊ voce
g mag̃: ⁊ ↄgregabũt electos
h i eiꝰ:a q̃tuor vẽtis:a ſũmis
celoꝝ vſq ad termios eoꝝ
k ab arbore ãt fici diſcite pa
bolã:cũ iaȝ ramꝰ eiꝰ tener
fuerit ⁊ folia nata:ſcitis qꝛ
ꝓpe ẽ eſtas. Jta ⁊ vos cuȝ
videritl hec oĩa:ſcitote qꝛ
l ꝓpe ẽ i ianuis. Amẽ dico
vob qꝛ ñ ꝑteribit generatõ
m n hec donec oĩa fiãt. Celũ et
o terra trãſibũt:ṽba ãt mea
p nõ ꝑteribũt. De die auteȝ
q illa ⁊ hora nemo ſcit: neq
r angeli celoꝝ:niſi pater ſo
s lus. Sicut aũt i diebꝰ noe
t ita erit ⁊ aduẽtꝰ filij hoīs
v Sicut.n.erãt i diebꝰ añ di
luuiũ comedẽtes ⁊ bibẽteſ

nubentes ⁊ nuptui traden
tes vſq ad eũ diẽ q̇ intra
uit noe i archã: ⁊ nõ ↄgno
x uerũt:donec venit diluui
y um ⁊ tulit oẽs:ita erit ⁊ ad
3 uentus filij hominis. Tũc
duo erũt in agro:vnus aſ
metur ⁊ vnus relinquetur
Due molẽtes in mola vna
aſſumetur ⁊ vna relinq̃tur.
Duo in lecto. vnus aſſu
metur ⁊ vnus relinquetur.
a Vigilate ergo qꝛ neſcitis
q̄ hora dñs vr̃ vẽturus ſit
b Jllud aũt ſcitote: qm̃ ſi ſci
ret paterfamilias qua ho
ra fur vẽturus eſſet: vigila
ret vtiq̇ȝ: ⁊ non ſineret per
fodi domum ſuaȝ. Jdeo ⁊
vos eſtote parati: q̇a qua
neſcitis hora filius homi
nis venturus eſt. Quiſpu
tas eſt fidelis ſeruꝰ ⁊ pru
c dẽs quẽ ↄſtituit dñs ſupra

homini xp̃o reuelatus:ad quẽ ꝑtinet iudicare de omibꝰ.
r ¶ Niſi pater ſolus.ꝑ hoc nõ excludiť filius vel ſpiritusſanctus:ȝ magis includunť:qꝛ vna ẽ noticia triũ ꝑſonaꝝ Dictio eñ excluſiua addita vni ꝑſone i diuinis reſpectu termini eſſentialis non excludit a liã vt diffuſius tractať primo ſententiaruȝ. ſic autẽ eſt in ꝓpoſito qꝛ illa que importãt reſpectũ ad creaturã ſunt cõmunia tribus:hmõi autem eſt noticia diei iudicij. Confirmat auteȝ ꝑdicta ꝑ exempluȝ veteris teſtamẽti dicens. s ¶ Sicut fuit in diebus noe. qñ diluuiuȝ erat occultuȝ. t ¶ Jta erit aduentus filij:homi.i. chriſti venientis ad iudicium.
v ¶ Sicut eñ erant in die.ante dilu. cõmedẽ.⁊ biben.⁊c̃.i. in magna ſecuritate exiſtentes. x ¶ Donec ven.dilu.⁊ tulit omnes.i. ꝑdidit excepto Noe et his q̇ cũ eo erant in archa
y ¶ Jta erit aduent filij hominis:qꝛ hominibus in ſecuritate exiſtentibus et de nullo timentibus: ſubito veniet tribulatio antixp̃i. vl' ſm alios iſtḋ referť ad tꝑs pꝰ mortẽ ãtixp̃i qꝛ ipo mortuo ⁊ ꝑ conſequens hominibus in ſecuritate exiſtentibus:ſubito apparebũt ſigna iudicij ⁊ iudicis aduenientis. 3 ¶ Tunc duo erunt in agro ⁊c̃. per exiſtẽtes in agro intelligũtur prelati q̇rum officium eſt laborare in agro militantis eccleſie.per molentes in mola: vbi eſt magnus labor corporalis intelliguntur actiui.per exiſtẽtes in lecto intelliguntur contemplatiui:qui ſunt in requie contemplationis:de iſtis tribus dicitur. Vnus aſſumeť ⁊ alter relinquetur.quia iſtorũ trium ſtatuum aliqui ſtabunt in fide in perſecutione antichriſti.⁊ aliqui cadent: ⁊ ſimiliter adueniente iudicio aliqui aſſumentur ad gloriam.aliqui relinquentur ad penam. a ¶ Vigilate ergo. Hic ex predictis excitat noſtraȝ ſollicitudinem: quia eñ tempus iudicij eſt incertum ideo ſemper debemus eſſe parati ad ipm expectandum: quia in tali ſtatu in quo aliquis capietur in morte que etiaȝ nobis incerta eſt:ita etiam in tali ſtatu preſentabitur in iudicio. Ad hoc etiã adducit duplex exemplum.primum eſt de patrefamilias q̇ ſollicitus eſt de cuſtodia domus: ⁊ multofortius nos debemus eſſe ſolliciti ne perdamꝰ vitam eternã quod erit ſi inueniamur impati:per carentiam gratie in morte: ⁊ hoc eſt qḋ dicit. b ¶ Jllud aũt ſcitote ⁊c̃. ⁊ patȝ littera. ſecundũ exemplũ ponit:ibi. Quiſputas. De ſeruo patriſfamilias q̇ ſollicitus eſt regere domũ ſibi ↄmiſſam nõ ſolũ in ꝑſentia dñi ſed etiam in abſentia:vt ſic veniens dñs eum remuneret.ſi autẽ in cõtrarijs actibus ipm inueniat eternaliter puniat.iſte aũt ſeruus eſt quilibet xp̃ianus qui eſt diſpẽſator dñi ſui:quod põt intelligi tripliciter. vno mõ i diſpenſatiõe ſpũaliũ qḋ ꝓprie ꝑtinet ad ꝑlatos.alio mõ i regimine tꝑaliũ qḋ ꝑtinet ad principes ſeculares ⁊ iudices.tercio modo in bono vſu gratiarũ ſibi a deo collataꝝ ⁊ hoc pertinet ad omnes: hoc ergo eſt quod dicit. Quiſputas eſt fide.ſer.⁊c̃. c ¶ Quẽ cõſtituit dominus ſuper

familiã ſuã. ⁊ pōt reſpōderi, vt patʒ ex ꝑdictis. Hic eſt bonus ꝑlatus vel bonꝰ iudex: vl' etiã bonꝰ ſimplex xp̄ianus qꝛ vt ꝺꝛ in Eccl'i. cuilibet mandauit deus de ꝓximo ſuo. d ¶ Vt det cibuʒ ill' in tp̄e. i. auxiliũ in tp̄e neceſſitatis: ad qꝺ quilibet ꝑdictoꝝ teneť vt viſum eſt. e ¶ Beatus ille ſer. quē cum venerit dñs eiꝰ. q̄rēs i morte rōeʒ ſeruitij ſui inuenerit ſic facienteʒ i. i actibꝰ charitatis ſe exercentē: qꝛ ꝑ talia mereť btitudinē: ꝑꝑ quod ſubditur. f ¶ Amē dic. vo. ſuꝑ oia bona ſua conſtituet eũ qꝛ btitudo ē ſtatus oim bonoꝝ ꝯgregatiōe ꝑfectus vt dicit. iij. de conſo. h ¶ Si aũt di. ma. ille ſer. i corꝺ ſuo mo. fa. dñs meꝰ. hoc dicũt illi q̄ nō cogitãt ꝺ morte. h ¶ Et cepit ꝑcu. ꝯſer. ſuos i. occupare ſe i actibus malis ⁊ charitati contrarijs. i ¶ Veniet dñs ſer. illiꝰ i die q̄ nō ſperat qꝛ nihil ē incertiꝰ hora mortis. k ¶ Et

d familiã ſuã: vt det illis ci-
e bũ in tp̄e. Beatꝰ ille ſuus
quem cum venerit dñs eiꝰ
f inuenerit ſic facientē. Amē
dico vobis: quoniaʒ ſuper
omnia bona ſua conſtituet
g eum. Si auteʒ dixerit ma-
lus ſeruus ille i corde ſuo.
moram facit dominus me-
h us venire: ⁊ ceperit percu-
tere conſeruos ſuos: man-
ducet autem et bibat cum
i ebrioſis: veniet dominus
ſerui illius in die q̄ nō ſpe-
k rat: ⁊ hora qua ignorat: et
l diuidet eum. ꝑtēqʒ eiꝰ po-
m net cũ hypocritis: illic erit
fletus ⁊ ſtridor dentiuʒ.

diuidet euʒ ſeꝑando aīam a corꝑe i morte. l ¶ Parteqʒ eius po. cũ hypo. i. cũ falſis xp̄ianis ſeꝑãdo ipm a beatis ⁊ ꝯiũgendo cōdēnatis. m ¶ Illic erit fletus ⁊ ſtridor dētiũ. hoc ſupra expoſitũ ē. c. xiij. ¶ In. ca. xxiiij. vbi ꝺꝛ i poſtilla. Vtrũ aũt ē noticia diei iudicij. ¶ Addicio.

Quecũqʒ noticia deo attributa etiã ſi non importaret reſpectũ ad creaturã: neceſſariũ eſt ꝙ ſit cōis tribus ꝑſonis: eadē eni ē cũ eēntia diuia. ¶ Replica.

In ca. xxiiij. vbi ꝺꝛ de noticia diei iudicij: ꝙ pať ſolꝰ ⁊c. dicit poſtil. ꝙ ꝑ hoc nō excludiť filiꝰ ⁊ ſpũſſctũs qꝛ ois reſpectꝰ dei ad extra ē cōis tribꝰ: talis ãt ē noticia diei iudicij. Burg. dicit q̄cunqʒ noticia deo attribuiť etiã ſi nō importaret reſpectũ ad extra. neceſſe ē vt ſit cōis tribus ꝑſonis. eadē. n. ē cũ eēntia diuia. Sʒ ſi rō Burgē. valet ꝑnitas erit cōis tribꝰ ꝑſonis: qꝛ ē eadē eēntia diuia. Sʒ dictũ in ſe nō videť ſcholaſticũ: qꝛ ꝑ noticiã generatur ꝟbũ ſi igiť illa ē cōis tribꝰ tre. ꝑſone generãt verbũ. Iteʒ verbũ ē noticia ꝑ paternũ intelligere exp̄ſſa. ⁊ iō ꝺꝛ ſapiētia. Si igiť illa noticia ē cōis tribꝰ pī vbiqʒ erit ſapiēs ſapientia genita qꝺ negat. b. aug. j. retract. ca. xxv.

Nunc ſil'e erit regnũ celoꝝ. Data lege ¶ Cap. xxv. n euãgelica. poſtqʒ ſaluator oñdit quedã ãtecedētia iudiciũ extremũ: hic deſcribiť ipm iudiciũ. Et quia vniuerſitas iudicãda diſtinguiť i tres ſtatꝰ: vicʒ actiuoꝝ: ꝯtēplatiuoꝝ: ⁊ ēt ꝑlatoꝝ: iō diuidiť i tres ꝑtes ſm tres parabolas q̄s hic ponit ad iſtos tres ſtatus ꝑtinētes. prima ꝑtinet ad contēplatiuos: ſcꝺa ad ꝑlatos: ibi. Sicut eni ꝑegre. ⁊c. Tercia ad actiuos: ibi. Cũ aũt venerit filiꝰ hois. prima in duas. qꝛ primo circa vitã ꝯtēplatiuã poniť meritũ: ⁊ ſecũdo poniť circa hoc examiatiōis iudiciũ ibi. Media aũt nocte. Dicit ergo p̄mo. a ¶ Sil'e erit regnũ celorũ. i. eccl'ia militãs q̄tũ ad ſtatũ cōtemplatiuũ. b ¶ Decē virgi. ꝑ q̄s ſignificať vniuerſitas cōtēplatiuoꝝ. Numerus eni denariꝰ ē primꝰ digitꝰ vel p̄mus limes nũeroꝝ vñ ⁊ nũeri ſequētes cōponũť ex denario pluries ſumpto vel aliq̄ parte eius: ſicut ptʒ. xx. bis decē. trigita ter decem ⁊ ſic ꝯñter. Similiť vndeci vnũ ⁊ decē ⁊. xij. duo ⁊ decem ⁊ ſic ꝯñter: ꝑꝑ qꝺ dixerũt aliq̄ phi. ꝙ nũeri nō ꝓcedunt i infinitũ ꝫ ſolũ vſqʒ ad decē: vt hr̄. iij. phy. ⁊ iō denariꝰ nũerus bñ ſignificat vniuerſitatē. Virginitas ãt q̄ tenet ſupmũ gradũ i ꝟtute caſtitatis ſignificat vitã contēplatiuaʒ. qꝛ caſtitas eleuat mentē a carnalibꝰ. ⁊ ſicut diſponit intellectũ ad cōtemplationē veritatis: ſic ecōtrario luxuria deprimit mentē ⁊ cauſat hebetudinē intellectꝰ: ⁊ ſic reddit hominē q̄ſi beſtialeʒ ꝑꝑ qꝺ. j. ethy. vita voluptuoſa vocať vita pecudũ. c ¶ Que accipiētes lãpades. lãpades iſte ſũt oꝑa vite contēplatiue. q̄ ſũt bona de genere. d ¶ Exierũt obuiãʒ ſpōſo ⁊ ſponſe. Ad hoc dʒ ordinari exercitiũ vite cōtemplatiue: vt hō poſſit ſecure ⁊ decēter obuiare xp̄o venienti ad iudiciũ: q̄ tũc cōiunget ſibi eccleſiã totaliter mũdatã: nō habentē maculaʒ neqʒ rugã. e ¶ Quinqʒ aũt ex eis er. fa. ⁊ q̄nqʒ pru. Prudētia ãt ē ꝟtꝰ directiua operũ hũanoꝝ in finem debitũ ꝑꝑ qꝺ a phiſ ⁊ a ſãctis ꝺꝛ auriga ꝟtutũ. Virgines ãt prudētes ſũt cōtemplatiui ſeu religioſi: oꝑa bona ſua de genere ad finē debitũ ordinãtes vicʒ ad gloriã dei principaliter: ad ꝑfectionē ſui ⁊ edificationē ꝓximi ꝯñr: ⁊ qꝛ fatuitas ē ꝑuatio prudētie ꝯria. iō fatue ꝟgines dicunť ꝯtēplatiui a ꝑdicto fine deuiãtes ꝓpriã gloriã ⁊ fauorē hoim vel q̄ſtũ principaliť intēdētes: ⁊ merito dicunť ꝟgines fatue qꝛ bonũ opus de genere perdũt: ꝑꝑ defectũ intentionis recte. f ¶ Sʒ quinqʒ fa. acce. lam. nō ſump. ole. ſecũ. Oleũ iſtud ē ſpũale gaudiũ: qꝺ oriť ex opibus bonis factis ꝑꝑ deũ: ꝺ q̄ dic̄ apl'us ad Phil'. iiij. Gaudete in dño ſp. Hoc aũt oleũ nō hñt ꝟgines fatue. ꝑꝑ defectũ intentionis recte. lʒ habeãt lãpades. i. oꝑa bona de genere. g ¶ Prudētes ꝟo acceperũt oleũ ⁊c. qꝛ ꝑꝑ rectitudinē intētionis gaudēt i dño de ſuis oꝑibꝰ bonis. Diciť ãt gaudiũ iſtud oleũ: qꝛ nutrit ⁊ fouet ignē charitatis. ex hoc. n. ꝙ aliq̄s delectať in oꝑe: fortius ⁊ meliꝰ oꝑať ſm phm: ⁊ ꝑ ꝯñs diſponiť vt ei maior charitas infundať. h ¶ Morã autē faciēte ſpō. dor. Mora iſta ē decurſus tp̄is ab aſcēſiōe criſti vſqʒ ad diē iudicij. qꝺ tp̄s ꝓpť lōgitudinē vocať h mora. iam enim durauit ꝑ mille ducētos ⁊ ſeptuagintaquinqʒ annos: ⁊ reſiduũ eſt nobis incertuʒ. In hoc aũt tp̄is interuallo moriunť oēs tã boni q̄ʒ mali: q̄ quidē mors ſignať hic ꝑ dormitionē qꝛ ita faciliter excitabunť a morte ꝑ criſtũ ad iudiciũ venientē: ſicut hō purus excitat aliũ dormientem. i ¶ Media autem nocte. Hic ponitur examinationis iudicium circa predicta opera contemplantiuʒ. dicit ergo. Media autem nocte. non eſt intelligendum per hoc ꝙ iudicium extremum ſit celebrandum de nocte. ſed de die prout dicit. Apoſtolus. j. Corinth. iij. Dies domini declarabit ⁊c. ſed quia tempus iudicij eſt nobis occultum: vt patet ex precedenti. capi. ideo hoc ſignatur ꝑ hoc quod dicitur. Media auteʒ nocte. quia illa que fiunt media nocte ſunt hominibus occulta. k ¶ Clamor aũt factus eſt id vox xp̄i vel angeloꝝ ad vocãdũ mortuos ad iudicium: vt dicetur infra eodē capitulo. l ¶ Tũc ſurrexerũt oēs virgines ille: qꝛ oēs reſurgēt boni ⁊ mali: vt appareãt in iudicio chriſti. m ¶ Et orna. lam. ſuas. iſte ornatus nō eſt aliud q̄ʒ recurſus ad mentē cogitando de iuſticia ſuoꝝ oꝑeꝝ ⁊ bonitate circũſtantiarum.

¶ Capitulum. xxv.

a Nunc ſil'e erit regnum
b celoꝝ decē ꝟginibus
c q̄ accipiētes lãpades
d ſuas exierũt obuiã ſpōſo ⁊
e ſpōſe. Quinqʒ ãt ex eis erãt
f fatue: ⁊ q̄nqʒ prudentes. ꝫ
q̄nqʒ fatue acceptis lãpa-
dibꝰ nō ſũpſerũt oleũ ſecũ
g Prudētes ꝟo acceperunt
oleũ in vaſis ſuis cũ lãpa-
h dibꝰ: Moram autē faciēte
ſpōſo: dormitauerũt oēs ⁊
i dormierť. Media ãt nocte
k clamor factꝰ ē: ecce ſpōſus
l venit: exite obuiã ei. Tũc
ſurrexerť oēs ꝟgines ille ⁊
ornauerũt lampades ſuas

n ¶ Fatue aūt ſapiē. dixerūt da. nobis ⁊c. Iſta petitio va-
na ⁊ reſpōſio negatiua ſignificat ꝙ null⁹ ad aliū quātūcū
ꝗ iuſtū poterit recurrere ꝓ auxilio habēdo. nec aliqs q̄n
tūcunꝗ iuſt⁹ poterit aliū iuuare: ſ; ſibi ſoli ſufficiet iuſti-
cia ſua. ⁊ hoc ē qd̄ ſbdit. o ¶ Ne forte nō ſufficiat nobis
⁊ vobis ⁊c. exprobra
tio eā ꝑterite fatuita
tis i hoc ꝙ bōa opa
de genere dederunt
ꝑꝑ fauorē laudiſ hu
mane: qa vēditores
olei ſūt adulatores
ſm aug. q. d. cōſide-
rate qd volui vobis
ꝓ tali fauore cōtinē
ter viuere. p ¶ Dū
aūt irēt emere: per h
iſinuat remorſus ꝓ
prie cōſciētie dicētis
teſtimoniū de predi
ctis contra ſe.
q ¶ Venit ſpōſus. i.
xp̄s ad remūeratio-
nē bonoꝝ. r ¶ Et q̄
pate erāt. ꝑ opa cha-
ritate formata.
s ¶ Intraue. cuz eo
ad nuptias. i. ad glo
riā celeſtē: aliis reli-
ctis ad penam.
t ¶ Et clau. ē ianua.
q₂ p⁹ iudiciū nō erit
alicui adit⁹ poſſibil
ad gloriā. ꝑꝑ qd̄ ſub
dit. v ¶ Nouiſſime
i. nimis tarde.
x ¶ Veniūt ⁊ reliq
vir. di. dn̄e dn̄e aperi
no. ꝑ h ꝙ vocāt eum
dn̄m ſignat ꝙ credi
derūt in xp̄m: ſ; q₂ ſi
des eaꝝ fuit iformis
iō ſbdit. y ¶ At illi
rn̄dēs ait. Amen di-
co vo. neſcio vos. no
ticia. ſ. approbatōis
q̄ ſoli electi a deo co
gnoſcūt. ⁊ i fi: h⁹ pa-
bole ad nr̄az inſtru-
ctionē concluditur.
z ¶ Vigilate itaꝗ.
ad hn̄duz. ſ. fidē for-
matā charitate.
a ¶ Quia neſci. diē neꝗ ho. ſ. mortis nec ꝑ ꝯn̄s ſtat⁹ ꝓ die
iudicii: q₂ ſicut dictū ē i tali ſtatu pn̄tabit qlibet i iudicio:
in q̄ iueniet in morte. b ¶ Sicut. n. hō pegre. hic ponit
ſcd̄a pabola q̄ ptinet ad p̄latos. Et pmo circa ſtatū eoꝝ de
ſcribit meritū ⁊ demeritū ꝓprie actōis: ſcd̄o iudiciū diſcre
tiōis: ibi. P⁹ multū vo tpis. dic̄ g p. b ¶ Sicut hō pere
gre. pfi. hō ē iſte ieſus xp̄s q̄ lz ſm diuinitatē nō poſſit ꝓ
ficiſci de loco ad locū: q₂ ſic ē vbiꝗ ſp ⁊ de neceſſitate: ſm
tn̄ naturā hūanā pegre ꝓfectus ē qn̄ aſcēdit in celū: q₂ lo-
cus ꝓpri⁹ oim cōpoſitoꝝ ex elemētis vbi naturalit quieſ-
cūt ē terra. vt hr̄. ii. de generatiōe: q₂ elemēta grauia exce-
dunt in eis ſm quātitatē molis. c ¶ Vocauit ſeruos ſu
os. i. p̄latos eccl̄ie: q̄ ſpāli mō ſunt eius ſerui. d ¶ Et tra
didit ill̄ bona ſua bona. ſ. nature: bona gr̄e gratiſdāte bōa
ſciētie: bona potētie. ⁊ bona opulētie. ⁊ dicūt talenta: q₂ ꝑ
bonū vſū taliū pt hō ſibi acqrere celeſte pmiū. e ¶ Vni
dedit qnꝗ talēta ⁊c. q₂ aliq̄ hn̄t oia iſta a deo ſibi collata:
aliī plura iſtoꝝ. ⁊ aliī vnū tm̄. f ¶ Abiit aūt ⁊c. q₂ aliqui

n Fatue aūt ſapientibus di-
xerūt. Date nobis d̄ oleo
veſtro: quia lampades no
ſtre extiguūtur. Reſpōde
o rūt prudētes dicētes. Ne
forte nō ſufficiat nob̄ ⁊ vo-
bis: ite potius ad venden
p tes ⁊ emite vobis: Dū āt
q irēt emere: venit ſponſus.
r s ⁊ que parate erāt: intraue
t runt cum eo ad nuptias: ⁊
v clauſa eſt ianua. Nouiſſi-
x me vero veniūt ⁊ relique
ꝟgines dicētes. Dn̄e dn̄e
y aperi nobis At ille rn̄dēs
ait. Amē dico vob̄ neſcio
z a vos. Vigilate itaꝗ quia
b neſcitis diē neꝗ horā: Si
cut eīn hō pegre ꝓficiſcēs
c d vocauit ſeruos ſuos: ⁊ tra
e didit illa bōa ſua. ⁊ vni de
dit quinꝗ talenta: alii autē
duo: alii ꝟo vnū: vnicuiꝗ
ſm ꝓpriā ꝟtutē: ⁊ ꝑfect⁹ ē
f ſtati: Abiit āt q̄ qnꝗ talē-
ta accepat: ⁊ opat⁹ ē i eis ⁊
lucrat⁹ ē alia qnqz. Silr̄ q̄
duo accepat: lucrat⁹ ē alia
duo. Qui aūt vnū accepat
abiens fodit in terrā: ⁊ ab
g ſcōdit pecuniā dn̄i ſui: p⁹
multū ꝟo tpis vēit dn̄s ſ-
h uoꝝ illoꝝ ⁊ poſuit rōnē cū
eis: ⁊ accedēs qui qnqz ta
lenta accepat: obtulit alia

qnqz talēta dicēs: Dn̄e qn
qz talenta tradidiſti mihi.
ecce alia qnqz ſuperlucra-
tus ſum. Ait illi dominus
i k eius. euge ſerue bone ⁊ fi-
l delis: qui ſuper pauca fui
m ſti fidelis: ſuper multa te
conſtituam: intra in gaudi
um dn̄i tui. Acceſſit aūt et
q̄ duo talēta accepat: ⁊ ait
Dn̄e duo talēta tradidiſti
mihi: ecce alia duo lucra-
tus ſum. Ait illi dominus
eius: euge ſerue bone et fi
delis quia ſuper pauca fui
ſti fidelis. ſup multa te cō-
ſtituā: itra i gaudiū dn̄i tui
n Accedēs aūt ⁊ q̄ vnū talē
o tū accepat: ait domie ſcio
p qa homo durus es: metis
vbi nō ſeminaſti: ⁊ congre
q gas vbi non ſparſiſti: et ti-
mens abii ⁊ abſcondi talē
r tum tuuz in terra. Ecce ha
s bes quod tuū eſt. Reſpon
dens autem dominus ei⁹
dixit ei. Serue male ⁊ pi-
t ger ſciebas quia meto vbi
non ſemino ⁊ cōgrego vbi
non ſparſi. Oportuit ergo
te committere pecuniā me
am numulariis: et veniēs
ego recepiſſez vtiqz quod
v meum eſt cum vſura. Tol
lite itaqz ab eo talentum.

ſūt q̄ iſta talēta mltiplicāt ⁊ gemināt bn̄ vtēdo p̄dictis ad
ſui ꝑfectionē ⁊ ꝓximi edificationē. Alii āt abſcōdūt i t̄ra q̄
p̄dictis vtunt ad mūdi gl̄am ⁊ tꝑale lucꝝ ſeu queſtum.
g ¶ Poſt mul. ꝟo tpis. Hic ponit circa p̄dicta examiati-
onis iudiciū. g ¶ P⁹ mul. ꝟo tē. ve. do. ſer. il. q₂ magnū
tp̄s ab aſcēſiōe xp̄i i
celū vſꝗ ad aduētuz
ei⁹ ad iudiciū vt p̄di
ctū ē. h ¶ Et poſuit
rōnem cū ſuis ſuis
quia tūc diſtricte exi
get rōnē d̄ bonis ab
eo collat̄. bn̄ opan-
tes remūerādo ꝓpt
quod ſequitur.
i ¶ Euge. iteriectio ē
gaudēt̄. k ¶ Ser
bōe ⁊ fide. qrēs in ſu
is actib⁹ gloriā dn̄i n̄
ſuā. l ¶ Qui ſuper
pauca fuiſti fidel̄ bo
na. n. i hac vita colla
ta hoi pua ſūt reſpe
ctu bonoꝝ glorie q₂
ibi ꝯfert hoi bonū i-
finitū: ꝑꝑ h ſequitur
m ¶ Sup mlta te cō
ſtituam ⁊c. ⁊ patet.
n ¶ Accedēs aūt ⁊ q̄
vnū talētū accepat.
q₂ mali lz iuiti appa
rebūt i extremo iu-
dicio diuio ꝯſpectui
o ¶ Ait ſcio dn̄e qa
dur⁹ es tū q₂ de⁹ a ſ-
uis ſuis reqrit opa
ardua. ſ. opa ꝟtutis.
tū q₂ i iudicō durus
erit q̄ mō ē pi⁹ ⁊ mā
ſuet⁹. p ¶ Metis
vbi nō ſemiaſti ⁊c. h
itelligit duplr̄. vno
mō q₂ n̄ ſolū reqrit i
p̄lat̄ eccl̄ie bōa i ꝓ-
pa ꝑſona ſ; ēt i aliēa
q₂ eoꝝ officiū ē idu-
cere alios ad bonuz
Alio mō q₂ requirit
ab hoie opa merito-
ria vite eterne. ⁊ tn̄ n̄
ſeminauit in natura
hōis pncipiū ſuffici
ēs h⁹ opis Hō. n. ex
pur̄ nālib⁹ n̄ pt mere ri vitā eternā: imo ꝯriū dicē ē heret
pelagiana. nō tn̄ de⁹ i iuſte reqrit opa meritoria vite et̄ne
q₂ ſi hō faciat qd̄ i ſe ē: de⁹ ifundit ſibi grāz ꝑ quā pōt p̄di
ctū op⁹ exercē. q ¶ Et timēs abii ⁊ abſcōdi talētū. q₂ ex pu
ſillanimitate aliq̄ refugiūt aggredi opa ꝟtutū. ⁊ declināt
ad vicia ⁊ ad ſola terrena qrēda curātes tm̄ d̄ corpe. ⁊ nul
lo mō de aīa. ꝓpt qd̄ ſeqt. r ¶ Ecce hēs qd̄ tuū ē. q₂ aliq̄
ad tātā inſaniā deueniūt ꝙ dicūt de⁹ fecit aiam: curet d̄ ea
ſi voluerit. Alii āt p̄ſumētes credūt hr̄e gloriā ſine merito
dicētes: de⁹ n̄ fecit aiam ꝓ dānatiōe ipaz ſaluabit ⁊ trahet
ad ſe. s ¶ Rn̄dēs āt dn̄s ei⁹ di. ei. ſ. male ⁊ pi. ⁊c. Ex ꝟbo
ei ſuo eū cōdēnat: q₂ i iudicio ꝯſciētia vniuſcuiuſꝗ teſtifi
cabit ꝯ ſe. t ¶ Sciebas quia meto ⁊c. q. di. ex q̄ ſciebas
me eē duꝝ in repetēdo multiplicationē talentoꝝ tibi tra-
ditoꝝ ꝑ exercitiū bonoꝝ opeꝝ. ex h oñdis te iuſte ꝯdēnan
dū ꝓpt qd̄ ſequit. v ¶ Tollite itaꝗ ab eo talentū. qa bo-
na diuinitus collata nō cedēt ad gloriam male operanti-
bus: vel occiſis: ſed magis ad penam.

x ¶ Et date ei q̇ hꝫ decẽ talẽta: qꝛ dãnatio reproboꝝ cedet
in gloriã electoꝝ: ꝭm ꝙ ſcribit i pš. Letabit iuſt⁹ cũ vide-
rit vindictã ⁊c̃. ꝑꝑ qđ etiã ſeq̇t. y ¶ Habẽti dabit ⁊ abũ-
dabit: qꝛ ei q̇ reperiet i gratia dabit gloria: ⁊ abũdabit nõ
ſolũ de ſua ⁊ alioꝝ glorificatiõe: ꝫ etiã de impletiõe diuie
iuſticie in maloꝝ re
probatione. z ¶ Ei
aũt q̇ nõ hꝫ ⁊c̃. q̇a ei
q̇ nõ inuẽtus fuerit
i gr̃a i morte: bõa na
ture ⁊ gratie q̇ habu
it cedẽt ei ad penaꝫ.
a ¶ Et inuti. ſer. ꝓ. i
tene. exteriores. pec
catores em̃ nõ ſolũ
habẽt tenebras iteri
ores: q̇ ſunt tenebre
mẽtis. in inferno ãt
habebunt cũ h̃ tene
bras corporales: q̇
ſũt tenebre exterio-
res. b ¶ Illic erit
fletus ⁊ ſtridor den-
tiũ. i. dolor mẽtis et
corꝑis ⁊ ad iſta redu
cit ois pena iſernal'.
c ¶ Cũ aũt venerit fi
li⁹ hois. Hic ponit
tercia ꝑabola q̇ per-
tinet ad actiuos: ad
q̇s ꝑtinet ſe exercere
in actib⁹ miſcðie: ꝓ
q̇ exercitio remune-
rabunt: deſiſtẽtes ãt
a talib⁹ cõdẽnabun-
tur. dicit g̃. Cum ãt
venerit fili⁹ hois licꝫ
em̃ idẽ ſit fili⁹ dei et
hominis. facit tamẽ
mẽtionẽ de filio ho-
mis: qꝛ in forma hu
mana veniet ad iudi
ciũ. d ¶ In maie-
ſtate ſua. qꝛ tunc ap
parebit in forma ho
minis gl'ioſa: q̇ in p̃
aduẽtu apparuit in
forma paſſibili ⁊ in-
firma. e ¶ Et oẽs
angeli eius cũ eo tũ
ꝑꝑ honorẽ iudicis:
tũ ꝑꝑ executionẽ iudicij: qꝛ miſterio ſanctoꝝ angeloꝝ de-
ducent electi ad celũ. ꝑ malos angelos reprobi trahẽtur
ad infernũ. f ¶ Tũc ſede. ſuꝑ ſe. ma. ſue. ꝑ hoc ſignat po
teſtatẽ iudiciariã q̇ data ẽ xp̃o hõi. g ¶ Et cõgre. añ eum
oẽs gẽtes: qꝛ null⁹ tũc poterit latere. h ¶ Et ſeꝑabit eos
abinuicẽ: qꝛ iuſticia cuiuſlibet ⁊ malicia appebit omibus
manifeſte. ⁊ tal' diſtictio vocat ſeꝑatio ⁊ cũ hoc forte diſti-
guẽt ꝭm ſitũ. i ¶ Sicut pa. ſegre. oues ab hedis: ꝑ oues
itelligunt iuſti ꝓpt eoꝝ inocentiã: ꝑ hedos reprobi ꝓpter
eoꝝ neq̇ciã. Hed⁹. n. q̃n creſcit ẽ animal fetidũ ⁊ luxurio-
ſũ: vñ ⁊ i lege hirc⁹ offerebat ꝓ pc̃tõ ṗncipis: vt hꝫ leuiti.
iiij. k ¶ Et ſta. oues q̇dẽ a dextris. i. i potiorib⁹ bonis qꝛ
ſancti traſferent ad gloriã. l ¶ Hedos aũt a ſiniſtris. qꝛ
mali dimittent ad penã: ⁊ qꝛ forte ſic erũt diſpoſiti ꝭm ſi-
tũ in iudicio: qꝛ dextra ẽ locus honorabilior: ⁊ iõ cõuenit
electis. m ¶ Tũc dicet rex his q̇ a dex. ei⁹ erũt. Ve. be.
patris mei. i. a patre meo. n ¶ Poſſidete. i. eternalit te-
nete. o ¶ Para. vo. regnũ a cõ. mũ. qꝛ a ṗncipio mundi
factũ eſt celũ empyreum: quod eſt locus beatorum.
p ¶ Eſuriui ⁊c̃. Hic tangũt ſex oꝑa miſcðie q̇ ſũt neceſſa-

x ⁊ date ei q̇ hꝫ decẽ talenta
y Omni habẽti dabit ⁊ abũ
z dabit. ei autẽ qui nõ habꝫ
⁊ quod videt habere aufe
a ret ab eo. Et inutilẽ ſuum
eijcite in tenebras exterio-
b res: illic erit flet⁹ ⁊ ſtridor
c dentiũ. Cũ autẽ venerit fi-
d lius hominis in maieſtate
e ſua: ⁊ omnes angeli cũ eo
f tũc ſedebit ſuꝑ ſedẽ maie-
g ſtatis ſue: ⁊ cõgregabũtur
h añ eũ oẽs gẽtes: ⁊ ſeꝑabit
i eos abinuicẽ: ſicut paſtor
k ſegregat oues ab hedis. ⁊
ſtatuet oues q̇dẽ a dextris
l hedos autem a ſiniſtris.
m Tunc dicet rex his qui a
dextris eius erunt. Veni-
n te bñdicti patris mei. Poſ-
o ſidete: paratũ vob̃ regnuꝫ
p a cõſtitutione mũdi. Eſuri
ui. n. ⁊ dediſtis mihi man
ducare. Sitiui ⁊ dediſtis
mihi bibere. Hoſpes eraꝫ
⁊ collegiſtis me. Nud⁹ et
operuiſtis me Infirm⁹ ⁊ vi
ſitaſtis me. In carcere erã
⁊ veniſtis ad me. Tunc re
ſpõdebũt ei iuſti dicentes
Dñe q̃n vidim⁹ te eſurien
tẽ: ⁊ pauim⁹: ſitientẽ ⁊ de-
dim⁹ tibi potũ. Q̃n aũt te
vidimus hoſpitem ⁊ colle
gimus te: aut nudũ ⁊ coo-
peruimus te: Aut q̃n te vi-
dimus infirmũ aut in car-
cere: ⁊ venimus ad te. Et
reſpondẽs rex dicet illis.
Amẽ dico vobis: q̃diu fe
ciſtis vni ď his frib⁹ meis
minimis mihi feciſt'. Tũc
dicꝫ ⁊ his q̇ a ſiniſtris erũt
Diſcedite a me maledicti
i ignẽ eternũ: q̇ parat⁹ ẽ dy
abolo ⁊ angel' eius. Eſuri-
ui em̃: ⁊ nõ dediſtis mihi
manducare. Sitiui ⁊ non
dediſtis mihi potũ. Hoſ-
pes eram ⁊ nõ collegiſtis
me. Nudus: ⁊ non coope
ruiſti me. Infirmus ⁊ i car
cere: ⁊ non viſitaſtis me.
Tũc reſpondebũt ei ⁊ ipſi
q dicẽtes. Domine quando
te vidimus eſurientẽ: aut
ſitientẽ: aut hoſpitem: aut
nudum: aut infirmũ: aut in
carcere ⁊ nõ miniſtrauim⁹
tibi. Tũc reſpõdebit illis:
dicẽs. Amen dico vobis:
q̃diu non feciſtis vni ď mi
norib⁹ his nec mihi feciſt'
⁊ ibũt hi i ſuppliciũ eťnuꝫ
iuſti aũt in vitam eternam.

¶ Capitulũ. xxvj.

Et factũ eſt cũ cõſum-
maſſet ihũs ſmones

ria ex ꝑte corꝑis: ⁊ intelligit ꝑ hoc ſeptimũ qđ ẽ ſepelire
mortuos. Sufficiẽtia ãt iſtoꝝ hoc mõ accipit: qꝛ hõ in vi
ta p̃nti ṗmo idiget ex ꝑte corꝑis alimẽto: ſine q̇ nõ põt eẽ
⁊ hoc alimentũ duplex ẽ: vnũ ẽ calidũ ⁊ ſiccũ: ⁊ hoc voca
tur cibus. ⁊ ſic vnũ opus miſcðie ẽ paſcere eſurientẽ: vn-
de dicit ph̃s. ij. ď aĩa
ꝙ eſuries ẽ appetit⁹
calidi ⁊ ſicci: ⁊ aliud
ẽ alimentũ corporiſ
frigidũ ⁊ humiduꝫ.
⁊ illud vocat potus:
⁊ ſic ꝭm opus miſe-
ricordie ẽ potare ſi-
tientẽ: ⁊ ſic dꝛ. ij. de
aĩa ꝙ ſitis eſt appeti
tus frigidi ⁊ humi-
di. ſcðo idiget tegu-
mẽto ſine q̇ nõ põt
bñ eẽ. vicꝫ indumen
to ⁊ domicilio in q̇
poſſit req̇eſcere ⁊ ſic
ẽ duplex opus mie.
ſcꝫ veſtire nudum ⁊
colligere vel recipe
hoſpitẽ. tercio indi-
get poſt vitã iſtaꝫ ſe-
pultura: ⁊ ſic ponit
quintũ opus miſeri
cordie ſcilꝫ ſepelire
mortuũ: iſta autem
quiq; p̃dicta ſũt oi-
bus cõia. Alia ſunt
duo oꝑa mie q̇ im-
pendũtur alicui ex
alio accidẽte ſuꝑue-
niẽte: vt ſi aliq̇s icur
rit infirmitatẽ vel ca
piat ab hoſtib⁹ ⁊ ſic
accipiunt duo ope-
ra q̇ ſunt viſitare in-
firmũ: ⁊ redimere ca
ptiuũ: ⁊ noĩe redem
ptiõis intelligit om
ne beneficiuꝫ eis im
penſum. Iſta auteꝫ
ſeptem oꝑa miſcðie
habẽt in vno verſu.
Viſito: poto: cibo:
redimo: tego: colli-
go. cõdo. ⁊ patꝫ ſen-
tentia ex predictis.
Iſta autem ſeptem impenſa chriſti fidelib⁹ propter chri-
ſtum ſibi reputat totũ factum: quia fideles ſunt membra
eius ⁊ econtrario fidelibus denegata: ſibi reputat denega
ri: ꝓpter quod facientibus opera miſericordie reddit vitã
eternam denegantibus autem penam. Ex iſtis patꝫ litte-
ra. Aduertendum tamen quando dicitur. q ¶ Domine
quando vidimus te eſurientẽ ⁊c̃. non eſt queſtio ꝓcedẽs
ex ignorantia: quia iuſti certitudinaliter ꝯgnoſcẽt ꝙ ope-
ra miſericordie facta membris chriſti: xp̃s ſibi reputat fi
eri: ⁊ ꝓ talibus certitudinaliter ſe ſaluari. Et ſimiliter ma
li ſcient ſe dãnari ꝓ contrario: ſed eſt queſtio admiratiõis
ꝓ magnitudine gratie que fiet electis ⁊ magnitudine mi
ſerie que infligetur reprobis. Conſiderandũ etiam ꝙ hic
non fit mentio de operibus miſericordie ex parte anime
qꝛ illa ꝑtinẽt ꝓ maiori ꝑte ad p̃latos: ad q̇s ꝑtinet alios i-
ſtruere ⁊ dirigere i ſalutẽ. Hic ãt agit de iudicio circa ſta-
tũ actiuoꝝ. vt viſum ẽ. cetera patẽt ex dictis.

¶ Capitulum. xxvj.

Et factũ ẽ. Poſt q̃ mathe⁹ euãgeliſta i ṗncipio ſui
euãgelij declarauit ꝑſonaꝫ mediatoris: et vlteri⁹ le-

c hos oēs: dixit diſcipul' ſu-
d is. Scit' qꝛ p⁹ biduū paſ-
e cha fiet: ⁊ fili⁹ hoīs tradet
f g vt crucifigatur. Tunc con
h gregati ſūt pncipes ſacer-
i dotum: ⁊ ſenioꝛes populi
k ī atriū pncipis ſacerdotuꝫ
l q̄ dicebat cayphas: ⁊ cōſi
liū fecerūt vt ieſuꝫ dolo te-
m nerēt ⁊ occiderēt. Dicebāt
n aūt. Nō ī die feſto: ne foꝛ
te tumult⁹ fieret ī populo.
o Cuꝫ āt eēt ih̄s ī bethania.
p in domo ſymonis lepꝛoſi.
q acceſſit ad euꝫ mulier hn̄s
r s alabaſtꝝ: vnguenti pcioſi.
t ⁊ effudit ſuper caput ipſius
v x recūbentis: Vidētes aūt
y diſcipuli: idignati ſunt: di
cētes. Ut quid pditio hec
z Potuit.n. iſtud venūdari
a multo: ⁊ dari pauperibus
b c Sciēs aūt ieſus. ait illis:
Quid moleſti eſt' huic mu
d lieri. Opus.n. bonū ope-
rata eſt in me. Nam ſemp
paupes habetis vobiſcū.
e me autē nō ſemp hēbitis.
f Mittēs.n. hec vnguentū
hoc in coꝛp⁹ meum ad ſe-
g peliendum me fecit. Amē
dico vobis vbicunq; pre-
dicatum fuerit hoc euan-
h gelium in toto mundo: di
cetur. Et quod hec fecit
i in memoꝛiam eius. Tunc

gē euangelicā a dō datā ad iſtructionē hoīs trāſgreſſoꝛis h̄ ꝯn̄r deſcribit ipi⁹ mediatoꝛis paſſionē: p quā ſolutū ē p̄ciū nr̄e redēptiōis. ⁊ diuidit ī duas ptes: qꝛ p° oñdit maligna xp̄i cōphēſio p explorationē iudeoꝝ: ſcd̄o ei⁹ iniuſta condēnatio p executionē gētiliū. c. ſe. Prima diuidit ī q-tuoꝛ ptes: qꝛ p° deſcribit xp̄i vēdicio facta nō ex ei⁹ ignorantia ſ; magꝯ ex pſciētia ⁊ volūtate: ſcd̄o ipſius vēditi traditio nō ex diſplicētia ſ; ex charitatē: ibi. Prima āt die azimoꝝ tertō ipſius traditi ꝯphēſio ñ ex ipi⁹ ipotētia: ſ; ex ſua mititate: ibi. Ad huc eo loq̄nte. q̄rto ꝯphēſi illuſio nō ex ei⁹ iiuſticia: ſ; ex ei⁹ hūilitate: ibi. Princeps āt ſacerdotum ¶ Circa pmū q̄tuoꝛ p oꝛdinē ponūt. Primū ē ipi⁹ vēditiōis pnūciatio. ſcd̄m venditiōis ꝯſultatio. ibi ¶ Tūc cōgregati ſunt terciū venditiōis occaſio: ibi. ¶ Cū āt eſſet ih̄s. q̄rtū venditiōis modus ⁊ oꝛdo. ibi. ¶ Tūc abijt vn⁹ de duodeci. ¶ Circa pmū cōſiderandū ꝙ ea q̄ pdicta ſūt ca. pce. pdicauit xp̄s feria tcia añ paſſionē ſuam: ⁊ eadē die pdixit diſcipul' ſuis paſſionē ſuā futurā p⁹ duos dies: ſicut poſtea fuit cōpletū. ¶ Ex q̊ pꝫ ꝙ nō fuit ex ignorātia tradit⁹. ſ; ex ſua pſciētia ⁊ volūtate: vt dictuꝫ eſt Hoc ē ḡ qđ dr̄ hic. a ¶ Et fac. ē cū ꝯſum. ie. ſer. oēs hos q̊ ꝯtinēt ca. pcedēti. b ¶ Dixit. eadē die. ſ. c ¶ Diſcipul' in ſecreto ⁊ nō corā turb. d ¶ Scitis qꝛ p⁹ biduū paſcha fiet. i. imolabit agn⁹ paſchal' q̄ debebat imolari veſpe ferie q̄nte. a q̊ incipiebat ſolēnitas ſeq̄ntis diei. e ¶ Et fili. ho. tra. qꝛ eadē nocte tradit⁹ ē a iuda iudeis. f ¶ Ut crucifigat. qꝛ vlteri⁹ iudei tradiderūt ipm pylato ad crucifigendū g ¶ Tūc cōgregati ſūt. Hic ponit ipi⁹ vēditiōis cōſultatio q̄ facta ē feria q̄rta añ paſſionē. ⁊ tūc ieſus nō venit in hirl'm ſicut fecerat alijs trib⁹ dieb⁹ pcedētib⁹: ſ; māſit in bethania: vt daret iudeis locū tractādi liberi⁹ de moꝛte ſua. ⁊ h̄ ē qđ dr̄ h̄. g ¶ Tūc. i. ſeq̄nti die poſtq̄ dixit ieſus apl'is v̄ba pmiſſa. h ¶ Cōgregati ſūt prici. ſac. q̄ ꝯcepant erga xp̄m rācoꝛē ⁊ odiū vt patꝫ ex pmiſſis.
i ¶ Et ſenioꝛes populi iſti erāt iudices oꝛdinarij: de q̄b⁹ ſupra dictū ē. xv. ca. in pn. k ¶ In atriū prin. ſacer. q̄ dr̄ cayphas. iſte ē q̄ pm⁹ dederat iudeis cōſiliū de moꝛte xp̄i: vt hr̄ Joh. xj. l ¶ Et cōſi. f. vt ie. do. te. ⁊ oc. pus.n. determinauerāt ipm iterficere: ſ; ꝯſiliū q̄rebāt de mō faciēdi q̄lit poſſēt facere occulte: ⁊ ſine ppl'i ſeditiōe: ⁊ h̄ ē qđ ſb̄ditur m ¶ Dicebāt āt nō ī die feſto. i. in ſolēnitate paſchali iminēte i. pximo vt viſū ē. n ¶ Ne foꝛ. tu. fieret ī po. Multi eñ ppt ſolennitatē paſche venerūt ī hirl'm. ⁊ qꝛ aliq̄ reputabāt ieſū eē veꝝ xp̄m: alij āt ſeducti a ſacerdotib⁹ reputabāt eū eē magū: ⁊ iō ſi occideret durāte ſolēnitate paſchali: timebāt piculoſā ſeditionē ppl'i. pp qđ ꝯſulebāt moꝛtē ei⁹ vſq; p⁹ feſtū differri: tñ iſtud cōſiliū poſtea mutauerūt qꝛ iuenerūt optunitatē eū capiēdi p iudā: vt dr̄ ifra.
o ¶ Cū āt eēt ieſus. Hic ponit venditiōis xp̄i occaſio: iudas āt cupidus mot⁹ fuit ad xp̄i vēditionē: vt poſſet recuperare p hoc valoꝛem vnguēti ſup caput eius effuſi. et h̄ ē qđ dr̄. o ¶ Cū eſſet ih̄s in bethania illud fuit factū ſexto die añ paſſionē xp̄i: vt hr̄ ioh. xij. ſ; h̄ recolit a matheo qꝛ fuit occaſio vēditiōis xp̄i: vt dictū eſt iam. p ¶ In domo ſymonis lepꝛoſi. iſte.n. non erat lepꝛoſus qꝛ iā fuerat curatus a xp̄o: retinuerat tñ nomē lepꝛoſi: ſicut matheus p⁹ vocationē ad ſtatū apoſtolicuꝫ: adhuc vocabat publican⁹: vt dictū ē ſupꝛa. x. ca. q ¶ Acceſſit ad eum mulier. Jſta fuit maria ſoꝛoꝛ lazari. vt dr̄ Joh. xij. r ¶ Habens alabaſtrū. i. faſculuꝫ factuꝫ de alabaſtro: qđ ē gen⁹ marmoꝛis cādidi: qꝛ tale vaſculū optie cōſeruat vnguēta in terra illa: et h̄ ē qđ dr̄. s ¶ Vnguēti pcioſi. i. cōtētiui vnguēti. Aduertendū tñ ꝙ vnguentū hic vocat lachꝛyma fluēs de arboꝛibus q̄ ē multū pcioſa ī terra illa: qꝛ valꝫ ad multa medicinalia. t ¶ Et effudit ſup caput ipi⁹. ſicut effundit aqua roſacea pp refrigeriuꝫ et odoꝛē. v ¶ Recūbentis. i. reſidentis in mēſa: qꝛ faciebāt magnū feſtū xp̄o et diſcipul' eius ⁊ lazarus q̄ fuerat reſuſcitatus ab eo erat vn⁹ de recūbentib⁹. ſic hr̄ Joh. xij. x ¶ Vidētes āt diſcipuli eius indignati ſūt Hic ponit plurale p ſingulari ſm cōmunem moduꝫ loquendi: qꝛ qđ vnus de aliq̄ ſocietate facit tota ſocietas dr̄ facere: ſolus.n. iudas murmurauit vt hr̄ expſſius Johā. xij. vel ſi foꝛte aliq̄ cū eo murmurauerūt fuerūt ab eo icitati. y ¶ Dicētes vt q̄d pditio hec. putabat.n. iudas vnguentū pditū pp hoc ꝙ nō hēbat apud ſe pciū. z ¶ Potuit.n. venūdari multo iſtud expſſius ponit Joh. xij. vbi dicit ꝙ poterat vēdi p trecētis denarijs. a ¶ Et dari pauperibus. nō dicebat Judas ꝯpatiens pauperibus vt habetur Joh. xij. ſed qꝛ dolebat ꝙ vnguentū non fuerat ſibi traditū vt eius preciū ſibi retineret ⁊ furaret. b ¶ Sciēs autem ieſus cogitationē. ſ. malignaꝫ iude. c ¶ Ait illis quid moleſti eſtis huic mulieri. q̄ſi diceret ſine cauſa: cuius ratio ſubditur. d ¶ Opus.n. bonū ope. eſt in me: nā pau. ſem. habe. vobiſcū. q. d. ſemper poteſtis recupare ad faciendum illis elemoſynam. e ¶ Me autem nō ſemp habebitis: ſed contrariū videtur: Mathei vltimo. vbi dicit diſcipulis ſuis. Ecce vobiſcum ſum vſq; ad cōſummationem ſeculi. ſed hoc intelligitur de eſſe cum hominib⁹ per gratiam ⁊ etiam ſacramentaliter in ſacramento altaris: ſed iſtis modis non poſſunt ſibi coꝛpoꝛalia obſequia exhiberi. ſequitur.
f ¶ Mittens.n. h̄ vnguentū hoc in coꝛpus meū ad ſepeliēdum me fecit. q. d. in hoc facto pꝛefigurauit ſepulturā meam futuram de pꝛopinquo: vnde Johannis. xij. dicitur ꝙ pꝛecepit partem vnguenti: ad ſepulturam ſuam reſeruari: vnde credendum eſt ꝙ hec mulier hoc fecit edocta a ſpiritusancto. ſequitur.
g ¶ Amen dico vobis. vbicunq; pꝛedicatum fuerit h̄ euāgelium in toto mundo. hoc eſt factum huius mulieris p tinens ad euangelium chꝛiſti.
h ¶ Dicetur: ⁊ ꝙ hoc fecit in memoꝛiam eius. i. ad laudeꝫ eius recitabitur tanq̄ factū virtuoſum. ⁊ hoc patet adimpletum. i ¶ Tunc abijt vnus. Hic conſequenter deſcribitur venditionis chꝛiſti modus ⁊ oꝛdo: ⁊ pꝛimo q̄tū ad tempus cum dicitur. Tunc. i. feria quarta quando pꝛincipes ſacerdotuꝫ fuerunt congregati ad tractandū de moꝛte xp̄i: vt dictum eſt.

k Abijt vnus de duodecim
l q̄ dicebat iudas ſcarioth.
m ad pꝛĩcipes ſacerdotum ⁊
n ait illis. Quid vultis mihi
dare: ⁊ ego vob̄ euȝ tradā
o p At illi cõſtituerūt ei trigi-
a ta argēteos. Et exide q̄re-
b bat opoꝛtunitatē: vt eū tra
c deret. Pꝛia āt die azimoꝝ
acceſſerūt diſcipl'i ad ieſuȝ
d dicētes. Ubi vis parem⁹
e tibi comedē paſcha. At ie-
ſus dixit. Ite ĩ ciuitatē ad
f quēdā: ⁊ dicite ei. Mgr̄ di
g cit tp̄us meū ꝓpe ē: apd̄ te
facio paſcha cū diſcipulis
meis ⁊ fecerūt diſcipl'i ſicut
ꝯſtituit ill' ieſus: ⁊ ꝑauerūt

h paſcha. Veſpere aūt facto
i diſcūbebat cū duodeci diſ
k cipulis ſuis. Et edentib⁹
l ill' dixit. Amē dico vob̄ q꞉
m vn⁹ vr̄m me traditurus ē:
n Et ꝯtriſtati valde: ceperūt
ſingl'i dicere Nūq̇d ego ſū
o dn̄e. At ille rn̄dēs ait: qui
intingit mecū manū in pa-
p rapſide: h̄ me tradet. Fili⁹
quidē hominis vadit ſicut
q ſcriptū eſt de illo: ve auteȝ
r homini illi. p quē fili⁹ ho-
s minis tradet. Bonū erat
ei: ſi natus non fuiſſet ho-
t mo ille. Reſpondens au-
teȝ Iudas qui tradidit eū
dixit. Nunquid ego ſum.

k ¶ Abijt vnus ex duodeci. i. ex p̄ncipalib⁹ xp̄i diſcipulis l ¶ Qui dicebat iudas ſcarioth. hoc d꞉ ad differentiā alterius iude: q̇ fuit frater iacobi mioꝛis. Et notandū q ſcarioth ē nomē ville de q̄ erat oꝛiūdus iudas ꝓditoꝛ. ꝓpt qd̄ inde cognomiatur. m ¶ Ad principes ſacerdotū. q̇s audierat eē ꝯgregatos ad tractandū d̄ moꝛte xp̄i. n ¶ Quid vul. mihi da. et ego vo. eū tra. occulte. ſ. ⁊ ſine ſtrepitu ꝓpter qd̄ mutauerunt cõſiliū p̄dictū: o ¶ At illi ꝯſtituerūt ei. i. ex ex pacto firmiter ꝓmiſerūt. p ¶ Triginta argenteos. argenteus num⁹ valebat deceȝ numos vſuales: ⁊ p ꝯn̄s. xxx. argentei valebāt trecētos de numis vſualib⁹: vt patet manifeſte ſi multiplicētur. xxx. p decē: ⁊ ſic ĩ vēditiõe xp̄i recupauit valoꝛē p̄dicti vnguēti. a ¶ Et exide q̄rebat oꝑtūitatē. ſ. tp̄is ⁊ loci. b ¶ Vt euȝ traderȝ ſcilicȝ occulte: qd̄ adipleuit ĩ nocte diei ſeq̄ntis: vt ĩfra patebit.

c ¶ Pꝛima āt die azimoꝝ. h̄ deſcribit ĩpi⁹ xp̄i a iuda traditio vbi q̄tuoꝛ tāgunt: q꞉ p̄ p̄mittit paſchale ꝯuiuiū ad ꝓditoꝛis reuocationē: ſcd̄o inſtituit euchariſtie ſacm̄ ad fideliū refectionē: ibi. Cenātib⁹ aūt. tercio p̄dicit diſcipulorū ſcādalū ad ĩpoꝝ p̄munitionē: ibi. Tūc dixit illis. q̄rto oſtēdit xp̄i deſideriū ad noſtrā redēptionē: ibi. Tūc ve. ieſus. dic̄ ḡ ſic. c ¶ Pꝛima āt die azimoꝝ: iſta dies fuit feria q̇nta q̄ erat vigilia paſche ĩ q̄ imolabat agn⁹ paſchalis ad veſpaȝ illi⁹ diei q̄ erat dies q̄rtadecia p̄mi mēſis ⁊ tūc tenebāt veſci panib⁹ azimis vſq̧ ad veſperā vigeſime pꝛime diei eiuſdē mēſis vt h̄r Exo. xij. Aduertēdū tn̄ ē q greci dicūt xp̄m cenaſſe cū diſcipl'is ſuis añ paſſionē ſuā terciadecia die p̄mi mēſis: ita q anticipauit imolatõeȝ agni paſchal' p vnā diē: q꞉ p̄uidebat ſe paſſuꝝ ĩ craſtinū qñ debebat agn⁹ imolari ſm legē. h̄ āt ꝓbāt ex euāgelio Iohā. xviij. vbi d꞉ q iudei ducētes xp̄m ad pilatū ñ itraueꝛt ĩ p̄toriū: vt nõ ꝯtamiarent: ſȝ vt māducarēt paſcha. Ex q̇ cõcludūt q eadē die paſſus ē ĩ q̄ immolabāt agnū paſchalē ſcȝ q̄rtadecima die mēſis pꝛimi: ⁊ p ꝯn̄s die terciadecima cenauit cū apl'is. Ex q̇ vlteri⁹ cõcludūt q xp̄s cõfecit coꝛpus ſuū in pane fermētato: q꞉ iudei nõ veſcebant azimis añ veſperā q̄rtedecime diei. Ex q̇ vlteri⁹ in tātā inſaniā ꝓrumpūt q dicūt matheū marcū ⁊ lucā falſū ſcripſiſſe. q̇a deſcribūt xp̄m cenaſſe cū apl'is p̄ma die azimoꝝ ĩ q̄ agn⁹ paſchal' immolabat: ꝑꝑ qd̄ dicūt vlteri⁹ q iohēs q̇ ſcripſit poſterioꝛ ĩ hoc coꝛrexit eos. xij. c. d. Añ diē feſtū paſch. ⁊c̄ vbi ꝯn̄r agit quō lauit pedes diſcipuloꝝ ſuoꝝ: ⁊ eadē nocte tradit⁹ ē. Sȝ iſta ſūt falſa ⁊ erronea. Dicere. n. q ĩ ſcriptura canonica ſit aliq̇d falſū ē erroneū: cum ſit tradita a ſpūſancto: ⁊ iteꝝ ſi cõcedāt eē falſa ĩ aliq̇ loco: ꝑ ꝯn̄s nõ p̄t h̄re aliq̇d firmitatis ĩ alijs locis: vt arguit. Aug. in epiſto ad hiero. Itē q dicūt xp̄m cõfeciſſe ĩ fermētato: hoc eſt ꝯ Chꝛyſ. q̇ fuit doctoꝛ grec⁹: q̇ dicit ſuꝑ math. Aptiſſime domin⁹ demõſtrauit: q꞉ a p̄ncipio circūciſionis ſue vſq̧ ad diē paſche extremū nõ erat ꝯ̄rius diuinaꝝ legū. In lege aūt p̄cipiebat q carnes agni paſchal' comederēt cū panib⁹ azimis: ḡ ĩ illa cena vltia ĩ q̄ cõfecit coꝛp⁹ ſuū erant panes azimi: ⁊ ꝑꝑ hoc bn̄ ſcribit math. q̇ ſcribit. Pꝛima die azimoꝝ ⁊c̄. Qd̄ āt arguūt de iohē q̇ dicit q iudei nõ itroierāt p̄toꝛiū ne impedirent a māducatiõe paſche. dicēduȝ q paſcha accipit nõ ꝓ agno paſchali q̇ fuerat imolat⁹ nocte p̄cedēti: ſȝ ꝓ azimis panibus q̇bus vtebant ſeptē diebus: ad quoꝝ comeſtionē requirebat q hõ eſſet mūdus Ad ſcd̄m qd̄ arguūt de euāgelio Ioh̄. xij. Añ diem feſtuȝ ⁊c̄. Dicendū q q̇nta decima dieſ menſis p̄mi illa erat dies] feſtiuitatis paſchalis q̄ tamē feſtiuitas incipiebat a veſpe diei p̄cedētis. et propter hoc illa eadē die incipiebant comedere azimos panes ĩ veſpere: vt pȝ ex p̄dict' ex quo patȝ q Ioh̄. nõ cõtradicit alijs ſȝ magis cõuenit cum eis. ſequitur.

d ¶ Vbi vis pare. tibi come. paſcha. id ē agnū paſchalem. e ¶ At ih̄us dixit: ite in ciuitatē ad q̄ndaȝ Mathe⁹ hic loquit generaliter: q꞉ xp̄s nõ exp̄ſſit illis nom̄ illi⁹ ad quē debebāt ire: tamen dedit eis ſignuȝ p qd̄ poterāt determinate cognoſcere ſm qd̄ h̄r mar. xiiij. vbi d꞉ ſic occurret vobis hõ lagenā aque baiulās ſeq̇mini eum: et q̇cūq̧ introierit dicite dn̄o domus ⁊c̄. f ¶ Tempus meū ſcȝ patiendi. g ¶ Pꝛope eſt apud te facio paſ. cū diſcip. meis. q. d. ꝓuide mihi et loco de cibo. vnde credit q ille erat diſcipulus xp̄i occultus tamen. patȝ etiā q xp̄us ita pauper erat q nec domiciliū habebat nec vnde poſſet cibū paſchalē emere. ſequitur. h ¶ Veſpe auteȝ facto. q꞉ illa erat hoꝛa comedēdi agnū paſchalē. i ¶ Diſcūbebat cū duodecim diſcipulis ſuis. Ex quo patet q quātū erat in ſe reuocabat ꝓditoꝛem amoꝛe p̄mo cum eſſet vnus de duodecim: ⁊ tn̄ illū nõ repulit a ꝯuiuio agni paſchalis. licet eius ꝓditio nõ lateret eū. k ¶ Et edentibus illis ⁊c̄. Hic ſecūdo reuocat ꝓditoꝛē doloꝛe p̄dicendo coꝛam eo paſſionem ſuā que debebat eſſe diſcipulis ſuis materia doloꝛis: ⁊ hoc ē qd̄ dicitur. l ¶ Amen dico vobis: quia vnus veſtꝝ. i. duodecim diſcipuloꝝ pꝛincipalium. m ¶ Me traditur⁹ ē. ⁊ ꝯtriſtati valde ⁊c̄. Nõ ſolū ꝓpt̄ moꝛtē magiſtri ſui futurā cõtriſtati ſūt. ſȝ q꞉ q̇libet timebat de ſe ne eſſet ille q̇ debebat eū tradere: ꝑꝑ qd̄. n ¶ Ceperūt ſinguli dicere: Nūq̇d ego ſum dn̄e. q꞉ q̇libet dȝ ſibi timere de peccato futuro quātūcunq̧ ſit ſanct⁹. o ¶ At ipe reſpõ. ait: q̇ intigit mecū ⁊c̄. ꝑ hoc nõ poterant ꝑpendere q̇s eēt determiate: q꞉ oēs comedebāt in eodeȝ vaſe in q̇ erant carnes agni paſchalis poſite. p ¶ Fili⁹ quidē hominis vadit ad paſſionē. ſ. q ¶ Scriptū ē d̄ illo Eſa. liij. vbi d꞉ ſic: tanq̧ ouis ad occiſionē ducet ⁊c̄. Dañ. ix. poſt hebdamadas. lxxij. occidet xp̄s ⁊ in pl'ibus alijs locis ſimile h̄r r ¶ Ve aūt. Hic tercio reuocat ꝓditoꝛē timoꝛe: p̄dicendo ei penam damnationis ſue dicens: Ve auteȝ hom. illi. ꝑ quem fi. ho. tradet. s ¶ Bonum erat ei ſi natus non ⁊c̄. minus. n. malū hic accipit ꝓ bono: minus autem maluȝ eſt non eſſe ſimpliciter. q̧ eſſe damnatū: q꞉ ⁊ ſi nõ ſit min⁹ malū rõne pene adiūcte: q̄ nõ p̄uat totū eſſe creatū: min⁹ tamen malum eſt rõne culpe moꝛtalis q̄ inſeꝑabiliter adheret dānatis: ⁊ ipa nõ ſolū pꝛiuat quoddā eſſe creatū ſicut pena: ſȝ etiā pꝛiuat bonū infinitū. ſ. diuinū. ꝑꝑ qd̄ eē miſerū miſeria culpe moꝛtalis eternal'r. h̄ ē pei⁹ q̧ ſit ñ eē ſimplicit. t ¶ Rn̄dēs autē iudas. Hic q̄rto reuocat ꝓditoꝛē pudoꝛe. q꞉ illi oñdit ſe ſuā ꝓditõeȝ ꝯgnoſcē ⁊ hoc ē qd̄ d꞉

Rñdẽs ãt iudas q̃ tra. eũ: nũq̃d ego ſũ rabbi. ſi em̃ iudas aliꝭs de hoc querẽtibꝰ tacuiſſet reddidiſſet ſe eis ſuſpectũ v Ait illi tu dixiſti. ⁊ in hoc delictũ ſuũ aliꝭs nõ publicauit ſ; ꝯſcientie iude ſignificauit ſe eiꝰ delictũ ſcire: poterat em̃ verbũ mentẽ iude ſic mouere qđ alios latebat.

tũc vobiſcũ mõ p̄dicto. lꝫ.n. xp̄s fuerit btũs ex pte aĩe ab iſtãti ꝯceptõis: ex pte tñ corpis erat viator ⁊ paſſibil' añ reſurrectionẽ ſuã: ſ; cõpleta reſurrectiõe fuit btũs i aĩa et in corpe. o Et hymno dicto. Hic ꝯñr ponit ꝓ p̄dict' grarũ: dic̃ g̃. Et hymno. i. cãtico. diuĩe laudis. Dicto. ꝓ ſacri iſtitutiõe ⁊ noue vite denũciatiõe. ſ. i loco vbi iſta erãt facta.

v rabbi: Ait illi. Tu dixiſti:
a b Cenãtibꝰ aũt eis: accepit
c d ihs panẽ: ⁊ bñdixit: ac fre-
e git: deditq; diſcipul' ſuis ⁊
ait. accipite ⁊ cõedite: hoc
f ẽ corpꝰ meũ. Et accipiens
g calicẽ: grãs egit: ⁊ dedit il
lis dicẽs Bibite ex h oẽs
h Hic ẽ ſanguis meus noui
i teſti: q̃ ꝓ multis effundet i
k remiſſionem pctõꝝ. Dico
aũt vob: non bibã amodo
l m de hoc genimie vitis: vſq;
i diẽ illũ: cũ illđ bibã vobiſ
n cũ nouũ: i regno pr̃is mei.
o p Et hymno dicto: exierũt i
q montẽ oliueti. Tũc dicit il
r lis ieſus. Omnes vos ſcã
s t daluꝫ patiemini in me: in
v x iſta nocte. ſcriptũ ẽ.n. per
y cutiã paſtorem: ⁊ diſꝑgen
a tur oues gregis. Poſtq;
b aũt reſurrexero: precedam
c vos in galyleam. Reſpon
d dens aũt petrus: ait illi. et
ſi om̃es ſcãdalizati fuerit i
te. Ego nunq; ſcandaliza-
e bor. Ait illi Ieſus. Amen
dico tibi quia in hac nocte
anteq; gallus cantet: ter
me negabis. Ait illi Pe-
trus. Etiam ſi oportuerit
me mori tecum non te ne-
gabo. Similiter et omnes
a diſcipuli dixerunt. Tunc
Venit Ihieſus cum illis

a Cenãtibus. Hic inſtituit eucharistie ſacramentũ ad dñice paſſiõis recordatiõnẽ: ⁊ diuidit i tres ptes: q̃a p̄ deſcribit hꝰ ſacri inſtitutio. ſecũdo p̄dicat imortalis vite ichoatio: ibi Dico ãt vobis. tercõ ꝓ vtroq; reddit grarũactio: ibi. Et hymno dicto Circa p̄mũ aduertendũ ꝙ iſtud ſacrm̃ ſ; duplici ſpẽ inſtitutũ ẽ. ſ. panis ⁊ vini: q̃ panis ꝯuertitur in corpꝰ xp̄i: ⁊ vinũ in ſanguinem. ⁊ iſte cõuerſiões fiũt ſepatim: q̃ xp̄i ſanguis fuit ſepatus a corpe vel a carne in paſſiõe. h aũt ſacramentũ. vt dictũ ẽ inſtitutũ ẽ q̃ſi quoddã memoriale illiꝰ paſſionis: ⁊ iõ ꝯſecratio carnis ⁊ ſanguinis fit ſ; ſpẽbꝰ diſtinctis. Cõſiderandũ etiã ꝙ ſ; vtraq; ſpẽ ẽ totus xp̄s: q̃ ſub ſpẽ panis ẽ tantũ corpus ex vi cõuerſiõis vel ſacramenti. ſanguis aũt ⁊ anima: ⁊ diuinitas ſũt ibi ex cõcomitantia naturali: ⁊ inſepabili. Silr ſ; ſpẽ vini ſanguis tm̃ eſt ibi ex vi ſacri: cetera aũt ex ꝯcomitãtia: vt diffuſiꝰ tractat. iiij. ſniaꝝ. dicit g̃. a Cenãtibꝰ aũt illis. i. poſtq; comederãt carnes agni paſchalis: añq; ſurgerẽt de cena. b Accepit ieſus panẽ ⁊c̃. q̃ vbi terminat figura. ibi dꝫ incipe vitas. agnꝰ aũt paſchal' erat figura hꝰ ſacri: ⁊ iõ iſtitutũ ẽ pꝰ comeſtionẽ agni. c Et bñdixit. In h dedit nob exemplũ ꝙ añ ſũptõem huiꝰ ſacri dꝫ mẽs eleuari i deũ. d Ac fregit: deditq; diſcipl'is ſuis. int̃ q̃s erat iudas: vt dicũt ſãcti cõiter: lꝫ hylariꝰ dicat ꝯriũ. rõ aũt q̃re xp̄us dedit ei corpus ſuũ fuit. q̃ pctm̃ eiꝰ erat diſcipul' aliꝭs occultũ. ⁊ pp h in eccl'ia obſeruat ꝙ pctõri occulto euchariſtia nõ negat. e Et ait acci. ⁊ co. hoc ẽ cor. meũ. ſi. n. vbũ xp̄i tãte ẽ vtutis ꝙ fecit de nihilo oẽm creaturã: nõ ẽ mirꝫ ſi vnã creaturã cõuertit in aliã. f Et acci. cali. ſepati ꝯſecrabat ſãguinẽ a corpe rõne p̄dicta. g Grãs egit. eadẽ rõne ſicut in ꝯſecratiõe corpis dcm̃ ẽ. ſeqt. h Hic ẽ ſan. meꝰ no. te. i. ad ꝯfirmationẽ noui teſti: q̃ ſic veťꝰ teſtm̃ ꝯfirmatũ ẽ i ſãguine aĩaliũ imolatoꝝ: vt hr̃ Exo. xxiiij. ita nouũ teſtm̃ ſãguĩe xp̄i ꝯfirmatũ ẽ: in q̃ appet excellẽtia noui teſti reſpectu veteris: vt arguit apl'us ad Heb. ix. i Qui ꝓ mul. effũ. i remiſ. pec. Dic̃ ãt ꝓ mult': q̃ ſãguis xp̄i ꝓ oibꝰ effuſus fuit q̃tũ ad ſufficientiã: q̃tũ ãt ad efficatiã nõ fuit effuſus ꝓ oibꝰ. k Dico ãt. h ꝯñr p̄dicit eterne vite inchoatio: q̃ ꝑceptio hꝰ ſacri dat vitaꝫ eternã: ſm ꝙ dic̃ ſaluator Ioh. vj. Qui mãducat meã carnẽ ⁊ bibit meũ ſanguineꝫ hꝫ vitã eternã. dic̃ g̃. k Dico ãt vo. nõ bibã amodo. h ẽ ab hora q̃ iſtituit h ſacrm̃. l De h geni. vitis. h ẽ d vino qđ generat i vite. m Vſq; i diẽ il. cũ il. bi. vo. nouũ. i. nouo mõ: h fuit ipletũ q̃n pꝰ reſurrectionẽ ſuã comedit ⁊ bibit cũ apl'is ad declarationẽ ſue reſurrectiõis: vt hr̃ luc. vl. ⁊ tũc bibit nouo mõ: q̃ corpꝰ ſuũ nõ erat tũc paſſibile ⁊ mortale: ſ; glorioſũ nõ indigẽs cibo vl' potu: ſ; ſolũ comedit ad declarandũ vitatẽ ſue reſurrectionis vt dictum eſt. n In re. pr̃is mei. i. ego tũc exñs in regno pr̃is mei bibã

p Exierũt in montẽ oliueti. h eſt vſus montẽ oliueti. q̃ locus ad quem xp̄us exiꝭt ⁊ in quo fuit captus erat ſitus in pede mõtis oliueti: vt dictũ ẽ. q Tũc dicit il. Hic p̄dicit diſcipuloꝝ ſcãdalũ ad eoꝝ p̄munitioneꝫ et p̄mo p̄dicit in generali reſpectu omniũ ſecũdo i ſpãli reſpectu petri ibi. rñdens autẽ dicit igitur. r Oẽs vos ſcãdaluꝫ patiemini. i. ruinã in pctm̃. s In me. i. recedentes a me ꝓpt̃ timorẽ hũanũ. t In iſta nocte. futura em̃ cõtingẽtia p̄dicit eis certitudinaliter: ⁊ determiato tpe vt cognoſcãt ipm eẽ deuꝫ. q̃ põt talia cognoſcere ꝓpria vtute. v Scriptũ ẽ. n. zacharie. xiij. x Percutiã paſtorẽ. i. xp̄m. y Et diſ. oues i. diſcipl'i ex tiore fugiẽtes. Aduertendũ tñ ꝙ zachar. xiij. mutãt vba. lꝫ ſit eadẽ ſnia: q̃ ibi ponit ꝓphetia ac ſi ꝓphia loq̃t ad dñm. d. Percute paſto. ⁊c̃. h ãt ponit ac ſi dñs loq̃t di. Percutiã paſtorẽ ⁊c̃. q̃ idẽ vbũ dñi ⁊ ꝓphe. licꝫ diuerſimode: q̃ ipiꝰ dñi p̄ncipalit: ⁊ ipiꝰ ꝓphe iſtrumẽtalit. a Poſtq; ãt reſurrexero. h addit ad ꝯſolationẽ eoꝝ vt q̃ audita eiꝰ morte erãt deſolati: audita eiꝰ futura reſurrectione eẽnt aliq̃lit cõſolati. b Precedã vos i galyleã. nõ ſolũ ꝓmittit eis viſionẽ ſuã i btitudie: ⁊ i loco multũ diſtãti: ſ; i ꝓpinq̃ regiõe. ſ. i galylea. c Rñdẽs ãt. Hic ſpãlit p̄dicit ſcãdalũ petri. Rñdẽs ãt petrꝰ. q̃ erat ceteris feruẽtior. d Ait illi ⁊ ſi oẽs ſcã. fue. i te ⁊c̃. i h. n. nõ mẽtiebat q̃ ſic hẽbat i mẽte: ſ; p̄ſũptuoſe loq̃bat nõ cõſiderãs debilitatem fragilitatis ſue: ꝓpter quod grauius ceteris promiſſus eſt cadere: ⁊ iteruꝫ quia futurus erat paſtor eccleſie: vt ex ſuo caſu ſciret aliꝭs condeſcendere.
e Ait illi ieſus: amen dico tibi. q̃ anteq; gal. cãt. ter me negabis. Mar. xiiij. dicit exp̄ſſius anteq; gallꝰ bis voceꝫ dederit: ter me es negaturus. Aug. li. de cõcordia enãgeliſtarũ dicit ꝙ tercia negatio petri fuit inchoata etiaꝫ ante primum cantũ galli: añq; tamen eſſet cõſummata gallus cantauit: quia negatio ſm totalitatẽ ſuam accepta habet aliquẽ tractum tẽporis. In hoc em̃ includit verbum illorum qui dicebant petro. Tu ex illis es. ⁊ argumentuꝫ ꝙ adducebãt ex loquela eius ⁊ negatio petri ſequens: et ſic patet ꝙ bene potuit inchoari illa negatio anteq; gallꝰ primo cantaret: ⁊ poſt terminari. Matheus ergo Lucas et Iohannes: qui dicunt petrum ter negaſſe chriſtum ante primum galli cantum loquuntur habendo reſpectuꝫ ad negationis inchoationem. Marcus autem qui dicit terciam negationem petri eſſe poſt primũ galli cantuꝫ: ⁊ ante ſecundum: loquitur habendo reſpectum ad negatiõis conſummationem. f Ait illi Petrus. ⁊ ſi opor. me ⁊c̃. petrus ⁊ aliꝭ diſcipuli hoc dicendo: nõ dixerunt mendacium. quia ſic cogitabant fore: dixerunt tamen falſuꝫ. quia contrarium accidit. a Tunc venit Ihieſus cum illis.

Hic ꝯñter oñdiť xp̄i deſideriū ad noſtrā redēptionez: qꝺ oñdit tripl'r xp̄s: p̄mo anxiādo. ſcꝺo orādo: ibi. Et ꝓgreſſus puſillū: tercio ꝓditori occurrēdo: ibi. Ecce appropiq̄bit. Circa p̄mū aduertēdū ꝙ anxietas ani ē paſſio cauſata ex app̄hēſiōe magni mali de ꝓxio iminētis ipoſſibilis ad euadēdūz xp̄s āt videbat mortē acerbiſſimā ſibi de ꝓximo iminētez: ⁊ nō euaſibilē: qꝛ ſciebat h̄ eſſe determinatūz a deo patre: a cuiꝰ detmiatiōe non poterat declinare: cū nō poſſet peccare iſta tñ v̄itas libertatē arbitrij nō tollebat: igiť ex tali morte ſic imminēte xp̄s hēbat materiaz maxime anxietatis. Itē ps ſenſitiua nō alleuiabať a tali anxietate ex cōtemplatiōe diuie eēntie ſeu ꝓmptitudie volūtatis q̄ erat in ſupiori pte anime. qꝛ diuia v̄tute fiebat vt ex ſupiori pte aie nō fiēt īfluētia ī inferiorē vt ſic ibi eēt dolor ptis ſenſitiue maximus: ad noſtrā redēptiōz. Ex q̄ ꝫ ex tali anxietate xp̄us non fugiebat ꝫ magis vēit ad locū vbi ꝓditorē vētur ſciebat. oñdit deſideriū ad noſtrā redēptōnē. h̄ ⁊ ē qꝺ dꝛ hic. a ❡ Tūc venit

b in villam q̄ dꝛ gethſemani
c Et dixit diſcipul' ſuis Sedete h̄: donec vadā illuc et
d orem. Et aſſumpto petro ⁊
e duobꝰ filijs zebedei. cepit ꝯtriſtari ⁊ meſtꝰ eē. Tunc
f ait ill': Triſt' ē aīa mea vſqꝫ
g ad mortē. Suſtinete hic ⁊
h vigilate mecuz. Et ꝓgreſſus puſiliū: ꝓcidit in faciē ſuā orās ⁊ dicēs. Pr̄ mi ſi poſſibile ē trāſeat a me calix iſte. Verūtñ ñ ſicut ego volo: ꝫ ſic tu Et vēit ad diſcipulos ſuos ⁊ īuenit eos
i dormiētes: ⁊ dicit petro. Sic ñ potuiſtis vna hora
k vigilare mecū. Vigilate ⁊ orate: vt nō intretis in ten
l tatōz. Spūs q̄dē ꝓmptꝰ ē
m n caro aūt infirma. Iterum ſcꝺo abijt: ⁊ orauit dicens Pr̄ mi: ſi nō pt̄ h̄ calix trāſire niſi bibā illū: fiat volūtas tua. Et venit iterū: ⁊ īuenit eos dormiētes: erāt eīn oculi eorum grauati.
o Et relictis illis: iter abijt ⁊ orauit tercio eundē ſmo
p nē dicens. Tunc venit ad
q diſcipulos ſuos: et dicit il
r lis. Dormite iam ⁊ requi
s eſcite. Ecce appropinquabit hora: ⁊ filius hominis tradetur in manus pctōrū
t Surgite eamus. Ecce appropinq̄bit qui me tradet.
v Adhuc eo loq̄nte. ecce iu
x y daſ vnꝰ ꝺ duodeci vēit ⁊ cū eo turba mľta cū gladijs ⁊ fuſtibꝰ miſſi a p̄ncipibꝰ ſacdotū ⁊ ſeniorībꝰ ppľi. q̄ aūt
z tradidit eū dedit ill' ſignuz dicēs. Quēcūqꝫ oſculatꝰ fuero ipē ē tenete eū. Et cōfeſtiz accedēs ad ieſū dixit
⁊ Aue rabbi. Et oſculatꝰ eſt
a eū. Dixitqꝫ illi ieſus: ami
b ce ad q̄d veniſti. Tunc ac
c ceſſerūt: ⁊ manꝰ īiecerūt ī
d e ih̄m: ⁊ tenuerūt eū. et ecce vnꝰ ex his q̄ erant cū ieſu.

pe. ſic. q. d. nō oñdis tātū feruorē facto quātū v̄bo. ſeqtur. k ❡ Vigi. ⁊ ora. vt nō intre. ī tē. i. vt nō ſupemi a tētatiōe de ꝓximo imminente: ſicut fuerunt poſtea ſupati. l ❡ Spiritꝰ q̄dē ꝓmptꝰ eſt. Ad dicendū. ſ. ꝙ eſtis parati ꝓ me mori: vt patet ex p̄cedentibus. m ❡ Caro autē infirma. ad ſuſtinēduz imminentē tentationem. Hoc aūt dixit xp̄s qꝛ apľi dixerant ex magno ſpū: p̄us morte ſubire ꝙ̄ ipm negare: cuiꝰ tamē cōtrariū fecerīt impulſu carnali. n ❡ Iteruz ſecundo abijt: ⁊ orauit ⁊c̄. vbi iterat orationē oſtēdens ꝙ orō dꝫ eē cōtinua ſil'r iterat viſitationē diſcipulorū ſuoꝝ. qꝛ opa charitatis debēt eē cōiūcta orationi. o ❡ Et reli. il. iter abijt ⁊ ora. ⁊c̄. ter orationem replicat ſic̄ ter fuerat tētatus. vt ſ. patuit. iiij. ca. vt liberet nos primo a malis p̄teritis pueniā. Secūdo a p̄ſentibꝰ p tutelaz tercio a futuris per cautelā. p ❡ Tunc vēit ad diſcipľos ſuos. ter diſcipľos viſitat ſic̄ ter orat rōe p̄dicta. q ❡ Et dicit illis. quaſi compatiens eis ꝓpter tentationem eis de ꝓximo imminentem.

ieſus cū illis. i. diſcipulis ſuis. b ❡ In vil. q̄ dꝛ gethſemani. illa. n. villa erat ſita i pede montis oliueti: ⁊ pp hoc dꝛ Lu. xxij. ꝙ venit in mōtē oliuaꝝ. In fiue ēt illiꝰ ville erat quidā hortꝰ ꝯtēplatiōi aptꝰ: ⁊ illuc itrauit ieſus: vt dꝛ Johā. xviij. ⁊ ē vltra torrentē cedrō: vt dꝛ ibidē: qꝛ vallis ioſaphāt ē in media int mōtē oliueti ⁊ ciuitatē irl'm. Torrēs aūt cedrō currit p mediū illiꝰ vallis: ⁊ ſic pꝫ ꝙ euāgeliſte ꝯcordāt de loco: lꝫ ipm diuerſimode nominēt. c ❡ Et dixit diſ. ſuis. ſe. h̄. hoc dixit octo apľis. qꝛ iudas nō erat ibi. ⁊ tres ſecū duxit. vñ ſeq̄ť. d ❡ Et aſſū. pet. ⁊ duo. fi. ze. iſti eīn tres erāt magis familiares ipi xp̄o: ⁊ ad eiꝰ ſecreta magis admittebanť ꝙ̄ alij. rō āt tacta ē ſ. xvij. e ❡ Cepit cōtri. ⁊ me. eē. hoc fuit ad oñdendū v̄itatē hūane nature. Et ꝙ iſta triſticia fuerit maxia. oñdiť. f ❡ Triſtis eſt aīa mea vſqꝫ ad mortē. ⁊ pt̄ li vſqꝫ accipi dupl'r. Vnomō intēſiue: qꝛ tātū itēſa erat quātū poterat eē vt viſū ē. alio mō extēſiue. qꝛ durauit vſqꝫ ad horā mortis. g ❡ Suſti. h̄ ⁊ vi. mecū tanꝙ̄ amici ſpāles q̄ dn̄t in anguſtijs amicis aſſiſtere. h ❡ Et ꝓgreſſus. h̄ oñdiť xp̄i deſideriū ad noſtrā redemptionē: qꝛ p orationē offerebat ſpm̄ deo patri ꝓ nob: q̄ q̄dē oratio oſtēdiť pfecta: qꝛ ſolitaria: cū dꝛ. h ❡ Et ꝓgreſ. puſillū. recedēs aliq̄ntulū a p̄dictis tribꝰ apľis: qꝛ oratio ē eleuatio mētis in deū: qꝺ meliꝰ fit qñ hō ē ſequeſtratus ab alijs: ſcꝺo qꝛ hūilis qꝺ notať cū dꝛ. Procidit in faciez ſuā. tercio qꝛ deuota: cū dicit. Pater mi. q̄rto qꝛ recta: q̄a noluit ꝯire p̄deſtinationi diuine: qꝺ notať cū dr̄. Si poſſibile ē trāſeat a me ⁊c̄. ꝫ voluntatē ſuā ſupponit voluntati diuine. d. Verūtñ nō ſicut ego volo ſed ſicut tu. q̄nto charitatiua. qꝛ in agonia mortis poſitꝰ dulciť ſuos diſcipľos viſitabat: vñ ſeq̄ť. et venit ad diſcipľos ſuos ⁊c̄. ❡ Et di.

r ❡ Dormite iā ⁊ req̄eſcite. q. d. paꝝ poteritis h̄ facere. s ❡ Ecce appropiq̄bit. Hic tcio oñdiť xp̄i deſideriū ad noſtrā redēptionē: qꝛ ñ ſolū ꝓditorē turba veniētem expectauit. ꝫ ēt occurrit eis. vt hr̄ Joh̄. xviij. ⁊ h̄ ē qꝺ dicitur hic. s Ecce appropiq̄bit hora. Poſtq̄ꝫ ei dixerat diſcipul' ſuis. Dormite ⁊ req̄eſcite: vt p̄dictū ē. dimiſit eos aliq̄ntulū q̄eſcere: poſtea cū ſciebat iudā appropiq̄ntē dixit eis ſufficit. vt hr̄ mar. xiiij. Et tūc euigilauit eos d. Ecce ap. ho. ⁊c̄. t ❡ Surgite eamꝰ obuiā. ſ. iude ꝓditori. v ❡ Adhuc eo loq̄nte. Hec ē tercia ps p̄ncipal' hꝰ capľi: vbi deſcribiť ipiꝰ xp̄i traditi: ꝯp̄henſio. vbi tria deſcribūť p ordinē. Primū ipiꝰ iude fraudulētia. ſecūdū ē xp̄i patiētia: ibi. Et ecce vnꝰ. terciū diſcipuloꝝ ignauia. ibi. Tūc diſcipuli. Circa p̄mū dꝛ ſic. v ❡ Adhuc eo loq̄nte. ſ. xp̄o cū diſcipul' ſuis x ❡ Ecce iudas vnus de duodeci. i. de p̄ncipalibꝰ xp̄i diſcipulis. y ❡ Venit ⁊ cū eo turba ⁊c̄. talē āt turbā adduxit ne forte alij credētes in xp̄m ipm vellēt eripere. ſequitur. z ❡ Qui āt tradidit eū dedit eis ⁊c̄. hoc āt fecit: ne loco xp̄i caperēt iacobū minorē q̄ erat ſimil' xp̄o i facie. ꝓpť quod dicebať ſpāliter frater dn̄i ſeq̄ť. ⁊ ❡ Et oſculatꝰ ē eū. in q̄ apparet maxia xp̄i māſuetudo qꝛ nō negauit oſculū ꝓditori ſuo. a ❡ Dixit illi ih̄s. Amice ad q̄d veniſti. q. d. tu oñdis amicitiā ſig̃: ⁊ agis ꝓditionē ꝺ facto: qꝺ pꝫ ex h̄ qꝺ ſeq̄ť. b ❡ Tūc acceſſerūt illi. ſ. q̄ erāt in comitiua iude. c ❡ Et ma. inie. i ih̄m. violētas quātū erat ex pte ipſorum. d ❡ Et tenuerūt eū. qñ. n. voluit tētꝰ ē ⁊ ñ añ. e ❡ Et ecce vnꝰ. h̄ deſcribiť ipiꝰ xp̄i patia. ⁊ h̄ dupl'r p̄ facto. ſcꝺo v̄bo ibi. In illa hora. Patia autē xp̄i facto oñditur in hoc ꝙ diſcipulos ſuos ꝓhibuit a defenſiōe: ⁊ h̄ ē qꝺ dꝛ. Et ecce vnꝰ ex his q̄ erāt cū ih̄u. iſte fuit petrꝰ: vt hr̄ Johan. viij.

f extēdēs manū exemit gla-
g diū ſuū ꝛ pcutiēs ſuū pnci
pis ſacerdotū āputauit au
h riculā ei⁹. Tūc ait illi ieſus
Cōuerte gladiū tuū i locuz
i ſuū: oēs .n. q̄ acceperit gla
k diū gladio pibunt. An pu
tas q2 ſi poſſū rogare prēz
l meū: ꝛ exhibebit mihi mō
pl⁹ q̄ꝫ duodeci legiōes an
m gelox: quō ergo iplebunt
n ſcripture: q2 ſic optet fieri.
o In illa hora dixit ihs turb
p Tāq̄ꝫ ad latronē exiſtis cū
gladijs ꝛ fuſtib⁹ ꝯphendē
q me: q̄tidie apd vos: ſede-
r s bā docēs i tēplo: ꝛ ñ me te
t nuiſtꝭ: h āt totū factū ē: vt
adiplerēt ſcripture pphā-
v rū. tūc diſcipli oēs relicto
x y eo fugerūt. At illi tenētes
ihm duxert ad cayphā pn-
z cipē ſacerdotū: vbi ſcribe.
a c ꝛ ſeniores: ꝯuenert. petr⁹
d āt ſeq̄bat eū alōge: vſq̄ꝫ in
e atriū pncipis ſacerdotū: ꝛ
egreſſus intro ſedebat cuz
f miniſtris: vt videret finez
g Principes aūt ſacerdotū
ꝛ omne conciliū querebāt
falſum teſtimoniuz contra
h ieſum. vt eum morti trade
i rent. ꝛ non inuenerunt. cū
k multi falſi teſtes acceſſiſſēt
l Nouiſſime aūt venert duo
falſi teſtes et dixerūt. Hic
dixit. Poſſuz deſtruere tē
plū dei. ꝛ p⁹ triduū reedifi
a care illud. Et ſurgēs prin-
b ceps ſacerdotū: ait illi Ni
hil rñdes ad ea q̄ iſti aduer
ſum te teſtificāt. Jeſus āt
tacebat. Et princeps ſacer
c dotuz ait illi. Adiuro te p
deū viuū: vt dicas nobis
ſi tu es chriſtus filius dei
d Dicit illi ieſus. Tu dixiſti
e Verūtñ dico vob amodo
videbitis filiū hois ſeden
tem a dextris virtutis dei.

f Extēdēs manū exemit gladiū ſuū. hēbat .n. duos gladios. vt hr Luce. xxij. q̄s credo fuiſſe duos cultellos magnos q̄bus vſi fuerant i deciſione agni paſchal. g Et pcutiēs ſeruū ꝛc. quē tñ ſanauit xp̄s tactu ſuo. vt hr Luc. xxij. ꝛ i h adipleuit xp̄s qd p̄dixerat math. v. bñfacite his q̄ oderūt vos. h Tūc ait il. ie. puer. gla ꝛc. phibēdo defenſiōz armox ꝛ ad h iducit multiplicē rationez Prima rō tāgit: ibi i Oēs .n. q̄ gla. ꝛc. gladiuz .n. accipit q̄ eo vtit ad vidictā p p̄a auctoritate. ꝛ h ē illicitū. gladio āt vtit ſibi tradito q̄ eo vtit ad punitiōez malox zelo iuſticie. ſic principes q̄ auctoritatez hñt a deo. q2 i h priceps miſter dei ē: vt dic paul. apl̄s: ꝛ ſilr miſtri ad h a pricipib⁹ ꝯſtituti. ſcdāz rōz aſſigt cū dic k An putas: q2 nō poſſuz ꝛc. q. d. p aliā viā poſſez euadē ſi vellem. l Et exhi. mi. mihi pluſq̄ꝫ. xij. legio. an. legio āt vna cōtinet ſex milia ſexcentos ſexagitaſex. Aduertēdū tñ q xp̄s nō dicit h pp h q idigeret auxilio āglox ſ; magis ecōuerſo ipi idigent ſuo auxilio ſ; vt oñdat q plib⁹ mōis poterat euadē: terciā rōnē aſſigt cū dic. m Quō g iplebūt ſcripture. ſcripture .n. diuini t⁹ reuelate: loquūt expſſe d paſſiōe xp̄i vt pz Eſa. liij. ꝛ da ñ. ix. ꝛ i plib⁹ alijs locis q̄ ñ iplerēt niſi xp̄s paterēt qd ē icōueniens cū ſint deriuate a p̄ma v̄itate: pp qd ſubditur. n Quia ſic optz fieri. q2 exq̄ aliq̄d ē ſm p̄deſtinationē a deo dcm: opz illd ipleri. ibi .n. ē neceſſitas ꝯñtie ñ tñ ꝯñtis q2 diuia p̄ordiatō ñ tollit ꝯtigētiā a reb⁹. o In illa hora. h oñdit xp̄i patiētia v̄bo: q2 ñ ipatiēt ſ; rōnabilit allocut⁹ ē turbā ipm ꝯp̄hēdentē p Tāq̄ꝫ ad la. exiſtis cuz gla. ꝛ fu. ꝯp̄. me. q. d. ſine cā feciſtis h. cui⁹ rōnē aſſigt di. q Quotidie. i. freq̄nt. r Apd vos. i. i loco i q̄ hētis poteſtatē. s Sedebā pacifice ꝛ ſine armis. q. d. tūc potuiſtis me cōp̄hēdere. ſeq̄t. t Hoc āt totū factū ē ꝛc. quia ſcriptū erat de eo q tractaret ſic malefactor ꝛ latro. Eſaie liij. Cū ſceleratis reputat⁹ ē. v Tūc diſcipli. h deſcribit diſciplox xp̄i ignauia. p̄mo oim i gñali: cū dr. v Tūc diſcip. oēs relicto eo. i. xp̄o mgr̄o ſuo. x Fugerūt tiore pterriti ꝛ dimiſerūt magiſtx ſuū ſic latronē deduci. pp qd ſeq̄t y At ille te. ie. du. eū ad cayphā. lz .n. p̄mo fuerit duct⁹ ad annā. vt dr Iohā. xviij. tñ math. de hoc nō facit mentionē: q2 nō fuit ibi duct⁹ niſi pp q̄ndā reuerentiā quia erat ſocer cayphe: vt ibidē dicit. z Vbi ſcribe. i. legiſpiti. a Et ſeniores populi. i. iudices ordinarij. vt ſ. viſum eſt. c. xv. b Cōuenerūt ad examinandū. ꝛ iudicandū xp̄m. c Petrus aūt. Hic ponit ignauia petri in ſpeciali. cū dicit q. d Sequebat eū alonge. q2 timebat ne pciperet eius eſſe diſcipulus. ſequitur. e Et ingreſſus intro. qualiter autē igreſſus fuerit dicit Io. xviij. ſcz p impetrationē alteri⁹ diſcipuli qui erat notus pontifici. f Vt videret finē. licet āt nō auderet xp̄m confiteri ſeu defendere: tñ volebat videre q̄d finaliter fieret de eo.

g Principes. Hec ē q̄rta p̄s p̄ncipalis hui⁹ capituli i q̄ deſcribit ipius xp̄i apphenſi illuſio vbi q̄tuor tāgūt p ordinē. Primū ē ei⁹ accuſatio maligna p falſos teſtes. ſecūdū accuſati iniuſta cōdemnatio p malos iudices: ibi. Et ſurgēs. terciū ꝯdemnati vituperatio per malignos apparitores: ibi. Tūc expuerūt. quartū petri negatio per tres vices ibi. Petr⁹ aūt ſedebat. Circa primū dicit ſic. g Principes aūt ſacer. ꝛ omē cōci. q̄re. falſū teſtimoniū. q2 vex non poterant iuenire. h Vt eū morti traderet p pilatū p̄ſidē q2 ipi nō hēbāt aliā iuſticiaz. i Et nō inuenerūt. vñ poſſēt eū accuſare tāq̄ꝫ dignū morte corā pylato. k Cū multi falſi teſtes acceſſiſſent. ad id qd dictuz eſt pcurandum. l Nouiſſime autē ve. duo fal. te. ꝛc. ſed q̄rit quō iſti dicunt falſi teſtes. q2 iohā. ij. ſcribit q xp̄us dixit iudeis. Soluite templū hoc ꝛ in tribus dieb⁹ excitabo illud. quod videtur idē eē cū eo qd h dicit. Dicēdū q illa v̄ba q̄ dixit xp̄s: Ioh. ij. intelligunt de tēplo corpis ſui: vt ibidē dr: ꝛ hoc ſonāt v̄ba ibidē poſita q2 dixit: ibi. Soluite tēplū hoc. nō p̄cipiēdo eis. ſ; p̄dicendo eis. q̄d eſſent facturi diſſoluēdo corp⁹ ei⁹ qd erat templū ſpeciale dei. vñ ſenſus ē. Soluite. i. ſoluetis corp⁹ meum p mortē quā mihi iferetis. vñ ſequit ibidē. Et i tribus dieb⁹ excitabo illd. Excitare ei a ſomno mortis reuocare qd nō cōpetit tēplo mālī ſ; tēplo ſpirituali ſcz ſuo corpori Iſti aūt teſtes loquebant: ac ſi de tēplo materiali xp̄s intellexiſſet cum dicebat i trib⁹ dieb⁹ reedificabo illud quia reedificare pprie reſpicit templū materiale. Item non dixit deſtruam vel poſſum deſtruere vt ipi imponūt. ſed dixit. Soluite. i. ſoluetis mortem mihi inferendo p̄dicens mortem ſuam ꝛ reſurrectionē. vt patet ex p̄dictis. ꝛ ſic pz q iſti teſtes mutauerūt verba eius ꝛ ſententiā in quo apparet falſitas eox: dato etiā q bene repetiſſent verba eius ꝛ ſniam: tamē pñt dici falſi teſtes alia ratione. ſ. ex falſa intentione. quia intendebāt pcurare mortem innocentis. a Et ſurgēs. Hic oſtendit qualiter xp̄s cōdemnatus ē p malos iudices dicit g ſic. Et ſurgēs princeps ſacer. Et impatientia ſurrexit de tribunali: quia non inueniebat vn poſſet iuſte chriſtus cōdemnari. b At illi nihil reſpondes ꝛc. quia ea que contra xp̄m dicebant erant falſa et reſponſione indigna: ideo nolebat reſpondere. Item q2 volebat adimplere illud quod de ipo ſcriptum erat Eſa. liij. Quaſi agnus coram tondente ſe obmuteſcet. ꝛ non aperiet os ſuum. ſequitur. c Adiuro te per deum viuum. Ad hoc autem reſpondet chriſtus pter reuerentiam diuini nc minus inuocati dicens. d Tu dixiſti. ſup. veritatem quod patet ex ſequentibus.
e Verūtñ di. vo. amodo vide. fi. ho. ſe. a dex. vir. dei ꝛc. q2 i iudicio extremo ſic videbit ab illis q̄ eū iniuſte ꝯdēnauerūt: dicit igr: Amodo: q2 a tpe ſue paſſiōis eū vlteri⁹ nō

viderūt. f Tūc pꝛīceps ſacer.ſci.veſti. iſte erat mos iu deoꝝ ſcidere veſtimēta i ſignū dolozis:qñ audiebāt blaſphemiā diuini noīs. h̄ āt iponebat pꝛīceps ſacerdotū xp̄o pp̄ qḋ ſubditur. g Blaſphemauit.pp̄ qḋ ip̄e ⁊ alij aſſiſtētes iudicauerunt eū digna moꝛte:cū tñ diceret v̾itatē:vtꝫ multiplr̄ ex p̄dictis in hoc euangelio. h Tūc expuerūt h̄ cōſequent oñdit q̄liter xp̄s fuit turpiter vituperatus p̱ malignos apparitoꝛes:⁊ hoc dupl'r. p̱ facto: cū dicit.Expuerunt ī faciē ei⁹. tāq̄ꝫ in hominē peſtiferꝫ et dignū moꝛte.mos .n. erat iudeoꝝ ſup̱ tales ſpuere ī cōtēptū i Et colaphis eūꝫ ceciderūt.ſine cā p̱cutiēdo ⁊ vituperādo. cū:ſcḋo v̾bo dicētes k Prophetiza no. ⁊c̄.q.d. tu es falſus p̱pheta. l Petr⁹ vo h̄ oñdit q̄lit xp̄s fuit negat⁹ a ſuo diſcipulo p̱ tres vices p̱mo ſimplici v̾bo: ſcḋo cū iuramēto:ter

et venientē i nubibus celi.
f Tunc pꝛinceps ſacerdotū ſcidit veſtimēta ſua dicēs.
g Blaſphemauit q̄d adhuc egemus teſtib⁹. Ecce nūc audiſtis blaſphemiā quid vobis videtur: At illi reſpondētes dixerunt. Re⁹
h eſt moꝛtis. Tūc expuerūt
i in faciem eius:⁊ colaphis cū ceciderunt. Alij autem palmas in faciē eius dede
k rūt dicentes: p̱phetiſa nobis Chꝛiſte: Quis eſt qui
l te percuſſit. Petrus vero
m ſedebat foꝛis in atrio. Et acceſſit ad eum vna ancilla dicens. Et tu cum iheſu galyleo eras. At ille negauit coꝛam omnibus dicēs

tio p̱ ꝯteſtōeꝫ cū iuramēto.i.p̱ expectatōꝫ qḋ ē qñ aliq̄ſ ñ ſolū iurat p̱ deū ſꝫ ēt ip̄cat ſibimet aliqḋ malū niſi id qḋ dic̄ ſit veꝝ.dic̄ igr̄: Petr⁹ vo ſedebat foꝛis i atrio. Nō.n.petr⁹ erat ſimpl'r ex̄ domū: vt iā dcm̄ ē:ſꝫ erat ex̄ locū vbi xp̄s illudebat̄ i q̄dā atrio:i q̄ erat ignis accēſus i medio: ſm̄ qḋ dꝛ Luce.xxij. m Et acceſ.ad eū vna ancilla.de iſtis negatiōibus petri vident̄ euangeliſte diuerſimode ſcribere maxie de ſecūda ⁊ tercia:qꝛ de ſcḋa dꝛ hic ꝙ fuit ad voceꝫ ancille. Lucas āt dic̄ ꝙ fuit ad vocē hoīs. Johānes auteꝫ dicit ꝙ fuit ad vocē pluriū:ſilr̄ de tercia dicit Joh̄.ꝙ fuit ad vocē vni⁹ q̄ erat cognat⁹ illi⁹ cui⁹ petr⁹ abſcidit auriculā. Math̄.āt hic dicit ꝙ fuit ad vocē illoꝝ q̄ aſtabāt. Dicēdū igit̄ ꝙ pꝛincipalit̄ intētio euāgeliſtaꝝ erat negationeꝫ trinā petri expꝛimere:⁊ in h̄ cōueniūt oēs euāgeliſte. Expꝛimere āt p̱ſonas accuſātes petꝝ nō erat pꝛincipalit̄ itentio coꝝ:ſꝫ tm̄ ex accidēti:tñ nō ꝯriant̄ i h̄:qꝛ veriſil'e ē ꝙ mlti ad illa v̾ba cōcurrebāt circa petꝝ ⁊ cōſimilia v̾ba p̱ferebāt ip̄m accuſādo:⁊ ſic vn⁹ euāgeliſta vnā p̱ſonam noīat ali⁹ aliā vnā vel pl'es:nec ē ibi falſitas rōne dicta. Videt̄ āt ſm̄ v̾itatē hyſtoꝛie ꝙ pꝛima negatio ſit facta ad vocem oſtiarie pꝛincipal'r.ſcḋa ad vocē illoꝝ q̄ ſtabāt ad ignē fuerūt tñ excitati ab alia ancilla: pp̄ qḋ mathe⁹ illā expꝛimit hic ⁊ de alijs tacet:qḋ āt h̄ dꝛ ꝙ facta ē petro exeūte ianua ītelligendū ē ſic.i.ſe diſponente ad exitū:qꝛ adhuc erat p̱pe ignē vt dicit iohānes:ſꝫ timēs ne p̱ciperet̄ volebat exire.tercia negatio āt facta ē multis eū accuſantib⁹ inter q̄s pꝛīcipal'erat cognat⁹ illi⁹ cuius petr⁹ abſcidit auriculam p̱p̄t qḋ expꝛimit illū iohes de alijs tacēdo: his dictis lr̄a patꝫ vſq̄ꝫ ad illū locū. n Nā ⁊ loquela tua manifeſtuꝫ te facit. Licet.n.lingua hebꝛea ſit vna:tñ aliq̄ mō variabatur ſm̄ diuerſitatē p̱uinciaꝝ. ⁊ iō illi de galylea alit̄ loq̄bant̄ aliq̄ mō q̄ꝫ illi q̄ erāt ꝺ irl'm:ſicut ligua gallica ē vna ⁊ tñ alit̄ loquūt̄ illi q̄ ſt̄ de picardia: q̄ꝫ illi q̄ habitāt pariſius:⁊ p̱ talē varietatē pōt p̱cipi.vñ aliq̄s ſit oꝛiūdus. ſeq̄t. o Tūc cepit deteſtari ⁊ iurare: Jn h̄ ſignificat̄ iuramētū p̱ execrationē. p Et recoꝛdat⁹ ē petrus.dñs ei reſpexit petꝝ:vt dꝛ Luc.xxij.⁊ ex h̄ petr⁹ recoꝛdat⁹ eſt de v̾bo xp̄i q̄ dixerat eū negatuꝝ:⁊ ad pniam eū reduct⁹ ē. vñ ſequit̄

q Et egreſſus foꝛas fleuit amare. Et extūc petr⁹ traxit i cōſuetudineꝫ vt a pꝛimo galloꝝ cātu vſq̄ꝫ ad hoꝛā matutinā ſtaret i oꝛōe flēs p̱ iſta negatione:vt hr̄ in itinerario clementis. Jn.capitulo.xxvj.vbi dicit̄ in poſtilla. Pꝛima āt die azimoꝝ iſta dies fuit feria quinta.

neſcio quid dicis. Exeunte autem illo ianuam vidit eum alia ancilla: ⁊ ait his qui erāt ibi. Et hic erat cū iheſu nazareno. Et iterum negauit cum iuramēto: qꝛ non noui hominē. Et poſt puſillum acceſſerūt qui ſtabant ⁊ dixerunt petro Ve
n re et tu ex illis es. Nam et loquela tua te manifeſtum
o facit. Tunc cepit deteſtari et iurare: quia non nouiſſet hominem. Et continuo
p gallus cantauit. Et recoꝛdatus eſt petrus verbi iheſu qḋ dixerat pꝛiuſq̄ꝫ gallus cantet:ter me negabis
q Et egreſſus foꝛas fleuit amare.

Additio.

Ad declaratio nē tēpis cene dñi circa qḋ ñ ſolū iter grecos ⁊ latinos ſꝫ ēt int̄ ſāctos doctoꝛes diuerſitas nō modica inuenit̄ oli quādaꝫ foꝛmaui queſtionē quā i hoc loco ſup̱addē decreui cui⁹ tenoꝛ talis ē. Vtꝝ q̄nta feria in q̄ xp̄s cum diſcipulis paſcha manducauit fuit. xiiij. luna p̱mi mēſis in q̄ agn⁹ paſchal' ſm̄ legē imolāri debuit. Et vr̄ p̱mo ꝙ ſic: Mathe.xxvj. legit̄ ꝙ p̱ma die azimoꝝ acceſſerūt diſcipuli ad ieſum dicentes. Vbi vis parem⁹ tibi paſcha ⁊c̄. Sꝫ p̱ma dieſ azimorū vel ē.xiiij.luna in

cui⁹ ſecūdis veſp̱is imolat̄ agnus q̄ cū azimis comedebatur:vel.xv.luna.q̄ erat p̱ma dies ſolēnitatis azimoꝝ. Sꝫ in p̱poſito nō ē.xv.luna. Nā ſi ſic nec xp̄s paſcha comediſſet i tp̱e debito nec i tp̱e a lege p̄figurato fuiſſet paſſus q̄ꝝ vtrūq̄ꝫ ē valde incōueniens in p̱poſito patet cōſequentia qꝛ ſic comediſſet paſcha in.xv. ⁊ fuiſſet paſſus in .xvj. ğ p̱ma die azimoꝝ p̄dicta ē.xiiij.lūa. Preterea mar.xiiij. p̱ma die azimoꝝ qñ paſcha imolat̄ dicūt ei diſcipuli ⁊c̄. vbi exp̄ſſe hr̄ ꝙ i p̱ma die imolatiōis agni xp̄s paſcha comedit qḋ ē p̱poſitū.nā illa ſolū ē.xiiij. Preterea Lu.xxij. Venit āt dies azimoꝝ i q̄ neceſſe erat occidi paſcha:⁊ miſit petrū ⁊ iohannē ⁊c̄.ſꝫ nulla dies ē in q̄ neceſſe ſit occidi paſcha niſi.xiiij.luna.vtꝫ Exo.xij.⁊ Nu.ix.⁊ i alijs q̄plurimis lōcis ğ p̱poſitū. Jdē pꝫ p̱ Chryſ.ſup̱ math.dicenteꝫ ꝙ vſq̄ꝫ ad vltimū diē ñ fuit xp̄s ꝯrius legi: qḋ fuiſſꝫ ſi paſcha comediſſet nō tp̱e debito ſm̄ legē. Jdē pꝫ p̱ hieroni. dicentē exp̄ſſe:ꝙ xp̄s cenā fecit.xiiij.luna. Sꝫ ad oppoſitū arguit̄ ſic: Sexta feria i q̄ xp̄s fuit paſſus erat lūa.xiiij ğ feria q̄nta imediate p̄cedēs erat lūa.xiij. Cōſeq̄ntia pꝫ ꝺ ſe:⁊ añcedēs hr̄.ioh̄.xviij.vbi dꝛ ꝙ iudei ñ itroiert̄ p̄toꝛiuꝫ pylati vt ñ ꝯtamiarēt̄ ſꝫ māducarēt paſcha. Sꝫ cū paſcha māducari ñ poſſit legitie niſi.xiiij.lūa.ſ.veſp̱is ſecūdis.vt exo.xij.ğ dieſ paſſiōiſ xp̄i fuit.xiiij.lūa qḋ fuit aſſūptū nec ꝯſonū vr̄ ꝙ māducare paſcha i loco euāgelij allegato itelligat̄ de cib paſchalib⁹.ſ.de azimis:vt vr̄ ſētire Chryſ.quē ſeq̄t̄.s.tho.⁊ ēt aliq̄ modni gloſatoꝛes: tū qꝛ lꝫ poſtea cuꝫ azimis hēbat comedi:nuſq̄ꝫ tñ legit̄ ꝙ azima nec agreſtia dicāt̄ paſcha nec eꝯ:tū qꝛ azima poterat comedi ēt ab immūdis:c⁹ ꝯriū ñ legit̄ i aliq̄ loco vbi agat̄ ꝺ hac mā i ſacra ſcp̄tura:qḋ ēt ꝯſuetudo hebꝛeoꝝ hodierna teſtat̄:qꝛ lꝫ p̱fitēt̄ ſe eē imūdos ⁊ ꝯtamiatos iſto tp̱e cū careāt legitia aſp̱ſione cineris vitule rufe.de q̄ Nu.xix.comedūt tñ hodie azima ⁊ aggreſtia i paſchatis tp̱e nō curātes ꝺ cōtaminatiōe. Joh̄.xix.exp̄ſſe dic̄.erat āt paſceue paſche ⁊c̄. Cū.n. paraſceue alicuius feſti:idem eſt qḋ preparatio ad illam dieꝫ:⁊ nō dicit paraſceue ſabbati ſed paſche manifeſte oñdit ꝙ i illa die paſcha parabatur quod eſt p̱poſitū. Itē ſi ſexta feria in qua xp̄us fuit paſſus: fuiſſet.xv. ſeq̄ret̄ ꝙ

es nõ correſideret ꝓprie figure qḋ ē valde incõueniens in
hac mã. Nã cũ agn⁹ paſchalis nihil aliud figurabat niſi
paſſionẽ xp̃i. ad c⁹ agni imolationẽ ſola .xiiij. luna erat tẽ
pus determinatũ intãtũ ꝙ impediti a cõeſtiõe agni ꝑꝑ euen
tũ ꝯtaminatõis nõ poterãt defectũ ſupplere i .xv. ſequẽti
nec i alia q̃cũqꜫ ꝫ i .xiiij. luna mẽſis ſecũdi. vt hẽ Nũe. ix.
g̃ nullo mõ dicẽdũ vr̃ ꝙ res pn̄cipalit̃ figurata eẽt in .xv.
luna. vñ ⁊ idẽ Chryſ. expſſe dicit xp̃m reſeruaſſe ſuã occi
ſionẽ ſexte ferie qñ vet⁹ paſcha fiebat. Nec videt̃ rõni cõ
ſonũ qḋ remigi⁹ ⁊ alij doctores dicũt. ſ. ꝙ xp̃s fuit ligatus
⁊ tẽtus in .xiiij. i veſpis: ⁊ ꝙ tũc iceperũt paſſiõis exordia.
Nã imolatio xp̃i ꝓpria nõ fuit niſi i ara crucis vt cõis do
ctrina eccl̃ie teſtat̃. Itẽ ſexta feria i q̃ xp̃s fuit paſſus non
fuit celebris nec ſolẽnis i obſeruãtia hebreoꝝ g̃ nec .xv. lu
na mẽſis ꝑmi. ꝯſequẽtia tenet: nã Exo. xij. de eadẽ die .ſ.
.xv. legit̃. Dies prima erit ſãcta ac ſolẽnis: nihil opis facie
tis i ea exceptis his q̃ ad veſcẽdũ ꝑtinẽt. ex q̇b⁹ v̇bis mani
feſte elicit̃ ꝙ q̇cq̇d opis ꝓhibet̃ i ſabbato ẽ ꝓhibitũ in .xv.
luna primi mẽſis exceptis his q̃ ad veſcendũ ꝑtinẽt: ꝫ aſ
ſumptũ ꝓbat̃. nã multa fecerũt hebrei i eadẽ ſexta feria q̃
nullo mõ licebãt fieri i ſabbato nec i tali ſolẽnitate vicꝫ ac
cuſare flagellare. teſtes ꝓ̃tare ⁊ examinare: ſñiam diffini
tiuã ferre. q̃ oĩa exercuert̃ circa ꝑſonã xp̃i vt euãgeliſte te
ſtant̃. Que q̇dẽ iudicialia ẽt apḋ nos i ſolẽnib⁹ dieb⁹ feſti
uis ſt̃ illicita mľtomagis apḋ eos q̇ lr̃aliſãt. Itẽ angaria
uerũt patrẽ alexãdri ⁊ rufi. mar. xv. qḋ ẽ manifeſte ꝓhibi
tũ i dieb⁹ feſtiuis ꝑ̃ferti ex̃ ciuitatẽ. Hiere. xvij. ꝙ licet de
ſabbato dicat. idẽ tñ ẽ de ꝑma die ſolẽnitatis paſchaľ. vt
dictũ ẽ. Nec ẽ dicẽdũ ꝙ h̃ cõmiſiſſent ex odio xp̃i. nã ipſi
nitebãt̃ iuſtificare facta ſua: ⁊ ꝑ legẽ moſaicã ea valẽ dicẽs
Nos legẽ hẽm⁹ ⁊c̃. Preterea v̇itas aſſũpta ꝑtꝫ expſſe i ſe
pultura xp̃i. Fuit ei ſepult⁹ ꝑ ioſeph ab arimathia ⁊ nico
demũ q̇ iuſti erãt qḋ nullo mõ licẽt ſi i tꝑe ſolẽni feciſſent
vñ ſup illḋ Ioh. xix. ibi. Propt̃ paſceue iudeoꝝ q2 iuxta
erat monumentũ ⁊c̃. Aug. acceleratã vult itelligi ſepultu
rã ne adueſparẽt: qm̃ iã facẽ aliq̇d nõ liceret. Sꝫ ꝯſtat ꝙ ſi
feria ſexta fuiſſet .xv. luna ſic erat illicitũ i eadẽ ſepelire ſi
cut erat i ſabbato. h̃ idẽ pꝫ Luc. xxiij. q2 dies erat paraſce
ue ⁊ ſabbatuꝫ illuceſcebat. Ex q̊ vr̃ ꝙ ſepultura illa licita
erat i ſexta feria nõ tñ i die ſabbati. Ex quo pꝫ ꝙ feria ſex
ta illa nõ erat ꝑma dies ſolẽnitatis paſchaľ apḋ hebreos
qḋ fuit aſſũptuꝫ ⁊c̃. Necvꝫ dicẽ ꝙ ioſeph ab arimathia ex
deuotiõe xp̃i feſtũ violaſſet de ei⁹ ſepultura. nã de magda
lena q̃ xp̃m fernẽti⁹ diligebat ⁊ de ceteris mulierib⁹ ipm
ſequẽtib⁹ legit̃ Mar. xvj. Et cũ trãſiſſet ſabbatũ emerũt
aromata. vbi maniſeſte apparet ꝙ ab emptiõe aromatuꝫ
ꝓ ſepultura dñi ꝑtinentiũ qḋ ẽ valde leui⁹ opus qꜫ ſepul
tura. mulieres deuote ꝑꝑ obſeruantiã ſabbati abſtinuert̃
Idẽ Hiero. ſup illḋ math. xxviij. Venit maria magdale
na ⁊c̃. Sepulto nanqꜫ feria ſexta dño muliẽs ꝑ̃pauerunt
aromata ⁊ vnguẽta qꜫdiu licuit opari. ſ. vſqꜫ ad occaſuꝫ ſo
lis. Sabbato ſiluerũt. i. quieuerunt ab opando ſc̃m legis
mandatũ vt lucas ait hec Hier. Ex q̊ ſequit̃ ꝙ feria ſexta
illa nõ erat celebris ſolẽnitas azimoꝝ. Nã ſi ſic oĩa predi
cta fuiſſẽt illicita ſicut i ſabbato vt dictũ ẽ Preterea ioh.
xix. Erat dies illa magna dies ſabbati. g̃ in illa die ſabba
ti cõcurrebãt due feſtiuitates. ſ. ſabbatina ⁊ paſchaľ. ⁊ per
cõſequẽs dies ſabbati erat .xv. luna apḋ eos. cõſequentia
tenet. q2 tota celebritas ebdomade azimoꝝ erat ſolũ i pri
ma die ⁊ .vij. vtꝫ Leui. xxiij. Cõcordat beda di. Erat mag̃
dies illa ſab. i. ꝑꝑ ſolẽnitatẽ paſchalẽ. Ad hui⁹ difficulta
tis declarationẽ aliq̃ ſũt circa feſtiuitates legis antiq̃ pre
ſuppõnẽda. quoꝝ quedã ſumunt̃ ex ſacra ſcriptura vľ in
ea hñt aliqḋ fundamẽtũ q̇dã ex regulľ kalendarij hebreo
rũ apḋ eos diuulgatis: ⁊ vſqꜫ i hodiernũ diẽ ifallibilit̃ ob
ſeruatis. Primũ ꝑ̃ſupponendũ ẽ ꝙ dies naturaľ apḋ he
breos icipit ab occaſu ſolis diei ſabbati. ⁊ terminat̃ i occa
ſum ſoľ diei dñice. ⁊ ſic de alijs. Et ſic intelligit̃ illud a veſ
ꝑa vſqꜫ ad veſpam celebrabitis ſabbata veſtra Leui. xxiij
Secundũ ẽ ꝙ menſis apud eos ẽ lunaris ⁊ ꝑficit̃ ex .xxx.
dieb⁹. ⁊ .xij. horis naturalib⁹ ⁊ duab⁹ tercijs vni⁹ hore cũ

tribus minutis: q̃ q̇dẽ cõputatio ꝯcordat cũ ptolomeo
⁊ alijs aſtronomis ſc̃m curſũ mediũ lune q̃ ẽ iuariabilis.
terciũ ẽ ꝙ ãnus hebraicus icipit a kalẽdis ſeu nouilunio
qḋ ẽ ꝓpe eq̇noctiũ vernale. vñ Exo. xij. mẽſis iſte vob̃ ꝑn
cipiũ menſiũ prim⁹ erit i menſib⁹ ãni. ⁊ ifra. Exo. xiij. ho
die ingrediemini i mẽſe nouaꝝ frugũ. q̇rtũ ꝙ oĩa feſta he
breoꝝ ꝑ̃ter ſabbetũ exordiũ cõputatiõis ⁊ ꝑ cõſequẽs mo
bilitateꝫ ꝑ diuerſas ferias ebdomade ſumũt a neomenia
primi mẽſis ꝑ̃dicti. V̇bi grã. Sit ꝑ̃dicta neomenia i q̇nta
feria tunc dies ſolennitatis azimorum erit ſimilit̃ quinta
feria: q2 i .xv. luna ⁊ dies imolatiõis agni ſolennitatis paſ
chalis: iux̃ illud Nũe. xxiij. Numerabitis g̃ ab altero die
ſabbati ⁊c̃. Septẽ hebdõadas plenas ⁊ feſtũ tubaꝝ erit i
die ſabbati. Nã ſex mẽſes lunares q̃ computabant̃ a neo
menia ꝑmi mẽſis vſqꜫ ad neomeniã ſeptimi ſũt cẽtũ .lxx.
⁊ ſeptẽ dies itegri reuoluti ꝑ ebdomadas i ſexta feria fini
unt̃: ⁊ ſic neomenia mẽſis ſeptimi ſequẽtis erit i ſabbato
Cõſeq̇nter feſtũ expiatiõis erit feria ſecũda. naꝫ ẽ in decia
die a feſto tubaꝝ. Cõſeq̇nter feſtũ ſcenophegie ſeu taber
naculoꝝ erit i ſabbato: q2 in .xv. feſto tubaꝝ: ⁊ ſic de ſiľib⁹
q̃ oĩa Leuit. xxiij. ⁊ in alijs locis habent̃. q̇ntũ ẽ ꝙ in q̃
cũqꜫ die ꝯiũctio lumiariũ ſc̃m mediũ curſũ ſupradictum
ꝓpe eq̇noctiũ v̇nale occurrerit: in eadeꝫ die ẽ kalẽdas ſeu
neomenia menſis primi ꝑ̃dicta niſi in certis caſibus in q̃
bus repellenda eſt ſeu transferenda ad ſequentem diem ⁊
q̃nqꜫ ad ſubſequentẽ qui quideꝫ caſus duo ſunt. Prim⁹
quando talis ꝯiunctio tranſcendit .xviij. horam eiuſdem
diei in qua eſt. cuius repulſionis ratio eſt: q2 tunc magis
declinat talis cõiunctio ad diem ſequentẽ qꜫ ad illã i qua
eſt: cũ iam tranſit tres q̇rtas ꝑtes illi⁹ diei ⁊ attingit quar
tam vltimã: ⁊ talis coniunctio vocat̃ apud eos nouiluni
um vetus ſeu antiquum. verbigrã: ſi nouiluniũ eq̇noctij
vernalis eſſet in .xviij. hora ſabbati vel infra: tũc kalẽdas
ſeu neomenia eſſet fienda in eadem die ſabbati ⁊ ꝑ conſe
quens principiũ cõputatõnis feſtiuitatũ toti⁹ anni eẽt ab
eadẽ die ſabbati. Si autem cõiunctio eſſet vltra .xviij. ho
ram: tunc talis neomenia eſſet transferẽda ſeu repellenda
ad diẽ dominicã immediate ſequentem: ⁊ ꝑ conſequens
paſchalia feſta ⁊ alie feſtiuitates illius anni transferentur
ad ferias correſpondentes diei dñice ⁊ nõ ſabbati. vtꝫ ex dictis
Secũdus caſus eſt quãdo nouiluniũ vernale occurrit in
ſecũda feria vel ſexta. In his em̃ tribus ferijs nõ poteſt fi
gi kalẽdis ſeu neomenia eq̇noctij vernalis cui⁹ rõ patꝫ in
fra. Sexto ꝑ̃ſupponendũ eſt ꝙ q̇nqꜫ oportet ꝙ fiant due
repulſe de eadem neomenia. Hoc patet ex duobus caſi
bus ſupradictis. Nam ſi nouiluniũ vernale occurrat i do
minica vltra .xviij. horam tunc in eadem die non eſt neo
menia figenda ꝑꝑ antiquitatem ſeu vetuſtateꝫ nouilunij
ſc̃m primum caſum. nec in ſecunda feria ſequenti ꝑꝑ hoc
qḋ ẽ vna de tribus ferijs interdictis iuxta ſcḋm caſuꝫ ⁊ ſic
oportet ꝙ transferatur ad terciã feriam ⁊ hoc contigit apḋ
eos ſatis frequẽter nec ſentiendũ eſt erroneuꝫ ſeu contra
mentem legis loquẽtis ſimplr̃ de prima die menſis: naꝫ
computatio menſium quãtum ſpectat ad cultum feſtiui
tatum ſufficit ꝙ ſit vniformiter regulata ⁊ apud om̃es cõ
muniter ſuſcepta ⁊ aliqualiter veritati ꝓpinqua prout q̇̃ti
oſius ⁊ remotius contingit in cõputo noſtro circa feſtiui
tatem paſchalem ⁊ alia feſta mobilia ipſam ſequẽtia. Ra
tio autem quare predicte tres ferie. ſcilicet ſecunda quar
ta ſexta repellunt̃ ne in aliqua eaꝝ neomenia primi men
ſis figat̃ qꜫtũ ad ſecũdam ⁊ quartaꝫ feriã vna ẽ ⁊ talis. Nã
cum feſtum expiationis ſit celeberrimum ſicut dies ſab
bati intantum ꝙ cibaria nõ ꝑmittunt̃ in eadem die para
ri ſicut nec in ſabbato: vt ex ſacra ſcriptura poteſt haberi:
inde eſt ꝙ ex eorum traditione antiqua ſeu conſuetudine
immutabili que vſqꜫ hodie durat: habetur ꝙ dies expiati
onis nunqꜫ cõcurreret in die v̇eneris nec in die dominica
Nam ſi dies ſabbati a ꝑte ante vel a ꝑte poſt continuaret̃
cum feſto expiationis tunc eſſent duo dies naturales cõ
tinui celeberrimi in quibus nullo modo liceret parare
cibaria quod eſſet grãue et valde onceroſum toti populo.

Ex q̄ ſequit̄ ꝙ neomenia p̄dicta p̄mi mēſis nō pōt eē i ſe
cūda feria.nā ſi ſic feſtū expiatōis occurreret i ſexta feria
ꝛ cōtinuaret̄ cū die ſabbati a p̄te añ qđ ē ꝯ p̄dicta. Simili
ter nec neomenia p̄mi mēſis hꝫ eē in q̄rta feria.nā ſi ſic fe
ſtū expiatiōis eēt in dñica.ꝛ ꝑ ꝯñs cōtinuaret̄ cū ſabbato
a p̄te poſt.qđ ē ꝯ p̄dicta:vñ pꝫ rō repulſe ſcđe ferie et q̄rte.
Sꝫ rō q̄re feria ſexta excludit̄ ad hoc vt in eadem noeme
nia p̄mi mēſis nō figat̄ apud eos tal' ē. Nā in feſto taber-
naculoꝝ ſeu ſcenophegie qđ ſm̄ eos ꝛ etiā ſm̄ doctores
nr̄os p̄ceptū fuit ad cōmemorandū bñficiū diuine ꝓtecti
onis ꝛ deductiōis qđ habuerūt ꝑ deſertū vbi i tabernacul'
habitauerūt in q̄ habebāt letari ꝑ ſeptē dies corā domio
ſumētes fructū arboris pulcerrime ſpatulaſq; palmarū
ꝛc̄. ꝓut legit̄ leui.xxiij.ad ſigniſiſicandū ꝙ ꝑ aridā terrā
deſerti deduxit eos de⁹ ad terrā delicioſā ꝓut ſanct⁹ tho-
mas p̄ma ſcđe.q.cij.arti.iiij.in rñſione ad.x.arg. ponit in
q̄ leticia ꝓut tradit̄ i eoꝝ codicib⁹ apud eos autēticis cir
cuibāt altare ſolēniter cū hmōi ſpatulis ꝛ ramis ſemel in
p̄ma die ꝛ in alijs dieb⁹ vſq; ad ſextā incluſiue. In ſepti-
ma aūt circuibāt ſepties in memoriā captionis hiericho
q̄ fuit p̄ma ciuitas terre ꝓmiſſiōis ab eis capta ꝑ hmōi cir
cuitiōes ſeptenarias:vt hr̄ ioſue.vj. Et in illa ſeptima die
ꝓcedebāt in hmōi leticia intantū ꝙ quedā ibi facta nō li-
cebat fieri in die ſabbati:cuius circuitionis memoria ho-
die fit inter eos in gyro rotuli legis cū altare nō habeāt.
Sꝫ ſi neomenia primi menſis fuiſſet in ſexta feria ſeque
ret̄ ꝙ feſtū tabernaculoꝝ concurreret in die dominica. vt
patet cōputanti.ꝛ ſic ſeptima dies tabernaculorū eſſet in
die ſabbati vnde ceſſarent illa q̄ dicta ſunt. Ex q̄bus om̄i-
bus elicit̄ quedam regula in kalendarijs eoꝝ vbiq; ꝛ apđ
oēs diuulgata ꝛ vſq; in hodiernū diē infallabiliter obſer
uata.ꝙ p̄ma dies ſolennitatis paſchalis nūq̄ ē feria ſecū
da q̄rta nec ſexta. Secūdū ē ꝙ āno quo xp̄s paſſus fuit
concurrit cōiunctio luminariū ꝓpe equinoctium vernale
iuxta veram cōputationē hebreoꝝ q̄ eſt ſm̄ medium cur-
ſum ſolis ꝛ lune vt dictum eſt in feria q̄nta poſt.xix.horā
cū certis minutis:hoc ē certiſſime calculatū ꝑ me ꝛ cū pe
ritis hebreoꝝ diligentiſſime reptum ꝛ cōcordatū. Quib⁹
p̄ſuppoſitis patet ſolutio dubij p̄dicti. Nā in anno paſſi-
onis xp̄i licet coniunctio luminariū vt dictū eſt fuit feria
quinta nō potuit in ea neomenia figi ꝑꝑ ip̄ius vetuſtatē
q2 fuit vltra.xviij.horā vt patet in ſeptimo p̄ſuppoſito. ꝛ
ꝑ ꝯñs occurrit p̄mus caſus repellēdi ſupra dictus. habu
it ergo transferri ad ſequentē diē ſꝫ q2 ſequēs erat ſexta fe-
ria:nec in ea poterat neomenia aſſignari vt dictū ē.nā eſt
ſecund⁹ caſus repulſionis iam dictus: habuit ergo repel
li ſeu transferri neomenia ad diē ſabbati.ꝛ ꝑ ꝯñs.xv.luna
fuit eodē anno ſm̄ hebraicā ꝯputationē legitimā ꝛ aſſue
tam in die ſabbati in q̄ cōcurrūt due feſtiuitates ſolēnes
apud eos ſabbatina ꝛ paſchalis que eſt prima ſolennitas
azimoꝝ:ꝛ ſic erat magna dies illa ſabbati ſm̄ iohannem
ꝛ in feria ſexta immediate p̄cedenti fuit ſm̄ eos.xiiij. lūa
in qua legitime erat paſcha immolandū. Vñ in eadē ſe-
xta feria fuit immolatus verus agn⁹ paſchalis ab eis. ſi-
milit̄ ꝛ typicus ꝓ cuius typici mādúcatione vt nō conta-
minarent̄ nō intrauerūt pretoriū ſm̄ iohannē. Chriſt⁹ āt
in hmōi neomenia primā repulſam tm̄ tenuit ꝛ nō ſecun
dā. Prima.n. ē rationabilis in ſe ꝛ ſine reſpectu ad feſta
futura:ſed ſolum ꝓpter vetuſtatem cōiunctionis. vñ neo
menia illius anni apud ip̄m fuit trāſlata ad ſextā feriam:
ſꝫ de ſexta ad ſeptimā nullatenus debuit transferri apud
eum.nam ratio illius repulſe ex feſtis futuris i n mēſe ſe
ptimo dependebat vt pꝫ ex iam dictis:que feſta.ſ. futura
cum xp̄s ſciuiſſet ꝑ paſſionē ſuā de ꝓpinquo imminētem
ceſſari ſicut ꝛ cetera legis cerimonialia nullā vicē hēbant
trāſferēdi ſeu repellēdi p̄ſertim neomeniā:vtꝫ intuēti:nā
ceſſante cā p̄ſertim finali ceſſare hꝫ effectus. Fuit ergo iu
xta veriſſimā ꝛ infallibilē noticiā xp̄i neomenia tēpe ſue
paſſionis in ſexta feria. Similit̄ ꝛ p̄ma dies paſchalis ſo
lēnitas hec eſt.xv.luna apđ eū:vñ ꝛ in feria.v. p̄cedēti fu
it vera.xiiij.luna in qua paſcha cū diſcipulis tp̄e determi
nato ſm̄ legis veritatē mādúcauit. In hoc etiā videt̄ con
cordare magiſter hyſtoriaꝝ.d.ꝙ ſi tabulā cōputi diligent̄
retro ꝑcurram⁹ inueniem⁹ ꝙ tp̄e paſſiōis xp̄i feria ſexta fu
it.xv.luna:ꝛ hoc ē verū lꝫ tabula noſtri cōputi ſit groſſior
q̄ hebraica i hac materia. Ex q̄b⁹ habet̄ ꝙ tp̄e paſſiōis cri
ſti duplex fuit.xiiij.luna ſicut ꝛ neomenia primi menſis.
vna.ſ.vera ſil' ꝛ legitima ſm̄ vera cōputationē xp̄i cūcta
legis myſteria tā p̄ñtia q̄ futura ſciētis. Alia v̄o legitima
tm̄ ſm̄ cōem ꝛ aſſuetā cōputationē alioꝝ omniū p̄ter chri
ſtū.ꝛ in vtraq;.xiiij. vterq; agnus fuit immolat⁹ ver⁹ ꝛ ty-
pic⁹. In.xiiij.eñ vera ꝛ legitima q̄ fuit feria quinta:xp̄us
manducauit agnum typicū:ꝛ cōſequēter veꝝ agnū ſb ſa-
cramēto diſcipulis tradidit. In.xiiij. v̄o legitima tm̄ que
fuit ſexta feria agnus verus fuit imolatus:cōſequēter au
tē typicus:ꝛ ſic reddendo ſingula ſingulis oīa v̄aciter cō
cordant̄. Nā mathe⁹ marcus ꝛ lucas q̄ de cena dñi nota-
bilē mentionē fecerit exprimēdo in illa agnū paſchalē ſo
lū innuūt xp̄m cū diſcipulis mādúcaſſe. ꝛ in eadē ſacra
mentum euchariſtie inſtituiſſe:vtꝫ ex eoꝝ dictis:quilibet
ei eoꝝ ip̄am feriā quintā notat tanq̄ ꝓpriā ad immolatio
nē agni:ꝛ ꝑ ꝯñs.xiiij.lunam ſm̄ verā cōputationē xp̄i p̄-
dictā ſm̄ quā auctoritates Cris.ꝛ hie.ad p̄tē affirmatiuā
ſupra inducte ꝛ ſimiles obtinēt veritatē. Sꝫ iohānes qui
de cena dñi breuiſſime ſe expediuit ſolū.d.cena facta ꝛc̄.
Joh.xiij.nihil exprimēs de agni mādúcatione nec de ſa-
cramēti inſtitutiōe cū iā de hoc ſacro plus ceteris tradi-
derat:fecit poti⁹ mētionē de ſcđa.xiiij.ſ. legitima tm̄ q̄ fu-
it.vj.feria:vt dictū ē. Ad exclndendū errorē q̄ ſurgere poſ
ſet ex hoc ꝙ p̄ncipale figuratū nō corrñderet figure in tē-
pore tā diſtricte ꝑ legē determinato:vñ ꝛ vocat eū paraſ-
ceue paſche.i.vigiliā. Et dicit ꝙ hebrei nōdū mādúcaue-
rāt paſcha tp̄e paſſionis xp̄i:qđ hꝫ veritatē ſm̄ legittimā.
cōputationē hebreoꝝ ꝛ ceteroꝝ myſteria paſſiōis ꝓ tunc
ignorantiū. Et iō i illa ſexta feria licuit eis iudicialia exer-
cere ſepelire angariare ꝛ hmōi.ꝛ ſanctis mulierib⁹ i eadē
eadē ſexta feria aromata p̄pare tāq; i die nō feſtiuo. Ex q̄
clari⁹ pꝫ error grecoꝝ dicentiū ꝙ iohannes correxit alios
euāgeliſtas aſſerētes q̄ntā feriā ꝓ tūc.xiij.lunā. Nā vt ex
iā dictis pꝫ iohēs nō correxit alios ſicut nec ip̄i falſū ali
qđ aſſeruerūt:ſꝫ poti⁹ vt de more euāgeliſtaꝝ ē illđ qđ alij
p̄termiſerūt ip̄e declarauit.ſ.xiiij.lunā ꝓ tūc ēt fuiſſe feria
ſexta ſm̄ ꝯputationē aliā legittimā cui cōcordāt hyſtorie
hebreoꝝ dicentiū manifeſte ꝙ i vigilia paſche xp̄s fuit pa
tibulo ſuſpēſus:ꝛ ꝙ a ſeculis nūq; fuit iter eos p̄ma dies
paſchal' feria ſexta. Et attendendu ꝙ ex v̄bis euāgelij pre
dicta dr̄ia duplicis neomenie ſeu.xiiij.lune aliq̄lit̄ poſſet
notari. Nā mat.xxvj.legit̄ Magiſter dicit tp̄s meū ꝓpe
ē apđ te facio paſcha cū diſcipl'is meis vñ ſi ly tp̄s meū ꝓ
pe ē diligēter intelligat̄ nō hꝫ referri ad tp̄s paſſiōis ſicut
cōiter exponit̄. Nā lꝫ ſit veꝝ ꝙ tp̄s paſſiōis erat ꝓpe nō tm̄
ꝯſonat cū lr̄a ſeq̄nti.dato.n.ꝙ tp̄s paſſiōis eēt ꝓ tūc remo
ti⁹ adhuc xp̄s hēbat paſcha mādúcare cū diſcipul' ſuis vt
legē adipleret:ſꝫ ver⁹ itellect⁹ iux̄ p̄dicta vr̄ tal'. Magiſter
dicit tp̄s meū.i.tp̄s mādúcādi paſcha ſm̄ verā meā ꝯpu-
tationē ꝓpe ē.i.hodie feria q̄nta:lꝫ alioꝝ tp̄s iuxta ip̄orū
aſſuetā ꝯputationē fuiſſet remotius ſcꝫ in feria ſexta:ꝛ iō
ſequit̄. Apud te facio ꝛc̄. Et notandū ēt ꝙ i mādúcatione
paſche cū xp̄o nō fit mētio de alijs diſcūbentib⁹ vel con-
ueſcentibus niſi de xp̄i diſcipul' tm̄:ſicut ꝛ illis tm̄ ſecrete
paſſionē futurā denūciauit Mathei.xv.ꝯcordat p̄dictis
Nā ex paſſione futura quā ſol' apl'is ſecreto expreſſe p̄no
ſticauit diuerſitas hui⁹ paſchalis tp̄is depēdebat:vt dcm̄
ē. Et iō nimirū ſi ſancte mulieres ꝛ ioſeph ab arimathia
ꝛ hmōi poti⁹ ſequerent̄ hebraicā ꝯputationē cōem q̄ xp̄i
verā cōputationē. Nā myſteria paſſiōis ꝛ p̄cipue legaliū
euacuatio abſcōdita fuit ēt apl'is poſt reſurrectionē vſq;
ad tp̄s. Et ſic iuxta ſn̄iam phi.j.ethi.oīa vera cōſonāt v̄o
Diuia igit̄ ꝓuidētia circa h̄ deuote attēdenda ē q̄ paſcha
lia feſta ſic i antiq̄s p̄ordinauit vt tp̄e paſſiōis xp̄i duplex
xiiij.luna occurreret ad agni immolationē p̄ſignata vt in
prima xp̄s ſacrificiū adipleret legale ꝛ nouū iſtitueret:et

in ſcd̃a ſe deo i ſacrificiũ efferret veſptinũ:vt vtrũqꝫ tempe preſignato ꝓ humana ſalute ꝑficeret quam nobis conce dat ꝛc̃. ¶ Replica.

In ca.xxvj.cũ poſtil.ſoluiſſet oĩs difficultates cir ca cenã dñi ꝛ eſum agni paſchalis moueri conſue tas pſertim a grecis Burg.facit vnã lon gã ſingularẽ ꝯputa tionẽ in q̃ multa po nũt mlt̃is dubia: cui placet videat:ꝛ fina liter in eo.c.dicit q̃s fuerit ille hymn⁹ de q̃ dr̃. Et hymno di ct orc̃. et dic ꝙ fuit magnũ alla qđ inci pit a pſalmo lauda te pueri vſqꝫ ad bti i maculati excluſiue Idez dic̃ circa pſal mũ laudate pueri ſi veruz eſt placet.au ctoritatẽ aũt ad id ſa cri canonis non ha bemus. Ca.xxvij. Mane ãt facto Cõſo qualit paſſio criſti fuit p iudeos incho ata.h oñdit q̃lit fuit p gẽtiles ꝯſumma ta:ꝛ diuidit in duas ptes: q̃a p̃ deſcribit ipſi⁹ xp̃i crudelis oc

a Mane ãt facto ¶ xxvij.
b Conſilium inierunt oĩs
principes ſacerdotũ: ꝛ ſe
niores populi aduerſus ie
ſum vt eum morti traderẽt
c Et vinctum adduxerũt eũ
d ꝛ tradiderunt pontio pyla
e to preſidi. Tũc videns iu
das q̃ eũ tradidit ꝙ dãna
f g tus eẽt: pnĩa duct⁹ retulit
triginta argenteos pricipi
bus ſacerdotũ ꝛ ſeniorib⁹
dicẽs. Peccaui:tradens
h ſanguinẽ iuſtũ. At illi dixe
i rũt. Quid ad nos. Tu vi
deris. Et piectꝭ argẽteis
k in tẽplo receſſit ꝛ abiẽs la
queo ſe ſuſpendit. Princi
pes aũt ſacerdotũ acceptꝭ
l argẽteis dixerũt Nõ licet

ciſio:ſcd̃o eius fidelis ꝛ deuota tumulatio: ibi. Cũ ſero fa ctũ eẽt. Prima adhuc in duas:qꝛ p̃ deſcribit ipſi⁹ xp̃i ini qua ꝯdemnatio:ſcd̃o ipſi⁹ ſnĩe iniq̃ executio:ibi. Et poſt q̃ꝫ illuſerũt ei. Prima in q̃tuor:qꝛ p̃ deſcribit ipſi⁹ xp̃i co ram pſide pñtatio:ibi:ſcd̃o ipſi⁹ pñtati diligẽs interroga tio:ibi. Et ih̃s ſtetit:tercio inocẽtie ei⁹ declaratio:ibi. Per diẽ aũt ſolennẽ.quarto innocẽtis cõdẽnatio:ibi. Videns aũt pylat⁹. Prima in duas:qꝛ p̃ deſcribit ipſi⁹ xp̃i pñtatõ vt dictum eſt:ſcd̃o incidẽtaliter ſb̃dit iude deſperatio:ibi. Tũc videſ. Circa primũ dr̃ ſic. a ¶ Mane aut facto:qꝛ a media nocte vſqꝫ ad illã horã illuſerũt eũ cõſpuẽdo ꝛ pal mis cedendo:vt viſum ẽ. b ¶ Cõſiliũ inierut ꝛc̃. Nõ em̃ ex teſtimonijs p̃habitis hẽbant aliq̃d vnđ poſſet accuſari corã pylato ſic̃ reus mortis.ꝛ iõ vlteri⁹ conſulebãt q̃lit eũ ſic̃ dignũ morte accuſarent: vt patebit infra.ſeq̃t. c ¶ Et vinctũ adduxerũt. Illi em̃ q̃ reputabãt digni morte duce bãt corã iudice ligati. d ¶ Et tradiderũt ponto pylato p̃ ſidi. Aliq̃ dicũt ꝙ pylat⁹ erat ꝓpriũ nomẽ ei⁹: cõpoſitũ ex noie mr̃is q̃ dicebat pyla ꝛ pr̃is dicebat atus: Ponti⁹ au tem cognomẽ ei⁹ qꝛ fuerat iudex miſſus a romanis ad in ſulã pontianã.hoc aũt diffuſe hr̃ in quadaz legenda q̃ vo cat aurea:ſꝫ qꝛ ibi multa dicunt de h q̃ vident prima facie falſa q̃ ꝓpter ꝓlixitatẽ omitto:iõ aliter dõm ꝙ ponti⁹ erat ꝓpriũ nomẽ ei⁹:qđ pꝫ ex duob⁹. Primo qꝛ poſtponit co gnomẽ ꝛ ñ p̃ponit ꝓprio noi.ſaltẽ de curſu cõi: ſcd̃o qꝛ h nomẽ ſatis cõe eſt in burgũdia:vñ iſte pylat⁹ erat oriund⁹ erat em̃ natõne lugdunẽſis:vt dic̃ mgr̃ in hyſtorijs: ꝛ idẽ dic̃ ioſeph⁹ libro antiq̃tatũ:pylat⁹ aũt erat ei⁹ cognomẽ:p̃ ſes aũt erat nomen officij ſui:ꝛ dr̃ a p̃ſidendo:qꝛ p̃ſidebat iudeis ibidẽ miſſus a romanis. e ¶ Tũc videſ: Hic inci cidẽtaliter ſubdit iude deſperatio cuꝫ dr̃. Videſ iudas ꝙ dãnat⁹ eẽt.hec aũt deſperatio ꝓceſſit ex duob⁹: p̃ ex mag nitudine ſceleris tradendo ad mortẽ illũ cui⁹ tantã ſctitatẽ expertus fuerat:ſcd̃o qꝛ damnatõez ſuã audierat a xp̃o vt dictũ eſt ca.p̃cedenti.quẽ ſciebat ꝓphetam veriſſimum. f ¶ Penitentia ductus.infructuoſa tñ qꝛ erat ſine ſpe ve nie:ſicut de his q̃ ſunt in inferno dicit Sapi.v. Dicentes

intra ſe pniam agentes. g ¶ Retulit.xxx.argenteos ꝛc̃. ex q̃ patet ꝙ cupiditas ſua nihil valuit ſibi.ſequit: h ¶ At illi dixerũt q̃d ad nos.q.d.nõ curam⁹ ſi peccaſti vl̃ nõ. i ¶ Tu videris.ſ.ad te ptinet videẽ factũ tuũ. k ¶ Et abiens laqueo ſe ſuſpendit.ex deſperatõne:ꝛ in hoc plus

eos mittẽ in corbanã: qꝛ p̃
m ciũ ſanguinis eſt. Conſilio
ãt inito emerũt ex illis agrũ
n figuli:i ſepulturã pegrino
o rũ ꝓpter hoc vocat⁹ ẽ ager
ille acheldemach.h ẽ ager
ſanguinis vſqꝫ in hodier
p nũ diẽ. Tũc ipletuꝫ eſt qđ
dictũ eſt p hieremiã ꝓphe
q tã dicentẽ. Et ceperũt tri
r ginta argenteos p̃ciuꝫ. ap
preciati queꝫ app̃ciauerũt
s a filijs iſrael ꝛ dederũt eoſ
t in agrũ figuli ſicut ꝯſtituit
v mihi dñs. Ih̃s ãt ſtetit an
te preſidẽ ꝛ iterrogauit eũ
p̃ſes dicens. Tu es rex iu
x deoꝝ. Dicit illi ieſus. Tu
y dicis. Et cum accuſaret a
pricipib⁹ ſac̃dotũ ꝛ ſenio

peccauit q̃ꝫ i tradẽdo xp̃m:vt dicit hiero. Cui⁹ rõ eſt.qꝛ in tra ditõne xp̃i peccauit cõtra ei⁹ hũanitateꝫ directe:ſꝫ in deſpera tiõe illa peccauit di recte cõtra ei⁹ diuini tatẽ: qꝛ cõtra infini tatem diuine miſeri cordie.ſequit. l ¶ Non lꝫ eos mit tere in corbanã.cor ban hebraice idẽ eſt qđ oblatio.corbanã erat locus ad ponẽ dum oblatõnes fa ctas in templo ꝓ re paratõne templi et alijs neceſſarijs ma gna igit apparet ſac̃ dotũ excecatio q̃ oc ciſionẽ xp̃i reputa bant ſibi licitã: imo tanqꝫ ſacrificiũ deo facerẽt.ꝛ tñ p̃ciũ vẽ ditõis ei⁹ reputabãt nephariũ ꝛ idignuꝫ applicari ad vſus tẽ pli. m ¶ Conſilio aũt inito emerũt ex eo agruꝫ figuli.q̃a ille cui⁹ ille ager erat figulus fuit.ideo ſic vocabat vel for te qꝛ ibi erat terra apta ad faciendũ vaſa fictilia. n ¶ In ſepulturã pegrinoꝝ.qꝛ nõ hẽbant ꝓpriũ ſepulchrum. o ¶ Propter hoc vocat⁹ eſt ager ille acheldemach ꝛc̃. hoc ex dei ordinatõne factũ eſt ad memoriaꝫ ꝑditionis iude ꝛ paſſionis xp̃i. p ¶ Tũc impletũ eſt qđ dictuꝫ eſt p hiere. qꝛ ſm ꝙ dicit hiero.licet auctas ſequẽs nõ ſit in libro hie remie.quẽ habem⁹ tñ hiero.vidit auctem iſtam de verbo ad verbũ in quodã libello hebraico q̃ dicebat eſſe hiere.ꝓ phete.multi em̃ libri ꝓphetaꝝ nõ habent:vel aliter li hie remiã nõ eſt de textu.vt dicit hiero.nec etiã in antiquis li bris eſt.ꝛ tũc qđ dr̃ p ꝓph̃am intelligere debem⁹ zachariã qꝛ zach.xj.hr̃ iſta ſnĩa.licet v̓ba aliq̃ꝫtulum ſint mutata. q ¶ Et accipe.xxx:ar.p̃ciũ appreciati.i.ipſius chriſti. r ¶ Quẽ appreciauerũt a filijs iſrl̃.qđ iſtud p̃ciũ fuit cõſti tutũ int iudã ꝛ ſacerdotes q̃ erãt de filijs iſrl̃. s ¶ Et de derũt eos in agrũ figuli.hoc eſt ꝓ agro figuli: t ¶ Sicut conſtituit mihi dñs.h eſt additũ ab euãgeliſta.qꝛ iſta p̃di cta erãt a deo p̃ordinata. v ¶ Ih̃s aũt ſtetit. Hic ponitur ipſiue pñtati interrogatio.ad cui⁹ euidentiã ꝯſideranduz ꝙ iudei accuſauerũt xp̃m corã pylato de trib⁹:vt hr̃ Luc̃. xxiij.primũ fuit ꝙ ſb̃uertebat gentẽ iudeoꝝ a cultu legis. ſcd̃m ꝙ auertebat ppl̃m a redditõe tributi impatori roma no.terciũ ꝙ dicebat ſe eẽ regeꝫ.et ſic volebat ſibi vſurpare regnũ: De p̃ nõ curauit pylat⁹.qꝛ erat hõ gentilis. ꝛ iõ nõ curabat de obſeruatõne ſeu violatõne iudaice legis. ſcd̃m ſciebat eſſe falſuꝫ.qꝛ audiuerat a xp̃o rñſum fuiſſe iudeis. Reddite q̃ ſt cesaris ce.ꝛc̃.vt ſ̃.hitũ ẽ.xxij. De t̃cio ãt int rogauit ipm xp̃m.qꝛ ꝯ ipatoreꝫ videbat eẽ directe ꝙ aliq̃s dicẽt ſe eẽ regẽ iudeoꝝ q̃ ſeruiebãt ipatori romão ſb̃ t̃buto ꝓpt qđ romãi abſtulerãt a iudeis nomẽ regiũ a tpe põpei ꝛ h ẽ qđ dr̃ h. Et interro.eũ p̃ſes dicens.tu es rex iudeoꝝ. x ¶ Dixit ei ih̃s tu dicis.ſ.v̓itatẽ.qꝛ ñ negauit ſe eẽ regeꝫ.ſꝫ magis ꝯſenſit. Veruñ expoſuit dictũ ſuũ.d. Regnũ meũ nõ ẽ d h mõo:vt hr̃ Ioh.xviij.ꝛ i h ſatiſfecit pylato.qꝛ reg nũ impatoris nõ p̃t eẽ niſi i h mõo:ꝛ ſic regnũ xp̃i nõ erat

contrariū īmꝑatorī. y ¶ Et cū accu. a prin. ſacer. et ſeni. ꝺ
alijs q̄ dicta ſunt q̄ expſſiꝰ tāgunt Luc. xxiij. z ¶ Nihil re
ſpondit. tū q꜠ manifeſte falſa erāt ⁊ rn̄ſione indigna: tū q̄a
volebat implere illud qꝺ erat ſcriptū de eo Eſa: iij. Sicut
agnꝰ corā tondēte ſe obmuteſcet et nō aperuit os ſuum.

a ¶ Tūc dixit illi py
latus ⁊c. eadē rōne
nō rn̄dit ei et iteꝝ q꜠
nolebat ipedire paſ
ſionē ſuā. ſequitur.
b ¶ Ita vt mi. p̄. ve.
de xp̄i patia. ſic tacē
do. cū oia q̄ cōtra eū
dicebant poſſet ex
ſufflare vno verbo.
c ¶ Per diē aūt. hic
ꝯn̄r ponit innocen
tie xp̄i declaratō ⁊ p̄
oñdit eiꝰ innocentia
ſcꝺo iudeoꝝ reſiſtē
tia: ibi. p̄ncipes aūt
p̄ma i duas. q꜠ inno
cētia xp̄i: p̄ declarat
de verbo iudicis. ſe
cūdo ex teſtimonio
ſue vxoris: ibi. Se
dēte aūt. Ad euidē
tiam prime ꝑtis ad
uertendū ꝙ i fauorē
iudeoꝝ cōceſſū erat
a romāis. vt i ſolēni
tate paſchali dimit
teret vnꝰ incarcera
tus ſm volūtatē eo
rū in mēoriā libera
tōnis eoꝝ de egipto
q꜠ i ſolēnitate paſca
li fiebat memoria il
liꝰ bn̄ficij. pylatꝰ aūt
ſciebat eos cupidoſ
de obſeruāda illa cō
ſuetudine. ex altera
ꝑte volebat xp̄m li
berare. ideo ꝓpoſuit
eis optionē dicēs ꝙ liberaret eis ih̄m vel barrabā et nllm
aliū. ꝑ h̄ ſbtiliter credēs xp̄m liberare de cōſenſu eoꝝ. q꜠ n̄
credebat aliq̄ mō ꝙ peterēt liberatōez barrabe. q꜠ erat ho
micida ⁊ ſeditōſus ⁊ peſſimꝰ vt h̄r Lu. xxiij. ⁊ iō credebat
ꝙ p̄eligerēt liberatōez ih̄u. ⁊ h̄ ē qꝺ dr̄. c ¶ Per diē autē
ſolennē nō quēcūqȝ ſȝ in ſolēnitate paſchali vt dictū eſt.
d ¶ Cōſue. p̄ſes di. po. vnū vinctū. rō dicta ē. e ¶ Habe.
aūt tūc vin. vnū inſignem. dr̄ aūt h̄ inſignis. nō nobilitate
gn̄is ſȝ ex famoſitate ſui crimis. q꜠ etiā bonū ad mala trāſ
ferimꝰ. vt dr̄. v. metaphyſice: ſic aliq̄s dr̄ bonꝰ latro: ita p̄t
dici inſignis. ſeq̄t. f ¶ Quē vultis vo. di. bar. an ih̄m ⁊c.
q. d. nullū aliū h̄ebitiſ. ⁊ ꝑ h̄ credat libare ih̄m vt dictū ē. cꝰ
rō ſbdit. g ¶ Sciebat ei ꝙ ꝑ inuidi. tra. eū. q꜠ publice ar
guebat vicia ſacerdotū ⁊ phariſeoꝝ. h ¶ Sedente. Hic
declarat innocētia xp̄i ꝑ teſtimoniū vxoris pylati. Ad cu
ius euidentiā ſciendū ꝙ dyabolꝰ q̄ captiōez xp̄i ꝓcurauē
rat ꝑ iudeos. ꝑ aliq̄ ſiḡ ꝑpendit ꝙ ip̄e eēt vere xp̄s ⁊ ꝑ ꝯn̄s
ꝙ ꝑ eiꝰ mortē ſpoliaret infernꝰ. h̄ aūt ꝑpendit ꝑ eiꝰ patiam
⁊ ꝑ ſcripturaꝝ impletōez ⁊ forte ꝑ ſctōꝝ patrum in limbo
exn̄tium exultatōez. ⁊ iō mortē xp̄i impedire volebat per
vxorē pylati. cuiꝰ p̄ces efficaces credebat in cōſpectu viri
ſui. ⁊ h̄ eſt qꝺ dr̄ hic. h ¶ Sedente aūt eo ꝓ tribunali. iu
dicando. ſ. xp̄m. i ¶ Miſit ad eū vxor eiꝰ dicēs. Nihil ti
bi ⁊ iuſto illi. q. d. nullo mō ꝯdēnes eū ſȝ magis eū dimit
te. k ¶ Multa eñ paſſa ſuȝ ⁊c. q꜠ dyabolꝰ apparuerat ei
mouēs eā terroribꝰ ad liberatōez xp̄i. vtrū aūt talis appa
ritio fuerit ei facta in ſomno vel vigilia expreſſe non h̄r h̄
videt tñ ꝙ fuerit in ſomno ꝑ h̄ qꝺ h̄ dr̄ ꝑ viſum. xp̄s ei fu
it p̄ntatus pylato valde mane vt dictū eſt in p̄ncipio huiꝰ
capituli ⁊ iꝺo ꝓbabile ē ꝙ vxor eiꝰ iacebat adhuc in lecto.
q꜠ dn̄e nō ſolent ita mane ſurgē ſic̄ viri ſui. l ¶ Pricipes
Deſcripta xp̄i innocentia. h̄ ſbiungit iudeoꝝ reſiſtētiā in
tantū ei odiebāt euȝ
ꝙ p̄elegerunt libe
rare hoiem peſtiferꝝ
ne xp̄s liberaret. ⁊ h̄
eſt qꝺ ſbdit h̄. Prin
cipes ſa. et ſe. ꝑſua.
po. falſas rōnes in
ducēdo. m ¶ Vt
peterēt barrabā ⁊c.
⁊ patet vſqȝ ibi.
n ¶ Quid ei mali fe
cit. q. d. nō allegatis
cām ſufficientez ſue
mortis. o ¶ At illi
magis clamabant ꝑ
clamorē aūt ⁊ tumlt
tū ppl̄i voluerſt obti
nere qꝺ nō poterāt
ꝑ rōnez h̄re. dicētes.
p ¶ Crucifigat. id ē
morte turpiſſima et
acerbiſſima moriat.
q ¶ Vidēs aūt pyla
tus. Declarata xp̄i
innocētia vt viſuȝ ē.
h̄ ponit ipſiꝰ innocē
tis iniuſta ꝯdēnatio
q̄ ꝓceſſit ex ꝑte iudi
cis ex tiore: ne ſi di
mitteret eū ꝯtra cla
morē ppl̄i accuſare
tur poſtea ad ceſarē
⁊ hoc eſt qꝺ dicit h̄.
q ¶ Vidēs aūt pyla
tus ꝙ nihil ꝓficeret.
oñdendo xp̄i inno
centiā ad eiꝰ liberati
onē. r ¶ Sed ma
gis tumul. fi. ppl̄i. ſ.
clamātis ad ꝯriū ꝑ ſeductōez ſacerdotū vt viſum eſt.
s ¶ Accepta aq̄ la. ⁊c. ad h̄ vt iudei totū pctm̄ ſuꝑ ſe accipe
rent ⁊ ipſe imunis eēt a pctō: ſȝ h̄ n̄ ſuffecit ad oimodā eiꝰ
excuſatōez. q꜠ cū eſſet iudex tenebat ex officio ſeruare iuſti
ciā. ⁊ iō g̃uiter peccauit faciendo cōtra eā ad h̄n̄dum ppl̄i
fauorē. minꝰ tñ peccauit q̄ȝ iudei. q꜠ eiꝰ motiuū fuit minuſ
malū iudei eñ ad occidendū xp̄m moti ſunt ꝑ rancorē et
odiū. Pylatus āt ꝓpt timorē ceſaris ⁊ fauorē iudeoꝝ ha
bēdū. t ¶ Tūc dimi. ill barr. facta rn̄ſione a iudeis ꝙ totū
pctm̄ recipent ſuꝑ ſe ⁊ filios ſuos. v ¶ Ih̄m āt fla. tra. ⁊c
lȝ iſta flagellatio xp̄i ponat hic pꝰ ſn̄iam iudicis. tñ fuit an̄
facta vt h̄r Joh. xix. q꜠ ad hāc intentōez eū p̄cepit pylatus
flagellari ⁊ illudi vt iudei eēnt ſatiati ſanguine eiꝰ vidētes
eū ſic punitū etiā vltra ꝯdignū: ⁊ iō ponit h̄ q̄ſi ꝑ recapitu
latōez. x ¶ Tūc milites. i. pꝰ flagellatōem imediate et an̄
ſn̄iaȝ. y ¶ Suſcipientes ih̄m in p̄torio. vt magis illi illu
derēt i loco patēti ⁊ corā mltitudie. a ¶ Et exuentes euȝ
ſcȝ veſtimētis ſuis. b ¶ Chlamydē cocci. i. rubeaȝ in ſili
tudinē purpure q̄ vtunt reges. c ¶ Circūderſt illi. ipm ve
ſtiēdo. d ¶ Et plectētes coro. de ſpi. i. de iuncis marinis
ad modū ſpinaꝝ acutis. ⁊ ego q̄ h̄ ſcp̄ſi audiui a q̄dā q̄ fu
erat vltra mare cū ſcō ludouico rege francie. ꝙ i litore ma
ris ſenſerat pūcturas iuncoꝝ ꝑ ſotulares inter medios.
e ¶ Poſuerſt ſuꝑ ca. eiꝰ. ꝓ ſilitudine corone regie. f ¶ Et
harūdinē in dext. eiꝰ. ꝓ ſceptro regio. g ¶ Et genuflexo
an̄ eū ⁊ ſic. Illudebāt ei. facto ſilr ⁊ v̄bo. vn̄ ſeq̄t. h ¶ Di
cētes aue rex iudeoꝝ. q. d. voluiſti regn̄re ⁊ nō potuiſti. ⁊ ſic

z/a ribus nihil rn̄dit. Tūc dic
illi pilatꝰ. Nō audis q̄nta
aduerſum te dicūt teſtimo
nia. Et nō rn̄dit ei ad vllū
b v̄bū ita vt miraret preſes
c vehemēter. Per diē āt ſo
d lennē ꝯſueuerat p̄ſes pplo
dimittere vnū vinctū quē
e voluiſſēt Habebat aūt tūc
vinctū inſignē qui diceba
tur barrabas. Congregatl
ergo illis pylatus dixit.
f Quē vultis dimittā vob.
barrabā: an ieſuȝ qui dicit
g xp̄s. Sciebat eñ ꝙ ꝑ inui
h diā tradidiſſent eū. Sedē
i te aūt illo ꝓ tribunali miſit
ad eum vxor eius dicens.
k Nihil tibi ⁊ iuſto illi Mul
ta eñ paſſa ſum hodie ꝑ vi
l ſum ꝓpter eū. Principes
aūt ſacerdotū ⁊ ſeniores ꝑ
m ſuaderūt pplis vt peterent
barraban: ih̄m v̄o ꝑderēt
Rn̄dens aūt p̄ſes ait illis
Quē vultis vob ꝺ duobꝰ
dimitti. At illi dixerunt.
Barrabā. Dicit illis pila
tus. Quid igitur faciam ꝺ
ieſu qui dr̄ xp̄s Dicūt oēs
Crucifigatur. Ait illis pre
n ſes. Quid enim mali fecit.
o At illi magis clamabāt di
p/q centes. Crucifigatur. Vi
dens autē pylatus q꜠ nihil
r ꝓficeret ſed magis tumul
s tus fieret: accepta aq̄ lauit
manꝰ corā pplo dicēs. In
nocens ego ſum a ſanguie
huius iuſti vos videritis.
Et rn̄dens vniuerſus po
pulus dixit. Sanguis eiꝰ
ſuꝑ nos ⁊ ſuꝑ filios nr̄os.
t Tūc dimiſit illis barrabā
v ih̄m aūt flagellatū tradidit
x eis vt crucifigeret. Tūc mi
y lites p̄ſidis ſuſcipiētes ie
ſum i pretorio cōgregaue
rūt ad eū vniuerſam cohor
a/b tem ⁊ exeuntes eū chlamy
c dē coccineā circūdederſt ei
d Et plectētes coronā ꝺ ſpi
e nis: poſuerūt ſuꝑ caput eꝰ
f ⁊ arūdinem in dextra eius
g ⁊ genuflexo ante eū illude
h bant ei dicentes. Aue rex

eoꝝ illuſio accuſatōni iudeoꝝ corrūdebat. i ¶ Et expuē-
tes in eū. tanꝙ in pſonā ɔtemptibilē ⁊ vilē. k ¶ Accepe-
rūt harūdinē. de manu ei⁹. l ¶ Et ꝑcutiebāt caput eius.
⁊ rōne contēpt⁹ et rōne doloris infligēdi. q̄ꝛ ex tali ꝑcuſſio
ne aculei corone intrabāt caput ei⁹. m ¶ Et poſtꝙ. P⁹-
ꝙ deſcpta ē ipi⁹ xp̄i
condemnatio iniu-
ſta hic ponit̄ inique
ſnie executio: ⁊ p̄ po
nit̄ ipſi⁹ xp̄i iudicati
crucifixio: ſcd̄o cru-
cifixi illuſio: ibi. pre
tereūtes. tercio illi⁹
expiratio: ibi. A ſex
ta autē hora. Circa
xp̄i crucifixionē q̄-
tuor tangunt̄ loci vi
litas. iudeoꝝ crude-
litas: ibi. Et dedeꝛt
militum cupiditas:
ibi. Poſtꝙ autē. la-
tronū ſocietas: ibi.
Tūc crucifixi ſunt.
Circa dic̄ ſic. Poſt-
ꝙ illuſeꝛt ei exuerūt
eū chlamydē. quia
chlamydē illā cocci
neā impoſueꝛt ſibi
ſolū ad deridendū
eū ſic̄ falſum regem
n ¶ Et indue. eū ve-
ſtimē. ei⁹ q̄bus ſpoli
auerūt eū. vt predi-
ctū eſt. ⁊ h̄ feceꝛt: vt
duct⁹ ad mortē ma-
gis coḡſceret̄ in ꝓ-
pria veſte ꝙ i aliena
o ¶ Exeūtes aūt in-
uene. ho. ⁊c̄. h̄ nō eſt cōtra id qd̄ dr̄ Jo. xix. Et baiulās ſibi
⁊c̄. Ipſe eñ p̄ portauit crucē ſuā qñ exiuit de domo pyla-
ti: vt dicit Joh̄es: ꝫ q̄ꝛ erat fatigatus ex p̄cedenti labore ie-
iunijs ⁊ vigilijs. ideo milites coegeꝛt ſymonē ad portan-
dum ei⁹ crucē: vt citius poſſent ꝑuenire ad locū crucifixi-
onis: vt dr̄ hic. p ¶ Et ve. in lo. q̄ dicit̄ golgatha qd̄ ē cal-
uarie locus. ille locus nō eſt ſic nomiatus a caluaria ade
ibi ſepulti: vt dicūt aliq̄. q̄ꝛ adā fuit ſepultus in hebron: vt
h̄r Joſue. xiiij. ꝑpt̄ qd̄ hebrō dicebat̄ āntiq̄t⁹ caritharbe. i. ci-
uitas q̄tuor q̄ꝛ q̄tuor magni p̄riarche ſt̄ ibi ſepulti cū vxo-
ribus ſuis. ſ. adam ⁊ eua. abraā ⁊ ſara. yſaac et rebecca. ia-
cob ⁊ lya. dicit̄ ḡ caluarie locus q̄ꝛ locus ille erat plen⁹ ca-
pitib⁹ mortuoꝝ q̄ ibi decollabant̄. q̄ꝛ ibi malefactores pu-
niebant̄. ⁊ ſic pꝫ loci vilitas in q̄ xp̄s crucifix⁹ eſt. q ¶ Et
derūt. Hic ɔ̄nr ponit̄ iudeoꝝ crudelitas. cū dr̄. Et dede. ei
vi. cū fel. mix. Johānes aūt dicit ꝙ dederunt ei acetū. Ad
euidentiā hui⁹ ɔſiderandū ꝙ aliq̄ dicūt h̄ eſſe factū. vt citi
us moreret̄. ⁊ ſic milites de ei⁹ cuſtodia citi⁹ expedirentur
q̄ꝛ debebāt eū cuſtodire q̄uſqꝫ expiraſſet. dicūt eñ ꝙ exiſtē
tes in tormēto ſi potent̄ aceto citi⁹ moriunt̄: ꝫ h̄ non videt̄
multū ꝓbabile. q̄ꝛ acetū eſt frigidū ⁊ ꝑ ɔ̄ns videt̄ magis
mortē taliū differre ꝑpter qd̄ aliter dicendū eſt. Scribitur
eñ in quodā li. hebraico q̄ apd̄ eos intitulat̄ liber iudiciū
ordinarioꝝ: ꝙ q̄ꝛ ſalomon dixerat Prouer. xxxj. Date ſi-
cerā. i. potum inebriatiuū merentibus ⁊ vinū his q̄ ama
ro ſunt aīo vt bibant ⁊ obliuiſcant̄ egeſtatis ſue ⁊ doloris
ſui nō recordent̄ amplius: ideo ex occaſione hui⁹ verbi ſe
niores iudeoꝝ ſtatuerant vt cōdemnatis ad mortem dare
tur vinū aromaticū ad bibendū: vt facilius tolerarēt paſſi
onem. In hieruſalem aūt erant matrone deuote et com-
paſſiue que hoc vinū dabant ex deuotōne. iudei igitur ex
nimia crudelitate moti. tale vinū datum pro xp̄o et alijs
duobus cum eo crucifixis acceperūt ſibi ſm̄ ꝙ dictū erat

i iudeoꝝ. Et expuētes in eū
k accepeꝛt harundinē ⁊ ꝑcu-
l
m tiebāt caput ei⁹. Et poſtꝙ
illuſerūt ei exueꝛt chlamy-
n dē ⁊ indueꝛt eū veſtimen-
tis ei⁹. ⁊ duxerūt eū vt cru
o ꝑcifigerēt Exeūtes aūt iue
nerūt hoiē cyreneū nomi-
ne ſymonē hūc angariaue
runt vt tolleret crucem ei⁹
p Et venerūt in locū q̄ dicit̄
golgatha qd̄ ē caluarie lo-
q cus. Et dederunt ei vinū
r bibere cū felle mixtum. Et
cū guſtaſſet noluit bibere.
s Poſtꝙ aūt crucifixerūt eū
t diuiſerūt veſtimenta eius
v
x ſortē mittētes vt ipleretur
qd̄ dictū eſt ꝑ ꝓpham dicē-
tē. Diuiſerūt ſibi veſtimē
ta mea: ⁊ ſuꝑ veſtē meā mi
y ſerūt ſortē. Et ſedētes ſua
z bāt eū Et ipoſuerūt ſuꝑ ca

put ei⁹ cām ipius ſcriptam
a hic ē ih̄s rex iudeoꝝ. Tūc
crucifixi ſunt cū eo duo la-
trones vn⁹ a dextris ⁊ vn⁹
b a ſiniſtris. Pretereūtes āt
blaſphemabant eū mouen
tes capita ſua ⁊ dicentes.
c Vah qui deſtruis templū
dei: ⁊ in triduo illud reedi
d ficas. Salua temetipm̄ ſi
filius di es deſcende d̄ cru
e ce. Similiter et principes
ſacerdotum illudētes cum
f ſcribis et ſenioribus dice-
g bant. Alios ſaluos fecit:
ſeipſum non poteſt ſaluum
h
i facere. Si rex iſrael eſt de-
k ſcendat nunc de cruce ⁊ cre
dimus ei. Confidit in deo
liberet nunc eū ſi vult. Di-
xit eñ quia filius dei ſum.
l
m Idipſum autē ⁊ latrones
qui crucifixi erant cum eo

Amos ij. Vinū damnatoꝝ bibebāt. et loco eius poſue-
runt acetū cum felle mixtum. r ¶ Et cum guſtaſſet no-
luit. Marcus dicit ⁊ non accepit: quia nō accepit ad bibē
dum ſed ſolum ad guſtandū modicum vt ſic impleret̄ in
eo qd̄ ſcriptum eſt in pſalmo. dederūt in eſcam meam fel
⁊ in ſiti mea potaue
runt me aceto.
s ¶ Poſtꝙ aūt cru-
cifixerūt eū. Hic po
nitur militū crucifi-
gentiū cupiditas in
hoc ꝙ abſtulerūt ſi-
bi veſtimēta ſua om
nia. cum tñ damna-
tis ad mortē dimit-
tatur aliqd̄ veſtimē-
tum ad carnis ſue
operimentū. et hoc
eſt qd̄ dicitur.
t ¶ Diuiſerūt ſibi ve
ſtimenta ei⁹ in q̄tu-
or ꝑtes ſm̄ ꝙ dr̄ Jo.
xix. q̄ꝛ q̄tuor erāt mi
lites ipm̄ crucifigē-
tes. v ¶ Sortem
mittētes iſta ſors fu
it miſſa ſuꝑ tunicā
dūi inconſutilē. que
erat facta q̄ſi reticu-
lato opere: et ideo
non poterat bñ diui
di cum non haberet
aliquā futurā: ⁊ id̄o
miſerūt ſortes quis
haberet eā integrā.
x ¶ Vt adimpleret̄
qd̄ dictum eſt ꝑ pro-
phetam. Diuiſerūt
ſibi ⁊c̄. ſm̄ hiero. iſtud nō eſt de textu Math. nec eſt in an
tiquis libris: ꝫ tm̄ in euangelio Johānis. expoſitio tñ hu-
ius auc̄tatis pꝫ ex dictis. y ¶ Et ſedentes ſeruabant eū
ne aliquis raperet eū de cruce anteꝙ eſſet mortuus.
z ¶ Et impo. ſuꝑ caput ei⁹ cau. ipſius ſcriptā. iſte erat mo-
dus iudeoꝝ ꝙ ſuꝑ capita crucifixoꝝ ponebat̄ cauſa con-
demnatōnis ipſoꝝ. ipſe aūt accuſat⁹ fuerat ꝙ ſibi volebat
vſurpare regnū iudeoꝝ vt viſum ē. a ¶ Tūc crucifixi ſūt
cū eo ⁊c̄. Hic deſcribit̄ latronū ſocietas. ad h̄ eñ crucifixi
ſunt cū xp̄o ex intentōne iudeoꝝ: vt xp̄s videret̄ ꝑticeps ⁊
mgr̄ in malefactis eoꝝ: ꝫ ex intentōne dei h̄ ꝑmittētis fa-
factū eſt vt impleret̄ qd̄ de xp̄o ſcriptū erat Eſa. liij. Et cū
ſceleratis reputat⁹ eſt. b ¶ Pretereūtes. Hic deſcribitur
ipius xp̄i crucifixi deriſio: q̄ꝛ p̄ fuit deriſus a p̄tereūtibus
h̄ eſt a vulgarib⁹ hoib⁹ circa locū crucis cōcurrētib⁹ dicen
tib⁹. c ¶ Vah. interiectio ē inſultātis ſeu deridētis. Qui
deſtruis templū dei ⁊c̄. imponebāt ſibi ꝙ h̄ dixerat. ꝫ hoc
falſum erat vt viſum ē ca. p̄ce. d ¶ Salua temetipm̄. q.
d. nō potes. ex q̄ pꝫ falſitas tua. ſcd̄o fuit deriſus a ſacerdo
tib⁹: ⁊ h̄ ē qd̄ dr̄. e ¶ Silr̄ ⁊ prin. ſa. ⁊c̄. i. legiſperitis.
f ¶ Et ſeniorib⁹. i. iudicib⁹ ordinarijs dicebāt. g ¶ Alios
ſaluos fecit. q. d. nō ē verū. q̄ꝛ ſi poſſet facē talia ſaluaret ſe
metipm̄. h ¶ Si rex iſrl̄ ē. nō q̄cūqꝫ ꝫ meſſias ꝑmiſſus i
lege. i ¶ Deſcēdat nūc de cruce. q̄ꝛ alij reges nō poſſent
talia facē. k ¶ Et credim⁹ ei. falſū dixeꝛt. q̄ꝛ maiora fecit
qñ lazaꝝ ſuſcitauit. ⁊ qñ p⁹ mortē de ſepulchro ſurrexit et
tñ nō credideꝛt ei: t̄cio fuit deriſus a latronib⁹: ⁊ h̄ ē qd̄ dr̄.
l ¶ Idipm̄. i. v̄ba p̄miſſa. m ¶ Et latrones ipro. ei. cōtra
riū vr̄ Lu. xxiij. vbi dr̄ ꝙ vn⁹ increpabat eū: alter aūt roga-
bat eū di. Dn̄e miſerē mei dū veneris i regnū tuū. Dicen-
dū ꝙ mathe⁹ loquit̄ ſm̄ illū modū loquēdi q̄ ſocietas dr̄
aliq̄d facē qñ vn⁹ de ſocietate h̄ facit vel aliter dicendū ꝙ
vterqꝫ improperauit p̄ xp̄o: ꝫ alt̄ vidēs poſtea patiā xp̄i

penituit ⁊ miſcđiam petijt ⁊ ſic inuenit. n ¶ A ſexta autē
Hic pn̄r deſcribit̄ ipſi⁹ xp̄i crucifixi ⁊ deriſi expiratio vbi
ꝑ notat̄ pturbatio elementoꝝ: q̄ſi xp̄o morienti cōpatien-
tiū. ſcđo cōfeſſio aſſiſtentiū. Centurio aūt. pria in duas. q̄
ꝑ deſcribit̄ pturbatio corpoꝝ ſuperioꝝ. ſcđo inferioꝝ: ibi.
Et ecce velū. Circa
primū dic̄ ſic.
n ¶ A ſexta hora te-
nebre facte ſunt ⁊c̄.
Hiero. dic̄ ſup̄ illuȝ
locuȝ ꝙ iſte tenebre
fuerūt facte ꝑ retra-
ctionē radioꝝ ſolis
diu̇a v̇tute. Orige.
aūt dic̄ ꝙ h̄ factū eſt
ꝑ int̄poſitōeȝ nubiū
denſaꝝ. Sȝ in h̄ ma
gꝰ credendū ē dyoni
ſio q̄ dic̄ in ep̄la ad
polycarpuȝ h̄ fuiſſe
ꝑ int̄poſitōneȝ lune
int̄ terrā ⁊ ſolē ſic̄ fit
i eclypſi ſolis. et ibi-
dem dic̄ ꝙ ip̄e h̄ vi-
dit tūc exn̄s in egyp
to vbi eſt aeris puri
tas q̄ rariſſime fiūt
ibi nubes et pluuie
ꝓpt̄ qđ talia potuit
tūc magꝰ ꝑpendere:
vidit ḡ ⁊ dic̄ lunam
ab oriente aſcenden
tem v̇ſus meridiē ⁊
ſupponētem ſe ſoli.
Hiero. aūt ⁊ Origenes non loquūtur de illa eclypſi aſſe
rendo ꝙ ſic fuerit vt dicūt: ȝ ꝙ potuit ſic fieri. Ex dictis pȝ
ꝙ illa eclypſis nō potuit naturalis eſſe ȝ miraculoſa. ⁊ h̄
multiplicit̄. p̄ q̄ luna erat q̇ntadecima. vt patuit ca. p̄ce. ⁊
tūc luna diſtat a ſole ꝑ diametrū celi. Eclypſis aūt ſolis
non pōt fieri naturalit̄ niſi tp̄e coniunctōis ſolis et lune.
ꝓpter qđ dic̄ dyoniſi⁹ ꝙ mirabat̄ q̄ nō erat tp̄s cōueniēs
ad talē coniunctiōeȝ. ſcđm miraculuȝ fuit ibi q̄ trāſacta
eclypſi luna redijt ad orientē. ita ꝙ in veſpe fuit in oriente
ſole exn̄te in occidēte. ⁊ ſic orbes eoꝝ ſunt ad priſtinū ſta-
tū reſtituti. terciū miraculū fuit ibi q̄ ps orīētalis ſolis p̄
fuit obſcurata ⁊ iterū vltimo illuminata. cōtrario aūt mō
fit in eclyſi naturali. o ¶ Sup vniuerſam terrā. Hic ac-
cipit̄ ps ꝓ toto. eclypſis em̄ ſolis nō poteſt eſſe vniuerſal̄.
⁊ ꝓpter h̄ qn̄ dr̄ ſup vniuerſam terrā. intelligenduȝ eſt de
terra iudee. p ¶ Vſq; ad horā nonā. Ex q̄ pȝ ꝙ luna fuit
immobilis ſub ſole ꝑ tres horas. ⁊ in hoc fuit q̄rtum mi-
raculū illi⁹ eclypſis. q̄ i naturali eclypſi luna cōtinue mo
uet̄ ſub ſole. q ¶ Et circa horā nonā clamauit voce ma-
gna. di. r ¶ Heli heli lamazabatani. el in hebreo idē eſt
qđ de⁹ iota lr̄a hebraica adiuncta fac̄ ſignificare cū h̄ me⁹
⁊ iō heli idē eſt qđ de⁹ meus. lama vna ē dictio ꝑ ſe ⁊ ideȝ
valet q̇d q̄re in latino. zabatani nō eſt v̇a lr̄a. q̄ nō ſignifi
cat idē q̇d dereliquiſti me. ȝ dȝ ꝑponi ibi q̄dam lr̄a q̄ vo-
cat̄ ayn ⁊ ſonnt ſicut a formatū in gutture. vn̄ dȝ ſic ſcribi
azabatani ⁊ tūc ſignificat idem q̇d dereliq̄ſti me. ȝ ꝑ igno
rantiā ſcriptoꝝ corrupta eſt lr̄a in latinis libris. dic̄ autem
xp̄s ſe derelictū a deo patre. q̄ dimittebat eū in manibus
occidentiū. s ¶ Quidā aūt illic ſtantes. ſ. milites ipſum
cuſtodiētes q̄ erant gentiles ꝓpter q̇d linguā hebraicam
igr̄abāt ꝓpter q̇d dicebāt. t ¶ Heliā vocat iſte. cetera pa
tent vſq; ibi. v ¶ Ieſus aūt iterū cla. voce mag̃ emi. ſpi. ex
q̄ pȝ ꝙ illa vox nō fuit naturalis ȝ miraculoſa: q̄ hō ma-
gno cruciatu ⁊ longo afflictus ⁊ ex tali afflictōe morti ſic
ꝓxim⁹ nō poſſet ſic clamare v̇tute nature. x ¶ Et ecce ve
lum. Hic ſcđo declarat̄ pturbatio elementorū inferioruȝ
q̄ ad motū terre ⁊ aeris velū tēpli ſciſſuȝ ē. Illud aūt ve-

n īprop̄abāt ei A ſexta āt ho
o ra tenebre facte ſt̄ ſup vni-
p uerſaȝ terrā vſq; ad horaȝ
q nonā. Et circa horā nonā
clamauit ih̄s voce mag̃ di
r cēs. Heli heli lamazabata
ni: h̄ eſt. De⁹ me⁹ d̄s me⁹
s vt q̇d dereliq̄ſti me. Qui-
dā aūt illic ſtātes ⁊ audien
t tes dicebāt. Helyā vocat
iſte. Et ꝯtinuo currēs vn⁹
ex eis acceptā ſpōgeā iple
uit aceto ⁊ īpoſuit harūdi-
ni ⁊ dabat ei bibē. Ceteri
v̇o dicebāt. Sine: videa-
v m⁹ an veiat helyas liberāſ
x eū. Ih̄s āt iteꝝ clamās vo
ce mag̃ emiſit ſpm̄. Et ecce
velū tēpli ſciſſuȝ ē in duas
ꝑtes a ſūmo vſq; deorſum
y/z Et terra mota ē ⁊ petre ſciſ
a ſe ſūt ⁊ monumēta ap̄ta ſt̄:
b ⁊ multa corp̄a ſctōꝝ q̄ dor
c mierāt ſurrexerūt. Et exeū
tes d̄ monumētis p⁹ reſur-
d rectōeȝ ei⁹ venert̄ in ſctāȝ
e ciuitatē ⁊ apparuerūt multꝭ
f Cēturio autē ⁊ q̄ cū eo erāt
cuſtodiētes ieſum viſo ter
remotu et his fiebant ti-
g muert̄ valde dicētes Vere
h fili⁹ dei erat iſte. Erāt aūt
i ibi muliēs mlt̄e a lōge q̄ ſe
k cute erāt ih̄m a galylea mi
l niſtantres ei: inter q̄s erat
maria magdalene ⁊ maria
m iacobi: ⁊ ioſeph mr̄ ⁊ mr̄ fi
n lioꝝ zebedei. Cuȝ aūt ſero
o factum eſſet: venit quidaȝ
p homo diues ab arimathia

lū erat ſm̄ aliq̄s in introitu tēpli ꝓhibens aſpectū eoꝝ q̄
erāt intra tēplū ⁊ iō ꝑ talē ſciſſionē declarata ē īpletio veri
tatis in morte xp̄i q̄ latebat i figurꝭ veterꝭ teſtamenti. ſm̄
alios v̇o nō fuit velū qđ erat i itroitu tēpli. ȝ velū q̇d erat
intra tēplū int̄ ſctm̄ ⁊ ſctm̄ ſctōꝝ. ⁊ ſciſſio ei⁹ idē ſignat ꝙ ꝑ-
us dictū eſt. h̄ dicūt
cōi⁹ doctores. de v-
troq; v̇o velo dictū
fuit pleni⁹ Exo. xx-
vj. y ¶ Et terra mo
ta eſt. quaſi non po-
tens ſuſtinē morteȝ
xp̄i. z ¶ Et petre ſciſ
ſe ſunt. in ſignū hu-
ius ꝙ corda q̄ſtūcū-
q; dura deberet xp̄o
moriēti cōpati.
a ¶ Et monumenta
ap̄ta ſūt ex terremo
tu ad denotandum
ꝙ reſurrectō xp̄i ꝓ-
ping̃ erat ⁊ alioruȝ
cū ip̄o reſurgentiuȝ
b ¶ Et multa cor. ſā.
q̄ dor. ſur. nō tūc qn̄
monumēta ap̄ta ſt̄.
ſcȝ hora mortis xp̄i
ȝ poſtea qn̄ reſurre-
xit q̄ cū eo ſurrexe-
rūt tanq̄ teſtes ſue
reſurrectōnis. ⁊ hoc
eſt qđ ſubdit̄ ¶ Ex
eūtes demonu. poſt
reſur. ei⁹. i. xp̄i.
d ¶ Venerūt in ſctām ciuitateȝ. i. hierl̄m q̄ dicebat̄ ſctā ꝓ
pter tēplū diuino cultui deputatū qđ erat ibi. e ¶ Et ap
paruert̄ multꝭ. ad declaratōeȝ dn̄ice reſurrectō s. f ¶ Cē
turio. Hic ponit̄ aſſiſtentiū confeſſio. ⁊ p̄ cēturionis ⁊ ſue
ſocietatis q̄ vidētes ſigna ꝑdicta in morte xp̄i cōfeſſi ſunt
veritatē ſue diuinitatꝭ dicētes. g ¶ Vere fi. de. e. iſte ⁊ ꝑ
ꝯn̄s eiuſdē nature cū eo. ſcđo ponit̄ cōfeſſio mulieꝝ deuo
tarū q̄ cōfitebāt̄ eū facto inq̄ntuȝ aſſiſtebāt ip̄i moriēti. qđ
nō audiebāt facē ap̄li. q̄ ſolus iohēs legit̄ ibi ſtetiſſe. ⁊ h̄ ē
qđ dr̄. h ¶ Erāt aūt. ibi mul. alon. cōtrariū vr̄ Ioh. xix.
vbi dr̄ ꝙ ſtabāt iuxta crucē: dōm q̇d erāt lōge reſpectu mi
litū xp̄m crucifigentiū ⁊ cuſtodientiū ꝓpe erant reſpectu
alioꝝ aſtantiū. nō erāt em̄ ita longe q̇n poſſent eū loquen-
tē audire qn̄ dixit mr̄i ſue. Mlier ecce fili⁹ tu⁹ ⁊c̄. i ¶ Que
ſe. erāt ie. ⁊ ga. ex deuotōe quā hēbant ad audiendū v̇buȝ
ei⁹. k ¶ Miniſtrātes ei: neceſſaria vite ſue de facultatib⁹
ſuis. Iſte em̄ erat mos iudeoꝝ. ꝙ neceſſaria vita admini-
ſtrabāt doctorib⁹. l ¶ Int̄ q̄s erat maria magdalene. ſic
noīata a magdalo caſtello. m Et maria iacobi ⁊ ioſeph
mr̄. iſta erat ſoror marie matris xp̄i ⁊ mr̄ filioꝝ zebedei. ſ.
Iacobi ⁊ iohis. n ¶ Cū ſero factū eēt. Hic deſcribit̄ ip̄i⁹
xp̄i mortui deuota tumulatio. vbi duo ponunt̄. primū eſt
ſepelientiū deuoto. ſcđo iudeoꝝ malignantiū machinatō
ibi. Altera aūt die. Circa primū aduertēdū ꝙ lȝ mors xp̄i
fuerit ignominioſa vt pȝ ex ꝑdictꝭ. ſepultura tn̄ ei⁹ fuit no
bilis ⁊ ſumptuoſa. cui⁹ rō eſt. q̄ paſſibilitateȝ ⁊ h̄ūanita-
tē aſſumpſit xp̄s ꝓpt̄ nr̄am redēptōeȝ. ⁊ iō ip̄a cōpleta in
ſua morte ꝑdicta debuerūt ceſſare ⁊ ea q̄ ſequebant̄ qđam
mō ad gl̄am ſue reſurrectōis ꝑtinere vtrūq; aūt fuerat pre
dictū ꝑ Eſa. ꝓph̄am de turpitudie mortꝭ ei⁹ Eſa. liij. Tā
q̄ ouis ad occiſionē ducet̄ ⁊c̄. ⁊ ſeq̄t̄ ibidē. Cū ſceleratꝭ re
putat⁹ eſt. de nobilitate ſepulture ei⁹ d. Eſa. xj. Radix ieſ
ſe q̄ ſtat i ſignū ꝑplꝰoꝝ ip̄m gētes dep̄cabūt̄ ⁊ erit ſepulcꝝ
ei⁹ gl̄oſuȝ h̄ ē ḡ q̇d dr̄ h̄. n ¶ Cū ſe. fac. eēt. q̄ circa veſpaȝ
ferie. vj. deſpoſit⁹ ē d̄ cruce. o ¶ Veit q̄dā hō diues. ⁊ ꝓpt̄
h̄ potuit defecili accedē. ad pylatū. ⁊ q̄ erat nobil̄ ⁊ vn⁹ d̄
curia. vt hr̄ Luc. xxiij. p ¶ Ab arimathia iſta eſt ciuitas

que .j. Regū dicit̄ ramatha. de qua fuit oriundus ſamuel
q ¶ Noīe ioſeph. nomē āt ei⁹ exprimit̄ q̄ꝛ erat hō famoſus
r ¶ Qui ⁊ ipe diſcipl'us erat ihū. q̄ꝛ occulte tm̄ ne expelle
ret de ſynagoga. ſm̄ ꝙ dī Ioh. xij. Ex pncipib⁹ mlti credi
derūt i ihm. ſꝫ ꝓpter phariſeos nō ꝯfitebāt ne de ſynogoga
eijcerēt. s ¶ Hic ac
ceſſit ad pylatū. de
poſito em̄ timore cō
fidēter. t ¶ Petijt
corp⁹ ihū. ad ſepeli
endū honorifice.
v ¶ Tūc pylat⁹ iuſſit
reddi corp⁹. tum q̄a
ioſeph erat hō valēſ
⁊ nobilis. ꝓpter qḋ
pylat⁹ petitōni eius
voluit acq̄eſcē. tum
q̄ꝛ ſciebat xp̄m cru
cifixū iniuſte.
x ¶ Et accepto cor.
ioſeph inuol. il. i ſy.
mun. ħ eſt in pāno
lineo mūdo. ꝓpter
qḋ corp⁹ xp̄i nō con
ſecrat̄ in altari ſup
pannū ſericeū: ſꝫ li
neū. q̄ꝛ corp⁹ xp̄i i ſe
pulchro tali panno
fuerat inuolutum.
y ¶ Et poſuit in mo
nu. ſuo. qḋ erat ſum
ptuoſe factum.
a ¶ Nouo. q̄ꝛ ſi ali
q̄s fuiſſet ibi ante ſe
pult⁹ calūniari poſ
ſet a iudeis. ꝙ ille
ſurrexiſſet ⁊ nō xp̄c.
b ¶ Qḋ exciderat i
petra eadē rōne fa
ctū eſt ħ ne ſi xp̄us
fuiſſꝫ ſepult⁹ in terra
diceretur a iudeis ꝙ
diſcipuli rapuiſſent
corp⁹ ei⁹ fodientes i
terra deſubtus ꝑ viā ſbterraneā. c ¶ Et aduoluit ſax. ma
gnū nō poſſet defacili amoueri ne aliq̄s veniens poſſꝫ ra
pere corp⁹ xp̄i. d ¶ Ad oſtiū monumēti. monumentū il
lud factū erat ad modū cuiuſdā domūcule in cui⁹ medio
erat ſepulchꝝ. ⁊ in domūcula erat quoddā oſtiolū ad ha
bendū illuc igreſſū. e ¶ Erat aūt ibi maria magdalene ⁊
altā maria aſſiſtētes ſepelietib⁹ xp̄m ex deuotōne ad vidē
dum q̄liter poſſent reuerti ad ipm inungendū. f ¶ Altā
aūt. Hic ponit̄ iudeoꝝ machinatio q̄ꝛ impetrauerūt cuſto
diri ſepulchꝝ ne diſcipl'i xp̄i rapent corp⁹ ei⁹ ⁊ diuulgarēt
eū reſurrexiſſe: ſꝫ q̄ꝛ nō ē cōſiliū ꝯ dn̄m: vt dī Prouer. xxj.
iō factū iudeoꝝ mag' fecit ad oppoſitū. ſ. ad certitudinem
dn̄ice reſurrectōis. q̄ꝛ ab ipis cuſtodib⁹ teſtificata eſt: vt hꝫ
ſe. ca. ⁊ ħ ē magnū. ſ. hr̄e teſtimoniū ab aduerſarijs. dic̄ ḡ.
f ¶ Altera aūt die q̄ ē p⁹ pa. i. ſabbato. q̄ꝛ feria ſexta in q̄ paſ
ſus ē xp̄c dicta ē paſceues. i. ꝑpatio. q̄ꝛ illa die ꝑpabant ci
baria ꝑ ſeq̄nti die. In craſtino igit̄ dn̄ice paſſionis.
g ¶ Cōue. pn. ſa. ⁊ pha. ad pylatū. d. dn̄e ⁊c̄. ⁊ pꝫ vſq̄ ibi.
h ¶ Ait il. py. habe. cu. i. ꝯcedo ꝙ accipiat' milites ad cuſto
diendū eū ꝑ volūtate vr̄a. i ¶ Illi aūt abe. munie. ſepul.
militib⁹ armat'. k ¶ Sigñtes la. ſigil. ne aliquis poſſꝫ in
gredi ſine ſcitu eoꝝ. ¶ Capitulum. xxviij.
a ¶ Veſpe āt. Poſtq̄ꝫ euāgeliſta deſcpſit xp̄i paſſionē ⁊
b ſepulturā. ħ ꝯn̄r deſcribit ipi⁹ reſurrectōnē. ⁊ p̊ de
ſcribit̄ dn̄ice reſurrectōis māifeſtatio: ſcḋo ipi⁹ ma
nifeſtate diuulgatio: ibi. Vndeci āt. Pria i tres. q̄ꝛ p̊ ma
nifeſtata ē reſurrectio ꝑ deſcēdētē angl'm. ſcḋo ꝑ appentē

q noīe ioſeph: q̄ ⁊ ipe diſci
r
s pul⁹ erat ieſu. Hic acceſſit
t ad pilatū: et petijt corpus
v ieſu. Tūc pylat⁹ iuſſit red
x di corp⁹. et accepto corpe
ioſeph inuoluit illud i ſyn
y done mūda: ⁊ poſuit illud
a in monumento ſuo nouo:
b qḋ exciderat i petra. Et ad
c
d uoluit ſaxū magnū: ad oſti
e um monumēti ⁊ abijt. Erat
aūt ibi maria magdalene ⁊
f altera maria ſedētes cōtra
ſepulcrū. Altera aūt die q̄
g eſt p⁹ paſceuē: ꝯuenerūt pn
cipes ſacerdotū ⁊ phariſei
ad pylatū dicētes. Dn̄e re
cordati ſum⁹ q̄ꝛ ſeductor il
le dixit adhuc viuēs. poſt
tres dies reſurgā. Iube ergo
cuſtodiri ſepulcrū vſq̄ꝫ i di
em terciū. ne forte veniant
diſcipl'i eius et furent̄ eum
⁊ dicāt plebi ſurrexit a mor
tuis et erit nouiſſim⁹ error
h peior priore. ait illis pyla
tus. Habetis cuſtodiā ite
i cuſtodite ſicut ſcitis. Illi
āt abeūtes munierūt ſepul
k crum: ſignātes lapidē cū
cuſtodibus. ¶ Ca. xxviij.
a Veſpe aūt ſabbati que
b luceſcit i prima ſabba
c ti venit maria magdalene
⁊ altera maria vidē ſepul
d crū. Et ecce tremot⁹ fact⁹
e ē magn⁹ Angel⁹ ei dn̄i de
f ſcēdit de celo ⁊ accedēs re
uoluit lapidē ⁊ ſedebat ſu
g per eū Erat aūt aſpect⁹ ei⁹
h ſicut fulgur: ⁊ veſtimentū
i eius ſicut nix. Pre timore
aūt eius exteriti ſunt cuſto
des: ⁊ facti ſunt velut mor
tui. Reſpōdens aūt ange
lus dixit mulierib⁹. Noli
k te timere vos. Scio em̄ ꝙ
l ieſū q̄ crucifixus eſt queri
m tis. Nō eſt hic ſurrexit em̄
n ſicut dixit. Venite et vide
o te locum vbi poſitus erat
domin⁹. Et cito euntes di
cite diſcipulis eius q̄ꝛ ſur
p rexit: ⁊ ecce. precedet vos
in galyleam. Ibi eū vide
q bit' ecce p̄dixi vob̄. Et exi
r erūt cito d' monumento cū
s timore: et gaudio magno

dn̄m: ibi. Et exierūt. tcio ꝑ teſtimoniū militū cuſtodientiū:
ibi. Que cū abiſ. Circa pmū tria nōnt̄. mlieꝝ deuotio. an
geli appitio: ibi. Et ecce tremot⁹. reſurrectōis manifeſtatō
ibi. Scio em̄. Ad euidētiā pmi ꝯſideādū ꝙ denoiatō fit a
nobiliori. iō apḋ iudeos oēs dies hedomade denoiabant̄
a ſabbato. ita ꝙ dies
imediate ſeq̄ns ſab
batū dicebat̄ prima
ſabbati. i. pria a ſab
bato. alia ſcḋa ſab
bati. ⁊ ſic ꝯn̄r. Ab il
la āt hora q̄ xp̄s fue
rat ſepult⁹ non pote
rāt mlieres emē aro
mata ad inungēdū
xp̄m vſq̄ꝫ ad veſpaꝫ
diei ſeq̄ntis. q̄ꝛ ſolē
nitas ſabbati icepta
erat ab hora ſepul
ture: in q̄ nō licebat
aliquid emē vſq̄ꝫ ad
veſpaꝫ ſeq̄nt' diei. ſ.
ſabbati. ⁊ tunc. ſ. ve
ſpere ſabbati emerūt
aromata et ꝑpauerūt
ſe ad veniēdū nō tm̄
venerūt ꝓpt̄ noctē de
ꝓxio iminentē. ſꝫ in
mane ſeq̄nti venerūt
i pria hora diei ſeq̄n
tis. q̄ dicebat̄ prima
ſabbati. Sic ḡ ꝯſtru
enda ē lr̄a. Veſpe
re āt ſabbati. q̄. ſ. ve
ſpera. b ¶ Luceſcit
in p. ſab. i. incipit il
luceſcē in principio
diei ſeq̄nt'. c ¶ Ve
nit maria ⁊c̄. ꝑmitti
tur aūt ibi veſpe ſab
bati. nō q̄ꝛ illa hora
venerūt ad monumē
tū. vt dictū ē. ſꝫ quia
tūc ſe ꝑpauerūt ad ve
niendū vidē ſepulchꝝ. i. q̄liter poſſent ingredi ad vngēdū
xp̄m. d ¶ Et ecce terremotus. Hic deſcribit̄ angelica ap
paritio. nō ad ħ ꝙ angelus ꝑparet exitū de ſepulchro do
mino reſurgenti. q̄ꝛ xp̄s exijt clauſo ſepulchro ſic̄ intrauit
ad diſcipulos ianuis clauſis: ſꝫ vt oñderet ſepulchrū va
cuum ⁊ reſurrexiſſe dn̄m. ħ eſt ḡ qḋ dī. Et ecce terremot⁹.
fact⁹ ē magn⁹. cui⁹ cā ſbdit̄. e ¶ Angel⁹ āt do. de. de ce. i.
v̄tute fact⁹ ē ille tremotus. q̄ꝛ corpalia obediūt angl'is ad
nutū q̄ꝫtū ad motū localē. f ¶ Et acce. reuo. lap. vt oñdēt
xp̄i reſurrectōē ꝯpletā. g ¶ Erat aūt aſpe. ei⁹. ſic̄ fulgor.
ad incutiēdū trorē cuſtodib⁹. h ¶ Veſtimētū ei⁹ ſic̄ nix.
ad dandū cōſolatōē mlierib⁹. ꝓpt̄ qḋ ſbdit̄. i ¶ Pre ti.
āt. ⁊c̄. ⁊ illḋ qḋ ſeq̄t̄. Rñdes āt an. di. mu. noli. timere ⁊c̄.
k ¶ Scio em̄. Hic ponit̄ dn̄ice reſurrectiōis manifeſtatio.
q̄ q̄dē reſurrectio p̊ manifeſtat̄ mulierib⁹ ipm̄ deuote q̄re
tib⁹. ⁊ ħ ē qḋ dī. k ¶ Scio em̄ ꝙ ihm̄ q̄ cruc̄. ē. ħ addit̄ ad
dr̄iaꝫ alioꝝ q̄ꝛ multi erāt q̄ vocabāt̄ noie ihū. l ¶ Queri
tis. i ſepulchro ſic̄ mortuū. m ¶ Nō ē ħ ſur. ⁊c̄. ħ aūt ad
didit angelus: vt reducēt ad mēoriā v̄ba xp̄i dicta añ paſ
ſionē ſuā. vt ſic mag' crederēt reſurrectōē ei⁹ factam.
n ¶ Venite ⁊ vi. lo. ſ. vacuū. o ¶ Vbi po. erat. ⁊ pꝫ lr̄a ſe
q̄t̄. p ¶ Prece. vos i ga. ibi eū videbit'. ñ ſolū i btitudie
ſꝫ i ꝓpinq̄ tp̄e: ⁊ ꝓpinq̄ regiōe añq̄ꝫ aſcēdat i celū. q ¶ Et ex
ierūt. ħ ponit̄ māifeſtatio dn̄ice reſurrectōis ꝑ ipm dn̄m ap
pentē mlierib⁹ de ſepulcro reuertētib⁹. ⁊ ħ ē qḋ dī. Exierūt
cito. ad denūciādū bonos rumores xp̄i diſcipl'is. r ¶ Cū
tiore. ex iſolita angl'i viſione. s ¶ Et gau. mag. ex xp̄i re

ſurrectōne. t ¶ Currentes nun. diſci. Marci. xvj. dicit ꝙ fugierūt de monumēto timētes ꝛ nemini quicꝙ dixerūt. dicendū ꝙ verbū Marci intelligendū eſt de militib⁹ q̄ iacebāt ꝑ timoꝛe ſic̄ moꝛtui. ꝛ nemini illorū mulieres aliq̄d dixerūt: ſꝫ verba angeli cū eis loquētis apl'is dixerunt.

t currentes nūciare diſcipul'
v eius. Et ecce ih̄us occur-
x y rit illis dicēs. Auete. Ille
aūt acceſſerunt ꝛ tenuerūt
3 pedes eius ꝛ adoꝛauerunt
a eum. Tunc ait illis ieſus.
b Nolite timere. ite nuncia-
te fratrib⁹ meis vt eāt i ga-
lyleam: ibi me videbunt.
c Que cū audiſſꝫ ecce q̄dā
d de cuſtodib⁹ venerūt in ci
e uitatem ꝛ nūciauerūt pꝛin
f cipib⁹ ſacerdotū oīa q̄ fctā
g fuerant. Et congregati cuꝫ
ſenioꝛib⁹: cōſilio accepto
pecuniā copioſam dederūt
militib⁹ dicentes. Dicite
qꝛ diſcipuli ei⁹ nocte vene
rūt ꝛ furati ſunt eū nob' doꝛ
mientib⁹. Et ſi hoc auditū
fuerit a preſide nos ſuade-
bim⁹ ei: ꝛ ſecuros vos faci

v ¶ Et ecce ih̄s oc. illis reuertentibus. ſ. de monumento anteꝙ venirēt ad apoſtolos. x ¶ Ille dicens auete. verbuꝫ ē ꝯſolatoꝛiū. y ¶ Ille aūt acceſſerūt ꝛ tenuerūt pedes eius. ex deuotōne eius. 3 ¶ Et adoꝛauerūt eū. adoꝛatōne latrie. a ¶ Tūc ait illis nolite timere. h̄ dic̄ ad eaꝝ ꝑfectā cōſolationem: qꝛ timoꝛ q̄ inuaſerat eas ex aſpectu angeli. adhuc ñ totalit' receſſerat ab eis. b ¶ Ite ꝛ renūciate fratribus meiſ ꝛc̄. diſcipulos ſuos vocat frēs eos amicabilius nominans ſolito. vt ſecuri⁹ accedant ad eū ꝛ non timeant accedere ꝓpter hoc ꝙ relinquerant eum in ſua captōe. c ¶ Que cuꝫ audiſſent. Hic declaratur reſurrectio chriſti per teſtimonium cuſtodū qui vt dicitur hic. d ¶ Venerūt in ciuitatem. de ſepulcro xp̄i qd̄ erat aliq̄ntulū extra hierl'm vt dr̄ Ioh. xix. e ¶ Et nūci. ꝑnci. ſacer. a q̄bus erant poſiti ad cuſtodiendū ſepulcrū xp̄i. f ¶ Oia que facta fuerant. ſ. xp̄i reſurrectōꝫ. et angeli terribilē apparitionē. g ¶ Et cōgregati cū ſeni. cōſi. acce. pe. dede. mi. ꝛc̄. iſtud mendatiū militū emerunt care qd̄ adhuc ten et iudeos in erroꝛe. vñ ſeq̄t poſtea. h ¶ Et diuulgatū e v'bū tāꝙ verū qd̄ tñ erat falſuꝫ apd̄ iudeos vſꝙ in hodiernū die. i ¶ Vndeci āt di. Hic ponit reſurrectōis māifeſtate diuulgatio. ꝛ ꝑ̊ q̄tuꝫ ad xp̄i diſcipulos. ſcd̄o q̄tū ad oēs ppl'os ibi. Euntes ḡ. In pria ḡ pte dic̄ ſic. i ¶ Vndeci q̄ diſcipl'i. qꝛ iudas erit moꝛtuus. vt viſum ē ca. ꝑce. k ¶ Abierūt in galyleā ſc'm mādatū xp̄i et angeli. l ¶ In montē. ſ. thaboꝛ in q̄ transfigurat⁹ fuit coꝛā Iacobo petro ꝛ iohe. vt habitū ē. s̄. ca. xvii. ibi em̄ paucis oñderat gl'am ſue reſurrectōis. vt ibidē dictū eſt. ꝛ iō ibi reſurrectōem ꝯpletā manifeſtauit oibus diſcipulis ſuis. vñ ꝓbabiliter credit ꝙ illa fuit manifeſtatio de q̄ ſcribit apl's. j. Coꝛ. xv. deinde viſus eſt plus q̄ꝫ q̄ngentis fratrib⁹ ſimul hic tñ nō exꝑmūtur niſi vndecim apl'i q̄ erant ꝑncipales xp̄i diſcipuli. ꝑus tñ viſus eſt ſepties ꝑſonis ſpūalib⁹. ꝑ̊ marie magdalene manenti iux̄ ſepulcrū alijs recedētibus vt dr̄ Ioh. xx. ꝛ Marci. xvj. ſecūdo ipi marie magdalene cū alijs mulierib⁹ a ſepulcro reuertētib⁹ qꝛ poſtꝙ viderat xp̄m ſecuta ē alias ꝛ inuenit eas i itinere. ꝛ tūc appuit eis xp̄s. Tercio petro ſc'm ꝙ hr̄ Luce vlti. licꝫ non habeat expreſſe ex euangelio qñ facta eſt iſta appatio. probabile tñ eſt ꝙ h̄ fuit qñ ipe ꝛ Ioh. cucurrerunt ad monumentū et nō iuento coꝛpoꝛe xp̄i abijt petrus mirans ſecum quod factum fuerat vt dicit Luce. vlt. ꝛ iō dū eſſet in tali admiratōne ſolitari⁹ credit xp̄s ſibi appuiſſe. Quarto appuit duob⁹ diſcipulis eūtib⁹ in emaus vt hr̄ Luc. vlt. Quito appuit decē apl'is abſente thoma. vt hr̄ Ioh. xx. ꝛ iſte q̄nꝙ apparitōes facte ſūt ipa die reſurrectōis. vt pꝫ euangelia intuēti. Sexto apparuit vndecim apl'is exiſtente ibi thoma. vt hr̄ Ioh. xx. ꝛ fuit octaua die poſt reſurrectōeꝫ vt hr̄ ibidē. Septimo appuit petro ꝛ ſocijs ſuis ad mare tyberiadis vt hr̄. Ioh. vlt. Et octauo in monte thaboꝛ vt hic dr̄ appuit apl'is ꝛ multis alijſ. Et iterū bis appuit diſcipulis in die aſcenſionis. ſemel in hierl'em ipis cōueſcētib⁹. ꝛ ſemel in monte oliueti hoꝛa ſue aſcenſionis vt hr̄ Marci vlti. ꝛ Luce. vlti. ꝛ Act. j. ſeq̄tur.

emus At illi accepta pecu
nia. fecerūt ſic ut erant edo
h cti. Et diuulgatū eſt v'bu
iſtud apud iudeos vſꝙ in
i hodiernū diem Vndecim
k aūt diſcipuli abierūt in ga
l lyleā in montē vbi cōſtitu
m erat illis ieſus Et vidētes
n eum adoꝛauerunt quidam
o aūt dubitauerūt. Et acce
dens ieſus locutus eſt eis
p dicēs. Data eſt mihi omis
q ptās in celo ꝛ in terra. Eū
r tes ergo docete oēs gētes
s t baptizātes eos in noie pa
v x tris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti do-
cētes eos ſeruare oia q̄cūꝙ
y mandaui vob' Et ecce ego
3 vobiſcū ſuꝫ oib⁹ dieb⁹ vſ-
ꝙ ad ꝯſummatiōeꝫ ſeculi.
¶ Explicit euangelium
ſc'm matheum.

m ¶ Et videntes eū adoꝛauerunt adoratione latrie. n ¶ Quidā aūt dubitauerūt. ex q̄ patꝫ ꝙ ibi erāt alij q̄ꝫ apl'i q̄ iam erant certificati de ei⁹ reſurrectiōe etiā thomas q̄ inter alios fuit magis incredul⁹ ꝛ hec patēt ex ꝑcedentib⁹. o ¶ Et accedens ieſus locut⁹ eſt eis. ad certificādū eoſ q̄ dubitabāt de ſua reſurrectōe dicēs p Data eſt mihi oīs ptās ꝛc̄. qꝛ lꝫ xp̄s q̄tū ad diuinitatē ab eterno haberet hanc ptāteꝫ ꝛ in q̄tum hō ab inſtanti cōceptōis haberet ptāteꝫ in celo et in t'ra auctoꝛitatiue. tñ executiue ñ habuit añ reſurrectionē ſuā ſꝫ voluit eē paſſibilitati ſubiect⁹ ꝓpter nr̄aꝫ redemptōeꝫ. q ¶ Euntes ḡ. hic ponit diuulgatio dñice reſurrectōnis q̄tuꝫ ad oēs ppl'os q̄ facta ē ꝑ ꝑdicatōneꝫ aploꝝ ꝑ vniuerſum oꝛbē. et h̄ eſt q̄d dr̄. r ¶ Docete oēs gētes. pꝛius em̄ dixerāt eis ꝙ ſolū predicarent iudeis. vt. s̄. dr̄. x. ca. qꝛ ante xp̄i reſurrectōem fides xp̄i nō erat diuulganda ꝑ vniuerſum oꝛbem vt ibidē dictū eſt. s ¶ Baptizātes eos ꝑpoſuit: docete. qꝛ cathecism⁹ dꝫ ꝑcedere baptiſmū. vnde adulti ꝑus dñt inſtrui de his q̄ ꝑtinent a d fidem q̄ꝫ baptizentur. t ¶ In nomine. ꝓpter vnitatem ſubſtantie. v ¶ Patris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti. propter diſtinctōem perſonarum. Iſta eſt foꝛma baptiſmi inſtituta a xp̄o. ſꝫ familiari cōſilio ſpūſſancti q̄dāmō mutata eſt in ꝑmitiua eccl'ia. qñ apl'i baptizabāt in noie xp̄i vt hr̄ Act. x. ꝛ. xix. vt nomē xp̄i q̄d tunc erat odioſum magnificaret. ꝛ h̄ diffuſius tractatur in quarto ſniaꝝ. x ¶ Docētes eos ſeruare oia q̄cūꝙ mandaui vobis. vicꝫ ſacramēta a xp̄o inſtituta ꝛ alia ad fidem catholicā pertinentia. y ¶ Et ecce ego vobiſcū ſuꝫ omibus diebus. ꝛ h̄ dupliciter. vno mō aſſiſtendo eis in opibus miraculoſis ad cōfirmatōem doctrine. Alio mō exiſtendo in ſacro eucharíſtie vbi eſt totus xp̄us. vt pꝫ ex ꝑdictis ca. xvj. 3 ¶ Vſꝙ ad cōſummatōeꝫ ſeculi. ex quo pꝫ ꝙ fides catholica non deficiet vſꝙ ad finē mūdi. q̄ntūcūꝙ tribulationib⁹ agitetur. Aduertendū etiā ꝙ lꝫ de⁹ nō aſſiſtat continue doctoꝛibus eccl'ie per opatōem miraculoꝛum qꝛ non eſt neceſſe cū fides catholica ſit ſufficienter confirmata per miracula facta in ꝑmitiua eccl'ia. tñ aliqñ hoc modo aſſiſtit eccleſie faciēdo miracula aliqua ad cōſolationem fidelium. aſſiſtit etiam eccleſie ſemper ipſam dirigendo per ocultos inſtinctus ſpirituſſancti. vt ſic nō deficiat fides petri. Ad laudem et gloꝛiam domini noſtri ieſu chriſti cui eſt honoꝛ et gloꝛia in ſecula ſeculoꝛum Amen.

¶ Explicit poſtilla ſuper Matheum.

Incipit ꝓhemiū in Marcum.

Facies leonis a dextris ipſoꝝ q̄tuoꝛ Ezechie.j.ſm ꝙ dictū fuit in principio euāgelij ſm Matheū ꝑ q̄tuoꝛ facies q̄s vidit Ezech. ꝓba in aiali vno. deſignātur quatuoꝛ euāgeliſte ſeu quatuoꝛ euangelia ab eis ſcripta de dño nr̄o ihū xp̄o ⁊ ſicut in facie hoīs deſignat̃ euangeliū Mathei. ſic in facie leonis deſignat̃ euangeliū Marci. de q̄ dr̄ verbū ꝓpoſitū Facies leonis ⁊c̄. In q̄ quidē verbo circa Marci euangeliū poſſum⁹ quatuoꝛ notare vicȝ ꝓcedendi modū cum dr̄ Facies. ſpāle ſubiectū cū dicit̃: leonis. oꝛdinem vel ſitum cum dicit̃: a dextris ipſius. cum alijs certū numerū cum dicit̃ ipſoꝝ quatuoꝛ. Circa primū ꝯſiderandū ꝙ licet facies ſit breuis ꝑs coꝛpis. tn̄ in ea continent̃ oīs ſenſus: videlicet viſus auditus ⁊c̄. ſic in euangelio Marci: licet ſit breue reſpectu alioꝝ: tn̄ in eo breuiter continent̃ ſnīe alioꝛum triū euangelioꝝ: ſm ꝙ dicit Greg. ſup Ezech. Si q̄ras quid Marcus de incarnatone dñi ſenſerit. h̄ nimiruȝ ꝙ Mathe⁹ Lucas ⁊ Johes. ⁊ ideo talis modus ꝓcedendi in q̄ ſub quodā ꝯpendio cōtinent̃ alioꝝ ſnīe competenter ꝑ faciem deſignant̃. de q̄ pōt accipi illud qđ dr̄ Heſter xv. Facies tua plena gratiaꝝ. q2 modus ꝓcedendi ipſius ſancti Marci euangeliſte licet ſit breuis vt dictū eſt. tamē plenus eſt ſnīaꝝ gratioſaꝝ. ⁊ ſic pȝ primū. Circa ſcđm cōſiderandū ꝙ licet Marcus de om̄ibus xp̄i fact̄ ſcribat ſicͭ ⁊ alij tn̄ ſpecialiter verſat̃ ⁊ immoꝛat̃ circa reſurrectōem ⁊ regnū xp̄i qđ aſſecutus eſt in ſua bn̄dicta reſurrectiōe. ſm ꝙ dixit apl̄is imediate poſt reſurrectōneȝ ſuā Math. vlt. Data eſt mihi om̄is ptās in celo ⁊ in terra. qđ quideȝ regnum ꝑ leonē cōueniēter deſignat̃. qui eſt rex animalium. vt dicit yſiđ. li. ety. xij. ⁊ ideo ſpeciale ſubiectū circa qđ ſpecialiter immoꝛat̃ Marci euāgeliū deſignat̃ in noīe leonis ⁊ h̄ ꝓpter tria q̄ in reſurrectōne xp̄i reperiunt̃ ⁊ ꝓprietatib⁹ leonis aſſimilat̃. primū eſt reſurrectōnis efficiens principiū qđ in alijs hoibus eſt extrinſecū: ȝ in xp̄o fuit intrinſecum. ſm ꝙ ipſe dicit Jo. x. Ptātem habeo ponendi aīam meā ⁊ ptātem habeo iterū ſumendi eam. q2 ꝓpria vͥtute reſurrexit. ⁊ ſilr̄ hui⁹ in ꝓprietate leonis reperit̃. doꝛmit eniȝ oculis apert̄ ſm ꝙ dicit yſiđ. vbi ſupꝛa. Licet aūt caro xp̄i in ſepulchꝛo doꝛmierat ꝑ verā moꝛtē ⁊ anime ſepatōnem tn̄ diuinitas vtriq; cōiuncta vigilabat ſm ꝙ dicit̃ Cantic. v. Ego doꝛmio ⁊ coꝛ meū vigilat: ⁊ virtute hui⁹ deitat̄ ſic vigilātis ſurrexit a ſomno moꝛtis. vn̄ pōt exponi de eo qđ dr̄ Hiere. iiij. Aſcendit leo de cubili ſuo. q2 xp̄c qui de tribu iuda de ſepulcro aſcendit virtute ꝓpꝛia. ſcđo aſſimilat̃ leoni ꝓpter tp̄s ⁊ modū. quia reſurrectio xp̄i facta eſt poſt triduuȝ. quod tn̄ accipit̃ ꝑ ſynodochen. ita ſimiliter leo natus de nouo tribus diebus dicit̃ doꝛmire ſm Iſidoꝝ. vbi s̄. ⁊ poſtea fremitu ⁊ rugitu patr̄ excitat̃. ſic xp̄c p⁹ triduū doꝛmitōnis in ſepulcro virtute dei pr̄is fuit excitat⁹ a moꝛtuis ſomno ſm ꝙ dr̄ Actuum. iij. Hunc deus ſuſcitauit a moꝛtuis ⁊c̄. ⁊ ideo de hoc pōt exponi illud Geñ. xlix. Catulus leonis iuda. ⁊ ſubdit̃. Requieſcēs accubuiſti vt leo. ſcilicet in ſepulcro. ⁊ ſubdit̃. Quis ſuſcitauit eū. ſ. de ſomno moꝛtis poſt triduum. ad qđ pōt reſponderi. deus pater vt patet ex p̄dictis. Nec iſtud dictum contrariat̃ ei quod p̄miſſuȝ ē. ſ. ꝙ xp̄c reſurrexit virtute ꝓpꝛia. quia vna ⁊ eadē ſimpliciter eſt poteſtas patris et filij. tercio aſſimilatur reſurrectio leoni ꝓpter aſſecutum imperiuȝ. quia licet xp̄s ante reſurrectōnem ſuam humilis ⁊ abiectus apparuerit tamen in reſurrectōne dominiū obtinuit ſm ꝙ dicit apoſtolus ad Philipē. ij. Humaliauit ſemetip̄m fact⁹ obediens vſq; ad moꝛtē: moꝛtē aūt crucis. ꝓpter qđ ⁊ deus exaltauit illū et donauit illi nomen qđ eſt ſup om̄e nomen: vt in noīe ihū omne genu flectat̃ celeſtiū terreſtriū et infernorum ⁊c̄. ⁊ in leone inuenit̃ hmōi ſimilitudo inq̄ꝫtum ē rex animaliuȝ vt p̄dictum eſt. ⁊ ideo nomen leonis dr̄ a leon grece qđ ſignificat regem latine. ⁊ de hoc dicit̃ Apocal̄. v. Ecce vicit leo de tribu iuda. quia ꝑ ſuā benedictaȝ paſſionem et reſurrectōnem ſubiecit ſibi omnē creaturam ⁊ ſic patet ſcđm. Tercio in verbo p̄aſſumpto notat̃ hui⁹ euāgelij ſitus vel oꝛdo. cum dicit̃ a dextris. In illa enim viſione imaginaria Ezechieli ꝓphete oñſa ſic apparebat animal habens quatuoꝛ facies. ꝙ facies hominis erat in directo aſpectu ꝓphete. facies aūt leonis in dextera parte ⁊ bouis in ſiniſtra: et ideo ſicut euangeliū Mathei qđ deſignatur ꝑ faciem hominis ponit̃ primū. ita euangeliū marci rationabiliter ponit̃ ſcđm. quia dextra pars pꝛioꝛ eſt ſiniſtra: et de hoc poteſt exponi qđ dicit̃ Deu. xxxiij. In dextera ei⁹ ignea lex. i. lex euangelica a Marco deſcriſcripta que dicitur ignea quis accendit animos fidelium ad amoꝛeȝ celeſtium inq̄ꝫtum deſcribit reſurrectōnem xp̄i. per quaȝ introducimur ad celeſtia. q2 tunc ſaluatoꝛ nr̄ deuicta moꝛte eternitat̄ nob̄ aditum reſerauit. ſicͭ dicit̃ in collecta paſce. ⁊ in ſignū hui⁹ angelus reſurrectōnis xp̄i nunci⁹ q̄ ꝑhennem vitā ei⁹ nunciare venerat recte in dextera ſedebat ſm ꝙ dicit b. Greg. Omel̄. xij. ⁊ ſic pȝ terciū. quarto in vͥbo p̄ aſſumpto deſcribit̃ nūerus determinat⁹ euāgelioꝝ. cuȝ dr̄. Ipſoꝝ quatuuꝛ. Circa qđ ꝯſiderandum ꝙ licet ſint plura euangelia ⁊ a plurib⁹ fuerint ſcripta. q̄tuoꝛ tn̄ tm̄ ſunt approbata: ſm qđ dicit̃ in ꝓlogo ſup Matheū: et h̄ ꝓpter figurā ſacramēti. q2 iſte q̄ternarius numer⁹ multiplicit̃ fuit in lege figurat⁹. p̄ in q̄tuoꝛ fluminib⁹ de ꝑadiſo exeuntib⁹ Geñ. ij. Item in q̄tuoꝛ pr̄iarchis pꝛincipalibus a quibus denoīata eſt cariatharbe. i. ciuitas q̄tuoꝛ Geñ. xxiij. q2 q̄tuoꝛ p̄ncipales patriarche ſunt ibi ſepulti cū ſuis vxoꝛib⁹ tercio in q̄tuoꝛ circulis arce teſtamēti Exo. xxv. quarto in quatuoꝛ pedib⁹ menſe ꝓpoſitōnis ibidem. Quinto in q̄tuoꝛ coꝛnib⁹ altar̄ holocauſtoꝝ Exo. xxvij. Sexto in q̄tuoꝛ oꝛdinib⁹ lapidū rōnalis Exo. xxviij. Septimo in quatuoꝛ deambulatoꝛijs domus ſalomonis. iij. Reg. vij. Octauo in quatuoꝛ vent̄ moꝛtuos viuificantib⁹ Ezech. xxxvij. Nono in quatuoꝛ minimis terre p̄ ceteris tn̄ ſapientibus Prouer. xxx. Decimo in q̄tuoꝛ viris in foꝛnace deuȝ laudantib⁹ Dañ. ij. Vndecimo in quatuoꝛ fabꝛis coꝛnua hereſum deijcientib⁹ zach. j. Duodecimo in q̄tuoꝛ quadrigͣ ꝑ oꝛbem diſcurrentibus zach. vj. Tredecimo in q̄tuoꝛ animalibus oculatis añ et retro Apoca. iiij. de quibus ibidē ſubdit̃ ꝙ requiem non habent die ac nocte dicentia. Sanctus ſanctus ſanctus dñs deus om̄ipotens cui eſt honor et gloꝛia in ſecula ſeculoꝝ Amen.

Sequitur ꝓlogus in Marcum.

Marcus euangeliſta. euangelio Marci. beatus Hiero. p̄mittit ꝓlogum iſtum que diuiditur in tres ꝑtes: q2 pꝛio Hiero. oñdit ſcp̄toꝛis auctͦtem ſcđo ſcribendi modū ⁊ oꝛdinem: ibi. Nam initium principij. tercio oꝛdinis ratōem ibi. Deniq;. Circa primum oſtenditur auctoꝛitas beati Marci ſcriptoꝛis h⁹ euangelij. primo q̄ꝫtū ad officiū poſt ei⁹ conuerſionē ad fidē catholicā cum dicit. a Marcus euāgeliſta dei elect⁹ ad officiū ei ſcribēdi euāgeliū fuit a deo elect⁹ ⁊ aſſumpt⁹. ſcđo q̄ꝫtum ad eruditōeȝ in fide catholica pleniorem cum dicit. b Et petri in baptiſmate filius, atq; in diuino ſermone diſcipulus. ex hoc em̄ ꝙ fuit filius ſpiritualis beati petri fuit ei magis familiaris. ⁊ ꝑ ꝯñs ſpeciali⁹ ab eo eruditus de factis et doctrina chꝛiſti. ſm ꝙ petr⁹ viderat in chꝛiſto et audierat ab ipſo propter quod certiuſ poterat ſcribere euangelium a petro auditum q̄ꝫ ceteri diſcipuli eius. tercio oſtenditur auctoꝛitas ei⁹ ex ſtatu queȝ

Incipit ꝓlogus in euangeliū ſm Marcum.

a Marcus euāgeliſta dei elect⁹ b et petri i baptiſmate fili⁹ atq; in dīno ſermone diſcipu